

Sy-li spěwał,
Pilnje džětał,
Strowja ée
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džětaš
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoěń ty.

Z njebjes mana,
Njeh éi khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew ée
F.

Sserbske njedželske lopjeno.

Wbudawa šo kóždu šobotu w Smolerjez knihczisčezětni w Budyschinje a je tam ša šchwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

Prěnja njedžela po tsjoch kralach.

1. Móš. 28, 10—17.

„Bóh daj tebi Abrahamowe požohnowanje!“ Š tymle pschecžom Išaak šwojeho šyna Jakuba, psched bratrowej šurowosčzu čžekazeho, wot šebje puščeži k dalokim pschuwusnym. Šak a pod kotrymi wobštejnoscžemi Bóh Išaakowu proštwu wušlyšcha, widžimy š džěńšnišeho teksta.

Jakub dyrbi čžekacž. Wón dže š Bersaby a čžehnje do Šarana. Pschewodžmy jeho kruč pučža psches hole pušczyny. My pošnawamy, šak wobčezne je ša njeho, kiž bě drošhaštwu nješwědomny, tole pučžowanje psches nješnate krajiny, hđžez ani pučžnikow njebē; šak pošna starosčze a tyschnosčze je jeho wutroba pschi pohladže do čžěmneho pschichoda, šak š roštacžom napjelnjena pschi špominanju na šandženoscž! Myšle na šedma minjene podawisny jeho dušchu wobtnježa. Šiščezne klineži jemu we wušchomaj maczerine napominanje k čžekanju, nanowe pučžne požohnowanje, ale tež bratrowe wječenske hroženje. Š psche wišcho to šlyšchi wón šhostanski hłóš šwojeho šwědomja. Wóšny pak dyrbi pruha Wóžeje hnady, kotraž tajke roštacže nad hrěšom k našchemu šbožu we wutrobach šbudžuje, Jakubowu štruchlotu šašo wožiwicž. Ša šwojim pučžu, kotryž jeho najprjedy k poškozny psches Šanaanški kraj wjedže, čžze wón pod hólým njebjom nozowacž, dokelž bě šlonzo hižom šakhadžalo. Šamjeń jemu ša hłowak šluži. Wón wušnje a jemu šo džije: Šěbl šteji na šemi, kotryž se šwojim šonžom hacž do njebjes došaha, a Wóži jandželjo

po nim horje a dele šhodža. Šěbl šjednocža wyschšchu a nižšchu městnosčž, šak šo móžesh wot jeneje k drugej dońcž. Šěbl, kotryž Šakub wo šnje widži, wježe njebjó se šemju. Šdalene je njebjó wot šemje; ale šonle šon šarucža nam, šak Šakubej, tu wěštosčž, šo nještej žyle wot šo džělenej. Duž šo teho trošchtujemy, šo móžemy do njebjó pschincž. Dale w tym šonje widžimy, šo Wóži jandželjo po šěblu horje a dele šhodža. Šo Šebr. 1, 14 šu jandželjo šlužobni duchójo, pošłani na šlužbu tych šamych dla, kiž budža šbožnosčž herbowacž. Šandželjo šhodža po šěblu horje a dele. Šo pošafuje na wobštajny wobšhad, wobštejazny mješ nami čžłowjekami, kiž budžemy šbožnosčž herbowacž, a mješ Wóhom, kotryž čžze nam ju dacž. „Ša čže uochžu wopusčezicž, ani nihdy čže škomdžicž“, je Wóh prajil; tole šłowo placzi tež w nastupanju naščejje šbožnosčže. Šětko pak njeje žane druge mjeno čžłowjekam date, w kotrymž mogli šbožni byčž, hacž mjeno Šesom Šhryšta. Duž je tež jeno Šesuf Šhryštuš, w kotrymž ma šamne šjednocženje šwój trajazy wobštatł. Šo nam wón šam praji, hđž rjeknje: „Wot šětk (hđž šym pschishol) budžecže widžicž njebjó wotewřene a Wóžich jandželow horje a dele pschithadžecž na čžłowškeho šyna“ (Šana 1, 51).

Šon šnjes štejesche horkach na šěblu a džesche: „Ša šym šon šnjes, Šabrahama, šwojeho wóžza, Wóh, a Ššaaka Wóh.“ Wóh wóšjewja šo Šakubej najprjedy jako šnjes, kotryž je móžny, po šakim šwoje šlubjenje dopjelnicž móže; potom jako Wóh, kotryž je miłosčžiwny, po šakim šwoje šlubjenje dopjelnicž čžze; a to jako Wóh

Abrahama a Izaaka, Jakuboweju wótzow, kotrymajž bě wón kóždy čaš swěrný Bóh byl, a kotrejuž běsche s hnady noscherjow flubjenja sczinił. Nětko wón noweho noscherja flubjenjow trjeba a postaja k temu Jakuba, hdyž praji: „Kraj, na kotrymž ležiš, chzu tebi a twojemu šymjenju dacž.“ Dale: „Twoje šymjo budže jako proch na semi; a rošchěriscy šo k wječoru, k ranju, k polnozy a k poldnju.“ Skóncznje: „We tebi a w twojim šymjenju budža požohnowane wšhitke narody na semi.“ Tu mamy jašo tamne s kručy Abrahamoweho požohnowanja: kraj flubjenja, lud flubjenja a jako jadro flubjenja: pschichodne sbože Messiaša. — Tebi chzu kraj dacž, twoje šymjo budže jako proch, we twojim šymjenju budža požohnowane wšhitke narody na semi — praji tón Knjes. Tak čžini wón Jakuba ja noscherja flubjenja. Sdyž pak Boh dawa, dha wón bohacze dawa, haj, wón tež pschezo hišcže tak rjez pschidawa. Tehodla wón nětko k tak požohnowanemu Jakubej praji: „A hlej, ja šym s tobu a chzu cže swarnowacž, hdžež počehnjescy; a chzu tebe jašo pschijescy do teho kraja. Pschetož ja tebe nochzu wopušcžicž, hacž wšhitko šym čžinił, sčtož šym tebi rěcžal.“

Sdyž nětko Jakub se šwojeho spanja wozucži, džescy wón: „Woprawdže tón Knjes je na tym měscze, a ja njewjedžich.“ Derje wjedžiscy Jakub wo šjewjenjach Božich w domje šwojeho nana Izaaka a snajescy te šwjate městna, hdžež šo wón modlescy a woprowascy; wón je tež wo Božich šjewjenjach w domje šwojeho džěda Abrahama a wo šjewjenjach, prawótzomaj Hadamej a Noachej šo dostatyč, wjedžil. Duž našta w nim myšl, šo šo Bóh se šwojimi šjewjenjami na městnoscy bydlenja a woprowanja šwojich wuswolencych wobmjescy. Nětko pak šo jemu, runjež daloko wot bydla šwojeho nana nozowascy, Bože šjewjenje dosta, sčtož jeho wucžescy, šo je Bóh wšchewošchudžomny. Brjedy wón to njewjedžiscy. My njebychmy to tež wjedželi, njebudžiscy nam to Bóh we šwojim šlowje šjewil (Psalms 139, 7—10).

W 27. sčtucžy 25. stawa šo Jakub sprawný muž mjenuje, kotryž w hětach wošta; dale wěmy, šo bě wón wot šwojeje maczerje wošebje lubowany. Kajtka styštnota jeho wječor psched šonom jimascy, jako šo šdaleny wot nanowcy hětow, šdaleny wot maczerneje luboscze, wobdaty wot torhazeje swěriny k spanju lehny! Kajtka radoščy šlyšchimy pak nětko s jeho šlowow: „Woprawdže tón Knjes je na tym měscze!“ Wěscy pjełnjachu město bojoscy tajke myšle jeho wutrobu, kajtež Dawit w 4. sčtucžy 23. psalma wurjekuje: „Hacž ja runje khodžu w cžěmny m dole, njeboju šo žaneho nješboža; pschetož ty šy pschi mni, twój prut a twój kij trošchtujetaj mje.“ Radoščy, njebojašnoscy a trošcht po tajkim nowe pošnacze wo Božej wšchewošchudžomnoscy do Jakuboweje wutroby wulitwascy. A tola wo nim rěka: „Wón bojescy šo a džescy: Kajt šwjate je to město! Tu ničžo druge njeje, hacž Boži dom, a tu šu njebjescy wrota.“ Grěšchni cžłowjetojo šmy my wšchitzy, wulzy hrěšchnizy psched šwjatym Bohom. Szamo najhrubšchich cžłowjekow wěsta hrosa nadpadnje, hdyž do Božeho domu šastupja. Cžim žiwischo blisčoscy šwjateho Boha šacžuwamy, cžim bóle tale hrosa do bojoscy pschekhadža. Jakubej bě šo šjewjenje dostało wo wšchewošchudžomnoscy šwjateho Boha, a tole šjewjenje dyrbjescy w nim šacžucze bojoscy šbudžicž. To pak njeje bojoscy psched njehodu na pschedšejazy m pučžowanju,

ale je tamne šwjate šacžucze, kotrež naš, tež hdyž šmy šami a njewobkědžbowani, s Josefom wuwolacž wucži: „Kajt mohł ja tajku wulku šlósčy cžinicž a pschecžimo Bohu šhrěšcicž?“

F.

Po nowym lěcze.

Nětk wutroby k njebjecam, ruzy na pluh,
Bóh lěto je nowil, dny hnadowne du;
D nješlyšchiscy šakincžecy we dušcy šaš:
Našcy mišchtr je tudy a woła nětk naš? —

My jeho šmy hwěšdu jow wohladali,
Kaj k njemu nam jašni pučy dróhowašci;
Duž džimy, šej Šbóžnika na ruzy wšacž
A šloto a wyruch a maru jom' dacž! —

K. A. Fiedler.

Sachodnoscy cžaka.

Kajt khwatašcy, o cžako,
Dom k wěcžnoscy ty!
Nam s Boha bu jašo
Ty wonowjeny.

Šswět, hory, lud, kraje
Šso pominu šaš;
Wšcho šacžywa, snaje
Našcy sachodny cžak.

Ščto wuhuda, praji,
Ščto pschichod nam da?
Hacž šboža dny taji,
Kšchiz, njehodu ma?

Hacž radoščy hraja
Nam ja bližšcy cžak?
Hacž mary nam štaja,
Kow pschitrywa naš? —

Šso šmėruj, o dušcy!
Budž bjes staroscze:
Bóh wě, sčto cži šlyšcy
A špomóžne je!

K. A. Fiedler.

Ja a mój dom chzemy temu Knjesej šlužicž.

Tak dha je šo nowe lěto šapocžalo a stare k romu donjeklo. Šdže dny a hodžiny šašdženeho lěta woštachu? Šdže šu našcy šlowa a škutki, hdže wšchě šjewjenja šnutškomneho a šwonškomneho žiwjenja? Sdyž na to špominamy, dyrbimy wušnacž: Wšhitko je sachodne, wšcho jako šón, wšcho knicžomne. Tola ně, w kóždym nastupanju tak njeje. Šnowolětny šczenje (Lut. 2, 21) nam mjeno „Šesuš“ mjenuje, kotrež šo ženje nješhabla, ženje nješandže, kotrež woštanje, hdyž tež njebo a šemja šahinjetej; pschetož Šesuš Šhryštuš wčera a dženska a tónšamy do wěcžnoscy. A ščtóz je šebi tole mjeno do wutroby šapikał, ščtóz twjerdže do njeho wěri, tón budže živy, hacž wón runje wumrije. Duž wobšankimy twjerdy šwjast s thmle wěcžnym mjenom a cžimny to s tym šlubom: „Ja a mój dom chzemy temu Knjesej šlužicž.“

Wohladajmy w tychle ryncžlach najprjedy na teho Knjesa, kotremuž chzemy šlužicž, a potom na tu šlužbu, kotruž chzemy jemu wopošowacž.

Žadyn džek khutny m a staroscžimy m dušcy m tak wjele roš-

pominacz njedawa, kaž přeni džer noweho lěta. Nam je, jako by wobras zyleho lěta se swojim swětłom a scženom do schpihela tuteho přenjeho dnja sastupował. Pšches wotkhad stareho lěta na njewobstajnosć wscheho časneho žiwje dopomnjeni, hebi praschenja stajamy: Kaž pónđe so mi w tónz tuteho lěta? Budu hišče pšchi žiwjenju, směju hišče swojich lubych, kotřiž su w tu chwilu mojemu žiwjenju radosć? Wotkudžu abo wobohaczu so, níz jeno na pjenjach, ale tež na kuble lubosće a měra? Wostanu stromy, abo sthorju na čžele abo po duschi? Směju so se starosćemi bēdžicž abo pšchenđu bjes nich do pšchichodneho noweho lěta? Tak a hinať so wutroba prascha na nowolětnym ranju. A runje sa tole khotne ranje so nam najkrótšce sczenje podawa. Tola pšchi wschey swojej krótkosći wopšchija wono žro a jadro zyleho ewangelija: to mjeno, kotrež je wschēm hrěschnikam sbōžna a wjekeła powjesć; to drohe Sesufowe mjeno, na kotrež wótzwojo časachu, kotrež Boži jandžel jako wulke wjekele hrěschnemu swētej pšchipowjedasche. Krótke je sczenje, ale wulke je Sesufowe mjeno w nim. W tym mjenje bydli džē wschitka poknosć bōjstwa čželnje, krafnosć jenicžkeho narodženeho wot Wōtza; w tymle mjenje wotpoczujje zyle čžlowjestwo, k podobnosći na Boha s nomonardžene; w tymle mjenje su wopšchijate kralowste sastojnštw, do kotrychž Wōtza šmilna lubosć Ssyna krafnosće sadrasći, pšches kotrež Ssyn w swojej krvi wēčžne wujednanje sałoži a potom jako šrednik a šudnik wschitku mōž w njebježach a na semi do swojeju rukow wsa. Rōžda bōjsta dofonjanošć a kōžda čžlowšta čžistosć so nam s tuteho mjena napschecžiwoblyšći. Teho dla dyrbja so tež wschitke kolena w njebježach a na semi w tutym mjenje pollakowacz a wschitke jashki pōjnacz, so Sesuf Chrystuf tōn Knjes je k čžesći Boha teho Wōtza. S nowolětnym postrowjenjom tuteho mjena čže nam po tajkim Bōh prajicž: Tehole Knjesa hebi wuswolče, jemu w nowym lēče klužče, sa nim jako jeho prawi wuczobnizh kłodžče! A kajki trošcht posćicža tole postrowjenje Bože naschey njemērnej a se starosćemi wobčeženej wutrobje! Bōh je nam drohe Sesufowe mjeno jako postrow swojeje lubosće dať, čžeho dyrbjeli dha so bojecž? Wuswolimy hebi Sesufa we wēre sa swojeho Knjesa a Sbožnika, dha šmēmny tež starosći wutrobom s brōnju kłowa napschecžiwostupicž: „kotryž je nam swojeho Ssyna dať, kaha by wōn tež njechal s nim wschitko nam hnadnje dacž!“ Pšchetož jeho sa Knjesa wuswolicž, to rēka, jemu blisťo pšchincž, wot jeho mozy nješeny, wot jeho lubosće schitowany byčž. A tōnle Sesuf, twōj Knjes, je kral wschitkich kralow, knjes wschitkich knjesow. Njebjo je jeho trōn a semja jeho nohow podnožk. Do jeho rukow je wscha mōž w njebježach a na semi data. A pšchi wschēm tym wōn njeje wot tebe džēleny; nē, wōn je čži se šrednikom, bratrom a pšchecželom. Mjeno „Sesuf“ rēka: Bōh pomha; pšchetož w Chrystufu je so hrěschnemu čžlowjestwu pomoz Boža dostala. Teho dla nowolětne postrowjenje Bože pšches Sesufowe mjeno takle k nam rēči: Njestrachuj so, Bōh pomha; tōn, kiz je twōj hrēch, twōju kłodobu, hubjenosć a šrudobu nješl, je nētko k prawizh Božej powyšcheny a je tam twōj šrednik, kotryž čže pola Boha sastupuje. Duž precž se starosćiwymi myšlemi; wuswol hebi Sesufa sa swojeho Knjesa a Sbožnika, so by so prawa Boža pomoz w tymle nowym lēče nad tobu žiwa wopokafowala.

Wohladajmy nētko hišče na tu klužbu, w kotrejž mamy temu Knjesej klužicž.

Kať dyrbimy tule klužbu wusnamjenicž a se kłowami wuprajicž? Duscha, kiz ty wērišch, ty wēšch, so twōja klužba, Sbožnikaj wopokafana, jeno w kłowach njewobsteji. Schtōž mje lubuje, praji nasch Knjes, tōn budže moje kłowo džeržecž. To pať je lubosće polna wōšebitosć, so je wona kłowo a skutk a so podacže zyleho žiwjenja, pōšwjećenje zyleho byčža pšches

školubosć khamu jako prawy wopor, Knjesej pšchinyšeny, pōšnawa. Duž je to wōšebitosć twojeje klužajeje skolubosće, so so wona do schule wēry staja a w tej wschēdnje horje pohladuje k temu, kotryž nať předy je lubowal, a kōždy čas a kōžde štamjo jeho kwyateje lubosće, k naschemu wumoženju šjewjeneje, pšchipodobnicž so próžuje. To je to wyšoke njedozprijomne byčže Chrystufoweje lubosće bylo, a tam wjedže se kłabej krocželu nasche scžehowarštw w lubosći, jeli je tožamo prawje do schule wēry sastupilo a tamne krafnje klužjenje dostalo: Wēť do Knjesa Sesom Chrysta, dha budžesch ty a twōj dom sbōžny.

Glej, ja a mōj dom čžemy čži,
O Knježe, wschōn čas žiwjenšti
Tu s čžēkom, s duschu klužicž.
Ty dyrbišch w domje s Knjesom byčž;
Daj, so ma to wschēm k sbožu tycž,
Kiz mēr twōj čžedža wužicž.

To budž nascha wotmōlwa na nowolětny postrow nascheho Boha, kotryž je nam drohe Sesufowe mjeno pšchinyšl. Josua, wjednik Israela do Kanaana, šloži swoje wjednistwo s tym klužjenjom: Sa a mōj dom čžemy temu Knjesej klužicž. Tōn Knjes kham dyrbjesche potom s wjednikom swojeho luda byčž. A my, kotřiž mamy w Chrystufu praweho wjednika do wēčžneho Kanaana, sastupmy na spocžatku noweho lěta do klužby tuteho Knjesa s tym kwyatocžnym klužjenjom: Sa a mōj dom čžemy temu Knjesej klužicž! Dom je šwōjba, kotraž ma, pšches wēru wuswjećena, hēta Boža na semi byčž. Wōn je wužšchi žiwjenšti šwjast, kotrehož stawy maju w jenej wēre a lubosći k wēčžnemu domej pokojnje pucžowacz. Kschescžijanski dom dyrbi na tōn rōžkny kamjen natwarjeny byčž, kotryž su čžēšlojo sacžišli, kotryž pať bu wot Boha sa rōžkny kamjen wuswoleny. Wōn dyrbi wēru do Chrystufa sa šwōj skalny šaklad mēčž a wobarnowacz. Sa a mōj dom, — o stejny sa tym, so byčmy temu jenemu Knjesej klužili! Sa a mōj dom, — nan a macž, šyn a džowka, knjes a wotrocžk, o kwyecžče so k šhromadneje Knjesowej klužby w tymle lēče! Glejče, tōn sa nowolětny postrow nam wot Boha daty je nasch wulki pomoznik a čže mjes nami s domom byčž. Duž dyrbi dom, nan a macž, džēcžo a wotrocžk jeho we wēre swojeho Knjesa mjenowacz. Kiz šy ty swoje žiwjenje sa mije woprowal — tať njech so wēra modli — swoje žiwjenje čži sašo dam, tebe do swojeje wutrobny pšchijimam, tať so moja dowēra a nadžija jeno na tebi jako na šakladže wēry a žiwjenja wotpoczujje. Sa čžu čži swojeho žiwjenja mōž k woporej pšchinyšl, tať so pšchezo jeno sa tym honju, twōj prawy wuczobnik byčž. W sbožu a radosći budž to jeno moje sbožo, so šy mi ty Božu pomoz pšchiwobrocžik; w horju a šrudobje čžu na tule škatu Božeje pomozy postupicž a njecham tšchepjetacz a so strachowacz; w džēle a próžy špomnju na twoje krawne bēdženje a njesabudu, kať droho šy mje wukupil.

Sa a mōj dom čžemy temu Knjesej klužicž — pōjče šem, sastupče do šbratrowanja sa tōnle nowolětny kluž. O so byčmy wschē wutrobny džēšča tuto klužjenje scžinile a wschē domy wobsantle, hebi tele lētnje napišmo dacž! Pšchistuwcže wschitzy šem; my čžemy klužicž: šhromadnje wēricž, šhromadnje so modlicž a lubowacz, šhromadnje khwalicž teho miłosćiweho Knjesa, kotryž je nam se swojeje bōjškej pomozu blisťo w kōždy čas. Wotom mōžemy teho wēšći byčž, so budža mrōčžele jeho hnadny tež w tutym lēče swoje žohnowanje na hōna nascheho žiwjenja wulimacz!

Bjeť wscho ſ Božeje ruki!

Wšch lóš, kiž cži ſ tym lětom panje? —
 Ršchiz? ſbože? ſchtrafa? žohnowanje?
 Měr? wójna? tycze? njeplódnosć? —
 Šchtó lofczi ſchlewjeť, huſcze tľany?
 Šdže kiwa ſtutkam wuſpěch rjany,
 Šcže ſ dohycjom měr, wjeſelofcž? —

Wóh w nowym lěcze ſwěta twarj
 Tež dale ſdžerži kaž w cžaſ stary,
 Nam wscho da, tež najmjeńſchi dar.
 Duž pój a bjeť tych darow wjele,
 Tež njeſachodne, kiž cži ſcžele
 Twój lěkar, paſtýr, ſaſtarať!

K. A. Fiedleř.

Miſionar a maczerńa rěcž.

Prjedy hač ſebi miſionar ſwěri, ewangelij pohanam předo-
 macž, wón jich rěcž nawuſnje. Te cžaſy ſu, džal budž Bohu, na
 wěcžne nimo, hdyž ſebi miſionarojo myſľachu, ſo móža Bože ſłowo
 pohanam pšes toľmaczerńa pšchipowjedacž. Wojeřny wyſchi, pšes-
 kupžy, pučowarjo, ſaſtojnizy a podobni ludžo drje mjeſ poha-
 nami bydla, jich rěcž njenawuſnu a ſ nimi pšeszo pšes toľma-
 czerńow rěcža. Ale miſionar dyrbi ludowu rěcž poľnje wobľnježicž;
 hewať wón ani njena „miſionar“ njeſaľuži. Czežto wſchať je,
 zuſu rěcž nawuſnjecž, woſebje tajku, do kotrejež hiſcže biblija
 pšeložena njeje a kotraž je Europiſkim hiſcže žyle njeſnata. To
 dyrbiſch potom poſľuchacž, kať ludžo rěcža, potom maſch ſphtacž,
 po nimi rěcžecž, a nětko ſhoniſch, ſo maja woni wſchelake ſynti, kiž
 ty ani wurjež njemóžeſch. Sphtacž je wurjež, dha je cži, kaž by
 ſebi dyrbjal najprjódžy jaſhť ſlamacž. A ſy ſkóncžnje tať daloko,
 ſo je ſo cži poradžilo, potom cži wſchelake ſłowa pobrachuja.
 Huſto maſch dolho pytačž, přjedy hač to prawe namaľacž.

Miſionar Šotkiſ jako přeni ſ Watamba-negarjam pšchindže.
 Wón bě ſebi bórny tójšchto ſłowow wotpoſľuchať a bě jara ſbo-
 žowny, hdy by ſažo jene jich ſłowow ſnal. Šene ſłowo namaľacž,
 ſo jemu pať nihdy poradžicž njechaſche. To bě ſłowo ſa „Šbóžnik“
 abo „Wumóžnik“. Hižom dwě lěcže běſche ſa tutym ſłowom ſlě-
 džil, ale podarmo. Duž raſ wječzor pšchi wohnju wontach ſedžeſche
 a tam ſľyſcheſche, kať mľody pohan powjedacž, ſo bu jeho knjeſ
 pšched krótkim wot ſľlneho lawa nadpadnjeny a ſo je wón jeho
 ſ lawoweje ſhlamy wumohl. Miſionar ſ napjatymaj wuſchomaj
 ſedžbowacž, hač tutón pohan nětko to prawe ſłowo ſa „wumóžnik“
 pšchinjeſe; dolho podarmo ſedžbowacž. Škóncžnje pať tutón
 pohan, hdyž bě podawť wupowjedal, po ſwojej rěcži rjěny: „A
 tať buch ja wumóžnik ſwojeho knjeſa.“ Nětko bě prawe ſłowo
 won, nětko miſionar prawe ſłowo ſa „Šbóžnika“, ſa kotrymž běſche
 tať dolho pytať, ſnajecž. Na měſcže wón wokoľo ſebje ſedžazym
 pohanam roſeſtajeſche, kať je Šhryſtuſ ſa naſ do ſmjercže ſchol a
 naſ wot najhóřſcheho lawa, wot cžerta a hele, wumohl. A hdyž
 wón to powjedacž, dha ſo we woczomaj pšchipoſľuchazych poha-
 now ſabľyſkota. „Šaj“, woni wyſtachu, „nětko roſymimy, ſchto
 cžzeſch nam prajicž. Šeſuſ je wumrjeť, ſo by naſ wot ſmjercže
 a cžerta wumohl.“ Budžicže miſionar tuto ſłowo přjedy
 wjedžať, dha budžicžu tamni pohanjo tež hižom přjedy do Šhryſtuſa
 wěriť. „Ša ſym“, tať wón wo tym piſa, „wjazy lět w Afrizy
 byť. Pšes jene žyle dolhe lěto tam ani ſkórcžicžki ſľěba woptal
 njeſym, měžazy dolho ſym ſo wot ſameho ſyďta a afrikaniſch
 bunow (faſolow) žiwit. Huſto njemějacž ničžo ſ jědži, hač mrowje
 žaby, ſkopcžki a podobne wěžy. Na ſymizu ſym 30 krócž ſhory

ležať; pohanzny rubježnizy ſu mje huſto nadpadowali; tróžy je
 mje law nadpadnyť a ſchtyri krócž ſtraſchny rhinozeros; tola to
 wscho cžyť hiſcže rad junu pšhecžerpicž, hdy bych ſa to hiſcže
 junu to pšes měr wulke wjeſele dočakať, ſo mohť hiſcže jedyn
 afrikaniſki lud w jeho rěcži teho domjeſcž mohť, ſo je Šeſuſ naſ
 wumohl.“

Maczerńa rěcž wſchať ſu a wostanu ſa Bože ſłowo jenicžke
 durje do cžłowſkeje wutrobny. Teho dla najwjěſchi džěl miſion-
 ſkeho džěla w tym wobſteji, ludowu rěcž nawuſnjecž a potom
 pohaniſke džěczi wucžicž, ſo bychu ſame ſwoju maczerńu rěcž
 prawje nawuſke. Potom ſu ſa Bože ſłowo durje do wutrobny
 wotewriene.

Podobne ſhonjenje cžinja ſerbiſzy duchowni w Šerbach.
 Tať dolho hač ſo džěczi w ſerbiſkej rěcži roſwucžuja, ju ſeſna-
 waju a ſo jim Bože ſłowo ſerbiſki přěduje, ſu žyrkwe poľne a
 po Božim wotkaſanju je wulki hľód. Šdyž pať woſada bóle a
 bóle maczerńu rěcž wotpoľožuje, dha je žyrkej lěto wot lěta přěd-
 niſcha. Š maczerńej rěcžu tež luboſcž ſ žyrkwi haſcha. To ſo
 nam džiwno ſda, přěcž pať ſo to njehodži. Miſionarojo to derje
 wjedža; teho dla waža ſebi woni tať jara maczerńu rěcž pohanow,
 ſo bychu jim podarmo njeprědowali.

Pohanjo budža w twojim ſwětle khodžicž.

Šeſ. 60, 3.

Proſeta Šeſaiaſ widži wulke ſwětko, kiž ſo ſ njebieſ dele
 na Židowſki kraj a wot tam dele na žyľu ſemju lěha. Šchtož je
 ſo w Božej nožy nad Bethlehemom ſtaťo, to widži wón pšes
 Božu hnadu 8 lětſtokow do přědka. Kraſne ſwětko to je, kiž je
 nam w naſchim Šbóžniku pšchicžlo. Adventſki cžaſ nam wono
 kóžde lěto ſ nowa ſľhadža. A hody ſo na naſ ſ poľnymi ſlotymi
 pruhami wulwa. Džěczi wyſľaju a wone ſačuwaju, ſo maju tu
 wjazy hač ſeńſte dary. A dorocženyj je hodowne ſbože ſawdawť
 na to ſbože, kotrež maju we ſwojim žyľym žiwjenju w Šhryſtuſu.
 Šdyž ſo ſhudy poľnje ſwojemu Bohu dowěri, ſo tón jeho a jeho
 dom ſaſtara; hdyž ſhory bjeſ bojoſcže ſhorocž roſcž a ſo roſ-
 ſhľnicž widži a je ſebi teho wěſty, ſo Wóh ničžo ſchľódně na njeho
 njedopuscžicž; hdyž mrějazy ſwoju hłowu ſ měrom ſ poſľednjemu
 ſpanju poľožil, jako by to ničžo druhe njebyťo, hač hdyž je hewať
 wječzor lehnecž ſchol — a hdyž pola tych wſchěch žaneho ſtyſka a
 žaneje bojoſcže njeje: hľaj, dha je to tola wobſbožaze ſwětko, kiž
 taťle hrěje a wotſchewja. „A tuto ſwětko je nam w Božej nožy
 jeſľhadžalo.“

Wny khodžimy w tutym ſwětle. Njech tež wótre wětry
 czežkich cžaſow do naſ ſtorľaju; njech tež ſwětko ſeńſkeho ſboža
 wokoľo naſ haſcha; njech nam tež jědojčzi njeſchecželjo do pučow
 ſtupaju: wokoľo ſchecžijana Šbóžnikowe ſwětko njechaſnje.
 Šchecžijan wě, ſo jeho tón ſnjeſ wodži, a ſ woczomaj nadžije
 hľada wón pšeszo nuts do ſbóžnje wobſwětklenych rumow njebie-
 ſkeje domiſny.

Ale pohanjo ſu hiſcže wuſamľnjeni wot tuteho ſwětko.
 Tola miſionarojo, kóždy ſ nich ſam na ſebi noſcheť Šhryſtuſo-
 weho ſwětko, ſu ſ nim na pučzu. A kaž ſo ludžo do cžaha ſe-
 ſtupaju a kóždy wojmje ſmóľnizu abo druhu ſwězu do ruki a
 nětko cžahnu woni won do cžmoweje nožy a ſ nimi dže ſwětko
 ſobu a nad žyľym cžahom a nad žyľej wokolinu ſběha ſo rjana
 ſwětko kať rańſche ſera: tať noſcha miſionarojo je ſwjatym
 ewangelijom Šhryſtuſkome ſwětko won mjeſ pohanow. Šich džěko
 je czežke a pšecžiwnych mozow ſo jim wſchudžom wjele do pučza
 lěha; my pať njechamy pšeſtačž, wo to ſo próžowacž a ſo
 modlicž, ſo bychu ſtowo wſchitžy pohanjo w Šhryſtuſkownym ſwětle
 khodžili.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swérny
Přez spař mérnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swérnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoń ty.

Z njebjes mana,
Njeh će khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će

F.

Sserbske njedželske łopjeno.

Wudawa so kóždu kóbotu w Šmolerjez knihiczišćeženi w Budyschinje a je tam ja šchwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

Druha njedžela po tsjoch kralach.

1. Mójs. 50, 15—21.

Šwiate pišmo nam durje někotreho doma wotewri a nam do njeho pohladacž da. My widžimy, so ma Abraham w swojim domje šwérneho wotrocžka, Elieserja, na kotrehož móže so tak spusćecž, so domjaze sbože swojeho šyna do jeho ruki položi. W Isakowym domje pak macž swojeho mlódscheho šyna bóle lubuje hacž starscheho, a tuta njeprawda wupłodži jedyn hrěch po druhim a pschinješe skóncznje najwjetšichu šrudobu. Kažke hrošnosće so pať halke mjes murjemi Dawitowego krasneho hrodu stala! Ale pak tež s telko šylsami pokuty je tutón kral stwy swojeho hrodu macžal, jako bě jemu Nathan pschwołal: „Ty šy tón muž!“ Hdyž pak nětko s Jerusalema do bliskeje Bethanije džemy a do Lazarowego domu stupimy a Marju a Marthu s jeju bratrom w prawej lubosći šjednoczenej widžimy a so wschitzy tsjo tak hušto s napjatej nutrosćju na Šhrystušowe šłowa pošluchaju, dha je nam tak, jako bychmy do kćěžajezje šahrodki stupili, hdžež hišće na kwětkach roša leži, w kotrejež čistych křepkach so pruhi ranšeho šłónza šybola.

Dženšnišchi tekst nam pak wošebje mjes bratrom pohladacž da.

My widžimy:

- 1) So hrěšna wina hišće po wjele lětach čłowjekež do žiwjenja rži,
- 2) so so bohobojasny pschecžimo bližšchemu pscheco prawje šadžerži, a

3) so Bóh skóncznje šamo čłowški hrěch do šwojeje šlužby šajicž wě.

I. Hrěšna wina hišće po wjele lětach čłowjekež do žiwjenja rži.

„Josefowi bratsja so bojachu, jako bě jich nan wurjel, a džachu: Šsnadž budže Josef naš hidžicž a nam šaplacžicž wschitku šłosć, kotruž šmy jemu činili.“

Josefowi bratsja běchu so tola psche wschu měru na swojim bratsje pschehrěšili. Bjes winy wschať nad tym jich nan tež byl njebě. Kaž bě jeho jeho macž bóle lubowała, hacž jeho bratrom, tak bě jemu Josef lubšchi, hacž jeho drušy šynojo; pschetož kaž so winowa halosa wot jeneje žerdki na druhu plecže, tak hrěch wot jeneho naroda k druhemu. Še šawisćju běchu teho dla na Josefa jeho bratsja hladali, běchu jeho do zušby ša njewólnika (šchłofu) pschedali a Josefowu s křwu namacžanu šutnju šakubej pošłali a jemu tu šu prajicž dali: „Tu šmy namašali, džiwje šwěrjo je Josefa rostorhala.“ Šchto je tehdy šary šakub wscho čerpicž měł! Šak je pak tež wošebje hórka bolosć mlódemu Josefej do wutrobny kaž žahle kšěšće pschimała, jako jeho Šmaelszy wurjasachu, na šwoje wjelšludny šadžichu a přiecž wjedžechu po pucžu do dalokeje Šgyptoskeje — a šady njeho so paštwy a hory lubeho wótzneho kraja šhubjowachu a wón čehnjěšče, ša njewólnika pschedaty, šwojemu hubjenštwu napschecžimo, po pucžu, kiž bě ša njeho čěžichi, hacž hdy by do šmjercže hicž dyrbial. Mjes tym bě so wjele lět minyło a wjele so štalo. Josef bě po šaraonje přeni muž w žylm kraju, bě swojim pokutnym

bratram rad a počnje wodač. Woni běchu swoju křość tež čezto došč wotpocuzicž dyrbjeli a tež Bóh bě jim ju wodač. Nětko bydachu w Gosenje a mějachu šo derje. A tola hrěch jich mladosće rži jim tež nětko hišče, hdyž šu šo šami sestarili, do jich žiwjenja. Hdžež bychu žanu prošnu studžen widželi, bě jim, jako by někajki hloš s njeje wołač: „Što seže wy junu pschi tajkej studni činili?“ Hdžež bychu žaneho stareho muža srubneho woblada, bě jim, jako by jich stary nan psched nich stupil a k nim rječ: „Wy moje šchědžiwne wlošy se žalosčzu do rowa pschinje-šecze.“ A šu-li hdže žaneho jateho widželi, dha měješche, njech by byl, šchtóž by chzyl, ša jich woczy napohlad a draštu kaž Josef a jich wutroba tšchepotalsche kaž wošnyžne lišče we wječornym wětšje. Tak rži čzi hrěch do žiwjenja hišče po wjele lětach. Še wschač drje tež derje tak, pschetož tak naš wón, runjež je dawno wot Boha a čłowjekow wodaty, pschezo s nowa k Bohu honi, šo bychmy jeho spochi psched woczomaj měli a psched nowymi hrěchami šo šwěru hladali. Ale žalošna čezža ša žyłe žiwjenje to tola wostanje. A k dopomnjeczu na hrěch pschida šo potom pschezo šašo nowa bojoscž psched khostanjom dla hrěcha. Teho dla šo tež Josefowi bratija, jako bě jich nan Jakub wumrjel, s nowa boja, šo jim Josef nětko, hdyž stej nanowej woczy hašlej a na njeho wjazy njehladatej, wschitku křość šaplaczi. A we šwojim štyšku pytaju pomoz pola morweho Jakuba, kotremuž běchu žiwjenje tak čezke činili. Mrějazy Jakub běšche, šo na šmjertnym ložu ša pschichod šwojich džeczi hišče starajo, jim tu radu dač: „Tak dyrbicze k Josefowej rjez: Luby, wodač wschač šwojim bratram to pschestupjenje a jich hrěch, šo šu woni tak šle s tobu činili.“ Teho šo woni nětko dopomnichu a po tym čzinichu, poklasknychu šo a prošachu wo wodače. Wola Josefa wschač teho wscheho trjeba njebē, wón na nicžo šle njemyšlesche. Šene pak s teho wscheho widžimy, šchtóž šo hišče dženska štawa, šo mjenujzy podarmo njeje, hdyž šo šwěrný nan, kiž šo se žiwjenja hieč hotuje, hišče postara ša pschichod šwojich džeczi a jim hišče nětko nufne šłowa jako dobru radu praji. Čzaš pschindže, hdžež šo džeczi s džatom teje rady dopomnja a w njej šwoju pomoz namataju, jako by šo nanowý row wotewril byl a wón hišče s rowa won se šwojej ruku tych šwojich šchitak a jim radžil. Pschecziwo Josefowej wschač trjeba njebē, nana na pomoz wołač, pschetož:

II. Bohabojasny šo pschezo prawje šadžerzi. „Josef džesche k šwojim bratram: Njebojeze šo, pschetož ja šym pod Bohom. Ša chzu waš a wašche džeczi sežiwicž. A wón plakašche a jich trošchtowasche a rěčesche lubošnje s nimi.“

„Ša šym pod Bohom“, pošnaje tu Josef. Wón budžishe šo lohko nad šwojimi bratrami wječicž mohł a jim jich winu na jich hłowu šaplaczič. A tola to njemóžesche. A hdy by to s mozu chzyl a šwój mjecž s nóżnjow wuczahnył, šo by jich s nim šrubal, by jedyn móžny jemu mjecž s ruki wurasyl. A hdy by šwjaski na nich čzišnył a jich do jastwa wotwjescž chzyl, by jedyn móžny jeho nufowač, te šwjaski šašo šam se šwojej ruku rošwjafacž. Ale šchtó dha běšche hišče psches njeho, hdyž bě wón tola přeni po Šaraonje? To bě Bóh. Tutón Bóh běšche nad nim stal a jemu do hrěcha padnyčž njedač, jako šo s čezkim špytowanjom dla Botifarjoweje mandželšče bēdžesche. Tutón Bóh tež nětko wysche njeho štejšche a jeho dopominasche, šo ma bratram čezku winu wodač a žehliwe wuhlo na

jich hłowu hromadžecž. A njemu Josef jako k šwojemu prawemu Knjesej šhladowasche, po jeho woli čzinješche a tak měješche tež tu te prawe šadžerjenje jako bohabojasny muž.

Šo bychu tola ludžo pschezo to prawe šadžerjenje napscheczo šwojim bližšim měli! Šelko nješboža bychu šo s tym šminyli! Někotry šo s šhudobu bēdži a něhdy měješche wscheho došč; druhi s čezkej šhoroscžu, a něhdy kčesješche kaž kwětka w meji; tšeczi šdyhuje wošamocženy a wopuschčeny a nihto šo ša nim njewoprašča a něhdy bě Bóh wokoło njeho lubošny wēnz dobru pscheczelow a pēnych džeczi šwił. Hdyž pak ša tym šlědži, šchtó je ta wōtra šekera byla, kiž je korjen jeho šboža pscherubala, šo bōrsy dohlada, šo je šo pschecziwo bližšemu, pschecziwo mandželškej abo džecžom a starschim, abo pschecziwo šušodam hrosnje šadžeržak. Čzeho dla dha pak šo prawje šadžeržak njeje? Njeje dha to wjedžak? Ach, wēmy drje my wschitzy, kajke mēle našche šadžerjenje byč. Čzeho dla dha pak, hdyž tón pucž šnajemy, po nim njekhodžimy? Teho dla niž, došelž k temu šylui došč nješšmy. Ššnylych pak čzini naš šam naš Bóh w njebješach, hdyž pod nim stejto wostanjemy. Duž stejmy pschezo pod nim! A hdy by jako wošebny wysche wjele druhich stal, dha wostan šam stejto pod šwojim Bohom, šo šo pod njeho šhibujesch! A hdyž čze twoje dželo a powoľanje se šwojimi staroščemi tu a tam po kraju wokoło honi a štorfa, wot jeneho njewotstup ženje, wot šwojeho Boha, šo by jeho šasnjom nješabyl! A hdyž čzi po nēcim wscho s ruki šwupada: štrowoscž a kublo a wscho a wschitzy twoji pscheczeljo šo pominu, jeneho njepuschčž s rukow wēry, šo by wysche tebe a pschi tebi wostal, šwojeho Boha! Wón budže čze šylneho čziničž, šo budžesch šo pschezo napschecziwo bližšim prawje šadžerjecž móž.

III. Pschi wschēm tym pak Bóh tola tež škōncžnje šamo čłowške hrěchi do šwojeje šlužby štajicž wē. „Wy seže šle šo mnu myšlili, ale Bóh je šo mnu derje myšlil, šo je čzinił to, šchtóž dženska widžicze, a pschi žiwjenju šđeržak wulki lud.“

Džiwne šu tola Bože pucze! Kaž šo w šeczu šylny wichor šbēhne a tołšte mrōčzele pschitrywaju njebješča a nětko jēšdža štrachne blyški na šemju, šo je to tež hewač njebojasnemu ša štrach, ale po tym pada miły deschčž na šemju a ša džak nješe polo bohate žuē, runje tak šaplecze Bóh tež šamo čłowške hrěchi do šwojich džiwnych, a tola škōncžnje dobru pucžow. Jakubowi šynojo pschedachu se šymnej wutrobu šwojeho bratra. Šajki to čezki hrěch! Hdy by šebi pschecziwo šwojemu bratrej na nēšcto podobne myšlil, by čzi bylo, jako by šo pod tobu na mēšče šemja wotewricž dyrbjala a čze pōžrjecž. Ale pschedaty Josef čzēhnješche do Egiptowščeje, a hlaj, ta dobru rada, kotruž wón Šaraonej da, čzinješche, šo egiptowški a wschōn wokolny lud a tak tež Jakubowy dom, s kotrehož měješche žohnowanje ša žyly šwēt pschincž, w drohocze šđeržany wosta. Niž, jako bychu woni teho dla mjenje winy měli. Čzerń je a wostanje čzerń, a hdy by nad nim najrjenšča rōža šakčžela. Šrěch je a wostanje hrěch, tež hdy by Bóh s njeho ša druhich hišče wjazy šboža wurošč dač. Albo chzyl šnana Šannaša, Šaifasha, Šilata a wschēch jeho wojakow, kiž šu Šhryštusa šchizowali, čzesčicž a jim w žyrkwi šhwalobne šhērlyšche špewacž, došelž šu Šhryštusa k šmjerczi šašudžili a tón šchizž šajili, psches kotryž bě žyłe čłowšestwo wobšbožene a buchu njebješča wotewrjene? Nē, hrěch

wostanje hrěch. Jedyn trošcht pač chzemy šebi s Josefowych słowow wsacz. Hdyž šmy šebi se šwojim hrěchom šami čžežke nješbože nacžinili a hdyž pod nim tež drusy čžerpja a naš tole wošebje čžiščęzi, my pač šmy we wěrnej pokucze, kaž něhdy Pětr, šwój hrěch wopłakowali a šmy šebi Božeho wodacza wěščzi, dha chzemy šo potom tež teho dopomnicz, šo šnano Bóh s našich hrěchow po šwojej hnadže te najwótrische čžernje šwutorha a škóncžnje tola hišchęze wscho t dobremu wobroczi.

Mjes bratrow šmy hromadže pohladali. Tež do twojeho doma ludžo hladaju. Stej ša tym, šo bychu tam lepšche šadžerženje namakali. A šy šo tež ty tu a tam njeprawje šadžeržak, dha nješomdž šo s pokutu, šo by škóncžnje tola twój wukhód s čžafnošęze a twój šastup do wěčžnosęze pošlócžila — Boža hna da. Šamjeń. K. w H.

Bože džěčatstwo.

Romsk. 8, 14.

Chzesh Bože džěčzo byč, mój šchescžano,
Šchčęp Šhrysta wobras do šo hšuboko,
Šo čži, kaž jemu, hrěchi hrošnosč šu,
Čži lubošč, mišošč bšhšchęzi we wóčžku;
Šo ty kaž poštrow Boži s njebješ šy
Do šwěta hidy, hrěcha štajeny.

Nječ jeno Boži Duch tak wodži čže,
Šo to šo w šłowach, škutfach pošaze;
Budž w šóždy čžaf kaž Šbóžnik šmyšlenny,
Dha wopravdže ty Bože džěčzo šy,
Šiž šbóžnosč škódži hižom na šemi
A s Božej hnadu tež we wěčžnosęzi!

K. A. Fiedlef.

Wěrna pokuta.

Džěčzo je šo šabludžiko wot wótzneho domu. Měniwšchi, šo je na prawych, dobrych pucžach, džę pschęzo dale a dale, ale to šu wopacžne pucže. Ššlónžo šafhadža, nóz šo bliži, čžemna nóz. Žana jašna hwěšda na njebju nješwěčzi, žaneje wěšęe čžerje wjazh njeje. Š blisčich lěšow šaklincžuje rucže šwěriny, šo na rubjeńštwu hotowazeje, a šwěžy, kotrež džěčzo widži, šu šludnicžki; ale wono ša nimi džę do džiwjeje puščiny, hacž škóncžnje špóšna-wa: Šow dyrbišch šónž wsacz! Šeho wołanje ničtó nješšlyšchi; jeho šylšy ničtó nješwidži; šlyštnošč jeho wutrobny je wulka. Šlej, tu bšhšchęzi šo jemu hišchęze we dalinje šwěža napschecžimo. A tale šwěža šo pschęzo bóle a bóle bliži, a šón, šiz tu šwěžu nješę, je pschecžel jeho wótzneho domu. Wón je wušchoł, šo by šabludžene džěčzo phtal, je jeho dla wjele próžy nadewša, je tošamo dolho wołal, dolho phtal, a škóncžnje jo namaka a praji: Wšócž šo tola, dži t šwojemu wótznemu domej! Dofelž šabludžene džěčzo jeho derje šnaje jako nanoweho pschecžela, dha šo jemu dowěrja a s nim džę. A mjes tym šo s nim džę, šo nóz pschęzo bóle minjecž počžina, ranje šwito, a hlej, wono widži šašo šwój wótzny dom. Duž do njeho šastupja, wěšo žyle trundlate a womasane, ale nan na wscho to njedžima, nošy jemu nowe, čžiste woblecženja, a džęšęzowa wutroba je nětko pošna wješela, a jeho pschędewšacžę je, ženje šašo s wótzneho doma nješwotšhadžecž, ale pschęzo w nim šawostawacz.

Žadacžę tuteho wobrasa wuloženje? Džěčzo, kotrež je wótzny dom wopušchčžiko, je hrěšchnil, a nóz, do kotrejšęž šastupi, je nóz hrěcha. Šludnicžki, kotrež widži, to je šwět, šiz jemu šwoje šbože pschęd woczomaj barbi a šłowo njedžerži, ale do najšlubšchego

hnbjenštwu, do šlyška a tyšchnosęze šawjeduje, a kotrešož pucže šo w nožy a hróšbje šónčza. Šucže šwěriny, to je šakon šę šwojej krutoščju, kotrež chže šudžicž, a šwěža, šo jemu najpriędy žyle šlabje napschecžimo bšhšchęžaza, je to a tamne šlubjenje štareho štestamenta, kotrež wo mišoščžimym Wošy rěčži. Ššchecžel wótzneho domu, to je Šhrystuž, šiz džę tež wukhadža, šo by šhubjenšch phtal a šbóžnych čžinil, a šo wješeli, hdyž jich namaka. A nowe woblecženja, kotrež woni dostawaju, šu woblecženja šboža, a nowe byčę a wóštacžę we wótzny domje, to je nowe šjednocženštwu s Bohom, kotrež šo w plodach prawdosęze wošjewujuje.

F.

Ššwjedžen ššjoch kralow — hody pohanow.

Šasche hody šu šo minęle. Šelko šwěčžlow w domach a šalach, hđžęž šo wobradžęšche! Šelko šybolęnja a bšhšchęženja ša malych, šelko šwětkla a krašnosęze ša wulkich! Šajke rjane šwětklo šašo wěrjazym šchescžijanskim wutrobam šwěčęšche!

A nětko na šónžy hodownych šwjatnych dnjom štejšęšche šwjedžen ššjoch kralow. Šo šu pohanow hody. Wšy šašo ššhšchimy wo tamnych pohanach s rańšchego kraja, šiz ša hwěšdu čžahnu, šo bychu hwěšdu žimjenja namakali.

To je mišionški šwjedžen ša wošadu. Pohanow čžma, jich wukhadowanje ša šwětklom a šbožom jej pschęd woczęi šupa. Ššo s nimi šobu wješelicž, wěra šbudžuje; jim t tajkemu wješelu šobu dopomhacz, lubošč čžeri.

Pohanow kraje šu s džęla wjele rješšche džyli našch kraj, jich rostliny pšchnišche, jich šwěrina wulšotnišcha, jich pošladny na šemi a pod šemju bohatsche. Ale Bóh chže pošafacz, šo je to wěrne šbože, šiz je našchemu krajej a Šeuropje wobradžil, wot teho nje-wotwišęne. Wón wobradža rady tam, hđžęž ničzo njeje. A nječ šu ludžo tež w pohanskich krajach derje žimi a s pschirodženja šnano bóle hibicžimi a šradomni hacž my, to wěrne wješele hišchęze njeje. Šam pač je Bóh to prawe šbože w Šhrystužu wobradžil.

Toła wšchaf, kaž naš lubošč čžeri, pohanam na pomož pschincž je šwojimi šrědkami kaž proštwami, tak tež naš žyly šhód šwěta t temu šbudžuje. Š šwěčę šo šwětnych šrědkow trjeba. A nječ tež wone šame nješwucžinja, w dobrej ružy ššhowane a s jašnym šchescžijanskim duchom naložene, wone wužitk a žohno-wanje pschinjęšu. Šo widomne s nješwidomnym šjenocžene šu móz pschi mišionškim škutfowanju.

Šasch Šbóžnik šam je šo w čžele šjewil jako ta widomna móz Boža; čžlowjekojo trjebachu wumožniša w čžłowšęj podobje. Šo wšchaf je jadro hodowneho wješela a pošajštwu, šo je šo Bóh s luboščju čžlowjel narodžil.

Ššmy-li šebi wobradžęč dali, wobradžęimy Bohu s tym, šo na tnych špominamy, šiz hišchęze w čžemnosęči a w ščęženje šmjercęžę šedža. Šopomń šo, luby čžitarjo, pschi tym tež na štaru čžęšęč šerbšteho luda, šiz s šóždym lętom tak bohate wopory ša mišionštwu pschihotuje. Š tym wopokajęšch, šo je ššjoch kralow niž jeno wobšamknjenje hodownych šwjatnych dnjom, ale tež jich wješč. Wěra je w škutfach džęšawa, a prawa wěra šo w škutfu pschekrašnjuje.

Ššchidawk k powješčzi wo ššjoch kralach.

Šuški profesor Šętrov pošwęda w šwojej knišy: „Ša pucžu t Bohu“ tule pošawišnu:

Šimo tamnych ššjoch kralow s rańšchego kraja bę tež hišchęze jedyn ščtwórtny, s mjenom Šrtaban, tu jašnu hwěšdu na njebju wohladał a chžyšche tež šobu s tamnymi do Bethlehema čžahnyčž a šo t Šbóžnikęj pomodlicž. Šucže pschęda teho dla wšchę šwoje hrody a šubla a šupi šebi ša nje ššjara žadne a krašne dejmanty. Š poštajenym čžafu mješęšche šo s tymi tamnymi mudrymi šęšč

duż jara khwatasche, pschetoz wón mjesesche jeno hifschje nětotre hodžinki czaša. Artaban psches lěš jechasche a wuhlada tam na jene dobo czeško khoreho a žple wošlabnjeneho Žida ležo. Šcho dyrbjesche nětko šapocžecž? „Wostanjesch-li“, tak pschi hebi rjekny, „tu pschi tym khorym, dha pscheposdže k swojim towaršcham pschińdžesch, a woni póndu bjes tebje do Jerusalema. So bych pať wboheho khoreho tu bjes pomozhy ležo wostajil, to czi sašo twoje šwědomnje njepšchida.“ Dotho hebi takle pschemyšlowasche, šfóncžnje pať šmilnosčj k knjesom wosta. „Ty šam wschat“, tak pschi hebi we šwojej wutrobje k Šbóžnikaj, w dalokim Bethlehemje ležazemu, rjekny, „šy lubosčj; bjes šmilnosčje we wutrobje czi ničto šlužicž njemóže.“

Wjele hodžinow šo Artaban wo šwojeho khoreho prózowasche. Šfóncžnje bu jemu lěpie, ale mjes tym běchu czi drusy kralojo dawno woteschli a Artaban njebhy jich wjazhy doščahnyčž mohl. Tola tón Žid jeho troschtowasche: „Njech twoji towaršchojo pschezo šwoju drohu cžahnu; woni ani njewjedža, hdže maja teho nowonarodženeho krala pytačž. Ša pať wěm, šo je šo wón w Bethlehemje narodžil. Duž poštań a wšmi hebi ludži a cžehń i nimi runy pucž do Bethlehema.“

Artaban cžinjeschje tak. Wón tón přeni šwojich tjočh dejmantow pscheda, dosta ša njón jara wjele pjenješ, naja hebi i nim ludži, nakupi hebi konje a wjelbludy a poda šo na pucž do Bethlehema. Pucž bě daloki, wjele měšazow bě na pucžu, šfóncžnje pať do Bethlehema pschińdže. Ale sašo šo pokasa, šo bě pscheposdže pschischol. Marja bě i Jesušom hižom do Egiptowskeje cžekko, a w Bethlehemje krej po hašach cžecžeschje. Šerodaschowi wotrocžny runje wschěch maľnyh šynkow kónzowachu. W tej hospodže, hdžež Artaban pschenozowasche, bě pať tež maľny šynk. Šako wojazy do tuteho domu šastupichu a ša hólčžlom hrabachu, šo bychu jeho i lebiju pschekłoli, prošeschje džěščžowa macž Artabana, psched nim na kolenomaj ležo, šo by, je-li jemu to móžno, jejne džěščžatko wumohl. A Artaban, wschón hnuty, wucžahny tón drugi dejmant a da jón tym wojakam, šo bychu šynka pschepuschčžili, šchtož tež cžinjachu.

Nětko wosta jemu wot wscheho přjedawšcheho šamoženja jeno hifschje jenicžki dejmant wysche. Š tym pschekhodži Artaban jara wjele krajow, šo by Šbóžnika pytať. Wšchudže namaka wjele žalosčje a hubjenštwu, khudoby a khorosčžow a wschudže wón pomahasche, wjelež móžeschje, na cžož te wot šwojeho přnjeho dejmanta šbytkne pjenješy dowuda, Šbóžnika pať njenamaka.

Tak šańdže 33 lět. Duž šhyscheschje Artaban, šo je Jesuš w Židowskej. „Ma měščje čžu šo“ — tak džeschje šam pschi hebi — „tam podacž a čžu jemu šwój pošledni dejmant jako šnamjo šwojeje lubosčje k njemu dacž.“

Artaban pschińdže do Jerusalema. A hlaj, runje wjedžechu Šhryštuša na horu Golgatha. Našdala wón žyťy doľhi cžah widžeschje. „Tak dha“, hebi Artaban porokowasche, „šym sašo škombžil!“ a wón šebra šwoje pošlednje mozhy a cžerjesche k měštu wotprawjenja. Duž jemu cžyjóda wojakow pucž šaracž, kiž runje jara rjanu mlódu knježnu jatu še šobu wjedžechu. Šako ta Artabana wuhlada, šo wojakam wutorhny, wobja Artabanowej kolenje a žebriesche i horžymy šylšami: „Wóh šam je tebje póšłal. Mój nan je wumrjel a doľh šawostajil a woni čžzedža mje nětko do njepóžčžiwosčje a hanibhy pschedacž, šo by šo tak nanowy doľh šaplacžil. Ša žaneho pscheczela nimam. Duž šmil šo a wukup mje, šo bych do njeczeschje njetrjebala.“

Artaban widžeschje wbohu knježnu w jejnych šylšach a horže šmilenje jeho wutrobu šaja: „Ty, Knježe a Šbóžniko, wschat mojeho dejmanta njetrjebasch, ša to pať šy mi tutu žónšku póšłal, šo bych jón ša nju dal“, tak prajžy Artaban šwój tješči a po-

šledni dejmant wucžahny, a ta knježna bě wušwobodžena a cži wojazy wot njeje wotšupichu.

W tutym wokomiku pať Šhryštuš na šchžžu wumrje, šemja šarža a domy šo hnujachy. Š tješči blisšeje kžže wupadny cžekki kamjeń, padny na Artabana, rošrašwšchi jemu hłowu, a hlaj, w tutym pošlednim wokomiknjenju jeho žiwjenja — štejesche na jene dobo psched nim, wot njebjeskeho šwětkla wobšwětkleny, tón doľho pytany kral prawdy, knjes Jesuš, a wón džeschje k Artabanej: „Šawěrnje, ja praju czi, šchtož šy ty cžiniť jenemu mjes tymi najmjeshchimi mojich bratrow, to šy ty mi cžiniť. Wěcžne šbože cžaka na tebje!“

A tak wumrje Artaban wschón šwješeleny; pschetoz tež wón bě šwojeho Šbóžnika namakať, tež jeho dary bě wón pschijať.

Wukup šwój czaš!

Šo jenej peršiškej powjedańzy raš muž, kiž šo po mórškim brjošy wukhodžowasche, polny měščk maľnyh šamusčtow namaka. Njekedžbliwje šo wón tym šamusčkam mjes porštami šwukutwacž da, wobkedžbujžy pschi tym te mnohe běle rybornaki, kotrež šo nad mórškimy žołmami cžumpachu. W prošidnej hraji wón i tymi šamusčkami ša tymi ptaťkami mjetasche, a jedyn šamusčk po druhim šo w žołmach šhubi. Tola jedyn i nič tón muž w ruzhy wrócžo šthowa a jón šobu domoj wša. Wulke běchu jeho štróžele, jako wón pschi wohny pjezaka šo krašnje bšhšchčžazy dejmant wuhlada, tak šo bu jemu šakne, šakki poklad bě rošbrojil. Wón k brjohej wrócžo bžeschje, šo by šhubjene kamjenje pytať. Tola podarmo, wone w mórškej hłubinje ležachu. Žane jere šamowobštoržby, žane šhly njemóžachu jemu njekedžbnje přeczčžijnjeny poklad sašo dacž.

Lubi cžitarjo! Njehrajemy my runje tak njekedžbliwje i nam darjenthym cžadžom žiwjenja, kotryž kaž njehódný šchčžerť rošbrojamy, hacž šfóncžnje — hušto pscheposdže — pónawamy, šakke drohotne šublo šo nam i tym na pschezo pominy? Njedawno je sašo lěto šajščo, my šmy wěcžnosčji i nowa kročel bliže šupili. Ššmy tež tónle žiwjenški wotdžěl njekedžbliwje pschecziniť, abo w prawym šmyšle czaš wukupili, tak šo nam tole lěto njeběšche podarmo darjene?

F.

Škaženju wucžeknyť.

Mjes tymi, kotřiž w šydomdžekatnych lětach šańdženeho lěštotka džělacžerštwu k wotpadej wot žiweho Boha šawjesčž pytaču, běšche tež wěšty Zielowski. „Dajče hebi wot šwojeho Boha pomhacž, nam dyrbja našche pjaščje pomhacž“, běšche wón w jenej ludnej šhromadžišnje jenemu předarjej na teho napominaze a prošchaze šłowo šnapschecziniť. Wóšy na to bu wón wot božeje rucžki šajaty.

W khorowni Bethaniji w Šchčžecžinje tón cžekłkhorhy wukhowanje namaka. Šow šhyscheschje wothladaťka, šo jeho jedyn wječor k šwojemu wulkemu špodžimwanju modlicž: „Ššmilny Božo, Šššom Šhryšta, našcheho jenicžkeho šřědnika dla, ja tebje prošchu, špožčž mi tola tule nóż něšchto španja, dha čžu wěricž, šo šy to ty!“

Šako šo wón še šwojeho khorožža pošbžje, běšche wón wěřazy šcheschčžijan, kotryž nětko šwojeho Šbóžnika tak horliwje šhwalicž pytasche, kaž běšche jeho předy hanil; w jenej ludnej šhromadžišnje pať wón rošhorjenthym džělacžerjam pschitwoťka: „Ša šym we šwojej khorosčži něšchto nawuknyť, šchtož Ššam wschitkim pschjeju: ja šym šo modlicž nawuknyť.“

W šchčžerpliwosčji a ponižnosčji wón wschitko wušměchowanje šwojich přjedawšchich towaršchom šnješe, doniž w dezembri 1879 w pokoju domoj džěšche.

F.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłáš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpođu ty.

Z njebjes mana,
Njeh či khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će
F.

Sserbske njeđzelske lopjeno.

Wudawa so kóždu sobotu w Šmolerjez knihiciziscežerńi w Budyschinje a je tam sa šchwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

Čescza njeđzela po tsjoch kralach. Psaln 19, 2—15.

Čzesć Bohu Anjesej dajće!

S jašnym wóczkom, s zunim wuchom, s čucziweje wutrobu steji psalmista w Božej stwórbje, se spodžiwanjom pohladujo na wschitke Bože džiwny a skutki, nutrnje posłuchajo na tyžazory křěrlusć hłóšow a synkow; a šchtož tam widzi a słyschi, to wschitko namaka sašo, kaž we wulkim šchpihelu, we Božim słowje, s kotrehož sašo šwětkle pruhi Božich šjewjenjow na wschitke stworenja a stawisny šwěta džeja; hłuboki wothłóš pač wscheho teho kłinczi jemu napšchecziwo s čłowškeje wutroby. S kajkimi słowami? S kotrym křěrlusćom?

Čzesć Bohu Anjesej dajće!

Redžbuj, wěrjaza wutroba, na tónle křwalobny křěrlusć
we Božej stwórbje,
we Božim pišmje,
we šebi šamej.

Niž wěrnó, luby křesćizijano, hdžežkuliz bu nekajke džěło dokonjane, tam bě přjedy jedny džělaczet, hdžežkuliz wohladacš hotowy skutk abo grat abo twar, tam je hjes dwěla mišchtr abo wumjěz to šebi wumyšlil a potom šwoje wotmyšlenje wumjedl a dokonjal. Šchto je to činil? wot koho je to? k čomu to šluži? To šu džěsczowe praschenja, wschědnje tyžazorje wospjetowane dla wězow a wobrasow, kotrež naš nutškach a wonkach wob-

dawaju. A tež to je wěšte, čim wjetšchi, rjenšchi, mudrišchi a dospołnišchi je nekajki skutk čłowškeho ducha, čłowškeje ruki, čim wjetšchi a mudrišchi jeho mišchtr. Čzesć Bohu Anjesej dajće! S kač psche wschu měru wulki a mudry a móžny je naš Bóh, kotrehož rukow džěło šu njebjesa a twjerdzišna semje! Stup won do čzicheje nozy pod Bože njebjo polne šwětklych hwěšdow, woczafuj na wyšokej horje škhadjenje Božeho šlónčzka, pohladaj a posłuchaj na šchumjaze žolmy wulkeho hłubokeho morja, wohladaj to mjerwjenje milionow a bilionow žiwnych stworenjow wot najwjetšich w indiskim palmowym lěšu hacž k najmjeńšim we wódnjej kapečiczy a we šlónčnym proschku, — mohł dha to wschitko hjes hłubokeho hnucza ducha a wutroby wohladacž? Njetkóczy to tebe na kolenje k čzichemu nutrenemu pschemyšlenju a modlenju, a njeposběhuj to tebe sašo, so s rozjašnyjem woblicjom a s wupšchesczěranymaj rukomaj šwojemu stworiczelej šaspěwasch: Čzesć Bohu Anjesej dajće! A je-li wopomniš, so to, šchtož my wo Božej stwórbje šnajemy a wěmy, je jeno „po křuchach“ a šnadž porno temu, šchtož je nam hiščeže potajne a pschitryte, kaž „křjepka wody w bowje a kaž šcherpatka na wasy“, dha steji psched tobu, kaž tam psched profetu na polu, křašnosć twojeho Boha, twojeho Wótza, kiž je to wschitko sa šwoje čłowške džěczy stworil, so bychu šbožownje jemu šlužile a špěwale se šłowom a žiwjenjom: Čzesć Bohu Anjesej dajće! Šsu dha čłowškejo, kiž šwojeho stworiczela, čłowške džěczy, kiž šwojeho njebjeskeho Wótza přeja a praja: Bóh njeje? Ach, wono kłinczi kaž čzowne hudańcžo, hdyž hižom

14. psalm šo sapocznuje: Głupi rjeknu we šwojej wutrobje: Bóh njeje! A bohuzel! tajkich blašnom je tež wjele w našchim czašu, kiž runje won abo sradžu we wutrobje tak rjeknu, hačž runje zyła Boža stwórba jim Bože byče a wschehomóz a wschehomudrosčž předuje a s tyžazornymi hłošami naš napomina: Čžesčž Bohu Knjesej dajče! Duž dha, wy wěrjazy, šchtož tamni šwojemu stworiczelej sa-powjedžuja, to nješmy my čžim šwěrnišcho a džaknišcho psched jeho trón a woblicžo: křwalobny křerlušch našcheho wschehomózneho Knjesa, našcheho šmilneho njebieskeho Wótza!

Wobrocžej dale šwojej moczi a wutrobne myšle do druheje knihi, wot Boha tebi do rukow dateje, do Božeho pišma, do twojeje biblije, a hdyž do tejele šwjatnižy ša-stupišch, dha šwjecz šwoju dušchu, dha wusuj šwoje čžrije wot šwojeju nohow; pschetož to měšto, hdyžž stejisch, je šwjata semja, dha poklafuj šo psched tym, kotrehož šwěd-čženje a šjewjenje Bože pišmo je. Słyšich! Kaji křerlušch! Jeho špěwarjo w Božim pišmie šu šwjeczi jandželjo a wobhnadženi hrěšchnižy, mudri profetojo a lube džěczi, móžni kralojo a džělaczerjo w prošče semškeho džěla, psal-mištojo s harfami a čžerpjazy martrarjo w płomjenjach a šmjertnych čžwilach. Wšchitkich woczi šu k njebieskam wobrocžene, wšchitkich ruki a wutrobny k horam pomozny, k Wótzu šwětla posběhnjene a wot jich jasytkow křerlušch křerlušch, druhdy kaž s hłošom móžneho wicha, druhdy kaž žuni wothłoš s njebieskich wyschinow, tele šłowa: Čžesčž Bohu Knjesej dajče! Jeli je twoja wutroba wot šwjateho Duchu rošjajnjena, dha křerlušch tónle psalm pod palmami šahrody Edena a w haju Mamre, pschi brjošy Čžerwjeneho Morja a wokolo hory Sinai, pschi Zionškich wrotach a w Babylonškim jastwje. A wy šwjatnižy a hory, wy studnje a městna noweho šakonja, kaš we waš a psches waš a nad wami klineži a šyneži šašo a šašo křerlušch wěry, džaka, modlenja: Čžesčž Bohu Knjesej dajče! Wot Bethlehema hačž k horje Golgatha, wot Tabora hačž k wyšokosczi Jesušoweho knjebjušpěča křerlušch ty tónle hłoš a šynt s njebiesk dele k semi, wot semje horje k nje-bješkam: Čžesčž Bohu Knjesej dajče!

Abó nješny dha džak a křwalbu a modlenje winojty šwojemu Knjesej jako dariczelej Božeho šakonja, kiž je bjes poroka a teho dla čži pokazuje, kaš mašch tež ty bjes poroka a nastorka křodžicž; kiž je kaž dobre wobhrodženje a plót wokolo hěty a pola twojeho žiwjenja. Šlepa bludna podrožniža by čžłowška šchlachta, čžłowška wutroba była bjes šakonja Božeho pišma. A nětko? We twojim šwětke šwětlo widžimy! Twoje šłowo je mojimaj nohomaj šwěza a šwětlo na mojim puczu! A kajke wošchewjenje dušche namakašch ty w nim! Jedny najmudrišchich čžlo-wjekow je wospjet wušnał, šo by rad šwoje knihi, šwoje pišma, šwoju mudrosčž dał ša Bože šłowo a trošcht 23. psalma. Ššwědcženja teho Knjesa šu wěrne a budža wostacž a wobstacž, hdyž wšchitke jasytki leštrarjow a ša-niczerjow budža woněmjene. Haj, hižom dženkša, kaž w Pawołowym czašu a w běhu pschichodnych lěštotkow, budže šo wopokafacž, šo Bože šłowo njeršomnych mudrych čžini, šo Boža mudrosčž wschu šwětnu pschetrijechi. 1. Kor. 1, 25. Čžesčž-li wješekeje a čžisteje wutrobny wostacž, dha wukn Knjesowe pschifajnje a křodž po nich; mašch-li šłabej, šacžmjenej, šylšojtej woczi, — Bože pišmo je študnicžka a ščinja, s kotrejež balsam a lěkarštwu doščž doštanješch. Čžesčž-li šo prawy wobarnowacž, haj, wěcz-nje wostacž, — biblija je wučerka, kotraž tebe pucže

hněwa a šudy Bože wuczi a nadobo čže wodži na puczu žiwjenja. Šdy bychu twoje blida a křamory polne wšchěch semškich křašnosčžow a bohastwow byle, ale Božeho pišma šchaz a křašnosčž by šo na nich a we nich njenamakało, dha je tola twój dom křudy a twoje žiwjenje tež. Nuts do lubyh šerbškich domow a rukow, štarych kaž džěczi, našche křašne a tak tunje šerbške biblije a šakhowaj a dopjeln jejne šłowa, dha šmějesch jako šwěrnny wotrocžk a šwěrna džowka „wulku mšdu“, hdyž tu se žohnowanej a tam se šbóžnej dušchu šaspěwašch: Čžesčž Bohu Knjesej dajče! —

We šebi šamej, čžłowška wutroba, křerlušch tónle psalm a křerlušch. Kaš rjenje praji šwjaty Augustinus wo čžłowškej wutrobje: „Ty, Božo, šy našču wutrobu štworil ša šebje, a našcha wutroba je njeměrna, doňž wona njewotpoczjuje we tebi!“ Ša tebe, ša Boha štwo-rjena! Šo by měr, pokoj, žiwjenje we Bošy namakała, šo by křodny wodnyh, hibanje, šacžuwanje a myšl była kaž džakna modlitwa, kaž křwalobny křerlušch ša žórko a wot-tyknjeny kónž našcheho žiwjenja. Wšchetož šchto šmy my psched tym jenicžkim šamym móžnym a šwjatym, kralom wšchitkich kralow, kiž šam ma nješmjertnosčž a bydli w šwětke, do kotrehož ničto štupicž njemóže? Wludne džěczi! křudži hrěšchnižy! A tym je džěcžatštwó Bože se šwojim Ššynom wobradžil, haj ša nich dawa šwojeho Ššyna do křudeho semškeho žiwjenja a do martry křchiza a šmjercze, šo bychmy my měr měli a šahojeni byli psches jeho rany. Čžesčž Bohu Knjesej dajče! Šójče, wy wěrjazy, do Bethlehema, do Nazaretha, do Bethanije, křerlušchže Knjesowe šłowa, wohladajče Knjesowe džiwny, napjelncze woczi a wutrobny a ruki s darami jeho možy, lubošče a hnady a jeli potom móžecze mjelcžecž a wo-němicž, dha njech kamjenje špěwaja: Čžesčž Bohu Knjesej dajče!

Ně! niz kamjenje! wy lube wěrjaze wutrobny, štare a mlode, šrudne a wješeke, domapytane a wobšbožene, wšchitke wy bohate wobhnadžene křesčžijanske wutrobny, šhromadžecze šo w čžichim štatoku a w šwjatnižy Božej, pschi dupje a woltarju, pschi šprawnym džěle a njedžěškim wotpoczinku, na semškich pucžach a pschi tramnych hórkach drohich we Bošy wušnjonych. Š džaknym dopomnjecžom na Bože wodženje, s wěrjazy wušnacžom teho mjena, kiž je wysche wšchitkich mjenow, s dospołnym nješhablazym dowěrjenjom na šwojeho krala a pastyrja, se šbóžnej nadžiju teho, šchtož budžemy, šaspěwajmy: Čžesčž Bohu Knjesej dajče! A šchtož tu w šłabošczi špěwamy, to njech šo tebi, wulki Knježe Božo, špodoša. Šomhaj hnadnje, šo se semškeho psalma budže wěczny njebieski křerlušch, psched tobu, Knježe, moja škała, a mój wumóžniko! Šamjen.

W. w N.

Čžesčž Boža.

(Ššekn wot Gellerta, hudžba wot Beethovena.)

Ša Božu křwalbu šo njebieska horja;
Duž křašnja mjeno Wjeršchneho.
Ššwět Boha šławi, čžesčž špěwaju morja;
Ššlyšch tónle hłoš, o čžłowještwó!

Wěšch ty, šchto na njebyu hwěšdžinu wodži?
Šchto štan tam šłónzu wotanka,
Kiž šwěczi, hrěje a našdala křodži,
Ššwój pucž kaž rjek tam měrčič ma?

D wotewi woczi a spósnaj te dżiwu,
 Niz wotkrywa czi pschiroda!
 Njej mudrosć w stwórbje czi dopofas žiwu,
 So móžny Bóh jow knjejtwo ma?

Wón je cze stworil, cze sdžerži a fita,
 Czi dacž chze tam swój Boži raj!
 Njech lubosć k Bohu tež we tebi swita,
 Ty jeho hnadu wuži waj!

K. A. Fiedler.

Dobyczerka.

Něfajki bohaprějer junu po kraju czahasche a wšchudžom pschednoschki džeržesche, w kotrychž Boha hanjesche a swojim pschipošlučarjam wěru do Božeho słowa bjerjesche. So by tež wšchědnym, nižšim ludžom, kotřiž so swojich pobožnych wótžow wuřnacza hiščeje najtwjerdschu džerža, wěru wurēczał, bė fastupny pjenes jenož na 20 pj. postajeny. Něcznik jara wuschijnje, ducha-polnje a jasnje pschednoschowasche a mějesche teho dla pschipošlučarjom se wšchěch woršchtom ludži. Po swojim pschednoschtu by pschezo powšchittownu rosmłowu dopusćczil, so móžesche kóždy swoje měnjenje wuprajicž. Tón rěcznik pak by potom kóždemu napschecžimo stupil, a hdyž by so hodžilo, by tych, kiž jeho měnjenja njeběchu, psched ludžimi šměschnych šczinil a jim hubu šatykał.

Nas bė tež sašo swój pschednoscht skónczil a namořwjesche pschitomnych, so bychu so wo šlyšchanej rěczi wuprajili. Nichtó so njehibasche, hacž skóncžnje wobštarna žónska, kiž, kaž bė widžecž, do niskich ludži šluschesche, postany, k pultej džesche a tam swój rucžny korbił na semju staji, so by rěczala. Wona ani prawje němski njemóžesche a rěczesche tał, kaž wjeřnjenje rěcžo. Sejne słowa pak wukhadžachu k wutrobju a bėchu poľne žiwjenja. Na jednore waschnje powjedasche wona tole:

„To je nětko runje 8 lět, so mój muž wumrje a mje k 8 njedorosćenymi džecžimi we wulkej šhudobje sawostaji. Sa bych tehdy pschi šamym sadwělowala a — šama na so pokasana — budžich to tež činiła; ale ja so swojemu njebjesemu Wótžu dowěrič, kotrehož pomoz šym tež w bohatej měrje šhonila. Šusto wschał njewjedžach, šchto šapocžecž. Šako jedyn wjecžor sašo ani ššorcžicžki šhlěba ani žaneje šucheje bėrnicežki w domje njebė, bėžach k domu, kaž wscha bjes myšlow, njewjedžo, hdyž chzu. Šako tał k želesnizy pschindžech a czah nasdala jėdžesche, pschėndže mje ta myšl: „Czi šni so na koliju a sa šekundu je ta nusa pschėtrata.“ Šola ja so šhrabach a šhwatach sašo do města. Šdyž k přėnim šhėžam pschindžech, špėwasche w šahrodže mała holczka tón šhėclusch:

Bóh šwėrny wostanje,
 Wón lubuje wšchěch ludži,
 Šacž runje šusto dosć,
 Tych swojich k šchizom šrudži.

To bė mi móžne pschynjenje a špokojenje a bórny šhonich, so Bóh woprawdže w prawym czaju pomha. Domoj pschischedschki šlyšchach, so bė tam runje bohata knjeni pobyla a mi šbytki wot šchczijnom pschijnješka, tał so móžachmy tehdy wschitzu naschczeni lehnycž hicž. A nětko k noweje wjeřeloscžu pschi swojim štarym słowje wostach:

Spėwaj a džėłaj,
 Š Bohom štawaj,
 Šso k nim lėhaj,

A hacž do dženšnischego dnja je wón mi pomhał. Moje džeczi šu mi wotrostke a ludžo móža je wšchě trjebacž. Ša šym nětko 65 lět štara a móžu šebi hiščeje šama swój wšchėdny šhlėb šašlužicž a so psched pschichodom njestrachuju. To wscho je sa

mnje moja wěra činiła. A nětko prajče mi“, tał wobrocži so na teho rěcznika, „šchto je hižom wascha njewěra sa wasč činiła?“

Tón so štróži a bė přėni kócz šaškapjenty, so njewjedžesche, šchto wotmolwicž. Škóncžnje pocža mjakotacž: „„Šuba žona, to k waschej wěru šče šebi jeno tał něšchto do hlowny štajila.““

„Šchto?“ wotmolwi jemu ta žónska, „hole wumyšlenje dyrbi to byčž? Šo ja tu hiščeje šym a šym štrowa a móžu so sa šwoje džeczi štaracž a so maja wone hiščeje šwoju macž, je to jeno něšchto wumyšlene?“

Na to tón rěcznik sašo nicžo wotmolwicž njewjedžische, a jako ludžo pocžachu tej žonje pschihłowowacž a jej „šława“ wołacž, bu wón czėrwjenty kaž honacž a njewjedžische, šchto k hanibu a hnėwom šapocžecž. Ša žona pak bu čim šhroblišcha a da so nětko k tymile šłowami do njeho:

„Šak dha pak Wy k temu pschindžecže, ludžom to najlėpsche, šchtož maju, jich wěru bracž a hanicž? Šeno lóse hólcziska to dokonjeja, so šlepemu mužej kij, k kotrymž so wón po pucžu dale maša, k ruki wuróža a potom czėfnu, a jeno rubježnizy šamotnemu pucžowarjej w czmowym lėžu najprijedy jeho šwėzu hašnu, so bychu jeho potom porašli a wurubili!“

„„Ale ja,““ jakotasche šchepotajo tón hubaty rěcznik, „„tola žadyn rubježnik nješšym.““

„Ně wschał“, wotmolwi ta žona, moju wěru mi wy wěsče wsacž njemóžecže, tu mi do žyla žadyn čłowjeť njerubi. Ale wo 20 pj. šče mje tola pschijnješli, kiž šym tu sa šastup dacž dyrbjala a sa kotrež šym měšto wjecžerje jenož hnėwanje mēla!“

To wurēcžawšchi, wona swój korbił do ruki wša a nastaji so k hicžu. Ale nětko ju wschitzu šhwalachu, k rukomaj kšestajo, a kaž dobyczerka ta jednora žónska se šale štupasche; nasch wulko-hubaty rěcznik pak so pokloni a k hanibu se šadnymi durjemi twochny a so wjazy w tym měšče njepofasa.

Džerž Bohu šwėru!

Ach bėda! wotpad wulki je,
 Džerž šwėru twjerdže, duscha!
 Šslub k Bohom sa czasž młodosčeje
 Šso wobarnowacž šluscha.

Šchtož Bóh czi w šchczėřny polubi
 Šo šwojej wėcznej miłoscži,
 Wón dawa k poľnej měru.

Džerž Bohu šwėru w dobrých dnjach,
 Šdyž šwėt czi w róžach kčėje
 A duschi w tyčhle rjaných žnjach
 Šso šlónzo šboža šmėje.

Šlej, wscho je Boža dobrota,
 Niz k pokucže naš pohnuwa
 A k prawej šwėrje wabi.

Džerž šwėru tež, hdyž mrołota
 Czi njebjio wobczahuje;
 Šdyž czežko bija njewjedra
 A horja wichor duje.

O njestorž! Tež nad mrołami
 Šso Bože šlónczko šhbolli,
 Niz ženje njesakhadža.

Džerž Bohu šwėru we wėrje,
 Šaj, džerž so jeho słowa,
 Dha twój pucž czėmny njebudže
 A žana šhódba czmowa.

Ty pónďžješch, wuńďže junu czař,
Přhes Křhřta krej na wěčny kwaf,
Hďžež mĕra palmy wĕja.

Džerž Bohu řwĕru w lubořčĕi,
Řĭž řwĕt tař lubowařche,
So jemu Šřna wobradži,
Hďyž cřlowřtwa w hrĕchach řpařche.
Duž džerž řo ř Bohu ř lubořču,
Wón dopomha cři ř řiwjenju
Přhes Řnjĕřa řeřom Křhřta.

Džerž Bohu řwĕru w nadžĕi;
Da wón teř řhwilu cřařač
A tebi w twojej tyřchnořčĕi
Řařhóřčĕe řyřly řřařač —
Wón w prawym czařu řawĕřčĕe
Čĕe ř řřĕřa, nuřly wumože,
So jemu řhwalbu řpĕwařch.

Řaj, řwĕrny budž hač do řmjercĕe,
Dha řbóřny řónž ty řmĕjeřch;
Řjech cžĕřke teř je řĕďženje,
Ty w Bořej ruřy mřĕjeřch.
Wóh twojej duřchi přhes Křhřta
Tam řwĕrny hnadnu řřónu da,
Hďžež wĕčřne řwĕtko řwĕčĕi!

K. A. Fiedleř.

Wřhelake ř blĕřka a ř daloka.

— Wólbly na řĕžorřtwařy řejm hač na wuřařařřte wólbly řu nĕmo. Bohuřel je řo 65 řozĕaldemokratow hnydom wuřwólĕto. W tyř wotřeřach, hďžež nařřhi Šerbjja řobu wola, řu wřřudžom wuřařařřte wólbly. We Wojerowřřto-Řořbóřřřim wotřeřu je tař wĕřte, řo řo řnjĕř krařny radžĕřel Řegenscheidt we Wojererach wuřwólĕi, dořelž jemu hĕřom přřhi přĕnnej wólbje jenož 600 hřořow ř wjeřřĕinje pobrařowařche. W Budyřřřo-Řamjeřřřim wotřeřu ma dořalny řapóřřař řnjĕř Řrřřa 2000 hřořow wjařy hač řozĕaldemokrat Buř. Řadžĕjmy řo, řo řo teř řónle wotřeř řĕžorřřto-řwĕrnej řtronje řďerži. Šozĕaldemokratojo wřřař wřřĕitko řpřtaja, luďži řařařřĕĕř a řařřepĕčř. Tař wudawaja, řo je řozĕaldemokratiřřĕi řandĕĕřat Ružĕřčan a řo jařo řyn řerbjřejju řarřřĕejju w Budyřřĕinje narodžĕř. To dŕřbi řařřařře řařřepjenje hŕčř. Řón muř řo řenje řa Šerbami přařřař njeje, ale nĕřtko, hďyž dŕřbjja Šerbja jĕho wuřwólĕĕř, řo na to dopomni, řo řtaj řnana jĕho řarřřĕej řerbjřĕĕho rodu hŕřoj. Šozĕaldemokratojo řo řa řanym narodom njeřařřĕejja, ale wřřĕitku narodnu myřřl a wóřĕřĕinřřtu lubořčř a narodnořčř řapřĕřwaja. Duž nadžĕjmy řo, řo nařřhi Šerbja twjerďže řteja přřĕĕřřwĕmo njeřpřĕĕřĕelam nařřĕĕĕho wóřĕneho kraja.

— Řowny řřullřřĕi řařoř je na řařřĕi řejm přřĕĕřřřoř. W blĕřřřĕim czařu řo jĕho wopřřĕĕřĕĕe wopřĕewĕi a my potom hřowne myřřle nowĕho řařořja teř tudy podamy.

Ř rořpominanju.

Čřĕĕha myřřl řuna řo wulřej řřale we morju, na řotřejž řo, hač řunje řama ř mĕrom wopřtanje, tola wřřĕitke dživje řořmy řamaju.

Jene nuřne!

Luř. 2, 48. Řtaj, twóř nan a ja řwóř
cĕe ř tyřĕnej holořčĕu přtařoj.

(Čĕĕs řř not! wer hat dies Čĕĕe?)

Řřoř: Jene nuřne je, to jĕno —

Jene nuřne! mařch to jĕne?

Jĕno mařch-li Křhřta ty.

Řeřuř đawa wobřřořene,

Mĕrne, wjeřřle wutrobny.

Šĕřtóř wuřwólĕi Křhřta, tom' wřřĕitko řo lubĕi;

Šĕřtóř řeřo pař řhubĕi, řón wřřĕitko wřřĕař řhubĕi.

Hďyž přtařch řoř' řwĕru, řař' namafařch řoř',

A krařne mařch myřto, hďyž wobřřowařch řoř'.

Wodž mje, řeřu, řař řy řlubĕř,

Šřam je řwĕrnej přawĕřu,

So cĕe řhroble njeřch řhubĕř

Duřy domoj na pucřu.

Ař pomhaj, řo njeřch wot tebjĕ řo řđalĕř

A řabŕďžo řeřje w řřym towařřtwaře řrařĕř;

Šĕřtóř ř řĕemu řo řwucřuje, wopuřřĕĕĕi cĕe; —

Wřřĕař hřĕřřnitow rada cĕe pohóřřřĕuje.

Đaj, řo hŕch ja đĕřenřa ručĕe,

Řaj, đĕřenř ř řeři wřóřĕĕř řo,

So hŕch poluty řřoř pucře,

Přtař twĕrje towařřtwa.

Đaj, řo hŕch cĕe přtař teř wodnjĕ a w nořy,

Řař Řarja a řořeř wřřĕĕe nařořřĕř přóřy;

So hŕch tebjĕ řadař je řdŕřĕowanjom,

Še řřyřřnořčĕu, ř holořčĕu, ř rořrudžĕnjom.

Přĕĕeřo hřĕřĕi đurje řařřačř

Budža ř lubom' Wóřĕewĕi.

Duž, o řeřu, đaj řo nam'fačř,

Đĕřenř řĕĕĕe hŕčř ĕřu přřĕi tebi.

Řař Řarja cĕe namafa we řwĕřatym mĕřĕĕe,

Tař budu ja tebjĕ teř namafačř mĕřĕĕe.

Đ řař je jej' wutroba hŕřĕř řo! —

Šjeř bŕřny řo řrudnyř, mŕj Wumóřřnitĕ.

Wŕřyřřĕř řřabu wĕru moju,

So hŕch tebjĕ řařřĕĕĕř;

A řo ř tebi lubořčř řwĕrju

Wutorhnyĕř řej njeřch đař.

Đaj, řo hŕch řej tebjĕ do wutrobny řtařĕř,

Wřřĕĕe twĕrje hŕch řřowa teř w řwĕrnořčĕi hařĕř;

Ař řpŕořĕř, řo hŕch přřĕĕĕřerař na mudrořĕĕi,

A řař teř na řĕřach řař na mĕlořĕĕi.

Řurĕj Wřŕřř.

„Pomhaj Wóh“ njeje jenož pola řnjĕřow duchownyř, ale teř we wřřĕĕĕch přřĕĕĕdawarřnjach „Šerb. Řowĕn“ na wřřach a w Budyřřĕinje dořtačř. Na řĕřtwŕĕĕř řĕřa přlačĕi wón 40 pĕ., jĕnotliwĕe cřĕĕřla řo řa 4 pĕ. přřĕĕĕdawaju.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoј mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana,
Njeh ći khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će

F.

Šserbske njedželske lopjeno.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šsmolerjez knihiczišcžećni w Budyšinje a je tam ša šchwórtlětnu pschědplatu 40 pj. dostacž.

Šchwórtla njedžela po tsjoch kralach. Psaln 12, 2—6.

Bomhaj, Anježe, šwjeczi šu wotbjerali!

Je lěpje š naschim čašom, je hórje hacž se šańdže-
nymi lětami a lětsotkami? Kroczi čłowška šchlachta do-
přědka abo nasady? Husto šlyšchane prašchenja w našchich
dnjach! A wjele jara wšchelatic a rosdžělnych wotmol-
wjenjow namakašch, wukhwalerjow tu, kotřiz našch čaš
pschekrašnjuja, šaniczerjow tam, kotřiz jón jako našhubjen-
šchi wuwolaju. Duž je nušne a prawe, šo wěryazy šchesczi-
jan šwój roššud, šwoje štejnischězo we šwojim čašu, ša
šwój čaš abo pschecziwo njemu se šłowom Božeho pišma
pyta a wobkřeczuje. A temu njeh šluži našche psalmške
šłowo š tym napišmom:

Bomhaj, Anježe, šwjeczi šu wotbjerali!

Je tuta štara šfórzba prawa tež w našchim čašu?

A čzemu dyrbi tuta štara a pschezo nowa šfórzba
naš nucžicž?

Ššwjeczi šu wotbjerali! to rěka tu niz „ludžo bjes
hrěcha“, ale kaž hnydom tale šchtucžka dale praji: „wěrní“
abo „wěryazy“, kotřiz maja šwoje žiwjenje w Bošy, kotřiz
šu štawy „šhromadžisny šwjatny“. Štara, praštara šfórzba!
Ty ju čzitašch a šlyšchisch w Božim pišmje přjedy wulkeje
liježy, potom se rta štarych wěryazych wótzow a husto se
žalobneho šhěrlušcha Božich spěwarjow, kaž tudy š Davito-
weho 12. psalma. Wěra je wotbjerała, lubosć je wu-

mrjela, prawdosć je podtkóčžena, tak šo hubjeni budža
hishcže bóle šahubjeni a šhudzi šdychuja. Bjesbóžne žiwje-
nje je rostko a šo wšchědnje a bóle wopokafuje š njewužit-
nymi wězami, š pschisšłodženjom a š dwojakej to rěka šelhar-
nej wucžbu a wutrobu. Ššamo pschecziwo wšchedomóž-
nemu Bohu a Anjesej šo šwjeczuja. „Šchtó je našch Anjes?“
š faraonomym leštrowanjom praja. Šeho čžedža š tróna
štorčicž a šami knježicž.

Njeje to šrudny čzomny wobras šwojeho čžaša,
kotřiz Davit tudy nam pschěd woczi štaji? A bu potom
lěpje? Ach, Boži profetojo a jich najwjetšchi, Jan pschi
Jordanje, dyrbjachu jako pokutni přědarjo wustupicž, kaž
wšchitlich přědarjow najwjetšchi, našch wyšokohwaleny
Anjes a Šbóžnik Ješuf Šhryštuš šam, a wšchitžy jeho
japoschtoljo. A pjatnacze lětsotkow pošdžišcho? Šo wšchit-
kim přědowanju, napominanju, šwarjenju hrěchow dyrbjesche
Luther šaspěwacž: „Ach Božo, hladaj š njebjekow na šwoje
šhude džěczi, kaž malo je tych šchescžanow tu na tym
žylym šwěczi; twój šwjate šłowo šazpija a wšchitku wěru
wuhafcha čzi šchłódní šwětní ludžo.“ —

Dženka pak, lubi šchescžijenjo, drje tuta šfórzba wjazy
trjeba njeje? Šłaj, pjecz lětsotkow je Bóh luby Anjes
nam dał šwětlo a móž Božeho ewangelija a njebjeske
žohnowanje šwjateju šakramentow, je rěčal š našchim ludom
wo wíchorach a š lahódnym hnadnym hłóšom, je šo nam
na tyžazore wafchnje wopokafal jako našch móžny Anjes a
šmilny Wótz. Dha tola dyrbi rěfacž: Šłaj, Anježe,
šwjeczi šu pschibjerali, tvoje mjeno šo šwjeczi, tvoje

Kralestwo je pschischlo a pschińdže, twoja wola so stawa kaž we njebiešach, tak tež na semi. Hdy bychmy tola tak psched Bože wobliczo stupicź mohli! Ale my bychmy tola woprawdže s farisejskej hordosću saspjeleni byli, hdy bychmy so a swój čas tak wukhwalili, dofelž bohuzel tež dženša hischće a dženša saso dyrbi rěcač: Sswjeczi su wotbjerali. Daloko budž wot naš, so bychmy dobre boki, swětke pruhi, wěste wuspěchi a dobytki swojeho časa nje-widžili a přeli kaž nutskach w zyrkwi a wótznuj kraju, tak wonkach na wulkim polu swjateho mišionstwa. Ale pschi tym a runje teho dla dyrbi my tež jasne wóczo a pokutnu wutrobu mēc sa cžežke brachi, czmowe błudy, žalostne hrěchi, smjertne schody našeho lubowaneho luda. Pohladaj tola! njesnajesch dha tychle džešacž hrozaznych wob-škoržerjow našeho luda, Bože kasnje? Kelko pschibohow horkach a dellach! Kač wjele wopacžnych, selharnych falsch-nych pschisachow — žalostnje wjele wjazow, dnyli prjedy! Boži džen, wot Boha cželnemu wotpocžinkej, wutrobnemu a duchownemu woschewjenju a polěpschowanju postajeny a daty — wón je, kaž budnište statistiki dopokasuja, sa wulki džel ludu džen — hrěcha! Hdyže su pěne pschluchne džečzi, fromna cželedž? Schto płaczi abo njeplaczi w našchim cžaku słowo wyschnosće, schto kral a kralestwo, kžezor a kžezorstwo, hacž runje našch Sbožnik praji: „dajće kžezorej, schtož je kžezorowe“, hacž runje Bože słowo pschifasuje: „cžesće krala“? Pschlednje dny su to tež w Sakskej a samo tu a tam w Sserbach pokasale! A nješteji jara srudnje s hrěchami pschecziwo pjatej kasni, hdyž jene słowcžo „samomordatstwo“ pschicimy, pschecziwo schestej kasni, hdyž na sjawnu njeopćezimoscž, na nječezne žiwjenje w městach a na wšach, na njesbožowne njemandželste džečzi, na wjele skazenyh mandželstwom spominamy? Njech je dosć srud-nych wobrasow s ludoweho žiwjenja našeho cžaka, njech dopokasuja, so móž wěry a bohobojasnosće, móž Božeho słowa a schesćiziansteje zyrkwe je jara wotbjerala a w tej samej měrje rostla bjesbožnosć a s njeje wukhadžaze skazjenje žiwjenja. Pomhaj, Anježe, swjeczi su wotbjerali. Dale stara skóžba je tež prawa a nusna w našch dnjach.

Ale žyłe skorženje a žaloscženje samo na sebi nicžo njepomha, jeli s polěpschenju tych wězow, wobstejnoscžow, cžakow, ludzi, dla kotrychž skoržimy, njewjedza. Duž dale wopominamy to wažne praschenje: s cžemu dyrbi tamna stara a pschezo nowa skóžba naš pohnuwacž a nuczićž?

Pomhaj, Anježe! To je přenje słowcžo našeho teksta. Woczi a wutroby s temu Anjezej we wschitkim a sa wscho, schtož našch cžak a lud, schtož twoje a moje žiwjenje nastupa, njech prošmy: Anježe, wobarnuj a po-žohnuj! abo: Anježe, wobaraj a wotpomhaj! A s temu Anjezej so wobrocžamy dla jeho pomogy; pschetož wón je móžny a smilny. Njespuschćejmy so na swět a ludzi, njetwarimy na swoju cžłowisku móž, mudrosć, wutrobu, ale porucžejmy wschitko swojemu Bohu.

Twarimy na słubjenje a słowo našeho Anješa a Sbožnika Jesom Khrysta, kotremuž je data móž w njebie-šach a na semi, nad pscheczelemi a nje-pscheczelemi, kotrehož je dobyče a wěčna krašnosć. Sswětlo a sól jeho swjateho ewangelija budže stajnje swoju móž w cžłowskich duschach wopokasowacž, tak so pschi wschitkim wotbjeranju swjatych budže s hdom tawšyntow, kotřiž swoje kolena psched Baalom njeshibuja. Haj, wón dyrbi wěscže dobyč a nam dyrbi njebo wostacž.

A teho dla je naše psalmste słowo kaž wótry hlós jasneje truby: Schromadž so, ludo Boži, wokolo swojeho Anješa; wopokaj, cžeji ty su a komu služisch. Ssu-li tam swjeczi wotbjerali, cžim bóle swjecimy my mjeno swojeho Anješa a cžimny po Božim prawym słowje a jeho cžistej wucžbje jako džečzi Bože. Jeli wěra a žiwjenje we wěrje srudnje tu a tam wotbjera, dha pschlumy my so we sbóžnychcžinjazej, swětšcheminjazej wěrje. Wobar-nujmy swój jasch cžisty a služmy s cžistej wutrobu swo-jemu Anjezej. Cžim wjazow je samopaschnych rěčow a nadutyh waschujow mjes swětnymi ludžimi, cžim ponižnišcho podcžisimy so wulkemu smilnemu Bohu, cžim wješelscho a swěrnisho wusnajmy jeho swjate drohe mjeno.

Kač je naš swjata epistola pschlednjeje nježele na-pominala? Njedaj so stemu pschewinycž, ale pschewin ty to sle s dobrym. Haj, to je pucž plódnego dobyčerskeho schesćizianstwa. Niz hołe prošne skóžby, ale swěrne džel, swjate wojowanje! Niz želniwe spominanje a po-wjedanje wo sańdženyh lěpschich cžakach — schto wě, hacž běchu woprawdže we wschěm tak dobre —, ale s hjerste džel na polu našeho cžaka, našeho luda, swojeje wo-šady, gmejny, swójby, wutroby! Niz kony a njeplódnje žedženje sa wobstejnoscžemi, kotrež su s schle a so nihdy njewrócza, ale pschěhowanje schiza a předomanje Jesuško-weho mjena w rěči a po wobstejnoscžach našch dnjow a našeje schlachty.

Mudry bašnik Götha je prajił: Schto ludžo tak wołaju dla słych cžakow! Polěpschujmy so, dha budža cžakny hndom lěpsche. Tak wobhladany budž našch psalm, napominanje pokuty, wobrocženja, wobnowjenja žiwjenja sa naš, powołanje s swjatemu dželu a wojowanju pschecziwo stemu w naš a wokolo naš, sbudženje s swjatej swěrje sa našeho Anješa Jesom Khrysta. Potom skóžba: Anježe, pomhaj, swjeczi su wotbjerali, njebudže podarmo, njemu-žitna a prošna, ale budže žohnowana a plódna.

Wuhlady sa schesćizianstwo a zyrkej su wěscže srudne w našchim cžaku, jako by njemdre morjo pschecziwo Božemu městacžku s schumilo a so smucžilo. Bohanj so sběhaju, kralojo semje pschistupja a knježa skluduja hromadže radu pschecziwo Anjezej a jeho žalbowanemu. A tola, tola! Město Bože dyrbi pěnje wješele wostacž se swojimi studniczkami. Bóh je s rjedza w nim. Bóh pomha jemu rano!

We wěrje pohladujmy na Jesuša! Wón sa naš wojuje a je naš wjedł do tehole bēdženja, wón wě, cžeho dla a s cžemu. W nadžiji pohladujmy na pschledni kónz; dobyče budže naše, njech tež po wjele bitwach. Skóncžnje dobyčerjo, skóncžnje kónowani a sbóžni! Se smilnosću spominajmy na pschecziwnikow a nje-pscheczelow; ach, husto, husto njewjedza, schto cžinja; prošmy tež sa nich! We lubosći pohladujmy na sobuwojowarjow a sobudželacžerjow a pomhajmy jedyn druhemu. „Napominacž cžemy a wodžicž so lubje, so žiwjenja kónu tu žadny njeshubi.“ (Kherl. 328.) Nihdy pač njesapominamy, so našch Anjes na naš hlada a swojich swěrnich snaje, wodzi, pschlujuje a junu s wěcžnej kónu kónuje. Tehdy njebudže wjazow skorženje a žalo-scženje, ale wěcžny khwalobny khěrlusch a halleluja sbóžnych pschewinjerjow psched jeho woblicžom. O, s temu pomhaj hnadnje našch Anjes tebi a mi! Hamjen.

Wo kschescziansku jednotu.

Khrystcze, błonzo prawdosce,
Koskwecz czaś, wón czemny je;
Sahor śwjaty woheń ham
Luda liwkim wutrobam.

Słowa zyrkwoje, daj, so my
Twoje wérne stawy śmy;
Njecz móz ewangelija
Wschitkich s tobu s jednocza.

Šhromadž, śwérny pastyrje,
Šhtoż so sabludžilo je;
Lubosć do naś wuliwaj,
Tenu smyśł do dušchow daj.

Wutrobny swjež hromadu
W radosći a we horju,
Hacž wšchem wéra wotanka
Tunu twoje njebeža!

K. A. Fiedleř.

Šlupi rjeknu we swojej wutrobje: Bóh njeje.

Michał a Handrij so wo žnje se žitnym wosom na polo wjeselchtaj. Wobaj bęschtaj dobraj pscheczelej se schulskich lět sem. Nětko hižom pola teho šameho bura na 8 lět škužechtaj. Wšchezo bęschtaj we wšchem psches jene byłoj. Te poslednje 6 njedžel bě pał hinał było. Tak husto hacž bęschtaj se swojimi rěczemi na nabožinu pschichłoj, počza so wurěčowanje. Michałej bęchu mje-
nizy dživne knihi do ruki padnyke, kotrež wón kóždu njedželu popoždaju čitascze. W tych stejesche, so je kschesczianska wéra čłowške wunamafanje, a so žadyn Bóh njeje. Michał wšcho čišchczane jara čšesczesche. Šhtož je čišchczane, to bě po jeho mēnjenju wérno. Se swojej njewěru so nětko njemało wulzy činjesche. Ale Handrij so jeho njestróži. „Moja wéra“, by wón jemu wotmolwił, „je staršcha hacž twoja njewěra. Tu so tež mudrišchi ludžo měli, hacž ty so a pschi nej ludžo ženje hubjeni byli nejso. A našch wučer a mojej staršchej staj mje ju tež wučyłoj a taj mi ničžo njeprawe powjedałoj nejstaj. Dži mi s twojej njewěru s woczow!“

„Našchi staršchi“, by na to Michał prajil, „to lěpje wje-
dželi nejso. My pał so nětko w nowym czaśu živi. Wučzeni so to wušlědžili a polnje dopokasali, so je śwět ham wo so nastal a so Boga ani trjeba njeje.“

„Ach jo“, džesche Handrij so smějo, „ham wot so nastal? Dha drje je tutón žitny wós tež ham wot so nastal a twoja kóša tež? Wšsch, hdyž twoji wučzeni mudrišchi nejso, dha šebi na twojim mēsece na nich wjele wjedzał njebych.“

Njes tym bě so czežke njewjedro hromadu ščajnyło. Wšyfi so šeklowachu a tak šylnje so hrimasche, so semja ržesche. „Swarnuj naś Bóh, luby Knjes!“ šdychowasche Michał, s blědnym wobličjom ruzy štylnywschi. Šso dživajo pohlada Handrij na njeho: „Mi-
chale, šhto dha to činisch? Ty so tola modlišch! Komu dha? Ja šebi myšlu, so žadyn Bóh njeje. Haj, haj, twoja wutroba je nětko mudrišcha, dylji prjedy twoja hłowa bě!“

Michał so je swojej njewěru ženje wjazy wulzy činil njeje.

Szebi pschemyšlil.

Samožity muž bu ras prošeny, khudej žonje, kiž šebi ani šatepicž njemóžesche, něšcto drjewa daricž. „Haj“, tón džesche, „drjewe mam; ale šhto mi šaplaczi?“

„Sa je wam šaplaczu,“ žona wotmolwi, „jeli so šebi prěnje tsi šhtuczi s 41. psalma wuczitacze, prjedy hacž lehnyč džecze.“

Muž to šlubi, jej drjewe podawšchi. Šako wón wječor bibliju wotewri, tele šłowa čitascze: „Derje temu, kotryž so po nusnym horjebjerje; teho budže tón Knjes wumóz w nusnym czaśu. Tón Knjes budže jeho swarnowacž a pschi žiwjenju šđeržecž, a budže so jemu dacž derje hič na semi a njebudže jeho podacž do wole jeho njepscheczelow. Tón Knjes budže jeho wofschewicž na jeho khorožu a wupomha jemu wot wšhitkeje jeho khorosče.“

Bohathy žaneho šaplaczenja sa to drjewe wšal njeje.

Wječorny khěrlusch.

(Christ. der du bist der helle Tag. 1540.)

Džeń jašny so mi, Šesuko,
Wšched tobu čemnosć šhubi so;
Šsem wot Wótza ty šwěczisch nam,
Šny šwětka předar čłowjekam.

Hacž runje wóczi šandželu,
Šchče tebe khwalu s wutrobu;
Naś s twojej ruku pschitryj ham,
Do hrěchow njedaj padnyč nam.

Tež prošny, o Šesu, cze,
So čžerta šłóscž naś njesjebje,
Nam njemohl šchodžicž na dušchi
A njeměl mozy nad nami.

Šsmny twoji wšchał, kiž doby šej
Wšches swoju šwjatu drohu krej.
To bęsche rada wótzowšta,
Kiž naś je tebi darika.

Tak w twojim mjenje wušnjemy
A jandželow kryw smějemy.
D luba šwjata Trojiza,
Budž do wěčnosče khwalena.

Šurij Bróšl.

Rjane ruske pschirunanje.

(Špišal hrabja Tolstoj.)

Khudy nan pytasche sa swojeho šyna kmótra. Wšchelazy so jemu šapowjedžichu, dokelž bęsche khudy. Duž nan na puczu wo-
šebneho knjesa setka a jemu swoju nusu wuškorži. „Sa chzu“, tak džesche wošebny knjes, „twojemu šynkej kmótsicž. Šutšje budu w twojim domje.“ Šaž bě rěčal, tak tež wošebny knjes našajtra pschińdže a kmótsesche. Ale hdyž bě džěczo wušchczene, so šhubi a ničto njewjedžishe, šhto bęsche a s wotkal bęsche. To džěczo wotrosče, a hdyž bęsche dorosčene, dha so mót na pucž poda, so by swojeho kmótra pytal. Ale hdyž jeho namafacž? Duž štupi na puczu psched njeho wošebny knjes a prašesche so teho hólza, koho pyta. Wón wotmolwi: „Ja pytam swojeho kmótra.“ — „Tón šym ja“, wotmolwi wošebny knjes, „pój so mnu do mojeho doma.“ Wšchón wješely wofschesche mótl swojeho kmótra a džesche sa nim. Duž wobaj w lěgu psched wulki hród štupischtaj, kiž mējesche šlotu tšechu.

Wošebny knjes młodženja do domu wjedžesche. Tu bęsche

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swérny
Přez spař mérny
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swérnje džělaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoóń ty.

Z njebjes mana,
Njeh či khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će

F.

↳ Sserbske njeđzelske lopjeno. ↳

Wudawa šo kóždu šobotu w Šmolerjez knihicziščezetni w Budyščinje a je tam ša šchtwórtlětnu pšchedplatu 40 pj. dostacž.

Septuagesima.

Jerem. 9, 23, 24.

W šwjatym pišmje mamy wěšte šchtuczi, kotrež nje-
trjebamy haŕle do našeho čaša pšcheložicž. Tute šchtuczi
šu tajke, kaž bychu šo haŕle w našich dnjach pišale.
Tak je tež š našim tekstom. Šdnž čzitamý: Wudry šo
njeħwal šwojeje mudrošće, a šylny šo njeħwal šwojeje
šylnošće, a boħaty šo njeħwal šwojeho boħatštwu, dha
klinezi to žyle tak, kaž by Jeremias w našim čašu žiwý
był, kaž by naše nowiny čzital, šhromadžišny našeho
luda wopytował a tam wšchelatore pšchednoštki škšchał.
Šchtož 23. šchtuczka teksta praji, je wošebity hrěch na-
šeho luda. Tutemu hrěchej čze profeta Jeremias na-
pšchecziwo štupicž, hdnž praji, my nješmemy šo šwojich
štktow kħwalicž, nješmemy na šwoju móž dowěrjenje
štajicž, ale dyrbymy šo wjele bóle teho Anješa kħwalicž.
To čzemy nětko hromadže rozpomnicž, hdnž prajimy:

Šchtóž šo kħwalicž čze, tón kħwal šo
teho Anješa!

- To placzi 1. wo pšchichodže našeho luda,
2. wo štktach wumóženja a
3. wo našim kšchecžanštwje.

1. Profeta Jeremias rěczi w našim tekšće š israe-
štemu ludu. Přjedny we wošmym štwaje šwojeje knihi je
šud pšchipowjedal, ale lud na njeho njepoškłucha. Lud šo
š temu Anješej njewobroczi, ale kħwali šo šwojeje mudro-

šće, kħwali šo šwojeje možny, šylnošće šwojeho wójšta,
a kħwali šo šwojeho boħatštwu. To wšchitko dyrbjěšche
jemu pomħacž. Profeta pał praji, jenož Anješ móže pom-
ħacž. To je šo tola hušto pola israeššeho luda wo-
pokafašo! Tak dołho ħacž šo š temu Anješej džeržachu,
dha mějachu wšcho, šchtož trjebachu. Tón Anješ je israeššiki
lud pšches pušczinu wjedł a šchtyrzczi lět dołho, hdnž
běšche hušto w štracše, šwarnował; wón je israeššemu
ludu šlubjeny kraj daril, ženje njeje lud wopušczil. Wle
w tym wokomiku, hdnž šo israeššiki lud wot Anješa wot-
wobrocžěšche, džěšche š nim wróczo! Nětkore lěta po
šmjerzci profety Jeremiaša bu Jerušalem dobyty a lud
dyrbi do babilonšeho jaštwu. Njemóže to wšcho wucžba
ša našch lud bycž? Tež my mamy w šwojim ludu mu-
drych mužow, najwjetšich filozofov, my mamy šylne
wójšto, wjele kóžow wonkach na morju; njemóžemy hordži
bycž? Ně, dyrbjachmy jeno na to šwoju nadžiju štajecž,
dha by to šklaby šaklad byl; w jenyj jenicžkim wokomiku
móže Anješ tež wšcho šanicžicž. Tehodla to kħutne na-
pominanje; čzemy šašo wróczo š temu Anješej, pšchetož
potom wemy, šo čze nam pomħacž, hdnž šo jeno jeho
kħwalimy. Wón je našchemu ludu šwjatny ewangelij dał,
w dowěrjenju na njeho je našch lud šwojich njepšchecželow
pšchewinyl, wón njecha naš tež w pšchichodže wopušczicž.
Šsu hušto prajili, pšchichod našeho luda leži na wodže;
ale my prajimy, pšchichod našeho luda leži w Božej ruzy.
Móž našcha dobycž njemóže, to placzi tež

2. wo skutkach naschego wumóženja. Tež tu nje- samóža mudrosć, bylność a bohatstwo nicžo! Ludžo šu lětnyžazy dolho pytali po brědku, kať móžešće Bóh tón Anjes t čłowjekam pschincź, ale wscha mudrosć běšće kniczomna. Bóh tón Anjes šam je jeno tutón brědk namakať, jako da šwojeho jenicžkeho narodženeho Šyna. Jesuř Ahrystuř je wschitke hrěchi na šo wsat a psches šwoju šmjercź šaplacźil tón wulki dolh žyłego šwěta, wschěch čłowjekow na semi. Njeje to nještónčnje wulka wumóžerška myřl? Šdy bychu šamo wschitžy mudri se wschěch krajow hromadu pschischli a radu škladowali, woni njebychu na tajku myřl pschischli, woni njebychu mohli tajke wumóženje nam pschinjesć. Tehodla šhwalcže teho Anjesa! A tať je tež wschitka čłowřka bylność kniczomna, hdyž na škutt naschego wumóženja hladamy. Ššto njeřbu ludžo wscho činili, šo bychu šo psches šamřnu móž wumohli, a tola běšće wscho podarmo. Duž je Jesuř Ahrystuř pschischol a je se šwojimaj šchizowanymaj rukomaj čłowjestwo š hlubiny šahubjenja t nje- bjeřbam pošbėhnył. A tež bohatstwo njeje žaneho čłowjeka wumóz mohło a njesamóže to dženřa hiřchće. Šsu něhdy do Jesuřoweho naroda woprowali, žyłe štabla šu spalili, woporne wohnje wo dnjo a w nožy njehařchachu. Ale bychu tež wscho, šštož wobředžachu, woprowali, ša hrěchi njebychu placžili! Šslėboro a škoto drje tu na semi něššto placži, ale pschi naschim wumóženju je kniczomne. Kať šrudnje by jeno ša wschěch šhudych bylo, hdyž dyrbjeli šo psches šemřte bohatstwo wumóz! Pschi žylym škuttu naschego wumóženja šo jeno tam wo pjenješy jedna, hdyž wschšchi mėřchnižy Žudařkej ša jeho pscherad pjenješy dadža, ale tute pjenješy njeřschinjeřechu jemu žane žohnowanje! Wón dyrbi je přjecź čziřnyć. Jeno krej Jesom Ahrysta jako njewinowateho a njesmařaneho jehnjecža Bo- žeho wucziřci nař wot naschich hrěchow. Jeno tón móže šo šwojeho wumóženja wjeřelicź, kiž móže wuřnacź: ta krej a prawdořć Ahrystuřa je moja drařta pschistořna; š tej psched Bohom ja wobřtać čžu, hdyž do njebjėř nuts počahnu. Haj, šštož šo šhwalicź čže, tón šhwal šo teho Anjesa, to placži tež

3. wo naschim šchěřčanztwje. Tež tu njeřbu mudrosć, bylność a bohatstwo nicžo. Ššto je nascha mudrosć hižom w šemřkich wėžach? 1. Kor. 13, 9 nam na to wotmolwi: šštož wėmy, je nježyłe. Najmudřiřchi ludžo wschěch čžařow bėchu tež najponižniřchi, dofelž špóřnachu, šo bė jich mudrosć nježyła, njedořpořna. Šokrates, tamny mudry šandženyh dnjow, widžeřšće šwoju mudrosć w tym, šo wuřnawařšće: Ja wėm, šo nicžo njewėm. A ššto je nascha bylność? Dženřa hiřchće čzerřtwy a šrowy, ležiřch jutřje hižom šnadž na šmjertnym ložu. A ššto je wscho bohatstwo? Tež ludžo, kiž šu něhdy milliony wobředžili, šu hižom wo wschėdny šhlėb prošyli. A nětko to pra- řchenje: ššto pomhaja nam tute šemřte šubla ša naschu šbóžnořć? A my prajimy: nicžo. Ty njebudžeřch šo ženje do njebjėřkeho kraleřtwja šařtudowacź, a tež niž se šwojeje možy šadžėlacź, a tež niž šakupicź, pschetož tam placži jeno Boža hnada! Tehodla přjecź š tutyhmi šemřskimi podpjerami! A naschemu Šbóžniřkej čžemy šhwatać a jemu wuřnacź: ja njesamóžu nicžo bjeř tebjė šameho. To je ta najwjetřcha mudrosć, teho Anjesa špóřnacź a do njeho šarowć. A hdyž nam tať někotre tež njejařne wostanje, ššto to tola wadži? Wo šlónzu tež nicžo njewėmy, a tola wot njeho šwėtko dořtawamy, tola nam wscho pschi-

njeře, šštož trjebamy, hdyž w lėcže wotřkach na naschich polach nař žně šwjeřeluja. My móžemy teho Anjesa tola š wutrobu šařschimnyć. A tutón Jesuř je tež nascha móž, psches kotruž wschěch njeřschecželow pschewinjemy. Jako šwjaty japořštol Pawoł něhdy na šwoju móž šwoje domėřenje štaješće, dha njeje nicžo dořonjať, ale jako šo temu Anjeřej domėřeřšće, dha bėchu wschitžy ša njeho, a wón samóžeřšće wscho. Špytaj tež ty to, luby šchěřčano, a ty dyrbiřch šhonicź, kiž na Anjesa čžakaja, dořtanu nowu móž. Jesuř Ahrystuř je pať tež nasche bohatstwo, nasche najrjeiřšće samóženje, wo kotrymž špėwamy: Kať krařne samóženje mój Jesuř ša mnje je! wón šwjeřeli mje rjenje a we mni bydlicź čže; ja jemu pschihotuju nětk šwoju wutrobu, šo bolowć njeřacžu, dha šnjeře bolowć wschu (šhėrluřch 287). Tehodla hiřchće ras: šštož šo šhwalicź čže, tón šhwal šo teho Anjesa. A šštož je to wuřnył, tón budže kóždy džen pschewo ponižniřchi, pschewo mjeiřchi psched Božim woblicžom, a tón pschewo bóle wuřnaje: Š Božeje hnady šym, šštož šym. Tať budž nasche hėřko to šlowo, kiž budže něhdy na pošlednim dnju škincžecź psches njebjėka a šemju, teho Anjesa, naschego Boha šhwalba: Čžesć Bohu Anjeřej dajće! Šamjen.

B. w B.

Budžmy ponižni!

Šlėb: Wschitžy ludžo wotřal čžahnu —

Psched Bohom šo ponižujmy,
Čžesćmy jeho Mařestowć;
Modlo čłowřku njemóz čžujmy,
Šwoju škabořć, wotwiřnořć.
Dary wschė, kiž wuřiwamy,
My psches Božu šchčedowć mamy;
Wscho je hnada njebjėka,
Nicžo njeřmy bjeř Boha.

Mudrosć, bylność, šamóžitowć
Njech šej nichto njeřwali;
Šoť šo šhwalbna šlomjenitowć
Jeno Bohu we duřchi.

Haj, njech mudry, bylny šhwalo,
Ponižowć wopor palo
Š džakom na to špomina,
Šo ma wschitko wot Boha.

Ponižowć šo w duřchi budži
Tež psches hrėřchnu škážowć;
Pschetož hrėřch nař tama, šudži,
Čžišćeři nař dla winow dořć.
Duž psched šwjatym Bohom wřdawa
Duch šo šařluby a prawa,
Pofornje šo hařbuje
Tajkej njedořtořowće.

Ponižowć tež w štawje hnady
Wschitkim jara nuřna je;
Šsu-li špokucžene pady,
Dořpi duřcha šwjecženje,
Dha njech šwėru pošnawamy,
Šo tón škutt wot Boha mamy
Nascha móž to nihdy njeř,
Pschiindžemy-li t Jesuřej.

Snadne mozy su, o duscha,
Boze dary we tebi,
Duž cžesć jeno Bohu kłuscha
Sa wscho, sčtož ty dopjelni.

Pschi wschēm pať smy hščcže kłabi
A sly lšcht nať stajnje wabi;
Nad nať t padu pschinjeť bh,
So smy žadni pomozu.

Duž dha t wykołocže dele!
Složmy so po Sbbžniku;
Tón nam spožči mozow wjele
A pobožnemu žiwjenju.

Jeli cžemy kónu dostacž,
Mamy kłudži, nižy wostacž;
Budžmy tudy ponižni,
Tam nať hnada powyschi!

K. A. Fiedlef.

Kak dželasch sa sbože duschow?

Aschesczjianski Indjanat powjeda: Nčhdy mčjachmy předarja, kiž cžysche nam dopokasacž, so Bóh je. My jemu wotmolwichmy: „Tvoju mudrosć dawno wčmy. Dži dom, t wotkal sy pschischol. Tu ničto njeje, kiž do žaneho Boha wčril njeby.“

Bo přenim pschińdže t nam druhi, pola kotrehož bč žro a jadro wschčch předomanjow pschezo t nowa to napominanje: „Wy njedyrbicže kradnyč ani kłacž ani njebožcžiwe žiwjenje wjesć!“ My jemu wotmolwichmy: „Ty kłasnje, mčnišč ty, so my to wscho dawno kłami njewčmy? Wucž kłwoju mudrosć najprijódy tych ludži, te kotrymž kłuschesch; pschetož sčto kradnje a jebje a kži bóle, hacž wy, kiž so kšesczjienjo mjenujecže?“

Bo nim pschińdže Kłryscha Heinrich, mižionar bratrowskeje gmejny. „Tutón sčstupi“, tať powjeda tamny Indjanat, „te mni do mojeje hčty a džesche: Tón Kłnes wschčch njebjekow da cži prajicž, so cžze tebe t twojeho hubjensčwa wuwjesć, se sčazjenja wutorhnyč a sbóžneho cžinicž. Tehodla je wón na semju pschischol a kłwoju krej sa nať pschelal. — Sdyž bč mi tať se kłwojim předomanjom do wutrobny rčžal, so t mčrom póbła mojih lebijow a mojeho wótreho mjecža lehny a spasche, tať cžische, tať džecžo w macžejnymaj rukomaj spi. Duž rjelnych pschi kłebi: Kłjki je to muž! Sa mohł lohko jeho sabicž, ale hlaj, wón je polny dowčry te mni, temu pohanskemu zusbničej, a spi žyle bjes staroscžow. Tón předať spusčcža so na mób a sčlit teho, wo kotrymž je te mni rčžal. — To mi wutrobu sčja. Sčho kłowa njemóžach sapomnicž. Hščcže w nozy wo kłnje wobras tuteho kłwateho widžach, kiž je tež sa mnje wumrjel. Tať Boža hnada mjes nami dobywacž pocža. Cžecže-li tehodla pschi kłwojih předomanjach wuspčch mčcž, předuječe Kłrysčusa a jenicžy jeho a wopokazcže kłwoju wčru psches kłwoje skutki!“

Sčtož tutón wobrocženy Indjanat tu mižionaram radži, to wobkledžbuj kłždy, kiž cžze sa sbože duschow mjes kłwojimi bratrami dželacž. Tole džčlo pať je Jesuť kłam stokrócž we kłowach a pschirunanjach tež tebi pschikasať!

Sa wschčdne powołanje.

Kłób: Njebudž sparna, moja duscha —

Daj, so wschitko sapocžnjemy,
Kłnježe, t twojej pomozu;
So wscho derje wuwjedžemy,
Spožcž nam radu njebjestu.

Ach, bjes twojej' pomozu
Wschón našch skutk je kłičomny;
Kłmhaj, Kłnježe, w twojej hnadži,
So so wschitko derje radži.

Kłmhaj wschudžom nam, o Kłnježe,
Wschudžom tebe trjebamy;
So sly duch nať njesawježe,
Ach, daj twojej cžrijódyčy,
Tvojim wobohim kšescžanam,
Duboscž, mčr a pokoj kłam.
Kłmhaj, Kłnježe, w twojej hnadži,
So so wschitko derje radži.

Kłmhaj, Kłnježe, nam w wschčej nusy,
W srudobje a w strachoscži;
Njebudž wschak nam ženje zusy,
Na kłžbu nať wschitkich wsmi,
So tež kłwčtna gromota
A kłpschom' nam by kłkžika.
Kłmhaj, Kłnježe, w twojej hnadži,
So so wschitko derje radži.

Kłmhaj nam tež w kłmjertnych storkach,
So wschom' horju cžeknjemy,
Bo bčdženju tež so horlach
Sunu sbóžni widžimy.

Njech nam twojej' martry bla
Wčcžne kłoncžko seřhadža;
Tam cže cžescžicž, kłwalicž cžzemy,
Wčcžny džak cži dawacž b'džemy.

Surij Brósl.

Pytajcže a wy namakacže.

Njedaloko wot bolhariskeje a turkowskeje mjesty wjeť Musubaj leži, kotraž je wot Bolharjow a Turkow wobhdlena. Nčkajki wobstarny Bolhar, hižom dawno prawdoscže žadni, pytasche bibliju, so mohł nawuťnyč sčtož sa kłwoju duschu trjeba. Duž bu jemu powjedžene, so móže w mčscže Warna bibliju dostacž.

Kłnjež Warna někotre mile daloko leži, so tola na pucž da, so by tu drohu parlu dobył. Kať pať bu srudny, jako šoni, so so biblija wot protestantow pschedawa. Wón wschak bč orthodoxski t. j. grichiski kšescžijan; protestantow pať wón sa wopať wčrjazych džeržesche. Duž wobohi cžłowjel wobsamkny, radšcho nimo kłwčtka, nimo powucžjenja a trosčta hčč, hacž so by wucžbu t evangeliskeje biblije cžerpať. Srudny a bity pucžowasche domoj. Na dompucžu pschińdže do mčsta Dobricža, hčžčž něščto dnjom powotpocžny. Tam mčjesche džiwne widjenje wo tym, sčtož jemu jeho wutrobu pjelnjesche. Semu so mjenujzy džijesche, so t jeho durjam cžłowjel t kłihowym wacžokom dže. Tón Bolhar so jeho woprascha: „Sčto cžzesch?“ — „Sa tebe pytam“, wotmolwi tón zusbniť, „a cžzu tebi bibliju pschedacž.“ Bolhar wsa tu bibliju a wucžita t njeje 18. staw scženja kłwateho Mateja. Tón so jemu jara spodobasche. Duž so teho kolporteur woprascha: „Wjele pčacži tajka kłiha?“ — „Sčdom piasterow,“ wotmolwi tón, a našch Bolhar to hnydom saplacži. To wscho pať bčsche jeno kłon.

Sdyž bč Bolhar sažo wotucžil, hlaj, duž stupi po někotrnych dnjach t jeho durjam runje tajki kłihirosnoschowať, kłjtehož bč wo kłnje widžal. „Sčto cžzesch?“ so jeho woprascha. — „Tebe pytam a cžzu cži bibliju pschedacž,“ džesche kolporteur. Pschi tym jemu scženje kłwateho Mateja poda a Bolhar wucžita 18. staw, tať bčsche to wo kłnje cžiniť, a woprascha so na to, wjele te kłihi

placza. Sztydom piasterow (piaster = 18 pj.)" kolporteur wotmolwi. S wjefelom Wolhar te požadane pjenjesy saplaczi a se swojej bibliju domoj drohowasche, so by so w njej wobhonjował.

Tajlich Wolharjow dyrbjalo w Szerbach prawje wjele hycž!

Bohnowanje khèrluschow.

W nèmstej zyrkwicžy w Parisu předomasche ras sa cžaf franzowskeje revoluzije tamnišchi předar Gambš wo tym schpruchu: „Poruč temu Knjesej swoje pucze“ a bě k temu tón Gerhardtowy khèrlusch: „Ach poruč Bohu swěru“, spěwacž dał. So předomanju jedyn s tych kemscherjow sa nim wschón blědy do khalalnje stupi a k njemu rjekny: „Knjes duchowny, Wy scže mi dženska žiwjenje šđerželi!“ S khwatkom nětko powjedasche, so je wo swoje samoženje pschischol a so bě runje na tym był, do rěki Seine skocžicž. Duž běchu synki tuteho rjaneho khèrluscha, kiž s zyrkwje klicžachu, jeho nawabiše, so do zyrkwje stupi, a to klyšchane předomanje bě jeho tał troschtowalo, so chžyše nětko s noweje horliwoscžu nowe žiwjenje sapocžecž.

Sdnyž w lěcže 1796 franzowszy wojazy do hessenskeho městka Bisberka pschindžechu, jo wóni wurubichu, seschědžiwjeného duchowného sabichu a město sapalichu. Tehdy tež jedyn s tych wojakow k wotležanemu domečkej pschindže, hdžež khuda wudowa psched kóžkom swojeho khoreho džěsčza klecžesche. Sdnyž wojak durje wurasy a s nathknjenym bajonettom na tu macž džěsče, wupschestrje ta kama styskna swojej ruzy nad swojim džěsčzom a s hlošom spěwasche: „O Jesu, moja pata, mi k pschikrywaniu data, šhrěj swoje kurjatto; hdyž rosdaja cžert khlamu a swět mi rhye jamu, dha šđerž ty swoje džěcžatko!“ Wschón hnuty wojak stejo wosta, swoju tšělbu wrěcžo scžahny, s měrom won džěsče a dom psched swojimi rubježnymi towaršchemi schitowasche.

A Gellertej, kiž je wjele rjaných khèrluschow sestajal, ras seschědžiwjeny wojak pschindže. Wón bě se klyžby stupil a nětko na dompucžu. Duž wjazy mil daloki wokolopucž cžinjesche, so by Gellerta kam wohladał a postrowił. Sdnyž tał psched tutym pobožnym spěwarjom stejesche, najprjedy dolho na njeho hladašche, potom jeho sa ruku pschimny a džěsče: „Sa so jara wjefelu, so so stóněnje s tym mužom sešnamam, kiž je mje psches swoje spěwy tał husto psched šlym wobarnował a k dobremu pohnuwał. Wóh Wam saplacž!“ A s tym sašo džěsče.

Nasche ludowe kšesčizjanske a zyrkwinske waschnja.

So pschednoschtu podal s. M.

Nasche kšesčizjansko bhdli niz jeno w tamnym ktwjeczenym twarjenju, w kotrymž so wožadni njedželu wot njedžele šhromadžuja, ale tež w žiwjenju. Wone so sjewja niz jeno w Božim domje, ale tež w našim domje. W twojim domje klicžesche drje se rta džěczi a dorosčenyh sašo na hodownym ktwjedženju: „O najwješelschi, o najšbóžnišchi, hnadudawarški Boži dnjo.“ Kał lubošnje to běsče! Psched swojimi domami duzy psches šahony k pohrjebnišcžu khèrlusche spěwacže. Psched swojim statokom, hdžež staj luby nan a macž bydlikoj, šebi klobuť k nutrnemu modlenju sežehnjecže, a hdyž šu pschewodžerjo na wjefnu mjesu pschischli, posastanjeja, so bychu so hišcže ras s cžicha pomodlili. Domjaze spěwanje, modlenje pod hohym njebjom je kšesčizjanske ludowe waschnje. Kajke šu wschelake kšesčizjanske a zyrkwinske waschnja pola naž? A šhto maja nam prajicž?

I.

Sšlyšch, tam do cžichich statokow wožadny bubnowanje klicžiči! Wojazy so šwucžuja w polu. Wótcžinske spěwy so psches kraj

šnoschuja. Sa wóžny kraj so pschi tym wutroba šahorja. Kšesčizjanski lud wošnje adventsku harfu! Kał rjenje, hdžež adventste a hodowne spěwy temu Knjesej klicžiča! Tam horlach pschi šudnych šhorach je waschnje, so hody wonkach pod njebjom spěwaja. To krašnje k cžesčiči Šbóžnika šwěta klicžiči:

Šbóžny žyly šwět cže wita,
Narodny dnjo Šbóžnika!

W jenej wšy schulste džěczi pod wodženjom duchowného wotoko hód psched domami khoryh hodowne spěwy šanoschuja. Synki wo žlobiku, klicžiče, wy wjefele pschinješecže wschemu ludej! W tamnych hórskich stronach so po starym waschnju k temu žlobiki postajeja, kaž psched cžakami w našim měšcže Bethlehem stajachu na pokasowanje. Wóžodžěsčzowe hry je pobožna mnyšl šawjedla, a wulzy a mali šu pilni wokolo nich.

W nowolětnej nozy, hdyž krocžel se stareho do noweho lěta stajamy, we wschelach blafach so w zyrkwi šhromadžuja a spěwaja: Njech Bohu džakuje so wutroba wschěch ludži! Pschede wschěm pał sašo we šwjatym posče. Knjesowe cžerpjenje wopominaja nutni, hdyž knježny w tamnej wožadže khèrlusch wo Šesufowym cžerpjenju a wumrjecžu na wšy, na pucžu šanoschuja. Na wjele městnach k jeho pschekrašnjenju jutry pod Božim njebjom wyskaja. „Wóh Šesuf živy s rowa stanje“, klicžiči wjecžor do jutrownicžki jutry rano abo popoldnju. „Šhto strachuju so wumrjecža, mje šmjertna bojosčž njenadpadnje, ja wjefelu so žiwjenja“, so psches dwory a domy šnoschuje a dže hacž k cžichim komorkam tych, kiž wonkach pod semju drěmajaj! Šwony powšchitownje wjecžor prjedy s polnym hlošom rěcžne cžakny nuts šawonjeja. Tam a šem je pał tež po rjanym waschnju posamny s wěžow witaja.

Szerbski lud šebi pschede wschěm zyrkwinske cžakny waži. Wón a šwjate cžakny w hromadže škuscheja. Nasche žónške w advencže a posče cžorne šwoblekane te mšchi pschitšadžeja. Dom na Knjesu džěl hjerje. Staršchi ludžo so cžichi pjatł posčza. Na jenyh blaku maja nakožł, so šebi mandželszy, kiž chžedža cžichi pjatł k špowjedži hieč, šeleny šchtwórtk nohi mnyjeja, kaž je Šbóžnik swojim wucžobnikam nohi mnył, rjeknywschi: „Sa šym wam hššempel dał, so byšcže wy cžinili, kaž ja wam cžinil šym“. Šhto žnjowny šwjedžen do radosče šbudžuje! Šelko mohli wo rjanym waschnju prajicž, w domach wěnyh a pletwa wicž sa wupšchenje woltarja a ljubow! Na jenyh blaku pacžerške džěczi, kiž konfirmaziji napschecžimo hladaja, wožnu njedželu rěžowe pjencžki k wupšchenju woltaršicžča pschinoschuja. Na jenyh druhim ludžo wonješča, kiž šu na woltarju štake, potom khorym nošča, šawěrnje, pěkny nakožł — hdyž s tym pschiwěra do wotšhorjenja w hromadže nješwišuje.

(Pschichodnje dale.)

Wschelake s bliska a s daloka.

— Na Kychbachškim seminarje staj 2 Szerbaj wucžerške pruhowanje wobštaloj, knjes Leinert s Katež a Kencž se Štróže, wobaj s Katežanskeje wožadny. Wonaj staj w swojim cžazy do pschihotowaršnje sa seminar we Wojerezach šastupiloj. Nětko so žohnowanje teje pschihotowaršnje pokasuje, so tež nasche pruske schule sašo šerbškich wucžerjow dostanu. Wy pał namołwjamy sašo s nowa šerbškich staršich, so bychu swojich wobdarženych šynow do Wojerez dali, so bychu šterje a lěpje wschitke šerbške schule w pruskej Šužizy šerbškich wucžerjow měli. Sa jutry so hišcže samolwjenja pschijimaju a maja so staršchi na knjesa direktora Šnippinga tam wobrocžicž.

— Knjes pomozny duchowny Kencž we Wjelecžinje je so wot konsistorštwja sa šararja Wjelecžanskeje wožadny na město swojeho šemrjeteho nana wobkručiči.

Wot njemjenowaneje s póstom s Katež pschipošłane:

Dar maczerje

połojza sa mižionštwjo a połojza sa armeniške šyroty . . 15. hr.
S wutrobnym džakom kwituje

Šelč, redaktor.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwał,
Swěrnje džěłal
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoěń ty.

Z njebjes mana,
Njeh ći khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će
F.

Sserbske njeđzelske łopjeno.

Wudawa šo kóždu šobotu w Smolerjez knihiczišczerńi w Budyschinje a je tam ša šchtwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

Sexagesima.

Čzech. 33, 10—16.

Prawdosć a šud je wobtwjerdženje Božeho stola, tak steji pišane w psalmowych knihach; ale k temu je pschistajene: mróczěle a čžemnosć je wokolo njeho. To placzi tež hišcže po tym, šo je Jesuš Khrystuš, šwětko šwěta, do tuteho šwěta pschischoł. Tehodla tež se šwjatym japoschtolom Pawolom prajimy: tak k njeđopytanju šu Bože šudženja a k njewušlědženju jeho puče! Š cžeho tuta čžemnosć pschindže? Š džěla š teho, šo šu myšle wulkeho Boha w njebjěšach nam čžlowjekam na semi pschewyškoke, š džěla š teho, šo my Bože myšle, hacžrunje je Bóh je nam tak šjewiž, šo mohli je šrosymicž, špóšnacž njechamy. Bože šudženje je někotremužkuli k nastorke; něchtóžkuli dwěluje nad Božej prawdosću, hacžrunje šo ta šama jasnje šwěczi. Tola pał placzi: prawdosć a šud staj wopravdže wobtwjerdženje Božeho stola. Šdnyž šo na Božej prawdosći a na jeho šudženju myliš, dha šo wyškołi stol Boži psched twojimaj woczomaj šhabla, a tón Anjes, kiž na tym stole šedzi, nad tobu žaneje mozy wjazy nima. Š teho špóšnajemy, cžehodla tón Anjes šwojemu profecže kaže, šo by psched tym ludom, kiž rjeknje: tón Anjes nješudzi prawje, ša Božu prawdosć rěčal. Haj,

Tón Anjes prawje šudzi,

1. hdyž praweho, kiž šłóscž čžini, šacžišnje, a
2. hdyž bjesbóžnemu, kiž šo wobroczi, wodawa.

1. Lud rjeknje: tón Anjes prawje nješudzi, hdyž praweho, kiž šłóscž čžini, šacžišnje, hdyž jemu to nješchiliczi, šo je pobožny byl. Lud wopał šudzi. Wón njerosymy, šhto to rěka: šłóscž čžinicž. Šchtóž je šo š Boha narodžik, nječžini hrěch, praji šwjaty japoschtol. Š tym njepraji, šo š žyła njehrěšči. A Bóh we šwojim šlowje, kotrež k profecže rjeknje, njepraji: hdyž prawy šhrěšči, dha jemu ničžo nješpomha, šo je pobožny byl, wón to prajicž nje-móže. Njeje to Davitej, kiž je pjatu a ščestu kašnju pschestupil, ničžo pomhało, šo je pobožny byl? Šdnyž njeby pobožny byl, by Bóh jemu potom Nathana do domu pošłal? Njeje to Šětrej, kiž je tšići krocž šwojeho Anjesa šapřel, ničžo pomhało, šo je pobožny byl? Šdnyž njeby pobožny byl, dha njeby tón Anjes na njeho pohladal, dha njeby šhapon jemu spěwał. Davit a Šětr šhrěščišchtaj se šlabošcže, š pschekhwatanjom, w hodžinje špntowanja. Šchtóž šłóscž čžini, temu njeđyrbi to ničžo pomhacž, šo je pobožny byl, to rěka: šchtóž š dobrym wjedženjom a š dobrej wolu šłóscž čžini, tón đyrbi wumrjecž we šwojej šłósczi.

Móže dha šo to prawemu štačž? D haj, cžernje móža dobre šymjo šaduškycž; dobry špocžatk, kotryž šmy čžinili, móže šo šadžeržecž, haj móže šo wróczicž. Šchtóž šastanje k Bohu šo modlicž a na šwojim wušwjećženju džělacž, w teho wutrobje šłóscžnje šłóscž dobywa; šchtóž šo na šwoju prawdosć špuscžca, kaž šamopravy šarisejški, w teho šnutsšownym šo mozy žiwjenja hacža, tón Boha a Bože šraleštwo wjazy nješphta, tón šam se šobu špokojny we šebi šamym wotpocžuje a šo šłóscžnje wot Boha

wotwobroczi. Študzi tón Anjes njeprawje, hdyž tajkim jich prijedawšcu pobožnosť njepšchiliczi? Woprawdže, tón Anjes prawje šudzi, hdyž praweho, kiž šlósć czini, šaczišnje. Ale tež

2. hdyž bjesbóžnemu, kiž šo wobroczi, wodawa. Šud hinaš šudzi: hdyž bjesbóžny šo wobroczi, dha měni, šo je to jeho šchłoda, šo je bjesbóžny byl, wón dyrbi šwojeho hrěcha a pšhestupjenja dla na pšchezo a wěcznje wušamknjeny bycz wot Božeje hnady. Šich wjele je tuteho měnjenja. Niz jeno šarišejšy šu šo něhdy hóršchili, šo je tón Anjes hrěšnikow pšchijał; tež dženšnišchi džen je jich hiščeže došč, kotrymž šo njelubi, šo šo šhudym ewan-gelijon předuje a šo šo špróznj a wobčeženi pšcheprošheja. Njedyrbjalo bjesbóžnemu wodate bycz? Šomu dha mohło šo potom hiščeže wodacz? Šdže dha je jedyn, kiž njebh wodacza potrebnj byl? Šdže je prawy mjes tymi njeprawymj a hrěšnikami? Šchtóž šudzi, šo ma šo temu bjesbóžnemu jeho hrěch do wěcznosťe šdzeržecz, tón je šo tak dalošo wot Boha šdališ, šo ani njebšlyšchi ani njepšlyšchi jeho šłowo: tak wěrnje, hacž ja žiwj šym, praji tón Anjes: ja nimam špodobanje nad šmjerczu bjesbóžneho, ale šo by šo bjesbóžny wobrocził wot šwojeho pucza a by žiwj byl. Š čomu dyrbjal tón Anjes temu jeho hrěch a šlósć šdzeržecz, kiž šo wot šwojeho hrěcha a wot šwojeje šlósće wotpraji a wušwobodzi, tak dalošo hacž w čłowškej mozy šteji, kiž šwoju šlósć špóšnje a šašo dobre czini, šchtóž je wobeshol, kiž po šłowie žiwjenja šhodzi a czini, šchtóž je pšched Bohom a čłowjekami prawe a dobre? Njedyrbjal Bóh tón Anjes temu, kiž jeho pomoz pyta, šwoju hnadnu ruku škiczič? Dyrbjal wón rošlamanej dušchi, kotraž je hlódna a lačna po prawdoščzi, po wodaczu hrěchow šawutlicž dacž? By tuta šurowošć hiščeže prawdošč byla? By Bóh tón Anjes, hdy by na tajke wašchnje prawdošč wopokasał, hiščeže tón Anjes byl, kiž je prawy a kiž prawdošč lubuje?

Špomniš na to, šchtóž tón Anjes š Šchimanej džešhe, jako tónle šarišejški, kiž bėšhe jeho š šebi pšcheprošyl, šudžeshe: hdy by tón profeta byl, dha by wón wjedzil, šchtó a šajka ta žónška je, kiž šo jeho dótko, pšchetož wona je hrěšchniza: komuž je malo špuschčene, tón malo lubuje. Šnada, kotraž šo bjesbóžnemu, kiž šo wobroczi, doštanje, teho š mozu nuczi, šo by prawdošč byla jeho džel. Študzi dha tón Anjes potom njeprawje, hdyž w hnadže pšchitryje, šchtóž je bjesbóžny wobeshol, kiž je šo šašlepicz dal, a hdyž na njeho jenož hlada jako na nowe štworjenje, kotrež je šo czinišo pšches šłowo a škut šbóžneje hnady Božeje? Tón Anjes prawje šudzi, žyle prawje, hdyž bjesbóžnemu, kiž šo wobroczi, wodawa.

Bóh njeda šo nam wěcznje šhubicz,
Pšches Šhryšta wšchitkim pomhacz čže,
A šmilnošč da we Ššynu lubicz,
Dla teho Ššyn našch Šbóžnik je
A šłapa štajnje š lubošczu
Tak móžnje wo tu wutrobu. Šamjen.

R. w B.

W čěmnoščzi.

Něhdy mje něchtó do wuškeje štwiczi šwojeho wobydlenja dowjedže a mi šylu šanarikow pokasa, kotrež wón tam š dobrym špewarjam wuwuczowashe. Mi nadpadže, šo móžeshe šo šwětko do kóždeho tych malych šašchizkow jeno pšches jenicžku mutnu

šchłenžu pšcheczijščzowacz. Duž šo teho muža ša pšchicžinu tajšeho napravjenja praschach.

„To wy njewěščže?“ wón rjekny „w čěmnošč wone najrjenšcho špewaju.“

Tole šłowo wošebity šaczišchcz na mnje šczini, a w nim šdashe šo mi wjele wopšchijate bycz.

Ša na to pomyšlich, hacž Bóh tón Anjes se šwojimi špewarjami, čłowštimi dušchami, tež tak njeczini? Šacž šebi wón tešame tež w čěmnoščzi njeczehnje? W čěmnošč wone najrjenšcho špewaju. Šak wjele krašnych a trošchtnych šhěrlušchow, kotrež nam š natwarjenju šlužo, njebhchmy měli, njebudžišche Bóh te wutroby, š kotrychž šo wone žórlachu, pšches čěmnotu horja wot šwěta tak-rjež wotdželił a do šwjateje šamoty šamknyl! Šak někotry šhěrlušch šwojich šerbšlich špewaršlich njebudžišche ty, mój lubj čžitarjo, ženje tak mutnje a wutrobne špewal, hdyž ty njebh š čěmnoščze čžetpjenjow š Bohu horje šhladowacz dyrbjal! Šchtó dha budže š hnujazej wutrobu wo krašnoščzi šwojeje domišny špewacz, hdyž šo wón w zušobje njewidzi?

F.

Bože wulke šmilenje.

Šłóš: Š ty lubošć pšche wšchu měru —

Bóh mi dołh a šchtrafu špuschčzi
A šo šmili nade mnu;
Š hrěchow rječašow mje pušchčzi,
Da mi šašo šwobodu.

Šraduj šo a wuščaj, dušcha,
Šo twój Bóh tak miłj je;
Džalowacz šo tebi šlužcha,
Šhwalicz jeho šmilenje.

Štónčene bu račnowanje,

Dokelž rukowarja mam,

Kotryž jako šarumanje

Šwoju krej je pšchelał nam.

Š tej bu wšchón dołh šaplacženy,

Ani šbytko njewošta;

Boži hněw je wuhafnjeny,

Njebjo šo nětk wotanka.

Ach, tak bėch ja wobčeženy

Š wulkim dołžnym brėmjenjom,

Šušj, štrachej wuštajeny

Š šušatym šym šwědomjom!

Želny Anjes pał hněw šwój štuži,

Šlecžo proštwiš škutuje.

Dokelž mi mój Ššrednik šluži,

Ša mnje šobu prošcheshhe.

Š tym šo šdobri moja šchłoda,

Šniczi dołžne wopišmo;

Bóh mi wšchitke hrěchi woda,

Šo mnu šašo šjedna šo.

Nětk njech wón mje šměrom pušchčzi —

Ša šo teho trošchtuju;

Bóh mi dołh a šchtrafu špuschčzi

A šo šmili nade mnu!

K. A. Fiedler.

Ršchesczjianske a zyrkwinske waschnja nascheho luda.

Bo pschjednoschtu podal f. M.

II.

Nětko pschewodźće mje psches wošebite dnj nascheho žiwjenja wot kolebki hač k rowej. Pschi tym wošebje saczuwamy, so je Bóh nam blisko, hdyž so nam w domje džěcžatko wobradži, hdyž nasch sijn a džowka do mandželstwa stupitaj, abo hdyž so jedyn naschich lubnych wotwoła. Szyła rjanych waschnjow pschi tym.

Pschi kschćenizy! Slaj, tam je waschnje, so baba džěcžatko duzy k kschćenju do maczernej ruhow položiwšchi so k cziha pomodli, a nan wótczenasch wuspěwa, hdyž k kschćenju džeja. S tym je to mačke Bohu Knjezej poručene. Tu ma so pať prajicž, so to nječžini, hdyž so spěwarške abo modlerške knihi džěcžu do kolebki a njedželnicži do loža kładžeja. Hoke czišchžane knihi žanu pomoz njepšchinješu ani žanu njepšchecželstu mój njewotdžeržuja. To je pschiwěra. Pschiwěra wostanje pschiwěra. Stare cžakny so bebi wšchelake babike. Szamo wo naschim Lutheru so powjeda, so je pjecža ras prajik, džěcžatko k njewšchědnej wulkej (wodowej) hłowu wuhladawšchi, so je to pscheměnt a cžertowe džěcžo. Wěra wucžini, ničžo pať pschiwěra. Smótsjo chzedža schitowaza murja bycz sa twoje džěcžatko. Sladaj bebi kschesczjianskž a derje smyšlenych kmótrów! Tajkich, kotřiž bychu khmani byli, sa to małe na prosy žiwjenja a psches mlodošč spěwacž, jemu k wutrobje dobre słowo prajicž a se swojim khodženjom rjane snamjo dawacž. Sdyž něchtó k lubošču a k cžescženjom na tohole muža abo na tamnu žonu spomina, prajizy: To je mój kmótr, to je moja kmotra, kiž staj mi k žohnowanju bytoj, kať derje sa njeho to! Niz na to masch wošebje hladacž, hač k pschecželstwa abo hač k samožiteho wolisch. W měščze Kamjenizy je so cžrjódba dobrých wošebnišchich žónstich na to sjednocžila, so chzedža khudym swólniwoje kmótsicž, hdyž knano 6., 9. abo 12. džěcžatko pschińdu. Wone potom huščžischo sa nim hladacž khodža, kať so po cžělě a duchu sastara. To mohli wěšo tež my wšchizy se swojimi mótamí cžinicž. Pschi kschesczjianskim kschćenju a kwapu blidowe paczerje spěwaja, tež tón a wony pschisprawny khěrlusch sanješu. W naschich kerskich wošadach je drje powšchitkowne waschnje, so njedželnicže (mandželške) w swojim cžaku (po starym waschnju po schěšč njedželach) k džěcžatkom, abo hdyž je hižom wumrjeko, kame ke mschi pschińdu, kemschi- a wukhód džerža, sa bebie a swoje džěcžo so džakujó a dobroproščo. W jennym měščze pať maczerje po dokonjanym přenim lětku je do Božeho doma pschinješu a k nim na kemschenju pod požohnowanjom wótoło woltarja džeja, dar woprjuo.

Lěta khětsje běža. Szyn a džowka k woltarjej stupitaj, kschćenški sľub wobnowicž a k Božemu blidu pobycž. Po starym waschnju kmótram pschi tym so džakujetaj, staršchim a tež wuczerjam wotprošytaj. Něhdže pschi kconfirmaziji dupu k schižom a kónu wupšchujaja. D nječ wšchizy młodži kschesczjienjo sa tym steja, so bychu se swojim sadžerženjom na swoju kschćenizy kónu stajili. Szlubjenaj do wěrowanja a mandželstaj, hdyž džěcžatko wocžakujetaj, prjedy k spowjedži džetaj.

A nětko tón rjany, tón najrjenschi džen kłodoščje! To je, hdyž wutroba młodemu postakuje: „Kať slym ja sbožowny!“ hdyž rót sľubi: „Sa a mój dom chzemy temu Knjezej sľužicž.“ Tam a kem je waschnje, so tež duchowny pschi sľubjenju swoje słowo praji, wošebje pschi dlějšchim cžakanju młodeju na wěrowanje, so namoženi a njewjescže cžěpnj wobkhad na wutrobu položí. Młóžda prawa njewjesta chze tola k wěncžkom a kóždy přěny namožěń se selenym wonjescžkom k woltarjej pschińcž.

„Něhdny kněhi nańdu,
Licžkow róže sańdu,
Młóža njewinoščje
Wěcžnje rjana kče!“

Wěnz zumich waschnjow kwapny džen krańja. Tudy nječ je jenož spomnjene, kať so we wšchelach zyrkwjach porej pschi woltarju biblija pschepoda, w mjenje wošady. Nječ tola starškej abo kmótr (kmótra) ju wobstaraja, hdyž to wošada nječžini. Sa młodeju mandželškej kať tež sa paczerške džěcžo wostanje khwjate pišmo krańny dar.

Budžetaj mandželstaj cžěknju bibliju docžakacž, kotruž nascha najwšchšcha zyrkwina wšchnosč pschi klotym mandželškim jubileju dostojnym pošwjecžnje? W Božej ruzy to leži. Wórny so druhdy khorosč do domu lama — druhdy dolha a cžěžka. Kschesczjianski nałož je pschi tajkich padach, dobroproščenje k kłětki sa khoreho cžinicž dacž. Na jennym blaťu so drje tež džakowanie po sbožownym wotkhorženju cžinicž dawaja.

Hacž do kónza žiwjenja a pschi khowanju hiščče kschesczjijan a jeho derje mēnjaza duchowna macž, zyrkej, w hromadže džetaj. Spróžneho na pošlednim pucžu pschewodža k Božim woltasanjom jako pošlednim troschtom. Duchowny a schula kóbu džetaj pschi pschewodženju. Na jennym blaťu swontownych wšow semrjeteho rady nimo zyrkwoje wjesu, na druhim dorosčěnych psches zyrkej, hdyž so pschi žiwjenju swoje město měli, njeku. Džěcžatku kmótsjo na pschewodženje pschińdu a kmjertnu pychu pschinješu. Młodži lndžo towaršchow a towaršchi, kiž je hórka kmjercž jim sahe rubila, cžescža. Šim wječor do khowanja kmjertny khěrlusch wuspěwacž džeja a pschi pohrjebje pychu a cžěpne pschewodženje dadža. W jenej wošadže hólzy a holzy k tym swoje džělbracže a želenje wopokafuja, so so tti njedžele dolho wot hary a swjebelenja nasad cžahnu, knježny tež kwěcžik we wlošach saplecženy noscha. Wšchizy snacž k bližšchi pschecželjo pať hiščče njedželu pschi wopomnjecžu njebocžicžkemu kmjertny khěrlusch spěwacž pschińdu. Sawostajeni pať njebocžicžkich dolho we wutrobje noscha, jim na narodnym abo kmjertnym dnju a na kmjertnej njedželi pschi kónzu zyrkwineho lěta swoje kwětki pošwjecžicž džejo. A pomnik pschi jich row. Szerbjo kerske słowa, k najmjenšcha někajku schtucžku, na njón napikaja, a duchowny je jim pschi tym k radže a k pomozny. We wótznej khwecženej roli cžaka podróžnik, kerski — němski, na wulke ranje stawanja.

(Pschich. kšoncženje.)

Bóh džiwny cžini.

Sedyn duchowny tole pišche: Ke mni ras muž sastupi a takle pocža: „Wěricže dha Wš hiščče, so Bóh je, kiž dženska hiščče džiwny cžini? Sa Wam praju: ně. Sdže dha dženska něščto podobne widžimy, kať Elišowe sežiwjenje psches rapakow, abo hdyž žadyn tajki džiw, kajkiž je so wudowje w Zarpacže stacž dhyrbjal? Dokať na semi telko ludži bydli, so Bóh wo kóždeho jenotliweho staracž njemóže. Duž dha je wěste, so žadyn tajki Bóh njeje, kajkiž je nam w starym testamencže wopikany.“

Sa teho muža, kiž takle rěcžesche, proščach, so by nasajtra ke mni do mojeho bydla pschischoť. W postajenym cžaku wón tež pschińdže, a mój so do trochu wotležaneje hašny swojeho města podachmoj. Do twarjenja se schtyrimi schošami sastupichmoj. Po tójšcho skhodach mějachmoj stupacž, hač na pošledku pschēd durjemi sastachmoj. Na naju kłapanje namaj staršcha žónska wotewri a mój sastupichmoj do mačeje stwicžki, w kotrejž najwjetšchi porjad k woknej cžistosčzu knježesche. Pschi scženje we swojim ložu wotkhorjena žónska ležesche, kotraž namaj swoju blědu sľabu ruku poskicži a naju pschecželnje powita. Sdyž so ju prachach, kať so jej wjedže, pocža so luboščiwje pošmēnkowacž a tole wotmolwi: „Sa mam so žyle derje. Sladajče tola, kať rjenje mi nalětne kšoncžto k wótknom nuts kwěcži.“

Mój so k jejnemu ložu slyžechmoj a nětko namaj wona powjedasche, so be so dženska runje 35 lět minyło, hdyž bešche so

lehnycz dyrbjaka. Jako slětna holeczka bę i wosa padnyła a febi rjap wobschłodzila a njebėsche wot teho czaſa wjazy łożo wopuſhczila. „Mój nan“, takle dale powjedafche, „je hiżom dołho morwy, a pſched 8 lětami wumrje tež moja macz. Tutón dzeń bęſche tón najſrudniſchi w mojim zylým žiwjenju. Sprózna wot ſwojeho dżęła bę ſo wona raſ wječor ſa blido ſydnęła, duż widzach, ſo ſwoju hłowu do ſady natyli a woczi ſandželi. Sa chyzh ſtanyč a ſa njej pohladacz, ale ja ſo hibnyč njemožach — a hdyž jejnu ruku pſchimnyč, bę wona ſymna, moja macz bęſche morwa. Płaczó ležach pſched ſwojej maczerju; i njej bę mi poſlednja pomoz wſata. Šhto dyrbjach ſapoczecz? Ženo i wulkej bolofczu móžach ſo nětať po iſtwje wlez, i domu hicz, bę zyle njemožno. Poſledni dórť khlęba bę ſjędženy. Žadyn pjenjeť tu njebę, ſo mohła ſemrętu macz khowacz. Bęſche dha mój Bóh, kiž bę mi dotal pſchezo hnadnje pomhať, mje nětko zyle wopuſhcziť? To ſo tať ſdaſche. Duż ſo wo durje klepaſche, a žónſta ſaſtupi — ta khora pſchi tym na tu žónſtu pokaſa, kotraž bęſche namaj durje wotewrika — kotruž ja njeſnajach, haj, kotruž ja hiſhcze ženje widžala njebęch. Bóh bęſche mi ju póbłat. Ta bu moja wothladaťka. A wot teho czaſa mi na ničim njeje pobrachowało. Bóh je ſo ſa mnje dzeń wote dnja ſwęru ſtarať; haj, wón je mi wjazy dať, hacž ſym trjebała.“

Ma moje praſchenje, hacž ju tež hewať hiſhcze ludžo a pſcheczelo wopytuja, wotmolwi wona wjekeła: „Te poſlednje lęta mje ſtoro wſchędnje ſuſodža wopytuja, a ja móžu k nim potom pſchezo i nowa wo luboſczi Božej ręcžecz. Haj, tať dobroczimy je tola naſch Bóh w njebęſkach! Njehamy ſo jemu nětko w hromadže ſa jeho dobroczimoſcž dżakowacz?“

Ma to wſchitzu ruzy ſtyknyčmy a ſo i nutrnej modlitwu dżakowachmy. Po modlitwje prajachmoj khoraj božemje a bórſy ſažo wotkach na haſy ſtejachmoj. Mój pſchewodžer pať mi nětko prajefche: „Haj, ja tola widžu, dżiwow je hiſhcze doſcž, jeno ſo woczi woczinjamy, ſo bychmy ſo jich dohladali.“

Sa druhich dżelacz.

Hdyž kžęzor Hadrijan raſ pſches Pałáſtinu pučžowafche, wó n ſtareho muža wuhlada, kiž figowz hadžefche, duż ſo jeho wopraſcha, tať ſtary je. „Sa ſym“, wotmolwi ſchędžiwz, „dženſa runje 100 lęt“.

„Mnyſliſch febi“, praſchefche ſo kžęzor dale, „ſo budžefch pſchi ſwojich wyſokich lętach wot tuteho ſchťoma, kotryž tudy hadžefch, hiſhcze plody ſchczipacz móż?“

Šchędžiwz ſo ſmękajao i hłowu ſchafefche a wotmolwi: „Sa wſchaf niž, mój knježe, ale po mni budža ludžo tež chyzhč živi byčž. Dyrbjalo ſo Bohu ſpodobacz, mi wot tutych plodow woptacz dacž, dha chzu to i wulkim dżakom pſchijecz. Ze-li ſo niž, dha njech je druſy wužiwaju, runje kaž ſym tež ja plody tych wužicz ſmęť, kiž bęchu prjedy mje živi a ſu ſo ſa mnje prózowali.“

Tež na duchownym polu jedyn byje a drugi žněje. Teho dla pať tola žane dżęło njeczinjene wotacz njeſmę.

Wobroczenje wopitza.

Młody duchowny bu do woſady pomokany, hdyž bę dołhe czaſy hiżom palenz i knjeſom. Duchowny wot wſcheho ſpoczatka ſe wſchej wótroſczu pſcheczimo palenzpicžu wuſtupowafche. Tole pať ſo woſadnym njelubjeſche. Raſ jeho do wotležaneho doma žadachu, ſo by tam přenje narodžene dżęčo wuſchczil. Škónzo jara paleſche, a duchowny wſchón pſcheczoplenty pſched kudy domečł, kiž wyſoko na horje ſtejeſche, pſchindže. Pſched durjemi młody hoſpodať ſtejeſche a duchowneho i tym poſtrowi, ſo jemu

i ſchepotazej ruku nalatu ſchleńczku palenza poſticzi. Duchowny poſticženu ſchleńzu měrnje do bofa ſtorczi a pſcheczelnje rjekny: „Sa ſo wam lubje dżakuju; ja žaneho palenza njepiju. Do iſtwy pſchichedſchi ſa kхудobnym blidom wjazy palenzpicžkow ſedžo wuhlada, kiž palenz pijachu. Bjes teho, ſo by ſo do nich ſe ſwarjenjom dať, duchowny blido wotrumowacz pſchitafa a na to ſa bęłym rubom pytaſche, i kotrymž blido wodže. Ma to ſchczęńſku wuczbu dđeržefche, kiž bęſche jara kхutna a do wutrobny ręſaza, a ſkóncznje po wuſchczęnju dżęſcža dom i cžežkej wutrobu a i tej próſtwu, ſo chyzł ſo Bóh nad hręſchym domom ſmilicz, wopuſhczi.“

Mjes tym bę ſchęčž lęt ſačło. Duchowneho bęchu na druge měſto pſchęſadžili; ale pſchi ſkladnoſczi mižionſkeho ſwjedženja bęſche wón jako ſwjedžęńſti předať ſažo do tamnych ſtron pſchichol. Po dokonjanej Božej ſlužbje jemu powjedžichu, ſo na njeho wotkach muž czaſa, kiž je 5 hodžinow daloto ſem pſchichol a kiž chze i nim poręcžecz. Duchowny da jemu do iſtwy ſaſtupicz. „Šnajeczje mje hiſhcze?“ praſchefche ſo tónſamy, „dopomnicze ſo na tamne wuſchczęnje w palenzowym domje? Sa ſym tamny hoſpodať a tola niž wjazy tónſamy.“

Duchowny ſnajefche teho muža hiſhcze derje, a nětko jemu tónſamy tole powjedafche: „Tehdy pſchi tym ſchczęnju moji palenzowi towarſchojo ſo mnu wjetowachu, ſo febi ſwęřil njebych, duchownemu pſchi jeho ſaſtupjenju do mojego domu ſchleńczku palenza poſticzicz. Woni jedyn toleť, dwaj, tři a ſkóncznje pjecz toleť hadžichu, a ſa tón pjenjeſ ſo, i wjele ſchleńczkami pjanty ſczinjeny, ſkхroblich, waſ ſe ſchleńzu palenza, i tej nadžiju, ſo mi tutu ſchleńzu i ruki wurafchže, powitacz. Waſcha pſcheczelná luboſcž pať, i kotrejž tu ſchleńczku do bofa ſužefchže a te mi prajefchže: „ja ſo dżakuju, ja žaneho palenza njepiju“, bęſche mi přenja ſwęřka pruha, kiž mi moje hubjenſtvo pokaſa. Te ſłowa potom, kiž wy pſchi ſchczęnju mojego přenjeho narodženeho ręcžefchže, ſu mi hluboťo do wutrobny ręſale. Hdyž dyrbjach něťotre dny poſdžišcho do wojałow, ſkхſchach přenju njeđelu ſažo poľutne předomanje, tať ſo ſo ſwojich hręchow dohladach. Wot teho czaſa počach hinaſchi byčž, a nětko je Boža hnada mje zyle pſchewobrocžila.“

Wſchelake i bliſka a i daloka.

— Młowy knjeſ ſuperintendenta Dahlmann we Wojereczach ſo pjatł 16. februara pſches knjeſa generalneho ſuperintendenta D. Haupta i Wrótſławja do ſwojeho noweho ſaſtojniſtwa ſapokaſa. A temu budže dopokdnja w 10 hodž. ſjawna Boža ſlužba.

— Młowy ſchulſki ſakon je ſo ſrijedu 7. februara w ſejmje wuradžowal a potom wubjerkej, k temu wuſwolenemu, k dalſchemu wuradžęnju pſchepodať. Konſervativni ſteja na ſažožku ſakonja. Liberalni pať njechadža ſo do teho namafacz, ſo wyſchnoſcž febi žada, ſo by ſo nabožinſka wuczba po ſažadach naſcheho węruwuſnacža wuczila, a ſo bychy ju wučerjo po ſažadach nětcžifcheje wędomoſcže wučicz mohli. To njeręka pať ničžo druge, hacž njewęrije durje do ſchulow wotewricž. Mny mamy nadžiju k naſchej wyſchnoſczi, ſo kruzje a węſcže na ſwojim ſtejniſchczu ſteji a ſtejo woſtanje.

— Sa pſchihotowanſke dżęła ſa želeſnizu wot Kadworja do Kamjenža ſejm 500,000 hr. pſchiwoli.

— Šandženu ſrijedu je kžęzor i trónſkej ręcžu kžęzorſtwowy ſejm wotewřil. Praſchenje je, kotrež wutrobny ſajimuje, „ſchťo budže tónle ſejm dokonjecž? Budže wotacz abo budže jón wyſchnoſcž roſpuſhczicz dyrbjecz?“

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatonok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoju mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoń ty.

Z njebjes mana,
Njeh čí khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će

F.

Sserbske njeđželske lopjeno.

Wudawa so kóždy sobotu w Smolerjez knihcizisčezerni w Budyschinje a je tam sa šchwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

Estomihi.

1. Kor. 1, 18—25.

Blizšchu brjedu, popjelnu brjedu, so póstny czaš sa-
poczujnje, w kotrymž so křiž na Golgacze psched naschimaj
woczomaj posběhuje, a to jehujo, kotrež je sarěsane, tež
naschich hrěchow dla, so nam přěduje. Jako křesćizijeno
wschitzy pod snamjenjom křiža stejimy. Jako buchmy na
ranju žiwjenja k swjatej křesćizizy pschinješeni, su nas
powitali s tym słowom: Dokelž je Ješuš Křistuš tež sa
tebje na křižu wumrjel, dha wsmi snamjo swjateho křiža,
woboje na czole a na wutrobje, k wobsnamjenju teho, so
bmy wumoženi psches teho křižowaneho. A na kónzu
žiwjenja wupyschi, jeli nicžo druhe, dha tola s najmjeńšcha
křiž nasch row. Šchož mješ kolebku a marami leži,
kóžde šhonjenje a podeńdženje twojeho žiwjenja, dyrbi po
Božej woli k temu słuzicž: tebje křižej na Golgacze bliže
pschinješć. Křesćizijanowe žiwjenje dyrbi byč žiwjenje
pod křižom. W dženšnišchim tekščje nam swj. japoschtol
to słowo wo křižu přěduje. Prasčej so:

Šcho je tebi to słowo wot křiža?

Je wono tebi 1. hluposć abo 2. pohórschenje abo
3. Boža móž a Boža mudrosć?

1. Borok hluposće je so přědowanju křiža kóždy
czaš činil wot teje hodžiny kem, w kotrež Pětrowe
přědowanje w Jerusaleme tón směch wubudži: woni su
so w blódkim winje wopili. Šdyž je to hižom w Jeru-

salemje křisćecž bylo, tak wjele bóle w tym ludu, wo
kotrymž nasch text praji, so so po mudrosći prascha. Tak
so swjatemu japoschtolaj Pawolaj džěšče na torhosćczu
w Athenje, tak tehorunja w Korincze. Tola pak tutemu
hlupemu słowu na wuspěchu a dobyczu pobrachowalo njeje,
kaž w Athenje a Korincze, tak tež hač do dženšnišeho
dnja, a to niz jeno pola jednowych ludow, ale tež pola
tych narodow, kiž maju kulturu a šdžělanosć wjele starschu
hač naschu. Ale tež dženša hišće džiwajo na křesćizij-
janstwo naschich dnjow so se swj. japoschtolom praschamy:
hdže su čzi mudri? hdže su čzi pišmanucženi? hdže su
čzi na swětnje rosomni? Njeje Bóh tu mudrosć tudy
teho swěta do hluposće pschewobročil? Pschi tym nje-
trebasch jeno na tych myšlicž, kotrychž je to budženje
potrjehilo, wo kotrychž w liščje na Romšich pišane steji:
Šdyž su so sa mudrych měli, su woni blasni ščinjeni;
tež niz na te Pilatusowe wutrobny, kiž s praschenjom: šcho
je prawda? wupraja, so s zyła nad tym dwěluja, so so
prawda spósnacž hodži; škónčnje tež niz na tych, kotřiž
maja se swj. hymnej abo litwek wutrobu jeno wo to
starosć, so rjeknu: šcho budžemy jěšč, šcho budžemy picž,
s čzim budžemy so woblekacž? Ně, dosć sprawnych dušchow
tež je, na kotrež je krašnosć teho šnješa psches jeho křo-
dženje a wopišmo a wučžbu wulki šacžisćež činila, ale
hluposć jeho křiža njesrosymja. Njeje to, šchož je profeta
wěšćežil: won je naschich pschestupjenjom dla šranjeny a
naschich hrěchow dla šbity; ta šchtrafa leži na nim, so
bychmy měr měli a psches jeho rany bmy šahojeni, a

ſchtož ſwj. japoſchtoł wobkruczi: kiž je naſche hrěchi na ſwojim czěle ſam woprowal na drjewje, ſo bychmy hrěcham wotemrjeli a prawdoſczi živi byli, pſches kotrehož rany wy ſcže ſahojeni — njeje to kaž wuſměch wſchitkeje prawdoſcze? Njednrbj kóždy, ſchtož je ſhrěſchil, ſam wotpofuczič? A hdyž rěka: Bóh je teho, kiž wo žanym hrěchu nicžo njewjedziſche, ſa naſ t hrěchej ſczinił, ſo bychmy w nim byli ta prawdoſcž, kotraž pſched nim płaczi — njewobſteji kóždy pſched Bohom jenož ſ tym, ſchtož ſam doſonja? je wujednanje móžno bjes ſaplaczenja a polěpſchenja? A komu dha je ruka teho Anjeſa jako kſchizowaneho ſnajomna? Tón, kiž je na kſchiž pſchibity, dyrbjal ſhubjenu ſwět t Božej wutrobje pſchinjeſcž? Tón, kiž ſkorzi: mi chze ſo picž, tón dyrbjal lačnoſcž wſchitkich człowſkich duſchow ſtajič móž? Tón, kiž ſtona: mój Božo, mój Božo, czehodla ſy mje wopuſchcził? tón mohł naſ, kiž ſmy ſo ſdalili wot Boha, t jeho wutrobje ſaſo pſchijjeſcž? Njeje to hlupoſcž? Haj wſchał, hlupoſcž to je, ale jeno temu człowſtemu roſomej, kiž méri njebjefke wězy t méri ſemſzy wobmjefowaneho poſnacza; hlupoſcž ſa teho, kiž chze Boha mēcž, kotrehož móže wobliczič kaž heſſempel w ſchuli; t jnym ſłowom: hlupoſcž tym, kiž ſhubjeni budža. Ale piſane ſteji: ja chzu tu mudroſcž tych mudrych knižomnu czinič a tón roſom tych roſomnych chzu ja ſacziſnyč. Doſelž ſwět pſches ſwoju mudroſcž Boha w jeho mudroſczi njepoſna, dha ſo Bohu ſpodobaſche, pſches hlupe předowanje ſbóžnych czinič tych, kotřiž to wěrja. Schto pomha či wſchitka twoja mudroſcž, hdyž njewěſch žane wotmolwjenje na to praſchenje: ſchto mam czinič, ſo ſbóžny budu? Tuto wotmolwjenje či pał jeno kſchiž dawa! Tu ſpoſnajeſch teho ſwjateho, kiž ſebi wopor žada, ale tež teho hnadneho, kiž tón wopor pſchinjeſe. Tu ſpoſnajeſch Božu hnadu, kotraž Božej prawdoſczi doſcž czini. A tutej mudroſczi, w kotrejž ſo hnada a prawdoſcž ſjednocžitej, ſo ſwjatoſcž a ſmilnoſcž wobjimajtej, tutej mudroſczi rěkaſch ty hlupoſcž? Swjaty japoſchtoł rěka jej hlupoſcž Boža, kotraž je mudriſcha, dnyžli ludžo ſu.

2. To ſłowo wot kſchiža je grichiſkim hlupoſcž a Židam pohórſchenje. Stawiſny ſu to wobkruczi. Hlaj, kał wſchſchiměſchnizy a piſmawuczeni nimo kſchiža dzeja. Woni ſo pohórſchichu, doſelž wažnoſcž a nuſnoſcž kſchiža njeroſymichu. Schto beſche ſa nich wumoženje pſches kſchiž, tał dolho hač chzyſche kóždy wot nich ſwój ſamſny ſbóžnik byčž pſches ſkutki ſakonja? Je to ſnadž tež twoja myſl? Ale ſchto pomha, ſo tebi ſakon jako jaſny ſchpihel wſchitke twoje hrěchi, brachi a blaſi pokaže, ale je přjecznjemoſmje? Pěſton na Khrjſtuſa drje je, ale žadny wujednat ſa Khrjſtuſa njeje. Pohórſchej ſo dla ſwojeje njemožy a dla ſwojeho hrěcha, niž pał nad tym ſłowom wo kſchižu. — Iſraelſki lud ſo dla niſkoſcže kſchiža pohórſcheſche. Temu kralej w ſemſtej kraſnoſczi holdowaſche ſe ſwojim Hoſiannah, teho ſwjaſaneho poſtrowjeſche ſe ſwojim: kſchižuj, kſchižuj jeho! Teho, kiž džiwy czini, kiž ſo ſa wſchědny Boži khlěb ſtara, chzedža mēcž, ale tón najſazpjenišchi a najhubjenſchi, ſchto tón jim dyrbi? — Pohórſchich ty ſo tež na jeho niſkim ſchtałcže, t kotrymž hiſcže dženſa w ſwojej zyrkwi pſches ſwět czehnje? Wy ty radſcho pod jeho khorhoj ſtupił, hdy by wona ſnamjo była, wokolo kotrehož ſo wulzy a móžni ſemje ſhromažduja? Wy ty jeho t wjetſchej wjeſelocžu powitał, hdy by tebi khlěba pſchinjeſł meſto kſchiža, ſemſku pychu meſto draſty ſwojeje prawdoſcže, na kſchižu warbowaneje? — A

Jeſuſowi wuczobnizy? „Anježe, to ſo či njeſtan“, tał džeſche Pětr. Woni wſchitzy teho Anjeſa wopuſchcziču a czěkaču; jenož jedyn, Jan, ſtejeſche pod kſchižom. A ty? Schto wotmolwiſch na Anjeſowe ſłowo: chze-li ſchto ſa mnu pſchińcž, tón ſo ſam ſaprěj a wſmi ſwój kſchiž na ſo a poj ſa mnu? Haj, někotryžkuli drje ſebi purpur njebjefſeje kraſnoſcže žada, ale czernjomu kónu ſemſteje tyſchnoſcže njerodži; ſbóžnoſcž w njebjefach ſebi žada, ale wo kſchižowanju czěla nicžo wjedzič njecha; hnadu pſchijecž, to drje chze, ale ſo je ta ſama jeno poſutneje wutrobny džel, to njemóže ſe ſwojim roſomom ſapſchijecž.

3. Móž kſchiža pał tež dženſniſchi džen hiſcže wobſteji. Szy ty to na ſebi ſhonil? Móžy je tebi trjeba. Ale hdyž je pytaſch a namaſaſch? W ſwojich dobrých přjódſwjačach? W ſwojej dobrej woli? Ale hdyž je tón człowjeł, kiž njedyrbjal rjez: tu wolu ja derje mam, ale ſo bych doſonjal to, ſchtož dobre je, to ja njenamaſam? — W Jeſuſowej wuczby a w jeho ſłowje? Haj wſchał, pucžnik móže tebi prawy pucž pokaſač, njemóže či pał na nim pſchewodžecž. W Jeſuſowym wopiſmje? Sawěſcže, czijoſcž jeho kłodzenja naſchu wutrobu pſchewoſmje, ale naſ tež poniža. A je dha kromy hižom pſches to kłodzič nawuſnył, ſo ſtrowy jemu pokaſa, kał ma ſo kłodzič? Duž dha: t wotkał móž doſtanjeſch? Stup pod kſchiž na Golgacže, pohladaj na tu hlomu, krawnje ſbitu a polnu bolocže! Ty wěſch, ſchto je jeho na kſchiž pſchinjeſł, wěſch ty tež, ſchto je jeho na kſchižu dđeržalo? Ani móž jeho njepſcheczelow, ani hoſdže, ně, jeho luboſcž, jeho Sbóžnikowa luboſcž t tebi. Tuta luboſcž twoju wutrobu pſchewoſmje. Jeho röt proſny ſa ſwojich njepſcheczelow, wón proſny tež ſa tebe. Jeho ruzy ſtej wupſchestrjenej, tež t tebi; t jeho blědeju hubow ſkſchiſch: doſonjane je, doſonjane tež twoje wumoženje. Jeho luboſcž twoju wutrobu pſchewoſmje, a hdyž ſo jemu t wěrjazej wutrobu pſchepodawaſch, dha ſu tež mozy kſchiža twój džel a ty móžeſch živy byčž w mozy kſchiža. Schtož ſo tebi ſdaſche hlupoſcž byčž, budže tebi jako mudroſcž ſnajomna; ſchtož beſche dla ſwojeje njemožy ſa tebe pohórſchenje, to je twojeho žiwjenja móž, a t wjeſelej wutrobu ty ſpěwaſch:

Schto je moje žiwjenje,

Moja móž a wjeſele?

Schto mje čiſczi wot hrěcha,

Tał ſo hrěſchik prawdoſcž ma?

Kſchižowany Jeſuſ ſam!

R. w B.

Troſcht w kſchižu.

Njeſł ſa naſ je Ssyn Boži

Tu kónu czernjoju

A ſwolnje na ſo ſkoži

Tež kſchiža hanibu.

Nětk pał wón poſběhnjeny

Bu na trón kraſnoſcže;

Tež nam wěnz ſaſluženy

Tam t jeho kſchižom je.

Tón hiſcže jow na ſemi

Či t czólnej pychu nej —

Ně, prucził Sbóžnik lemi

Nam t kóny czernjojtej.

Tež kchizil napoloča
Wón sa pucž k njebjekam,
Schtož na njón nohu složa
A saprěwa šo šam.

Džak tajkej hnadnej šwěrje,
Kiz lamje wutrobny;
Zow čerpmny we wěrje,
Tam Šhrysta widžimny.

Duž njeplacž! Kchizja khotny
Šo wóstach, po černjach
Nam nješu krašne plodny,
Dny šlónčzne po deshcžach.

To luboscž je najwjetšča,
Kiz i horja, kchizja kče;
Šso čašny nasche šwjecža,
Šdyž Šbóžnik we naš je.

Šsej i černjom róže žnjemy,
Měr čecže do dušče,
A i Šhrystuškom my džemy
Ššes kchiz do krašnosče!

K. A. Fiedleř.

Prědowanje,

na kžězorowych narodninach džeržane a na žadanje jeho
šwěrných poddanow nascheho luda wošjewjene.

(Šo poručnosče pšchel. F.)

Text: 1. Tim. 2, 1—4.

Njeměrne, wichorojte, džiwjorošhadžowaze dny šesady naš leža. Šedy šu šo jeschčite žolmy wólbneje bėdženzy, kotraž bė našch lud hacž do najšlubšchich šklubinow rošhoriza, trochu lehnyle. Šiščje dyrkotatej wšchudže ta hórkota a rošžablosč, i kotrejž je šo tuta bitwa wjedła. Ale w millionach wutrobow šo boloscž a haniba nad tym horitej, šo je licžba tyčšamych tał nimo měrny wulka, kotriž pšhecžimo wobstejazej wustawje, statnemu porjadej a šatonju wojuju, w nješpokojnosče i hidže na podložkach tróna tščašu a tał wobstacže a derjeměče nascheho wótzneho kraja do stracha nješu. Ššes němšle župy dže ta tyščna praščen: Ššto chže i teho buež? Šsmny my hiščeže hódni teho herbstwa, kotrejž šu nam kžězorštwowi wjerchojo i našchimi wótzami pšches Wožu hnadu dobyli a šawoštajili? Nočžemy dha šebi tošamo w šwěrje šdžeržecž? Njedyrbi kžězorštwowa khorhoj i Šohenzollernškim worjołom a kžězorškej trónu dale nad nami hordže šmahowacž, abo dyrbi nad němškim krajom šnježaza khorhoj w barbje krmě a wohnjoweho plomjenja šejhrawacž? — Čžaš wojowanja je. A jeli hdy, dha je w tajškim čžašu šošbudženoscž, wutrobitošč a hotowoscž nusna. Nětko reka, barbu wušnawacž, niz kaž w njewólnej štruchłoscži a wotrocžkowskej bojošči šesady šanknjemych duri i tajnej wólbnej zedlu, ale po waschnju šwobodneho němšeho muža a šmužiteho kšesčijana šjawnje pšchede wščem šwětom.

Š temu dawa nam dženknišchi džek witanj samyšl. Niz teho-
dla šmy tudy, šo bychmy dženkša kžězorowj wobras šwjedženšjy
wobwěnzowali abo jeho narodny šwjedžen rjenje wudebjowali.
Š temu tu Woži dom a šemšch nještaj. Ale šwědcenje chžemy
wotpołožicž tudy šjawnje pšchod Bohom a kóždym čłowjekom, šo
šmy hiščeže dženkša po pobožnym waschnju šwojich wótzow hotowi,
kžězorej dacž, šštož je kžězowome, a Bohu, šštož je Wože. Kaž
džecži jeneho domu šhromadžumy šo my wokoło šwojeho krajneho
wótzja, a šštož mamy ša njeho a ša šwój wótzny kraj na wutro-

bje, to chžemy po japosčtowškim napominanju tudy w proštwje,
modlitwje, dobroproščenju a džakowanju pšchod trónom krala
njebjekow a šemje dele položicž. Ššchi tym pał nam wot horka
to šłowo do wutrobny a šwědomnja kšincži: Šhwal teho Šnješa,
němški ludo, a nješapomni jeho dobrotow! A tał dha nětko
džak woprjmy a wottal šwój dołh placžmy.

Džakowacž chžemy šo Bohu temu Šnješej, kiz, kaž naš wšchěch,
tež našcheho kžězowome žiwjenje a šbože we šwojej ruzy džerži, kiz
je jemu štrawoscž špožčik, jeho miłoscžiwje wodžil, jemu šašo lėto
žiwjenšku móž a radošč džekawoscže šdžeržak, kiz jeho w jeho domje
žohnuje, šo wón kaž woliowome halošy wokoło šwojeho blida widžecž
šmė kčecž a rošč šwoje džecži a džecžidžecži.

Džak prajmy Bohu temu Šnješej, šo wón kžězorej njedawa
wustawacž, po pšchikladže šwojich wótzow šwojeho žiwjenja čžaš
a móž w štužbje šwojeho luda tał nałožecž, šo móže i množerjom
kraleštwja byčž, hdyž jemu wonka w šwěcže i měrny dobhwanjom
pšchezo dalšče njesh wotthkuj, němškej pilnosče i a mozy pšchezo
nowe krajnosče wotankuje a tał našcheho luda wobšedženštwjo a
derjeměče powjetšča.

Džak chžemy temu Šnješej w njebjekach woprowacž, šo nam
kžězora na jeho trónje kaž šwěrneho Škšharđa šdžerži, kiz nad
mėrom a čšecžu kžězorštwja štražuje, kiz šwojemu ludej ša ššit a
našchim šawišnikam a nješpšecželam ša wuras woboru němšeho
kžězorštwja na wodže a na kraju šhlnu a wótru džerži, šo mohł
kóždy w kraju šwojeho powołanja pokojnje hladacž a šwój wšchědny
šhlėb pytacž a wužiwacž.

(Ššchich. šlónčjenje.)

Kšesčijanske a žyrkwinske waschnja nascheho luda.

Šo pšchednosčku podal i. M.

III.

Dobre kšesčijanske waschnja njech wostanu! Džeržmy šwėru
twjerdže na nimi! Wone móža drje šwonšowne byčž a maja potom
mało na šebi. Na druhim šoku pał naš a našch lud džerža a
šepjeraja kaž kiz šlabeho. Našche džecži a džecžidžecži w čžašu,
hdžez to stare pada, pšchi wótzow duchu a nahladach — pšchi
žyrkwi, wóltarju a i tym pšchi dobrym a bójškim šdžerža. Nješčo-
žkuli nowe, šštož je šo dženkša waschnje ščiniło, ma mało hód-
nosče. Kał: hdyž šo racžerštemu džecžu pšchi konfirmaziji i rőže-
mi, pjeršchčenjemi, hoscžinami hólduje, budže to jeho wutrobje
i wužitkom? Našch narod by měšto jutrow a šwjatkw najradšcho
prėnju meju šwjecžicž počal. Budže tež tajki šwjatny abo prošdny
džen jeho ducha postėhnyčž? Ale pohladažmy hiščeže dale do
kšesčijanskeho žiwjenja. Ššto nam dny a hodžiny thdženja
powjedaja? Šo štarym kšesčijanskim waschnju šo dobri ludžo
njedželu popołdnju šėndu, šebi šłowo i přėdowanja praja abo
přėdowanje, wotdželenje i biblije abo hewal nješčo dobre čžitaja.
To pėšhni dušchu a čłowjesej wješele do noweho thdženja krocžicž
dawa. A tał je wšchědny džek? W někotrymžkuli domje šo
hiščeže rano wot ranja šhromadžuja a džek se šchpruchom, kajkiž
je w bibliškim pucžniku namafacž, abo i krotškim nabožnym čžitanjom
šapocžinaju. Kał potom šlónzo rjenšcho šwěcži, kał džeklo wješel-
šcho wot rukow dže a měrny pėkny šnješliry wobkšad w domje
šnježi! Tał je čłowjek niz jenož džekacžer na šwěcže, wjele mjenje
njewólnik (šššlofa) džekla a role a šemje, wot kotrejž je wšatny.
Šamni hewjerjo (na pšchiklad w Burgku a w Šrudnych Šorach),
prijedy hacž šo pod šemju podadža, rycž a šopocž, šo kóždy ras
prijedy we šwojej modlerni šhromadžuja. Š našcheje wėže džek
wete dnja rano, pšchipołdnju a wječor šwoni: džek wot
ranja hacž do wječora je Šnješowj. Šdyž potom pšchewima,
bychu potom pošastali we wšchědny džekle w domje a wonkach —
a wjele jich to hiščeže čžini —, bychu šebi čžapku ščahnyli a šo

pomobili! D chynli febi fwjaty wjeczorny swón dacz wsacz? Raf hnučzapoknje klinczi, hdyž dwaj w czisčinje spěwataj abo duchowny f thorym:

Nch, wostań pschi nař f hnadu;
Hlaj, fwěta wjeczor je. —
A hdyž řo pschibližuje,
Ta dolha řmjertna nóz,
Nař wschitko wopuschczuje,
Dha budž ty nascha móž.

Hdyž řo řchesczjianszy ludžo f wobjedu abo f wjeczeri řydaju, blidowu modlitwu spěwaja. Řo řědži řo dźakujaja. Nascha zyrkwina rosprawa powjedasche, řať je řo tu a tam wjeczorne řwonjenje řařo řawjedko, teř domjaza nutrnoscz, czitanje w bibliji, blidowa modlitwa — czin ty, mój řchesczjiano, ty, mój hospodarjo domjazh, řchtož czinicž mařch a f czemuž tebe wutroba nuczi. Střkuj, moja maczi, dźěsczu wot małosczje rucžki a nawucz je spěwacz. řařo duchowny do něřajřeho domu pschińdže a maľki řank jemu něřchto spěwasche, řo macz potom woprašcha: „řanko, komu řo to lubi, hdyž ty spěwasch?“ Wón dźěscze: „Bohu, řwjatym jandželam a řesubej. řajwjazy wužitka pať řměje junu młody, hdyž móže w czeřřich dnjach řo modlicz a řo pořhynicz f nanowymy a maczer-nymy řchpruchami a řchtuczřkami. řdyž řo řaře domach nawuknje, nař runje řať pořhyni a řnano řiřchczje bóle hacž řchulřta a pa-čęřřta wuczřba.

Do řiwjenja won! Hlaj, hdyž dom řbėhaja, po dobrym waschnju spěwaja: „Nječ Bohu dźakuje řo wutroba wschėch ludži.“ Dobre, pobořne řłowo řo pschi tym praři. Wřřche durjom řiane nariřmo řtaju, teř wřřche bróžnje czitacz:

Nasch wschėdny řhlėb nam dženřa daj,
A czėko f duřchu wobřtaraj.

Wó řřtwje na řczėnach dobry řchpruch wiřř. „W Bořim mjenje“, dźěscze hospodať, hdyž prėnju horičcz žita f wuřřweř wu-čřřny, a „dźať budž Bohu,“ jako pořledni řnop domoj wsachu.

Řchesczjianske řwėtko pať řo teř w naschim nowym czařu řyboli a w nowych waschnjach řo řjewi. řa řralowym a řhėžoro-wym narodnym dnju řtari wojazy f řhorhowju do Bořeho doma f řwjedženřkej Bořej řluzřbe czařnu. Domiřniřte jubileje (Heimats-řeste) mėřta a wřř f wošebitym řemřchenjom wobėndu. řeř wob-đžėlnizh na Bořu řolu czařnu f czichemu wopomnjeczju a wupř-řchenju rowow. Řřchi 50lėtnym jubileju wohnjoweje wobory řo na jentym blařu řwjedženřřta Bořa řluzřba pod hoľnym njeřjom wotmė. Řóždy podawť móže řo pobořnje řwječřicž: řať na jentym blařu, hdyž bėřche wohėń řbořownje řařnjentj, f dźakowanjom do zyrkwje czeřnichu.

Řchesczjiansřta ludowa duřcha je řiřchczje řiwa a řo w řařřich podawřach řjewi. Wona dobre waschnja řłodži a řđžerži. Wř wuczęřjo, zyrkwini prjėđřřtejerjo, dobri pscheczėljo nascheho luda, wotewręczje woczři a rořřladujęczje řo jenož. W naschich dobrych nałožřach leři bohate řohnowanje.

Šserbjjo, řařhowajęczje řwėru
Šřwojich wóřzow řęcz a wėru!

Šařhowajęczje a podpřerajęczje řchesczjianske a zyrkwinske waschnja. Řomhaj Wóh řam f řemu, řiž je řwoje njeřhabłaze waschnja a řakonje do řwėta a do cžłowjekow řłožřil.

Derje řaplaczęny dobry řkutk.

W nawjeczornej řranzowřkej bė něhdy řhudy czařnikar žiwj. řón řiřom řchto wė řať dolhe řėta po řraju wokoło řhodžęřche, pschetož wón bė na 80 řė řtary. řokelž ludřom czařniki porje-đžęřche, dha jehow we wschėch domach řnajachu.

řónle řtarz, řotrehož wotnořchena, wjetřa drašta wo řhuduřch-řim řiwjenju řwėdczęřche, bė woprowđžity original řanneje řrajny. W prjedawřřich lėtach bė jehow řhumřřř řczęřł, řokelž bė wjele czinicž mėł; ale w pořřlednich dwazhczoch lėtach bėřche ře řrudobu pschř-řladowacz dyrbjaj, řať nowe a řjenisřche czařniki do řraja pschřřha-đžęja a řo na mėřto řestaryentj na řczėnu powėřchęju. řuž jehow đžėło a řařřluzřba wotėbjerařchtej, a mėřto řeho, řo bė prjedy dwaj abo řři dnj na jentym mėřtnje đžėto mėł, něřko dwaj abo řři dnj řa nim přtařche.

řenož řėtr, wobřtarny řorcžmar pschi puczju wot řemřa do řrietela bė wokołoczahazemu czařnikarjej řwėrny řawořtal. ře wulkej řali jehow hospody řiřchczje řtary czařnik wiřřasche, řiž w řėđło-wym řařchczju pschi řczėnje řwoje řhutne řiř-řať řřřřchecz řa. řo-řpodať pať bė czařnikarjej czim đróřřchi, řokelž, nječ by czařnik porjedžowacz đať abo niž, jehow đarmo řospodowasche, hdyž by f njemu řařtupil.

ředyn wjeczor w řęcznym czařu řtary czařnikar teř f řėtrej na řospodu pschřńdže a bė řať řpřžny, řo bė jemu nařajřta nje- mőžno, řo na pucz řodacz, a bliřřchi đžen dyrbjęřche řo lehnęcz a řřhori.

řorcžmar, řacžrunje řam bohaty njebė, řhoremu wschř mőžnu lubořcz wopokasa, pschetož řhorořcz řo řa řřóřke dnj řať pohóřřchi, řo bė řtrach wo řiwjenje. řene đopolđnje, jako řėtr řařo f njemu pohladacz pschřńdže, řať je řpať, řoda jemu řhory řiřř, řiž ře řwo- jehow waczřłka wuczřahny, a đžęřche f njemu:

řa wėm, řo wumru. řa niřoho nimam hacž jeničřkeho wnuka. řeho adreřu na řiřczje wiđřicze. řdyž řřm řemřł, powjęřczje to jemu a pőřczęłęczje jemu f đobom řiřčbowanje wo wudawřach, řiž řczje moje dla tu řo mnu mėł. řaplaczři wam wón mój đolh, đha jemu teř řón řiřř pschepodajęczje runje řaž mój řij a grat, řiž je jeničřke wobřđžęńřřwo, řotrež řawořřtaju. řjedhřbjaj pať wař mój wnuk řaplaczřicž, đha wotewřczje řiřř a wobřladujęczje wschřřtko řaž řwoje herbřřwo.

řa něřotre dnj czařnikar wudhřha. řo jehow pohrjebje řo řorcžmar řombđęřche, řiřčbowanje piřacz a řebi řarunanje řa wu- dawřki řadacz, řiž bė dla řemřřeteho mėł. řola jehow mandžėřřta jehow nuczęřche, řo by řo řola řpřřtal na wnuka wobrocžicž, řnano něřchto đořřanje. řłóncžnje to řczřini, ale wnuk wotmolwi, řo řo jara řa herbřřwo đžakuje, řiž f ničřeho đale njewořřřej hacž f nje- wuřřchneho njerjada a řiřčbowanja.

řařo bė hospodať řařřu powjęřcz đořřtal, řwoju řonu řawořka a ři f pořmėwanjom wošřewi, řo řtaj něřko wobřđžerjej czařnikarjo- weho wobřđžęńřřwa. řona, řiž by, řaž řo řamo rořřmi, rad wjedžaka, řchto w řiřczje řřej, řutón wotewři a něřko řłėđowazh řestament czitasche:

„řa wotřasam wobřđžerjej řiřřa mój řij a wschřřtko, řchtož w nim je.“ Wřchřřtko, řchtož w nim je! ře đha řij něhđžę přóřđny? je đha w nim něřchto nutsřka? ř najwjetřřim woczřo- wanjom řo muž a řona řija mořowasřřtaj, wotwjertnyřřřřni jehow řulořtu řłowu a wuczřahnyřřřřtaj f řija řchřřri řłote po 20 řrankach a 7300 řrankow w papjerjanych pjenjęřach.

K.

Wřřchelake f bliřka a f đaloka.

— řnjeř duchowny řencž w řamjėřřu řwječři 20. t. m. řwój 25 lėtny řařřojńřři jubilej.

— řrudny je napohlad wuřřwolenja pschėđřřđřřwa w řhėžor- řřwowyh řejmje. řdyž řu wóćczřinřřh řmřřřłene řřrony wotřokasale, ře řozialdemokratom w pschėđřřđřřwje řřđacz, je řo řwobobodnyřřłny řämpř řa pschėđřřđřřdu wuřřwoliť, 1. mėřřopřchėđřřřda je řozialdemokrat a 2. mėřřopřchėđřřřda teř řwobobodnyřřłny.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatonok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spař měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeň pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočň ty.

Z njebjes mana,
Njeh či khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će

F.

↳ Sserbske njedželske lopjeno. ↳

Wudawa so kóždy sobotu w Smolerjez knihcizichczeri w Budyschinje a je tam ja schtwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

Invokavit.

1. Móž. 3, 1—6.

Hdyž tónle tekst čítamy a šebi rozpominamy, dha naš tola prawje srudne myšle pschekhodžuja. My čujemy něšto wot teho, šštož tón sacžuma, kiž mējesche něhdy rjane wulke wobšedženstwo. Wón na nim džělasche, s njeho bjerjesche, šštož trjebasche a bēsche tak sbožowny. Wšcho tuto jeho wobšedženstwo dyrbjachu po nim — to bē jemu wuczinjene — jeho potomnizy mēcz, so bychu runje tak sbožowni byli. Ale hlaj, pak psches šwoju winu, pak psches druhich lesč abo psches woboje hromadže šhubi wšcho a dyrbjesche khudy se šwojeho wobšedženstwa hieč. Tak hušto hacž nětko na tón džeň spomina, hdžez bē to šwoje šhubil, pschikryje drje šwoje wobliczo a počnje s hložom plakač. Podobnych srudnych myšlow šo wobrócz njemóžemy, hdž dženšnišchi tekst šlyšchimy. Čžlowjeť bē w paradisu. Wšcho mējesche, šštož s sbožu trjebasche, žana šmjercž jemu njehrožesche. Bóh wobkhadžesche s nim, kaž ty se šwojim lubym bratrom, a rēcžesche s nim. Hdyž tež wšcho tole sbože najradšcho sa móžne džerželi njebychmy, jo tola šwjate pišmo jaknje dosčž wobšwēdczi. A tajke móžesche wšcho wostacž na pschezo. Ale nětko čžlowjeť do hrēcha padny psches lesčž sšeho njepschecžela a šamu šwoju winu a stupi s tym pod móž šmjercže a dyrbjesche s paradisa won. My, jeho potomnizy, stejimy hišcže dženša šwontach paradisa. Šak bychmy šo mēli, hdy bychmy w nim byli! Duž džiw njeje, so šo w naš srudne myšle sbēhaju, hdž dženšnišchi tekst čítamy.

My rozpominamy šebi:

Prěni čžlowjeť w prěnim špytowanju.

1. Ležny nabbēh na njeho a jeho šłabe wobaranje.
2. Šeho pschewinjenje.

1. Ležny nabbēh na njeho a jeho šłabe wobaranje. Šad pak bē mudrišchi, dyžli wšhitke šwěrxata na polu, kotrež bē Bóh tón Rnjes štworil. Wot spocžatka je móž, kiž šo Bohu a čžlowjeťej pschecžiwja. Š wotkal wona je? Šswjate pišmo wotmolwi, šo je to wotpadnjeny jandžel. Čžeho dla tu je? To je nam potajnistwo. Šodarmo je, šo ššto šawěšč psched tutym potajnistwom sbēhacž pyta. Šalle našche pschekrašnjene wóczko budže to wšcho wotkryte widžecž. Bóh šam wē, čžeho dla tu tuta móž je. Ša naš ma dosčž byčž, šo wěmy: tuta móž tu je. A wona je wot spocžatka šłahcž pytała wšchu štwórbu, kiž bē tola dobra s Božuju rukow wuščła, a wošēbje tež čžlowjeťa. Wona šo šwěrxo woblecže, kiž bē mudrišche, dyžli wšchē druhe, hada, a rēcžesche s čžlowjeťej psches njeho. Tak čžini tuta móž, šly njepschecžel, pak hišcže dženša. Hdyž šebi tych bliže wobhladaš, kiž domy pokhodža, šo bychu jako prawi wotpóšłani ššeho njepschecžela ludžom wěru s wutrobny rubili, jim Bože šłowo wohidne čžinili a jich do wšchēch móžnych hrēchow šawjedli, dha widžišč: Na duchu šłabi woni nješku. Woni maju wulku šrēcžniwosčž a prawu wušchilnosčž, bližšcheho šakšepicž, tak šo, hdž jich rēcžecž šlyšchimy, rjeknjemy: „Š tak mohli woni ludžom s sbožu byčž, hdy

bychu so se swojimi darami niz czerzej, ale swjatemu Duchej do služby stajili!" A had džesche k tej žonje: Se dha Bóh prajil: Wy njedyrbicze jěscz wot wschitkich shtomow w sahrodže? Bóh běšche cžlowjekej wěstu pschifasn dał. Čžeho dla bě to čžinil? Bě tuta pschifasnja sa cžlowjeka dobra, abo jeno wobčežna? Tajke a podobne myšle šebi Žěva dotal čžinila njebě, kaž so tola tež džěczi dołho njeprascheja, čžeho dla čžze nan to a tamne runje tak a niz hinať čžinjene měcz. Bóh běšche tu pschifasnju dał, tón Bóh, kiž bě ju stworil a ju žiwjesche, a tón je wjedzał, čžeho dla je ju dał. Nětko pak had džesche: Se dha Bóh wopravdže tole prajil? To je tola šforo njemóžne. Najprjedy je shtomy stworil a nětko wot nich jěscz nješmėli? To Bóh wěscze prajil njeje. S tutymi šfowami bě had Žěvje do wutroby tu schtricžku čžišnył, kiž wón hišcže dženska do někotreje wutroby šunje a wona so žehli a pali a wscho šnutštowne sbože špali, mjenujžy dwėlowanje na wěrnošczi Božeho šfowa. Pošluchajcže teho dla, wošebje wy mlódschi a njenashonjeni! Šdžež shtó k wam štupi a čžze wam Bože šfowo njewěšte čžinicž, jako by polnje wěrne njebył, dha njech je tajki muž, wyšofki abo niski, wučeny abo njewučeny, pschecželny abo so šlobjazy — hada macze psched šobu štejo a w nim šleho njepšchecžela šameho. Tehdy so potom dopomńcže, so je waš šbóžna woda žiwjenja macžala, so je waš šfchecžijanški dom wufublať, so je waš rot šhryštufej šwėrnoscž šlubil, a šhrabajcže so a rjetńcže, shtož je šhryštuf prajil, kiž je w špytowanju lěpje wobstať hač Žěva, rjetńcže: Šběhń so wote mnje, šatanašo! A tajke šwoje šfowo budžecže wy hišcže na šwojim šmjertnym ložu žohnowacž! Žěva to njecžinjescche, wjele bóle so š hadom do pschecželneho rošrěcženja da. Napšchecžiwio drje jemu rěcžescche. Wy jěmy, džesche, wot plodow tych shtomow w sahrodže. Ale wot ploda teho shtoma, kotryž je w šrjedža w sahrodže, je Bóh rjetł: Njejěscže wot njeho a so tež jeho njedótkajcže, so njebyšcže wumrjeli. Šdy bychmy pódla štali a ju rěcžecž šlyšcheli, bychmy widželi, kať njewěšte šu jeine šfowa klinčžale, kať so jejna wėra do Božeho šfowa šhablašche, kať ščina we wjecžornym wětšje. Duž had widžescche, so bě tu přenju šchitazu murju wokoło cžlowšfkeje wutroby, wėru do Božeho šfowa, powalil, a bu šhroblischi a šwėri šebi nětko na Boha šameho, so jeho š najšóršchimi šfowami hanjesche. Wy njebudžecže šmjercže wumrjecž. Ale Bóh wě, so, kotryž džėn wot njeho jěscž budžecže, budžetej waškej woczki wotewrjenej, a budžecže jako Bóh a budžecže wjedžecž, shtó je dobre a šle. D njeje nam, jako bychy pschi tajkim hanjenju w paradisu kamjenje wrěšcžecž a shtomy žaloscžicž dyrbjale? Bóh njemóže widžecž, so so čži derje džė, to leži w hadownych šfowach. Kať šawistny cžlowjeť njecha, so by so bližšchi derje mēł a w pokoju bydlil, a jemu teho dla, hđžež móže, napschecžiwio štupa a jemu šchodži, runje tajki je Bóh. Šdyž teho dla so, mój šfchecžijano, w tebi hlóš šběha a čži wschėdnje rěcži: Bóh je čže prošdnego wostajil, Bóh je čži na pučž žiwjenja psches mėru wjele čžernjom našadžal, wón je sa tebe wschė durje k šbožu šesamkať a wschė k nješbožu šwotamkať a budžische to hinať mohł — hlaj, dha nješabudž: had hani twojeho Boha, a porať tutón hlóš š mozu. Žěva to šlyšchescche a mjelcžescche. A k temu pschida had šwoje šlubjenja: Šdyž čžinisch, shtož ja čži radžu a Božu kaseń pschestupisch, njebudžescch wumrjecž, ale

budžescch postupowacž wyschšcho a wyschšcho a twoje sbože budže tak wulke, so smėjescch njebieša na semi. To pak šu te šlubjenja na pschestupjenje Božeho šakonja, š kotrymiž so nětko wschė nowiny mjerwja a kotrež wschėm rěcžnikam w ludownych šhromadžišnach š huby padaju a na kotrež našch lud se šwojej šawjercžanej wutrobu tak rad pošlucha. „Wušchmjatajčže so“, tak so wschudžom wola, „š wobčėžnych putow Božeho šakonja, njewuččže šwoje džěczi nicžo wo Bosy a njepowjedajcže štarym nicžo wo šhryštufu, dha budža wschitžy lěpschi a šbožownišchi a wo nješbožu budže so potom jeno hišcže w štarych, šožolnjennych knihach něšchto čžitacž.“

Žěva pošluchascche a mjelcžescche. To bě lěšny nadpad na cžlowjeka a jeho šłabe wobaranje.

2. Šeho podleženje.

Šdyž běšche so hadej poradžilo, pola Žěvy wėru do Božeho šfowa a Boha šameho š pucža šrumowacž, bě dobnł a Žěva bě na runym pučžu k padej. Žona pošlada, so běšche shtom dobry k jědži a lubošny na pohladanje a lóšchtny shtom, dokelž mudrych čžinjescche, a wša wot teho ploda a jědžische. Žiwnje! Wona bě tón shtom wschėdnje widžala a njebě nicžo wošebje rjaneho na nim namačala. Wón njebě nicžo hinajšchi hačž žadny drugi w sahrodže. Nětko pak, hdyž bě wėra do Božeho šfowa a do Boha wšata, widži na nim na jene dobo šame krašnosčže. Tak dołho hačž so shtó Boha džerži, njewidži wón na nicžim šafasanym nicžo rjaneho, ani na kuble, kiž bližšchemu šluscha, njech by hišcže wjetšche był a wón šam hišcže šhudschi był, ani na hrěšchnych lóšchtach, njech bychy je ludžo jemu hišcže bóle wufhwalili. Wšmi pak jemu wėru do Boha, dha sa jeho woczki na wschėm šafasanym wabjaza jašnosčž leži, jako by so runje w šafasanym najwjetšche sbože khowalo. A potom du ludžo a hrabajy sa šafasanym a padnu do hrěcha a hubjenštw. A woni niz šami.

Žěva jědžische a da tež šwojemu mužej wot njeho a wón jědžische. Kať rucže tola hrěch wokoło so pschima! Šdyž so na wyšofkich alpach šornjatko šněha wot štaly pušcžzi, kula so po horje dele a nawala na so wulku šep, kiž žyłe wšy šahubi a rošmjecže. Šdyž so schtricžka do lěša čžišnje, móže sa krotki čžaš žyly lěš w plomjenjach štacž. Tak roššchėrja so hrěch. Šdy bychmy, někaťki hrěch widžo, sa nim šchli a hladali, kať tón druhich šawjedže, a čži šašo druhich, a hdy bychmy wschė tele hrěchi šhromadže widželi a k temu wscho to hubjenštw, kiž š nich wufhadža, bychmy se štroželemi wumrjecž dyrbjeli. Šladajmy so, so njebychmy na šudnym dnju psched horu tajkich hrěchow, kiž šu š našchich hrěchow pschischle, štali! Kať čžyli psches tajku horu nuts do žiwjenja pschicž.

Cžlowjeť, w přenim špytowanju podležawšchi, je pod móż šmjercže pschischol a je, šwoju njewinu šhubiwšchi, š paradisa won dyrbjal. Ššmjercž a hrěch šaj so wot njeho k wschėm cžlowjekam pschecžisčžalej a my hišcže dženska pod šmjercžu a hrěchom štejmy a praschamy so: Njeje nihdže žadny pučž wrócžo do paradisa? Džal budž Bohu, tón tu je. Wy špominachmy na muža, kiž bě wscho šwoje šamóženje šhubil a so teho dla rudži. Njech k temu shtó štupi a jemu pomha, so so šašo šhraba a so wě, so čžaš pschindže, hđžež šašo do šwojeho šhubjeneho wobšedženštw — njech tež halke po wjele lėtach — pocžehnje, kať so jeho šrudoba šhubi a wón so šašo wješeli, hdy by uětko jeho pučž tež hišcže čžėjšchi był! Tajšeho muža

mamy. W póstnym času wón s nowa t nam do nasche-
ho hubjenstwa stupi a naš sa ruku pschinnje a naš do
prědka wjedže, so bychmy po krótkim seniskim bédženju do
něhdy šhubjeneho paradisa sašo pschischli — jako hrěschne,
ale wobhnadžene džeczi Bože. Tutón muž je našch Knjes
Jesuš.

Teho chzemy so džeržecz a niz so spytowarij, kaž
Sěwa, domèricz! Pschi nim budžemy žiwi, hacž runje wu-
mrjemy; pschi nim budžetej naschej woczji prawje wotewrje-
nej a my budžemy Bohu podobni w tym Božim raju,
hdžezž nicžo sľeho njebudže, ale wscho šame dobre!

Samjen.

K. w H.

Sastup do póstneho časa.

O Šbóžniko, twój póstny čas
Budž mojej duschi šwjaty;
Psches Božu hnadu je wón saš
Mi t žohnowanju daty.

Ty, Jesu, sa mnje krawjese
A wot šmjercze šy wumohl mje,
Njech žiwjenje czi šwjeczu.

Hdyž w šwojich czichich hodžinach
Twój kšichž psched duschu widžu,
Mi wócžko plawa we šylšach,
Sa hrěchi tamam, hidžu.

Šso s džakom hori wutroba,
Hdyž spomina na Šbóžnika,
Kiž je šo sa mnje podal.

Mje wulka lubošcz pohnuwa,
Kiž sa mnje t šmjerczi džěšče
A Boha so mnu wujedna,
Hdyž na mnje hněwny běšče.
Wšmi, Jesu, sa to wutrobu,
Su tebi nješu t woporu,
Wób šy sa čas a wěcznoscz.

Gethsemane a Golgatha,
Wój stej mi drohej měšče;
Tam wulki šlutf šo sa mnje šta,
Kiž t njeju wjedže wěšče.
Duž moja duscha nutrna
Nětk s myšlemi tam pschebwa
We šwjatym póstnym času!

K. A. Fiedler.

Póstny čas.

My džemy horje do Serusalema! Tole Knjesowe šlowo je
w tutym času tež nasche šlowo. My mamy šwojej woczji na
Šhrystuša škozenej a widžimy, kaš je wón na puczju do Serusalema,
kaš s wrotami do njeho stupa a tam šwoju poslednju wječžer
džerži. My tam jeho widžimy sašo s Serusalema hieč, pomału,
pschetož kšichž leži nad nim a na kšichž dyrbi šam, hacž šo jeho
wotewrjete cžěko do rowa položi. Teho dla paš je póstny čas
sa naš čas hľubokého želenja. Naschi pobožni šerbizny wótzojo
šy to jara derje pošnali a šy žyly póstny čas sa taš mjenowany
šamknjeny čas měli. Wšchón hošš šwětného wješela by tón
čas mjelczal. Žadyn kwaš, žane šwětné wješele njeby cžiščinu
pschedrělo. Wšchitny bychy šo njedželu domach džerželi a wješne

holžy bychy po wšy časajo s rjanym hľošom póstne šhěrlušče
špěwale. Na wošadže bě widžecz, šo s Šhrystušom šobu cžerpi.
A špowjedzi a t Božemu bľidu by w tutych njedželach kóždy
pschischol. Šdže je to wscho nětko s wulkeho džěla wostašo? Dže
w naschich lubych Šerbach šy šo s wjetšeho džěla tute dobre
waschnja hiščeže wukhowale. Šwašy w póstnym času nješy,
na reje Šerbjo w tutym času njelhodža a w delanach knježi
hiščeže to jara riane waschnje, šo šo póstne njedžele wo wšy
wot cžeknych holžow póstne šhěrlušče a pošhěrlušče špěwaju, a na
šemschenju widžimy wschě žónšte w žarowazej draščje. W tych
šerbškich wošadach paš, hdžezž šerbška rěcz hinje, tež wschě tute
riane waschnja šobu hinjeja. Póstny čas tam šwoju wošebitošč
šhubjuje a šo bóle a bóle wschěm druhim njedželam runacz po-
cžina; jeno nad tymi šjomi pošlednimi njedželemi hiščeže šwětny
akoš tročju wobarnowazu ruku džerži. Šóždy kšesčizjan dyrbjal
paš šam wot šo runje te njedžele, hdžezž ma Šhrystušowu cžer-
njowu kónu psched woczomaj, w cžichosczji kšodžicž. Šelko je šebi
našch Šbóžnik, kiž je sa naš wumrjel, wo naš tola wopravdže
šakšuzil.

Prědowanje,

na šhěžorowych narodninach džeržane a na žadanje jeho
šwěrných poddanow nascheho luda wošjewjene.

[(Šo porucznosczji pschel. F.)]

Šelst: 1. Šim. 2, 1—4.

(Škónčjenje.)

Džakowacz chzemy šo Bohu s hľubiny wutroby, kiž nam w na-
šchim šhěžoru knježerja da, kotryž naschemu ludu w němškej šwěrje,
němškej pilnosczji a němškej pobožnosczji do prijedy šwěczi a kiž po
šwojich wótzow pošohnowanym waschnju dosčezinjenje a cžesč
w tym pyta, přeni škuzobnik šwojeho luda bycz, a kiž t temu
šwětko a móž, troscht a wješekoscz w Božim šlowje pyta a namata.
To je Šohenzollernow waschnje s dnjom přenjeho pruskeho krala
šem. To běšče ta najwšchšcha kaseš sa „štareho Šryžu“, kotre-
hož 200 lětné narodniny šmy psched mašo dnjemi šwjecžili a kotre-
hož mjeno je wošebje s naschej šchlesynskej provincju njesachodnje a
šlawnje šwajšana. W žiwjenju pošneje próžy a džěla hacž t pošled-
njemu wudychkej je wón šakšad nascheje možy twjerdže šakšil. A
w napohladže šwěta pošneho móžnych njepšchecželow je šo wón
w najwjetškej nušy a štrachosczji pošběhowal s doměrjenjom na
štareho šwajškarja Němžow, bitwowwodžerja w njeju. — A to
běšče Šohenzollernow waschnje na našchim přenim šhěžoru, kiž
šmėdžišče se šwojimi paladinami našch lud t njenadžitej wškosczji
šlawny a možy horjedowjeseč. Niz šwojej šakšuzbje tón pošny
knježer šwój šlutf pschipišowasche, ale wjedženju Božje hnady wón
sa to cžesč da, a šwěrný šwojej pschikšuschnosczji hacž do šmjercze
mėnjesehe wón hiščeže na šmjertnym kóžu šebi niz čas a pošchecž
šmėcz, špróžny bycz.

A hdžezž nětko dženkša našch šhěžor w šwěrje to šerbštwo šwo-
jich wótzow a nascheho wótzneho kraja cžesč a mēr, šbože a derje-
mėczje paše a wobarnuje, haji a plahuje, dha wopruijmy sa to džak
Bohu, temu Knjesej a paštyrjej nascheho žiwjenja, nascheho šhěžora
a nascheho luda. To je našcha winowatoscz, našcha poddaniška a
kšesčizjaniška pschikšuschnoscz. „To je dobre a špodobne psched
Bohom, našchim Šbóžnikom.“ Šswjata 4. kaseš je hiščeže w možy
a placžiwosczji. Kaž džeczi, kotrež nana a macžer njecžeseča, šwoje-
ho domu a žiwjenja šbože hacž do 3. a 4. stawa kšiwodnje škaža,
taš šo nješwěrný a njedžakowný lud šebje šam šudži, cžini šo
Božje hnady a Božeho žohnowanja njehódný a nješe šo šam do
škaženja. — Duž „daječe šhěžorej, šchtož je šhěžorowe“ po Knjeso-
wej pschikšalni a „cžesčezče krala“ po napominanju Šaposhčtoša! Wo-

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny ja.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džělaš
Wšědne dny;
Džeň pak swjaty,
Duři daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana,
Njeh či khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će

Sserbske njedželske lopjeno.

Wubawa ƙo kóždu ƙobotu w Šmolerjez knihicziščezěni w Budyschinje a je tam sa šchwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

Reminiscere.

Czech. 33, 7—9.

W bliskosći Jendželsteje leži rjana mała kupa. Psched nej w morju wohladasch wulki swón, kotryž žolmy čum-paju, so by wodnjo a w nozy kóžnikow warnowal psched móžnymi skalami, kiž so tam w morju, wot wody pschi-tryte, namakaju. Tež kóžniczy nascheho žiwjenja hroža na morju tuteho šwěta tajke skaly, na kotrychž móže ƙo rošrašycž, přjedy hacž ƙmy k brjohej wěcznosće pschischi. Skal nusne je teho dla tež sa naš prawe wajchtařstwo! Š nascheho dženknišcheho ƙłowa šhonimy, so je tu tajke wajchtařstwo.

Wopomń, čłowške džěcžo, ƙwjate wajchtařstwo je na semi!

1. Šwjate wajchtařstwo je na semi. Njewobhladať to sa něšcto ƙnadne, sa něšcto, šchtož ƙu čłowjekojo ƙebi wumyřlili a napravili, šchtož teho dla wobkěžbowacž nje-trjebamy. A nětko, ty čłowške džěcžo, ja ƙym tebe sa wajchtařja postajit, praji tón ƙnjes k ƙwojemu wotrocžkej. W tym dyrbjesche dostojnosć ƙwojeho šastojniřtwa špóšnacž, teho dla jeho hladač, njedžiwajo na to, hacž čłowjekojo jeho ƙhwala abo na njeho ƙwarja, teho dla dyrbjesche lud na njeho kěžbowacž a na jeho ƙłowo. Kaž čłowjet žane naprawjenje Bože nješchtrafowane a bjes šchodny šazpivacž njemóže, tak tež tuto wajchtařstwo niz. Kóždy dyrbi wschaf najpřjódzy ƙam ƙwój wajchtař bycž. To wachujcže a modlcže ƙo, je wschitkim prajene. Kaž je w čělnym ži-

wjenju kóždeho pschisřluschnosć, so ƙam na ƙwoje ƙublo a ƙwoje derjehicže kěžbuje, tak dyrbi tež kóždy ƙam na šbože ƙwojeje duřche kěžbowacž. Ale dokelž je čělo tak ƙłabe, dokelž čłowjet ƙo tak lohko šjebacž dawa wot leřnosće a ƙow špytowarja, dokelž w čařnych wjeřelach tak lohko š woczom puřcži, šchtož je jemu sa wěcznosć wužitne a móže jeho wěcznje wobšbožicž, teho dla je Bóh wajchtařstwo postajit w ƙwěrnej starosćiwkej lubosći sa duřche, so by je wobarnowal psched škaženjom, š njeho wumohl, přjedy hacž je pošdže. Duřche wumóz, to wschaf běřche wot-pohlad jeho hnadneje rady, to wotpohlad wulkeho škutka Šhrystuřkowneho, to wotpohlad nascheho Boha se wschěm, šchtož sa naš a nad nami čini, tež se ƙwojim wajchtařstwom. Šchto pomha wschitko druhe, šchto tež to najšrařniřche, hdy by tola škónczje duřcha šhubjena byla. Šlaj, leřarjo ƙo druhdy š ƙhorym prózija a jemu bolosće na-činja, ale njepomhaju. Bóh njecha tajki leřař bycž, kiž na duřchi džěla, so by ju šhubit, ale wschitke wumohl. Teho dla dawa warnowacž, hdyž chze duřcha wopacžnu krocžel čžinicž, teho dla ju napominacž, hdyž je tajku krocžel čžinila, so by ƙo wobrocžila, ju šbudžicž, hdyž w šchódnyh španju leži a ƙo teho škaženja, kiž je na nju pschisřlo, dohladač njecha, teho dla jej woczji wotewricž, hdyž w šrudnym šařlepjenju widžecž njecha, šchtož je jej dobre abo šchódne.

2. Šchto dha pak ƙu ƙlužobnizy a šastojnizy w tutym ƙwjatym wajchtařstwje? Wty wschitzy. Ja ƙym tebe sa wajchtařja postajit israelskemu domu, praji Bóh ƙwo-

jemu wotrocžkej. Tón dyrbjesche tehdy swojej woczji wotewrjenej dżeržecž nad Božim ludom, so by widžil, sčto čžini, swojej wuschy, so by slyšchał, sčto Bóh k temu praji, a swoj rót wotewricž, so by lud sčonił, sčto sčto sčto sčto winojte psched tym swjatym a sčto ma wot njeho docžafacž. Tak je Bóh nětko sa kóždu swojich wošadow sčložobnikow powolał, so bychy wošady warnowali, hdyž widža, kač so w nich čželu sčłuzi, liwkošcž a lenjošcž, temu Anjesej sčłuzicž, w nich pschiběra, čžlowške sčłowo jim wjazy pčaczi, hacž Bože sčłowo, čžlowška hnada wjazy, hacž ta hnada, kotruž móža a dyrbjja pola Boha namafacž, w tutej čžasnosčzi so wješela a na węcžnosč njespominaju. Ale tež sa kóždu dom, haj, sa kóždu duschu je wajchtarstwo postajil. Njecžujesche Rain jara derje, so dyrbjesche swojeho bratra wajchtar byčž? Tak dyrbicž, wy staršchi, wachowacž nad duschemi swojich džecž, tak mandželiki mandželiskemu, pschecžel pschecželej, bratr bratrej a šotije swěrnny wajchtar byčž. Tak nješmėdža hospodarjo a hospošy sabycž, so sčto tež sčłuzobni a sčłuzobnizy a džela-čžerjo jim porucženi, so bychy so sčto starali wo jich dusche a jich sčbože. Kaž Rain niz, tak njemóže ničto samolwjenje, kotrež ma sa drugeho sčobu, junu wot so wotwalicž i tym prasčenjom: sčym dha ja swojeho bratra wajchtar? Duž njesabudž ničto na to, kajke ma wajchtarstwo —

3. ale tež niz na to, so dyrbi jeho i Božim sčłowom hladacž. „Hdyž ty nješto sčlyšich i mojego rta, dyrbišich jich mojedla napominacž.“ Zane dželo w semskim powolanju so tebi njeradži, hdyž prawe sčredki ni-masch; kač mohł čžlowjek mēnicž, so mohł tuteho, wot Boha jemu dateho sčtojnštwu pravje hladacž, hdyž Anjes sčam jemu njepokafa, sčto ma prajicž. Žadny čžlowjek njewě sčam wot šebje, sčto ma wón čžinicž a čžehož so wostajicž, so by po pucžu žiwjenja kšodžil, kóždu dyrbi so prasčecž: sčto dyrbjju čžinicž, so bych węcžne žiwjenje herbował, kač mohł bjes Božeho sčłowa, tuteje swěžy nasčheju nohow, druhim to pravje prajicž? Hdy bychy jeho sčłuzobnizy jeno swoju mudrosčž čžyli pschipowjedacž a wošadam jeno to prajicž, sčtož woni sčami sa sčščodne a sčtrašchne abo wužitne džerža, potom bychy wošady prawo mēle, hdy bychy so wot tajkich čžlowjekow wotwobrocžile a prajile: sčto čžecž, sčto móžecž wy nam prajicž? Ale dokelž a hdyž i Božim sčłowom psched nje štopaju, čžinja derje na tym, so na jich sčłowo kėžbuja. Hewač nješychy tutych čžlowškich sčłuzobnikow, ale Boha sčameho sčazpivali. W jeho mjenje warnuja, na jeho pschifasnju napominaju, hdyž Bože džecž ničzedža čžinicž, sčtož jich Wótž šebi wot nich žada, na jeho pschifasnju kšostaju, hdyž sčto njepošłuchne Bože džecž, na jeho pschifasnju pokasuju, kač dyrbjja so Bože džecž scžerpliwje do Božeje wole namafacž.

4. A tajke maju se sčwjatej, wulkej swěrnosčžu čžinicž, pschetož to je sčwjate, wot Boha sčameho jim porucžene sčtojnštwu. Tón by hubjenny sčłuzobnik byl, kiž nješy čžyl wuwjesčž, sčtož je jeho Anjes jemu pschifasał, njedžiwajo na to, sčtož čži k temu praji, kotrymž swojeho Anjesa wolu šjewi. Tak so swěrnni rošomni staršchi sa tym njepasčheja, hacž so jich džecžom lubi, sčtož šebi wot nich žadaju, ale čžinja, sčtož sa džecžo sa dobre džerža a Bóh wot nich žada. Tak nješmėdža so sčłuzobnizy Božeho sčłowa sa tym prasčecž, sčto wošady abo čži, k kotrymž maju rēcžecž, rad sčlyšcha, ale sčto Bóh jim psches swoje

sčłowo pschifasa. Nathan njeje so krala Davida, Heliaš njeje so krala Ahaba, Jan njeje so krala Herodascha bojač. Wěrnosčž sčto wšchitžy rēcželi, Božu wolu pschipowjedali. Tež dženska sčto hišcžke swěrnni wajchtarjo, wo kotrychž Jesajabowe sčłowo njeplaczi: nēme psčy sčto, kiž sččowkacž njemóža, sčto leni, leža a špja radži. Čžezki je sčto, kiž čžke Bóh junu na tajkich wajchtarjom pschinjescž, kiž nješy swojeho sčtojnštwu hladali. Hdyž ja k bjesbóžnemu rjeknu: ty bjesbóžny dyrbišich sčmjercž wumrjecž, a ty jemu to njeprajisč, so by so bjesbóžny napominacž dał wot swojeho sčto pucža, dha budže drje bjesbóžny swojeje bjesbóžnosčke dla wumrjecž, ale jeho krej čžzu ja wot twojeje ruki žadacž. Graw naš nadpadnje, hdyž Židow w žalošnym sčšlepjenju sčlyšchimy wołacž: jeho krej pschindž na naš a na nasche džecž. Ale nješwěrnny wajchtar, kiž njewarnuje, njenapomina, njekšost, hdyž by to dyrbjal — sčto čžini hinašche, hacž so krej tych, kiž sčto jemu porucženi, na so pschinjese? Nješmilny sčto budže junu wjele tyšaz staršchich, hospodarjom a hospošow trječicž. Žich džecž, sčłuzobni a wucžobnizy budža jich junu psched Bohom wobškoržecž: my bēchmy hišcžke mlodži, wěrxachmy, so je dobre, sčtož nam staršchi prajachu, sčmy jeno wšchelke džela nawukli, ale wo twojej čžescž sčmy malo sčlyšcheli, wo pucžu k sčbožnosčzi hišcžke mjenje. Potom budža nješwěrnni wajchtarjo bjes samolwjenja. — Ale njekž tež kóždu pohlada, so by tuto wot Boha wustajene wajchtarstwo a jeho sčłuzobnikow njepazpival, hdyž swoju winowatosčž čžinja, hewač tež wón žaneho samolwjenja njesmēje, ale budže swojeje sčšcžke dla wumrjecž, a ty, swěrnny wajchtarjo, sčto swoju duschu wumohl. Dajcž šebi prajicž, wy džecž, wot swojich staršchich, wy sčłuzobni, wot swojich knjesow, wy mandželšy, wot mandželšich, wy wošady, wot sčłuzobnikow Božeho sčłowa, sčtož maju woni jako wot Boha wam postajeny wajchtar prajicž, hewač nješyšcžke jich, ale Boha sčazpivali a sčami swoju krej na so pschinjeli. Sčtož na nich pošłucha, na teho pschindže šchryštušowa sa naš pschelata krej, so by naš wucžisčžila a wjedla k swěrnemu wajchtarjej wšchěch čžlowjekow. Samjen.

W. w H. W.

Na poštny čas.

(1600.)

Džak tebi, Anježe Jesužo,
So do sčmjercž sčto podal so
A sčto psches swoju drohu krej
Wšchěch w hrěchach jatych dobył šej.

Ty wěrnny Bóh a čžlowjek sčto;
Dla twojej' martry prošymy:
Ach, w naschim štyštu trošchtuj naš
A i węcžnej' sčmjercžke wumóž saš.

Šlicž ruku nam we mišosčzi,
Kiž psched hrěchom naš pošlyni,
So scžerpliwu we horju sčmy,
Wěr w twojich ranach nam'famy.

To potom budži nadžiju,
So wopušcženi nješmy tu;
So budžesč swěru pschi naš štačž
A k nješšam nam dopomhačž.

Suriž Bróšf.

Jehujo jako wumóžnik.

Ma jara starej zyrkwi we Westfalstej je horkach we štwiřlacy jehujo, do kamjenja wudypa, widžecž. Šhto ma to rěfacž? Stari ludžo wo tym tole powjedaju.

Třěchitřerja běchu w jeho korbje hacž pod třěchu horje sežahnali, a wón bě runje šwoje straschne džělo šapoczał. Duž šo šchtyř rostorhny, a wón do hłubiny padny. Nunje tam pař, hdžež padny, bě njes kamjenjemi se škalobow něščto młódných selených trawiczkow wurořtko. Te běšče wowza, kiž pařtyř se stadlom na pařtwu wjedžešče, wuhladała a šo wot stadla džělka, šo by te štwjelcžka rucže šwotšcžipaka. Nunje w tym wołomiku, hdžež třěchitřerje dele lecžešče, tam wona ša trawiczkami łowješče, tař šo wón niž na kamjenje, ale na wowzu padny a šebi ani najmjenšchu šchłodu njesčini. Ma měšče šo wón šhraba a stanų, štrony a cžity; ale ta wowza rořmjecžena na kamjenjach morwa ležešče. Dofelž běšče jemu wona se šwojej šmjercžu žiwjenje šđeržala, wón š džakownoscžu jejne šnamjo wuřtojnje do kamjenja wudypa a tón kamjen horkach pod třěchu šamurjowa.

Šhto by pšchi tym na Bože jehujo, kiž je se šwojim wurjecžom tež nam žiwjenje wudobyło, njespominat!

Cžit pokutu!

Šjew. Jana 3, 3.

Ty warnujeř, o Šbóžniko,
Mje w tymle šrudnym cžafu;
Ty chžeř, šo ř tebi wrócžu šo
A hrěřchenja šo pařu;

Ty napominař ř pokucže
A šo šo hladam wěřtořče,
Dóžž hiřchče cžaf je hnady.

Ty nochžeř moje řkaženje,
Ty chžeř, šo byř byl žiwų;
Duž pšched řudženjom warnuje
Mje twój hłóř miřořčiwų.

Ach, huřto na njón njedžiwach,
Ššo řwětnym myřlam wodžicž dach;
Mi tajři njedžal wodaj!

Řař huřto se řłowom řy mi
Ty dawat dobru radu
A mje po šwojej řmilnořči
Šsy wutorhnyčž chžyl padu!
Haj, wřchudže twój hłóř řlyřchecž bě,
Řař moja duřcha derje wě;
Ša wutrobu pař řtwjerdžich.

Duž řpožčž, šo řteju na řraži
A řmjercž mje njepřchewata;
Hdyž řpař pař jima duřchu mi,
Budž mi ta řmilnořč data,
Šo Boži Duch ju řbudži řař
Ša jejny hot na wěčny řwař,
Hdžež nawožen ju cžafa!

K. A. Fiedleř.

Njepłódnų řigowų.

(Łuf. 13, 6—9.)

Běšče w řymje, hdyž Šcholcžiz cžěřla do leřa džěšče, driewo puřchcžecž. Tutón muž běšče dotal w hrěchach žiwų, na Bože řlowo njepořluřařče a šo wo řbóžnořč šwojeje duřče njęřarařče.

Zyrkej řa njeho njebě, biblija tež niž; řorcžma bě jeho zyrkej, řhartų běchu jeho biblija. Bóh běšče jemu pobožnu mandželřku dař, ta jeho řwěru napominařče, Bóha njęřabyčž, ale to bě wřcho podarmo. Dženřa wón do leřa džěšče; tam šebi řchtom, kiž chžyřche puřchcžecž, wobhlada a pjerřchcž wot jeho řorjenjom wotkopa. Hřžom šo se řkeru řahanjeřče — duž jemu tamne řlowo ř biblije do myřlow řajědže: „Řorubaj jón! řchto wón řemju řadžěwa?“ Š džěcžoznyč lět běšče jemu tuto řlowo w pomjatku wotatko.

Šseřera jemu ř ruřow wupadny; wón njemóžjeřče hinař, wón dnyřjeřče šebi na tute řlowa myřlicž. „Šhto“, tař šebi myřleřče, „hdy by džęřka w njebjeřchach wo tebi wobřamknjene bylo: Řorubaj jón! řchto wón řemju řadžěwa? Řař chžyl ty wobřtačž, hdy by dnyřjal wo řwojim žiwjenju řamolwjenje dacž?“ Žakóřny řtyř jeho pšchewřa; jeho w leřu wjažų njecžęřpjeřče, wón dnyřjeřče domoj. Ma měšče da šebi wot šwojeje mandželřkeje bibliju podacž a to řlowo Łuf. 13, 7 wucžitacž, łotrež běšče jemu řař na woběmaj bokomaj wótry mjecž, a pšchedrje šo, hacž šo rořdžělitař duřcha a duch, tež łořče a mořhy. Haj, tu řtejeřče to wótre řlowo: Řorubaj jón! řchto wón řemju řadžěwa?“ Tola wón tež řlědomaze řlowa cžitacž: „Řnježe, wotaj jón hiřchče to lět, hacž jón wobřopam a pohnoj, hdy by wón chžyl řłody pšchinjeřčž; jeli řo njepřchinjeře, dha potom jón řorubaj.“ Wóžniřcho hiřchče, hacž tamne hroženje, jeho tute hnadne řlowa řajachu, tař šo se řlyřami prořchęřče: „Haj, Řnježe, wotaj mje hiřchče to lět!“ a Bóh je jeho prořřtwu wuřlyřchaj. Wón řwoju łohłomųřłnořč wotpołožri a žyřle nowe žiwjenje řapocža.

F.

Řiř mreřjazeje maczerje řwojemu řynjei.

Mreřjaza macž tebi to piřče — macž, łotraž je w Šbóžniku řwój męř namařala, łotraž řbóžna a wjeřelka řmjercži napřchęřčiwu džę ř krotkeho hrěřchneho podrožniřřtwu, šo by tam wěčnyje řbóžna pola řwojeho Šbóžnika byla! Šenož jene mi wutrobu cžeřku cžini, mój lubų drohi řyno, budžemoj šo junu tam řařo wohladacž?

Šwěrnei nanowej wocži tebe něřto wjažų hladacž njemóžetei, dofelž dnyřbiřch won do řwěta, do bješbóžneho řwěta, w łotrymž řawjedženje, hrěch a řłóřčž řwojei ruřų řa tobu wupřchęřřewa. Šeli řo tebi hodžina řpyřtwanja pšchindže, šebi na řwoju mreřjazu macž pomųřł a prořch Šbóžnika, šo chžyl tebi řlabemu se řwojei řwěrnei lubořčžu ř bokej řtejecž a ty wěřče dobudžeřch. Dnyřjal-li pař šo podřunųčž, njęřadwěluj: temu Řnjeřei je ta jena řabludžena wowza tař wařna, šo te džewjecž a džewjecždžęřpacž w puřcžinje wotajri a tu jemu řabludženu pyřa, a řař šo wjeřeli, hdyž je ju namařal!

Nunjež je hłubina hrěchų jara hłubořa, lubořčž a hnada řwěrneho Šbóžnika, łotryž tebe ř wjeřčej dnyřli maczernej lubořčžu lubuje, řtej hiřchčewjele móžniřčej a hłubiřčej. Hdyž řy hłubořo padnył a šo teho řajeřch, potom prořch we řwojei cžichei łomorzy: „Řnježe, řmil šo nade mnu!“ A njepřchęřřtař prořchųčž, doniž twojta wutroba męřa namařala njeje a ty šebi teho wěřty njęřřų, šo je wón tebi wodař. Mój horřolubowany řyno, ja tebe najwutrobnišcho prořchu: Njeřapřęř niřdy řwojeho Bóha a řwojeho Šbóžnika! Ach, řajřa je to hubjena wacžka, łotraž šo řwojeho njebjeřkeho řrala hařbuje. Šny-li w towarřřtwje bješbóžnyč, hdžež teho Řnjeřa hanja, njeboj šo, jeho řjawnje wuřnacž a potom řhwataj pjećčž ř tajřkeho towarřřtwu.

Mój lubų řyno, ach, řař jara by ty řwoju macž řwjeřelil, hdy by ty wřchědnje w řwojei bibliji cžitaj; w Božim řlowje mořų nadobudžeřch, łóždemu řpyřtwanju řwěta napřchęřčiwu řtwpicž. Bože řlowo ma džiwnu móž, cžitaj łóžde ranje řlaw se řwojateho piřma a Bože řohnowanje budže tebe žyřly džęř pšchewodžecž

Mój luby syno, twoja macz cze prochy, njesabudź so modlicz, w modlenju namafasch žiwjenje w tym Knjesu; schtóž so njemodli, je daloko wot Sbdźnika. — We wschěch semskich naležnosćach wobrocź so na swojeho nana, wón wostanje pschezo twój najlěpschi pscheczel, ty so jeho jeniczke sbože na tutym śwěće, wón tebe ženje njewopuschczi. Chzejch-li Knjesowy služobnik bycź — ale ja to tebi zgle pschemostajam — so tola ju přjedy pruhuj, pschetož wono je czežke pomolanje, to dyrbija najpředny pošlednje schtriczki hordosće i wutrobny won a ponižnosć dyrbi nuts. Tón Knjes praji: „Schtóž chze mój wučobnik bycź, tón wsni swój sčiz na so.“ Hdyž sa swětnaj czežu pytasch, njesch so jeho služobnik. — Njesazpřiwaj khudyh a nistich, tón Knjes je pschischoł i khudym a hubjenym. Pomysl šebi na khudeho Lazarusa, kotryž běšche tu fazpjeny — ale tam krašny!

Budź pscheczelny pscheczimo kóždemu, njepowjedaj wjele, pschetož jashť móže wjele šeho nacžinicz.

Nětko božemje, mój luby syno, žohnowanje twojeje tebe horzolubowazeje maczerje njech tebe pschemodža psches to podróžnistwo a hdyž junu swojej woczi samknjesch a w tym Knjesu wufnjesch, budžemoj šebi tam horkach i wyskanjom napscheczimo khwatacź a potom swój wěcžnje, wěcžnje ijednocženaj!

Khowaj šebi tón list swoje žiwe dny a hdyž jón tež husto njeczitasch, wsni jón, hdyž budžesch w nusy a srudobje, wón budže tebe stajnje pošylnjecz.

Tón Knjes požohnuj tebe a swarnuj tebe! Šamjeń.

Twoja swěrna macz.

Boža pomoc w nusy.

(Škóncjenje.)

„Ach Wylemje“, wotmowi jemu mišchtrka, „my wschał czi žaneje msby njemohli dacz, a tež niczo i jědži, pschetož my žaneho khlēba wjazny w domje nimamy“. „Njecžiče šebi“, trošchtowasche ju młodženz, teho dla žaneje starosće; ja šym Wam a Waschemu mandželskemu i přjedawšich lět hišcže wjele džaka winojty sa wschu scžepłiwosć a lubosć, kiž staj mi wopofasajoj. Dajtaj mi špytacz, mały džěl tuteho džaka wotnjescz.“ Mišchtrka šebi šylojtej woczi trějesche. Šsłowa młodeho rjemješluiskeho jej kaž njebjeske šynti do wuschow klincach a jej běšche, kaž by Bóh šam tuteho młodženza jim sa wumóžerja do domu pšplal.

Š mišchtróm bě so Wylem bórny srěczal, a hdyž mišchtrka do jstwy stupi, widžesche hižom Wylema sa blidom psched schkleńčanej kulu šedžo džělacz, so by škasane wobucze dokonjal. Mišchtr psched nim we swojim stólzu šedžesche, kiž běšche Wylem i blidu donješl a tak stajil, so móžesche khory mišchtr młodženza w jeho džěle wobšedžowacz. „Wnyšcže šebi“, rjekny Wylem, „so šym hišcže Wasch wučobny, kaž něhdy, a njepšchegladajcže mi niczo a prajcže, hdyž něšto prawje njeczinj. Khory mišchtr so pošměwny — haj wopravdže — wón so pošměwny — mišchtrka to widžesche. To njebě na nim dolho wjazny widžaka. „Macze“, mišchtr pscheczelnje rjekny, „pomysl šebi jeno, Wylem chze pola naš wostacz a sa mnje džělacz, doniž njemóžu šam sašo džělacz. A pješarja a bydlenje móžemoj nětko tež šapłacžicz, pschetož wón je mi swoje nalutowane pjenjesh dał a je přjedny wróczo njerodži, hacz so nam sašo lěpje njepóndže.“

„Tež to hišcže!“ mišchtrka wuwola a jeho hnuta sa ruku šapschija. Tón pak njechasche wo žanym džaku niczo wjedžecz a měnjeshche, so je jemu lubšcho, so je swoje nalutowane pjenjesh swojemu staremu mišchtrej dał a jemu i nimi i nusy wupomhał, hacz so by je dyrbił na nalutowańnju donjescz. „Ty masch“, mišchtrka rjekny, „wutrobu cžistu a rjanu kaž šloto. Bóh czi to junu šapłaczi“.

Šchemski pak njechasche wo žanym džaku niczo wjedžicz. Wschalo po swojim měnjenju jeno to cžinjeshche, i cžemuž jeho wutroba wabjeshche.

Nětko so tež džěczi se šchemskim pscheczeličchu. Wone bórny cžujachu, so bě so i nim sbože do domu wrócžilo. Nan wjazny njepwarjeshche, macz wjazny njepłafasche, wscho bě wjele rjenšcho. A hdyž bě přenje wobucze hotowe a sašo pjenjesh do domu pschidžechu, dha bě w domje sašo přjedawšche sbože.

Šchemski je tam dlějšchi cžak wostał. Mišchtr sašo wotkhoril. Nusa bě dom wopuschcžila. Bóh běšche tola sašo pomhał.

Kóždny je swojeho sboža kowar.

W Barlinje je na ščěrokej hašy korcžma, kotrež wobšedžer — něhdy zgle khudy hólz — bě psches pilnosć a šlutniwosć i něčemu pschischoł. Šako młodženz běšche, přjedny hacz bě so do Barlina scžahnył, něšto lět na wsach pola jara bohateho bura sa pohoncža šlužil. Wobdžišcho bě potom w Barlinje i šamoženju pschischoł. W blisłosći jeho korcžny je tak mjenowany „asyl“ sa tajkich, kiž žaneje hospody nimaju. W tutych asylach wobyš khudži cžopke štwy, něšto i jědži a druhe šastaranje na khwilku namafaju a někotři derjeshmyšleni Barlinšy měšchćenjo w tutych wustawach na porjad hladaju a stajnje i nich jedny we wustawje pschewywa, hdyž je na nim rjad.

Šas mějesche tutu šlužbu přjedny naspomnjeny korcžmar. Šak so wón štróži, hdyž nětko mjes tymi prošcherymi, kiž běchu wječor pschischi, sa jenu nóz wo hospodu prošchecz, swojeho něhduskeho knjesa, bohateho bura, zgle šedženeho wuhlada. „Mój Božo“, wuwola wón, „šcže dha to Wš wopravdže? Šak dha je pschischo, so šcže Wš šem pschischi?“

Šajpřjedny chžyšche, so hańbujo, něhduschi bur psched swojim něhduschim pohoncžom šam so šapřecz. Hdyž pak jemu do jeho šprawnej, šmilnosće-pošnej woczow pohlada, poča šlakacz a wupowjeda jemu wscho. Ša khartami bě počal pschimacz. Šchi tym bě so do picža dał. Džělo bu šakomžene. Šak bě i hory dele ščto, hacz bě škóncžnje swoje šublo pschedacz a i njeho jako hotowy prošchecz cžahnył dyrbił. „„Ši dny““, tak swoju šrudnu powjescz wobšamny, „„hižom w Barlinje wokoło bludžu, bjes jědže, bjes hospody, bjes wscheje nadžije na rjenšche dny. Duž šym so škóncžnje wschón wopšabjeny do tuteho asyla šchmjatal, so bych tola sašo ras něšto pojědł a w nožny kaž cžłowjeł powot-poczutyl.““

Korcžmar, wschón hnuty psches telko wjele njeshoža, swojeho přjedawškeho knjesa šobu domoj wša a jeho khwilu pschi loškim domjazym džěle wobkhowa, hacz bu sa njeho sašo dale šarane.

Kóždny šebi šam swój dom twari a tež — podtorča.

Wschelake i bliska a i daloka.

— Přenje šerbške šemschenje w Draždžanach šmėje so njedželu Šátare, a chžyli to lubi Šerbja tym swojim w Draždžanach a wokolnosći w prawym cžaku šewicz, so mohli so na to pschihotowacz, Božu šlužbu w maczernej rěczi wopřytacz.

— Šruska wyschnosć je so rošbudžila, pschihotowańni na šeminar (präparandže) we Šojerezach sašo šaičz dacz. Duž so nowa rjadownja jutry wjazny njesałži a žani młodženzjo so wjazny njepšchimošmu. Ša dvě lěcže potom zyla pschihotowańnja šaičže. Šo je jara wobžarowacz, došelž so nadžijachny, so psches tule pschihotowańnju so po něčim sašo sa našche šerbške šchule šerbšy wučerjo wuwucza.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłáš
Wšědne dny;
Džeń pak swjatý,
Duši daty,
Wotpoń ty.

Z njebjes mana,
Njeh či khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će

F.

Sserbske njedželske lopjeno.

Wbudawa ńo kóždu ńobotu w Smolerjez knihicziščetni w Budyschinje a je tam ńa sčtwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

Okuli.

Prěd. Salom. 7, 3—5.

Njane, stote napisna na wulkich kěžach, ńa wscho móžne ńwětnje ńradowanje a ńwjeńelenje we wulkich městach natwarjenych, nam praja, sčto móžesč tam ńlyšhecž a widžecž a wužiwacž. A ńańo napisna na drubich kěžach nam praja, ńo ńo woni tam ńtaraja ńa khornych a czerpjazyh, ńa wopusčczenych a ńanjerodzenych, ńa ńlabnych a ńtaryh, ale nihdže w žanym měscze njebny žanu kěžu nadeschol, kotraž by to napisno mēta: kěža žalosczenja. To drje pač teho dla niž, dokelž móže kóžda kěža, hdžež woni psched krotkim hišcze wjeńeli a ńbožowni w hromadze bēchu, po malej khwili hižom bycž kěža khowanja a žalosczenja, pschetož do wječora móže drje hinač bycž, hacž rano bēšche. Duž njetrjebaja ńo kěže ń tym napisnom: kěža žalosczenja hacžle wofebje natwaricž, pschetož jich je tam hižom doscž na ńwěcze. Wsčat wěmny, ńo je psches jeneho cžlowjeka hrēch do ńwěta pschischol a ńmjercž psches hrēch, a tak je ńmjercž a horjo a hubjenstwo na wschitkich cžlowjekow ńo pschecziščcžalo, dokelž ńu wschitzy šhrēšchili, a ń tym je žny ńwět ńo ńcžinił mohł rjez jena kěža žalosczenja. Derje pač tym, kotřiž na tutym ńwěcze jako w kěži žalosczenja ńwoje hrēchi pōńnaja a nad nimi žaruja a žadanje maju, ńo bychu jim ńchrysta dla hrēchi wodate byle. Tajzy pač trosčtuja ńo tež radži w tej kěži žalosczenja, kotraž nam w tutym cžakšu ńańo ńwoje durje wotewri, to je w žyřkwi, ńo bychu ńpominali na tōn wulki wopor, kotryž

je ńchrystuž pschinjeńel ńa nasche hrēchi, pschetož psches njeho chzemy tola ńbožni bycž. Duž nam tež wjetšchi wužitł pschinjeńe, ńo w tutym ńwjatym pōńnym cžakšu khowžimny do kěže žalosczenja hacž do kěže ńradowanja, a duž ńo praschamy,

1. sčto dha namačamy w kěži žarowanja, a
2. sčto dha namačamy w kěži ńradowanja?

W kěži žarowanja namačamy a widžimny kōnz wschēch ludži, kač nam to předač Salomon praji ń tymi ńłowami: lēpje je, do kěže žalosczenja khowžicž, dyžli do piwneje kěže, pschetož w tamnej je kōnz wschēch ludži, a žiwy wofmje to ń wutrobje. Čžělny a ńwětny cžlowjek drje njekhowžli radny do kěže, hdžež woni pľakaja a žaruja, ale radži tam, hdžež woni ńo ńmēja a ńwojeho žiwjenja ńo ńwjeńelujaja a du ńtajnje ń pucža temu wschemu, sčtož jeho na ńmjercž a row dopomina. Wōn ńo ńmēruje ń tym, ńo ńrudnym ńawońtajenym na ńwonkowne waschnje ń listom ńwoje džěłbracze wopokaže, jeno ńo njetrjeba ńam do žarowankeho doma hicž, ale ń tym pschinjeńe ńo wōn ńam wo to žohnowanje, kotrež móžesč tež ń kěže žalosczenja ńobu wsacž, wo to žohnowanje, ńo widži tam kōnz wschēch ludži a wopomina, ńo tež ńam wumrjecž dyrbi a ńo móže tež jeho žiwjenje dokonjane bycž po malej khwili.

Je tōn njebožicžki, kotrehož dla do žarowankeho doma džemy, mlody hōłz abo mloda holza, dha dyrbinny tola tam ń wutrobje bracž, ńo tež mlodoscž a ńtrowoscž psched ńmjercžu njewarnuje, ale ńo móže tež mlody cžlowjek we ńwojich najlēpschich lětach ńmjercze rubjenstwo bycž ńa mału

chwilu. Běšche tón njeboćiczi, kotremuž poślednju czeleć wopokasachmy, bohaty a ſnano na dobo nahramny cźlowjeſ, kiž mējeſche ſwoje najwjetſche wjeſele jeno na pjenjeſach, dha dyrbimy tola tam ſ wutrobje bracz, ſo tón najbohatschi wot wſcheho ſwojeho wulkeho bohatſtwa a ſamoženja nicžo njemōže ſobu wſacz, khiba ſmjertnu draſtu a wuſke wobydlenie, mjenujzjy kaſchcz. Běšche njeboćiczi, pſchi kotrehož kaſchczu ſtejachmy, cziſcze ſwētny cźlowjeſ, kiž nicžo njeſnajeſche, khiba ſwoje ſemiſke powołanje a ſwētno ſwjeſelenje, kiž mējeſche drje teſ hiſchcze wſchelake prijōdkwſacza na pſchichodny czaſ, dha tola tam widžachmy, ſo je tola jara njewēſta tuta ſemja, na kotrejž chyzſche tamny po ſwojej myſli hiſchcze wjele lēt pſchebnywacz a ſwojeho žiwjenja ſo wjeſelicz. Nēhdy běšche ſebi bohaty knjeſ jara rjany dom natwaril a ſwonka a ſnutſka najkraſniſcho wuhotował, a jaſo jōn nētko ſwojim pſcheczelaſ pokajowaſche a ſo jich wopraſcho, kaſ ſo jim tutōn dom lubi, dha wſchaſ wſchitzjy jeho poſhwalichu, ale jedyn dzeſche ſ njemu: Ty paſ ſy tola cziſcze ſapomnił, te durje ſatwaricz, ſ kotrymiž budža teſ tebe won njeſcz po dolhej abo malej chwili. Duž njeſapomnił tola ženje, ſo wumrjecz dyrbimy a ſo na tym ſwēcze wobſtajneho mēſta nimamy, wſcho jene, hač mōžemy tudy bydlicz w rjanym domje abo w žarowanſkim domje widžecz kōnz wſchitlich ludži. Duž je nam wužitne, haj wužitniſche, ſo kłodžimy teſ do žarowanſkeho doma hač do doma ſradowanja.

ſ wētoſcžu njechamy niſkomu wobaracz, ſo ſwojeho žiwjenja wjeſelicz, pſchetož kōždy je radſcho wjeſelny hač ſrudny. ſ wētoſcžu popſchejemy kōždemu wjele wjeſela w jeho domje a ſwōjbje ſa wutrobu a žiwjenje, ale to dyrbimy tola teſ wopomnicz, ſo dyrbimy ſo wjeſelicz na prawe waſchnje. Kōžde wjeſele, kotrež wužiwamy, dyrbi nam tola wofichewjenje, natwarjenje, poſhynjenje na nowe dželanje a prózowanie pſchinjeſcz, niž paſ puſtu głowu, próſdnū mōſchniczku, womaſane ſwēdomnje. Na kōžde ſwjeſelenje dyrbimy teho knjeſa teſ proſhycz, kaž wuczōbnizjy jeho nēhdy proſchachu na ſnanajſki kwaſ. To paſ njeje tola prawe ſwjeſelenje, hdžez woni w nozach ſedžo jeno pija a hraja po tym heſle: Žedžmy a pijmy, pſchetož jutſje ſmy my mormwi! To tola njerēka, žiwjenje wužiwacz, hdžy je cźlowjeſ wot žadoſcze picža a hračža abo wot nēkaſkeje druheje žadoſcze taſ ſapſchijaty, ſo je jemu wſcho jene, hač žona a džeczi nuſu czerpja a do hubjenſtwa pſchiindu abo niž jeno, ſo mōže wōn ſwoju žadoſcz ſpokojecz, to paſ njerēka, žiwjenje wužiwacz, ale jeno druhim a ſam ſebi ſa helu cžinicz. W prijedawſchich lētach hrajeſche teſ bohaty knjeſ, kiž bē hižom wſchitke ſwoje pjenjeſy pſchēhrał, ſ zuſymy pjenjeſami dale, hač runjež jeho jeniczke džeczō na ſmjercz khoru w hoſczenzu zuſeho mēſta ležeſche. Duž pſchiſtupi ſ njemu ſluzōbnik ſ tamneho hoſczenza a pſchicſhepta jemu: waſche džeczō mrēje. Ja hnydom pſchiindu, wotmolwi nan a hrajeſche dale. Potom pſchiindze drugi ſluzōbnik a praji jeho mandželſkej, kotraž tam teſ hrajeſche: waſche džeczō mrēje! Ja hnydom pſchiindu, wotmolwi wona a hrajeſche dale. Džeczō paſ wbohe mjes tym wuſny a zuſy knjeſ ſo ſtarasche hiſchcze, ſo by to džeczō kſcheſczjanszjy khowane było, pſchetož ſtarſchej bēſchtaj wſcho pſchēhrałoj, a da teſ hiſchcze kſchiz ſtajič na row ſ tym napiſmom: Mōj nan a moja macz wopuſchczitaj mje, ale tón knjeſ ſo po mni horje bjerje. Duž drje wjetſchi wužitk mamy ſa naſchu duſchu, kłodžicz do kheže žalōſczenja hač do kheže ſwētnego ſradowanja a ſwjeſelenja. Hamjeñ.

Bože džeczi w ſrudobje.

(Gottes liebste Kinder etc.)

Głōſ: Jeſu, moja kraſnoſcz —

Bože lube džeczi
Kłodža, zuſe w ſwēczi,
Poſne ſrudoby;
A taſ bjeſ ſtaroscz
Džeja do wſchej' ſlōſcze
Njemdre hromady!
Lud ach mrje, ſwēt puſty je;
Knježe, dživ je miłōſcz twoja!
Budž teſ pomoz moja.

So bych mēr mohł doſtač,
Dyrbiſch bicz a khoſtač
Moju wutrobu;
Lōſchty potajene,
ſſyčze njewidžene
Kħrobloſcz ſebjeru;
Nadžija mi pada wſcho,
Mi ſo w mojich hrēchach ſtyſchcze,
ſsmil ſo na mni, Kħryſchcze!

Hdžeha budu cžekacz,
Hdyž b'dže junu rēlacz:
ſtup pſched Boži ſtol!
ſkomdžował ſym hnadu,
Huſto pſchichol ſ padu,
Duž mam wulki dolh.
Knježe, hlaj, mje njewoſtaj
ſſwojim njepſcheczelaſ ſ ſmēchu
A mje wumož ſ hrēchu.

ſlōſcze wobēndžene,
Kſchidny nacžinjene
Nochzyl pſchizpicz mi.
Pſches twōj kſchiz ja jeno
A pſches twoje mjeno
Pſchiindu ſ mērewi.
Pomhaj wſchaſ mi, Knježe, taſ,
So ja twoju kraſnoſcz Božu
ſunu kħwalicz mōžu.

Haj, ty radoſcz moja,
Wuczijcz ruſa twoja,
ſchtož cze njeczeczi.
Mōž ty dyrbiſch dawacz,
Hwaſ, ſo mohł ſtawacz,
ſswēt mje njepuſchczi.
Njech, kaž ty, ſym ſmyſleny,
Dha chzu kħerluſch ſwjeſelenja
ſpēwacz do ſkōnczenja.

San Kilian,

we ſwojim czaſu farał w Kotezach,
† 1886 jaſo duchowny ſerbskeje kolonije w Texaſu.

Dwojaka wēra.

ſendželſki duchowny bu nēhdy ſ žonje powołany, kotraž bē we wulkej ſtyſknoſczi. Hdžy běšche na jejne ſdychowanie kħwilu poſlučhał, wōn woprawdžitu pſchicžinu jejneje wulkeje ſrudoby ſpōſna. „Luba žona“, wōn ſ nej praji, „ja widžu, mōj mamoj

wšhelafu wěru. Wašcha šo na to słowo „czinicz“ kóžuje, ja pak šo słowa „czinjene“ dżeržu. Š teho tež šrudoba wašcheje wutrobny wukhadža. Wny šo pšhezo jeno praschecze: Šchto dyrbyju czinicz, šo bych šwoju winu šaplaczila a šwoje hrěchi wotbyła, šo bych šebi hnadneho Boha a wěstoscz šbóžnoscze dobyła. Ša pak šo wšchědnje wjebelu, šo je wšchitko hižom czinjene a šo stej moja wina a hrěch wotewšatej — š krowju mojeho Šbóžnika, na hórzy Golgata pšhelatej, šo je mi šbóžnoscz dobyta a šo mam jenož ša pšchimnycz, šchtož je ša mnje czinjene. To mi wjebekoscz dawa pšchi nadběhomanju špytowanjom a móž, wšcho špytowanje pšchewinycz. A chzeczje wy měr a wěstoscz šboža dozpicz, dyrbicze škłowczko „czinicz“ pušchczicz a to słowo „czinjene“ šapšchimnycz jako wěšty šałož šwojeho šboža. Še šłowa na tu žonu hłuboki šaczichcz czinjachu. Tón Šnjes jej špožcz, šo móžesche we wěrje to wulle šłowo „czinjene, dokonjane“ šapšchimnycz a šo š nim pšche wšchě wichory šnutštowneho njeměra pšchedobycz, hacz šbóžna wěstoscz wodacza hrěchow a džeczatšwa Božeho š njebjeskim trošchtom štyšknim wutrobu napjelni a tón měr do njeje šaczahny, kotryž šwět ani dacz ani wšacz njemóže.

Šchiž mandželšwa.

Šdyž pšched woltař dwaj šlubjenaj
Šsej džetaj prajicz šbóžne „haj“ —
Šso š wšchšchich štronow jandžel bliži;
Tón še ššlewjerjom pšchifryty
Dar njebjeski ma we ruzy,
Šiž Wóh šam š njebjadele niži.

Šlej ššlewjer, tón dar krywazy,
Šak lubošuje wón šdebjeny
Še š róžemi a šilijemi!
A hdyž jón jandžel wotšběhnje,
Dha našche wóczko wuhladnje,
Šo w róžach ššchiz wón nješe š femi.

Wój lubaj pola woltařa,
Šchto mēnitaj, šo šnamjenja
Tón ššchiz, tak pšchynje šwēnzowaný?
Aš ššlyšchtaj, drohaj šlubjenaj,
Šiž w lubošcz, šo šhoritaj:
Tón ššchiz je wamaž šhotowaný!

D wjedžtaj, šo ššchiz mandželšwa
Wšchě waju hrěchi moricz ma;
Wón dušchu wamaž šwjeczicz šmēje.
Duž wšmitaj tón dar njebjeski;
Wšchaf w radošči a tyšchmošči
Měr Boži wamaž š njeho šczēje!

K. A. Fiedler.

Moje žiwjenje šy, Šhryšchcze, šmjercz je moje dobycze!

W małym měštacžku blifko ruškeje njesh bēšche šary židowški lēkar žiw, dobry čžecžomny čžlowjek, kotryž žaneje próžy njelutowašche, šwojich šhudyh šhorých wopytowacz, hacz runjež dyrbjesche š wjetšcha darmo lēkowacz. Šeho dla bēšche wšchudže jara lubowaný a wšchitzy wjele do njeho džeržachu. — Tutón lēkar w pšcheczelnym wobšhadže š mladym ewangelškim duchownym tamneho měštacžka štejesche, a š nim šo roščrēžowašche wo wšchelach wēdomoštných praschenjach, tež wo ššchecžijanskej wuczbye, wot kotrejež wón njebē njedótknjeny wostał, ale tola hacz š wěrjenju

do Ššyna Božeho a Wumóžnika šwēta šo hišchcze njebē pšchecžičczak. —

Tu šo raš wjeczor žyle poščže wo durje duchowneho šlepasche: „Šnjes doktor dha prošycz, šo byšchcze jeho hnydom wopytali“, rēkašche wotmolwjenje. Njemalo pšchekawatany bēšche tón duchowny, jako jeho šary pšcheczal, kiž widomnje čžerpjazy we ložu ležesche, wo to prošesche, šo čžył jeho hišchcze tutu nōž ššchczicz, wón je š polneho pšchekwēdčženja hotowy, ššchecžijansku wěru pšchijecz. A nětko wón temu še špodživanjom pošluchazemu duchownemu ššedowazy podawł powjedasche:

Ššchad někotrymi dnjemi pšchi šhoroložu štareje, brašchneje macžerki štejach, kotryž hižom wot něšchto lēt šem čžasto wopytaju. Ša widžach, šo š nej ke šónzej šhwata a trochu štruchly ja špytach ju na jeje šo bližazu šmjercz pšchihotowacz. Ašle měšto teho šo šo wona, kaž šebi myšlach, naštrōža, dha šo jejne lube štare woblicžo w šbóžnej radošči šwēczesche a jejny rōt bēšche pošny džakowanja a šhwalenja; šwjebelena wona wyskasche: „Moje žiwjenje šy, Šhryšchcze, šmjercz je moje dobycze!“

Šotom wona moju ruku šapšchimnyšchi šo mi na hnujaze wašchne ša wšchitku lubošcz džakowašche, kotryž bēch jej wopofašak a mje prošesche, šo bych jeniczke, šchtož ma wona wotšafacz, jejnu štary bibliju wot njeje š šebi wšak. Ma druhe ranje bēšche mōj přeni šhōd do donu teje štareje a ja namašach, kaž bēch woczakal; wona bēšche w nožy wumrjela. A šajka šbóžnoscz, radošč a špokojnoscz na tym wurudženym woblicžu wotpočžowašche! Šawēscze wēra, kotraž tak kaž tudy, štrōžele a hrošu šmjercže pšchewinycz šamōže, dyrbi ta prawja bycz. Šaju pošlednje roščrēžowanje mi hišchcze do wucha ššchczesche a ja čžinjach, kaž bēch tej žonje šlubil a čžitach w tej mi wot njeje darjeneje bibliji. Šchto ja tam namašach, to š mojeje proštwy widžicze, ja čžuju, šo dołho wjazy živy bycz nimam a čžył rad jako ššchecžijan domoj hicž.“

Temu duchownemu šo radži, hišchcze w tej šamej nožy někotrych jako šwēdkow wuprošycz, a pšched nimi tón šary žid šwoje ššchecžijanske wušnacze wotpožož, na kotrež móžesche šo wuššchczicz. Šaž bēšche šaczował, tak šo dopjelni; jenož hišchcze malo dnjow a wón tež šmēdžišche š lēpšchemu žiwjenju šaščž, wodaczje šwojich hrěchow a šbóžneho šhorještacza wěšty.

Šež dyrbjesche ta pobožna macžerka tón šrēdł w Božej ruzy bycz, tutu dušchu dobycz, kotraž kaž wšchitzy, kotšiz teho Šnjesa njefnaju, šwoje žiwjenje dołho w bojošči šmjercze je wotročžniza bycz dyrbjala. Šejne šbóžne wumrjecze bēšche jejnemu štaremú dobroščelej špočžatł noweho žiwjenja, šo móžesche tež wón šwojej wocz, šandželicz š tym wjebekym dobywaškim wušnacžom: „Moje žiwjenje šy, Šhryšchcze, šmjercz je moje dobycze!“

M.

Gethsemane.

Wješe wšchēmi šwjatymi měštnami na šemi je drje š čžezka žane, kiž by komu šwjeczišche bylo, hacz šahroda Gethsemane pšchi wolišowej šorje. Tu rēka: Wušuj šo šwoje čžrije, pšchetož tón kraj, na kotrymž štejšch, je šwjata šemja. W Gethsemane to bē, hdyž Jezuš tu nōž do šwojeho čžerpjenja na šemi ššchczesche a šo š Bohom bēdžesche w čžezkim bēdženju, kotrehož hłubokošč my nihdy dorošymicz njemōžemy. A jako šo še šmjercžu bēdžesche, bē jeho pōt jako šrawne šrepli, te padachu dele na šemju. Někotry je w štyšneš hodžinje nawušnył ša nim te tak jara čžezke šłowa prajicz: Niž moja wola, ale tvoja wola šo štaň!

Še wrota, kiž š Jerusalema š ranju wjedu, rēkaju „Šchczēpanowe wrota“. Ššchad nimi šo hišchcze dženža to měštno pošajuje, hdyž bu Šchczēpan, tón přeni šrawny šwēdł, šamjenowaný. Wušndžesch še Šchczēpanowymi wrotami š měšta, dha čže šamjenojty a jara nahly pučž ša někotre mješšchiny dele do

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrny
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeň pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana,
Njeh éi khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew ée
F.

Šserbske njedželske lopjeno.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šsmolerjez knihiczišcžerni w Budyščinje a je tam ša šchwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

Lätare.

Psalm 23.

„Lätare — Wješełeže šo!“ napomina naš dženznišcha njedžela šrijedž šwjateho póštneho čaša, kiž chze nam Jesuškome čžekpjenje wopominacž dacž a š tym naš tola runje wot wscheho wješela wotdžeržecž. Kajke wješela drje šu tu měnjene? Wcy mamy šo wješelicž nad wěštosčžu, šo je Boža lubosčž a hnada š nami, nad wumóženjom psches Jesuška, nad našej kšhesčžijanskej wěru.

Ššylna, wješela wěra šo tež w tym šlowje wupraja: „Tón Šnjes je mój paštyr“ To je nam derje snate šlowo. Hacž runje w našchim čžaku žane šadło se šwojim paštyrjom wjazžy njewidžimy, dha tutón wobras se šwjateho piškma derje šnajemy. W štarym čžaku bě paštyrštwó jara wazne a polne šamolwjenja. Šola a paštwišcžža njeběchu hišcžje rozdžělene a wěšte wobšedženištwó, ale tón bě bohaty, kiž mějesche wulke šadło; to mějachu paštyrjo hladacž a šakitacž a wobarnowacž. To njebě lohke, bě wjele bóle šamo štraščne. Na to Jesušk pokajuje: „Tón dobry paštyr wostaji šwoje žiwjenje ša wozžy. Najaty pak, a kiž paštyr njeje a tež wozžy jeho nješkju, hdyž widži, šo wjelk dže, dha wopusčžži wón wozžy a čžeknje, a wjelk špopada a rozšpóšchi wozžy.“ Dawit bě šam w mlodošcži š paštyrjom. Wón derje wjedžesche, ščto je dobry paštyr hódny. Wón bě šo š mjedwjedžom a š lawom wo šwoje jehnjata bėdžik. Šdyž nětk wscho, ščtož bě we šwojim žiwjenju šhonił, do tuteho šłowa wobšamknje: „Tón Šnjes je mój

paštyr“, dha je to wušnacže jeho wulkeho njekhabłazeho dowěrjenja na Bóha, kiž je jeho kóždy čžak hnadnje wodžik hacž na tón wššokó ššhodženił, na kotrymž šškončžnje štejesche; dha je to jeho wěruwušnacže.

Kaž Dawit, tak tež wěrjazžy kšhesčžijian pod wješelým wušnacžom šteji: „Tón Šnjes je mój paštyr.“ Wón šmė šo wješelicž jeho lubosneho šastaranja a wodžjenja; jeho šylneho šakitanja a jeho šbóžneho towarštwá, kotřez hacž do wěčnosčže traje.

Selene kufi a čžerstwa woda, kiž šu šadlu ša pizu a woššewjenje date, šu najšrijedny wobras ša te dary, š kotrymž Bóh tych šwojich čžělnje šastara; ša jėdž a picže, haj ša wššitko, ščtož š žiwnosčži a potrjebnosčži čžěla šluška; potom pak tež ša to, tak tón Šnjes hlód a lacžnosčž duške štaja: „Wón woššewi moju dušku.“

Štajnje je Dawit šwój wššědny kšhlėb mėl. Ale hdyž bě šo pschėřškil, dha tež žaneho mēra njemējesche tak dolho, hacž šebi wěšty njebě, šo je Bóh jemu hnadnje jeho pschėštupjenje wodał. Jeho duška žada šebi Bóha: „Božo, budž mi hnadny po šwojej dobrocži a šahub moje hrėchi po šwojej wulkej šmilnosčži.“ A jeho duška šo woššewi: „Derje temu, kotřemuž pschėštupjenje je špusčžčene, kotřemuž hrėch je pschikřuty“.

Šam je šo Jesušk ša dobřeho paštyrja šjewił a š tym nanajřenišcho tutón psalm Dawitowy wukładował. Nětk je ta selena kufi ša naš to polo, na kotřez je wón naš dowjedł, mjenujžy kšhesčžijianska žyrkej se wššėmi kufkami Božeje hnady a lubosčže; nětk je naša čžerstwa woda

wšchón tón trošcht, kotryž wón spróznym a wobcžežnym
dušcham poškiczuje. Wón sa šhubjenymi wowzami dže a
je woła. A hdyž jeho hłóš słyscha a sa nim du, dha šo
šabludžic a kónž wšacž njemóža.

Tak dolho hač ma wowza šwojeho pastyrja pschi
šebi abo jeho widži, je derje wukhowana, šamo potom,
hdyž tón šwoje štablo raš psches čžemny doł wjedže. A to
je druhdy nusne. Jenički pucž k lěpschemu pastwišcžu
wjedže psches hluboki roštorhany škalojty doł, do kotrehož
šo ženje žana pruha Božeho šlónčła nješwěczi, hdyž pať
rubježnizy a šwěrjata łakaja, kiž maja tam šwój wukhow.
Tam paštyť se šwojim šijom šwoje štablo hromadže dđerži;
tam jo wón na kromje hlubiny s nim šchituje; tam wón
šwój šij pschecžimo njepšchecželej šběha. Tak wón šwoje
štablo na nowu šelemu łuku wjedže.

Kak derje šnajesche Dawit tajke čžmowe doły wot mło-
dosče šem! Nětk šo to wšcho jemu pschirunanje ščžini sa
džiwne Bože wódženje w jeho žiwjenju. Kak wjele nusy
bě jemu hrosyło, kak wjele horja jeho potrjedchilo, kak wjele
štróželow jeho wobdało! Wšcho bě šbožownje pschewinył,
šo bě škónčžnje na wyšokim šthodženku štal, kral nad Šrael-
škim ludom, kral w kraleštwje wěry! Šod Božim pschi-
štrycžom je derje wukhowany. Něch jeho njepšchecžel nad-
běhuje, wón šo wo to nještara. Bješe wšcheje bojoscže sa
šwjedženizy wuhotowanym blidom šedži. To je šylne do-
wěrjenje k Bohu.

Šcho šy ty we šwojim žiwjenju šhonit? Šcho bě
twój kryw a trošcht, hdyž bu wšcho čžmowe na pucžu
twojeho žiwjenja? Šy sa tym pschischoł, kak dobry a
nusny je šhód psches čžemny doł sa tebe byl, šo by na
šwonkowym a šnutškowym čžlowjeku do předka pschischoł?
Šy sa tym pschischoł, šo Boža šmilnošč čže njepušcži,
ale sa tobu dže, a šo dobrego pastyrja lubošč tebi žohno-
wanje sa žohnowanje wobradža? Šotom ma to tež twój
wjepšely šlub hycž: „Ša budu wostacž w domje teho Anjesa
wěcžnje.“ W Božim domje bě Šraelita šebi šwojeho
towařstwa s Bohom wošebje wěšty. Tež pola naš šu čži,
kiž pod wušnacžom šteja: „Šón Anjes je mój paštyť“, naj-
šwěrnischi šemšerjo. Šesuš šam pať je naš tež na drugi
Boži dom połasał, kiž s rukomaj ščžinjeny njeje, ale kiž je
wěcžny w njebjekach: „W mojeho Wótza domje je wjele
wobhydlenjow. Ša du tam, wam měštno pschihotowacž.“
Šod jeho pschitrycžom šmēmny šoždemu nowemu dnjej
štrošchtu napšchecžimo hycž, ale tež potom, hdyž wón naš
na pošledni pucž psches čžemny doł šwjerče wotwoła,
s wutrobnym dowěrjenjom na jeho šlubjenje hladacž:
„Moje wowzy šlyšcha mój hłóš; a ja je šwaju; a wone
du sa mnu. A ja dawam jim wěcžne žiwjenje; a wone
nihdy kónž njewořmu a ničto je s mojeje ruki njewutorhne.“
Šotom šo žyle dopjelni: „Ša wostanu w domje teho
Anjesa wěcžnje!“ Šamjen.

V. w H.

Sa čžo tón wopor?

Šedyn ratať se šwojim wořom, do kotrehož bēšchtaj dwaj
wohniwaj šonjej šapšehnjenuj, do města jědžesche, šo by šebi tam
wšchelake natupowal. Na jene dobo šo šonjej šplóšchischtaj a šo
do čžerjenja dašchtaj. Wón jimaj hnydom s šhroblej šwažliwoscžu
do wušdow padže, tola jemu šo njeporađži, jeju k štejenju pschi-
nječž, wonaj čžerjeschtaj dale a wobžaromneho muža sa šobu
wlecžischtaj. Šakle potom, hdyž šo šonjej na šemju walischtaj, šo
pschiběžazym ludžom rađži, jeju šmērowacž a temu mužej pomoz

pschijesč. Šoni bōřny widžachu, šo bēšche wón čžežto šranjeny, a
něčto, šo nad nim poškoniwšchi, tu prascheš na njeho škoži:
„Čžehodla Wy šwoje žiwjenje na tajšele wafšnje na hracžki
štajisčesče?“ Šranjeny se šlabym hłošom džešche: „„Džicže, po-
hladajče do wořa!““ Někotři ludžo tam džečhu a namafachu
we wořu, na šlomu pošklaneho, ratarjoweho šhnyka, kiž bēšche twjerbže
wušnył. Šako šranjeneho wotnješechu, ničto wjazy njeprajesche:
„Šón wopor, kotryž je tón muž pschijesč, bēšche pschewulki.“ —

Dyrbjal-li dha šajkižkuli wopor pschewulki hycž, kotryž my sa
šhryštuka pschijesčemy? A šcho šu šako wšchē najše najlěpsche
wopory, pschirunamy-li je s tym, kotryž bu na horje Šolgatha
pschijesčeny, šamo sa najhōřšeho wšchitkič hřešchnikow?

F.

Najwysšsše šbožo.

Šesu, mam-li jeno tebe,
Dha wo ničžo njerodžu;
Š kak wobohacžam šebje,
Šdyž šo tebe možuju!

Šcho mi njebjō, šemja čžetej,
Šaruje čže wutroba?
Čžělo, dušcha šahinjetej
Bjes šwojeho Šbōžnika.

Nječ mje horjo šwěta tyšchi,
Šesuš je trošcht wutroby;
Ššym-li w nusy, wón mje šlyšchi,
Njeišym žadny pomožy.
Wokhudnjam a čžerpju šchodu,
Šesuš mój džěl wostawa;
Łacžnošč dušche šchewi s wodu,
Šłóš pať s šhlěbom s wyšoka.

Šdyž w čžemnym dole šhodžu,
Šesuš moje šlónžo je;
Šěry šhelich šchizža šłóžu
Šako šame šłóškosče;
Čžernje, wóšty hycž šo šdadža
Šožow šwět mi njebjeski;
Šadošč w krašnych pruhach šhadža,
Š mrošoty šo šybolí.

Šaj, mój Šesu mišosčžiwny,
Mój ty wěcžnje wostanješ;
Šebi jeno čžu hycž žiwny,
Ty mje k njebjū powjedžješ.
Nječ tež twoja lubošč kčžěje,
Šesu, mi tu na šemi,
Šo tam dušcha šronu šmėje
Šunu w šbōžnej wěcžnoščži!

K. A. Fiedleř.

Šmērž pola štarych Šudow.

W někotrych šewjernych indiškich krajinach bě to džiwne wa-
šchnje, šo bu w šoždym měsče šmērž poštajeny, kiž mějesche na to
hladacž, šo žadny šhlynišchi temu šlabšchemu žaneje šchivdy čžinik
njeby. A hdyž wón ničžo dokonječž njemóžesche a něčto wošebny
jemu poškluchał njeby, bě wón psches šwoje šastojštwō a šwoju
šwajatū pschisšahu nuřowany, šo šameho šlónžowacž, šo by tón
wošebny bližšchi na tym widžal, kak wulka je jeho njeprawda.

Tak šo raš šta, šo šebi wyšoki šwēs pola šwojeho šuřboda
wulku šummu pjenješ poščži. Wón pať poščžene pjenješy pschi
wšchēm napominanju w prawym čžasu njewrōčži. Škónčžnje tu

wěz směrzej pschepodachu. Tón šo měžazy dołho prózowasche, so by njepraweho bohacžka pohnuł, temu kłademu šwój dołh sapłacžicž. Ale wscho jeho prózowanje bě podarmo. Skónčnje temu směrzej nicžo njewubh, hacž tón posledni šredł nałožicž. Wón šebi tu wěz na wschě bofi pschemyšli; jeho šwójbni pod šylkami wotradžowachu, wón pak žadyn drugi wupucž njewidžesche, ale šebi psched durjemi teho bohacžka i mjecžom žiwjenje wsja. Nětko na tamnym bohathm poklecze a šmjertna wina ležesche, tak so tutón šwoju njeprawdu spósna, potutu cžinjesche a šwój dołh i danju hacž na posledni pjenježł sapłacžiči.

Šdnyž my tole cžitamy, šebi wschitzy na teho myšlimy, kiž je dla nascheje winy na Golgatha do šmjercze schoł. Š tamneho indiskeho podawka pak widžimy, so tež pohanjō něščto wo tym wjedža, so ma šo ša cžlowške hrěchi jedyn prawy směrž abo wujednař woprowacž. Bóh je jich psches tajke myšle na předomanje mišionarow wo Šhrystu a na kšesčizjansku wěru pschihotował.

Prawa šwobodnosć.

„Se-li so waš Šsyn wušwobodži, dha šeže prawje šwobodni“ (Šana 8, 36), tole krašne šlubjenje nascheho Šbóžnika płacžiči wschitkim, kotřiž pod pschahom hrěcha ša šwobodu žedža a tule šwobodu pola njeho pytaju, kiž je pschekamař wschěch šwjastkow. Woni durbja šhonicž, so wón hrěchi wodawa; woni maju wschědnje i njeho nowu móž cžerpacž ša bėdženje i hrěchom a k dobywanju. A hdyž tež bėda cžasž žiwjenja traje, dha tež dobywanje i Šesušom, Šsynom Božim. A tole wošwobodženje wot mozy hrěcha je jeno tón jedyn boř teje šwobody, kotruž pola Božeho Šsyna namařamy. Wón nař wošwobodža, so bchmy w jeho kraleštwje živi byli a jemu šlužili, so mohli w Božim domje džecžiči bycž, kotrež maju šjednoceništwō i Wótžom, dokełž nař Šesuš pschi wschej naschej šklabofcži jako nasch šarēcžnik nošy, kiž se šwojej prawdošcžu ša nař šastupuje. Tak wón hrěšnikam měšto wopacžneje wěštoscže, kotraž nař do škaženja pschinješe, wješelosč w pschihadže k Božej wótžnej wutrobje dawta, kotraž budže dołonjana, hdyž wón šwojich wot wěry k widženju powjedže. Nočžemy my wschitzy tule šwobodnosć pola njeho pytačž?

F.

Šmėrowanje cžěžkich myšlow.

Šnathy jendželšti duchowny Spurgeon (wupraj: Špördsch'n) widžesche mjes šwojimi pošlucharjami tež kóždu njedželu žónštu, kiž pschezo jara šrudne woblicžo cžinjesche a na kotruž, kaž šo šdasche, žane troschtno šłowo šacžičeža njecžinjesche. Duž šebi ras jejne bydlo pokazacž da a ju w nim wopyta. Wón ju nadeńdže, so we šwojej drje šhudobnej, ale cžistej štwicžzy šchijesche a mějesche psched šobu bibliju na blidže wotewrjenu ležo. Wona bėšche nad jeho wopytom jara šwjeshelena, pocža pak tola bóršy šašo šamyšlena bycž, šdychowacž a štonacž. „Ach, ja wschał“, tak žalofcžesche, „žaneje nadžije nimam; ja drje šym tola ša młode lėta bóle hrěščiła, hacž bė trjeba, a moje hrěchi šu wjetšche, hacž so mohle šo mi wodacž.“

Spurgeon šo ša jejnymi hrěchami wobhonjowasche, na cžož drje wona wschelle powjedasche, nicžo pak, šchtož by něščto wjetšche bylo. Kaž bė widžecž, bė wona cžěžkich myšlow a tež na cžėle cžerpjaza, tak so šo jej nětko na wscho kaž psches šakurjenu šchleńžu hladašche a so šo jej wscho: Bóh, ludžo, wona šama a jejne hrěchi hóršche šdachy hacž bėchu.

Šhonjenty duchowny wjedžesche bóršy, tak te wězy štejachu, a so i tym nicžo wucžinił njebh, hdy by se šchpruchami troschtowacž pytał. Duž drugi, na přenje pohladanje trochu džiwny pucž nastupi.

„Ale cžeho dla hałle w bibliji cžitacže,“ praschesche šo ju wón, „hdyž jejnym šłowam tola njewėricže?“

„„Wona je tola moje najdbržšche šublo,““ žónšta wotmolwi, „„a mi šo kaž Davitej dže, kiž špėwa: Šdny by twój šakon mój troscht njebh, bych dawno šahinył we šwojim hubjenštwje.““

„A le mišči tež hišcže kšodžicže?“ praschesche šo Spurgeon dale, teho bych šo na waschim měscze tež wostajil, pschetož Wy šo tola do wošady wėrijazyh šama wjazy njelicžicže.“

„„Ale to by tola žalofnje bylo, hdy bych wjazy le mišči kšodžicž njekšmėla!““ wotmolwi wona wscha naštróžana.

„A modlicž šo drje tež hišcže pschestala njecžicže?“ wobhonjowasche šo duchowny dale.

„„D tak hušto a kał nutrnje! Bóh šam to najšėpje wė!““ wona džesche.

„Wėscže šchto?“ Spurgeon na to rjetny, wscho wasche špėwanje, cžitanje a šemšchikšodženje Wam tola nicžo njepomha. Ša chžu Wam 100 hrimnow dacž — a pschi tym wón 100-hrimnař psched nju na blido položi — „je-li so mi šlubicže, šo pschichodnje modlenja, šemšchikšodženja a cžitanja w bibliji wostajicž. Dha macže i teje žykeje wězy i najmjėnšcha něšajki wužitk.“

„„Ale, knjes duchowny,““ ta žónšta wscha rošhorjena postany, „„kał móžecže šebi tola tajke něščto wote mnje žadacž? Šo by tola řekalo, šwoju dušchu ša pjenješy pschedacž!““

„Dha nětko šama widžicže“, Spurgeon džesche, šhutnje na nju hladajo, „kał šebi tajke něščto wažicže a so na šbóžnosčiči šwojeje dušche hišcže dawno njedwėlucže. A nětko wopomnicže to jene: Wo mēch plutow šo cžert njepróžuje; wschě Wasche cžěžke myšle pak nicžo dale nejšbu hacž nabbėhanja šleho njepšchecžela a špytwanja Wascheho cžėla. A škónčnje chžu Wam k troschtej to powjedacž, kał je duchowny Wesley (wupraj: Uėšli) šwojeho bratra, kiž je tež do cžěžkich myšlow šapadnył, troschtował. Wobaj pschińdžeschtaj k muri, psches kotruž kruwa hladajo šwoju hłowu šbėhasche. „Cžeho dla dha“, woprašča šo Wesley šwojeho bratra, „tuta kruwa šwoju hłowu wysche murje šbėha?“ — „„Nó, teho dla“, tamny trochu njemdry dla tajkeho praschenja wotmolwi, „„dokełž psches šamjenje nicžo widžecž njemóže.““ — „Tak durbjal tež ty“, tamny dale řecžesche, „šwoju hłowu wysche šwojich cžėmnych, cžěžkich myšlow šbėhacž a do jašneho ruma Božej hnadhy hladačž.“

Na to duchowny Spurgeon tu žónšku šašo wopuschcži.

Šo něščto cžasbu bu wón šašo k nej žadany, dokełž bė šthorila. Šako k nej štupi, namařa ju wschu troschtnu a wješetu. A kał bė šo to štalo? Spurgeonowe šłowa bėchu ju troschtnišchu ščinike a wona bė i noweje radošcžu w bibliji pytała. Tak tam tež tón šchpruch nadeńdže: Še Bóh ša nař, šchto móže pschecžiwō nam bycž? Šotryž tež šam šwojeho Šsyna nejje pschepuschcžil, ale je jeho ša nař wschitkich podal; šaha by wón tež njechał i nim wschitko nam hnadnje dacž? (Šom. 8, 32).

Tole šłowo jej móž dawasche, so šwoju hłowu wysche cžėmnych myšlow šbėhasche a wješela do pschichoda a wėcžneho žiwjenja hladašche. Wona šo na šmjercž, kaž džecžo na hody, wješelesche a je potom tež šbožowna šwoju pošlednju drohu cžahnyla.

Bohuwėr.

We wulkim měscze bydlesche šhudy wucžer se šwojej žonu a šwojimaj dwėmaj džėcžomaj, hólčžkom, kiž bė 6, a hólčžku, kiž bė hałle 4 lėta. Tón hólčžł mějesche dólčžkate woblicžo a cžėrwjene wlošy, kiž jemu do wschěch bokow štejachu, bėšche pak dušchny, a kóždy mějesche jeho rad; jemu řekachu Bohuwėr. Šeho šotšicžka, Šilža, mějesche mjehke kudžerjate wloški, dólčžki w licžkomaj a bė jara žunjeho waschnja.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłaj,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróeny
Napoj móeny
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnny
Přez spař měrnny
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwał,
Swěrnje džěłaj
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Dušl daty,
Wotpoń ty.

Z njebjes mana,
Njeh čl khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će

F.

Šerbške njedželske lopjeno.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šmolerjez knihicziščezěrnj w Budyščinje a je tam ša šchwórtlětnu pschědplatu 40 pj. dostacž.

Judika.

Psalm 77, 8—14.

Šdyž nam druhdy čezěte starosće na wutrobje a wulke štyšnosće na šwědomnju leža, tak šo šebi žaneje rady wjazy njewěmy, dha čzemy čzinič po tamnym wěrjazym šchesczjanu, kiž něhdy še šwójimi pschěczělemi po kraj ju džěšče. Woni mějachu šebi wjele powjedacž wo tych prózach a wobczěznosćach, bėdženjach a čzěrpenjach, kotřez mōža čzłowjeka domapytacž w tutym žiwjenju a kotřez nikoho pschepušczěneho njewostaja. Tehdy džěšče tón wěrjazy šchesczjan: Wj dyrbicze jeno po mni čzinič a kaž ja š wopjeczizu šedžo hladacž na kraj a pucz. Šdyž pak štajnje do přědka hladacze, dha widzicze tu přjedy hižom kōždy kamjen, kiž na pucz leži, a kōždu džěru, hđžez budze wos štorfany a mjetany, a tak štaracze a tyschicze šo hižom do čzaka. Ša wščitke tajke šadžěwki tež widžu, ale hagle po tym, šo šmy nimo nich a kōždy kamjen a kōžda džěra, psches kotruž šmy derje pscheschli, wabi mje š dźakowanju, šo šmy šbožownje nimo jěli, mjes tym šo wam tajke kamjenje a džěry špochi štarosće a štyšnosće naczinja. We wulkej štarosći a štyšnosći nadeńdzemy džěšča tež pobožneho psalmistu Akapha, kiž widži tež jeno čzěmnu nōž nusy a šrudoby wokolo šebje a we šebi a wysche šebje, pschetōž tež njebješa bėchu jemu po jeho šdacžu samknjene a tež modlenje a šdychowanje na šdacze ničzo njepomhašče. Tu hladasche Akaph tež mohł rjez š wopjeczizu šedžo na wščitke te nusy a

štrachosće, kotřez ležachu hižom ša nim, š Božej pomozu derje pschětrate, špominajo na te džitwne šlutki, kotřez bė Bóh tež hižom w jeho žiwjenju čzinič, a jeho wutroba troschtuje a šmėruje šo šako psches tu myšlicžku: Bóh njeje tola hišcze nikoho wopušczěčl, Bóh šwěrnny je a šwěrnny wostanje.

Njemōžemy dha pak tež my džěšča hišcze tajke pōšnacž a wušnacž, hdyž mohł rjez š wopjeczizu šedžo hladamy na pucz našchego žiwjenja? Čzězke čzaky šmy mēli we šwójim žiwjenju, hđžez šo nam šdasche, šo je Bóh šwoju wutrobu a ruku wotwobročl wot naš, ale napōšledk dopjelni šo nam to šłowo šlubjenja: Ša šym šwoje woblicžo wokomknjenje hñewa pschěd tobu potajl, ale š wěcznej hnadu čzuz šo nad tobu šmilicž! Duž njeczišmny jeno přjecž šwoje dowěrjenje š Bohu, kaž Akaph jo tež přjecž njeczišmny we šwojej nusy, ale wjele bóle

1. w nusy šwojich hrěchow dowětmny šo hnadze teho šnjesa,
2. a w nusy šwojich čzěrpenjow dowětmny šo možny teho šnjesa.

W nusy šwojich hrěchow šdychowasche tež Akaph, jako šydom a šydomdžěšaty psalm špěwasche. Šdyž wón pak tehdy na šad hladajo šo dopomni na wščitke te štrachosće, kotřez bėchu š Božej pomozu hižom derje pschětrate, na wščitke te dobroty, kotřez bėšče wón jemu hižom wopokasał w čzělnym a w duchownym, dha wšchał

dyrbjachu jemu jeho hrěchi a pschestupjenja čim bóle na šwědomnje padacz a jeho tyschicź, dha pak mējesche wón tola tež sašo njethabłaze doměrjenje ł hnadze teho Knjesa, tak so dżesche: hdyž ja jeno tebe mam, dha ja niczo njerodžu wo njebeša a wo semju. Derje bēsche Akaph pobožny a wěrjazy israelita, ale tež najdušnišchi čłowjeť ma šwoje šlabosće a šte počinki a móže w čašu špytowanja šapadnyč do čježkich hrěchow. Njepokaže dha nam to w tutym póštnym čašu Judasch, kotryž wschať najprjedy tež šwojeho mištra lubowasche a jeho potom tola pscheradži? Njepokaže dha nam to wyšozny wobhnadžený Petr, kiž bēsche temu Knjesej ł pschisahu wobkruczil: a hdy bychu šo wschitzy pohóršchili na tebi, ja nochzu šo na tebi pohóršchicź, a tola wón šwojeho Šbóžnika šapre? Duž dha, komuž šo šda, šo šteji, tón šo hladaj, šo njepadnje. Šswjate wschať šu pschezo te pucze, po kotrychž Bóh šwoje džěczi wjedze, ale kať nješwiate a hrěschne te pucze, po kotrychž my šhodžimy, tak šo by tón Knjes dženska dosč winy namakať, naš wěcznje šastorczič, nam žaneje hnady njewopokasacz a šwoju šmilnosč w hněwje šamknyč. Ale džakowano Bohu, Boža hnada a šmilnosč je wjetšha hač čłowjekow hrěch, a pschezo hiščeze čže Bóh hnadny a šmilny byč kóždemu hrěschnikej, kiž pokutny a wěrjazy šebi hnadu w Khrystušu pyta pola njeho. Njeczišimny teho dla šwoje doměrjenje prjecz, ale w nusy šwojich hrěchow doměrny šo hnadze teho Knjesa a w nusy šwojich čžerpjenjom doměrny šo mozy teho Knjesa.

Akaph bēsche šebi derje wědomny, šo njemóže šam še šwojej mozu šo wumóz ł nusy šwojich hrěchow, ani ł nusy šwojich čžerpjenjom, ale jeho troštowasche tehdy ta myšliczka: prawiza teho Najwyššicheho móže wicher wobroczič. Prawiza najwyššicheho Boha, kotraž je něhdy israelski lud wumohla ł Egiptowšej a derje pschewjedla psches čžerwjene morjo a šawjedla do šlubjeneho kraja, móže tak tež dženska hiščeze nješbožowneho čłowjeka wumóz ł wulkich wodow šrudoby. Duž tež Akaph hižom ł šhwalenjom šo prascha: hdy je tajki Bóh, jako ty, Božo, šy? A njemóžemy dha my teho runja tak šhwalicz? Tež w najwjetšim čžerpjenju njetrjebamy nadžiju a wěru pušchczič, ale šo doměricz mozy teho Knjesa, pschetož prawiza Najwyššicheho móže tež dženska hiščeze wschitko wobroczič. Wón, tón móžny Knjes, kiž je něhdy wětram a žołmam wobhrosyl, budže tola tež nam nasche šylsy šetrěč móž. Haj wschať, wulke čžerpjenja potrjehja druhdy čłowjeka jene po druhim a druhdy njemóžemy wupowjedacz, kať wjele horja a hubjenštw a jeno jeneho čłowjeka tyschi a čwiluje, ale ruka teho Knjesa njeje hiščeze pschiróšchena, šo by pomhacz njemohla, a něchtóžkuli je hižom džiwnu pomoz teho Knjesa šam šhonil we šwojim žiwjenju. Hdyž pak tón Knjes tež na mēšče njepomha, ale dolho čžaka, prjedy hač wón naš šwješeli še šwojej pomozu abo hdyž wón nam hinať pomha, hač my to šebi woczakujemy, a my picz dyrbimy tón hórki šhelich, kotryž wón nam podawa, to doměrjenje šmēmny tola ł njemu mēcz, šo wón šebi niczo wot naš nježada, šchtož mohlo nam šchłodne byč, ale jeno ł lěpschemu šlužicź. Duž njeczišimny šwoje doměrjenje ł Bohu prjecz, ale w nusy šwojich čžerpjenjom doměrny šo mozy teho Knjesa, a šchtož na Boha šo šalozi, tón na žadny pēšť njetwari. Šamjen.

Mje njewopuszcz!

Mje njewopuszcz! Ša Tebe horzo žadam
A ł Twójim šwjatym wyšokosčam hladam;
Ša na Tebe, o Knježe, ł doměru
Wšchu stajam nadžiju.

Mje njewopuszcz! Šso moje horjo minje,
Šdyž jeno wotpočuju w Twójim šlinje;
Mi jašne šwětlo nozy šacžeri,
Še dušcha pschi Tebi.

Mje njewopuszcz! Nētł wjeczor mój šo bliži
A šłonzo žiwjenja šo hižom niži;
Duž, Wótče, daj psches Khrysta šašlužbu,
Šo šbóžnje domcj du!

K. A. Fiedleř.

Pohlad k njeju.

Šchto rudžich šo, o wutroba,
Šod horjom, štarosčzu?
Čžihni šwoju tyschnosč na Boha,
Tón nusu šnaje wschu.

Haj, na Tebe čžu doměrnje,
Mój Božo, šhladowacz;
Nječ wscho mi šjerje žiwjenje,
Šchto mohł mi Tebe wsacz?

K. A. Fiedleř.

Khrystuškowa wujednařska krej.

Dr. M. Luther ras na šmjercz šhoreho studentu wopyta a dokelž widžesche, šo ł nim na šonž dže, rěčžesche takle ł njemu: „Mój luby šyno, ty budžesch bórny wumjecz dyrbjecz. Šchto pschinjekesch potom psched šwojeho Šbóžnika?“

„Šeno šame dobre,“ młodženz wotmolwi.

Luther šo nad tym džiwasche a rjekny: „Šchto móžesch ty šwojemu Šbóžnikej dobreho pschinjecz, hdyž šmy tola wschitzy šami hrěschnižy?“

Ma to tón mrejazy młodženz džesche: „Ša šwojemu Šbóžnikej wutrobu pschinješbu, kotraž je ł jeho šwju wobkrjepjena.“

Nad tym šo Luther šwješeli a šłončzi: „Duž čžehni ł njemu, mój šyno, ty budžesch jemu witanu hōšč.“

Móz lubosče.

W jenej šchuli hólz šedžesche, bošny, kaž wschē druge; ale pschi tym bē tež jeho drašta rostorhana, a wón šam šo šdasche šhětro šanjerodženy a hruby byč. Tuteho hólza pak bē wučer na přenje město šadžil, a jako šo jeho praschachu, čžeho dla je to čžinił, wón wotmolwi: To je žadny hōšč, teho dyrbju šebi wōšebje čžesčic, pschetož jako wón dženska rano pschińdže, mi Khrystuškowe šłowo do myšli padny: Šchtož jene tajke džěcžo horje w ošmje, tón w ošmje mje horje; a teho dla šym jemu přenje město pschipošasať. Pschi tym jeho majšasche, šchtož šo jemu wēšče hiščeze ženje štaťo njebē. „Tón hólz“, rěčžesche wučer dale, je šym wokolocžahazeju šarscheju a kradnje, šchtož móže. Alle ja čžu jeho hižom na lěpschi pucz dowjescz, pschetož ja w šebi wulku lubosč ł njemu čžu.“

Tón wučer bē jako muž šnaty, ke kotremuž džěczi tak rad na wučžbu šhodžachu, šo bychu šamo šarschimaj čžekať, jeno šo mohle ł njemu šobu do šchule hič. Wučer pak tež tehle hólza po-

darmo pschijał njebe, tón schuleŕ bu bórsy zyle hinaschi. Schtóž wschał ma prawu lubosć, tón tež něšto hódne dokonja. Šswjaty Pawoł džě praji: Lubosć wscho snjebe, wscho wěri, wscheho šo nadžija, wscho pscheczeŕpi.

Njeruny kónz po šmjerczi.

Pobožny kšesczijan bu ras wot rubježnikow nadpadnjeny; cži jeho do šwojeho lěhwa dowjedžechu. Tam wón t nim džěšche: „Lubi pscheczeljo, mi šo šda, šo šo wy we wschelatim Šhrystuškej runacze.“

„Kak to?“ šo rubježnicy džiwajo praschachu.

„To chzu wam hnydom prajicž“, jaty wotmolwi. „Slejcze, Šhrystuš kšodžěšche mješ hrěšnikami, wy tež; wón pucžowasche psches hory a doliny, wy tež; wón njemějšche, hdžež by šwoju šlowu položil, wy šče tež kšudazy; wón wołasche běda na bohattyh, wy tež; wón bu sazpiwany a pschesczěhany, wy tež; wo nim wołaschu škónčnje: kšičižui jeho, kšičižui jeho! wasch kónz njebudže tež ničžo druge hacž šhibježa; ale wón džěšche t kšičiža do paradisa. Šdžeha pak wy po šmjerczi póndžecze?“

Cži rubježnicy šo jedyn po druhim mjelcžo wotšalichu a dachu jemu hieč.

Jesukowa wowzka.

(Pšcheložt.)

Zako wowzka Jesuša
Ššym ja polna wješela,
So mój paštyt šo mnu kšodži,
Mje na czerštwěj paštwje wodži
N mje šnaje, lubuje,
Š mojim mjenom mjenuje.

Šod nim kšodžu tu a tam,
Wulzy škódku paštwu mam,
Kotruž ja mnje wschědnje kšowa
N mje t našyczenju woła;
Šacžuwam pak lacžnotu,
Wjedže wón mje t žórlešchtu.

Močžyła ja womežicžka
Tehodla byčž šradowna?
Pšchetož po tym rjanym cžašu
Budn na njebjěskim kwašu
Šsedžecž w klinje paštyrja,
Njewuprajnje šbožowna!

Njekschcžene džěcžo.

Jedyn Barliński mješcžanski mišjonar powjeda: „W jenej šwójbje bėchu schtyri džěcži, t kotrychž njebe žane kšcžene. Šsuko- džinki husto tu macžer napominachu, šo by tola šwoje džěcžatka kšcžicž dala, dokelž je to kšesczijana pschisłuschnocž. Tola wona napschecžo tajkim napominanjam liwka a šymna wošta, haj druhdy mješěšche šwój šmėch. — Bórsy po tym jene tšilėtne džěcžo po krotkej kšorosčzi jemrje. Šako dyrbješche šo nětko pohrjebacž, šo hiečcže na druge džěcžaze cžėkka na pohrjebnišcžu cžakasche. Duž tótko do rynka žarowazyh stupi, šo by jenotliwym rowy pschipočasak a džěšche: „Tu je tón row ša te njekschcžene džěcžo.“ Tuto šlowo macžer njekschcženeho džěšcža tak pohnu a naštróža, šo jej pschecžo šašo t wotewrjeneho rowa žakostnje do jejneju wuschow kšincžěšche: „To je row ša njekschcžene džěcžo!“ — tak

wona šama powjedasche. — Šak budže pak jej junu we wěcžnosčzi do wuschow kšincžecž, hdžž budže rėfacž: „To je macž njekschcženeho džěšcža!“

M.

Šhto pschecželne šlowa šamóža.

Suriš bėšche wopuschcžene džěcžo. Macž bė jemu dawno wumrjela, nan wscho pschecžinił a pschepil, tak šo bėchu jeho do gmejnskeje kšěže tykli. Wón šam pak, lėdom 12 lėt šary, hižom ša škulšte lėta škužěšche. Šeho hospodač, hrosny, škupy cžłowječ, čžyšche šebi tež hiečcže něšto t njeho wudrėcž a jemu teho dla wot ranja hacž do wječžora džělacž dawasche, šo ani porjadnje do šchule kšodžicž njemóžěšche. Šo by hdž žaneho pschecželneho šlowcžka šaštyšchal byl, teho šo Suriš dopomnicž njewjedžišche. Wschitzy šo t nim štokachu, jeho šwarjachu a hanjachu, domach kaž w šchuli.

Tak njekšmėdžišche wón ras tež šašo do šchule hieč. Šospodač jeho na polo póška, šo mješěšche runje tehdy nimo šchule hieč, hdžž mějachu škulšte džěcži šastawku a šo pschecž šchulu wołoko honjachu. Suriš mješěšche roštorhanu draštu a t džėraweje nohajzy bė cžerwjena, masana pjata widžecž. Wón šahasche a čžyšche šo njewidžany nimo škulšicž džěcži šunycž. Tola wone bėchu šo jeho hižom dohladaše. „Masany Suriš, masany Suriš!“ tak šo se wschěch bokow na njeho wołasche, a džěcži šo t njemu cžisčecžachu a do njeho štokachu. Šako tak šam wschėm napschecžiwu štejšche, horješčtej šo hnėw a hida w nim. Še šwojimaj pjascžomaj tyhč přėnich małyh wołakow porašy a kaž džiwu wołoko šo bijesche. Duž šo te wjetšche džěcži na njeho walichu a bórsy ležesche Suriš na šemi a wscho do njeho pjerješche, kaž jara šo tež wobarasche. Šunje nětko wucžer pschidže, a Suriš pschecž nim t blótom šaplazany štejšche. „Cžeho dla nješšy džėnša do šchule pschisłoch?“ šo wón jeho woprascha, a te druge džěcži šmėjo na njeho hladachu. Suriš mjelcžesche. „Duž wocžit tola hubu, hdžž t tobu rėcžu“, šwarješche wucžer dale. „Šhwile njemějach,“ Suriš škónčnje rjekny. Duž wucžer džěšche: „Šutšje mi wot šwojeho šospodarja papjerku pschijnješch, hdžež šteji, cžeho dla džėnša do šchule pschisłoch nješšy.“

Tak Šurja šameho wostajichu. Šrej jemu w žikach bijesche, kaž hamor na nakowu. Šchto móžesche dha wón ša to, šo bė macž morwa a nan lidora? Mějachu drusy teho dla prawo, šo t nim štokacž kaž t džiwim škotom? Njemějěšche dha wón žaneho prawa ani na proščka cžłowškeho šboža? Duž nasta w nim požadanje, někajke nješbože a t nim prawje wjele ludžom šchodu nacžinicž, kotšž bėchu tak njekšmilni pschecžiwu njemu byli. Wón čžyšche tež pošacž, šo móže kušacž, hdžž jemu kšiwodu cžinja. Wječžicž šo čžyšche nade wschitkimi, a potom njech t nim šapocžnu, šchtož čžedža.

F.

Wječžor šo njewidžany t doma šuny. Bėšche tołsta cžma a šylny wėtr torhasche ličže se šchtomow. Suriš po wšy džěšche, kšornat t wuschomaj ščehnjeny a w ruzy tyšku šchwablicžkow. Nětko čžyšche pošacž, šo ma wón móž nad žylej wšy. Šašo jemu, kaž wschė pošlednje dny, myšle hrajachu, šo wscho widžesche, šchtož mješěšche šo štacž. Šchtychowančžki čžze se šaka wucžahnyčž a woheń pod tšechu tyšnyčž. Šotom dyrbja šo tšechi a žyle twarjenja palicž, a kaž kóčžka dyrbi woheń t jeneho doma na drugi lėšcž. Wón pak čžze šo šwojeho wječženja wješelicž, hdžž budža ludžo wuštróženi po hašach bėhacž, njewjedžo, hdže maja pschimacž. Tak šebi štejo myšlesche.

„Dobry wječžor, Šurjo“, na jene dobo mała holcžka t njemu rjekny a jeho t jeho hrosnyh šonow wubudži. „Nješnajěšch dha mje wjazny?“ to džěcžo dale rėcžesche a jemu šwoju ruku da. „Njedopomnišch šo wjazny na te wódne kolesto, kiž šy mi wurėšak, a kiž tak rjenje džěšche? Ša mam jo hiečcže domach.“

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaj
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpođń ty.

Z njebjes mana,
Njeh će khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će

F.

Sserbske njeđzelske łopjeno.

Wudawa šo kóždy šobotu w Smolerjez knihcizishezerni w Budyschinje a je tam ša šchwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

Palmarum.

Sach. 9, 9.

„Wješel šo jara, Zionsta džowla, a wysta, Jerusalemska džowla; hlaj, twój kral pschińdže k tebi, prawy a pomoznik, khudy, a jědže na wóple a na mlodym wóple teje wóplizy.“ Jako profeta Sacharja to pišasche, bě šo israelski lud s babylonskeho jastwa drje wrócił, ale wón bu wot wschelakich njepscheczelow a šušodow nadpadowany a tyscheny a do njeměra stajany. Pscheczimo tutej czwili šlubi Bóh tón Knjes psches šwojeho profetu krala ša pomoznika. Zyle wěsće je Sacharja s tutym šłowom na mešiasa pokasał. Kaž pał zly Israel semskeho krala ša mešiasa woczakowasche, tak je profeta Sacharja tu tež na krala se šwětnej mozu myšłik. Ale w žanym jeniczkim tych šwětnych kralow, kiž šo posdžišcho ša knjesa nad Israelom šezinicu, njeje šo tuto wěščenje dopjelniło, wjele bóle je šo to hakle štało w Jesuku a to tehdy, hdyž do Jerusalema czehnjesche a jemu šly napscheczimo khwatachu, jeho ša Dawitoweho šyna witachu, Šosianna wołajo, s palmowymi hałosami w rukomaj.

Židzi s džěła wschał w Jesuku hižom bóršy po jeho šjawnym wustupowanju šwojeho mešiasa widžachu. Tak n. psch. šo šlepi pschi puczu k njemu wołachu: Jesu, ty „šyno Dawitowy“, šmil šo nad nami! Ale wschitzy woczakowachu, šo tež Jesu šwětno kralestwo šałoži. Jesu šo tutu myšł pscheco wotpokasowasche. Jako chychu jeho po džiwym naščenju teho luda krala šezinic, wustupi wón

na horu, wón šamlutki. (Jan. 6, 15.) — Tej macžeri džeczi Zebedeownych, kotraž jeho czěsczelatonna profesche: „Pschitaž, šo mojej dwaj šynaj bychtaj šedžiloj w twojim kralestwje, jedyn na twojej prawizy a drugi na ľewizy“, Jesu wotmolwi: Wy njewěsće, šhto wy prošycze (Mt. 20, 20). — Jako Pilatuš k njemu džesche: „Šy ty Židow kral?“, dha Jesu wotmolwi: „Moje kralestwo njeje wot tuteho šwěta!“ (Jan. 18, 36). A tola je to, šhtož bě tutón pohanski, romski bohót na Jesukowy šchiz s grichiskimi a s łacžanskimi a s hebrejskimi pišnikami napisał, šo by Jesuša a s dobom Židow hanił a ša šmėch mėl, šo pošna wěrnosć šeziniło: „Tutón je tón židowski kral.“ (Luk. 23, 38). A hdyž šli Boža martra šteji, tam widžimy tež jako našche wušnacze to napišmo „J N R J“, to reka: „Jesuš Nazarenski, kral Židow“. A hdyž je Jesuš po kralowškim waschnju do Jerusalema šacžahnył, dha chychu šo s tym šjawnje a šwjatocznyje šwojemu ludej ša jeho krala a mešiasa pschedstajicž. Šo na wóple jědže, to njeje, kaž šo druhdy praji, šnamjo ša wošebitu pokornosć. Tež najwošebnišchi knjesojo jěchaju w rańšim kraju na wóple. To je tam tak waschnje. A Jesuš chychu na tym dnju niž we wotrocžkowskej podobje, ale jako kral w Israelu do šwojeho města šacžahnyč; tehdy dyrbjesche wopravdže rekač: „Hlaj, twój kral pschińdže k tebi!“ —

Hdyž pał Jesuš žane semske kralestwo postajicž njechasche, šhto dha je potom chyl? Kaž Sacharja w duchu widži, šo tón pschichodny kral šwój lud wot jeho czwilo-warjom wušwobodži, tak dyrbjesche tutón Jesuš šwojich

pschwišowarjom wot žaloštneho njepšhecžela wumóz, wot hrěcha a s tym wot šmjercze. „Bóh je naš pschestajit do teho kralestwa šwojeho lubeho Šsyna, na kotrymž my mamy to wumóženje psches jeho krej, tych hrěchow wodacze.“ (Kol. 1, 14).

Wot hrěchow wumóz — to samóže jeno tón, kiž je šam bjes hrěcha. Šchtóž je bjes winy, tón je prawy. Ješuš běšče bjes hrěcha, bjes poroka, — prawy. We wschitkich spytowanjach je wobstał; njech je, so šo jemu wschitke krašnosče tuteho šwěta k nohomaj položa; njech je, so šo jemu we wobliczu čerpenja a šmjercze radži: „Bóh cze šwarnuj, to šo czi štačž njebudže!“ Pschezo je jeho jědž, so by činił wolu teho, kiž je jeho póšlał. Wón šmē šo praschecž: „Šchtó mješ wami móže mi hrěch dowješcz?“ (Jan. 8, 46). A k njemu šo jeho Wótž póšnawa: „To je tón šamy mój luby Šsyn, nad kotrymž ja dobre špodobanje mam“ (Mat. 3, 17). Jeho žyłe žiwjenje wot žłoba w Bethlehemje hačž do šchiza na Golgatha je Bohu šwjeczene, wschudžom a pschezo je prawy. A dokelž je prawy, dha je wón pomocnik.

Pomoznika trjeba tón, kiž je w nuy. A šhto je najwjětšcha nusa? To je nusa dušče, kotraž ša wodacžom hrěschneje winy woła: „Božo, budž mi hrěschnikej huadny!“ A k tajkim rošćazapolnym wutrobam Ješuš rjeknje: „Budž trošchtny, mój šyno, twoje hrěchi šu tebi wodate.“ Jeho šmjercž na šchizu ša to rukuje, so je hrěschny dolh šaplacžil. Ješuš šam praji, so je šwoje žiwjenje dał k wumóženju ša jich wjele (Mat. 20, 28). Wschitzy jeho japoschtoljo šu šo teho trošchtowali. Šswj. Jan pišče: „Ta krej Ješom Šhryšta, jeho Šsyna, wučžišczí naš wot wschitkeho hrěcha“ (1. Jan. 1, 7). Šswj. Pětr praji: „Wěšče, so wy nješče se šachodnym šlēborom abo šlotom wufupjeni, ale s tej drohej šrwju Šhryšta, jako njewinojteho a nješmasaneho jehnjecža“ (1. Pětr. 1, 18). A šwjaty Pawol je to we wschitkich šwojich listach wušběhnył, kaž n. psch. 1. Tim. 2, 6: „Ješuš je šo šam dał k wuplacženju ša wschitkich.“

Wumóženje wot hrěcha, wujednanje s Bohom, šbožnosčž tych, kiž bychu šhubjeni byli a kotrychž je wón šašo do džěczazeho prawa pschěšadžil, to je tón škutk, to je to šbože, kotrež je tutón kral nam pschihotował.

Komu pschinjěše wón tuto šbože? Šchtó šmē šo jeho pschichoda wješelicž? „Wješel šo jara, ty Zionška džowka, a wyštaj, Jerušalemška džowka.“ Tón lud, kiž bě w Zionje domach, kiž w Jerušalemje, w Bohu šwjeczonym mješče, šwoju wótcžinu mješče! Ale czi šamšni, kiž jeho tač horliwje powitachu, šo wot njeho ša mačo dnjom wotwobrocžichu, haj jeho k šmjercži wjedžechu. S tym šu šwojeho mešiaša a tač šwoje šbože šacžišnyli. Woni nješku w prawym čašu wopomnili, šhtož šo k jich mērej hodžěšče! Nětk bu Šraelske herbštowo pohanam date, — druhim džěczom.

Ješuš pač je a wostanje s kralom. Zionška džowka je nětk tón lud Boži, kiž je w nim šwojeho Šbožnika namakał a jeho šebi ša krala wušwolil, kotremuž rad šluži, s kotrehož ruki huadu ša huadu bjerje, a wo kotrymž wobšboženju wušnawa: „Njeje w žanym druhim ta šbožnosčž; teč njeje žane druge mjeno pod njebjom date tym čłowjekam, w kotrymž my mohli šbožni byčž!“ (Jap. šf. 4, 12).

Šchtó samóže dolicžicž wschitkich tych, kiž šu pschimoni? —

Njedželu Palmarum je pola naš konfirmazija. Kač je mloda šyla pacžerškich džěcži tač podobna tamnej wješelej šyle, kiž temu Šnjesej napschecžimo dže a woła: „Šosianna temu šynu Dawitowemu! Šhwaleny budž, kiž pschindže w mjenje teho Šnješa!“ Tón Šnješ šam čył tute mlode wutrobny žohnowacž, so by teč tu woprawdže rečalo: „Šlaj, twój kral pschindže k tebi“, kotremuž bychu rad šlužile čaš šwojeho žiwjenja, so by wón teč jich pomocnik był we wschěch spytowanjach žiwjenja a škóncžnje k wěcznej šbožnosčži! Šamjeň.

V. w H.

Bošmończka.

Šhto žyčkej wotewrja dženyš durje
A šwony škincža šwjatocžnje?
Šhto ludžo šteja jako murje
Ššched Božim domom nutrnej?

Šlaj, do žyčwje dženyš mlodosčž čehnje,
We domje, šchuli šklubana;
Duž se štaršchimi pschewodženje
Ši dawa teč wscha wošada.

Na wobliczu jej štrowosčž kčěje
A barbi licžka čerwjene,
Tu wutrobu pač wěra hrěje,
Da nadžej ša dny pschichodne.

Nětk psched woštarjom džěcži šklecža
A lubja šwěru Šbožnikej,
Šso jemu ša wschě čašny šwjeczža
Še šwojej dušchu mlodušchlej.

Šnješ Ješuš škadže na nje ružy
A žohnuje je s lubosčžu,
Šo bychu psches žiwjenje dužy
Šačž na škóncž štale we šbožu.

Duž štučče nětk na nowu drohu
A džeržče, šhtož šče šklubike,
A žane nješaj šwoju nohu
Na pučče, Bohu pschecžiwne!

Ty pač, o Šhryščče, pač je šwěru,
Budž šam jim wodžer wobštajny,
Čžiň njepowalnu jim jich wěru,
Šo njebyłe bjes šepjery.

A póndu nětko na wschě štrony
Šo wschellich pučžach žiwjenja,
Šačž škóncžnje junu šnjertne šwony
Še šiwaju wschě do rowa,

Dha wšmi je wschitke s huadu k šebi
Šim wotewr šwoje nješješa;
Nječ čašnu potom wschitke k tebi
Do nješješkeho Šalema!

Lubosčž hačž do šmjercže.

Něhduschi čěški kral Wenzel šo ras w Prašy k židowštemu templu wješěšče, so by šwojej žonje tón rjany twar pokasał. Pola jeneho židowškeho doma padny s ščěchi w blisłosčži krala žyhel na hašu. Duž to mējenje nasta, so šu Židži krala šabicž čyly.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbnj statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spař měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana,
Njeh čí khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će
F.

↳ Serbske njedželske lopjeno. ↳

Wudawa so kóždu sobotu w Šmolerjez knihiczišćežerńi w Budyschinje a je tam sa šchwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostać.

Jutrowniczka.

Jan. 11, 25. 26.

Jutry su so sa wjele čłowjekow sa šwjedzeń stwórbu sežinile. S tutym šwjedženjom šjednoczeja so jim myšle wo nowym žiwjenju, kotrež so w stwórbje wschudžom w najrjeńšich, najžiwišich barbach šjewi. Ale sa jich wjele je to pak tež wscho, a w potajnym wostanje sa nich to, šchtož chze jutrownj šwjedzeń kšchesczijanam pschinjesć. A tola wucza kšchesczijanste jutry sa našche duchowne žiwjenje, sa našchu dušchu tošamo, šchtož nam wontach napšhećo klinezi s přědowanja stwórbu: Dobycze žiwjenja nad šmjerczu. To je tež to, šchtož Jěsuš Marće praji, kotraž je šrudna a štyštna dla šmjercze šwojeho bratra Lazara: „Ša šym to horjestawanje a to žiwjenje. Šchtož do mnje wěri, budže živy, hać wón runje wumrje. A šchtož je živy a wěri do mnje, tón nihdy njebudže wumrjeć.“ (Jan. 11, 25. 26.) Haj, wo to jedna so k jutram: Jěsuš je to horjestawanje a to žiwjenje. To, šchtož wón tam w Bethaniji prajesche, drje je jeno pol rošmjene wot tych, kiž jeho šłowa šłyschachu, to so potom na tamnym jutrownym ranju šjewi, hdyž tón kamjeń wot roma wotwaleny a tón row prošdnj namakachu, doniž wón šam k tym šwojim s njeho nještupi, so by jich šrudobu do wješelosće pschemobrocził, kotraž je w jutrownym postrowje žiwa wostala, s kotrymž so kšchesczijenjo přěnich lěštotetkow mjes šobu postrowjachu: Tón šnješ je štanjł, wón je wopravdže horjestanjł. A tajka wješelosć dže

tež hiščeže dženska kóžde jutry psches to žyłe kšchesczijanstwo na šemi.

A my mamy prawo, so tak wješelicz, pschetož w horjestawanju je žiwjenje nad šmjerczu dobyło. A hdyž je so tež pschecziwo tutej wěštosći, so žiwjenje dobyćeršy nad šmjerczu wyšta, we wschěch čašach a se wschěmi šřědkami wojowało, dha my tola tež wěmy, so šu njeliczomne millijony čłowjekow móž a wofšchewjenje a žohnowanje w jutrowněj powjesći namakale, hdyž wscha druha pomož niczo nješamóžesche. My chzemy jeno šebi ras přjecz myšlicz tu jutrownu wěštosć wo Jěsužu, kiž je to horjestawanje a to žiwjenje, šak by našche žiwjenje kšhude a hubjene bylo! Šchto chzpli my šapocžecz, hdyž my pschi kšoro- a šmjertnych ložach šwojich lubych blisťosć šmjercze hižom čujemy? Šchto by nam dało dowěrenje, hdyž mamy pschi kšchecžach štać, abo hdyž won džemy k čžichemu wotpocžinku šwojich lubych šemrjetnych? S wotkal chzpli šami wješelosć wsacž, hdyž so sa naš hodžina wotšalhicza bliži? My bychmy do šadwělowanja pschisšli, s kotrehož njemohl naš tež škšryštuškej njepšchecželšy šmyšlenny šwět wutorhnyć! Ale ně, my njedyrbimy šadwělowacž, pschetož jutry dawaju nam to prawo, so šměmy tež my wufnacž: Ššmjercz je pošřjeta do dobyćza. Šdže je, šmjercz, tvoje žahadło? Šdže je, hela, tvoje dobyćze? Ale Bohu budž džak, kiž nam to dobyćze dawa psches našcheho šnješa Jěsom škšryšta.

Wěšće, tež my nješšmy wutorhnyeni s možy šmjercze. Jěsuš tu praji: Hać wón runje wumrje! Tež my nje-

Sy-li spēwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spař měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spēwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoń ty.

Z njebjes mana,
Njeh čí khmana
Žiwosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřěw će

F.

Sserbske njeđželske lopjeno.

Wudawa šo kóždu šobotu w Smolerjez knihicziščetni w Budyschinje a je tam ša šchwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

Quasimodogeniti.

Kol. 3, 1—4.

Jutry, tež mlode jutry, kiž džěnska mamy, naš wažnje na to pokajuja, šcho ma nam žiwj Chrystuš prajicž. Wone nam našche mjeno do pomjatk wołaja: šchesczijan. Šchesczijan to je po prawom Chrystian abo Chrystušowy. To mamy bycz, tajzy šmy prawi. Š Chrystušom žiwj bycz — to wostanje potajnstwo šchesczijanstwa! Na to naš tež našch text wjedže, kiž šo šapocznje: Šče-li wy š Chrystušom stanyli, dha pytajcze, šchož je horjefach!

Šchesczijenjo, budžcze š Chrystušom žiwj!

1. D žiwjenje w šwjatej wyškofczi! „Pytajcze, šchož je horjefach!“ Chrystuš je semju wopuszczil a tak rjez něšto lěpsche, wyschšche dozpicł. Jeho horjestacze šjewi, šo je dobył nad šwětom, a šchož w šwěcze je. D tak wjele bėdženja je tu mēl se šwětnym a se šlym, tón šwjaty!

Prěnje pomyslenje pschi tym je, šo tež my w šwěcze to najlěpsche njenamałamy. Ale ša Chrystom hładajo, š nim w duchu šjednoczeni to prawe a krašne namałamy. Šusto šo spēwa, hdyž dwaj šlubjenaj pucž š woltarjej pschindžetaj a chzetaj do žiwjenja w hromadže wustupicž: Jesu, přjedy dži nam tu na semi. To je prawy šchesczijanški spēw, a někotry, kiž hewał mjenje wo šchesczijanšte rodži, šebi tajki šhěrlušch lubuje a njeby rady jeho parował.

Wty mamy tu delkach šwoje džělo a šwój nadawł, njeh šmy frejni, njeh mandželszy, ale myšl š tym špokojena

njeje. Na semi nosy šhodžitej, a tak nusne tu matej! Ale wotryknjeny tónž leži wyschšcho. Čžělo pschebywa proch wot procha, semja wot semje, w niškofczi, ale duch pyta wyškofcž. Wjele jich wjasnje w čašnym, šchož runje woczj widžitej a wuschj šlyšchitej, ale domišna leži tola ša naš we wěcznym. To je prawy jutrowny šynł a šlink:

Šdže namaka dušcha šwój štatok a dom?

Šcho kryje ju se šwojim šwarnowanjom? —

Wón njeje tu, dom dušche je horjach, hdyž we šwětle šu.

Šchesczijenjo šo ženje wot šwojeho Anjesa Jesom Chrysta džělicž ani wottorhnyčž njemóža. Šdžež Chrystuš je, tam jich myšl šteji. Šaž někotry na šwojim wutrobnu wopon abo medaillon jeneho lubeho čłowjeka nosy a tak šwoju luboščž š tym š njemu šjewi, tak ty, kiž chzešch wěrnj šchesczijan bycz, teho Anjesa, kiž je čže lubował, šo ša tebe podał, ša tebe tež štanyl, jeho we wutrobje nosch! „Pytajcze“, pišche šwjaty japoschtoł, „šchož je horjefach, hdyž Chrystuš je.“ Pytajcze to wyškofe! To šwjate a bóšste je tež to wyškofe. Šawoł we šwojim liščže psched šawjedženjom psches pohanski wobkhad warnuje, pschede wschēm psched wobžranštwom, wopikštwom a nje-pózcziwosczu. To je wopravdže něšto niške! Štót njeh ma na tym doščž, hdyž šwoje čželne žadanje a čžerjenje špokojja, Boži čłowjek ma wyschšche pytačž. D kelto po šwonkownym wyškofe štejaznych ludži, wošebnych, wuczonych w tamnym teži, ale šnutskach jim wyškofoscz pobrachuje. Woni šu gmejn a nišzy! A někotry psched šwětom nje-

wobkędźbowany człowiek steji hinał, wysoko: swoje žadoščje do wusdy wošnje, jako čisty, swjećeny psches semju dže, wěru a pobožnosť we wutrobje! So by našch narod so sažo dohladał, kak to kšesćijanski ludy posběha, kak wone to pschirodžene porjedža. A ty, njemožesch ty wšchědnje tu wufnyč, hdyž wšchitko wotkladuješ, šchtož njebieske njeje, ale semske: Sidženje a słóšč — njedusčne a šhnike rěčjenje. Słyšch japoščtoła, kiž napomina: Njełhaježe jedyn na drugeho. My mamy wjele bóle kšesćijenjo w skutku bywacz. Koždy džen mamy so do wysočosče posběhowacz. Tón je woprawdže i Khrystušom žiwj, šchtož je so snutskownje pscheměnił, na njebieske w duchu pschěbadžil a pyta — sprawnje pyta, šchtož je i tamneho sbóžneho swěta!

2. Kšesćijenjo budže i Khrystušom žiwj! D žiwjenje w potajnej krašnosći. „Wasche žiwjenje je potajne i Khrystušom w Božy.“ Někotry rjany poklad abo drohotny šchaz wobšedži, kiž jeho sbožowneho čini. Wón ma so i nim sa bohateho, njech tež to druhich woczy nje- pytnu. Tak kšesćijenjo se swojej wěru a nadžiju na teho Anjesa Jesom Khrysta! Temu něhdy pohanjo, kiž běchu i čělom a duschu žyly na semi, njerošmjachu. Tež dženšja je mnohim to najlěpsche w našchim kšesćijanstwje zusa wěz. Prawdosč, měr a radosč we swjatym Duchu, šchto snaje to hlubočo dosč? Tón je snutskownje sbóžny, ma potajnu krašnosť. Druhim žnano je nadpadny. Swět rady tajkeho pschima a wušměšča.

Glaj, woni so swonkach te sazpjene džěči,
Tón swět jich sa hrošnosť a sa ničjo ma.
Glaj, snutskach jich lubošna rjanosč so swěći,
Tež Bohu a człowjekam wonjenje da. —

Anjes Jesuš sam praji: Hdyž ja k wam pschincž budu
A sjewicž so swětej, dha sjewicž tež chzu
Tu wěrjazu njewjestu psched swětom khudu
We krašnosći bjesbóžnym k nastroženju. (631, 2. 6.)

„Hdyž so Khrystuš, wasche žiwjenje, sjewicž budže, tehdy budžeže tež wy i nim sjewjeni w krašnosći.“ To je ta potajna krašnosť. Hdyž Bože słowo snaja a wěru we wutrobje nošča, tam je snata, wěsta. Sa čělnej woczy widžicž njeje. Wědomosč ma ju samo sa njemožnu. Ale kak je Pawoł sbožowny w njej, kiž šebi žada wotbal čahnyč a pschi Khrystušu byč! Kak sbóžny tamny telko čerpijazh tkalž, kotryž běsche pschezo tajki směny a na swojim stón- cženju k lěkarjej džěsche: Ja šym hotowy, ja mam wodacže hrěchow. D wulke potajnstwo swjećeneje wěrjajeje dusche: Khrystuš je jeiny wumožnik! S nim ma wodacže hrěchow, žiwjenje a sbóžnosť. My ničjo sami nješmy, ale tón Anjes je wscho. Wón našche žiwjenje tu a našča krašnosť tam. Kajka budže to krašnosť! Jutrowny čas je wješelj čas. Budž radosče počna, duscha, kotraž šy i Khrystušom žiwa!

A njebieskam chze so hižom dawno nam,
Anježe, pomhaj nam tež tam! Šamjeń.

M. w M.

Sczerpliwosč.

Najwjetšche čerpijenje je tón měl, kiž bu „jehnjo Bože“ mje- nowany. Nam njeje možno, prawje dorošmicž, kajki mjecž je so Khrystušej psches wutrobu drěl, jako na kšičžu wumola: Mój Božo, mój Božo, čeho dla šy mje wopuschěčil? To je tak štystne wolanje byko, kajkež jo priedy ničto šlyšchal njeje a ničto wjazh šlyšchěč trjebacz njebudže.

Ale tuto čerpijenje njeje hjes myta wostało. Žako bě tón

Anjes stanyl a te černje, kiž běchu jemu jeho głowu rósdrěle, ros- teptane na semi ležachu a tón kšič, na kotrymž bě so wudychał, bě na kšičski rosrubany, a wón měješche psched soču to žyke wu- možene człowjestwo, dha je wón sbože we swojej wutrobje sacžul, kiž jemu wscho čerpijenje bohacže saruna.

My jako kšesćijenjo šmy psches kšiččenizu pod kšičž Khrystušowy a teho dla tež pod wjele čerpijenjom stajeni. W mlodych lětach je jich drje mjenje, ale i lětami wone pschiběraju. A bjes nich ničto njeje. Hdyž šebi tež na nělotrymžkuli nahladašch, so žaneho nima a jemu jeho sbože sawidžič, dha so mylišch. Praschey so jeho, dha šhonišch, so ma wón žnano čěžiče brěmjo dnyli ty, a hdy by k njemu pschichoł a so i nim mēnjal, by šebi wjele čěžiče čerpijenje domoj nješł, hacž šebi je i domu nješesche.

Wscho čerpijenje pak chzemy njesč w nadžiji. Wšchako wěmy, so nam Bóh černje tež i našcheje černjoweje tróny stónčnje wschě wulama a nam wěnz trajazeho sboža na głowu staji. A je nam čěžko, we swojim čerpijenju so spočojicž, dha pohladajmy na wobohich pohanow. Čěžnosťow maja woni wjazh hacž my, a do jich čmy jim žana hwěšda nadžije na sbóžnu wěčnost nješwěći. My šmy wo wjele sbožonišchi, kotrymž pschezo to dopomnjecže na pschichodnu krašnosť kaž wolkšewjazh wolij do wscheje nusy pada.

Duž budžmy pak tež sczerplivi a wješeli, jako čzi, kiž so na pucžu do njebieskeho Serusalema a na wěčne jutry!

Jesuš je žiwj!

Dobrywarjo, i roma stanjeny,
Pschewinjerjo wschitkich čmowych mozow,
Kiž swět hrěchny i Bohom sjednal šy,
Swětlo šy wschěch čěmnych šmjertnych nozow!
Budž wot džens sa časny pschichodne
Moje žiwjenje čzi swjećene.

Šhwalcže so mnu Ššyna Davita,
S žudy law nad njepšchěčělom doby,
Šmjercže strach mój hele roslama,
Žako i dobywarjom w heli pobny;
Wyštaj i głošom, hrěchny człowjecže:
Jesuš do wěčnostje žiwj je!

Gloria! čert, hela kšepota,
Hdyž wscho wysła: Šbóžnik i roma stanyl!
Žiwjenje twój lud, o Anježe, ma,
Grěcha, šmjercže swjast wot njeho spany;
Duž wón, wumoženy, šamože
Šslužicž nětko w twojim kralestwje!

K. A. Fiedler.

Čižha myšl.

We Wonezach běsche bur i mjenom Michal. Tón swěru ke mšchi khodžesche. Mas wón k jenemu pschěčělej džěsche, so je wón sam tón jenicžki w žyly wšy, kiž je so k žiwj wěrje wo- bročžil. Duž tamny džěsche: „Hdyž ty sa wschón tón čas ani jenicžkeho k wěrje domjedł nješy, dha tvoje kšesćijanstwo tež wjele winojte njebudže.“

„Šchto?“ wumola Michal, so i hněwom wschón šaprywšchi,
„Ja dhyrbju wina byč, hdyž so drusy njewobročža?“

Tamny na měščje pytny, šchto Michalej hiščeže pobrachowasche, a jeho napominasche, so by swój hněw wotpoložil a so wo čichosč prózowal. Duž so našchemu Michalej woczy wote- wrišchtej. Wón spóšna, so bě jeho dotalne pobožne wučjenje a

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw spróeny
Napoj móeny
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeň pak swjaty,
Duši daty,
Wotpođń ty.

Z njebjes mana,
Njeh éi khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

↳ Sserbske njedželske łopjeno. ↳

Wudawa šo kóždu šobotu w Šmolerjez knihicziščetni w Budyščinje a je tam ja šchwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

Misericordias Domini.

Cfej. 6, 1—4.

Škulste lěto je psched krótkim ke kónzeji šchło, nowe je šwoje wrota wotewriło. Tam džěczi, kotrež šchulu wopušcžichu, šo bychu do praktiskeho žiwjenja šastupile, do wučžby abo do šlužby, jow džěczi, kotrež šwój přeni škulski pucž džěchu, bojašliwe a tola we wješělym wocžakowanju. A tute kaž tamne staršchiska starosčž pschewodža, tak tež š našchim džěscžom budže, w zušym domje, pod wodženjom mišchtra, pod wocžkom wučžerja, we wutrobje tu proštwu, „šo by šo jemu derje šchło“. Woběmaj, staršchim kaž džěscžom, ma našche bibliske šłowo to a tamne prajicž. Kaž Mójsaš š hory Sinai tamnej dvě kamjentnej tašli šakonja šobu pschinyše, tak nam jow š hórki Golgatha dele šchescžijansku domjazu tašlu podawa. My mamy jeno wopomnicž:

Prěnjey dvě kasni
šchescžijanskeje domjazeje tašle.

1. Prěnja kaseń ša waš džěczi.
2. Druha kaseń ša waš staršchich.

1. Wy džěczi, budže pošlušchne šwojimaj staršchimaj w tym šnješu, pišche Pawoł. Wón pschi tym na šchulerjow a šchulečki špomina, kotrež, šchtož žiwnosčž a draštu nastupa, hišcže zyle wot šwojeju staršcheju wotwišuja, ale tež na mlodženzow a mlode holzy, na mužow a žony, kotrymž je Bóh staršcheju hišcže wostajil a wšchitkim wón psched wocži štaja nanowu a macžerńu dostojnosčž a nahladnosčž.

To je ša našch cžaš tak nušne. Š nastročženjom my wi-džimy, kak štej tuta dostojnosčž a nahladnosčž podrytej we wjele domach a štej wonej tež ša škulski cžaš hišcže wobštałoj, š konfirmaziju, měni někotry šyn a někotra džowka, tež winowatosčž džěcžazeje pošlušchnosčže špadnje. Młodženz šwój staršchiski dom wopušcžej; přenje cžašy w zušbje šu cžežke, jemu šo po domje štyšcže, ale bóršy šo tajke žadanje w tym žiwjenju, kotrež jeho wobdawa a šo jemu škóncžnje lubi, šhubi. Pšchego porědscho wón staršchiski dom wopytuje a napošledk zyle wuwostanje. Džowka se šwojim nawoženjom na druge, zuse město cžežnje; nad šwojim nowym domom wona staršchiski dom šapomni. A tola šo džěczi nješmėdža mlodym rapakam runacž, kotrež tych starch wjazy nješnaja, hdyž šu š hnešda wulětałe. Šak šrudnje, hdyž my džěczi prajicž šlyšchimy: „Mojej staršchej mi nicžo njedataj; cžežodla dyrbił šo ša nimaj prашecž?“

Duž, wy džěczi, budže pošlušchne šwojimaj staršchimaj! Wšchitko, šchtož wy w šchuli abo we wučžbje abo w žiwjenju wonach nawuknjecže, njeje tak nušne a wažne, kaž to, šo wy w domje pošlušchnosčž pschecžiwu šwojimaj staršchimaj nawuknjecže a w tym wostanjecže, tež hdyž wjazy w domje nješcže. Pošlušchni byčž, je wašcha šchescžijanska pschilušchnosčž. A hdy by ta džowka hišcže tak dušchna byla a šyn šebi wyšoke, nahladne měštno dobył, hdyž pošlušchnosčž pschecžiwu staršchimaj njeje, tam tež žane špodobanje Bože njeje.

Wěšo pošlušchnosčž w tym šnješu dyrbi to byčž. To reka najprjedy: jeno tak baloko dyrbišch ty šwojimaj

Słowa nana a maczerje na dźeći, ko wot starschiskeho domu dźelaze.

1. Tim. 1, 18. 19.

Božemje nětk dži wot nana,
Božemje wot maczerje,
Ssyno, dźowka lubowana,
Boži jandžel pschemodź cze.

Zusba wjele spytowanja
Wschědnje směje sa tebj;e;
Wot wječzora hač do ranja
Wulki strach tu s tobu dze.

Swět a wschitke helste mozy
Stawacž budža na tebj;e,
So cze sawjedle do nozy
Wychu s prawdy Božeje.

Duž so s mjeczom wobróń t temu,
Wojuj dobre wojeřstwo
Napschecziwo wschemu skemu,
Polny Ducha šwjateho!

Njedaj šebi wěru rubicž,
Niž šej nješech wot doma!
Wóh czi nješcheczelow wubicž
Wschitkich pomhaj s bitwischcža!

Mnosy s domu starschiskeho
Wěru šebi nješechu;
Wrócziču šo pač do njeho,
Šhubili, ach, běchu ju.

D duž wostań stejo kručze,
Tak kaž nětk šy stajeny!
Njepntaj ty tajlich pucze,
Niž šu wěry wušmėwzy.

Sdžerž a škowaj w zusbje šebi
Pšchezo dobre šwėdomnje,
So by Wóh był hnadny tebi
Šako dźěsczu wóczež je!

Wjele jich šo šabludžilo
Štarschimaj we zusbje je,
Šcžežtu prawu wopušchcžilo,
Šako šo na rošpucze.

Ach, tak wutroba nam našcha
Niž pšchi twojim dźelenju,
Šak naš šwėta štrachi trascha,
Niž na tebj;e nětko du!

Wóh njech wobarnuje namaj
Wschitke twoje kroczele!
Šawjedzenja móž wón škamaj,
Šemu porucžamoj cze.

Šwarnuj hnadnje dźěcžo našche
Luby Wóh we njebjeshach!
Pšchetož šchtož Wóh šchitowasche,
Nješkaj šo we hrėchach.

Maczerna luboscž je wulka, ale Boža luboscž je wjele wjeřcha.

Macž je derje šnacž. Maczerneje luboscže nicžo, haj ani šmjercž hašnyč njemóže, wona je šhlnišcha dnyli šmjercž. Nje-wěscže, s tajkej šwėrnoscžu macž šwoje šhore dźěcžo hlada? Šak rad wona wschitku wuprawu wopruje, hdyž móže s tym šwojemu dźěscžu něšajke položenje nacžinicž! Šyženi wot šyženja šo wona jeho dla španja šdžeržuje. Wona šwoje šhore dźěcžo nochze wot nikoho drugeho wobstarane mēcž.

Pšched něšcto cžašom pšchidže jedyn mojich pšcheczelow žyle njenadžizy do wošebneje šhěže. Do jštwy štwiřšchi namaka domja-zu macž, bohata šnjeni, pódla šhudeho šlėpza šedžo. Še to jejny šamšny šyn. Šornjo šhubjenemu še wón daloko do kraja wu-cžahnył; tola macž rješny: „Šole je mój šyn, lubuju jeho hišchcže!“

Pohladajče na macž wot 9 abo 10 dźěcži! Šdyž žane s nich w přjecžku dze, šo šda, šo wona tuto jene bóle lubuje, dnyli wschitke druge hromadže. Wjšofki šastojnik mi něhdy wo nanje powjedasche, kiž še jara šy cžłowjek. Macž cžinjeshche, wjelež jeno móžeshche, šo by šo šyn po nanje njeradžil, ale nanowe šnamjo še šhlnišche. Wón šyna na wschė hrėšchne pucze wodžeshche, tak šo bu s njeho prawy šłóštnik. Wón wobeńdže mordarřtwo a bu pšched šud štajeny. Pšchi žylym pšchėšlyšchowanju šedžeshche šrudna šnjeni w šudženižy. Še to jeho macž, šotraž še nětk s wudowu. Šako šwėdkojo šwoje šwėdcženje pšchecziwo šłóštnikej wuprajichu, šo šdasche, šo to macž wjele bóle do wutroby rėže, dnyli šyna. Šako bu šon ša wino-wateho špóšnaty a t šmjercži wotšudženy, še šóždy s wušudom špokojom a dnyřbjachu šon ša prawy špóšnacž. Šenož maczerne luboscž nješhablasche. Wona prošeshche, šo by šo s wuwjedzenjom wušuda šhwilu cžakalo, bu pač wotpokasana. Šako še jemu šłowa wotcžata, prošeshche wona wo jeho cžėko, ale podarmo; wón bu, kaž še to waschnje, na jastnym dworje pohřebany. Něšcto cžaša pošdžišcho macž šama wumrje, jako še na šmjertnym šožu to ža-danje wuprajika, šo cže pódla šwojeho šyna pohřebana byčž. Wona šo nješanibowasche, šo budža ju ša mordarřowu macž pošnacž. —

Wo mlodej šchottiskej holzy šo powjeda, šo je wótžny dom wopušchcžiwšchi w mėsčje Glasgowe šo hrėšchnemu žiwjenju po-dala. Šejna macž ju daloko a šchėroko phtasche, ale podarmo. Ša pošledku wona šwój wobras do tajšej šhěže na ščėnu po-wišnyč do, hdyž móžachu nješchomne mėsčchanske žónske nóžnu hospodu namakacž. Druhy na šon wobras šedom pohladnychu. Šena žónška pač pšched nim stejo wosta, to je to šamo lube wo-blicžo, šotrež je junu w mlodosčži na nju pohladowalo. Macž šwojeje dźowki njeje šapomnila ani šwojeho hrėšchneho dźěcža ša-štorcžila, hewal njeby jejny wobras na tutej ščėnje wišal. Še žyle, jako byšchtej šo maczernej hubje hibalej a ji šchepšatej: „Šój dom! ja czi wodam a cze hišchcže lubuju.“ Žónška, pšchemožena wot šwojich šacžucžow, šo do hromady šyřny. Wona še tuta šhubjena dźowka. Maczerne hladanje še ji wutrobu pšchemohlo. Wona šprawnu pošutu dla šwojich hrėchow cžinjeshche a šo pošna roššacža a hanibowanja do starschiskeho doma wróczi, a macž a dźowka běšchtej šašo šjednocženej. —

Šle wěrcže mi, žana maczerne luboscž šo njemóže runacž s luboscžu Božej; wona šo njemóže mėsicž s jejnej wjškofoscžu ani s jejnej šłubofoscžu. Žana macž na žylej šemi njeje šwoje dźěcžo tak lubowala, kaž Wóh was a mje lubuje. Šomyšlcže šebi, šajku luboscž je Wóh mēcž dnyřbjal, šo je šwojeho Ššyna ša šwėt do šmjercže dač! Šuch šam s nanom a mėjach jenicžteho šyna. Nětk teho hólčžka wobhladujo na teho njebjeshkeho Wótza špominach, kiž je šwojeho Ššyna do šmjercže dač. Š šajku luboscž je Wóh t šwėtej mēcž dnyřbjal, šo je Šhryřtuškej ša njón wumrjecž dač!

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatonok
Zradny je.

Za staw spróeny
Napoj móeny
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeň pak swjaty,
Duši daty,
Wotpođň ty.

Z njebjes mana,
Njeh éi khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew ée!

F.

↳ Sserbske njedžělske lopjeno. ↳

Wudawa so kóždy sobotu w Smolerjez knihcizšcžetni w Budyschinje a je tam ja šchtwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

Jubilate.

Jana 12, 24—26.

Mjeno njedžele Jubilate we wjěšělym jutrownym čašu k wyštanju wabi: Wyštaježe Bohu, wschitke kraje, spěwaježe k čěsčzi jeho mjena! Šchtó tež nochzyl sawyštacž w čašu, w kotrymž nalětnje spěwy i jutrownymi kherluschemi nascheje kšchesczijanskeje wěry tak rjenje hromadu klineža! Šsamo kchori, psched wotewrjenymi woknami šedžo, šo nad mlódněj nalětněj rjanosčzu, nad miłym powětrom a nad wohrjewazym šklóncžkom šraduja. Haj, pola rowow žarowazy sawostajeni maja trošcht a šbóžnu nadžiju we wěryje, a jim šu lubodrohe měštna, se šnamjenjemi žiwjenja wupyšchene, rjeńšche hacž w žanym druhim lětnym čašu.

Njedžela Jubilate leži 3 njedžele po jutrach, kaž njedžela Látare 3 njedžele do jutrow; a kaž njedžela Látare w křutnym póštnym čašu napomina: Wjěšel šo! tak čže njedžela Jubilate w radosčžiwym jutrownym čašu pschi wyštanju tola na horze wojowanje pošašowacž, bjes kotrehož žaneho wěrneho dobyčza njeje. Pod wumožerškim wodženjom dobrego pastyrja, kiž šwoje žiwjenje ša šwoje wowzy wostaji, na njedželu Látare spěwamy: „Tón šnjes je mój pastyr“; a pod dobyčžom teho, kiž je šmjerczi mój wšal, na njedželu Jubilate na najhóššche bėdženje myšlimy, w kotrymž dobywamy spěwajo: „Dha wšchał wostanu ja pschezo pschi tebi.“ „Hacž mi runje čželo a duscha ša-wutlitez, dha wšchał ty šy, Božo, kóždy čžas mój wutrobny trošcht a mój džěl.“

To je dobyčžerške wyštanje wošředž najhóššcheho špytowanja a najhłubšcheje nušy. To je Jubilate. A to ma šesuf we woczomaj, hdyž wón se šwojimi šklóžobnikami, kaž wón tu rjeknje, wo pscheńcžnym šornu rěčzi: „Šeli šo pscheńcžne šorno do šemje njepadnje a nješemrje, dha wostanje wono šame; hdyž pak šemrje, pschinješe wjele plodow.“ Š tutym jašnym pschirunanjom i pschirodneho žiwjenja, hdyž šo žiwjenje psches šmjercž šakhowa, šesuf wažne potajništvo duchowneho žiwjenja a Božeho kraleštwu do šwětku štaja: pucž k žiwjenju wjedže psches šmjercž. „Šchtóž šwoje žiwjenje lubuje, tón budže jo šhubicž; a šchtóž šwoje žiwjenje na tym šwěcže hidži, tón budže jo šdžeržecž k wěcžnemu žiwjenju.“ Wón tak rěčzi, šo by pschede wschěm na šwój pucž do šmjercže pošašal. Šak je wón ludži psches šwoju šmjercž na kšchizju wabił! „Hdyž ja powyšcheny budu wot šemje (na kšchizž), pocžabnu ja wschitkich k šebi“, tak bė wón prajil. Pschi žiwjenju měješche malo pschiwiska, ale psches šwoju šmjercž je šebi wulke štadło dobył. Bjes šmjercže budžišche šam wostal, ale jeho kšchizž je wjele plodow pschinješl.

Šle tež šwojich wucžobnikow abo šklóžobnikow je wón napominal, šo bychy šwoje žiwjenje takle šdžerželi. Žiwjenje šdžeržecž a sawěšcizč, dokelž je žiwjenje to najdrožšche kubło, to wšchał je na šwěcže, hdyž šmjercž wschudže na čžlowješa šaka, tež bjes šesufoweho napominanja powšchitkowne próžowanje. Šsamo tajžy, kofšiz na jenej štronje psches wužiwanje wschitkich wjěšelow šwoje žiwjenje wo lě-džepatki pschitřóšcheja, na drugej štronje wschě šředki na-

Sy-li spēwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosé ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spař měrnj
Čerstwosé da.

Njeh ty spēwaš,
Swěrnje džěłáš
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana,
Njeh čí khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

Sserbske njeđželske lopjeno.

Wudawa šo kóždu šobotu w Smolerjez knihicziščeženi w Budyschinje a je tam ša šchwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

Cantate.

Jana 5, 25—29.

Poslednje słowo Jesom Chrysta na šudnym dnju
na šwoje čžłowške džěčzi.

1. Spěwajće temu Knjesej nowy khěrlišch, pschetož won
čžini džiwny. — Krasny čžas je nalětny čžas, pschetož
wščitko dostawa nowe žiwjenje. Pola a šchtomj a luki
šu šo nalětnu draštu wobłěle. Wšchedomóžny stworicžel
kłodži psches semju. W našymje džě rólnik a wušywa
šymjo na šwoju rolu a tón Knjes dawa móž, šo šesthadža
a roščže. A njesnajesch rolu, do kotrejež šo čžłowške čžěło
jako šymjo položi? Tež wono dyrbi we šwojim čžasju
k nowemu žiwjenju šesthadžecž. Tam na polu šo jeno
krótki čžas wušywa; ale na tym wulkim šmjertnym polu
traje čžas wušywa bjes pschěstacža, tak dołho hacž šu
ludžo na šemi žiwi, a budže tracž hacž do kónza šwěta.
Tam leži šymjo jeno krótki čžas w šemi, přjedy hacž
šesthadža; ale šymjo našeho šachodneho čžěła budže šnano
wjele tyšaz lět w šemi wotpoczowacž, doniž k nowemu
žiwjenju njewotucži. A šchto to šachodne čžěło k nowemu
žiwjenju wubudži? Słowo wšchedomóžneho Boha budže
to dokonjecž. Psches jeho słowo morwi se šwojich rowow
horjestanu k pschekrasnjemym čžěłom a dušcha budže šo
tuto nowe njebjeste čžěło woblez jako tu prawu kwapnu
draštu, šo by nawoženi napschecžiwio šchła. Šak šo to
štanje, to my njewěmy, to wostanje ša naš wulke potajń-
štwo. A teho dla tež jich wjele do horjestawanja čžěła

wěricž njechadža. — A tola, njeje našch porod runje tak
džiwny a potajny ša naš, kaž horjestawanje čžěła? A
teho dla rjeknje tón Knjes: „Njeđžiwajće šo temu.“ Pola
Boha njeje žana wěž njemóžna. Wón tón wšchedomóžny
Bóh, kiž je wščitko stworicž, na posledku na poslednim
dnju psches šwoje wšchedomóžne słowo našche čžěła se semje
wubudži a nam nowe čžěło da. Słyšchmy dale

2. Knjesowe poslednje słowo budže słowo šudnika.
Našch tekst rěčzi wo horjestawanju k žiwjenju a šudženju.
Kiž jeno prawi, ale tež njeprawi horjestanu. We wutro-
bach bjesbóžnych Duch Boži njebydli, kiž budže dušche
k wěcznemu žiwjenju pschihotowacž. A tola budža tež
woni Boži hlóš šlyšhecž na dnju Knjesoweho pschichoda
a budža jemu dyrbjecž poslušni byčž. O kajka šchtrafa
to ša nich budže! Tež woni šwoje čžěła šažo dostanu;
ale to móžecže šebi tež myšlicž, jich nowe čžěło nicžo wot
njebjesteje krasnosčže na šebi njesměje, kaž čžěła šbóžnych,
ale hrosne čžěła to budža, na kotrychž widžecž budže hańba
hrěcha. Šak budža šo bjesbóžni nastročecž, hdyž šwoje
hrosne čžěła wohladaju, čžěła, kotrež w heli wěcznu čžwilu
pschecžerpja, čžěła, kiž dostanu, šchtož šu šebi šašlužili.
Bjesbóžni štanu k šudženju, fromni pak k žiwjenju. Šak
krasnje je, hdyž wěmy, my šmy štanje se šwojim Bohom
štowaršcheni, my wotpoczuiemy w jeho lubosčzi a šlužimy
jemu w šwjatosčzi a prawdosčzi! Ale tak krasnje halle
budže, hdyž potom k nim žiwi budžemy a jeho widžimy
wot woblicža k woblicžu, hdyž budžemy jemu na wutrobnju
ležecž kaž džěčžo pschi šwojej macžeri, hdyž my tam šjanje

lowatnju wotewrjenu, woheń ńo na wohniščežu žehli kaž džělawy džeh a młody ńylny lowať pschi nakowje stej o džěla. Na chwilk u mištr, duchowneho wuhladawšchi, wot swojeho džěla pušchći a wobaj ńo postrowišhtaj. „Shto, tež ńamo njedželu Wń tať pilnje džělacze, kaž ńo žaneho ńwjateho dnja njeby bylo?“ napominašche pscheczelnje duchowny.

„Sa“, wotmolwi tón, „žaneho wotpoczowanja njetriebam a Božeje ńlužby tež niž. Sa chzu ńam se ńwojeje mozy do přědka pschicć a ńym hižom t temu na najlěpšim pučzu.“

A na to pocza sašo se ńwojim czežkim hamorom na želešo pracz. Pschi tym sběhny — najšferscho teho dla, ńo by duchownemu pokasať, tať ńylny je — ńwój hamor trochu wyschšo, ńo tutón do czežkeho želeša storczi, kiž wysche njeho wišasche. Na měšče tuto želešo dele padny, runje mištrej na prawu ruku a jemu ju rošrašy. Tať bě lowať něť na czaš žiwjenja bėdny — a wón chzyšche tola bjes Boha ńam se ńwojeje mozy do přědka pschicć.

Kemshikhód.

(B. Schmolck.)

Stóš: Shtóž Bohu wjetšnemu ńo podda —
Něť w Božim mjenje stupicž dajče
Nam na drohu do Ziona;
Sšo podružnižy pominajče,
So to ńo wschitkim pschisłuscha.
Haj, duscha, to je šdobne czi,
Sšo t Božim ludom wodžiczi.

Kaž jelen tež po hymnej wodži
Ždyn jachli, ńo mohł napicž ńo,
Tať khwatajmy, wschať džeh ńo hodži,
Se žórta czerpacž Božeho.
Hlaj, naschich dušchow lacžnosč wscha
Se jenicžy tať štojena.

Něť, woczi, tamle pohladajtej,
Hdžež steji woltať Anjesow;
Wój, hubje, potom šaspěwajtej
Wschať jemu šprawne modlitwy.
Wń, wutrobny, ńo hotujče,
Wasch lubny pscheczěl blifko je.

Ach, šdala budž mi powitanj
Ty, domo, počny pokoja;
Mi, žłobiko, ńy pokasany
Kaž město Božoh' naroda;
Ty, hora, t kichžom debjena,
Dasch widžecž wrota do njebja.

Jerusalemo, wotank tw'emu
Něť ludu tempel šmilnosče.
Stóš hižom ńylschu t czešči temu,
Kiž ńwjaty, ńwjaty, ńwjaty je.
Spomń pak, ńo je dom Boži to;
Duž hrěščne stupnje wusuj ńo.

Nasch kemshikhód njech ńo czi lubi,
O Božo, kiž trojeńčki ńy;
Njech t naschej' wutrobny ńo šhubi
Wschón hrěch, kiž je czi wohidny.
Duž wušłych proštwu w milosčzi:
„Ach, Anježe, šmil ńo nad nami!“

Szwój skutk ty nad nami chzył štonicž,
Wschať jenicžy twój skutk je to.
Duž wjedž naš — ach, daj to nam šhonicž —
Stuz junu do najšwjeczischoj'.
Kaž do tempła něť šandžemy,
Tať tempel twój njech ńami ńmy.

Jurij Bróšl.

Wěstosč našeho šboža.

Mjana měšacžlowa nóz běšche. Měšacžt počny w njewšchėd-
nym šlēbornym šwětle šwěczesche. Něťajki muž bjes mińjenja do
hłubokeje, měrnej studnje hladasche, w kotrejž ńo měšacžlowe
šwětko blyščesche a džesche t ńwojemu póbla stejazemu pscheczlej:
„Najki je wón džehša w nozy rjany czišty a počny! Kať
czišche šwěczi!“ Štunje běšche šastať rěczecž, jať jeho pscheczěl
šamjeschł do studnje czišny a wuwola: „„Ale šhto? hladaj, měšacžt
je do kručow rošbitny a te kručy do wschěch bokow létaju.““ — „Najki
žalošny njerosom!“ pscheczěl šnapšcheczłwi, „pohlej tola horje,
měšacžt niž wo dnyť njeye pscheměnjeny, ale woda, w kotrejž ńo
blyščeszi, je pscheměnjena.“

To na ńo nałož: Tvoja wutroba je ta studžeń. Šdnyž ńo nje-
měrna ščini, je ńo tehodla blyščesč Božeje lubosče pscheměnik, abo
je ńo Šhryštušowe wumóženje pscheměnik? Ně, ně. Se ńo Bože
šlowo pschemobročłlo? Šawěšče niž. Tať dha tež ńo wěstosč
tvojeho šboža postorcžłta njeye. Mój lubny, tať šłaba hacž tež
tvoja wěra, tať njeměrna hacž tež tvoja wutroba je, tón jedny,
na kotrehož ńwoje dowěrjenje štajiš, ńo niħdy njepšcheměni. Šesuš
Šhryštuš, wčžera a džehša, a tón ńamy tež do wěcznosče.

Meja.

We pschnosčzi steja
Wschě šahony šaš;
Budž khwalena meja
A rjetišchi twój czaš!

Kať počna ńy hudžby
Psches hona a haj,
Kať minu ńo šrudžby
A wotkhorı kraj!

Pój, žohnuj a pschekhodž
Doť, horn a krjo,
A wot tudny njekhodž,
Hacž šacžěwa wscho.

Szy šachodnosč taťle
Pať wupyšchena,
Shto krašnišche haťle
Kraj njebjeski ma!

Handrij Zejler.

Šczenja a nadžije.

Šalěčžo je czaš kčěwa, czaš nadžije a šlubjenja. Šłób
šrawi pošdžischo; wón je skutk lěcža a našymy. Šeno trótki czaš
šchtomy šwój nałětny šchat noscha; radošne dny jich kčěwnejše pny
ńo rucže pominu. Šusto šniczi ju jenicžki počnóžny wětr, jenicžka
šymna nóz. Tež cžłowška wutroba taji nadžiju na nadžiju, a nje-
ščetpliwje wocžakuje šemski putnik jich dopjeljenje. Šórke šje-
banje pak cžasto na jedny ras žnyť raj docžatanjow šahubi, a

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosé ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spař měrnj
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebies mana,
Njeh čí khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew čé!
F.

↳ Sserbske njedželske łopjeno. ↳

Wudawa so kóždy sobotu w Smolerjez knihiczišcžečni w Budyschinje a je tam sa šchwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

Rogate.

Mat. 7, 7—11.

Rogate rěka našcha džěnknišcha njedžela, to rěka: modlcže so! Tuto napominanje je jara nusne w našchich dnjach. Rač mało hišcže je jich tola, kiž so s zylaj wutrobu k temu Rnjesej modla. Modlitwu je drje kóždy w schuli ras wufnył, ale pola jěnych je modlitwa jeno bórbotanje, jako pohanjo činja, drusy na modlitwu wjazy pschi wšchědnym džěle, w powołanju njemyšla, a woni so njemóža stóncznje wjazy modlicž, a tšeczi so modlitwy hańbujaja. Haj, to hišcže doscž njeje, ně, woni hanja modlitwu a woni hanja tych, kiž so hišcže k Bohu modla, a mała licžba tych je hišcže jeno, kiž modlitwu w prawym waschnju čžesčaja a kiž rošymja, kajke krašne prawo je Bóh tón Rnjese jim s modlitwu dał. Teho dla pať wožebje njeh je nam witana njedžela Rogate se swojim napominanjom, modlcže so! Po sakladže teksta njeh je našche hežło džěnkja:

Rogate, modlcže so!

1. Tón Rnjese čže to,
2. tón Rnjese wušklyšchi modlitwu.

Proščę, a wam budže date; pytačę, a wy budžę namatač; klapaję, a wam budže wotewrjene. To so tšiči kasnje. Ale móže modlitwa s zyla kaseń byč? Njedyrbi wjele bóle modlitwa s wježeleje wutroby pschińč? So je w starym testamencze modlitwa pschikajana, njemóže naš džiwacž, pschetož Žid stejese pod sakonjom, ale njechamy

my, kiž smy psches Rchrystusa w ewangelskej swobodnosčzi žiwi, jako džęci njebieskeho Wótza radny swoju pschiklyšchnosč dopjelnicž? Se nusne, so Bóh tón Rnjese nam pschikwoła, wy dyrbicže so modlicž? Ach pruhuj so sam, luby kšesčano, a jeli so so spravny, tež ty pschidaš: haj, tež w swojim žiwjenju smy hižom hodžiny smał, hdžęz njebiesche mi modlitwa žane sbožne prawo, hdžęz smy jeno na tutón swět myšlił, hdžęz smy modlitwu sapomnił. A so sebie kameho tať spósnal, dha dať so džěnkja napomnacž: modl so, Bóh tón Rnjese čže to. Abo njedyrbimy hišcže lępje prajicž: wón tebi to dowoli? Rchwatať k njemu, njeh je wo dnjo abo w nozy, kchwatať k njemu, kajkiž tež so, Jesom Rchrysta dla čže tebe wušklyščę. Tón Rnjese praji: proščę, a wam budže date; pytačę, a wy budžę namatač; klapaję, a wam budže wotewrjene. To je, kaž njeby mohł tón Rnjese doscž kłowow namatač, so by nam modlitwu prawje kłutnje do wutroby sapikal. To pať čže nam dale prajicž, so dyrbi našcha modlitwa prawje kłutna byč a so dyrbimy so bjes pschęstacž modlicž. My dyrbimy s Bohom stajny wobkhad męcž. Kiž halle potom dyrbimy k Bohu pschińč, hdnyž něščto nusne trjebamy, ně, wšchě skutki žiwjenja čžemy s Bohom sapočęč, našche zylę žiwjenje čžemy jemu poručęč. Raž Jakub něhdy, jako bęsche zylę nōž so s Bohom będził, sawoła: Rnjese, ja čže njepuščę, kłiba so mje požohnuješ, tať budž pschęzo sašo našche hežło pschi wšchědnej modlitwe: Rnjese, my čže njepuščęmy, kłiba so naš wušklyšchich. A tón Rnjese čže

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeň pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočá ty.

Z njebies mana,
Njeh čí khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew čé!

Sserbske njeđzelske lopjeno.

Wudawa šo kóždu šobotu w Smolerjez knihicziščerzi w Budyščinje a je tam ja šchwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

Exaudi.

Jana 7, 37—39.

Ješuš rěči wo šwjatym Duchu, kaž Jan wukladuje. „To pak prajesche wón wot teho Ducha, kotrehož dostacž dyrbjachu, kiž do njeho wěrja; pschetož šwjaty Duch hiščeje tudy njebešche.“ Šwjedžen šwjateho Ducha je psched durjemi; dženznišcha njeđzela čže na njón pschihotowacž. Našch čžaš wschał malo rošymy wo šwjatkach; džěczi šwěta rošymicž njemóža, šhto je šwjaty Duch. Ale ša naš je wón tón, „kiž je naš psches ewangelijon powolał atd.“, psches kotrehož šmy my ke Šhrystuškej we wěrje pschischi, psches kotrehož móžemy tež my póšli žiwjenja byčž, druhim k šbožu. Duž prošymy:

„Exaudi! Šnježe, wušłyšch naš! Pschińdž,
Božo šwjaty Ducho, k nam!“

1. Šo by našche dušche woššewil;
2. Šo bychmy tež druhich woššewicž mohli.

1. „Šeli šo komu šo picž čže, tón pój ke mni a napij šo.“

Špodžiwne drje šłowo, ale tola lohto šošymicž we šwojim duchownym šošymjenju. Wšchelaka je lacžnosč na šwěče: po pjenješach a wobšedženštwje, po šemškej čžešči, po čłowškej mudrošči a po čžělnych žadosčach. Šotšič čžeđža tajku lacžnosč štaicž, pola Ješuša nicžo njenamałaja. Šaj, woni šu wobžarowacž, šotšič nicžo lěpšcheho njeshaja. Tajzy nihdy šweži njebudža. Čžim wjazy mašch, čžim wjazy šebi žadašch. Šhtož špyta tajku

lacžnosč štaicž, budže pschezo lacžnišchi; šbože a špokojnosč jemu ženje nješhadža. Šhtož pak kniczomnosč wšchitkich tych kubłow, haj, jich štaženje šnaje, hdžež něchtó tu lacžnosč šacžuje, wo kotrež psalmista praji: „Kaž jelen jachli po šymnej wodže, tak šdyčuje moja dušcha, Božo, k tebi“, tón je na prawym pucžu. Tam je polne špokojenje a našwečenje móžne, pschetož Bóh šo temu žyle da, kotryž jeho pyta. A šhtož čže jeho pytačž a namalačž, dyrbi jeho pola Ješuša pytačž. Wón je polne šjewjenje Bože, w nim mamy my Boha. „Šhtož jeho widži, tón widži teho Wótza.“ A Ješušej móžemy dženzka hiščeje do woblicza pohladacž: we šłowje a w žiwjenju tych, w kotrychž je tuto šłowo wožiwilo. Šsy lacžny? Šsy hižom juntrócž prošnosč šwětného žiwjenja na šebi nashonil? Šotom šo njekomdž! Ššwjaty Duch na tebi škutkuje; wón čže tebi žohnowanje dacž psches Šhrystuša. Daj šo k temu Ššynej čžahnyčž a tón tebe pschinyške k Wótzej a tebi šo nihdy picž njeshče.

2. „Š teho žiwota rěki žiweje wody poběhnja.“ Šhtož k Ješušej pschińdže, njewoštanje jenož čžishe k jeho nohomaj šedžo. Wěšče budže tajka hodžina Marijna hušto a rad pytačž; wone šu nušne ša štrowosč šuštšowného žiwjenja. Ale potom pschińdže šašo Marčžine džěło we šlužazej, woprowazej, čžerpjazej lubošči. To njetrjeba šo š harowanjom a še šwonšownej puchu štačž. Čžim čžischišcho šo to štawa, čžim rjeišcho. Ale štačž šo dyrbi. Šóřło, kotrež je we wutrobje nastalo, dyrbi wupucža měčž, dyrbi rěka bywacž, šotraž druhich šobutorha, niž do

stajenja, ale k žiwjenju. Pohladajmy na Jesuša, w kotrymž běiche polne žiwjenje. Pohladajmy na Pawola, na Luthera, na Wicherna, teho wótca snutskowneho misjonstwa, pohladajče na kóždeho tajkeho, kotrehož je Boži Duch k Jesušej hual a na njeho swjasał: woni běchu reki žiwjenja sa tyšazy a sašo tyšazy. Ale ty prajiš: „šhto ja?“ Šhto můžemy my dokonjeć? Pšched Bohom ničtó mały njeje; pšched nim šwěrne šnadne džěło to šamo płaczi kaž wulke. Bóh trjeba wschelatich džělaczerjow; kóždy ma šwoje dary; te dyrbi šwěru naložić, potom je wón to šwoje činił.

Duž wješele do džěła! Wěr do teho Knjesa Jesuša, potom budžeš sbóžny a pšches tebe twój dom a wjele druhich. Duž prošmy dženska: „Exaudi! wušłyš naš! daj nam šwojeho Ducha, kiž mje k wěrje wjedže a pšchese mnje druhim pomha!“ Šamjen.

Hlód a lačnosć dusche.

O Jesu, khlěbje žiwjenja,
Ša hlódný šym a tradam;
Tež lačnota mje wobčeže,
So šlabý k šemi padam.

Duž, šmilny Jesu, prošmy čje:
Bój, štaj mój hlód a napoj mje,
Ša šewak šónza wofmu.

Nječ twója ruka pastyršla
Mje k mlódnym honam wodži,
Šdžež duscha wofšewjenje ma,
Šdnž manna i njebeš šłodži.
Tež k čzerstweji wodže dowjedž mje
Bo šwojeji wulkei dobroče,
Mi wofšeww lačnu duschu.

Š tym nječ ty tež we wěčnosći
Mi šnadne blido šnyješ
A mi po šwojeji miłosći
Tež moju duschu šmyješ.
Nječ twója šnada woblecže
Šu šwašnu draštu prawdošče
Ša twóje hšstne blido.

Drje w šwojeji duschi šaczuwam,
So nješšym hšdný šnady,
Šdnž i bološču šej pšchedštajam
Wšchě šwoje hrěščne pady;
Ša paš we šwojim štaženju
Ššo šesom šhryta trošchtuju,
Kiž je tež ša mnje wumrjek.

Šaj, khlěbje, žórko žiwjenja!
Budž moje wofšewjenje,
So pšchidnu junu do njebja
Pšches twóje wumóženje;
Tam potom wěčnje pšchi tebi
Ššym žiwý w šbóžnej krašnosći
Pšches Božu wulku šnadu!

K. A. Fiedlef.

Jesuš, našch prawy trošhtar.

Trošchtujče, trošchtujče mój lud, tak dawa Bóh šwojemu ludu, w Babelu jatemu, pšchimołacž. W Jesušu tón prawy trošhtar pšched šwojim ludom šteji, tón trošhtar, w kotrymž je Boža šmilna lubošč k nam i njebeš dele šlupila. Š wupšchestrjenym rukomaj wón wšchitlich šhubjenych k šebi woła, wšchěm čže wón pomhacž, wšchitlich čže wón trošchtowacž, šchtóž jeno trošhta a jeho pomozy potřeba. Ššy ty špróžny, mašch žiwjenje polneje próžy a čžwile? Šy ty wobčeženy je šwontownym a nutškwownym čžiščžom? Še to wošebje čžeža na šwědomnju, kotraž čži k žanej wješełošći pšchicž njedawa? Šeno jena ruka čži twóju čžežu lóži. Šeno Jesuš móže tebi tule čžežu žyle wotwšacž, jeli pšchidžješ a jeho prošyš a šo jeho šłowu dowěríš. Duž pójče wšchitžy, kiž wy špróžni a wobčeženi šče, pod jeho šchizom wy pokoj a wotpocžink namafče ša šwoje dusche. Dajče šebi čžežu šwojich hrěchow wotwšacž, wufiče na Jesušowej wutrobje wotpocžowacž woštrjedž šwojich špróžnosčžow a nušow, dha budžeče šłodžicž, šhto to reka: Ša čžu waš wofšewicž!

F.

Wotpocžče trochu!

To je tola rjane šłowo ša wšchěch, kotřž šu po šwojim šwěrnym džěle špróžni domoj pšchischli. Šak derje čžini džělaczerjej, hdyž móže jeho mucžne čžěło wječžor abo njedželu šhwilu wotpocžowacž! Wot koho paš mamy to luboščžiwne napominanje: „Wotpocžče trochu!“ Wšchitkim šnawo to šnate njebudže, šo je jo našch Šbóžnik šam k šwojim wučžobnikam prajil. Wón, kiž šam žaneho wotpocžinka nježadafče, ale bē bjes pšchšacža džělawy, a kiž šo tež hiščeče wječžor a w nožy rad wot druhich mylicž dawafče, jeno šo móžefče jim i nēcžim pomhacž, štara šo tola wo to, šo bychu jeho wučžobnižy po poknym džěle tež šhwilku wodychnyčž mogli.

Čžemy jeho prawy naščědnizy byčž, dha ma tež nam šbože tyč, kiž šu i nami a wokoło naš, na štarošči ležecž. Šchtóž pilnje i nami abo ša naš džěla, tón ma tež prawo na došahazy wotpocžink.

Šedny lěkar měješče jara nušne a njeměješče ša žyly džěni ani šchtwórcž hodžinki šam ša šo. Šdnž paš by šo wot šwojich šhoryč domoj wrócžil, by šo tam jeho žona wo to štarala, šo měješče tam nětko pokny mēr. Šak pšchi wšchěm čžežkim džěle došhe lěta štrowy wofša.

Šena žona měješče wjele džěči a te čžinja wjele próžy a džěla. Wona paš by hušto prajila, šo je jej tola jara loško było, wšchě wocžahnyčž, dokelž bē jejny muž jej wšcho džěło polóžil. Šón bē mjenužy pšchezo na to hladał, šo móžefče wona pšchezo šašo šhwilku powotpocžnyčž a tak nowych mozow nabnyčž.

Šak hušto paš knježa napschecžo šwojim ščžobnym na tuto šłowo žyle šabwaju! Wšchelazy, kiž šwojim knježim šwěru ščžža, ženje žaneho praweho wotpocžinka njewohladaju. Wo dnjo maju ruzy poknej džěla a wječžor po šwjatofu maju hiščeče to a druge docžinicž. W městach namafsch to hubjene wafchne, šo ma ščžžobna holza hušto došč hacž do poknožy na šwoju knjeni w šymnej kuchinje čžafacž, prjedy hacž šo i džiwadka abo nēkajšjeje drugeje šabawy wrócži. A ščžžobna ma najajtra šašo přenja šlawacž, šo bychu džěči rano do ščhule natiščež-wutrobu hčž njetrjebaše. Někotra wboha holza je šebi w tajšej ščžžbje bjes nušneho wotpocžinka šwoju štrowoščž nakafšla. Młodnym ludžom ničžo tak nušne njeje, kaž došahazy nóžny mēr.

Tež wobohim pincžnikam by wjazy mēra popšchecž było. Šchtó njeby hižom widžal był, šak w šorčžmje hiščeče někotřž ša blidom šedža a šharty plazaju a to jenu hodžinu po drugeji. Drušy hošče

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džěń pak swjatosok,
Duši daty,
Wotpođń ty.

Z njebjes mana,
Njeh ći khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

↳ Sersbske njedželske łopjeno. ↳

Wudawa šo kóždy šobotu w Smolerjez knihcizšczerńi w Budyšinje a je tam ša šchwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

Swjatkowniczka.

Psalm 51, 12—14.

To je spodziwny džěń byl, džěń přěnich šwjatkow w Jerusaleme. Šak móznje tam psches žyly dom schumjeshe! Šak jasnje wohnjowe jasny nad hłowami wuczobnikow šwěczachu! Šak žiwje tuczi wo tych wulkich džiwach Božich šwědczachu, kaž jim tón Duch da wurěczecž! Šhto je nam wot teho wscheho wostalo? Tamne šwonkowne šnamjenja šu šo šhubile. Šadyn mózny wětr psches naše Bože domy nješumi, šadyn wohen š njebjes dele nješapa. Tola tu hłownu wěz hišcze dženska mamy: šwjatosok Duch hišcze pschego pschihadža, hđžež wotewriene a šwólniwe wutrobny namaka. Přošmny jeho, šo by tež š nam pschischoł a šwjatkowne žohnowanje nam pschinješł. Šotre je tuto šwjatkowne žohnowanje, kotrež šebi wuproschamy? Našch tekst naš potasuje na džěło, kotrež dyrbi Bóh w naš dokonjecž, na šchłodowanje, kotrež dyrbi wot naš wotwobrocžicž, na troscht, kotryž dyrbi nam wudžělicž.

1. „Štwoł we mni, Božo, čistú wutrobu a daj mi noweho wěsteho ducha“, tak w tym bolosnym a poražazym šacžowanju prošmny, šo našcha wutroba čistá njeje. Wšchelakore šu wutrobny jenotliwych. Tu šu hrube wutrobny, šamknjene ša kóždy šacžishecž Božeho šłowa, šymne a bjes lubosće pschecziwo bratram. Tam šu twjerde wutrobny, wo kotrež tón šnjes podarmo kłapa š porštom šwojeje hnady kaž š hamorom šwojich šudženjom, kotrež

w šłónzu šboža kaž w deshežu cžěnosće bjes wschittich njekšich šacžucžow wostawaju, šo ani njeponižuja ani šo nješlěpschuja. Tu šu morwe wutrobny, pschi kotrychž je wschitko špěwanje a džělanje, šemšichhodjenje a špowjedanje, woprowanje a jałmožinudawanje jeno šwonkowne pschuwucžene waschne. Tam šu lěnje wutrobny, kotrychž myšle žyly pschi jich šemškim powołanju wišajo wostawaju, kotrež nicžo druge nješajimuje, šhiba jich džěłarńja, jich rola, jich klamańja, pschi kotrychž pak wo pytanju ša njebjeskimi šubłami, wo potracžowanju w šwjecženju, wo žiwjenju šwjateho Ducha nicžo njeje pytnycž. Tu šu horde wutrobny, tak pschewšate wot šwojich wumyšlenych pocžinkow, šo pschi šebi rjeknu: ja šym bohaty a mam do wole doscž a nješpotřebam nicžeho, a wschittich, kiž tak wyšoko nješteja, šazpivaju. Tam šu lohkosmyšlene wutrobny, kotrež drje na lóschty šwěta, na šwjěšelenja a šłóschtwanja myšla, ale hišcze ženje šebi šhutnje to praschenje nješku pschedpołožile: šhto mam cžinicž, šo bych wěczne žiwjenje herbował? Tu šu połojcžne wutrobny, kotrež štajnje mjes Bohom a šwětom tam a šem šhabłaja a pschecželštwu ani tuteho ani tamneho parowacž nochžedža. Tam šu pocžasne wutrobny, pola kotrychž šadyn šacžishecž njewudžeržuje, žane dobre pschedewšacže njewutraje, kotrež dženska we wohnju nutrosće šo rucze šahorja, ale jutje šu šašo šymne a morwe kaž wupaleny popjel. Tu šu štarosčizne wutrobny, kotrež pod cžežu štarosčizow šdychuja a štorža, ale wofna šapowěšheja, šo žana šłónčžna pruha bójškeho troschta šo pschedobycž njemóže. Šle čistú

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatonok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoń ty.

Z njebjes mana,
Njeh či khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

Sserbske njeđzelske lopjeno.

Wudawa so kóždu šobotu w Smolerjez knihiczišczerńi w Budyschinje a je tam sa šchtwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

Sswjata Trojiza.

4. Móšj. 6, 22—27.

Aaronitiske žohnowanje, s kotrymž so wošada kóždu njeđzelu požohnuje, dawa nam nuts pohladacž do skutkowanja trojjenicžkeho Boha nad nami.

Wono sjewi nam:

1. žohnowanje Stworicžela, kotryž naš wobarnuje;
2. hnadu Sbožnika, kotryž naš roškwěcža;
3. měr šwjateho Ducha, kotryž w naš skutkuje.

1. Bóh Wótz dawa nam dobre a wotwobrocža šle. Wótz je lubosč. Lubosč pak dawa, šobudžěli, woporny nošy. Aaron dyrbješche nad wošadu prajicž: Tón Anjes požohnuj tebe. Šhto pak reka žohnowacž druge hacž dobre niz jeno pschecž, ale tež dawacž. To šlowo so trjeba w myšli pschisporjenja. Šdnyž Bóh Abrahama žohnuje, reka to tak wjele hacž, so wón jeho bohateho čžini na duchownych a čžělnych kublach.

Nješkmny tež my so tehole žohnowanja hacž dotal wješeli? Njeđyrbimy wusnacž: Ja wěrju, so mje Bóh štworik je a hišcže šdžerži? A temu je nam polnosč duchownych darow dał. My dyrbimy spěwacž: Njeh Bohu džafuje so wutroba wšchěch ludži.

Alle niz jeno dobre čže nam Wótz dawacž, ale wón čže naš tež wobarnowacž, wobarnowacž pschede wšchěm

šlym čžěla a dušche. Jeho ledžbowanje wobarnuje našch wodnych; hdyž wón šwoju ruku wotčehnje, padnjemy do škaženja. Duž spěwamy: „Ja posbėham šwojej woczki k horam, wot kotrychž mi pomoz pschindže.“

2. Hnada Sbožnika. Najwjetšchu lubosč je nam Bóh wopokasał, so nam šwojeho Šsyna pošla.

Tón Anjes roškwěcž šwoje woblicžo nad tobu. Šdnyž šhtó šwoje woblicžo nad nami škwěcžicž dawa, blyšcžiči so jeho woczko a wón na naš pschecželnje hlada, my mamy dowěrjenje k njemu. Tak je Bóh na naš we šwojim Šsynu pohladał, kiž je podobnosč jeho bycža. W nim je nam šhadžalo šlónčžko prawdosčže. Wot teho šlónčžka dyrbimy so roškwěcžicž dacž. Teke šlónčžne šwětlo nje- dyrbimy psches nikoho a psches nicžo šacžmicž dacž.

A hnadny čže nam Sbožnik bycž. Šak wyšoko wazimy, hdyž šhěžor abo kral někomu nělajku hnadu wopokaže, to njetrjeba rjad bycž, so pschecželne šlowo rěcži abo jemu ruku pošticži. Šak wazne hatle je, hdyž šhěžor šlóstnika wobhnadži a jemu šwobodnosč da. Njeje nam Sbožnik we wjele wyschšej měrje hnadu špožcžik, hdyž je nam wodacže hrěchow, žiwjenje a šbožnosč pschinješl? Š hnadny šče wy šbožni ščžinjeni.

3. Škuttowanje šwjateho Ducha. Šhryštuš je šašo wot šwěta šchol, hdyž je škutt wumožjenja došonjał, ale wón je nam šwjateho Ducha pošlał. Na njeho počahuja so te šlowa: „Tón Anjes posbėhni šwoje woblicžo na tebe.“

Šdnyž šhtó šwoje woblicžo na naš posbėhuje, wón na naš hlada, so by naš wobledžbowal a my njebychmy

šo sabludžili. Tak ma šwjaty Duch po woli Sbožnika nahladowacstwo na duschach człowjekow. Wón powoła, roššwěczi, wušwjeczi a šdžerzi naš w prawej wěrje, kaž wón zyke šchesczijanstwo na semi powoła, šhromadzi, roššwěczi, wušwjeczi a pschi Jesom Šhryšcže šdžerzi w prawej jenatej wěrje.

A daj tebi šwój mēr. To je, po čimž najhlubšche žedženje wutroby dže, niz jeno pola džěczi Božich, ale tež pola šwětnych ludži, jeno so čzi tónle mēr po wopacžnym pucžu pytaja. Prawy njebjeski mēr dusche, jenicžki trošchtowazy balsam sa našču wutrobu, dawa nam jeno Šhryštuš psches šwjateho Ducha. Wón móže šam wutrobu šmērōwacž, hdyž šwjaty Duch š nim šacžehnje, kaž do Noachoweho šaschcža hošš š lopjenom mēra pschileczi.

To wschitko čzini trojjenicžki Bóh nad nami! Šemu budž čžescž do wěcžnosčze! Šamjen.

Požohnowanje.

Šlób: O Božo lubošny —.

Tón Anjes čze požohnuj
Šsam š wyšokého hrodu,
Bóh Wótž čze wobarnuj
Ššched njesbožom a šškodu;
Šdyž wón čze žohnuje,
Mašch šbože, wježele,
Trošcht, pomoz, šwětka došč
A herbštwo njebjeske.

Tón Anjes čze požohnuj
A daj čzi dostacž hnadu;
Njech Šesufš smyje čze
Wot wscheho twojoh' padu;
Wón twoju duschu šant
Do šwojich ranow šam,
So žohnowany šy
Ššches njeho tu a tam.

Tón Anjes čze požohnuj
A še šwětkom čze roššwecž,
Tón drohi šwjaty Duch
Šsam wutrobu čzi pošwecž;
Mēr twojej duschi daj,
Čzi pomhaj psches šwět šty,
So ty hacž do šmjercže
We Božej hnadže šy.

Šo M. Domaschžy.

Bóh je lubošč.

W Erfurče wobras wiša, na kotrymž ruku widžišč, kotraž šawjeschł, na nim wotšnamjenjeny, wotwodžewa, tak šo je wotewrjena biblija widomna, na kotrejž šu te šłowa čžitacž: Bóh je lubošč. Šbn wobras na tym mēštnje wiša, hdyž nēhdy Luther bibliju w šlóbštreje namaka, a do kotrejž šo wón pschi čžitanju tak ponōri, šo na wscho druhe šapomni, wošebje na šwój strach psched Bohom, w nješmilnej šurowosčzi nad mřócželemi trōnowazym; pschetož tak šu wón wucženy, šebi Boha Anjesa pschedštajecž. A nētlo namaka wón w tej šwjatej knišy, jemu tak došho njesnatej, tu zyku pošnosčž Božej hnadu a lubošče, kotraž šo jemu jako drohotne šlubjenje napschecžiwu šlyšcžesčje, a wot tuteho wošomika šem bēšche to jeho horže žadanje, tež druhim tōnle šawjeschł

wotčžahnyč, šiz tu drohu knihu šakrywascje, a wschitkim strachōčžiwym duscham pschwołacž: Bóh je lubošč! To je tōn drohotny dor, kotryž nam Lutherowa ruka da, šo nam nēmsku bibliju wobradži, kotrejž šo tež našch luby šerbški lud wot lēta 1728 šem we šwojej macžernej rēczi wješeli, tak šo šmē šam w nej čžitacž a šo teho droheho šłowa trošchtowacž: Bóh je lubošč!

F.

Mje žohnuj, šwjata Trojiza!

Ššalm 134, 3.

(Šo pōblanskim šłōšu.)

Bóh Wōcžez žohnuj mje!
Wón jako žōrko hnadu
Mój wulhow je a ššfit
A šlyšchi moje žady;
Ššym w nushy, we horju,
Šod ššchizom šhorosčze,
Dha ščžele pomoz mi
A duschu trošchtuje.

Ššyn Boži žohnuj mje!
We nim šym wobhnadženy
A š jeho šwjatej šwju
Wot hrēchow wucžiščženy;
Mī duschu šakhowacž
Wón w šwojich ranach čžyhl,
So hacž do wěcžnosčze
Šyč žohnowany byl.

Duch šwjaty žohnuj mje!
Wón špožčž mi wušwjecženje
We wěrje do Šhryšta
A prawe wožiwjenje;
Njech wón mi wulwa
Mēr Boži do dusche,
Dha pola Boha šym
Ša wěcžnje we hnadže!

K. A. Fiedler.

Wēra do šwjateje Trojizy.

D. M. Luther.

(Šorjedženy pscheložł.)

Do Boha Wōtza wēriny,
Šiz je njebio, semju štworit;
Mty jeho lube džěczi šmy,
Šako Wōtž je š nam šo horit;
Wón nam wschēdnje žiwnosčž dawa,
Čžēlo š duschu wobarnuje;
Šščitowacž naš njesastawa,
Ššchiz a horjo wotdžeržuje;
Maš šastarawšchi, šwarnujo
Wón w šwojej mozy džerzi wscho.

Do Šesom Šhryšta wēriny,
Šeho Ššyna, našchoh' Anjesa!
Wón Bóh je, š Wōtza plōdženy,
Njes nimaj nej rošdžěl, mjesa;
Š klina Marje w Božej nozy
Šu wón čžłowjek narodženy
Ššches šwjateho Ducha mozy;
Šotom na ššchiz powyšcheny
Wón ša naš wumrije, wot šmjercže
Šal psches mōž Božu štantyl je.

Sy-li spěwał,
Pilnje džělať,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróeny
Napoj móeny
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spať měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džělať
Wšědne dny;
Džeň pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočň ty.

Z njebjes mana.
Njeh éi khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

Sserbske njeđželske lopjeno.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šmolerjež knihiczišcžerňi w Budyschinje a je tam ša šchwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

1. njeđžela po šwjatej Trojizny.

Romsl. 10, 8—12.

Šdnyž běšche Anjesowy japoschtol Pawol hižom kšhesčizian, měješche wón wutrobne šobucžucze se šwojim šašakłym židowskim ludom. Wón derje wjeđžesche, kať malo žohnowanja měješche tónle wot Boha tak hnadnje wu-šwoleny lud psches šwoju njepošluschnosč a šašakłosč. Židowski lud mohł wšhitko šbože psches šjewjenje šwo-jeho Boha wužiwacž, ale šebi psches škóscž a wopacžnu šurowosčž žiwjenje wobčežowasche. Šdnyž měješche lud šakon, wón pod tutym šakonjom štonasche a jón šazpibasche; jako pať běšche tón pschischoł, kiž je šakonia tónz, kiž šwětej prawdosčž š hnady, woadacže hrěchow, poškiežesche, lud wróčžo hladašche na šakon a ša njón šurowjesche na wopacžne waschnje, prawdosčž š hnady šazpibascho. A tola židowski lud njeje šbože psches šakon namakał. — Šakon wěšo je dobry, wón je naš wocžahnył ša Šhrystuša a chze naš pschihotowacž ša prawdosčž š hnady a ša wěru. Ale šakon njeje mohł čłowjekow šbožnych šezinicž. Tole pať šamóže hnada, ta prawdosčž, kotraž pschindže se šłowa Božeho šjewjenja. Tym šlepym, ša šakon šurowjazym Židam Pawol poškieža to wobšbožaze šłowa wo wěrije. Šakon drje nam našču njedokanjanosčž, hrěšnitwosčž, šla- bosčž a pobrachš dopokasuje, ale je njemóže pošlepšchowacž, woadacže hrěchow nam pschinesčž a naš špokojicž. Tole wšhitko šamóže hnada Boža a wěra do njeje. Ženož jedyn pucž je š božnosčži ša wšhitke ludy: prawdosčž

š wěry. Wšhitka wot čłowjeka šameho šebi wumyšlena prawdosčž njepšchinježe čłowjekam tu wocžakanu mšdu. Wšhitke wufonjenja šylnych čłowškich duchow, tak wulke kaž šo nam šdadža, njedošahaja š měrej dušche.

Pucž š šbožu je ša wšhitkich ludži tón šamy: prawdosčž š wěry.

1. Tale wukhadža se šłowa Božeho,
2. dyrbi šałożena byčž na žiwej wěrije.

1. Našch wulki reformator Luther by šo pschi wojo- wanju šwojeje dušche praschal: kať dostanu hnadneho Boha? Šchtóž wšchal šo ženje njeje podobnje praschal abo tule štarosčž wo Bože špodobanje a prawdosčž we šebi nošnył, je hišcže daloko wot Božeho kraleštw. Šelko kšhesčizija- now pať šo husto w nekajkej šwonkownej šprawnosčži tak wěštych čuje, šo jim njeje tole šnutsšowne praschenje ženje do myšlow pschischoł! Woni dyrbjeli šo hanibowacž psched štarymi Židami; pschetož tutym na tym wjele ležesche, šo bychu psched Bohom prawi byli. Ššamo pohanjšo husto psches šwoje šamowumyšlene škutki a šwoju wopacžnu pobožnosčž na to pokasuja, kať šo wo špodobanje šwojich bohow a wo wěštu prawdosčž próžuja. — Wšy kšhesčizija- jenjo pať mamy we šwjatym pišmje šdobom prawe wot- molwjenje na to praschenje: Škať budu prawy? Wšy wěmy, šo mamy šo hladačž prawdosčže, wot šebje šameho wumyšle- neje, kotraž šnadž psched Bohom njeby nicžo pláčžika. Nješměmy šebi myšlicž, šo šmy psched Bohom hižom prawi psches nekajke šwonkowne škutki, kotrymž my runje

Sy-li spēwał,
Pilnje džěłaj,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spēwaš,
Swěrnje džěłaj
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoń ty.

Z njebjes mana
Njeh či khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!
F.

↳ Serbske njeđzelske łopjeno. ↳

Wudawa šo kóždu šobotu w Smolerjez knihicziščežerńi w Budyščinje a je tam ša šchwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

2. njeđzela po šwjatej Trojizy.

Saf. 1, 21—25.

Hdyž š wutrobu wěrimy, budžemy prawi, a hdyž se rtom wušnawamy, budžemy šbóžni, to běšče přědowanje šandženeje njeđzele, jako šawóđ taf-rjez do šwjedzenjom-próšdneho čžaša wšchitkich njeđzelow po šwjatej Trojizy. Šrocžimy w žyrkwinyńm lěče kaž do wšchědneho dnja, a wšchědny džeń je džěławy džeń. Tutu myšł wo „džěławosćzi“ džęńšnišchi tekst hiščeže jašnišcho wuwjeduje. Budžče pak čžinjerjo šłowa, a niz jeno pošłucharjo! Ale wón to njecžini š krótkimi, nahimi šłowami, ale š pschirumanjom: Bože šłowo je ša čžłowjekow šchpihel. Šrašnje tu šnješowy japošctoł wšchelake trjebanje tuteho šchpihela wopišuje, najprjedy pokáže, kaš šo wopacžnje trjeba, a potom naš wuczi, kaš mamy jón prawje trjebacž.

Duž wopomimy: Čžłowjekojo psched šchpihelom Božeho šłowa. 1. Woni drje šo w nim wobhladuja, ale potom wotěndu a na měšče šabudu, kajzy běchu. 2. Ty pak pohladaj nuts do dočonjaneho šakonja šwobody a budž škutka čžinjer.

1. Šchpihel je hušto trjebana wěz, bješ njeho njeđže. Wón čiž pokáže, kajki šy, hacž šy čžisty abo niz. Tajki šchpihel je Bože šłowo, tam móžesh widžicž, kajki šy, móžesh pohladacž na šwój staw, kaž Luther we wucžbje wo špowjedzi wukladuje, a š temu š Božeho šłowa wuknyčž, šhto twój staw šebi wot tebje žada. A hdyž by tón a tamny šchpihel na šemi čže šjebał, dofelž je tam a šem

njerunošcž w nim, šchpihel Božeho šłowa šo ženje njemyli, pschetož podarmo wo nim njerěka: Twoje šłowo je prawa wucžba.

Čžłowjekojo šami pak šo šjebaja, a to čiž, kotřiz šo po šłowach teksta mužej runaja, kotřiz šwoje čžěłne woblicžo w šchpihelu wobhlada a dže přječž a šabudže na měšče, kajki běšče. Měnišch, šo je wot teho něšcto mět, šo je taf šwjěršnje do njeho hladał? Špodžimni to ludžo, kotřiz jón taf-rjez šabawy dla trjebaja, a wošebje šwjěršni tola čiž, kotřiz do njeho hladaja jenicžzy teho dla, šo bychu šo pschezo rjenišcho pnyšchili abo šo je šwojej rjanosćzu hordžili. Pschetož rjenišchi tola čžłowjek se šwojim štajnym hladanjom do šchpihela njebudže, bóršy šo jemu šmēja tajtejle šwonkowosćže dla, a ščoncžnje šo pokáže, šo je šo šam šjebał.

Čžłowjek, kotřiz by se šchpihelom Božeho šłowa taf wobthadžal, je runje taf šjebany, hdyž je tola wšchitto pišmo wužitne š wucženju, š dowjedženju, š šwarjenju, š polěpschenju w prawdosćzi, šo by Boži čžłowjek dočonjany byl, š wšchemu dobremu škutku hotowy. A to by dyrbjal wunoscht našchego wobthada š Božim šłowom byčž, to jenicžke žohnowanje našchich domjazych nutrosćžow, našchego šemšchithodženja, špěwanja a modlenja, šo wostanjeny, kajzyž šmy? Do přědka, taf wšchudžom wołaja, pytačže, šchtož horjekach je, hdžež šchryštuš je, taf naš japošctoł šawoł napomina, čžincže, šo byšchče šbóžni byli, tón šamšny wutroby pschima, šam wo šbóžnosćzi we šwojim šnješu a šbóžniku wjele šhoniwšchi, a mnošy šchěščijenjo,

Swjedžeński spěw,
knjezej Janej Wałtarjej,
 derjezaslužbnemu fararjej w Njeswačidle,
 k 25lětnemu zastojskemu jubileju
 poswiećeny wot
 serbskeho duchownstwa.

Bu w Njeswačidle zazwonjeny
 Džeń džensa lubje witany,
 Na kotryž lud wšón zwjeseleny
 Je hotował so wosadny.

Wjes wyska z Tobu žohnowana,
 We Knjezu horcolubowana
 Wot Tebje, bratře, swjedžeńscy;
 Je jubilej ći wobradženy,
 Zo zdobnje rěkaš wobnadženy
 A raduješ so zbožowny.

Sam Knjez, Twój Bóh, je Tebje wodził
 Po swojej radže přećelnje,
 Do duše swjaty woheń płodžil
 Ći, słužić jemu radostnje
 A duše dobywać za njeho
 Ze swěta w hrěchach zhubjeneho
 Kaž pastyr z hłosom luboznym,
 Jim wukhwalejo lubosć Božu,
 Wšak mile wozjewjenu k zbožu
 Nam w Synu jeho khwalenym.

Serb bu Ty, bratře žohnowany,
 We Jezusowej lubosći
 A miłosćiwje krónowany
 We swojej krutej swěrnosći;
 Łaz městno přenje běše Twoje,
 Hdžež napinaše mocy swoje
 We skutkowanju zastojskta;
 Za Serbow džěše zahorjeny
 A najbohatšo wobdarjeny
 Do powołanja ryćerstwa.

Je jandžel sluba z tobu khodžil
 Sam — JEZUS, ryćer z wěčnosće, —
 A na pućach Će svojich wodžil
 Do prócowanja lubosće. —
 Tak Serbam bu Serb wuwołany,
 Do słužby k Serbam požadany
 Z jich žiwej rěču maćeřnej.
 A lutował Ty njejsy prócy,
 Sy swoje Serbam swjećil mocy
 We słužbje jenak wutrajnej. —

A z radosću so pozběhuje
 Za Tebje dobroprošenje:
 Njech miłosć Boža wozbožuje
 Će, bratře, w Twojim zastojsktwje!
 A kaž we Wóslinku sy swěrný
 A w Njeswačidle džělał měrný
 Na lět nětka pjeć a dwaceći,
 Tak krónuj Bóh Će dobroćiwý
 A spožć Ći widžeć wšědnje džiwý
 We swojej Božej swěrnosći! —

Njech žohnowanje jeho mile
 Će přewodža přez žiwjenje,
 Zo žórło lije dale žiwe
 So z Tebje tež we přichodže! —
 Rjad česny budž Ći króna swěry,
 Z njej mytuj předarja Će wěry
 Twój Bóh a Zbóžnik bohaće! —
 Haj, přěduj, spěwaj w jeho mjenje
 A kćej kaž Knjezowy šćěpk rjenje,
 Hač z krasnosću Će krónuje! —

Wažnosć zyrkwje.

Włody, njewěrjazy rěčnik w Amerizy so s tym khwalesche, so so w měsće sakubli, hdžež žaneje zyrkwje ani žaneho Božeho słowa njeje. So dolhim pytanju tajke městacsko namaka a na měsće do njeho čehnjescche. Lědma pač bě so něšto měřazow minyło, wón do swojeje přjedawšcche domišny na duchowneho pišasche a jeho proschescche, so by bjes kombženja sa nim čahnył a Khrystuša přědował; pschetož wón bě k temu pójnaczu pschischoł, so so wořada bjes Boha a Khrystuša, zyrkwje a křesczjianskeho waschnja tač kamej heli runa, so njemóže tam žadny čłowjek wutracž.

Wschelake s bliska a s daloka.

— Słowna duchownsta konferenza Łužizy mějesche so 11. junija w Budyschinje. Wot konsistorstwa běšcche pschitomny knjes tajny radžiczel Rohlschütter a jako hósč přjedawšchi duchowny Ćobuřtaw naschcche konsistorialneje wyschnosče, knjes tajny radžiczel Keller. Konferenzu wotewri knjes wyschšchi zyrkwinski radžiczel Rosenkranz wo zyrkwinskim žiwjenju naschccho čaša. Wón powita knjesa řastupjerja konsistorstwa, kotryž so s wutrobnymi słowami na pschitomnych duchownych wobroczi. Knjes řarač Keil mějesche pschednoschł wo słubjenym kraju, s tym dopokasujo, so wobstejnoscče słubjeneho kraja na to pokasuja, so je řan swoje řćenje řam napiřač.

— W bližšim čařu so knjes archidiafonus Ćuda w Lubiju na wotpocžink poda. Wón drje je pošledni byl, kotryž je hišcče w Lubiju řerbřki přědował; s jeho woteńdženjom najřterje řerbřke řemschenja w Lubiju řastanu. — Raž se řrudobu řlyšchimy, je knjes řarač Mateř w Ćuczinje tač čěřpjazny, so chze řo našymu na wotpocžink podacž.

§ **Dražďan.** Nasche řerbřke řemschenja w řichiznej zyrkwi řo řařo bliža. Sa řyđeń, 23. junija, chzemy řo wschizny řserbjo s Dražďan a wokoliny do Božej řluzby řeńč, so bychmy Bože řłowo w macřeřnej rěči řlyšcheli. Řobdy řserb je wutrobnje pscheproschenty a pohonjej tež druhich k wopštej. řemschenje řmėje řo, řaž hewač, pokodnjo 1/2 12 hodž. w řichiznej zyrkwi. řpowjednu wuczbu řmėje ř. řarač Domaschka s Budestez, přědowanje pač ř. řarač Řada s Řichalskeje wořady w Budyschinje.

„Bombaj Bóh“ njeje jenož pola řnjesow duchownych, ale tež we wschěch pschewawarńjach „řerb. Nowin“ na wřach a w Budyschinje dostacž. Na řchtwórcžlěta płaczi wón 40 pj., jenotliwe čziřla řa řa 4 pj. pschewawaju.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłał
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ći khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

— Sserbske njedželske łopjeno. —

Wudawa šo kóždy šobotu w Smolerjez knihicziščezetni w Budyschinje a je tam ša šchwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

3. njedžela po šwjatej Trojizy.

1. Móšj. 1, 26. 27.

Krótke, ale jadriwe šłowa wo čłowjeku a jeho byczu, wyšoki křěsluš wo jeho wulkim powołanju. Na přěnim łopjenu šwj. pišma tute krasne šłowa steja, a tola šu hač na džěnsnišči džěń njesabyte a njesestaryne. Něčža drje wo něčzim druhim hač tamny psalm: Ščto je čłowjek, šo na njeho špomináš, a čłowški šyn, šo jeho doma-nytaš; něščo druge tež je tamne jara snate šłowo: Čłowjek je we šwojim žiwjenju jako trawa, ale runje dokełž naš šłowa džěnsnišeho teksta na wulkotnosč čłowjěstwa dopomnjeja, šu nam lube a drohe. Trjebamy je tež wošebje w něčzišchim čašu, hdžež jich wjele na to džěła, čłowjetej jeho hódnosč a wulkotnosč rubicž a jeho pschezo k wjetšej njespokojnosčzi i jeho wošudom šawjescž! Duž njeh tute rjane šłowa nam nowu křoblosč k wje-šelemu, džakownemu a šwěrnemu trjebanju wscheho teho dadža, ščtož je Boža dobrotu nam čłowjekam špožczila, jako wón džěšče: Štwórmý čłowjeka, šnamjo k našej podobnosčzi. Duž wopomńmy: Bóh džěšče: Štwórmý čłowjeka, šnamjo k našej podobnosčzi! A my k temu prajimy 1. š wutrobnym modlenjom a š dobom šlubjenjom: Njeh dha k twojej podobnosčzi moja dušča wotuczzi, a 2. š wutrobnym džakowanjom a š dobom šwěrnym trjebanjom: Njebjo, šemja a jich wójska šu mi date k lěpschemu.

1. Štworicželski škutk je dokonjany hač na jeho křonu, čłowjeka. Še šłowami 104. psalma rěczane, tutón škutk

to napišmo njěše: Šnježe, kaš šu twoje škutki taš wulke a kaš je jich taš wjele, ty šy je wschitke mudrje wustajil. Šnate wschaš je, kaš šo wschitko pschečziwo wopišanju štworjenja šwěta na přěnim łopjenu šwj. pišma měri, a tola ničto njemóže jo lěpje a krasnišcho čzinicž, hač je šo tu štało. Wschitko, ščtož na šemi a wysche šemje a pod šemju je še šwojim wulkotnym porjadom a še šwojej rjanošczu, na wschehomózneho, wschehomudreho a wscheho-dobrocziweho štworicžela pokasuje. Wěšo mamy my mu-dracžkojo na tym, kaž je Bóh tón Šnješ šwět štworil, to a tamne wustajecž, a budžichmy-li my do teho ščto nuts-rěczecž měli, budžišche wěšo wschitko wjele lěpje było. Wěšo tež po šłowach šwj. japoschtoła Pawoła žyła štwórbu po wumóženju šdychuje, tola šwj. pišmo ma žyłe prawje, hdžž rjekuje: Bóh pohlada na wschitko, ščtož běšche šczinil, a hlaj, to bě jara dobre.

A na ščestym dnju šwojeho štworicželskeho džěła džěšche Bóh: Štwórmý čłowjeka! Wopomńmy najprjedy šwonkny rošdžěl: Hač dotal rěkašche pschezo: Budž šwětlo, budž twjerdosč, abo šemja plodž atd., nětko paš, hdžž šo wo štworjenju čłowjeka jedna, Bóh wschitko šam čzini, še šwojeje šameje wole čłowjeka štwori, a taš tež je čłowjek šnamjo, k Božej podobnosčzi, křona a kral žyše štwórbu. A móžesh to widžicž šwonkne a šnutsšnje. Šwonkne, pohladaj na njeho, kaš po šemi křodži, hłowa hordže po-šběhnjena k njebjěšam pokasuje, pohladaj na wschitke jeho štawy, kóždy k šwojej šlužbje wulkotnje pschihotowany, pohladaj, šo jeno jene mjenujemy, na wóczko, kaš pschi-

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłat,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłat;
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpođń ty.

Z njebjes mana,
Njeh ģi khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřěw će!

— Sserbske njedźelske lopjeno. —

Wudawa so kóždy kóbotu w Smolerjez knihicziščetni w Budyschinje a je tam sa schtwórtlětnu pschedyplatu 40 pj. dostacž.

4. njedźela po swjatej Trojizy.

Mat. 7, 24—27.

To je skónčenje tamneho wulkeho přědowanja, kotrež je tón Knjes na horje džerzał. Ženje wjazny žadny cžłowjeť njeje tak rěczał, jako wón. To njeběchu słowa, kaž i cžłowsteho rta; to běchu wohenjowe schřiczi, kotrež wutrobny sahorichu, to běchu rěki žiwjenja, kotrež i wutrobny Božeho Ssyna do cžłowstich wutrobow běžachu, to běsche kaž bicze hamora wo šwědomnje liwkeho, haj duchownje morweho luda. S lubosnym „sbóžni šu“ je tón Knjes šwoje přědowanje sapočzał, i našchim satschašowaznym pschirunanjom wo dwěmaj twarzomaj, mudrym a njemudrym, wón je skónčzi. Demu je na tym ležane, so bychu czi, kotřiz wokolo njeho steja, niz jeno pošlucharjo, ale tež słowa cžinjerjo byli. Halle potom so jim šlyšchane přědowanje słowo žiwjenja scžini. To chze wón šwojim pošlucharjam do wutrobow šaschčěpicž. A k temu šebi tón Knjes pschirunanje wušwoli, wsate i teho městna, na kotrymž wón steji. Kaž wón šam tam se šwojej nohu na škale steji, tak dyrbja jeho wuczobnizy dom šwojeho šnutškowneho žiwjenja tež na škale šaložicž. To so pař tak štanje, so woni jeho słowo niz jeno šlyšcha, so wot njeho niz jeno k šylsam hnucž dadža, ale jo tež we šwojim žiwjenju dopjelnja. Kaž so pschi twarjenju šhěže kamjeń na kamjeń twari a wschitke kamjenje na rózknym kamjenju wotpocžuja, tak mamy so tež my twaricž sa duchowny dom, a našch rózkný kamjeń je Jesuř Křyřtuř. Šacž so

my tak twaricž, tak natwaricž dawamy? Wopomń, našch Šbóžnik jow wot tych jenych njerěczi, kotřiz pschindu, a wot tych druhich, kotřiz njepschindu; wón jeno na tajkich myšli, kotřiz pschindu a šlyšcha. Ale tež mješ nimi je jich wjele, kotřiz na škale njetwarja, ale na pěř.

Na cž o ty twarišč?

1. na pěř? 2. na škale?

1. Ja widžu cžłowjeťa, kotryž wješely do šwěta won cžehnje, šwoje šbože šebi pytačž, šwoj dom šebi šaložicž. Něť je wón po šwojim šdacžu prawe městno namakał a šwoje džěło šapocžina. Šjana rěcžla póbła pluskoze, kwětki kolowokolo kčěža, njebjó so wysche njeho móđri. Čědom wón pytnje, so wón do šameho pěřa twari; padnje jena rjada, dha wón ju šmějo šašo šběhnje a šruna; škónčnje je twar hotowy. Špróžny so našch twarž lehnje, so by po próžny a džěle w španju nowych cžerstwých mozow nabyl. Wošřjedž nozy so wiohor šběha, deschčiz šo i njebjěš dele lije, džiwje wonkach rěka šchumi — nowonatwarjeny dom šhabla, rjady wrještotaja, jeho nastřožany wobydleť wotuczi. Něť wón pytnje, tak njerosomny je byl, šwoj dom na pěř twaricž; wón chze cžěfacž; pschepošdže! i wulkim hřimotom so žyly twar šypnje a jeho pod rošpadan-kami pohřeba. —

Chžesch ty prajicž: „Šchtó budže takle njemudry?“ Nařch Šbóžnik nam tajkich njerosomnych ludži pošafuje. Šchtóž moje šłowa šlyšchi a nječžini te šame, wón rjeknje, tón je podobny na njemudreho muža, kiž je šwoj dom na pěř štažil. Wěšo bjes šlyšchenja njeđže. Šwji. Šawoľ so

prafcha: „Kaf dyrbyja wëricz, wo kotrymž njejbu niczo blysheli?“ A kaf husto bwojate pišmo napomina: „Schtož ma wufchi pošluchacz, tón pošluchaj!“ Ale Bože błowo jeno blyshecz a po nim nječinicz, pucz t žiwjenju snacz a tola po nim njezhodžicz, to niczo njewunjeke. To je potom kchesczjanstwo jeno we głowje a na hubomaj, ale niz we wutrobje a w žiwjenju. W bkwecze wofkach bwo cżlowjekej bmeja, kotryž ma jeno błowa a žanych skutkow. W Božim kralestwje bwo tajke wobstejnošče hščecze wjele strašnišche. Bože błowo je wótrišche dnžli žadyn na wobemaj bokomaj wótry njecz. Hdž bwo nam tutón mjecz poda, potom dyrbymy tež t hřechom a bkwetom wojowacz japoczcz. Bože błowo je kaf blyšk, kotryž njebio a semju roškweczi. Komuž pod tajkim sablyšnjenjom bkwedomnje njewotuczi, tón je šaspary a tupy kchesczan. Škorzi bwo, so w našchim cžafu jich wjele Bože błowo wjazny njeblyšchi, ale tamna šchoda je wjetšča, so najwjazny wot tych, kotřiž jo hščecze blyšča, w šchuli a w pacžerškej wucžbje, w žyrkwu a w domje, po nim nječinja. Mny njechamy na druhich myšlicž, na šamu bwoju wutrobu chzemny dyricz. Mny bmy wot młodošče bem wufli, so njebyrbi nihto druhich bohów mcz pšchi tym jnym žiwym Bosh, a tola kaf husto je nam kubo a samóženje, wjele a lošcht našch Bóh. Róžde džeczó wë, so ma bwojeho nana a bwoju macž cžesczicz; a tola bwo wšchednje škoržby šarišchich na njepošluchne a nježakowne džecz blyšhecž. Róždy wë, so kurwarjo a mandželstwowakmarjo Bože kralestwo herbowacz njebudža, a tola tute hřchi wšchednje t njeby horje wolaja. Na pšch my twarimy, praji tón Anjes, hdž bmy kaf jeno pošlucharjo błowa, niz pak cžinjerjo. Šebje šamych šebamy. Domej našcheho žiwjenja prawy šaložt pobrachuje. Hdž cžlowjeka cžezke domachpytanjaja potriečja, jow bny deščczik tyšchnošče, kotruž Bóh poščele, tam wody špytowanjaja, kotrež nam t našcheho bkwedomnja na- stanu, tam šafko wchory wšchelakich šlych pšchibłodžazych rječow, potom wón šaczuma, kaf hubjeny šaložt je jeho žiwjenje mčlo; wón šebi po trošče žada a jón tola njenamaka, wón ša mčrom žedži, ale podarmo. Mložno, so jeho dom hacž do šmjertneje hodžinki šteji, ale hdž bwo wrota wcznošče pšchod nim wotwrjeja, potom bwo wón bnyje a jeho padnjenje je wufke. Tón šamy wotrocžt, řiž bwojeho knješa wolu šnaje a njeje bwo pšchihotowal, njeje tež cžinił po jeho woli, tón budže jara šchwifany. Mój kchesczjan, duž njetwar dale wjazny na pšch, twar na škalu.

2. Šchto dha na škalu twari? Našch Šbóžnik nam wo druhim mužju powjeda. Tón ryje głubofo, ryje pšches šwjeršchny pšch, doniž na škalu njepšchidže; to bjes próžny a pota njewotčidže, ale ša to ma jeho dom potom tež wšty, twjerdy šaložt. To je mudry muž, praji tón Anjes, šnamjo wšchitkich tych, kotřiž Bože błowo blyšča a jo cžinja. Tajžny t bwojemu Bohu horje šladuja a rjeknu: „Šchtož ty prajiš, to čžu cžinicž“, ale woni wšchaf tež pšchi tym šhonja: „To ložke njei, so kchesczan bmy a cžinju, šchtož tón cžisty Duch šej žada.“ Kaf cžezko je ša našche cželo a krej, bwo pod Božu wolu šhibowacz! Dha my t tym japoschtołom šdychowacz nawuknjemy: „Wolu ja derje mam, ale so bych dokonjal to dobre, to ja njenamakam.“ Tajke šhonjenje pak naš do głubofošče pokuty wjedže; my špóšnawamy, so ma bwo niz jeno to abo tamne w našchim žiwjenju pšchemenicž, ale so my nowu wutrobu a nowu myšl trjebamy. Ale hdž my nët

w tajkej nušy pola Ješusa wodacze bwojich hřechow a šahojenje bwojeje šchody pytamy, dha bwo tež našča wëra głubofo šaloži. Šchetož šchtož pyta, tón namaka. Tajke namakanje pak nam našche dowrjenje t Bohu pošlyni; my šhonimy: „Šchtož Bohu wšchón bwo doweri, tón na žadyn pšch njetwari“; t dobom našcha lubošč t temu Anjesej roščecze; my šlubimy: Lubujmy jeho, dofelž je wón naš prjedny lubowal; haj, my dostanjemy wjeleki nadžiju na škonczne doboczecze a t tym šczepłiwošč w cžerpjenjach tuteho cžafa. Našche žyle žiwjenje dostanje głubofki, wšty šaložt. Wone na tym podložku wotpoczuj, kotryž je položeny, kotryž je Anjuštup.

Tajki dom na šcale je wšchaf tež wchoram a wodam podczibnjeny, kotrež wo njón škoraju; ale žolmy jón nje- podmlęja, wchory jón njepowala; wón njepadnje. Ty tola tajke wchory šnaješ, mjenujžny tamne dnny, kotrež nam kubo a samóženje rubja abo lubyh cžlowjekow wot našcheho boka torhnu, abo nam cželo t khorošču a dušču t tyšchnošču wobczęžuja. Šchtož je potom na pšch twarił, kaf lohžy tón morkoze: „Š cžim bmy šebi to šaklužil?“ abo kaf lohžy jemu jeho hřešča wina Božu hnadu pšch- kryje a jeho do njewery a šadwelowanjaja dowjedže. Haj, tež wëra teho, kotrehož dom na šcale šteji, khabla; wón šebi praji, so dyrbyjala tuta wëra wjele głubšcho a twjerdscho šaložena bycz. Ale tajke šhonjenje je jemu jeno t lepšchemu. Wón bwo kaf na tón cžaf hotowacz nawuknje, hdž budže šymny wčtr wcznošče jeho dušču wobduwacz a šary šly njepšchecz el jeho žiwjenje wobškoržowacz, so by potom prawy šaložt pod nohomaj mčl a twjerdže štal we wery do bwojeho Anješa Ješom Anjušta. Štejmny ša tym, so šebi dom bwojeho šnutškowneho žiwjenja na škalu na- twarimy a pšches Božu hnadu špewacz nawuknjemy:

Ja bmy pšches Anjušta krawne rany
Tón prawy šaložt namakał.
Trošcht drugi njeje namakany,
So bych bwo we nim šadowal.
Tón šaložt wcznuje wostanje,
Hdž wšchitko druge šahinje. Šamjeł. M. w B-e.

Twar na Boha!

(Pšcheložt.)

Twar, o moja dušča,
Twar na Boha!
Wëra jemu blyšča,
Bomoz ša wšchč ma.
Budž bjes štracha: ranje šesthadža;
Bwo šymje cže wita krašnošč nalęcza.
Hdž wchory duje,
Šchitž nastawa,
Dha cže wobarnuje
Móž Anješowa.

Twar, o moja dušča,
Twar na Boha!
Wëra jemu blyščo,
Bomoz ša wšchč ma.
Šwět rošwalczecze: t nami Wjetšchny je;
Wjetšča dnžli Bóh Anjes nuša njebudže.
D wczna bwoera,
Šchit we nušy,
Bomhaj, hdž je wëra,
Ty bwerly bny!

Šhtó je wjetschi?

Dla tuteho praschenja bēšhtaj šo dwaj murstaj hólzaj swadžiloj. Tón jedyn vjekny, šo je murški kral najwjetschi knjes mjes tym šo tón tamny š rošbudzenošću pōšna: Mě, Jesuš je wjetschi, tón je mój kral.

Duž murški hlownik runje nimo džěšče. Tón šo na teho hólza mjeršasche, kiž Jesušej najwjetschu čžescž dawasche, duž dari wón temu, kiž bē ša njeho był, mōdre rubjescho a mōdru mēžu, tamnemu pač bēle rubjescho a bētu mēžku. Tajteju wón jeju š nekajkim nadawkom do bližščeje wšy pōšła. Šswojim škužobnikam pač pschifasa, šo bychu ša nimaj šchli a teho hólza š bēłym rubjeschkom a bētej mēžu škōnzowali. Tuta pschifasnja šo wuwjedže a nastrozany tón hólčez š mōdrım rubjeschkom a mōdrej mēžu š temu hlownikej wrōčžo pschibēja, šo by jemu powjedał, šhto bē šo stalo. Štaš šo nětko tón hlownik džiwasche, jašo w tym hólčezu runje teho spōšna, kiž bēšče prajil: Jesuš je najwjetschi!

Taj hólzaj bēšhtaj dužy po pucžu te wēžy šebi mjes šobu wuměnuloj. Šhtó dha bēšče tón wjetschi był?

W čžemnyh dnjach.

Najšubšchi š kōždım lētom, dnjom
Mě pschede wščēm je čžichi dom,
Šdyž čžasny čžemne šu a mšłowe,
Dny šamrōčžene, šymne, čžmowe.

Čžim bōle wonlach wētry duja
M mroki njebjō šacžēmnjuja,
Še štraschnym hroža njewjedrom:
Mě Boža miłoščž jašni dom! —

K. A. Fiedler.

Mjesy čžłowskeho rošoma.

Raschi wucženi nětko wšcho wjedža. Woni čži powjedaju, kajte je wšcho psched 100 millionami lētami było, kajžy šu ludžo byli a kajki škōt. M to wjedža wšcho taš wēšče, jašo budžichu tehdy živi byli. Drušy šu do njebješ pohladali a wuhladali, šo tež tam kaž na šemi žaneho Boha njeje. M šhtōž jich šłowam njewēri, tón je po jich mēnjenju w pōšnacžu nasad wostal.

Š tajšimi mudracškami šu šo hižom štari žyrtwinski wōtzojo bēdžicž mēli. Tač bē wēšty wucženy, Eunomius š mjenom, šo šhwalil, šo Boha tač derje šnaje, kaž šebje šameho, a šo jemu na nim ničžo potajne njeje. Tehdomnišchi žyrtwinski wucžer, Basilius š mjenom, pač je jemu doprajil. Wón jemu 20 praschenjow wo mrowjach štaji, wot kotrychž wón ani na jene wotmolwicž njemōžesche. Duž džesche Basilius š naschemu mudracškej: „Šdyž ani mašu mrowju a jejne žiwjenje njerošmisch, kač dha čžesch šo šhwalicž, Boha dopōšnacž? Tón mudracšk je po tym ponižnišchi był.

Njebudž bojasny, mōžesch-li nēšchto dobre čžinicž!

Ša bēch ras, tač nēchtō powjeda, šo pschi wjetšchey rēžy wuhodžował a bēch šo mēštnu pschibličil, na kotrymž kawa štejesche. Na tej čžyžy trochu powotpōčžnyčž. Šato pač tam dōndžech, wižach, šo na nej šhubōbnje šdrasčžena hōlcžka šedžesche. Šejny šhribjet bē še mni pschibrocženy a šwoje woblicžo mējesche na ruzy šeprene. Šako moje krocžele šaššycha, wobrocži woblicžo še mni a ja pohladach do woczow, w kotrymajž bēšče tajki štył a tajke šadwēlowanje wižecž, šo mje na mēšče ta mył pscheidže: „Ša wōbha tola tu pschi tej rēžy ničžo njeprawe njesapōčžnje!“

Šhwilu šebi rošpominach, hač šo tu wōbohu wopraschecž njedžrbjał, dla čžeho je tač šrudna, a ju š někotrymi pschecželnymi šłowami šwješelicž. Mle wēšta bojasliwosčž a ta njewēstosčž, hač budže na mnje, teho zueho, pōšlučacž, mje wot teho wotdžerža, a ja džěch dale. Ša pač ani jeje štyšne pohladjenje, ani to wobžarowanie, šo šo š nej do rēčže njedach, wjazžy wotbucž njemōžach.

Šši dny pōšdžišcho hladač pschipadnje š woknom won, š kotrehož bē tamna rēka a tež ta kawa wižecž. Duž wižach, šo šo njedalofo teje kawa wjele ludži hromadžesche. Šako bliže hladač, wuhladach na trawje žōnšku ležo a šrošmich, šo bē šo tam nekajke njesbože štašo. Na mēšče šo na tamnu hōlcžku dopomnich. Ša šo wo tej wēžy bliže wobhōnijowach a šhōnich, šo bu ta žōnška š wody wucžehnjena a šo mējesche runje tajku draštu, kaž tamna štyšna hōlcžka. Tež bēchu ludžo nasdala to šame pōpōčžnje, hđžezž bēch ja pschi tej kawžy nimo šchoł, žōnšku do wody hič wiželi, njewjedžo, šo čžze šo tepicž. Mě nětko na šwēdomnje padny, šo bēch škōmbžil, tej šrudnej nēšchto trošchtnych šłowow prajicž, š čžimž budžich ju šnano psched tej njesbožownej krocželu šwarnowal.

Do wušnjenja.

(Wie kōnnt' ich ruhig schlafen —.)

Štaš mohł ja w čžemnej nožy
Šdy čžišche špacž,
Šdyž nochžyl š tebi, Wōtčže,
Šrijed' šdychowacž?
Mě wšchēdny ropot šajał
Še wutrobu,
Pschi tebi pač mam pošoj
M šbōžnosčž wšchu.

Mch, pschikryj moje hrēchi
Nētk šhryšta dla!
Ty, Šnježe Wōžo, luboščž
Šsy šcžerpliva.
Daj čžistu — wo to proychu —
Mě wutrobu,
Kiž w šbožu, w horju škuži
Čži š radoščžu.

Daj, šo tež ja bych wodał,
Šaž wōdawasch;
Mēł lubo šwojoh' bratra,
Šaž pschifajasch.
Tač wušnu bjes štarosčže
M w luboščži,
Šo tež we šlōdkich šonach
Šsyn pschi tebi.

Šurij Brōst.

Powucženy pschirošpnytnik.

Šendželčan Darwin, najšławnišchi pschepytowal pschiroby nowišcheho čžaka, do wēry tež wjele njedžeržesche. Šdyž na šwojim pucžu wokoło šemje tež Šatagonow w južnej Amerižy šejna, thychšamyh jašo woprawdžitych čžertow wopišowasche. Wón jich ša čžłowjekow pschipōšnacž njechasche a mējesche ša to, šo šu wopizam podobnišchi dylki čžłowjekam, a šo jich rēčž žana rēčž njeje, ale hrošne bjeczenie. Šdyž bōrny po tym Šendželsžy mišionarojo tutym ludžom wēru přēdowacž počžachu, šo jim wšchitžy wucženi ludžo šmējachu a jim njeradženje jich škutka wēšcžachju.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróeny
Napoj móeny
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeň pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočů ty.

Z njebjes mana,
Njeh ói khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!
F.

Sserbske njeđželske lopjeno.

Wudawa so kóždu sobotu w Smolerjez knihciziscežerńi w Budyschinje a je tam ja sčtwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

5. njeđžela po swjatej Trojizy.

Mat. 13, 44—46.

„Kotřiz so chzedža wobohacžicž, tajzy padnu do spyto-
wanja a do hycže“, tak warnuje swj. Pawoł wschitkich,
kiž ja swětnym bohatstwom steja. Kotřiz pak bychu rad
bohacži byli w Bošy, tajkim powjeda jowle Anjes Křry-
stuš dwoje pschirunanje wo najwyschšim bohatstwje, pschi-
runanje wo sšhowanym schazu a wo drohej parli, a sčtóz
je tutón schaz namakał a tule parlu řebi dobył, tón je
sbožny čłowjek, tón spěwa a khwali: „Kač krařne samó-
ženje mój řesuš ja mnje je!“ Bój, luby čžitarjo, pój a
hladaž:

Kač krařne samóženje našch řesuš ja naš je!

Wopomů 1. kač jo ř hnady namakamy;

2. kač wscho ja njo puschežicž mamy.

Anježe, mój Božo, njeh wschitko to řwětně ja njerjad
ja mam; to jene je nuřne, to řesuš je řam. —

1. „Njebjeřke krařstwo je podobne sšhowanemu schazej
na polu, kotřyz čłowjek namaka.“ Sčto dha mamy řro-
řymicž pod njebjeskim krařstwom, wo kotřymž Sbožnik
jowle řecži? Kiž jeno tamnu pschichodnu krařnosč w to-
warřtwje Božich jandželow, ale wschitko, sčtož je nam
hižom nětko tu na řemi pschihotowane w Křřystuřu řesušu,
so bychmy psches njeho sbožni byli tu čžaknje a tam
wěčnje. Ubo dyrbimy ř křóřka a ř jenym řłowom prajicž,
sčto je njebjeske krařstwo, dha prajimy: To je wón řam,
nařch Anjes řesuš Křřystuř. Wón je tón schaz, kiž

řwojeho runja nima, wón je ta parla, kiž wschitko psche-
trejehi; pschetož w nim řu sšhowane wschitke řchazy mu-
drořče a póřnacža, w nim bydli wschitka polnosč bójřtwa
čžělnje. Wo nim spěwa teho dla wěřjaza duřcha: „Wón
je tón kral, kiž ř čžesčžu kņeži, wón je tón Anjes wschej
krařnosč; wscha moja sbožnosč we nim leži, mje ře
wschej winy wutorhnye; njeh kóždy, sčtož čže, lubo ma,
mi řo řam řesuš řpodoba.“ — To polo pač abo ta
rola, w kotřez je tutón schaz wschitkich schazow sšhowany,
je řchescžijanřka zyrkej. Tu bydli tón Anjes, ale pschirřty
psched našchimaj woczomaj, pod řnadnym řřřwom řłowa
a řakramenta, a tawřřnty, runjež řu řo w řchescžijanřkej
zřřřwi narodžili, nicžo wo tym njewjedža, kařke krařne
samóženje je tudy ja nich sšhowane. Bóh dyrbi jim halle
woczı wotewricž. Boža hnada dyrbi wschał pschezo řa-
poczatk čžinicž, a jeli řo Bóh nam napschecžiwu njeřřhındže,
my njebychmy řenje ř njemu pschisčli. To je, praji našch
Luther, to najwóřebniřche w tutym pschirunanju, řo řo
nam tónle schaz bjese wscheje řařkuzřby dořtawa, kař hdyž
někomu něřčto njeňadžuzy do rukow pada. Pschetož
tamny čłowjek, jako wón rano ře řwojim řłuhom na wolu
čžehnjeřche, řebi niž křřka na to njemyřlesche, řo mohł wón
něřčto namakacž, ale njeňadžuzy řajedže wón ř řłuhom
na něřčto twjerde a namaka tak tón schaz. Tamna
řamarřka žónřka pschi řakubowej řtudni njebě ře žanym
druřim wotpohladom pschisčla, hacž řo by wodu čžerpała,
a namaka tu řesuš a ř nim wodu wěčneho žiwjenja.
„Ja budu namakany wot řych, kotřiz mje njeřřřtachu“,

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłał;
Wšědne dny;
Džěń pak swjatosok,
Duši daty,
Wotpoń ty.

Z njebjes mana
Njeh čí khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew čel!

F.

↳ Sserbske njedželske lopjeno. ↳

Wudawa šo kóždu šobotu w Šmolerjez knihicziščežerńi w Budyschinje a je tam ša šchwórtlětnu pschědplatu 40 pj. dostacž.

6. njedžela po šwjatej Trojizny. 2. Tim. 3, 15—17.

„W domje mudreho je lubosny šchaz“, praji předar Salomon (21, 20). Šnajesč jón, lubny čžitarjo? „Ša wěm šchaz jara wyšoki, wón šloty je a krašny a wutrobu mi šwjekeli, haj na šwěcže njei' žadny šchaz tak jašny“, špěwa jedny našchich duchownych křerluschow. A macž přenjeho lutherškeho mišionara, Ziegenbalkowa macž, šawola na šwojim šmjertnym ložu šwoje džěczi k šebi a džěsche: „Lube džěczi, wulki šchaz wam po šebi šawostaju. Šytaježe jón šwěru! Wšchědnje šym jón je šwojimi šylšami macžala.“ A nětko wěsch, kajki šchaz ja mēnju. Tón šchaz — „to šłowo Bože je, kotrež Bóh šnješ šam plodži; to do njebjes naš powjedže a połaže, tak w žiwjenju šo křodži“ (křerl. 178, 1. 2.).

Biblija je tón šchaz. Ale je nam to wona tež wopravdže? Še wona to tebi?

Biblija je najbóle rošchěrjena kniha na šwěcže. 235 milionow šwjatnych pišmow je šo w šaržženyh lěštotku rošpschědalo mješ 166 mil. ewangelskich křchescžijanow. 235 000 000, kajka hoberška licžba! A tola — biblija njeje pola naš w tej čžescži, kotraž jej šłuscha. Biblija wobhladuje šo š wjetšcha jeno jako kniha ša šchulu. Šdnž je najštaršche džěcžo w domje šchulu wukřodžilo, dostanje druhe jeho bibliju a tak dale, hacž najmlódsche je šchule štupi a potom š čžitanku a š druhimi šchulškim knihemi hromadže tež bibliju šobu na šok połaži. Wona je wu-

šlužila. Šola wulkeho džěla našcheho luda biblija ničžo druhe njeje, hacž kniha ša šchulu, ale žana kniha ša žiwjenje, žana kniha ša šwójbu, ša dom a lud.

To ma šo wulžny wobžarowacž. Biblija je wšchak tola kralowa mješ wšchitkimi knihemi, kiž ma we šwojej šwadnej drašče nješmērne pokladny ššhowane; wona je najwjetšcha dobrocželka čžłowjekow, tak štara hižom a tola wěcžnje nowa a wěcžnu mlódoščž podawajo wšchitkim, kiž š njej wšchědnje wobkřadžuja; ta žitna ljubja ša žyke čžłowještvo, kotraž ma křlěba doščž ša wšchitke po šwojej šbóžnosčži žadocžžime dušche; to jenicžke štrowe šelo a šekarštwow ša křory šwět — haj, to je, to čžze nam biblija bnež, a tola nješku žane knihi w našchich dnjach bóle šazpite, hacž biblija, a mješ tym, šo našch lud na knicžomne šwětnje knihi, pišma a lopjena š hromadami pada kaž muchi na jědojtu, š zokorom poššpanu papjeru, leži wona šabyta a šaprosčhena w kucžiku. Njeje dha na čžašbu, šo šebi wot šnješoweho japosčtoła šašo prawje wóššje pschšwolacž damy: Šy křchescžijanški ludo, mēj w čžescži šwoju bibliju!?

Wěj w čžescži šwoju bibliju!

Wopomń 1. čžje šłowo je;

2. k čžemu je wužitna;

3. komu šo jejne žohnowanje dostawa.

1. Bibliju mašch we šwojim domje. Derje tebi! Šhudy to dom, hžžež ani biblija njeje. Ale wěsch tež, šchto š njej we šwojim domje hšpoduješch? Wšmi ju dele š kniherza a wotewr ju. Čžitaj tu, čžitaj tam, čžitaj,

Sy-li spěwał,
Pilnje dźěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje dźělaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoń ty.

Z njebjes mana
Njeh či khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

Serbske njedźelske łopjeno.

Wudawa so kóždy łopjeno w Smolerjez knihicizšczereni w Budyschinje a je tam sa šchwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

7. njedźela po swjatej Trojizny.

Jana 6, 47—51.

Žnjězny čahnu do pola. S jonym rasom steji polo běle k žnjam. S pilnosću bu rola pschihotowana, bu šymjo wuřyte; a tak nělotry luby ras ratać na šwoje pola hladasche, tu se starosću a stysknošću, tam sašo i wješe-łosću a i wěštej nadžiju, woboje pak i pohladanjom na Wótza w njebjesach, kotrehož słowo hišće dženka placzi, so kaž dołho semja stacž budže, njedyrbi tež pschestacž šym a žně. A nětk stejimy sašo šrijedža w žnjach. Njeh drje mamy wošebite myšle, hdyž widžimy čezke, k semi šo klonjaze polne kłosy pod košu padacž, myšle wo sachodnosći wšeho semšeho a napošledk tež našeho žiwjenja, dha tola žnjomy čaš wostanje wješely, radošny, žohnowany čaš, w kotrymž šmemy sašo i nowa šhonicž, so njebjeski Wótz naš stajnje sašo bohacze šastara se žiwnosću a potrebnosću tuteho žiwjenja. A i wošebitym džakowanjom pošbėhujemy šwoje wutrobny k njemu, hdyž je kraj tak wošebje bohacze žohnowany, kaž w tutym lěče! Hdyž my hladamy na to bohatswo, kotrež se semje wuńdže k našemu šdzerženju, dha dyrbymy i džiwanjom pschipošnacž tu wótzowšku lubosć a dobrotu, kotraž nam to wšcho sa naše čěło pošćicža, kotrež tola šandže a šo junu do procha pschewobroczi, i kotrehož je šczinjene. Haj, njedyrbjal dha Bóh tón šnjesh runje tak, haj, hišće wjele bóle šo štaracž sa tu žiwu dušchu, kotruž je wón nam čłowjekam do našeho sachodneho čěla dač, so by wona

wěčne žiwjenje měla? A hdyž tu tajki khlěb žiwjenja sa dušchu je, njedyrbjeli dha tež my, kiž šo wo wšchědny khlěb wot ranja hacž do wječora prózujemy, čaš a khwilu namakacž, šo bychmy šwoju dušchu, kotraž je wšchaf wjele wjazny dnyli čěło, šastarali a šdzerželi i tutym khlěbom žiwjenja?

Šesuš nam to w našim šezěnju praji, šo je wón tajki khlěb, tajka jědž sa dušchu: Šawěrnje, šawěrnje, ja praju wam: Šchtóž do mnje wěri, tón ma wěčne žiwjenje. Ša šym tón khlěb teho žiwjenja (šcht. 47. 48.). A my trebamny tajki khlěb žiwjenja sa dušchu. Tak kaž čěło šandže, hdyž jo bjes žyrobny wostajimy, tak tež dušcha šandže a šawutli, hdyž bjes šastaranja i prawej jědžu wostanje! Wěšće, my došć tajkich namakamy, kiž šu žyle špokojom, hdyž ma jeno čěło to šwoje: Šěšmy a pijmy, jutšje šmy mormi; došć, kiž i šnjeshoweho pschirunanja wo bohatym mužu a wo křudym Lazaru ničšo wuknyli njejšu, drje tež ničšo wuknyč njechadža. A sašo šu drusy, tym je to wobčežne, i žyla na dušchu myšlicž, šo i tym wote- dawacž, šchtož i wěčnosću hromadže wišny, došelž chzedža šwoje žiwjenje wješć bjes rachnowanja pschewyššchey mozu, pschew Bohom! Njesbožowni čłowjekajo! hacž runje drje mēnja, šo šo jim derje dže, dha tola hižom wěštu šmjercž w šebi nošcha. Žiwjenje, wopravdžite, nješachodne, wěčne žiwjenje je možno jeno tam, hdyž je wěra do Ššyna Božeho, kiž šam wo šebi praji, šo je wón khlěb žiwjenja.

Wózne šłowa, kotrež tu i Šesušoweho rta šlyšchimy:

Tón je tón khleb, kiž s njebeš pschińdze, tak so shtóž wot njebo hy jedł, so hy njewumrjel. Ja šym tón žiwj khleb, kiž je s njebeš pschischol; budže-li shtó wot teho khleba ješč, tón budže žiwj do wěčnosće (sht. 50. 51.). Žadny drugi njeje tajke šłowa rěčal, žadny drugi to njemožešče, nješmėdžišče. Ale wón to šmė, kiž je šo jako tón wėrny wyschšchi mėschnik šam sa naš woprowal. Dži jeno ras s nim do Gethsemane a na Golgatha, psches jeho czerpenje a wumrjeće, psches jeho horjestacze a k njebjušpěče, tam jeho namakšch a pōšnajesh jako Knjesa nad žiwjenjom a šmjerczu. A kaž je wón šam wot wěčnosće, tak ma wón tež tu mōz, tym šwojim wěčne žiwjenje dawacž. Ale shtóž chze teho dželomny byč, tón dyrbi jeho zyle do šo pschijecž, dyrbi s nim jene byč, so hy Khrystuš mohł w nim škutkowacž šwoje škutkowanje k žiwjenju. Šalle tak budže wón kōždemu jenotliwemu tón prawy khleb žiwjenja; tak budže na nim šyta ta štyšniwa a dwėlowaza dušcha, kotraž je hłōdna a lacžna po prawdosći, a wona budže šyta k wěčnemu žiwjenju!

Tón Knjes tu praji: A tón khleb pak, kotryž ja dacž budu, je moje cželo, kotrež ja dacž budu sa žiwjenje teho šwėta (sht. 51). Še šwojej šmjerczu je wón nam to žiwjenje dal; pschetož wón je naš s Bohom wujednal. Nėtk njeje nicžo wjazn, shtóž mohło naš wot Boha džėlicž. Ale hiščeže ras, my dyrbimy šo prōzowacž wo tajke žiwjenje, a dyrbimy we wėrje jeho horjewšacž, Šesom Khrysta. Wón šo nam posćicža we šwjatym šłowie, w kotrymž dyrbimy jeho pytač a jeho namakamy. My jeho mamy we šwjatym wotkasanju, kotrež je to šbōžne šjenocėnistwo s nim k pošylńnenju našcheje dušche a napōšledk k wěčnemu žiwjenju! Shtóž pak šo na prawe waschneje wo tutón khleb žiwjenja prōzuje, shtóž s nim šwoju dušchu našycži, tón budže šbožowny cžłowjeł, pschetož wón wė, so šo njetrjeba bojecž psched tej hodžinu, hdyž šmjercž do jeho duri kłapa; tón šmė potom šhwalicž a prajicž: Šsmjercž je pōžrjeta do dobyčza. Ale Bohu budž džal, kiž nam to dobyče dawa psches našcheho Knjesa Šesom Khrysta. Šamjen.

W. we W.

Khleb žiwjenja.

Šłōš: Nėtk wješeteže šo, kšesćenjo —.

D Šesu, khlebje žiwjenja,
Ja hłōdny šym a tradam;
Ach, wutlota mje wobcžeža,
Šo šłaby k šemi padam.
Duž s pokornosću prošchu cže:
Mōj Šesu, pōj a našycž mje,
Ja hewal kōnza wošmu.

Njech twoja ruka pastyrška
Mje k mlōdnyh honam wodži;
Tam dušcha woschewjenje ma,
Šdyž manna s njebeš šłōdži.
Šaj, njech ty wšchėdnje pašesh mje,
Šdžež czerstwa žiwnosć nadeńcž je
Na luzn Božoh' šłowa.

D Khrystiče, khlebje njebeški,
Kiž ty mi blido krxješch,
Ach, njech po twojej mišosći
Tež moju dušchu šmješch.

Njech twoja hnada woblecže
Šu kwašnu draštu prawdosće
Ša twoje hōšne blido.

Drje w šwojej dušchi šacžuwam,
Šo nješšym hōdny hnady,
Šdyž s bōšosću šej pschedstajam
Wšchė šwoje hrěščne pady;
Ja pak we šwojim škaženju
Šso Šesom Khrysta trošchtuju,
Kiž je tež sa mnje wumrjel.

Šaj, Šesu, khlebje žiwjenja,
Budž moje našycjenje,
Šo pschińdu junu do njebia
Psches twoje wumoženje;
Tam potom wěčnuje pschi tebi
Ššym žiwj w šbōžnej krxnosći
Psches Božu wulku hnadu!

K. A. Fiedler.

Wospjetne šetkanje.

Psched lėtami franzowski duchowny khostańju wopyta. Tam we šwojej jastwinej komorzy šylny muž šedžešče; na nohomaj wišaschtej želešnej kuli, kiž mješeschtej šadzėwacž, so mohł jaty s nowa cžekancž, kaž bėšche to psched krōtkim šalle špytal, pschi cžimž bu wot šwojeho nahladowarja s kulku do hłowy ššėlony. Ša rana na hłowje jateho hiščeže bōle wohidžešče, ale pak tež duchowneho šobucžucže cžim mōžnišcho šbudžowasche. Ma šwoje praschenje duchowny wot šastojnika šhoni, so je tón jaty dla cžežkeho pschestupjenja na cžaš žiwjenja jaty. „Ma jaty hiščeže pschuwšnyh, žonu, džėcži, kiž bychu šo wo njebo štarali?“ šo duchowny dale wobhonješče.

„Wo tym nicžo njewėm,“ bė wotmolwjenje, „hacž dotal šo nihtō sa nim praschal njeje.“

„Šmėm s jatym nėšcho porėcžecž?“

„Šaj, ale jeno jenicžku minutu.“

Duchowny šo komdžešče. Šchto dha šo sa tajki krōtki cžaš wjele prajicž hodžešče? Šotom pak k jatemu štupi, na jeho ranu pošasa a rješny: „Mi je jara žel, Waš tajkeho widžecž; ja bych Wam rad pomhal.“ Tón jaty wocži šbėhny a šo trochu pschecželnišchi šdasche. „Šdyž ja nėtko šašo won du“, duchowny dale rėčješče, „šo šnano nihdy wjazn njewohladamoj. Šola jeneho pschecžela macže, kiž pschezo pola Waš wostanje.“ Šateho wocži bėšchtej na duchowneho šloženej; wón poštanj, kaž by na to cžatal, šchto dale pschińdze.

„Šcže Wj wo Šesušu škšcheli?“ šo duchowny praschješče. „Šaj“, jaty wotmolwi. „Wón je Wašch pschecžel“, duchowny dale rėčješče. „Šdyž Wj do njebo wėricže a jeho wo pomož a šmilenje prošycže, dha ja wėšcže wėm, so šo wón nad Wami šmili.“

„Nėtko pak dyrbju Waš prošycž, dale hicž“, tak šastojnik rošrėcženje pschetorhny, „dowolony cžaš je nimo.“ Šaty pak hiščeže duchowneho ruku pschimny a ju džakownje klōcžješče. Duchowny bė wšchōn hnuty.

Wjes tym bė 14 lėt šaschlo. Tón na cžaš žiwjenja jaty bu do podkoptow na džėlo wupōšłany. Duž tamny duchowny tež do tutych podkoptow pschińdze. Wjes jatymu šylny, ale wot štaroby a cžežkeho džėla trochu štuleny muž nadpadny. „Tón je“, tak duchownemu na jeho praschenje prajachu, „na cžaš žiwjenja šašudženy. Wón pak je našch najlėpšchi, najpilnišchi a najšwėrnišchi džėlacžet.“ W tym wotkomitńnenju jaty šwoju hłowu šbėhny a

běšče duchowneho sesnał a wšchón wješeły ho jeho praschecź pucza: „Snajecze mje hišcye? Nětko ja Jesuša snaju a lubuju. D hdy febi tola po mnje pschińdže? Sa hym pytał, hinajšchi bycz.“

Tak běšče jeniczke pscheczelnje krótke słowo, w prawym czašu rěčane, jemu wutrobu pscheměniło a jeho na prawy pucź pod Božu hnadu domjedło.

Duž budžmy pscheco pscheczelni a hobuczucziwi, widžimy-li druhého czetpicź. Nascha luboscź móže jim wjele pomhacź.

Wujednać.

So žadny cłowjek sam se swojimi skutkami pschod Bohom wobstacź njemóže, ale Šbóžnička trjeba, je ras na jara rjane waschnje pobožna šchesczianka wošebnemu přerjerjej tuteje wěrnosće doprajika. Ta sama mějesche we swojej dołhej thorosći lěkarja, kiž ho we swojich nabožinskih mēnjenjach biblije njedžeržesche a by swoje mēnjenja tež pschod thorym husto wuprajował. Tak běšče tež tutej thorej rofestajał, so hme Bóh dla naschich hrěchow wot naš hacź nanajwšchšcho pokutu a polěpschowanje žadacź, so pak ani wumožnika ani doščeczinjenja psches njeho njetriebamy. Bórsy žónska wotkhoru. Hdyž ju lěkar pohledni krát wopyta, pschi czimž mějesche ho po swucženym waschnju lěkar šaplaczič, wotkhorjena t njemu rjěny: „Wy šče wjele próžy a wudawkow pola mje měł. Sa drje hym Wam wjele winojta?“ Lěkar to pschida. Na to ta žónska dale džesche: „S přenja je mi jara žel, so hym Waš tak wobczěžowala, a t druha chzu Wam šlubicź, so Waš ženje wjazy wobczěžowacź njebudu. Šamój nětk tak mjes hodu na čiste? Lěkar ho ju nastročany woprascha, tak wona to mēni. „Sa chzu Wam prajicź“, žónska wotmolwi, „jako rošomny cłowjek febi Wy tola wěšče wjazy wote mnje žadacź njebudžecze, hacź febi po Waschej wuczbyje Bóh wot naš žada“. „Ně, pošluhacze“, pschekhwatany lěkar jakotajche, „tak ja to njemēnjach.“

Tuta wuczba pomhacze.

W lěczu.

S nowa je šesthadžal lěczny czaš,
Horjaze šlónzo nětk hrěje naš;
Lubošny šchat debi rjane lěczó,
Šraduj ho teho, kaž hody džeczo.
Požohnuj Bóh nam lěczny czaš!

Žitne ho šahony šmahuja,
Klób czežki šlónza bljšchcź pošlocza;
Šradujmy ho! Štwjelzo šrawi, šthnyje,
Njebjeska miłoscź wšchēm blido tryje.
Požohnuj Bóh nam žnjeński czaš!

K. A. Fiedler.

Šhrystuš abo Muhamed?

Turkojo to rošmicy njemóžejo, hdyž Muhamedan do Jesuša wēri. Nadscho woni widža, so je něčto paduch, rubježnik a mordať, hacź so ho wot Muhameda wotwobroczi. Tajkeho, hodži-li ho někať, pschod šud žadaju a pošhostaju. Tak ho tež njedawno rodženemu Muhamedanej džesche. Šsudnižy ho jeho praschachu, cžejo dla je wot Muhameda wotpadnył. Dofelž ho wotpadnjeny sam šakitowasche, wón šudnikow wo dowolnoscź prošesche, so hmeł na nich jene jeniczke praschenje štajicź. A hdyž bu jemu to dowolene, wón prajesche: „Pomyšlcze febi, so hym na pucžowanju a nětko na městno pschischol, hdžež ho pucź do dweju pucžow dželi. Sa ho sa někim wohladuju, kiž mohł mi prajicź, po kotrym tuteju pucžow měł hieč, so bych tam pschischol, hdžež hym ho nastajil.

Duž widžu dweju mužow, jedyn je morny, druhu je žiwy. Šotreho wot njeju dhyrbju ho nětko wo radu praschecź, teho žiweho abo teho morneho?“ Šsudnižy, kwiž wěšče njepytnychu, pschod kotrymi pašlemi tu stejachu, jenohkóhnyje wotmolwachu: „Wěšo teho žiweho.“ — „Šak dha“, na to wobštorženy džesche, „móžecze febi wote mnje žadacź, so ho ja na Muhameda wobroczu, kiž je tola morny, a niz na Šhrystuša, kiž je t rowa štanyl a nětko žiwy?“

Šsudnižy njewjedžachu, šak ho jim šta. Woni bēchu jeho tola šami na žiweho pošafali a t hym jeho po prawom wuwinowali. Něšajki wužad pak dhyrbjachu tola ščinič; a to njebē tu ničšo lohke. Šhostacź njemóžachu a žyle wuwinowacź tež njemóžachu. Tola turkowski šudnik febi pscheco pomhacź wē. A tak jeho t temu šakubžichu, so ma wobštorženy na „šwoje džeko hieč“. To je wón jara rad cžinił. Ale tež na dalsche je ho džeržal niz t mornemu Muhamedej, ale t žiwemu Šhrystušej, kiž sam prawy pucź do njebješ wē.

Dobry pschipad.

Šižom tak někotryžkuli je t prožehowanjom abo se štorženjom wo dom a dwór pschischol, a hluboka wěrnoscź leži w tym šarym šlowje, so je šuche wurumanje lěpsche, dhyžli tucžny prožeb. To běšče šnano tež tamny bur wopomnik, kotryž jedyn džēn t jenemu rěcznikej do města pschischol, so by febi něšajesje šawadneje naležnosće dla po radu pschischol. Po tym so bē swoju wēž t wulkej wobšchěrnoscju wupowjedal, ho wón woprascha: „Ššto mēnicze, knjes rěczniko, mam šnadž wuhlad, so ščoržbu dobudu?“

„To ho wē“, rěcznik wotmolwi, „pschepodajcze mi jeno tu wēž, dha ho Wam to na kóždy pad poradži.“

„Še pak to tež woprawdže wēšte?“ ho rošhladny bur hišcye ras woprascha.

„Wy móžecze ho na to špuscheczeč, prawo je žyle jašnje na Waschim šoku.“

„Nó dha“, bur rošmlyšlwoje rjěny, „chzu ščoržbu radšcho wostajicź a ho hišcye džēnša se swojim šušodom wurunacź. Ššchetož ja nješhym Wom swoju, ale swojeho pschecziwnika wēž powjedal. Mějcze najrjěnschi džak, knjes rěczniko!“

S tym šapschija šwój klobuť, džesche domoj a to runu cžaru t swojemu šušodej. A šwada, kotraž budžišche najškerje wobemaj štronomaj wjele pjenježnych wudawkow a hlowlamanja pschihotowalo, běšče pschi šnapšchecznej dobrej woli t malo šlowami wotštronjena.

Ščtož chze ščoržicź, njech febi to najprjedy derje rošmlyšli; pschetož ščoržba runa ho lawinje, se šnadneje pschicžiny nastawazej, kotraž móže ščoncžnje šbože žykeho cžlowškeho žiwjenja pod šobu šahrjebacź.

F.

Domjazaj ščedkaj.

W něšajkim cželedžinskim wustawje ho lětny šwjedžen šwječesche. Jedyn se šwjedžeński hosći tam jenu šnatu ščthracze-lětnu holcžku nadešdže.

„Njeje dha ho cži po domje šthšakó?“ ho ju wón woprascha.

Wotmolwa bē: „Niz tak jara, ja hym něššto pschecziwo temu wšaka.“

„Šak?“ šnapšchecziwi šnaty, „je dha tež ščedł pschecziwo šthškanju?“

„Šaj wěšo, moja cžeta je mi prajila: Wšmi febi kusł kšléba do šaka a rano šješ něššto wot njeho na-cž-wutrobu, pschischol-li šthškanje, potom je sa hodžinu nimo.“

Druhe holžy ho šmējachu, prajizy: „To tola ničšo nje-pomha!“

Hólcz pať snapscheczni: „A to la to pomha, jeli-šo pod fhłé-
hom wšchědnu wutrobnu modlitwu ł Bohu a pilne dźěło frošy-
micze. Tutaj domjazaj hrědkaj styškanje po powšchitkowonym
našhonjenju najlěpje sacžerjataj.“

„Kať šo czi wjedže“, šo prjedawšchi praschet dale woprašča,
„šy-li w nozy tať šama w komorje, nimašch žaneho stracha psched
scherjenjemi?“

Hólczka wotmolwi: „„Moja pobožna stara cžeta je mi poru-
cžika, šo dyrbiu na šwoje komorne burje snutška tši kščiže ščiničž,
potom šmėla žhle hješ stracha hčž.““

„Ša wěm lěpschi hrědk“, džesche tón knjes pschitownym hólcž-
kam. „Dehńče šo kóždy wječžor, hdyž ł měru džecze, do šchłita
wšchěhomóžneho Boha a rjekńče ł wěrjazej wutrobu: W mjenje
Boha Wótža, Šsyna a Šswjateho Ducha! To strach najlěpje
sacžerja.“

Wobaj hrědkaj špomnjeneho knjesa pscheczniwo styškanju a
bojosczi psched scherjenjemi staj na kóždy pad porucženia hódnaj a
hižom wjele wupruhowanaj. Šsrědkaj stareje cžety pať niž.

F.

Ščěrpliwoscž w khorosczi.

Surij běšche šylny muž, haťle 40 lět stary, a nětko na šwojim
khorolóžu hješ nadžije ležesche. Wón běšche šo tať šwėru prózo-
wał, šo by jeho mandželškej a jeho 9 džěčžom ničžo njepobrachō-
wał. A woni tež nejšbu tradacž trjebali; jich žiwnoščž je jich
wšchitkich ščžiwila. Nětko pať běšche mėšchžanski wulki lėkar
ł njemu rjekł: „Dowjesčže šo šašžo domoj, wy ščže jara khorj, mł
wam wjazž pomhacž njemóžemy“. Surij mėjesche wšchaf rafa
w žiwocže.

Tale powjesčž pať Surijej na žane waschņje do hlōwy nje-
chafche. „„Ša dyrbjal hješ nadžije khorj hčž? Ščto dha dyrbjala
potom moja šwójšba šapocžecž? To najmlōdsche je haťle šchtwōrcž
lėta a to najštaršche 14 lět stare. Še dha to prawy Wóh? Ša pať
chžu hišchčže junu ł lėkaršej, a wón dyrbi mi rafa še žōłdka
wurešacž. A hdyž dyrbiu na to wumrjecž, dha wumru. Dha
ma wšcha hara kōnž.““ A pschi tym ł jeho woczōw hnėw šapacž
pocža.

Mjes tym běšche duchowny do jstwy štipil a běšche khorého
pošlednje šłowa hišchčže šlyšchaf. „Wy ščže šylny muž“, tať du-
chowny pocža, a mohli šo ł nėšimžkuli měricž.“

„„Njewėrno?““, khorj wotmolwi, „„a wy po tajšim tež
mėnicže, šo šašžo wotkhorju?““

„To chžyl Wam ł wutrobny pschecž“, duchowny dale rėčžesche,
„prjedy pať dyrbjeli šwojeho njepšcheczela dospōlnje pschewinčž.“

„„Šaj,““ khorj wobkručžesche, „„šwoju khoroscž dyrbiu psche-
móž; wona je mój njepšcheczėl, kiž šo do mnje ł mozu dobywa.
Ale ja hižom nad nej dobudu. Wy budžecže to bōršy šam
widžecž.““

„Nė, tať ja njemėnju“, duchowny na to praji, „Wasch naj-
hōršchi njepšcheczėl je žhle druhi.“

Khorj na duchowneho šplōšchijwje hladafche.

„Wy ščže wojať byli? Njeje tať?“

„„Šaj, pola gardny šym stať, a šym hušto kšwalbu dostať, šo
šym najlěpschi wojať,““ khorj wotmolwi a šo we łōžu, kať by šo
jako wojať štipicž chžyl, pscheczahowafche.

„Wy ščže tež hušto na štraž cžahnyčž dyrbjeli?“

„„Šaj, kóždy džen junu, a nėlotru nōž šym tu a tam
štražowať.““

„Še tehdy pschezo rjane wjedro bylo?“

„„Ach nė, hušto bė deschčž a šnėh, wėtr a krupy, šo wjazž
ł woczōw widžecž njebė.““

„Dha drje ščže wy hušto cžekli, hdyž bė wjedro psches měru
hrosne? pschetož to tola ničžo łohke njeje, hdyž w nozy šymny
deschčž do woblicža šchwiła, a w žnyłym wjedrje dyrbišch pschezo na
šamšnyłym mėščže štačž, a ł temu hišchčže njewėšch, ł cžemu?“

„„Ša a cžekacž? dha bych šmjercž hubjeny wojať a cžėlanž
byť. „Nė, na štraži rėfa wutracž, a hdy by czi wo žiwjenje
šchłō!““

„Šaj, Surijo“, duchowny dale rjekłny, „to macže wšchaf prawo;
na štraži ma kóždy wutracž, a hdy by wo žiwjenje šchłō. Wšėšče
pať tež, šo Wy nėtko na štraži štejicže, a Wóh šam je Waš na
tuto mėštno štajil? A wjedro nėtko runje tež rjane ša Waš njeje,
ale wichor a njewjedro Waš tšchšchi. Chžecže nėtko šwojemu njebje-
štemu roškasowarjej cžeknyčž a hańbu a šchtrafu na šo pschinjesčž?
Ščžerpliwj je lėpschi, dyžli šylny. Wasch najhōršchi njepšcheczėl
— tón ščže Wy šam. Teho macže pschewinčž.“

Na to wobaj mjelčžeschtaj. Škhorj šo do myšłow šanóri-
šo kšwilžy pať džesche: „„Wy macže wšchaf prawje, knjes du-
chowny, ale hdyž bėch jako wojať na štraži, dha to jeno nėšchto
hōžžin trajesche, a potom šmėdžach domoj do jstwy a wšcho njelube
wjedro bė šabyte, nėtko pať —.““

„Wšėšče hižom, Surijo, kať dołho tón kōrcž ša Waš traje?
Wšyšlu šebi, ša nėšchto dnjow je wšcho nimo. A hdyž Wy šwėru
hacž do kōnža pschėtrajecže, dha šo Wam to najštrašnišche doštanje.“

„„Dha pať chžu tež,““ khorj roššbudženy rjekłny, hacž do
kōnža wutracž.““

A wón je cžėpil. Nėtko je hižom dawno domoj wotwołany
a jeho stawy w rowje leža. Šeho šawostajeni pať hišchčže hušto
kšwala, kať ščžěrpliwje je jich nan cžėpil, hacž je šo šbōžny
wudychaf.

Wšchelake ł bliska a ł daloka.

— Šdyž je šo psched 5 lėtami we Wulkej Dubrawje šchula
natwarila, šo hižom ša nėkotre lėta šchula ša njedošahaza wopokafa,
tať šo dyrbjesche šebi šchulška wošada na nowotwar myšlicž. Nėtko
je šo tam druha šchula natwarila, kotraž šo njedželu popōłdnju po-
šwjeczi. Knjes šchulski radžicžel Wach mėjesche pošwjecžazu rėčž a
knjes šaracž Šarjeńł modlitwu. Š twarej je knjes šabricki wob-
šedžet Šchomburg 4500 hr. daril a knjes komornik hrabja ł Walwił
nad Delņej Šōrku je twariše mėštno darmotnje pschewostajil. Ša
tule woporniwoscž šo wutrobny džaf wupraja.

— Pošlednje licženje w Šndiškej šašžo pokafa, šo je kšchesczi-
janstwo w Šndiškej roštko. 1900 licžesche šo 3 millijony kšche-
ščžijanow, šchtož tehdy pschibhčže wo 30% pornjo lėtu 1890 wu-
cžinjesche. Nėtko je šo nimale 4 millijony kšchescžijanow nalicžilo,
t. j. pschibhčže wo 30% ša 10 lėt. Žyle wobnyłecštvo roščesche
jenož 6½%, Muhamedanšchich wo 7%. „Šdyž to tať wostanje“,
pschihu indiške pohaniške nowiny šlaroscžiwje, „je wobrocženje Šndi-
škeje ke kšchescžijanštwu jenož praschenje cžafa.“

„Bombaj Wóh“ njeje jenož pola knjesow
duchownych, ale tež we wšchěch psche-
dawańjach „Ššerb. Nowin“ na wšach
a w Budyšchinje dostacž. Na šchtwōrcž-
lėta płaczi wón 40 pj., jenotliwe cžišłta
ša ša 4 pj. pschedawaju.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpođń ty.

Z njebjes mana
Njeh éi khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew éi!

Sserbske njedzelske łopjeno.

Wudawa šo kóždy šobotu w Šmolerjez knihiczišczerńi w Budyšinje a je tam ša šchwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

8. njedzela po šwjatej Trojizy.

Psalm 1.

Njewěra abo wěra — njewidzicze wy to wojowanje, kotrež w nětežišchim čašku mješ tutymaj woběmaj mozomaj wobsteji? Haj, wojowanje mješ njewěru a mješ wěru džěnša wšchudžom knjezi. Šchto budže dobyč? W šjewjenju šwj. Jana šo nam powjeda, kaš Michał, tón wjšchšchi jandžel, a jeho jandželjo se smijom wojowachu, a kaš woni po dolhim, čzežkim wojowanju škóncznie dobychu. — To je šlubjenje ša kóžde wojowanje mješ njebjeskimi a hěškimi mozami. To dobre dyrbi dobyč pscheczitwo škemu; wěra dyrbi dobyč pscheczitwo njewěre. Našcha wěra je to dobyče, kotrež je šwět pschewinyšo, praji šwj. japoschtol Pawol.

Na kajkim bošu chzesch ty štejecž, luby šchesczjiano? Na bošu wěry abo na bošu njewěry? Měnišch ty, šo móže njewěra tebje šnadž šbožownišcheho čzinicz hacž wěra? Ně, psches njewěru budže čłowješ nješbožowny a nješpokojny, ale we wěre wón pokoj, mēr a šbožnosč ša žiwjenje a wumrjecze namafa.

Teho dla wušwol šebi tón prawy pucž ša šwoje žiwjenje! Njekhodž na runym pucžu hrěcha, kiž w šapoczatku drje tebje wabi a tebi wšchitko dobre šlubi, kotrehož kónž pak je štaženje a šatamanštwó! — Ale šhodž na čžěšnym pucžu bohobojasnosčze, kiž je w šapoczatku drje wobčežny, ale škóncznie ke krašnemu wottynjenemu kónzej wjedže: š hnadže psched Bohom a čłowjekami a š šbožnemu ži-

wjenju we wěcznosčzi. — D nješapomń ženje pošlednju šchtucžku našcheho psalma: „Tón Knjes šnaje pucž prawych, ale pucž bjesbožnych šahinje.“ Tego dla daj šo džěnša napominacž:

Wušwol šebi tón prawy pucž ša šwoje žiwjenje!

1. Njekhodž na pucžu bjesbožnych, ale
2. šhodž na pucžu prawych, a
3. špomń pschezo na Bože šudženje!

1. Našch psalm šapoczńje: „Derje temu čłowjekej, kiž njekhodži po radže bjesbožnych a nještej na dróšy hrěšnikow a nješyda na štole wušmėwšow.“ Šizom psched wjele lěštotetkami je potajkim wjele tajkich byšo, kajkichž my hišcze džěnša wšchudžom namašamy. — Wo „bjesbožnych“ rēczi šwj. psalmišta, t. r. wo tajkich čłowjekach, kotřiz šu bjes Boha, kotřiz šu šo wot Boha džělili, wot tuteho daricžela wšchitkich dobrých darow, kaž njepošlušne džěcžo, kotrež šo wot šwojeho nana džěli, runjež chze nan jeno to najlěpsche šwojeho džěšcža, — bjesbožny drje njecha „bjesbožny“ rěfacž, ale „atheišta“, dokelž šebi myšli, šo tuto šłowo krašnišcho a mudrišcho šlinczi. Ale w našchej macžernej rēczi njeje „atheišta“ ničšo druhe hacž „bjesbožny“. A bjesbožny byč je a woštanje hańba. — A dale šwj. psalmišta wo „hrěšnikach“ rēczi. Wty wšchitzy wěmy, šo šmy hrěšničy a nimamy teje šhwalby, kotruž na Bošu mēcž dyrbjeli. Ale tola je rošdžěl mješ hrěšnikami a mješ hrěšnikami. Šsu tajzy, kotřiz njewjedža, šchto čzinja. Še pak tež tajkich, kotřiz š dobrej wolu runje to čzinja, šchtož je pscheczitwo Božej woli; tajzy šu temu

Knjesej hrošnosć. — A skónčnje swj. psalmista wo wufmëwzach rëczy, — o këlto wufmëwzom je tež dženša wšchudžom w městach a na wšach! Wščitko swjate a wyške šo wot nich šazpwa, doniž njedyrbja š bojošcju a še rženjom šhonicž: Bóh šo njeda ša šmëch mëčž!

Njesnajesč ty tež tak nëtotreho cžlowjeka, kiž khodži po radže bjesbóžnych a šteji na drošy hrëšchnikow a šyda na stole wufmëwzom, a kiž chze tež tebje šawjesčž? — Wëšcže je nëtcžišchi cžaš, w kotrymž šmy žiwi, krašny cžaš; wšchudžom w našchim lubym wótzowškim kraju mër a derjemëcže a dobry porjad knježi, tak šo móže kóždy w nastupanju šwojeho šwonkowneho žiwjenja špokojny byčž. Ale ša cžlowšku wutrobu je nëtcžišchi cžaš šly cžaš; pšchetož wjele njepšcheczëškich mozow pyta šchëšcžijana wot praweho pucža, wot teho jeneho, šchtož je nusne, šawjesčž. — Nëhdy, w létach twojeho džëčžatštwã, šu tvoji štaršchi, tvoji wucžerjo a kmóštja nad tobu štražowali, šo njebny na šwojej dušchi šchodowal. Ale nëtko, hdnyž šy dorošcženy, šu wufmëwžy kolo wokolo tebje, kotšiz chzedža še šlowom a š piškom, še šlubjenjami a š hroženjom šadžëwacž, šo njebny ty Bože kraleštvo pytal. Ale dyrbjeli woni to došonjecž? Në, woprãwdže niž. Šle rëcže škaža dobre pocžinki. Teho dla, hdžëž Bože šlowo a šakrament ničžo njepłacži, hdžëž šo hanibne a njeschwarne šlowa rëcža, tam njepošłuchaj a njëšmëj šo š druhimi! Wójuj to dobre wojowanje wëry; šapschimin wëcžne žiwjenje, na kotrež tež ty šy powołany, a pošnaj dobre pošnacže pšched wjele šwëdkami, šo by ty tym wufmëwžam š tym hašbu nacžiniš, a woni budža mjelëcžëž.

Wušwol pšchëzo tón prawy pucž we šwojim žiwjenju! Njëkhodž na pucžu bjesbóžnych, ale

2. khodž na pucžu prawych. — Šswj. psalmista nam w našchim tekšcže žiwjenje praweho wopišuje. Wón praji: „Prawy ma luboščž š fakonjej teho Knjesa a myšli na jeho šakon wodnjo a w nožy.“ Prawy to cžini, šchtož je Bóh nëhdy šojui pšchifakal: „Njëch njepšchidnu kniži šakonja wot twojeho rta; ale pytaj w nich wodnjo a w nožy, šo by džeržal a cžiniš žyle po tym, šchtož je w nich napišane!“ Šo bychmy tež Boži šakon džerželi a cžiniš po tym, šchtož je w nim napišane! — A jako šchëšcžijenjo nimamy my jeno šakon, ale tež ewangelijon, t. r. tu wjëškelu powjesčž wo Božej hnadže w Šhryštufu Šesufu! — Došëlž šy ty Bože šlowo tak hušto w myšlach, šlowach a šlutfach pšchestupiš, teho dla je Šhryštuf we šwojej njëwureknije wulkej lubošcži a we šwojej wëcžnej šmilnošcži na šwët pšchifšol, je našču winu a našču šchtrašu na šo wšal a naš wumohl wot wšchitkich hrëchow, wot šmjercže a wot cžertowškeje mozny. Njehori šo našcha wutroba w naš, hdnyž tajku hnadnu powjesčž šlyšchimy? Njedyrbji to nam wulke wjëšele byčž, w ewangeliju cžitacž a šo wobhonicž a pšches to šwojeho šboža pšchëzo wëšcžišchi byčž?

A š cžitanju njëch pšchidže wuknjenje. Wšmicže to šlowo horje š cžichej myšlu, kotrež do waš šchëžëpjene je; wono móže waš pošylnicž w hodžinach špytowanja, waš trošchtowacž w cžašach cžëčpienjow a waš wobšbožicž tež w hodžinje šmjercže. A cžim lubšche je tebi Bože šlowo, cžim lubšchi budže tebi tež Boži dom, tvoja luba žyrkej, w kotrež šo šakon a ewangelijon přëdujetaj; cžim šwërnifcho budžëšč ty Bože wotkasanje wužiwacž, w kotrymž chze Šhryštuf tebi wšchitke žohnowanja šwojeje wujednarškeje šmjercže šobudžëlicž.

Luboščž š Božemu šlowu paš tebje tež š wjëškelu wušnacžu šwojeje šchëšcžijanškeje wëry nucži. Šaj, cžëhož je wutroba pošna, to džë pšches rt. Škóždy šchëšcžijan dyrbi wjëšele wo šwojej wëry šwëdcžicž. Šchtož š wutroby wëri, tón dyrbi tež w prawym cžašu wo šwojej wëry rëcžëčž, hdnyž šwët wšchitkemu šwjatemu šchidwu cžini. Nunje w nëtcžišchim cžašu, hdžëž njewëra wšchudžom knježi, dyrbi kóždy šchëšcžijan wjëšëly a šwërnny šwëdk šwojeje wëry byčž. Špomëcže na šwjatnyh japošchtolow, na Auguština, na njëboh Dr. Luthera, kotšiz bëchu móžni přëdarjo a šwëdkojo šwojeje wëry. Derje temu, kiž je tajke Bože džëcžo! Š khodž pšchëzo na pucžu prawych! A

3. špomë na Bože šudženje. — W našchim tekšcže rëka: „Tón Knjes šnajë pucž prawych; ale pucž bjesbóžnych šahinje.“ Pucž prawych š wotšknjenemu kónzej, š wëcžnej šbóžnošcži wjedže. — „Tón prawy je jako drjewo, plodžene pšchi wódnnyh rëkach, kotrež šwój plód dawã we šwojim cžašu, a jeho lišcže njëšwjadnje.“ Njëje to rjany napohlad, tak tajki šchtom šo w nalëčžu š kčženjami pšychi, tak w našymje šwoje plody njëšë? Tak je ša waš šchëšcžijanow Bože šlowo ta študnicžka, kotraž ma wodny došcž; wono naš wjëšëlyh džerži hacž do štaroby, naš pošylnja we wšchitkich wobštejnošcžach našchëho žiwjenja. — Wny njewëmny, šchto pšchichod nam pšchinješë; ale hdnyž šmy šo še šwojej wëru twjerdže šakorjenili w Božim šlowje, poštom šmy prawi, a wo tajkich prawych šwj. psalmista praji, šo budža šo woni šelenicž jako palmowy šchtom a šo rošrošëž jako žedrowe drjewo na Šibanonje. Šesufowa móž je w nich móžna. —

Albo chžëšč ty po radže bjesbóžnych khodžicž? Š šlyšch šlowo našchëho tekšta: „Pucž bjesbóžnych šahinje. Bjesbóžni šu jako plumy, kotrež wëtr rošmjëta. Bjesbóžni njewobšteja na šudženju, ani hrëšchnizy w šhromažžijne prawych.“ — Ty šnajëšč kónž městow Šodoma a Šomorhny, kónž kralow Šhaba a Šëšazara, kónž Šerušalema. Šaj, bjesbóžni šahinu a wošmu kónž še štrachotu. Bjesbóžny hižom tu na šemi šahinje, ale tež junu we wëcžnošcži, hdžëž Bóh kóždemu da po jeho šlutfach.

Luby šchëšcžijano! Nëtk wušwol šebi tón prawy pucž ša šwoje žiwjenje! Šajki pucž je tón prawy? Pucž prawych, kotrehož kónž je pošna wjëšëloščž a wëcžna šbóžnoščž, abo pucž bjesbóžnych, kiž šahinje? — Š khodž pšchëzo na pucžu prawych, šo by šo tež tebi derje šchlo hižom tu na šemi a junu we wëcžnej krašnošcži. Šamjen.

M. w K.

Prëni psalm,

metrižny pšchëloženy.

Šlób: Njëbudž šparna, moja dušcha —.

Derje temu, kiž šo wšdãwa

Rady, pucža bjesbóžnych,

Šrëchi hidžicž njepšchestãwa,

Wufmëwzow šo hlada šlych;

Ale šakon Knješowy

Wišche šëi do wutroby,

Ma jón w myšlach š lubowanjom

Wodnjo, w nožy, š kóždym ranjom.

Tajki je kaž drjewo mlóдне,

Wuplodžene pšchi rëkach,

Kotrež w šwój cžaš plody šlóbne

Njëšë w dušchach, wutrobach;

Jeho lišče nještjadnje,
 Me stajnje čerstwe je;
 Nicžo njej, sčtož jemu wadži,
 Wscho so temu derje radži.

Tutym pač so njerunaju
 Njeměřitwi, bjesbóžni;
 Čži so jako plawy w kraju,
 Kotrež wětr rospieršči.
 Duž džě wobstatk nimaju
 Bjesbóžni na šudženju;
 Słuch tež maju so šud srašnych
 W kóždej šhromadžisnje prawnych.

Wschetož Bóh pucz prawnych snaje,
 Tych wón wadži, lubo ma,
 Tak so fromnych sbože traje,
 Kiž tón Anjes jim s hnady da.
 Tola pucze bjesbóžnych,
 Wušmewzow a wschittlich słych
 Te psched Božim prutom šhinu,
 Šdnyž so junu čašnje minu!

K. A. Fiedler.

Maczerŋna luboscž.

Mano sahe w schottislich horach khuda wudowa šwóji domčžk wopuščži, so by hiščeže tón šamny džěń wječor k jenemu se šwojeho pscheczělštwa dóščka, kiž běšče jej pschinoschł k šapłacženju jejneho dołha šlubil. Na šhribjecze wona šwojeho dwělětneho šynka nješesche. To bě dołhi, wobčezny pucz, kiž tu nimo džiwich rělow, tam nimo štrašnych hlubinow wjedžesche. Wjedro bě najprijedy rjane, ale ptaczki harowachu a nad hórskimi wjetčami so čžorne mróčžele pokajowachu. Ta khuda putniža dale krocžesche, hacž so napošledku wíchor šběhny, so blyški šeklowachu a škóncžnje husty šněh padacz pocža. Špróžna, wuhlódnjena a se šymu pschewšata wjazny ani do přědka ani do šady njemóžesche. Čženka draščžicžka teho džěščža bě pschemacžana a jeho šłabe stawčžki se šymu tschepotachu. Duž tej macžeri woprawdže ryczerska myšł pschindže; wona so šama nimale wschu šwoju draštu šlecze, s njej to džěčžo wobwi a jo do škalneje šchałoby položži. Na to pscheczžimo wětrej štupajo do domišny wróčžo čžerjesche, so by pomoz so šwoje džěčžo pschuwjedka.

Domoj drje njedóndže. Wjěknjenje pač, kiž běchu šhoniit, so so macž wróčžika njebě, so našajtra na pucz dachu, tu macž a jejne džěčžo pytačž. Bórny tu macž w šněšy ležo šmjersnjenu namalachu a na to tež njedaloto šłabe žaloscženje šlyšchachu. To běšče tón šynk, kiž bě do macžernej drašty šawaleny we šwojej šchałobje derje tračł. Macžerŋna woporliwa luboscž běšče jeho žiwjenje šžeržala.

Wjes tym bě wjazny hacž 50 lět šaschło. We wulkim mēščže Šlasgowje wobstarny duchowny kemščenje sa ľudži se schottislich horow džeržesche a wo Šesufowej paštyřskej luboscž rěčžesche, kiž sa naš šam do šmjercže džěšče. Sa pschikkab wón tamnu wudowu mjenowasche, kotruž běšče wón jako džěčžo šam hiščeže šnal.

Měšchto dnjow po tym bu tón duchowny se šhoremu wolany. Šato pschi jeho šožu stejesch, jeho tón sa ruku pschimny, na njeho hladašche a džesch: „Wy mje drje nješnajecže, ja pač Waš šnaju. Ša šym wjele lět po šwěcže wokolo čžahal a šym sa šwóji wótžny kraj wpojowal. Šsched něšchto njedželemi jako wuščlужeny wojal do tuteho města pschindžech a Waš psched krotkim šlyšchach, jako wo tej wudowje a jejnym džěščžu powjedaschže. Tón šyn

— a pschi tym hlóš štareho wojaka rčesch — běch ja. Ženje luboscž šwojeje macžerje šabyčł nješšym; ale tež Šhryštuka a jeho luboscž ženje nješapomnu.“

Tón khory šašo stany a je hiščeže wjazny lět jako šwěrnny šlužobnik Šhryštufowy živy byl.

„Móže tež macž šwojeho džěščža šabyčł, so by so nješmilika nad džěščžom šwojeho žiwota? A hacž by jo šabyčł, dha tola ja tebe nječam šabyčł, praji tón Anjes.“

Khodž s Bohom!

Šso tebi, Anježe, poručam,
 Šdnyž nimam tebe, šym ja šam;
 A šu-li šta tu pola mje,
 Šswět bjes tebe mi prošny je.

Šaž džěčžo dže se štarichimaj
 Ššches młwóletny rjany haj,
 Tak s tobu, Božo, troščtny du
 Ššches šłóncžne hona, mrořotu.

Ša šhroble du w tej wěštosčži:
 Mje twoja ruka njepuščžči!
 A njewidžu-li wulhoda,
 Šso wóčžto k nješju pošbēha.

Šy widžišch pucz, kiž mam ja hičž,
 Wěšch prawy kónž mi wotměričž,
 Tež šnajesch, sčtož je dobre mi
 A dušchi k šbožu poškuži.

Duž wušwol, Anježe, sčtož ty čžesch
 A s wótžnej ruku wudželšch;
 Ša wosmu wscho, sčtož wušwolišch,
 Mječ šapowjedžesch, dopjelnišch.

Mječ ščželšch radoščž, šrudobu,
 Daj jeno dušchi dowěry,
 Šo deschčž a šłóncžna jašnota
 Mí twoje žohnowanje da.

Tak dha šwóji šhóš njech troščtnje du,
 Šacž ščžinjy krocžel pošlednu
 A junu s duchom wěrijazny
 Tam wěčžnje twoje džěčžo šym!

K. A. Fiedler.

Dži a čžiit teho runja.

Wěšče čžmowy, wěškosjty a deschčžojty wječor. Šórbanež šubło šhětro šame sa so na kónzu wulkeje wšny ležesch. Šunje běchu wot wječerje stanjli a Šórbanež bur so šhdny, so by šebi wječorne pacžerje s modlerškich knihi wucžital. Duž na jene dobo poš wótije šaschčžowka. Šošpedar dweju čželadneju won pošla, so bhšchtaj hladałoj, sčto je so štało. Šedny s njeju so bórny wróčži a hospodarjej rjelny, so by rucže sa nim schoł. Wčžipny hospodar štany a sa čželadnym šhwatašche, kiž jeho na huno k žitnej šomorje wjedžesch, hdžěž wjazny měchow s rožku stejesch. A sčto tam wuhlada? Šó čžmje bě so šłabemu, šuchemu mužijej radžilo, so s wulkej ščmaru do šomorij šwinyčž. Šžšom bě šebi jedny tych měchow wšal a čžyšche s nim čžefnyčž, jako bě na pošyčže schčžowłanje wotročł pschischol a jeho šajačł. Mětko tu tón paduch, na wšchěch štamach tschepotajo, stejesch a wocžalowasche, tak so jemu pošndže. Šdnyž so bur jeho dohlada, tón nješbožowny wšchón sa-

dwélowany žalosczeſche: „Sa bym wam méch rožki kradny!“ — „Mě“, s milým hloſom bur wotmolwi, „mi jón ty wſak njejbh, ale naſchemu Bohu w njebjehach, kotremuž mam ſo ſa wſcho ſwoje ſamoženje džałowacž. Sthowaj jón ſebi, ja jón wjazy njebjeru, to maſch ty ſ nim ſamym wuczinič!“ Wſchón ſpłóſchenty paduch na bura hladaſche a bylſy jemu do woczow ſtupachu, kotrež na hluboſe njeſbože poſałowachu. Potom paſ njewjedziſche, ſchto by prajił a poča jałowacž: „Wodajče mi moju njeprawdu. To bě přeni krocž, ſo bym něſchto tajke činił; nihdy paſ to wjazy njeſčinju.“

Nadobny hoſpodač bórhj wjedziſche, ſo pſched nim žadny naſkaženy wſchědnj paduch njeſteji, ale čłowjeſ, kotrehož bě ſnano najwjetſcha nuſa na njeprawj pucž ſahnał. Teho dla čzeladnymaj ſ komory hieč kaſaſche, na to ruču ſchepotazeho zuſniła ſapſchimny, ſo by jeho do ſwojeho doma domjedł a njeprſcheſta jemu rěčecž, ſo tola ſabycž njejbě, tón méch žita ſobu wſacž. W čzoplej, wutepjenej ſtwej ſo taj dwaj ſa blido ſydnjſchaj, a burowka pſchajne koleſto do boſa ſtajiwſchi do wjelba džeſche a ſa zuſeho něſchto hóbue ſ jědži pſchinjeſe. Bur paſ ſo mjeſ tym teho paducha wuwopraſchowawſche a bórhj jeho žyly běh ſhoni. Pſcheſ njeſbože a ſhorocž bě wón do hubjenſtwa pſchiſchol. Žona a džeči ničžo wjazy ſ jědži njejmějachu. To wón dlěje wjazy widžecž nje móžeſche, a duž bě pſchipołdnju wot nich ſchol ſ tym ſlubjenjom, ſo jim wěſče khlěb pſchinjeſe. Najprjedy bě pſched durjemi proſył a žebril, ale wſchudžom bu wotpoſaſany. Duž ſebi, nad Bohom a čłowjeſkami ſadwélowawſchi, pſchedewſa, ſo woſmje, ſchtožkuli ſo jemu poſticži, a taſ ſlónčnje do tamneho dwora ſalěſe, hdyž ſo paduch ſčini.

Bě hižom w nožy a dokełž bě jara poſdže, dobročiwj hoſpodač ſwojemu njewólnemu hoſčej, ſo hiſčče junu won na drohu njetrebał, lěhwo we ſwojim domje poſticži. To paſ tón zuſy njeprſchija; wón njechawſche ſwojich pſchuwuſnych w njewěſtym wſtajičž. A duž ſo na dompucž poda, wot bura ſe wſchelakej jědžu wobdarjeny. Tež bur njeſabu, jeho napominacž, ſo by tón méch rožki ſobu wſak, kiž wjazy jemu njeſkuſcha, ale Bohu, kiž ſa wſchěch ludži, ſa ſlych a dobrjch, wſchědnje blido bohacže krywa.

Najajtra tón paduch ſažo na tamne kubło pſchińže, ſo by ſe ſwojim dobročjelom rěčal. Wſchón poſutny a pſchi tym džałowny ſo jemu wuſna a wobkrucžowawſche, ſo bu pſcheſ jeho nadobnoſč wobarnowany a pſched dalſchim ſkaženjom wulchowany. Nutrnje jeho proſcheſche, jeho ſa dželacžerja pſchiječž, ſo by khlěba měl. Tež ſ temu bě bur ſwólniwy. A wón ſo teho ženje kał njeje, pſchetož tutón nowy dželacžer je ſwojemu knjeſej ſ najwjetſchej pilnoſčju a ſwěrnocžju płacžil. Wón bu žyly hinajſchi a je ſo ſe ſwojim domom čžeſnje žiwil. Huſto by ſo na tamnu deſčezojtu nóz dopomnił, w kotrejž bě ſa ſlócž wjele dobrego doſtał.

Tón bur paſ na ſebi wěrnocž tamneho ſłowa wohlada: „Njeſapłacžče ſlócž ſe ſlócžju ani ſwarjenje ſe ſwarjenjom, a wěſče, ſo wy ſ temu powołani ſeže, ſo byſčče to žohnowanje herbowali!“

Poſtuchaj na hlób ſwědomnja.

Runjje hdyž njeđzeli ſe mſchi džeč, čzjódtku knjeſow a knježnow nadeńdžeč, kiž ſ rězy džeču, ſo bychu mjeſ ſemſchenjom partiju w čzólmach na rězy činili. Wjekele wyſtanye ſ jich erta klinečſche. Tola ſlyſchach, ſo žónſki hlób ſ jich přiedžiſny rjety: „Wy ſmy wěſče na njeprawej dróh. Moje ſwědomnje mje ſwari; ja čžu ſo wróczič.“ Duž drugi hlób džeſche: „To wſchak ničžo ſle njeje, hdyž ſo na wodže trochu ſawjeſelimy; wſchako ſmy wob-

ſamkli, ſo na wječorne ſemſche pónđzemy.“ Sažo tón přeni hlób ſkoržeſche: „Sa dyrbju ſo wróczič. Sčto budže mój nan prajicž, hdyž to ſhoni!“ Pſchi tym běchu ſ rězy dólchl. Sedny ſa druhim do čzólma ſtupaſche. Hiſčče ras ſo ta knježna woba-raſche, na poſledku ſo pał nuſowanju tyh druhich podwoli.

Čzólm ſo wot brjoha ſtorcži. Wjekele božemje ſ njeho ſ nam pſchihladowarjam klinečſche, a jedyn wot naſcheho boſa wuwoła: „Sbožowny pucž!“ Huſdom jedyn ſ tyh knjeſow w čzólmje poſtany, ſejmaſche ſwój klobuſ a ſo podžałowa. Pſchi tym ſo pſchehlada, pſcheſhepny ſo a ležeſche we wodže. Saſſchil ſaſkincža a wſchitzj w čzólmje ſo na boſ padnjeneho čziſchčžachu, ſo bychu jeho wuczahnyli. Čzólm ſo teho dla na boſ lěhacž poča, počzje wodu, a prjedy hacž ſo dohladachu, wſchitzj w khetro hluboſej rězy pluſkotachu.

Na měſče mužojo, kiž na brjoſy ſtejachu, do čzólmow ſe ſtafachu a kaž ſchipy ſ měſtu njeſboža lečzichu. Wo nětotrych mjeſſchinach jeneho po druhim, mokrcho kaž rybu, ale wſchitkich žiwjch pſchuwjeſechu. Hdyž paſ ſo roſhladowachu, ſo poſaſa, ſo dwaj pobrachowawſchaj, jedyn mužſki a ta bojaſna knježna. To mjeſnimi žane małe wobžarowanje njewubudži. Duž paſ hiſčče dwaj čzólmaj pſchijědžetaj a wjeſlowar hižom naſdala wołaſche: „Wy mamy hiſčče dweju.“ — „Staj žitwaj?“ wſchitzj kaž ſ jeneho erta wołachu. — „Tu je tón knjeſ“, ſo ſ čzólma rjety „ale mi čže ſo ſdacž, ſo je morny. W druhim knježna leži, kiž ničžo wjazy njeprſkije.“ — „Se dha wopravdže mormwa?“ ſo ſe ſtyknoſčju jejny bratr praſcheſche. — „Najſterſcho“, čzólmar wotmolwi. Tón bratr kaž bjeſ roſoma ſaſhadžeſche. Wobaj tepjenaſ buſchaj do domu donjeſenaſ a lěkarjo ſo prózowachu, jeju ſ žiwjenju ſbudžicž. Wo 10 mjeſſchinach tón mužſki dychacž poča. Ta knježna paſ mormwa woſta. „Žana rada!“ lěkarjo džaču.

Nětko dyrbjał widžecž, kał ſo tón bratr rudžeſche. „O moja ſotra! moja ſotra!“ wón wołaſche, „čzył tola Bóh, ſo budžich ja na twoje měſto wumrjel. Sa bym čže ſawjedł, ſo by ſobu ſchła. Sa bym wina na twojej ſmjercži! Sčto jeno naju nan ſapocžnje, hdyž žalóhnu powjeſčž ſhoni?“ Tał na pſchemo wołaſche. Teho towaſſchojo jemu pſchirěčžowachu, ale wón njechawſche ſebi rěčecž dacž.

Sčto wſcho pomhaſche? Nětko běſche pſchepoſdže. — Teho dla poſtuchaj na hlób ſwojeho ſwědomnja, ſo by wobžarowacž njetrebał, hdyž žana rada wjazy njeje!

Wſchelake ſ bliſka a ſ daloka.

— Wěža w Grodžiſčju ſo wobnowi. Pſchi tym je ſo tež kula a ſhorhoj na wěži dele wſala. Kula je bohuzel pſcheſ wjedro khetro počzerpila, ſo je jejne wopſchiječe nimale žyly ſanicžene. Wot ſtarjch piſmow, kiž ſo w nej ſchowachu, běchu hiſčče dwě ſtarej ſerbskej kniſy ſ lěta 1818 ſ dopomnječju na jubilejſki ſwjedžen reformazije a někotre kruchi piſma ſ lěta 1800 ſdžeržane. Pjenježne kruchi — něhdže 40 — běchu ſo ſdžeržale. Wjſche nětotrych Lutherowjch wopomnjeſſkich pjenjeſow a nětotrych jubilejſkich ſ 50-lětnemu kralowanju krala Wjedricha Augusta I. Saſkeho ſ lěta 1818 namataču ſo ſaſte a němſte pjenjeſy ſ lěta 1676 do 1892. Wone ſo ſažo do kule počoža ſa poſdžiſche čaſy.

— Měſto Žitawa nětko ſwojeho noweho wyſchſcheho měſččanofu doſtanye. Najprjedy běſche ſo měſččanofa ſ Burgſtädt, dr. Roth, wuſwolil. Teho pał wokrijeſne hejtmanſtvo wobkrucžilo njeje a je ſo wo tym ſamo w ſaſkim hejmje jednało. 20. augusta ſměje ſo nětko ſapoſaſanje nowowuſwoleneho wyſchſcheho měſččanofy dr. Kulža pſcheſ knjeſa wokrijeſneho hejtmana ſ Crauſhara.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrny
Přez spař měrny
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnyje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ći kmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!
F.

↳ Sserbske njedźelske łopjeno. ↳

Wudawa so kóždy kobotu w Ssmolerjez knihiczišcžećni w Budyschinje a je tam sa shtwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

9. njedźela po swjatej Trojizy.

1. Pětra 4, 8—11.

Či rjane kšesćizijanske poczińki mjenuje našch text, a hdy by so kóždy kšesćizijan s nimi pšychil, kať rjenje by na semy bylo, kať by kóždy kšesćizijanska wošada byla, kať dyrbjala to bycž, hěta Boža pola cžlowjekow, wulke wjekele kwojeho njebjesteħo Knjesa a Sbožnika. Dha čzemy so pruhowacž, hacž my tute poczińki hižom wob-keđzimy, a hdyž je trěbne, kweru so wo to prózowacž, so bychmy je měli. Bóh da so derje radzićž tym prawym a dawa kwojeho swjateħo Ducha, ducha modlitwy, lubosće a kwerenosće tym, kiž jeho wo to prošča.

Duž, luba kšesćizijanska wošada, pšych so
1. s modlitwu, 2. s lubosću k bližšchemu,
3. se kwerenosću w powołanju.

1. „Tehodla budže stróšbi a wachuježe k modlitwam“, praji japoschtol. Woprawdže, wón njeby tať napominał, hdyž njeby modlitwa k prawemu kšesćizijanstwu klišchala. Tať tež Jesuś kam rjeknje: „proščće“, a „wachuježe a modlcze so“, a kať je so kam kweru modlił. Wodnjo a w nozy, na hařach a w schulach a w templu, sa blidom a w cžerpjenju a wumrjecžu namatamy jeho w roščrěčowanju s Wótzom; to wscho je mózne napominanje, so dyrbimy so tež my kšesćizijenjo modlicž, a warnowanje, so njeby so nihto wjazy kšesćizijan mjenował, kiž so wjazy njemodli. A kať je modlitwa kwerenje praweho kšesćizijanstwa, tať tež pomha k pschěbywanju a roščženju

w tym kamym a pschinježe sbože a žohnowanje. Wščak kłubi tón Knjes: „proščće a wam budže date“, a wón tež rjeknje: „kiž prošy, bjerje“. Wono tola tať je, hdyž njeby na modlitwoje dale nicžo bylo, hacž so móžemy Bohu prawje wuskorzićž, sčtož naš tyšchi, to hižom by wulka dobrota byla. Ty kam tola wěsch, kať derje cži cžini, hdyž móžesch hižom cžlowjekej prajicž, sčtož cže boli a rudži, hdyž njeby tež cži pomhacž mohł. Ale ně, modlitwa pschinježe cži tež žohnowanje, Bóh, tón wschěhomóznj, hnadny a kšmilny, klišchi cže a cži dawa, sčtož je cži dobre a wužitne, w semskich wězach po kwojeje wótzowstkej dobroće a kwerenosći, a w njebjeskich kublach wjazy hacž kšebi myklišch a žadašč. Tať móžesch se kwojeje modlitwu sbože kwojeho doma a žiwjenja twaricž, ale tež sbože kwo-
jich džěczi a starschich, kwojeje wšy a wošady, kwojeho wótzneho kraja a Božeho kralestwa. Tón Knjes kam by so jako khar wopofasał, hdyž njeby tať bylo. A nětko mohli mēnicž, kóždy by tuto krašne prawo modlitwy wu-
žiwala, niž jeno, so by kwoje wěrne kšesćizijanstwo wob-
kwerocžil a jo pošylnil, ale tež so by kam sa so a druhich sbože mēł. Temu pak bohužel tať njeje. Čich wjele so s žyła wjazy njemodli, ani rano, ani wječor, ani sa bli-
dom, ani w sbožu, ani w nusy a khorosći, ani kam sa so
so ani sa druhich. A hdyž so hiščcže modla, stanje so to jeno se rtom, w kłowach, niž s wutrobu, we wěrje a
dowěrjenju, a kšnadž hiščcže wo semske wězy, ale niž wo njebjeske. Móžesch so tať džiwacž, so njewěra a bjesbóžnosć
roščže, hdyž so modlitwa kšubi, so pomoz a sbože nje-

pschindže, dokelž so njemodla? Kak pač to pschindže, so wot modlitwy wotstupja? Japoschtoł jow praji: „budźće stróšbi a wachujće k modlitwam“. Potajkim k modlitwam pšluscha stróšbnosć. Dokelž pač na tej pobrachuje, njeje tež wjazny ponižna, wješeka modlitwa. Kak někotry dyrbjal to pschidacž, hdy by sprawny byl. Ale tón a druhi stróšbe žiwjenje wjedže, so so wscheho wopikštwu hlada, a tola so tež njemodli. Esu wschať tež druge wězy, kaž džělo a próza w domje, starosć, khorosć a wobčežnosć, derjehicze a česć pola čłowjekow, kiž naš tak wobtnježa a napjelnja, so zyle wobłudnimy a so prawe wopomnjenje šhubi; a tak so wjazny njemodlimy, abo niž tak kaž je prawje. Kak dha je pola tebje? Sswěrnim modlerjo wschať hišće so, ale šy tež ty mješ nimi?

Ja chzu modlicž so a spěwacž,
Wědžicž so a na to džělacž,
So ja na tym šudnym dnju
Wuńdu wschemu četpjenju.

2. Pšych so pač tež k lubosću k bližšchemu. „Pšched wschitkimi wězami pač mješće mješ so bu kynu lubosć“, praji japoschtoł. Kschesczianska wutroba dyrbi wołtat byč, na kotrymž so bratrowska lubosć jako džakny wopor wopruje sa tu lubosć, k kotrejž staj naš Bóh, naš Wóčez, a naš Sbožnik lubowalaj, a naš pschezo hišće lubujetaj. Njepraji wón tež: „na tym kóždy pšnaje, so wy moji póšli šće, hdyž lubosć mješ so bu macze.“ We wschelim so pač šjewi: „Wona pschikryje hrěchow hromadu.“ Niž pač jako by šle sa dobre pšnała a k njeprawemu mjelčala, ale so hlada, šlabosće a njelubosne wězy bližšeho pschezo we rcze mječ, wo tym k druhimi rěčecž, so by jeno tak prawje do ludži pschichlo, abo šchtož so njepraweho a njeměrneho w domje mješ mandželskimaj, mješ starschimaj a džěčimi stanje, k loschtom rošnješć, so by to žyła wješ wjedžala. Wona po Božej kašni čini, so bližšeho samolwja, derje wo nim rěči a wschitko k lěpschemu wobroczi. Sšlyšch k temu rjany pschiklad. Monika, fromna maczer Augustina a mandželska pohanšeho muža Patrziuša, kotrehož bě k wěre do Jesuša dowjedla, mješče to waschnje, hdyž šlyščešče, so bēšchtej so dvě žonje w gmejnie šwadžilej, hnydom k jenej wot njeju hič. Tam bóršy rěč na druhu pschinjše a powjedasche tak dolho a k tak lubošnymi šłowami wo hódnosći teje šameje, hacž tež ta pschitomna temu pschihlošowasche a to a druge dobre wo njej prajesche. Šdyž pač bě Monika jene tajke dobre šlowo wo tutej šlyšchala, bě bóršy pola drugeje. Dha potom rěkasche: tak a tak je tamna wo tebi rěčala. Wotmolwjenje bě potom husto: haj, wěno je, wona je tež hewal dušchna, a pucž k mērej bě pschihotowany. Krasne waschnje, tak lubosć šbudžicž, kiž tež hrěchow hromadu pschikryje. D so by tak wschudžom bylo, hdyž je wjele šwady a hidženja. Lubosć k bližšchemu je pač tež dobročitwa. „Hospodujće so radži mješ so bu“, praji japoschtoł. A hdyž tež tajka hospodliwosć nětko wjazny tak trěbna njeje, kaž tehdy, hdyž tak někotry, kiž bu k schesczianom, wschitko šhubi a bu wot šwojich šastorcženy, dha je tola tež dženska hišće dobre, šhudemu a šubjenemu šobučłowjekej w lubosći pomhacž a mješ šwójbnymi a pschecželemi so rady hospodowacž. To šu rjane hodžiny žiwjenja, tak drugeho šwješelicž a w lubosći so šabawjecž. Šnajesch je tež ty? A nětko „šlužče šebi jedyn druhemu k tym darom, kotryž kóždy dostał je, jako či dobrim šastojnizy wschelleje hnady Božej“. Ničto wschať njeje wschitko dostał, ale kóždy

šwój džěl a tak wupomhaječe w lubosći jedyn druhemu. Kóždy drugeho trjeba a šchtož kóždy je a ma, je šobu Boža hnada. Šlužobna lubosć je jemu sa to džakowna. Duž dha džimy šjednocženi
W prawej horzej lubosći,
Wěrybratsja! pošynjeni
Dale šwój pucž k wěčnosći.

3. A pšychmy so tež hišće se šwěrnosću w powołanju. „Rěči-li šchto, njech rěči jako Bože šlowo. Ma-li šchto kašku šlužbu, njech šluži po tym šamoženju, kotrež Bóh wudželi“, praji japoschtoł. Šobla tutych powołanjow šu tak hišće druge, haj kóždy čłowjek ma jow někašku šlužbu. Ale kotra wona tež je a kaške šu dary w njej a tón wuspěch, njeje najwážnišče. Šschetož to je Boža wěz. Wón wudžela wschelake dary a tež tón wuspěch je wschelaki. To najwážnišče je šwěrnosć, a ta je naša wěz, wona wot naš wotwišuje. Wona česći hakle kóždeho čłowjeka. Najrjenscha šwalba je sa njeho, hdyž so prajicž móže: tón je šwěrný. Sswěrne džěčo, šwěrný šchuler, šwěrný šlužobny, šwěrný šastojnik, šwěrný wučer, šwěrný duchowný, kak šwalobnje to šlinczi. Sswěrnosć je pač na to won, šwěru to šwoje činicž we wulkim a małym, niž čłowjekow dla, hdyž naš widža a so bychmy jeno pola nich šwalbu mēli, ale Boha dla, kiž wschitko widži, so by tón we wschěch wězach šwaleny byl. Ššmy my hižom tak šwěrnim we šwojim powołanju? Rěčimy, šchtož je k Božim šłowom psches jene? Ššlužimy k špodobanju čłowjekow a Boha? Ach, kak jara so nětko na to škorži, so so šwěra šhubi, so rěča po šwojej mudrosći, so šebi njechadža ničto wjazny prajicž dacž, so njedžerža šlowo a jebaja. Šladajmy na našeho Sbožnika, kak je tón šwěru to šwoje činił k wumožanju čłowjekow, so by Wótž šwaleny byl. „Šswěrný šlužobnik šwojeho šrala“, tak šteji tež napišane na wopomniku našeho Bismarcka. Dha hońmy tež sa šwěrnosću we šwojim žiwjenju.

Modl so a dži po Božej šchćežy,
Čini šwěru, šchtož ty činicž mašch,
Dha budže šbože w twojej šchěžy,
Ty Božej hnady wužiwasch.

S. w M.

Njestaraj so!

Šwoje džělo šwěru haj!
Wóh na twoje wuštwanje
Šladže šwoje žohnowanje,
Modlišch so: Deschč, šlónzo daj.
Duž so njestaraj!

K wyškosći pohladaj,
Šdyž čje w dušchi starosć tyšchi;
„Mój Wótž šwoje džěčo šlyšchi!“
Tak ty k dowěrjenjom praj.
Duž so njestaraj!

Ma to šwoju wěru štaj,
So psches Šhrysta prawdosć, rany
Wot Boha šy pschemožany
Ma pucžu psches čašny kraj.
Duž so njestaraj!

K. A. Fiedler.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatonok
Zradny je.

Za staw spróeny
Napoj móeny
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoń ty.

Z njebjes mana
Njeh či khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

Sserbske njedželske lopjeno.

Wudawa so kóždu šobotu w Smolerjez knihicizščezněni w Budyschinje a je tam ja šchwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

10. njedžela po šwjatej Trojizy.

Šrudny thěrlusch Jer. 3, 37—44.

Mójsaš je na Božej horje saton a šjewjenje Bože dostał. Čizichina na wjerštku tam da so jeho dušej šhromadžicž. Jeho duscha bu posběhnjena a Bóh so jeje dótkny a šjewi. Dženka, na 10. njedželi po šwj. Trojizy, so tež do čizichiny na wyškofsczi šendžemy, a Bóh tón šnješ so nam pokazje. Šdže je tale hora abo hórka? To je Zion, Jerusalemska hora. Tam šstupimy na rošpadanki. Profeta Boži naš w tekšcže tam wjedže. Dženšnišcha njedžela, 10. august, drje naš po prawom na rošpadanki druheho Jerusalema wjedže — tola njepřaja nam ruiny přenjeho Jerusalema, 650 lět přjedy, to škame? Praščeimy so po našchim tekšcže:

Šhto chze nam šrudny thěrlusch na Jerusalemskich rošpadankach hycž? Wotmolwjenje je:

Profecziški hłóš wo Božej mozy, šwjatosczi a prawdosczi.

Wo Božej mozy. „Ty šy naš s hněwom pschitrył a pschescžehal, šy naš moril“ (šcht. 43), rjeknje Bože šłowo. „Šhto chzyl prajicž, so tón šnješ to njeje pschifašal? (šcht. 37). Nebukad-Nezar, Babilonski kral, běšche drje šwoje wójsto na to šwjate město wupóškal. Romške legiony šu drubi Jerusalem potom do procha a popjela pschewobrocžile. Wespajian běšche je póškal, Titus je nawjedował. Tola tón we wyškofsczi běšche tež tu šwoju ruku šobu měl, šwoju móž wopokášal. Wšhitke ludy,

wšhitzy thěžorojo a rjekajo wot njeho wotwišuja. Tak psched 100 lětami šurowy Napoleon, kiž našche kraje šapušcžowasche, ludy pod šwojej nošy podcziškowasche, čłowjekow s wótrošcžu mjecža šbi. Profetow rót běšche Šraelej Božu dobrotu šlubil, ale profetowy rót tež Božu móž šnaje, kiž so w čěžkich čzašach šjewi. „Šhto chzyl prajicž, so njepšchitdže se rta najwyschšcheho ani šle ani dobre?“ (šcht. 38), to chze prajicž: Wón woboje pschiruczi a dopušcžji. Dopomni so, mój ludo, so je niž jeno jedyn Bóh, kiž je se šylnej ruku šwět šcžinił, kiž hišcže hwěšdy w njepowalnym porjedže wodži, šwoju móž šjewi, hdyž šwětka w nalěcžu we šwojim čzašu pschitdže, žně so nam w lětnym čzašu lěto wot lěta wobradža, a hišcže našyma šwoje plody nješe, ale so je tež Bóh, kiž do ludow a jich žiwjenja nuts pschima, kiž jim da š mozy pschitcž kaž Šraelej w Dawitowym čzašu, ale tež pschida, so padnu, kaž wušwoleny lud a Jerusalem, jako běšche čzaš dopjelny. Boža wšchhomóz křucže rukuje: ludy psches čěžke domach-pytanja jeho šašo šacžuja a špóšnaja. Najpřjedy so prašcheja: „Še wón to šle tež čžinił?“ Mój šchescžijano, daj profecziškemu hłóšej šašo š tvojej wutrobje šlincžecž! Praj: kaš móžny a wulki je tón šnješ, hdyž tebi nětoho lubeho wošnje, šbože twojeho doma powali, tebi nušu, ššepjetanje póšcžele. Njeje to derje, hdyž wěšch, so njeje šlepe njenadžujzy to čžinił, ale tón žiwý Bóh.

Jerusalemske rošpadanki šu dale hłóš, kiž wo Božej šwjatosczi rěcža. Woni šu so prašcheli; woni šu so pschecžiwu čěžkemu dopušcžženju moršotajo šběhali. Wle

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatonok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoćń ty.

Z njebjes mana,
Njeh ći khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!
F.

↳ Sserbske njedźelske łopjeno. ↳

Wudawa so kóždy łobotu w Smolerjez knihicziščerńi w Budyschinje a je tam sa šchwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostać.

11. njedźela po swjatej Trojizy.

32. psalm.

„Derje temu, kotremuž pschestupjenje je spusćezene, kotremuž hrěch je pschifrytný“, tak so krasnje sapocznje 32. psalm, pokutny a s dobom džakny thěrlusch teho, kotryž je w prawym rostaczu wodacze swojich pschestupjenjom namakał. Čłowjek wichał bu k podobnosći na Boha stworjenu, so by w tajnym sjednocženstwje s Bohom swojeje dusche sbožnosć pntał. Ale tak husto wón, sařakly we swojich słóscach, wo tutej Božej podobnosći nicžo wjedžecz nochze, tak husto wón teho dla tamne sjednocženstwo s Bohom shubi! Pohladaj do našich wořadow, tam dosež a nadošć tajkich nadeńdžesch, kotřiž bjes Boha bludža, bjesbožni čař swojeho žiwjenja. Čeža njewuměrnej winy jich wot Boha džěli; pschetož swjaty Bóh wschitkich słóstitow hidži. A wot Boha džěleny bycz, je najwjetšche hubjenstwo, pschinješe najburowišche bolosće, kaž čitamy: „Pšches moje wschědne skiwlenje wusřnychu moje koscze, moja wloha wusřny jako w lětnej řuchocze“. Šhto wot naš njemohł pschi řhutnym rosmyšlenju swojeje hrěšnosće runje tak řdychowacž? A tak mohło so tajkim stonanjam kónz činicz? Kač mohł hrěšnik sařo s Bohom sbožny bycz? Pšches wodacze, kaž tu čitamy: „Derje temu, kotremuž tón řnjes słóscz njepřizpi“. Tola swjaty Bóh njemóže hrěchi čłowjekej spusćezicz, kotryž so jich njekaje. Spusćezjenje hrěchow hake potom dostanjeř, hdyž s našim psalmistu prajišć: „Da chzu pšnacž temu řnjesej swoje pschestupjenje,

a ty mi woda tu słóscz mojich hrěchow“. Kač čežko pař runje hrěšnikkej wusnacze winy pada! To je čzi jeno potom móžno, hdyž so psched Bohom pokorjesć, hdyž ty njeřky jako kón abo mul, kotryž rosoma nima, ale kotremuž dyrbi so wusda a hrysadło do huby kłascz, so by tón pucž řchol, kotryž řnjes kasa. Tak je našć psalm pokutny psalm, kiž rěczki wo sbožu wodawanja hrěchow a pokaje nam

1. hubjenstwo teho, kotremuž njeje wodate,
2. sbožnosć teho, kotremuž je wodate,
3. pucž k wodaczu, kiž leži we wusnaczu,
4. pucž k wusnaczu, kiž leži w pokornosći psched Bohom.

1. Pohladajmy na hubjenstwo teho, kotremuž njeje wodate. Wodacze kóždy čłowjek nusnje trjeba, pschetož kóždy je wjele řhrěřkil. Kač přenjej čłowjekaj swojim řpyřowanjam podležesćtaj, tak tež řu wschitzu jeju potomnizy řwětnym wabjenjam pořluchali a řo tak pschecžimo řwójemu Bohu řpjecžili. Njeh řu čłowjekajo mjes řobu jara wschelazy po starobje, po powołanju, po darach, po řublach atd., w jenym nastupanju řu woni tola wschitzu jenajzy: woni hrěřcha. Wschelako pař sařo je, tak řo jich wutroba k hrěřkej řtaja, hacž ma nad nim řwoje řpodořbanje, abo hacž řo jeho dla řudži. Tu widžiřć: někotry čłowjek ma nad tym řwoje wjeřele, hdyž wschelake njedocžinstwa řwora, tak je wot mozy řleho jaty, so s žyla wjazy njewě, řhto hrěř je. A hdyž ma kóždy čłowjek řwědomnje, so by jeho ředžbliwego činiko na prawo a na njeprawo, pola někotřeho je tuto řwědomnje, řabywřchi

Boži hłóš nutstach w cźlowškej wutrobje bycź, tač saczmjene, so ɔo žane ɔwětło do njeho nuts dohycź njemóže, so wón pó cźmje po cźemnych puczach kłodzi a ɔo teho ɔwětła boji. Tajki loħtošmyšleny praji: „Kajkiž ɔym, tajki wostanu; czeho dla ɔo polěpšchować?“ Wo tajkich loħtošmyšlenych cźłowjefach pač našch text njerēczi, ale wo tajkich, kiž wo ɔwójim žiwjenju kħutnišcho myšla a wjedža, so maju junu Bohu samolwjenje dač; dopomnja ɔo, so ɔu Bože kašnje hušto škombžili; wiđža na tyɔazach ɔwójich ɔobuczłowjefow, so Bóh hrěšnikta drje niz pšchego hnydom, dha tola pošdžišcho cźim wěšćišcho kħosta; tšchepotaju tež hižom i bojoscźu a se rženjom pšched ɔudnym dnjom. A i cžafami pšchindu tajke cžwile na jich ɔwědomnje, so wuwolaju: Ğdyž cžych ɔwójch hrěchi samolwjecz a rjanoscźecz, „hdyž ja to cžych samjalcźecz, wušthnychu moje kofcze pšches moje wšchědne škwlenje; pšchetoz twoja ruka bėšche wodnjo a w nozy cžęžka na mni, tač so moja włoha wušthny jako w létnej ɔuchocze“. Kaž rošlina w stajnje ɔmudžazym ɔłóncźku škóncźnje wušthnje, dokelž włohi nima dale wubiwacz a ɔo šelenicz, tač stajna cžwila martrowaneje duške hrěšniktej wšchu włohu žiwjenja pšchetreba, so sawutli. Pšchetoz wón Božu ruku na šebi ležecz cžuje, niz ɔmilnu a hnadnu, ale ɔurowu a cžęžku; wona nad nim leži kač cžęžka mhla, kiž wšchu rošlinu dalofo a šcherofo šrudnu a cžemnu cžini a žanu ɔwětlu pruhu jašneho Božeho ɔłóncźka njepšchepušchczi. Do žiwjenja škóšnika žane ɔłóncźko Božewe hnadny njeshwēczi, njejbo ɔo jemu njewujafni, ale cžęžke njewjedra wysche jeho hłowy šakhadžeja; wopravdže: „Šłóšnik ma wjele болоscze.“ A njech wón tute болоscze kač šle potajništwo cžaf žiwjenja pšchi šebi nošy, na ɔmjertnym ložu tač někotry pšches pokutu ɔwójmu wutrobu položa a wuđže tač i hubjenštwu šašakłeho škóšnika a šastupi

2. do šbóžnoscze teho, kotremuž je wodate, a móže wješkelny a štrošchtny i našchim textom špėwacz: „Derje temu, kotremuž pšchestupjenje je spusčcžene, kotremuž hrěch je pšchirny; derje temu cźłowjefej, kotremuž tón Knjes škóscź njepšchizpi.“ Wšchelake wězy cźłowjefa šwješela, so móže wyskaz: „Derje mi“. Ğdyž štanymšchi i dołheho kħorołoża, na kotrymž ɔo hušto se ɔmjerczu bėdžešche, šašo štromny ɔwójce džěło wobštaracz móžesch, ani njetrjebašch pilnym rukam pšchihladowacz, dha rjeknjesch: „Derje mi, ɔym šašo wužitny štw cźłowštwu“. A hdyž ratač hlada na žně, wot Boha wobradžene, dha wón šabudže wšchu prózu, wšchė kapki štroweho potu, kotrež bėchu k temu nufne, a i džaknym wóczkom k njejbu horje pohladawšchi rjeknje: „Derje mi, Bóh je mje tež létša žohnowal“. Ale hišcze wjetšchu šbóžnoscź šnaju, hdyž ɔo czi twoja wina woda. Kač hušto nejšy šdychowal w cžichich hodžinkach ɔwójich pšchestupjenjom dla; kač hušto nejšy štonal, dokelž czi twoje hrěchi kóžde wješele šamuczowachu; kač hušto nejšy ɔo czi šyly ronike, dokelž cze škóscze wot Boha džělachy, kač wšchač ani najhórschi njekħmanik ɔo njemóže płafanja wšdac, hdyž poražený wot wótreho ɔłowa Božeho šebi ɔwójce njepocžinki wobhladuje. A hdyž nětko w Božim ɔłowje ša ɔwójce hrěchi pšches Božu hnadu a ɔwójmu pokutu wodacze doštanjesch, njedyrbjal ɔo žyle pšcheměnicź? Škotryž ty prjedy šrudny bėšche hacž do ɔmjercze a wšchitłón ɔwój pšchichod pšched ɔobu wiđžešche kač njeshkóncžomnu cžornu hłubinu, ša kotrehož bėšche cžaf wješela na tutej šemi škóncženy a na kotrehož w tamnej wěcžnosczi njewuprajomne marty cžafachu, hlaj, ty móžesch a dyrbišch

nětko wješkelny wyskaz hacž do njebješ, tebi cžze dalsche žiwjenje ɔamu radošć pšchinjesch, a ty hižom tudy šacžuwajšch šbóžnoscź jandželow, kotraž budže cze junu štajnje a pšchego wobdawacz. Ty móžesch nětko ɔwójmu nadžiju temu Knjesej mēc, dobrotu cze wobda, a „hdyž wulke powodjenje pšchibywa, njebudže to k tebi došahacz“. Tuto wulke powodjenje je morjo žaloscžom a štyšnoscžom, prózy a štaroscžom; njech wono se wšchey nawalnoscžu na tebe pšchindže, njech ɔo w nim ponórišch, tepicz ɔo njebudžesch, Bóh tón Knjes cze pšched štyšnoscžu wuškowa; wón wuškowa kóždeho, kotremuž je wodate.

3. Pštajmy a namařajmy pucž k wodaczu we wušnaczu: „Tón Knjes njepšchizpi škóscź temu, w kotrehož duchu žane jebanje njeje.“ Tač někotry mēni, so žadny hrěch nima a ɔo šam šjeba; nochze ɔwójce njeprawdoscze wiđecz, w kotrychž hacž do šchije tež; ruša ɔo tamnemu knjesej, kotrehož doškody ɔu tač male, so ɔo porno dołhej žyle šhubja, a kotryž cžze tola hišcze nahladneho knjesa hracž a duž we ɔwójcej hordoczi wšchudže kħwali, šchtó wě šelko šamóženja ma. Ruša ɔo tež tamnemu šarišejškemu, kiž do štempla pšchichedšchi ɔo ɔwójce prawdoscze kħwali. Bėda jemu! Rušaj ɔo radšcho tamnemu žlonitej a praj i nim: „Božo, budž mi hrěšniktej hnadny!“ a našchemu pšalmitej, kiž rjeknje: „Ša cžzu pošnacž temu Knjesej ɔwójce pšchestupjenje. To ložke njeje. Kač dołho traje, doniž džeczi na najkħutnišche napominanja ɔwójceju štaršchey škóncžnje pšchidadža, so ɔu tu abo tamnu hłuposcz dokonjač; kač dołho, doniž škóšnik pšched ɔudnikom škóncžnje wjažy njepřeje! Kač dołho tež ty ɔwójce ɔwědomnje potłócžujesch a šebi se kžemi pomhacz špytašch, doniž ɔo i nich wjažy njewunamařašch. Cžęžko je, pravu pokutu cžinicž.“

4. Nawuknjesch to pšches pokornoscč pšched Bohom. Njekmėšch ɔo w błudach mudracžkow šabludžicz, ale dyrbišch Bohu pošluchacz, kiž šlubi: „Ša cžzu tebe rošwucžicz a tebi pucž pokafacz, po kotrymž ty kłodžicz mašch“. Pšofetojo a Boži Šsyn ɔu czi Božu wolu pšchpowjedali; ale tač kišale bėšche hušto ša tebe, ju dopjelnicž! Njekadwėluj ani njefawutli, Bóh šam czi praji: „Ša cžzu cze se ɔwojimaj woczomaj pšchewodžecz“. Budže ɔo czi radžicz, hdyž ɔu Bohu pošluchny; temu pač je nufne, so ɔo wot njeho wodžicz dašch, so ɔo czi njetrjeba hake kařacz: „Njebudž jako konje a mule, kiž rošoma nimaju, kotrymž wušdu a hršadło dyrbišch do huby škascž, hdyž k tebi nochzedža“. Ščón a mul ɔo do džěla njehodžitaj, hdyž jej i wušdu a i hršadłom njewodžišch; byšhtaj cžęłoj, na pravizu abo šėwizu škocžiloj, ale džělacč i nimaj njeby mohł, hake i šchudom pohončza byšhtaj ɔo nawucžiloj, wólnaj bycž. Tač dyrbi Bóh wjele cźłowjefow hake pšches cžęžke wudry wošuda k temu dowješcz, so ɔu jemu pošluchni; tajkich cžze wón mēc, kofsiž ɔo dobrowólne wot njeho wodžicz dadža a w prawej pokornosczi šebi Bože špodobanje pštaju. A daj Bóh, so byčmy tež my k tym šlucheli, še kotrymž budže wón na wulkim dnju pošlednjeho ɔudjenja prajicz: Wšy šcze šwėrni wštali a pokutu cžinili: „Wješkelcze ɔo teho Knjesa a šradujcze ɔo, wy prawi; a wyskajcze wšchitny, kofsiž šcze prawej wutrobny!“

Šamjen.

Kř. w H-je.

Uroscht wodacza hrěchow.

Hłós: Wschitzy ludžo wotbal czahnu —
 Derje mi! psches Khrysta ranj
 Mam ja nětko swobodu;
 Ach, kak twjerdže wuwjasanj
 Lezjach krynj s czěmnotu!
 Běch we stajnym stytku, strasche,
 Bóh a wscho mi brachowasche;
 Hrěch a nusa duchowna
 Běschtej mi kaž smjercže czma.

Derje mi! nětk roslamane
 Leža moje rjeczasty;
 Hdže je wjětsche sbože žane,
 Hacz hdnž hrěch je wodaty?
 Ach, kak skoržach w hlubotosczi!
 Nětk pať dóndžech t wjěhělosczi:
 Sažny džeń mi sabljschcza
 Do dusche a woblicza.

Derje mi! wschě hrěschne winy
 S Khrysta krowu ho shubichu,
 Hrěcha dolh kaž mhlta ho miny,
 Duschnoscz, strachi nimo hu.
 S procha moja duscha stawa,
 Swołnifej cjescz, khwalbu dawaj;
 Teho schiza, prawdoščže
 Wěra pať ho mozuje.

Derje mi! nětk bjes starosče
 Duschka měr a pokoj ma,
 Dokelž wuidžech s bjeswołnosče
 Do Božeho džěczatstwa.
 D kak ju to wobwołujuje,
 Hdž nětk w Bohu wotpoczujje,
 Sswědomje ju njełhosta,
 Dokelž Božu hnadu ma!

Derje mi! ja t blidu khodzju
 Jako Wótza džěczjo, hósč;
 Wschit tym jeho luboscz hlodzju,
 Sapomnjena je wscha kósč.
 S swoje džěto s loschtom džěkam,
 Hdž ho radži, s džatom spěwam;
 Tón, kiž sa mój hrěch ho da,
 Kóždy stutk mi polózaj.

Derje mi! hlej, plomjo hele
 S Khrysta krowu mi wuhafny.
 Echto chžyl storčič mje tam dele?
 Sefuž helu pschewiny.
 S swojich ranow wumoženje
 Wufonja wón sa žiwjenje,
 Kotrež Bóh chže s hnady dacž
 A kiž budže wěcznje tracž!

K. A. Fiedler.

Rschesczianske a sozjaldemokratiske łopjena a pišma.

Nasche njedzelske łopjeno „Romhaj Bóh“ kóždy tydžeń do wjele stow kschesczianskich domow jako dobry žohnowazh hósč sa-
 stupuje. Wj jeho jako pscheczela a póhla měra sa cžěto a duschu

witamj. Wón Bože mjeno, trón a wěru, t temu kraloskwěrnju a wótčinstwu myhl w naschim herbskim ludu haji. Njech ho wot pschezo wjazh dobrych kschesczianow cžita, tak so by kaž dobra mól sa naž był.

Druhe, wěšo wschitke němste njedzelske łopjena hu woprąwdže hižom kaž mól w kschesczianstwje, kaž łopjeno „Ssuřod“ s wjazh hacž 100 tyřoz cžitarjami. Wóndano je towařstwo sa kschesczian-
 ske cžapopisj w Berlinje, kiž ma psches 700 ģobustawow a phta kschesczianske łopjena a pišma do luda pschinjescz, ģwoju lětnu roš-
 prawu sa 1911 podalo. Wulke wězh, tak tam šhonimj, hu ho wot towařstwa wuwjedle — a wono je ho wulka mól scžinika. Na 300 fastojnikow, cžišchczerjom a džělaczerjom w jeho ģlužbje steji, kiž bliže poł milliona ģrimnow mšdij dostawaja. Tole towař-
 stwo je kóždy tydžeń 876 tyřaz łopjenow cžišchcžalo, dale 577 tyřaz tajkich, kiž měřacnje wukhadžeja, a 32 tyřaz, kiž kóžde schtwórczłěto wuidu, šhromadnje 57 tyřaz cžiškwow wjazh hacž lěto přjedj. K temu do 377 jastwow kóždy tydžeń 6500 łopjenow sa jatych, a do 571 wustawow a khěžow sa khorych 9300 łopjenow. Wšysche teho 1651 łopjenow pod mjenom „Lutherowy dar“ do 60 blaflow won džeja, hdžež ho ewangelšh njedželu porjadnje t Božej ģlužbje šjednocžič njemóžeja. Tež tele hu wažne. „So bhchu wschitzy kschesczianjo, kotrymž njedželu wot njedžele swony swonja, ho na hnadne dary ģwojeho Boha dopomnili a na hlód duschow naschich wěrhbratrow w rošpřoschenju, kiž ho hižom sa natwarjazym łopjenom žedžaj.“

Wušběhnjene jew tamnej rošprawje, fajka próza je ho w po-
 slednim cžahu na kschesczianske łopjena sa žónsku mladoscz nałožila. Sa nahladowařki a džělaczerki hu ho łopjena cžišchcžale a roš-
 pschesczerale s titulom: „Ĥodžina wotpocžinka“ abo „Nasch dom“ abo „Němska džělaczerka“ a „Wola a pucz“. Tola — a nětko rošprawa na sozjaldemokratiske łopjena pschidže, kiž ničjo wo Bohu a kschesczianskim duchu a žiwjenju njepšchinježu, wjele bóle tajke něschto hanja — wjazh hacž tamne wschitke sozjaldemokratiske łopjeno sa žónske abonmentow licži. „Munoscž“, kaž ho tole łopjeno mjenuje, ma jich 94 tyřazow, a je sa poł lěta ģamych 10 tyřaz pschibhylo. Kajka mól tale papjera!

Sozjaldemokratojo s žylej mozu ģwój hlód do mlodžiny pschi-
 njescz phtaja. Ĥižom džěczom nowiny jich waschija cžišchcžaj. Pšchede wschěm sa konfirměrowanu mlodžinu. A s kajkim wuspě-
 chom! 1909 nastaj jich nowina „Džělaczerka mladoscz“ s 20 tyřaz cžitarjami. Dwě lěčje posdžišcho — 1911 — ma tale nowina psches 62 tyřaz cžitarjom. A s kajkim gwałtom ho rošpschescžera, hdž pomhřlimj, so dyrbjesche ho w měsčje Mnichowje jejne roš-
 džělenje w schulach a na hařach psched schulskimi domami polizajšh sakasacz. Echto dha srawjazaj mladoscz na pschiklad w tutej „po-
 wuczazej“ papjerje cžita? 1911 běšche na pschiklad cžitacz:

„Trasa, njelnicžomna lžaj je, wjehele do ģmjerče hicz sa wótžny kraj.“ Wo starym wojaku powjeda, kiž běšche sa myto khrobkoscže želesny kschiz dostal a w ģmjerčzi jón na semju rěšnyl. Khežorstwowy sawěščěński porjad (Reichsversicherungsbund) ho wuhanja jako džělaczerjom pschimazh salon a njehódny cžink. Dale rěka tam: „Naschi mlodostni džělaczerjo a nasche džělaczerki maja jenož jeneho pscheczela, s dohom pscheczela s jich ģamřneho cžěka a křwě: sozjaldemokratiyu.“ A ģiřchče jedyn pschiklad! „Sa wschitke tute rošpominanja je wscho jene, hacž wójna dobyče abo pschě-
 hracže sa wótžny kraj džělaczerja pschinježe. Tutón wudawki na kóždy pad njėhe, a wot plodow dobyčaja jemu žadyn jenicžki do klina njepadnje.“ Wboha mlodžina, kiž tajke něschto cžita tydžeń wot tydžanja, džeń wote dnja!

Kak straschne a kak mólne je tajke stutkowanje! Sady mló-
 džiny, kiž pod wliwom a wódženjom dorosčenyh steji, widžišch sozjaldemokratisku stronu s wjazh hacž 830 organišowanymi

(w hromaduwjajanych) stawami a 78 nowinami, kiž wschědnje psches poldra milliona czjělow rospšesczeraja. Industrija a rjemjeblnistwo (Gewerbe) maja 87 swojich nowin a ho kóždy tydžeń w 2½, hač 3 millionach czjělow czjěcza. Sapomnicž njeje, so je nimale 3000 saplaczonych sozjaldemokratiskich sastojnikow, sekretarow a t. d. postajonych, kiž tež czerwjene hibanje młodosče spěchuja. Najke hobrste hrědk i pomozy steja, młode wutrobny se samyhlom sajědojczecz, kame myhle hidženja w njeslonjonych hłowach kopicž! Najki hobrski strach leži w pomichitownym schczuwanju a wotwobroczanju wot spokojnosče a nabožnosče mjes młodžinu!

Na kónzu rosprawa sdželi, so je kichesczjaniske towarstwo 1911 826 tyřaz swojich protykwow roščerilo. Ale tutym sašo protyki njepšcheczelow napscheczjo steja, kiž pschecziwo Bohu a wótczinyje piřaju. Čžile kóžde leto wokoło 2½ milliona protykwow do luda czjěnu. To je kaž by Goliat pschicchoł pschecziwo Dawitej. Davit ma czežke stejichczjo napscheczjo hobrstemu mužej. Tola won khyoble wojuje. Tež my dželajmy a bėdžmy ho sa swój drohi lud. Mjech dobre łopjena a spiřny ho rjenje czitaju!

M. w M.

Młoz spėwanja.

Njany dobry spėw je pscheczjo něščto, sčtož wutrobu jima. Wořebje do frudoby troščtny spėw wjazny troščta njeke hač rěczane kłowo. W přjedawščich cžařach bė wasčnyje, so dželčzi spėwajo po hařach czahachy a bychu pschi tym a druhim domom sastale a kherluschy wuspėwale. Luther je jako dželčzo tež tał spėwal a bebi i tym něščto mało sařklužil. Psched wjazny lėtami bė tež hščcze w Budyřchinje wasčnyje, so bychu šchulerjo wpyřokeje šchule kóždu njedželu dopołdnja psched wěřtym domami, kiž wo to rodžachy a něščto sa to dawachy, spėw sanjeřli. Spėwanje póstnych kherluschow kaž tež spėwanje na puřtych wjeczorach hščcze dženřa w Eserbach tu a tam mamy. W Barlinje je njebo dwórski předať Stócker tałke spėwanje duchownych kherluschow psches šchuliste dželčzi sašo samjedł. Do wšchelafich dworow tučzi spėwarjo se swójim spėwom stupaju a jich pucz njeje bjes žohnowanja. Dwórski předať Stócker ras wo tym tałke powjedasche:

Naschi spėwarjo řu i wjetřcha radwidženi. Tola ras, hdyž na hařny sařpėwachy, ho do nich dželaczėr da a mőznye na nich řwaricz a rejicž pocža. Pschi řamym puři padachy. Młodžzi spėwarjo ho se swójim nawjedowarjom psches to mylicž njedachy, ale do drugeho dwora sańdžechy a tam i jařnym hłohom tón kherluschy sanjeřechy: „Sa řym psches řhryřta řwamne ranu tón prawny sařožł namakał“. Ğrubny, řwarjaty dželaczėr bėřche jich spėwacz řklyřchał. Ğdyž potom jedyn i tych hólczatow se šchlicžku mjes pořkucharjom stupi, so bychu něščto małe do njeje dati, wón widželche, so bė tamny dželaczėr tež mjes pořkucharjami a tež dar do šchlicžki tyřny. Hščcze bóle pał ho dživasche, hdyž tutón dželaczėr sa spėwarjami tež do drugeho a řeczeho doma dželche, na spėw nutryne pořkuchasche a pscheczjo swój dar do šchlicžki dawasche. Nėtko pał ho wodžet spėwarjom dlėje řđeržecz njemőžesche. Wón i dželaczėrjej pschistupiwšchi řjekny: „To dyřbicže mi tola rosjařnicž; najpředy řče na nař řwarili a nětko na nař pořkuchacže, hař, řamo dar do šchlicžki dawacže.“ Na to dželaczėr wotmolwi: „To chzu Wam prařicž. Tón kherluschy, kiž řče runje spėwali, mjesche moja njebo macž jara rada a je jón mi husto spėwala. Nėtko je dawno morwa a ja bėch žyle na njón řabył. Ğdyž pał jón dženřa wot Wař řklyřchach, buch sařo na moju macž dopomniřny a i tym na wřcho to dobre, sčtož je nař wona wucžila. Ğaj, tu we wulkim mjesče bėch žyle na Boha řabył, ale ja Wam řlubju, so na Wasche spėwanje řenje wjazny řaneho řleho řlowcžka prařicž njebudu.“

Ras bėchu czjěkami spėwarjo psched wulkim domom runje tón kherluschy: „Sčtož cžini Wóh, wřcho dobre je“, spėwali. Duž i nim po řhodže dele wřcha wupřafana řónřka pschibėža. Sčto wona chze? Džafowacz ho chze. „Ač, Wř njewėřče“, tał wona dželche, „řajtu dobrotu řče mi wopokasali. Runje bėřche moja jenicžka džowcziczka řwojej woczzi na wėczne řandželila. Sa pschi njeje wřcha řestamana bjeje wřcheho troščta ředžach. Duž sařklyřchach wasche spėwanje a nětko mam troščt we řwojim Wóřny.“

Srědk pschecziwo řakrowanju.

Ras kichesczjanřka pobořna řona pschi woterwjentym wofnu ředžo řklyřesche, kał řo delka na hařny hščcziřcho něščto czežke na wós czjěny, pschi cžimž by hłuboki mužři hłoh pscheczjo hrosnye řakrował. Wona řtupi i wofnu a wuhlada delka wós, na kotrny řklyřny muž czežke řruchi řeřesa mjetasche. Řicežo hdyž by wón czežki řruch wušbėhnył, by hrosnye řaselil. Řnjeni řo nad tym jara řrudži. Ale řčto bė tu cžinicž? Řhwilu řebi pschemyřlowasche hač by řnano mužej warnowaze a napominaže řłowa pschiwolała. Ale to řnano by jecho hščcče hórřcheho řcziniko. Duž wós wotjėdže. Řhwilku řnjeni na řjane řmachi řwojeje řwny hładasche a řebi pomyřli, so řo jej tola wjele ľėpje dže hač wšchelafim řhudym ludžom. Řotom na něščto pschidžje. Ğucže řwoju řklyřobnu řawola, porėcža i njeje někotre řlowcžka a da jej toleť do ruři, so by řucže řa tym řakrowatym mužom bėžaka. Ta hólczka dželche a bėřche teho muřa bórřny dořczahnyła, kiž psched druhim domom řwoje dželko i nowa řapoczja, a i njemu řjekny: „Moja řnjeni je Wam i wofna pschi Wařchim dželko pschihładowala a je mēmika, so dyřbi Wařche dželko tola jara czežke byč, doleł Wař i tajřemu hrosnemu řakrowanju nuřuje. A doleł je jej Wař jara řel dla Wařcheho czežkeho dželka, duž řczele Wam tu něščto“ — a pschi tym jemu řklyřobna toleť do ruři da. Ğluž řo řacžerwjeni a řahanibřeny pocža: „Šřym dha ja řelil?“ — „Ğaj“, hólczka wotmolwi, „to Wř řče, moja řnjeni je to řklyřchala a je wřcha řrudna, so mőže něčtő dla řwojeho dželka tałke řelicž.“ — „To pał je tola duřchna řnjeni,“ na to wřchón wuštrőžany dželaczėr řjekny, „kał dha wona řeka?“ — „To“, řklyřobna dželche, „tu ničzo njecžini. Wřmicže jeno tutón toleť. A hdyž chzeče jej něščto i woli cžinicž, dha wjazny tał njekayřezje.“ Dželaczėr ho řa wušchomaj drapasche a njewjedřische, řčto dale prařicž. Tón dar pał i džafom wřa je na dalsche řwoje řłowa bóle pod wušdu brał.

Řjekowka.

Wřy křótkowidne cžłowřte dželčzi tał radny na to hładamny, sčtož nam i wěřtym klyřczom napscheczjo řtupa. Wřy wobdžiwamny, a to i polnym prawom, řjeka, kotrny njedžiwawšchi řmjercže, řa řwoju wótcžinu njepšcheczėlej napscheczjo dže. Wřy řławimny, kaž řo řklyřcha, dobroczėla, kotrny i polnosče cžařnych řredkwow, jemu wot Boha řpoczřených, i ľėpřchemu řwojich řobucžlowjekow dobroczėřske wotřasanja cžini. Ale je řhuda dželaczėřřka řona mjenje wobdžiwacz, kotraž ma wopiřza řa muřa a njewřřtawa, wjetke řutnicžki řwojich dželčzi pscheczjo sařo řwuporjedžecz, tał wjele hač řamože, so bychu wřchitke po mőžnosčzi pschistojne řhodžile? Řotraž muřa řama njeke a tež řwonřownje jecho cželčž řđeržecz phta a njepřobřniwje i dželom řwojeju řukow řařklužuje, řčtož jejne řłabe mořny jeno řamořa, a pschi wřchēm hubřenřtwje řospodairřtwo tola hščcže tał někał w řjedže dđeržecz phta, a to wřchitko ľėta dořho! Njeje wona tež řjekowka a martrařka pschipóbla?

F.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatonok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłáš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoń ty.

Z njebjes mana
Njeh ći khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!
F.

↳ Sserbske njedźelske łopjeno. ↳

Wudawa so kóždy kóbotu w Smolerjez knihicizšczerńi w Budyschinje a je tam sa šchtwórćlětnu pschedplatu 40 pj. dostać.

12. njedźela po swjatej Trojizny.

Mat. 5, 33—37.

Židam běšče psches Mójsaša Boži fakón daty. Woni běchu na njón hordži a so křwalachu, so jón bjes wu-
wsacza dopjelnuja. Tak jara so jim žiwjenje po fakónju
spodobasche, so, niz spokojom s pschikasnjem, wot Boha
datymi, febi s čłowškim rošomom džeń wote dnja nowe
kasnje pytachu a do nich žyłe žiwjenje Bohu spodobneho
čłowjeka wobšantnychu. Liczba tutnych wustawkow běšče
hač do čaza nascheho Šbóžnika na 613 narostła. A
tola woni Božu wolu hiščeze njedopjelnujachu; nusne běšče,
so Jesuś pschińdže, fakón a profetow dopjelnicz. Šchto
dha so Bohu na židowskej fakónštosći njespodobasche?
Jeje swonknošć a powjeršchnosć. S čłowštimi wustaw-
kami Božu wolu šaniczachu; namakanti čłowšteje mudrosće
wysche Božeho kłowa stajachu; a hdnyž febi Boži fakón
čopku wutrobu žada, šchěroku došć, wschitkich kóbučłowjekow
s lubosću wobjecz, dha jich čłowške wustawki jeno febicziwu
wusku wutrobu šnawachu; a hdnyž Bóh tón šnjes čizte,
wuske křwědomnje lubuje, mējachu woni jara womašane,
jara šchěroke křwědomnje. Wošebje běšče to widžecz, hdnyž
so rocžachu, na jich pschikasnju. Jesuś jich w našchim
dženšnischim tekšće jich lohtomyšlneho rocženja dla wob-
štoržuje.

„Dale šće křyščeli, so štarým je prajene: ty so nje-
dhrbisch njeprowje rocžicz.“ Gusto so njeprowa pschikaha
w Jesuśowym čazu wotpołožowasche, husto so to tež

w našchim čazu stawa. Bohladaj nuts do jastwow a na-
denđžesch tam došć tajkich, kiž s njeprowej pschikahu někajke
dobycze woczakachu a buchu tehodla wot křuroweje ruki
wyschnosće jeczi, dokelž jich kza dolho potajna njewosta!
A njeh so tež kóždy džeń w křostanskich komorach wot-
budžuja, kotšiz šu so njeprowje rocžili, šchto dha chyzł tych
liczicz, kotšiz šu s tej šamej winu křwoje křwědomnje wob-
čezeli, kotrychž wina so pak halle w tamnej wěčnosći
wotkryje, so bychu ja to křwoje křostanje dostali? Šdyž
Bóh hižom kóždy kzu křosta, tak wjele bóle budže wón
kóždy njeprowu pschikahu křostacž! Šchto dha je po
prawom pschikaha? Wobkřucenje wěrnosće psched wobli-
czom Boha jako křwědka we wěštosći, w padže njeproweho
rocženja křwoje žiwjenje, křwoju duschu šhubicz. Tehodla
wschak tež pschi rocženju křwoju prawizu posbėhnjesch, a
hdnyž pschi tym přenje 3 poršty na wjeršneho trojeniczkeho
Boha jako křwědka pokajuja, dha staj šchtwórty a pjaty
poršt dele šhibnjenaj k šnamjenju, so w padže wopacžneho
rocženja čžělo a duschu šastajisch. Čželne derjehicze a
šbóžnosć dusche lohtomyšlnje přjecz čžišnje, kiž njeprowje
pschikaha.

Wošebje pak Jesuś powjeršchnosć křjuduje, s kotrejž
židzi wo pschikasnju myšlachu. Wunamakachu febi wschelake
waschnja rocženja, kiž pak pláčachu, pak žanu pláčiwosć
njemējachu, po tym hač jim tamna pschikaha pomhasche
abo šchłodžesche. Tak so žadny žid njeby rocžil pschi
Božim mjenje — te wosta křwiate a so wuprajicz nje-
křwědžishe. Čžim husečischo pak so rocžesche na njebo,

na semju, na Jerusalem, na swoju głowu. A mjes tuty mi pschibahami wobstachu jako wschelate skhodzenki, jedyn placzesche wjazny dnyžli drubi; bē pak nufne, dha kōždy swoju placziwoscz s hubi, kaž rabunste pschiblowo praji: „Kaž njebo a semja sandzetej, tak sandu pschibahi na njebo a na semju. Sdžež so pschibaha tak malo waži, tam so lēpje s zyla njetreba, a duž so Jesuŝ pscheczimo nej wupraja: „Njeroczcze so na niczo, ani na njebo; pschetož wone je Boži stol“; tam knježi Boh a wodži ŝwēt; a schtož so na nje roczy, roczy so na Boha. „Ani na semju; pschetož wona je podnožit jeho nohow“, steji w jeho mozy, a schtož so na nju pschibaha, so we wernosczi na Boha pschibaha. „Ani na Jerusalem; pschetož wone je wulkeho krala mēsto“; a tuton kral je jako ton njebjeski Boh. „Tež njebrbisch ty so na swoju głowu roczy; pschetož ty njemōžesch žaneho wloŝa ani bēleho — we ŝwojej mlodosczi —, ani czoneho — we ŝwojej starobie — czynicz“; pschetož ty by ŝlabe cžlowiske dječžo a njemōžesch s pschibahu wopravdžitoscz pschemenicž.

Tež pola naš tute roczenje s lohkomyslnoscze naden-džesch. Na czo mōžesch so potom hiŝcze spusczecz? Na niczo. Srudnje steji je ŝwedomujom našcheho luda. Se telko kow, so ŝebi na kōždu malicžtoscz tež wot pscheczela pschibahu žadasch — a ta je husto njeprawa, dokelž je we wokomiku cžinjena a dalŝche wobczěžnoscze wotstroni. Szu cžlowjetojo, kiž, so njebychu hanibneho pachola wopuschecicz trjebali, so bychu swoju njewinowatoscz s najmjeŝcha psched ludžimi wobthowali abo nekajku czer-towsku hluposcz dokonjeli, ŝwojeje duŝce sbōžnoscz psches njeprawe roczenje prjecž cžisnu. Szu ludžo, kiž pschi ŝwjatoczny mroczenju ŝlowa pschibahi w myŝlach ŝebi s swojemu lēpschemu wukladuju, hinať dnyžli so hewať roŝmja. A schto mōže wulicžicz cžrjōdy tamnych, kiž tať mjenowane „kžē sdwōrliwoscze“ jeno tať wot so mjetaju, dokelž nimaju khroblosczē doscz, njewernosczi napscheczō stupicz! Se drje husto wobczěžne, nihdy pak njemōžne, wernoscž prajicz; njetrebasch so halle s njeprawej pschibahu pscheczimo Bohu shreŝchicž a jeho majestoscž sranicz.

Ssy pak pschibahu pschibahal, potom tež pytaj swoju cžesch w tym, ju dčeržecz; pschetož „dnyrbischi Bohu swoju pschibahu dčeržecz“. Gusto by Bohu tajku pschibahu cžinil, njech so tež pschi tym tuton wurať njetrebasche; pschibaha je tola wscho, schtož runje Bohu ŝlubischi; kaž ŝlubjenje, kotrež Bohu we wschellej nufy a strachocze cžinisch, so by cze hnadnje wukhowať; kaž tež ŝlubjenje, kotrež by psched Božim woltarjom wotpoložil, wobnowischi ŝwōj kšchczeniŝki ŝlub. Ssy je stajnje dčeržal? Jako na ŝluzbu cžehnische, dha s rukusawdacžom ŝlubi, ŝwerny ŝluzobnik bycz; žadyn ŝudnik to njeje ŝwjatoczny napisal, ale rukusawdacze je pola Boha kaž pschibaha; by ju wobkędžbowať? Kōždy ŝastojnik ma pschi nastupjenju ŝwojeho ŝastojnstwa swoju ŝastojnŝku pschibahu wotpoložicž, so cžze ŝwernu ŝwojeho ŝastojnstwa hľadacz. Ale dženŝa tu, jutjje tam, nekajki ŝastojnik jemu dowernene pjenesny pscheschimi abo w druhim nastupanju ŝwoje pschibluschnoscze njedopjelni. A dale by jako wojať na khorhoj pschibahu pschibahal kralej a wōtz-nemu krajej; bje hiŝcze dženŝa twoja wutroba sa nejju, by swoju ruku s jeju schkitej sbehnul? Aba ŝluschesch ty s tamnym, kotjiz wo ton mēr njerodža, kiž Bohu budž džať w našim kraju wobsteji, a kotjiz se wschēmi mōžny mi ŝrēdkami nutŝtowny njemēr sbudžicž spytaju, njespočojnoscz

byja a jenu woschtu luda pscheczimo drubej schczuwaja? Woni ŝlubjenu ŝwernu ŝabudža a so pschehreŝcha.

Naŝch Sbožnik potajkim jeno njeprawu a njenuŝnu pschibahu ŝakaže; wōn nam tu radu da: „Wascha rēcž budž haj, haj; nē, nē; schtož wysche je, je wot ŝeho.“ Dale rēcž je jednora a placzi tež psched njebjeskim Bohom; a wona tež doŝahnje. To s wjetŝcha najlēpŝchi cžlowjetojo nejŝbu, kiž wjazny ŝlowow rēcža dnyžli je nufne. Kaž ŝnadny wohen wulki lēŝ ŝapali, tať jich jasyl wjele ŝeje kwe nacžini; a tať nekotry mohł cžaŝ, kotryž se ŝwarjenjom na bližŝcheho ŝkomdži, lēpje wuziwacz, by-li wschudžom swoju rēcž na „haj“ a „nē“ wobmjesowať. Gusto pak ŝlyŝisch, so na taťke krotke „haj“ a „nē“ hiŝcze nichto njeweri. Bratr nochze bratrej wericž; kotra na sprawnosczi kotry dweluje; starschi husto nashonja, so dječzi kžē pscheczimo nim trjebaju; poddani wyschschich sa ŝalschnych dčerža, psched kotrymiz dnyrbja so na kędžbu bracz. Žanemu wjazny wobkručjenje wernoscze s „haj“ abo „nē“ njedoŝaha, pak ma so hiŝcze wjele ŝlowow wo tym cžinicz, pak dže na ŝudnistwo, so by so tam s pschibahu wopravdžitoscz namařala abo tež neschto njewerne jako werne wobtwjerdžilo. Kať daloťo ŝmy potajkim hiŝcze ŝadny Jesuŝwoweje pschifasnje: „Wascha rēcž budž haj, haj; nē, nē.“ Kať malo je so potajkim dotal mjes nami ŝawernilo Bože njebjeske kraleŝtwo, kraleŝtwo wernoscze; pschetož kral tuteho kraleŝtwo praji: „Sa ŝym wernoscž; ŝym na semju pschischol, so bych prawdže ŝwēdczenje dal.“ Wny so po nim mjenujemy kšchesczenjo a cžzemny jeho kraleŝtwo herbowacz. Duž pak mamy so prózowacz, so je werna tež našcha wutroba, werne tež našche ŝlowo. A temu spočž nam kral wernoscze ŝam doŝahazu mōž! Šamjen. Kř. w H-je.

Wernoscžiwoscz.

Šloŝ: D wēcznoscz, ŝlowo hrimanja —.

Ty, Božo, ŝnajesch wutroby,
Ssy njeprawnosczi njehnadny,
Lžu, njewernoscž ty hidžisch;
Cži kōžda ŝalschnoscž ŝnata je,
Wscho ludanje a jebanje
Ty, ŝwjaty Božo, widžisch.
Duž mi, o Knježe, sprawnoscž daj
Sa moje „nē“ a moje „haj“!

Sdyž pschibaham pak psched tobu
A ruku s njeju posbēhnu,
Cze sa ŝwēdka ŝej žadam,
Kiž ty mōj schlit a wjeczeť by
A na kotrehož we nufy
Sa s pokornoscžu hľadam:
Dha daj, so rōť a wutroba
Se bjes ludanja, jebanŝtwa.

Sdyž škōscž tež tudy hani cze,
Se kžemi ŝtupa psched tebe,
Mi hrōŝba duŝchu jima!
Sej bēda! Tajku bjesbōžnoscz,
Sdyž nimo je wscha ŝežerpliwoscž,
Šsud Boži s mozu pschima!
Wschať cžēťo s duŝchu samože
Boh cžischnycz jumu do hele!

Ach, Božo! njebył wjazn mój,
 Niż Ebożnik mój Esyn luby twój,
 Niż njeby herbstwo moje;
 Ebyż njeměl w czašnej tyšchnosći
 Tu žadyn troscht wjaz njebieski
 Sa smjertne bėdy fwoje;
 Ebyż njeměl Boha, Sejufša,
 Ebył radšo bycz bjes naroda!

Ně, czešć niz, kubla, pjenjeŝ,
 Etyšćy fweća, wobšyd wultotny
 Tón njemohł ƚo mi lubić!
 Sa wšitke czašne czerpjenje
 Sa tola Boha, sběžnosće
 Szampaschnje nočyžł šhubić.
 Tež sboža sbytł rad wotedom,
 Ebyž i Bohom cžištu dušcu mam.

Bóh wucž mje i kóždej pšičiřahu
 Měcz strach pšched fwojei fwjatosću
 A pšezno rėczecž wėrnosć;
 Wón spožć, hdyž ƚubju i pšičiřahu,
 So hamt fwój derje fastacž ćžu,
 Szam t temu móž a fwėrnosć.
 Tež fwėra, Bohu fwjecžena,
 Njecz do wėcznosće tracže ma!

K. A. Fiedleř.

Rėcz wėrnosć.

Ma galeeru abo wjeřlizu (to je kóž, na kotrejž mėjachu řłstnizy fwoje řłsće w czežtej řluzbje wotpocuzićž) ras kralowski prynž stupi. Wón ćzyřće ƚo wo tym pšechwėdcźićž, hacž mėjachu ƚo řłstnizy na wjeřlizy woprawdže tať hubjenje, kaž pšezno rėfasche. Bohužel bórny šhoni, ƚo bėřće řamur wėrnosć řłstić. Do rjeczawow šputani jeczi na fwojich wjeřlišćežach ředžach, a dyrbiachur wo dnjo a w nozy czežte wjeřka w ruzy mėcz. Teno hubjene lařu bėchu wobleczeni a hubjena bėřće tež jich jėdž, kotruž dostawachu. Brynzej bėřće jich hubjenstwa jara žel. Wón wobřamćny, i najmjėńřća jeneho i tyč jatyč wumóž a jemu fwobodu dacž. Ale kotreho mjes telko dyrbiřće wobnadźićž? So by jich dóńt šhonił, mjes tymi ludźimi wokoło dźėřće a ƚo jich jeneho po druhim prasčesche, czeho dla bėchu na tule kóž pšičiřli. Rať pať ƚo dźiwařće, hdyž řłstićesche, ƚo bėřće tu po prawom mjes řamymi prawymi ludźimi. Žadyn mjes nimi njebėřće, kaž wot nich řłstićesche, ani najmjėńřcu řłsć wobeshol. Ma teho jeneho, kaž ƚo jemu prajesche, bėchu ƚo pšičiřkóželi, drugi bė wopor fwojich njepřeczelow, řeczi bėřće wot wyřchnosće njeprawje řudženy. A tať dźėřće to po rjadu dale pšes wšitřich jatyč. Kóždy nutrne prasčesche, ƚo by ƚo prynž nad nim řmilil, a jeho wuřwobóžil.

Ma pořledku bėřće hiřće jeńićki wyřće. Ebyž ƚo prynž jeho řa jeho pšesřupjenjom prasčesche, dħa wón i wopředka ani wotmolwicž njechasche. Ełonežnje na dlėřće napominanje pocža taťte rėczecž: „Njestarajće ƚo wo mnje, kralowřa wyřkocć, ja řym hubjeny, hrořny njedocziń. Šižom jaťo dźėcžo řym fwojeju řarřćeju řazpiwal. Pořdźiřćo buch paduch, jebať, řelħarńik a wřćo. Skoro řaneho hrėřća njeje, řiž byč njewobeshol był. Nėtko řym tudy a njeczerpiu wjazn hacž řym řařkužil. Duž ćžu fwoje řħořtanie rad poczerpicž.“

„Šćto!“ na to prynž wuwola, a czińesche, kaž by ƚo řmjerć dźiwal, „„taťfile řłstniť je tu mjes řamymi řprawnymi ludźimi? Rucže wotewřmicže jemu jeho rjeczawu a wucžėcže jeho won, ƚo njeby se řwojim řłm pšičiřadom řanyč njewinowatyč řařł.“

Ma mėřće jateho i jeho putom wuřwobóžiću a i wjeřlizy puschćiću. Teno towarřćojo pať řebi kóždy řrucže pšchedewřachu, pšichodny řrucž tež wėrnosć rėczecž. Nėtko pať bė to pořđe, dořelž řadyn prynž wjazn na jich wjeřlizu njestupi.

Ssyn a řně.

O wulki rořřwarjo, Sejufšo,
 Tw'e kóžde řłwo je nam řymjesćło.
 Šoh' wuřny řħnuj, ƚo by řħadžało,
 Szo rořrostło a řjenje řrawiło.

Ebyž do njebieř ty řpėřće, malicřća
 Bė twojich wucžobnikow ćřĩbđzićřća;
 Rať duchapóńi řymjo řřjachu,
 Duž řwėt něť widzi řřku řporjenu.

Šaj, twoje řłwo wřćon řwėt napjelnĩ
 A ludam twoje mjeno wofřewĩ.
 Drje wřćelke řymjo padže na řkało,
 Do czerńjom, druhe řćacřki řeřrachu.

Tež njepřeczėl, hłaj, njerjad nařřwa,
 Řiž i dobrym řymjenjom tu řelħadža;
 Šacž do řnijow řmė wřćał rořć jow woboje,
 Szo potom pať wřćon njerjad řpaluje.

Ach, pšichotuj, o Řnježe řmilny ty,
 Szam t dobrej roli wřćitke wutrobny;
 A njepřeczėlej i mozu wobaraj,
 Tón dobrny wuřny řařć njepřćidaj.

Ty moja duřca, řpomĩ na wulke řně
 A wopomĩ řwėru, řćto czi nuřne bė,
 So prawny řnop do Bořich brořnijow ty
 Był Řħřřta dla tež i Ĥnady řħowanu.

Šurij Břřřł.

Bože řłwo je řpomóřćřka móž.

Řjėřćesćřĩansřaj mandźelřaj, muž a řona, bėřćtaj wobřamćłoj, dźėđa, řiž pola njeju bydłesche, wobřadnyč. Starz bėřće řebi, něřćto pjenes nalutowawřćĩ, je na řtronu pšćĩnjeřł. Mandźelřaj, tute namřawřćĩ bėřćtaj mjes řobu wotřćzłoj, je na druhe ranje, hdyž dźėđ hiřće řpi, jemu wřć. Mjes tym řo mandźelřaj wjeczor řebi njestutł mjelcžo řaradžĩřćtaj, jeju dźowecźicřća w řucze wó řřtwe na tym wuřnjėsche, řćtož bėřće řa jutfische namđate. Dźėcžo czežny wuřnjėsche, a pořpochi řćħpruç Mat. 16, 26 wospřetowasche: Šćto pomħa cłowjelej, hdy by wón runje řħř řwėt dořł a t. d. Řanej řćħpruç jara njesnjėřłwje řłncžesche, duž dźėcžu wóřje wuřnjenje řakasa. Šolcřća powjedasche cziřćo dale, aie tež na jejnym řćħptanju řarřćej řłwo řwjateho řřma t jich wutrobje řařnje rėczecž řłstićesćtaj. Bórny po tym do řoža dźėřćtaj, tola wuřnyč njemóžesćtaj, pšćtož pšezno dźėcžo řćħpruç wospřetowasche. To bėřće řa wobeju njemėrna nóž; tola njedźiwaio teho i pšchedewřacžom řtanysćtaj, njestutł wuwjesć. Mjes tym pať, řo Ĥospořa wřćo t řnědanju pšćihotowasche, jejne řwėdomnje wotuczi. Wona do brořnje dže, hdyž ma muž dźėlacž, řo by jeho řamohł, ƚo fwojeho řłcho pšchedewřacža wostajicž. Rať pať řo řpodźiwasche, jaťo jej tónřamny i tymřamnym pšchedewřacžom napsčecziwo pšĩńdže. Tať bėřće na wobėmaj i dobom Bože řłwo řwoju wumóřćřku móž wopokajalo.

M. w M.

„Štǎ budźišche ſebi to myſlił!“

W jennym wulkim kubie běſche ſo mlodoſtny dźělaczėſ na wowczėrja njemdrie rozſkobił. Wowczėrja hnėwacz wobſamėtny wowczėrnju ſapalicz, w kotrejz wowczėrjowy nowy njeđzelski kabat wiſaſche. Mjes tym ſo wowczėſ wonkach na polu ſtađko paſeſche, tutǎn wowczėrnju ſapali. Wǎrny ſo ta ſ płomjenjom paleſche. Kabat ſo ſpali, wowczėrnja ſo wotpali, ale niſo jeno wona: Wobėń teſ na te druge twarjenja pſcheſkoczi a ſa dwanacze hodzin zhytly wulkwi kraſny dwǎr w popjele leſeſche. Wǎrny po tym mlody ſapalec pſched ſudom ſtejeſche. Wǎn wopravodze tajke wulke njeſboze njebeſche chyzł naczinicz, jeno wowczėrjeje běſche nėſchto chyzł klubu ſezinicz. Semu běſche ſo ſeſchko, kaſo jo czerť ſ tyſaz a ſaſo tyſazami czini: wǎn jim jeno ſpoczatł jich czinjenja pokaſe, kǎnz hrėcha jim pſchitnje.

Tam nėkoti w kǎrczmje ſedzachu ſebi na horjo rėczǎ. Spowjedanja a žortowanja bu ſhutna wėz. Potom ſo ſ piwomym karanczkami do hlomy njetachu, ſamo ł noſzam pſchimachu, a priedy hacz budźiſche ſebi myſlił, jedyn na ſhpundowanju leſeſche, ſo wjazny njehibajo. Duſo ſo wſchitzy ſa hlomu pſchimnjo rjeknu: „Štǎ budźiſche ſebi to myſlił!“

Š wobelhanjom a ſ jebanjom ſtarſchich ſo tał nėkotre ſkǎſni-kome žiwjenje ſapoczǎ. Potom pſchezo dale dzeſche na ſłom puczu; jebanje, kradnjenje, wopikstwo a druge hrėchi ł temu pſchiſtupichu; žiwjenje ſo w jaſtwje ſady ſamkow a ſaſuhow ſkǎnczi a po tym ſtarſchi a druſy ludžo prajachu: „Štǎ by ſebi to myſlił!“

M. w M.

Napoleon I. jako wuczeſ naboſiny.

Wo Napoleonu I. ſu nam naſchi dźėdojo wjele powjedali. Mjes Szerbami je nėtotry byl, kiſ je jeho widzał abo ſ kotrymſ je wǎn ſamo ſłoweczto porėczǎł. Tał dolho hacz běſche Napoleon khėzor, dha je wǎn wſchal kſheſczijanski wėru ſchlitowal, wjele dzerzał pał do njeje njeje. Hinał bu to, hdyſ bu na mału kupu Helena wupolaſany. Tam jaty dzeržany a bǎrny khorowaty pocza wǎn kſheſczijanski wėru ſam triebacz a je ſo ſ hnuzajnymi ſłowami ſa kraſnoſcz tuteje wėry wuprajał. Tehdy ſo teſ ſezėhowazy podawł ſta:

W lėczė 1826 běſche jedyn ſ franzoſkich arzbishopow ſwojeje ſtrowoſcze dla w franzoſkich kupjelach Aix les Bains. Tam bu wǎn ras ł jenej jara khorej mlodej knjeſnje wolany. Bėſche to ſamowſtajena dſowka nėhduſcheho ſławneho Napoleono-weho generala, a ta ſama ſo ſ wulkej czėlnej rjanoſczu wuſnamjenjeſche. W tej roſmkowje, kiſ wona ſ arzbishopom nėtko mjejeſche, wona tajke hluboke kſheſczijaniſte myſle ſjewi, ſo duchowny, na ſylly hnuty, ſo ju wopraſcha, ſchto je jej tajke dobre wuczby dawal.

„Nimo Boga“, khora wotmolwi, „mam ſo ſa ſwoju wėru Napoleonej dſakowacz. Za bėch ſe ſwojimaj ſtarſchijamj ſobu na kupje Helena. Naſ — ja bėch tehdy dzeſacz lėt — khėzor te mni rjekny: Moje dźeczǎ, ty ſy rjana holczka, ſa nėſchto lėt budzeſch hiſchcze rjeſſcha. Teho dla budzeſch w žiwjenju wot ſphtowanjom wobdata. W thyč mǎſeſch jeno wobſtacz, hdyſ ſy pſcheſ wėru ſchlitana. Ale ſchto dyrbjał cze we wėrje roſwuczwacz? Twǎj nan ſam žaneje nima, twoja macz hiſchcze mjenje. Za chzu to, ſchtož byſchtaj twojej ſtarſchej czinicz dyrbjałoj, na ſo wſacz; pǎj te mni a ja chzu czy prėnju wuczbu we wėrje dawacz.

W dwė lėczė ſagobu ſym kǎzdy tydėń wjazny kǎrcz, ſwǎj katechiſmuſ pod pažu, te khėzorej na wuczbu khodzila. Wǎn dawawſche mi w katechiſmje czitacz a mi wſchitlo wukładowawſche. Hdyſ bėch 12 lėt stara, ras khėzor te mni prajeſche: Nėtko, moje

dźeczǎ, ſy doſcz roſwuczwowana a dyrbiſch ſebi na to myſlicz, ſo maſch bǎrny ł ſpowjedzi hič. Za chzu duchownemu ſ Franzoſkeje pſchiſcz dacz, ſo by tebe na ſpowjedz, mje pał na ſmjercz pſchihotowal. W to je wǎn teſ czinił.“

Kał mohli ſo tola pſcheſ tutǎn ſutł tamneho wulkeho khėzora wſchelazy ſtarſchi napominacz dacz, kiſ ſebi myſla, ſo mǎza jich dźeczǎ bjes wėry wotſtacz a kiſ teho dla ſkǎndſa, jim dobre roſwuczwowanie we wėrje popſcheč.

Do ſemje drie cłowjeł teſ bjes wėry pſchiſcz, do njebeſ pał jeno — pſcheſ wėru.

Spomnjeńka na 5. meje ł. l.

Tǎnle dzeń naſ na wulkeho Napoleona dopominawſche. Wǎn běſche jeho ſmjertny dzeń. Kaike žiwjenje mjejeſche tola tutǎn muž ſe ſady ſebje! Wǎn bu jako ſyn jednoreho ſemjana w Ajaccio na kupje Korſika narodženy. Woczakowacz njebe, ſo ſmėje wǎn junu woſebje wyſoke meſtno w žiwjenju nadewſacz; pſchetoz jeho ſtarſchej njemǎſeſhtaj wjele na njeho wazicz a bėſchtaj wjebełaj, ſo wǎn we wojeſkej ſchuli w Brienne ſwobodne meſtno doſta. W nėtko ſ tutyč jednoray pomėrom wuſndze Napoleon, tǎn mǎzny khėzor Franzoſkeje, kiſ běſche lėta dolho we wėſtym naſtupanju roſtaſowazy muž w zhyłej Europje. Tehdy ſo tał ſdawſche, kaſ dyrbjałe ſo jemu wſchitke krałewſta ł nohomaj poloſicz. Potom pał pſchiſcz pſcheſ Woſe pſchedwidzenie jeho nahly pad, a dzeń 5. meje 1821 tutǎn wulkwi khėzor jako wuhnanz na jendzełſkej kupje St. Helena na raſa w žoldku wumrje. Wǎn njebeſche hiſchcze zhyłe 52 lėt ſary. Kaike ſhutne wobſanfnjenje žiwjenja! Mjelezi w tym ſa naſ wſchėch wutrobnyhnuzaje napominanje?

F.

Alǎz ſa wumrjecze.

Pſched romſkim khėzorem Diocletianom muž ſtejeſche, kotrehoz niczeho drugeho winowacz njemǎzachu, hacz ſo bė kſheſczijan. Diocletian pytaſche pſcheſ wulke lubjenja jeho nawabicz, ſo ſwojeje kſheſczijaniſkeje wėry wotrije. Tola podarmo. Duſo Diocletian roſhnewa a pocza na kſheſczijana rejicz: „Njemėſch dha ty, ſo mam ja mǎz, tebe ſkǎnzowacz?“ W ſchto na to kſheſczijan wotmolwi? „„Ty, o khėzoro, maſch drie mǎz, mje ſkǎnzowacz, ja pał mam mǎz, wumrjecz.““ Khėzor jara derje czujewſche, ſo ſmė ſo tutǎn poddan wyſchich mozow khwalicz, hacz wǎn ſam, tǎn khėzor, a to ſu ſtajuje jeno nėkoti wjerchojo ſnjecz mohli. Duſo da Diocletian tuteho kſheſczijana ſchwicacz, czwilowacz a na to ſkǎnzowacz. Ale runje nėtko ſo poſaſa, ſo mjejeſche tutǎn mlodženz mǎz wumrjecz; pſchetoz pſchi wſchėch najwjetſchich czwilach wǎn czichi, ſmėrom a troſchtny ſamowſta. Še ſłowom: „Jesu, mǎj wumǎzniko!“ ſo ſkǎncznye wudycha.

Šsudny dzeń.

Bohaty muž ras do woſebneje kǎrczmy dzeſche a pocza tam nėtko jėſcz a picz. Niczo w kuchinje a pinzy njebeſche, ſchtož ſebi wǎn žadal njebe. Tał wǎn tam nėſchto dnjom dolho jėdzeſche a pijeſche. Tola nėtko kǎrczmar pſched njeho ſe ſliczwowanjom ſtupi. „Ach“, rjekny hoſcz ł njemu, „na ſliczwowanie ſebi ja ani pomyſlił njeſſym — ani pomyſlił njeſſym.“ „„Šchto?““ kǎrczmar na njeho wrjekny, „„na ſliczwowanie ani pomyſlił? Pał ſy ty hlupy abo jebał.““

Na tajke waſchnje je wjele ludzi žiwych. Woni jėdza, pija a hrėſcha, ale woni na pſchichod ſabudu, hdyſ budze jich Wǎh pſched ſud wjeſcz a jich dla wſcheho teho, ſchtož ſu ſa czaſ tuteho žiwjenja czinili, budzicz.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaj
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoń ty.

Z njebjes mana
Njeh či khmana
Žiwosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

Sserbske njeđželske lopjeno.

Wudawa so kóždy šobotu w Smolerjez knihczischczěrnj w Budyschinje a je tam ša šchwórtlětnu pschedpłatu 40 pj. dostacž.

13. njeđžela po šwjatej Trojizy. Sat. 2, 13—17.

Sakladna wučba nascheje ewangelskeje zyrkwe je: Čłowjek budže šbóžny psches wěru do Jesom Khrysta. Wščitko woprawdže dobre skutkowanje čłowjeka je jeno psches wěru móžne. Tuta wěra jeho zylému žiwjenju halle prawu hódnosć dawa. Nasche skutkowanje wschat nješmě skutk bjes dusche bycz, ale wěra je jeho šylnosć, jeho žiwe žórlo. To je wošebje stejšchczo japoschtola Pawola. W zylým šakonju Božim šamym, kotryž wschat se wschelakich jenotliwych wustawkow wobšteji, je duscha wustajerja šakonja wuprajena. Šak chyzł do zyla něchtó Boži šakon dopjelnicž, hdyž wón njesapschimnje wolu šakonja, hdyž wón njeje psches wěru š wustajerjom šakonja psches jene. Šotajšim, jenotliwe skutki bjes wěry nješpu došahaze; bjes wěry njeje móžno, šo Bohu špodobacz. Š dopjelnje- nju šakonja wschat šluscha šmyšlenje abo šnutstwonosć, w kotrejž je šo šakon wožiwil, abo wěra. To šnjesowy japoschtol Pawol židam, wošebje šamopaschnym Šarisejškim praji, kotšiz chyzchu šakon po pišmiku dopjelnicž, ale duch wustajerja šakonja njespóšnachu. To běšche tež nasch šnjes Jesuš šam Šarisejškim dopokasal a tehodla jim jako naj- waznišchu šašć šašć lubosće š Bohu a š bližšchemu dał, w kotrejž šu wschitke druge wopšhijate. My ewangelszy mogli tež dženska hišchće podjanskej zyrkwi pschivolacz, šo wschitke šwontowne skutki, kotrejž š wěry njewukhadžeju, psched Bohom njedokahaju a čłowjeka psched Bohom nje-

wušprawnja. A tym njewěrijazym nascheho čzaša, kotšiz chyzli tak rad dokonjanosć abo skutkowanje prawdosće bjes nabožiny abo wěry šebi wumyšlicž, mogli my šnapschecz- wicz: Škutkowanje bjes wěry je prošne a njedokonjane a njemóže najčezšche pruhowanja pschětracz. Wlóz tajšehole skutkowanja dyrbi wošlabnycz, pschetož to je wobštajne wudawanje bjes pschibjeranja. Š šylnemu a wutrajnemu skutkowanju čłowjeka wěra šhmaneho čžini. Wěšo japoschtol Pawol tu žiwu wěru měni; wěra, kotraž nima mozy wob- nowjenja w šebi, kotraž njeczěri plody a njewumóže, ša Pawola žana wěra njeje. — Wěra, kotraž njeby pschczo čłowjeka čžerika, Bože šasuje do škutka štajicz, by morma wěra byla, njeby tež nicžo š šbóžnosći pomhala. Šonle dypš wěry nětko wošebje Šakub we šwojim lišće, w na- šchim tekšće wušběhuje. A wón tajku wěru měni, kotraž žanych dobrych škutkow njepschiješe; dha wschat dyrbi wón wuprajicz: „Móže jeho (t. r. čłowjeka) tež tajka wěra šbóžneho ščžinicž?“ Šehodla tež Šakubowe wuprajena wo wěre tak zyle hinaš šlineža hač Pawolowe. A tola šebi wobaj we wězy na žane waschije napscheczitwo njerěčžitaj. Šawol pschczo měni škutkowazu žiwu wěru, a ta pomha; Šakub tudy wěru měni, kotraž žane plody njepschiješe, a tu wěšo wón njemóže pschipošnacž, wón wjele bóle do- pokasuje, šo tajka wěra bjes škutkow čłowjeka šbóžneho njeczžini. Šohilnosć wjele čłowjekow šnano runje tež nascheho čzaša je, šebi nabožinu prawje lošku ščžinicž. Šak někotryžtuli šo š tym trošchtuje, šo wschat wschitko wěri, šchtož we šwjatym pišmje šteji; to, šaž wón měni,

Bjes luboscze a smilnoscze
Dže twoja wera morwa je;
Ta sbóžnosť dacz czi njemohła,
By njebyo tebi sanfnyła.

Duž lubość ł Bohu ł bliźſhemu
Njech hręje twoju wutrobu,
Niż w prawej wırje forjeni
A Bożi ſakoń dopjelni.

Slej, potom Boże dżeczjo ſy,
Niż bohate je we Woſy;
Tón pał, kiż je bjes luboscze,
We ſwojej ſmjereći woſtanje.

Ja wėru mam, njech njeprajijſch,
Hdyż bratrow nuſu njewidžijſch;
Nė, w lubośći ma wera keźeć
A ſhudy, ſrudnym ſylſy tręcz.

Šhto abo ſhto twój bliźſchi je,
Šnadž njepſcheczjel, to njemył cze;
Praj: Bratſje mój, czi pomhać chzu
Se ſamaritiſkej wutrobu.

Niej Bóh też tebi wupomhał,
Haczrunje ſy ſo jeho wſdał?
Wón ſmili ſo a woda czi,
Duž cziń po jeho runośći.

Haj, Božo, kiż ty lubość ſy,
Njech ł lubośću czi ſlužimy,
Niż werna je, bjes ludanja,
Naſ wjedže junu do njebya!

K. A. Fiedleſ.

Polna dowėra.

Wopytał wulkeje pyramidy powjeda, ſo je ſo jemu tam pſches
podawł polnje roſjaſniko, ſchoż je po prawom dowėra. Pucž
na pyramidu horje bėſche wobczęzny, po nej dele pał ſamo
ſtraſchny. Pſchi hładkej ſamjeńtnej muri dyrbjeſche po pjelſkim
pucžiku nimo wulkeje hłubiny dele! Duž jemu jeho wodźe radžeſche,
ſo by ſo na Arabiſkeho muža, kiż bė ſobu, ſlehnyl, tón jeho bjes
ſtracha pſches ſtraſchne męſtno pſchenjeſe. „Tola ja“, tał pucžował
powjeda, „to tał prawje njechach, a poczach Arabarjej wſchelaſe
namjetty czińicz.“

„Sa chzu“, tał prajach, „ſo ł jenej ruku na ſkału a ł drugej
na twoje ramjo ſepreć.“

„„Nė,““ tón rjekny, „„ty dyrbiſch wobej ruży na mnje
položicz.““

„Ale chzemoj tola tał najpriedy ſpytacž“, jemu pſchiręczowach,
„potom wſchał móżeſch mi pomhać.“

„„Nė,““ wón wotmolwi, „„ty dyrbiſch ſo wſchón na mnje
ſlehnycz.““

„Ale poczajaj tola“, ſebi žadach, „ſo buch najpriedy wjedzał
a widžal, na cziń ty ſtejiſch.“

„„To ty njetrjebaſch““, wón wobtrucejeſche „„ty budžeſch na
mojimaj ramjenjomaj bjeſe wſcheho ſtracha.““

„Ale ja ſym czeſſchi, hać ſebi myſliſch.“

„„Ty móżeſch zyle bjeſe ſtaroscze bycz, hdyż ſo mi jeno do-
wėriſch.““

„Sa widžach, ſo žadny drugi wupucž njebė, teho dla czińjach,
taż bu mi radžene, a buch bjeſe wſcheje ſchłody dele donjeſeny.
Pſchi tym na hiſchęze wjetſchu hłubinu ſpominach, na hłubinu wo-

ſtrjedž Bohom a hręſchnym cžłowjekom a na teho, na kotrehož
ramjo mamy ſo jało hręſchniży ł polnym dowėrjenjom lehnycz, ſo
by naſ pſches tutu hłubinu bjeſe wſcheje ſchłody ł Bohu do njebjeſ
donjeſł — na Šhryſtuſa.“

Dowėrimy ſo jemu tał, taż to tamny pucžował czińjeſche!

Na domkhowanku.

(Šwant.)

Wótče naſch, kiż ty naſ požohnujeſch
W ſwojej wótznej, ſchczedrej ſmilnoſczi,
Deſchcz a ſłónczne wjedro wobradžujeſch,
Hdyż też nejſimy teho doſtojni.

Wſchėdny dar twój ſwjelki twoje dżeci;
Na naſ hładach ł wótznej wutrobu,
Dokelž lubujeſch naſ w hręſchnym ſwėczi
W ſwojim lubym Šsynu Jeſuſu.

Šhlėb, nam trėbny, wobradžujeſch mily,
Wſchitki naſhczijſch ty bohacze,
So by život naſch nam woſtał czińy,
Duſcha pomoptala ſbóžnoſcze.

Daj nam, Wótče dobrocziny, ł hnadny
Dale ſemſki ſhlėb a njebeſki,
Wodaj nam też hrėch a naſche padny —
Šhryſta krej dže wſchitko ſapłaczzi.

Nam wſchaj ſawoſtań ty pſchitkhileny,
Niż ſimy wſchitzy wulzy hręſchniży,
Hać naſch cžėlmy twar b'dže položený
Do rowa, hać duſchu wumohl ſy.

Dženſa je wſchėmi cze wėrjazy
Šhwalu ja ſa jėdž a picze tu;
Š jandželemi pał a je ſbóžnymi
Sunu džał czi wėcznje wopruju.

Jurij Bróſł.

Hojenje ł cžitanjom w bibliji.

W New-Yorku ras na nervy cžetpjaža knjeni ł woſebnemu
lėkarjej pſchińdže a jemu ſtoržeſche, ſo njemóže ani dželacz ani
ſpacž ani jeſcz, a ſo je jej huſto tał, taż by hiſchęze ſwój roſom
ſhubicz dyrbiaka. Lėkar ſo hiſchęze ſa wſchelaſim napraſchowaſche
a potom jej ſa jeniczku radu wuſaſa: „Wdy dyrbicze huſczijſcho we ſwo-
jej bibliji cžitacz.“ Ta knjeni ſo njemalo džiwaſche a bė tole też
jara ſa ſto wſała. Lėkar pał ſebi wot njeje ničo wjele rėczecz
njedaſche, ale hiſchęze junu woſpjetowaſche: „Wdy dyrbicze huſczijſcho
we ſwojej bibliji cžitacz — wſchėdnje zyłu hodžinu — a ſa něſchto
njedželi pſchińdžęze ſaſo!“

Žónſka dyrbjeſche hić, hać chzyſche abo njehajſche. A hižom
po pucžu ſebi ſama prajeſche: Haj, to wſchaj je werno, hižom
dawno wjazy tałprawje we ſwojej bibliji cžitaka njeiſtim; wjele
ſtaranja, malo modlenja a cžitanja w Božim ſłowje. Domoj pſchi-
ſchėdſchi na męſcze po lėkarjowej radže cžinić pocža, a dolho nje-
trajeſche, dha wjedžeſche, ſchto na bibliji, na modlitwje, na ſwojim
Woſy a Šbóžniku męjeſche. Šchtož ſam w bibliji cžita, temu ſo
to džiwno ſdacž njebudže.

Hdyż wona po ſchtyrojch njedželach ſaſo ł lėkarjej pſchińdže,
trjebaſche tón jeno na nju pohładacz, dha widžeſche, tał jara bėſche
ſo pſchemėnika. „Sa widžu“, wón ł nej džeſche, „ſo ſcže poſkušchny
pažienta. Dyrbiu Wam nětko hiſchęze krepi wuſaſacz?“

Sy-li spēwał,
Pilnje dželał,
Stowja će
Swójbny statok
A twój swjatonok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swérny
Přez spať měrny
Čerstwosć da.

Njeh ty spēwaš,
Swérnje dželaš
Wšédne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoń ty.

Z njebjes mana
Njeh či khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

Sserbske njeđzelske lopjeno.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šsmolerjez knihicziščežerńi w Budyšinje a je tam ša šchtwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

14. njeđzela po šwjatej Trojizy.

Psalm 92, 2—16.

Hdyž Luther w małym katechismušu naš napomina, šo bychmy Boha „khwaliłi a šo jemu džakowali“, — dha tu dženska namatamy tajki džakny a khwalobny „psalmiški khěrlušch na šobotny džeń“, š kotrehož šłowami móžesch šwoju polnu wutrobu psched tym Knjesom wušypacž. Šwoju wutrobu! Nušne je, š hubomaj, kotrež jeho mjeno pošnajetej, jeho khwalicž, še šmilnymaj, w bratrowškej lubošczi dželawymaj rukomaj šo jemu džakowacž a š druhimi duchownymi woporami jeho čješćicž; pschede wščem pak wutroba k temu šlušcha. Kajkaž ta je, tajki je žyly čłowjek, a šhtož ta čini, žyly čłowjek čini. Njeh Bohu džakuje šo wutroba wšchěch ludži.

„Krašna wěz je, temu Knjesej šo džakowacž a khwalbu špewacž twojemu mjenu, ty najwjšchšchi.“

Krašna wěz a tola tak žadna! Šsam šebje khwalicž, hdyž je dželo šo radžilo abo polo derje pschinješlo abo šbože šacžahnyło do domu, na to šo jich wjele wušteji, a na kimž hewał runje wjele njeje, tón wě š najmješcha wo šwojim dušnym smyšlenju a dobrym wotpohladanjom hišcže došč powjedacž. Druhich ludži čješć a mjeno rošnoschecž jich wošebnosčow, jich dobrotom, jich wušpěchom dla, je pschezo jich tójšto hotownych, hacžrunje dyrbja tež husto najlěpschi š tyšchnej bolosčzu šhonicž, šo šwět š njeđžakom plačži. Ale mało jich je, kiž Bohu Knjesej čješć dawaju, kaž šo šlušcha. Džekacžo wušadni

po šczenju dženknišcheje njeđeje we šwojej wulkej nušy wolachu a wšchizy buchu wustrowjeni; jenož jedyn pak wot nich šo wróczi, šo by Boha khwalil a šwojemu wumožnikej šo džakował. Čhžemy my tež tajzy byčž, šo šo jeno w čašku nušy na wšchedomóžneho pomoznika dopomnimy, ale hewał na njeho šapomnimy, šo šo, hdyž wyšoko pschindže, ša čašne kubla šchčedrimemu daricželej džakujemy, niz pak ša bohate duchowne požohnowanje, kotrež je nam wotewřjene w šchrystušu Jesušu? To šo nještań. Hewał by tež naš to šlowo šudžilo: Krašna wěz a tola tak žadna!

Žadna a tola tak lohka! Takle my dale prajimy. Šchtož či psches rošom abo psches móž dže, to či čješćo padnje. Dže šnadž, wo čimž šo jedna, psches rošom? Psches rošom njeh dže bohastwo Božej mudrosčje a wědomosčje, šmilnosčje a šwěrnosčje, mozy a majestosčje, šo psalmišta jow š modlěškim špodžiwanjom wuwola: „Knježe, kał šu tvoje škutki tak wulke, tvoje myšle tak jara hluboke“, ale kóždy rošymi, šo tale njewušlědžena hlubokosč a njewuměrjena wulkosč Božich škutkow a myšlow runje k Božej khwalbje čžeri a wabi. Šóndže-li pschi wščem psches rošom rošomnych, dha je Najwjšchšchi šebi še rta njerěczazych a čješćnych khwalbu pschihotował. Abó dže šnadž psches móž? Šchtož šam še šwojeho šhonjenja wobšwědčži: „Ty, Knježe, čžiniš, šo ja wjelele špewam wo twojich škutkach a khwalu to dželo twojemu rukom (šcht. 5)“, tuteho mēnjenja njeje. Pschetož w tym džě leži: Šsamo moje džakowanje njeje moje, ale je twój škutt

a hnadny dar, o Rnjeze, a k čemužtuli mje dżakowna wutroba pščinuczi, wot tebje je woboje, to so dżu a to so cżinju po tym dobrym spodobanju. S teho sameho pšnacza a šhonjenja je rěczane, šchtož šwj. Jan pišče: „To je lubosć k Bohu, so my jeho kašnje dżeržimy, a jeho kašnje nješbu czežke.“ Haj, šchto mohło hiež pšches rošom, kiž je jaty wšaty pod Šhryštušowu pošklušnosć, a pšches móž i wyškofosće, kotraž je w šlabych móžna! Čłowjek, pšchwinjeny a pšchemoženy wot Božeje lubosće, dyrbi a dže a móže něščto bycz k šhwalbje jeho krašnosće. Duž pšchi tym woštanye: Zadna wěz a tola taš lohka!

Lohka a tola taš plódna! To je pošklednje. Dżak a šhwalbu šwěru Bohu pšchinješć, je pucž, kiž wjedže i wješela do wješela, se žohnowanja do žohnowanja. S njedžakownym ani čłowjek ani šama Boža hnada ničžo šapocječ nje móže. Šchtož je dostał, to je dostał. Wužitk i teho ma wščeje wězy na šhwilu, niz paš na wěczne, ša cžeło, niz paš ša dušchu, na šemi, niz paš w njebješach. Ale dżakowny bjerje pšchezo wjazny a pšchezo wjetše i mišjeje rufi našeho Boha. To widžimy prawje na Šětrje. Šako wón widžešče tamne pšče wšchu měru bohate žohnowanje pšchi šwojim rybyložanju, wuliny šo jeho wutroba do dżakneho wušnacza: „Dži won wote mnje, Rnjeze, pšchetož ja šym hrěšny čłowjek.“ A na to šo jemu dosta nowe a hišcže rješče šbože w Rnješowym porucženju a šlubjenju: „Njeboj šo; pšchetož wot něš budžeš ty luđži lojicz.“ Šlaj, kaš je k wšchemu dobre, šo poškorywacž pšched Bohom! Na tajke wajšnje šo cži pšchidacz hodži, šchtož móže cže tu a tam, cžaknje a wěcznje šbožneho cžinicž. Tehodla tež tuto lubošne pšchirunanje w pšalmje! Šdyž šo bjesbóžni šelenja jako trawa, hacž šahubjeni budža na wěczne, budže šo prawy šelenicz jako palmowy šcptom a rošrošč jako žedrome drjewo na Libanonje, a jemu šo štanje po šlubjenju: „Čži, kiž šchězepjeni šu w Rnješowym domje, budža w pšchitwarkach našeho Boha šo šelenicz; a hacž šo runje šestarja, dža wšchaš budža kječcz, plódni a cžerštwi bycz.“ Šak šluža woboji, bjesbóžni se šwojim šrudnym kónzom po krotkim kčenju a prawi, kotsiž šu i dobom dżakowni, se šwojej nješahinjazej mlodošču, se šwojim nješaprahnjazy žiwjenjom k pšchekrašnjenju Božeje nješnuteje prawdy a prawdošče, so by tež pšchi tym woštalo: Lohka wěz a tola taš plódna, haj krašna, temu Rnješej šo dżakowacz a šhwalbu špěwacz jeho mjenu! Šamjeň. Z. w K.

Šhwalba Boža.

Rad Boha šhwal,
Šhwal jeho mloda šyla!
Wón šlyšči rad,
Šdžež cžez šo jeho špěwa,
Čžez jemu daj!

Nječ šhěrlušch našch
Šacz k jeho štošej šlincži,
A wšchitkich šlób
Nječ jeho šhwalbu šyncži,
Čžez jemu daj!

Čžez, šhwalbu, dżak
Rót i wutrobu daj jemu,
Ššched jeho trón
Našch šhěrlušch došup k njemu,
Čžez jemu daj!

Přek. H. Zejler.

Šhwalbný khěrlušch.

Se 17. lěštotka.

(Po šnatym hloku.)

Šhwalba budž Wjetšchnemu, móžnemu krašej wšchej šlawy!
Šole budž štajnje, o wutroba, nadawš twój prawy!
Wšchitón šwět pščiňdž,
Ššaltar a šarša něš šlincž!
Špěwajcže, šcheshčanštwišta šlawy!

Šhwalba budž Bohu, wón štwori cže, šhotowa rjenje,
Štrowošć cži špoczji, cže wodžešče, nješaby ženje.
We nuš je
Šhnadny Bóh šakitaš cže;
Duž dža nječ dżak k nješbu cžehnje!

Šhwalba budž Bohu! Šo bychu wšchitzny ju dali!
Wšchitko, šchtož wodych ma, dżakne nječ wopory pali!
Bóh je cži wšcho,
Wutroba, nješapomů to!
Štajnje ert Boha nječ šhwali!

Přek. K. A. Fiedler.

Rak chzly hišcže žiwí bycz w hrěchach, kotrymž šmy wotemrjeli? Romš. 6, 2.

Ššakowny žyrkwiny wótž Šawšchtyn (Augustin) běšče wot naroda pohan. Do šwojeho wobroczenja njemožešče wón tehodla tež hinaš živy bycz, hacž taš kaž to mnošy pohanžny mlodženy cžinjachu. Šeho macž Monika bě wějaza šcheshčanštwišta a šo tež wjele ša šwojeho šyna modlešče; ale tón mlody Šawšchtyn běšče pšcheklynje pšches šwoje rošžahlošče šwjašany. Wšhešje bě to njepoczjiwošč, kiž jeho jateho džeržešče, a taš wón w pčzahu šteješče k žónškej, kotraž njeduščne žiwjenje wjedžišče. To wulle bědy žadašče, přjedy hacž šo wón da wot njeje dželicž a přjedy hacž móžešče Šhryštuš se šwojej wušwobodžazej možu jeho pšchijecz. Šola jedyn džej, jako Šawšchtyn taš wšhešje hubjenštwišwo šwojeho hrěcha šaczumašče a ša šwobodu žedžešče, wón na šlowo w šlische na Romškich 13, 13. 14 trjehči: „Šhodžmy počžiwje jako wodnjo, niz we wobžranštwije a wopikštwije, niz w šomorach a njepoczjiwošč, niz w šwarjenju a šawišcži; ale woblečcže šo teho Rnješa Šesom Šhryšta.“ Pšchi cžitanju tehole šlowa, kotrež jemu kaš šcip pšches wutrobu džješče, Šawšchtyn k roššudej pšchiňdže. Wón šwojemu hrěchej hody da. Wšdžišcho jeho tamna wboha žónška, i kotrež bě přjedy w šwjašku štaš, na drošy šetka. Šawšchtyn šo šnutškownje šlubošo hnuty šaczumašče. Wón šebi hnydom praješče, šo dyrbi tež tamnej wbohej dušchi dopošašacz, šo je šo i nim pšchemenjenje štašo. Wona tón žušy wuras w jeho woblicžu pštny, šo jemu bližešče a džješče: „Šawšchtyno, to džě šym ja.“ Wón paš wotmolwi: „Šaj, ale ja to wjazny nješšym.“ Šale wotmolwa bě wujadnje pošnamjenjaza. Šawoš w horjecžnym šlowje praji: „Rak chzly hišcže žiwí bycz w hrěchach, kotrymž šmy wotemrjeli?“ Wěrný šcheshčanštwiš je k hrěchej hinašče štejščežo wšak. Wón njemože wjazny taš dale živy bycz kaž přjedy. Wón je w Šhryštužu živy, a tehodla hinaš njemože hacž ša Šhryštušom šhodžicz. Šu žana druha wólba njeje. Šešuš k hrěchej šobu njeňdže. Čžesz-li jeho měcz a w nim woštacz, dža dyrbišch šo tež hrěcha wšdawacz. Šhryštuš a njeprawdošč šo w hromadže nješnješetaj; pšchetož kaške towarštwišwo ma prawdošč i njeprawdošču? Šbo šchto ma šwětlo cžinicž i cžemnošču? (2. Kor. 6, 14.) Šcheshčanštwiške žiwjenje je něščto špodžiwne. Šow šy w šjenocženštwije i Bohom živy, mašch wutrobný šwjaš i nim a jeho Duč w tebi byđli. Š kaš potom džej? Šy nochžješch wjazny w hrěchach dale živy bycz.

Droha duscha, ty dyrbjaka ras s měrom stejecz a febi horjeczne kłowo japoschtola Pawola pscheczitacz. Sa bo hlyschyje jara derje dopominam, fak psched mnogimi lětami swuju bibliju studowacz a tole kłowo Pawola namakacz. Mi bu tehdy tak wulke, hrěcham wotemrjety bycz. Sa widzacz, so je to drohotny dar s Golgatha; fchyzowanje nascheho wysofokhwaleneho Knjesa bo mi w zyle nomym swětłe sjewi. Wěšo bu tež moje zyle žiwjenje s tym pschemjenje. To džě njemože hinaf bycz. Sdyž nam swjaty Duch Sesuka pschekrafnja, potom widzimy, so fmy psches njeho wot hrěcha wufwobodzeni. To sbózne sawyřtanje dawa. Fak dyrbjake tola wschě Bože džěczy tak sbožowne bycz! Wone dyrbjake bo wschitke nad tej spodžitwonej mernošću sradowacz, kotruž nam ewangelij wobfwođeča. Pawoł móže na Romskich piřacz (6, 17): „Khwalba budž Bohu, so scže wotroczyy hrěchow byli.“ Fak wjele tola w tym leži! Sako mōzacz to sapschijecz, so fym wotrocžt hrěcha byl a so njetriebam wjazy hrěcha njewólntf bycz, mi fawe njebjo fhadžesche. Fak žiwjenje potom tak zyle hinafche bywa! Slej, luby čitarjo, to je tu tež sa tebe. D so by ty na tole spodžitwone ftejšechyje s fwojemu Sbožnikij stupil a w tutej wobfwožazej fwo- bodže fak!

Boh pomha.

Sdyž čělne woło njewidži
Hacz jeno tokřtu mhu,
Da wuhlada pak w nadžiji
Saf' fłoncžto w fwitanju.

To na Knjesa nař pokazje,
So pschi nař pschewywa
A fwojim rad bo bližuje,
Sidy s hnadny wobfwoža.

Wón wschitkim hižom pomhaf je,
Sdyž běsche na semi;
Nětk krafnischo bo sjewjuje
Nasch Sbožnik njebjeski.

Wón fmilnu, fwěrnú wutrobu
Tež dženk ma sa tebe,
A do wjekela srudobu
Čzi pschewobrocžicž chže.

Fak fšystnu duschu spokoji
Psches fwoje fclubjenje,
Fak piřane je w bibliji:
„Schtož prořy, dořtanje.“

Do fhadnoh' wón rad potaja
Mōz fwoju knježecřtu;
We mařym husto wofjewja
Mōz fwoju najwjetřču.

Saj, rańsche fwětlo fhadža čzi
A pomoz dostawafch,
Sdyž mernje w prawej nadžiji
Na Boha woczafafch.

Zurij Bróřt.

Troscht s drohi.

Stara, žiwjenjafšyta matka kchora a hubjena na fwojim twjerdyh kožu ležesche. Wona febi po sbóžnym fłoncženju žadafche,

dokelž běsche hižom na wschě 86 lět stara. Bohužel dyrbjesche widžecz, so bu tym fwojim wschědnje s wjetschej wobčježnostžu. „Woni buchú mje rad wotbyli“, fak ras s fwojej pscheczelnizy sdychowafche, „pschėjo porědřcho ke mni pohladuja, a hdy bchy s fary wschědnje fhtnu poliwku njedostawala, bchy s hłodom sawutlicž dyrbjaka.“

Sšyn a pschichodna džowka běschtaj jej najhubjenschu fšwicžku pschipořafaloj, hdžez be jeno najnusniřha domjaza nadoba. Saj, wonaj napschecziwo starej maczeri duschnaj njebeschtaj. Tež džěczy- džěczy ničžo lepřsche njeběchu. Wone wschaf ničžo druge pola staršcheju njewidžachu. Se wschěch rěčow, fiž by wowka tu a tam fšlyřchala, be spóřnacž, so by jejna fšmjerč wschěm jara witana byla. To ju wěšo boleřche a wona by husto sdychnyla: „Se dha wřcho do čziřta řabnte, řchtož fšym ja priedawřche dny jim čžinika?“ Sdyž by ju řchtó wopřtař, be pschėjo řrudniřha a řadny troscht njemōžesche ju směrowacz.

Ras pak, hdyž jejna pscheczelniza řařo pschińdže, ju wona troschtu a spokoju me kožu ležo namaka. Wona wjazy njestoržesche ani njemortotafche. Sdyž bo ju jejna pscheczelniza prafschesche, fak je to pschisřklo, jej kchora wotmolwi, so je jej Boh tajki řjany troscht s drohi pōřkaf. Ššobotu wječřor běsche pschi wotewřjenschy woknach fšlyřchala, fak bo wonkach na hařy džěczy mjes řobu řchpruchy pschekřlyřchowachu. Najpriedny dre njebě ničžo rořymicž mohla. Potom pak běchu te džěczy na žerdž, fiž pod jejnymi woknami wifafche, řalěřke a řo tam dele pschekřlyřchowale, fak so mōžesche nětko wřcho rořymicž. Ššedny s tych řchpruchow be: „Wřchitku fwoju starošč čžifňcže na Boha, pschetož wón řo sa wafř stara.“ A na to tule řherľufřchowu řchřucžku fšlyřchach:

„Nihdy njeje njefbože fak dořho tračo,
So by to řamo řařo njepřchestačo;
Šřicž ruku mi,
So po hnadži
Tež moje njefbože by řwój kōnz wřafo!“

To je mje fak troschtowalo, so fšym nětko se wschěm spokoju. Sa wěm, Boh febi tež po mnje w prawym čžafřu pschińdže.

A Boh je to čžinil. Wōřřy na to ju wón s čžesčžu do fwojeho njebjeskeho řaja wřa.

Dřakownošč.

Oberlin, řnaty duchowny a dobročel, w Šřafřburgu nabořinu řtudowafche. Ras jako řhudy řudenta pšachi domoj džěřsche. Běsche wofřjedž řymy a jara řyma. Na jene dobo jeho řyma pschewřa a řchafesche; pschi tym počža mucřny bycz a řpanje čžyřsche jeho pschemōz. Wón jara derje wjedžische, byli febi tu wufřnyř, na řane wotucženje řaneje nadžije wjazy bylo njebny. Duž řo Bohu pōřucži a fwojej wocži, wot řpanja pschemōženej, řandželi. Tola nětko řunje wōřnik nimo pschińdže, fiž jeho namaka, wubudži a jemu něřcho s jědži a s picžu da. Na fwojim wofřu jeho do bližisheje wřy domjeře. Oberlin řo fwojemu pomoznikij jara džakowafche a čžyřsche jemu pjenjeřy dacz, ale tōn ničžo njebjeresche. „To je našcha pschifřkusřnosč“, wón řjekny, so febi jedny druhemu pomhamy; nimo Wafřcheho džafa njemōžu ničžo wot Wafř bracz.“

Duž na to Oberlin džesche: „Přajcže mi s najmjensřha fwoje mjeno, so mohř Bože řohnowanje řa Wafř wuprořřycz.“

Tōn pak řjekny: „Sa widžu, so scže Wřy džěcžo Bože, duž mi přajcže, fak fmilny Šamariřti s mjenom řekafche?“

„To ja njewěm,“ Oberlin pschida, „pschetož jeho mjeno nam w bibliji řjewjane njeje.“

„Mō derje“, wōřnik wobřamřny, „fak dořho hacž mi teho mjeno mjenowacz njemōžecže, Wam tež fwoje njepřaju.“ Oberlin jeho

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłáš
Wšědne dny;
Džěń pak swjatosok,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ćí khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřěw će!
F.

Sserbske njedźelske lopjeno.

Wudawa so kóždy sobotu w Smolerjez knihciziczejni w Budyšinje a je tam ja sčtwórtlětnu pchedplatu 40 pj. dostacž.

15. njedźela po swjatej Trojicy.

Psalm 37, 4—6.

Mjes khěrluschemi, kiž jako požohnowane rěki duchowneho wofschewjenja a pošknljenja psches kschesczianstwo běža, je jedyn najrjenskich Gerhardtowy: „Ach poruč Bohu swěru swój pucž a srudobu.“ Zórko tuteho njebmjertneho khěrluscha je horkach naspomnjeny psalm se swojej 5. sčtucžku: Poruč temu Knjesej swoje pucže a měj nadžiju k njemu, wón budže wschitko derje czinicž. S njeje je Gerhardt swoje swjeczene myšle a słowa czěrpal, a to tak, so so khěrluschowne sčtucžki po rjadu kóžda s jonym słowom spomnjeneho schprucha sapocžinaju, sčtož pak na serbskim khěrluschu widžecž njeje, dokelž je pscheložk němskeho. S nim nacžěrpajmy tež my šebi s tuteho schprucha žiwu wodu, prawy šredk, strome lékařstwo pschecžimo wschej khroblosczi a bojosczi.

Khrobloscž niczo duschne njeje. Čěžke myšle drje khrobneho njescherja, sfericho jeho lohke myšle wodža. Wón šnadž pschi šebi rjeknje: Njeh džě kaž džě; sčtož jutšje budžc, mje nještara; džěnska chzu so swojeho žiwjenja wjěšelicž. Ale kaž potom, hdyž njesbože jeho nahle nadpadnje? Sčtož tehdy žaneho šwětkla nima, kotrež by jemu jeho schcžěžku roššwětklilo, ani žaneho kija, na kotryž mohł so šepjeracž, tón dyrbi drje na swojej duschi čěžko sčtodowacž. S tym prajene njeje, so je khrobly pschezo lohkeje myšle; tajki móže wjele bóle tež człowjeť twjerdeje

hlowny a wole bycž. W tym padže so šda, kaž by runje wón khmany byl, šwoje žiwjenje šebi najšěpje šawjescž. Pschetož wjele móžesch dokonjecž, mašch-li wěštu, frutu wolu. Wjele, ale niz wschitko a niz pschezo! Žiwjenjoběh jenotliwynch, kaž stawisny šwěta dosčž jašnje wobšwědcža, so móže druhdy jenicžki džěń abo jenicžki podawł najšylnisichich wotmyšljenja šanicžicž a šahanibicž. Kaž dolho pschi tym wostanje, so człowjeka wutroba šebi pucž wumyšli, ale tón Knjes šam jeho khód wjedže (Psichisł. 16, 9), wostanje tež to najwyschšcha mudrosčž, temu Knjesej swoje pucže porucžicž.

Bojosčž niczo duschne njeje. Tehodla wjele křocž we šwjatym pišmje rěka: Njebojčže so! Bojasny je wobczěženy, haj podkřocžowany se šamymi starosčžemi. Strachocžiwosčž a struchłosčž je jeho srudny džěl. Wón je w štajnym nje-merje dla móžnych pschichodnych čěžkotow, kiž jeho šnano ženje njepotrjechja. Wěšo so na tajke wašchnje šam psched hordosčžu a wschelatimi druhimi njepoczinkami wobarnuje, ale na drugej stronje pschi tajkej sčtódnej smyšlenosčži duchowne a czělne mozy čěrpja a wotebjeraju. Napošledku móže bojosčž štoro kaž khorosčž nad człowjekom knježicž, so šo jeje wjazy wobrocž njemóže, a to niz bjes šamšneje winy. Duž tež jow płaczi: Dokelž šo tón, kotrehož šwětklo a šbože je tón Knjes, niłoho ani nicžeho bojecž njetrjeba (Psalm 27, 1), dha je to ta najšěpšcha mudrosčž, temu Knjesej swoje pucže porucžicž.

Temu Knjesej swoje pucže porucžicž — czini troschtnu wutrobu. Njeh je pschichodny čžaš psched nami

potajeny kaž njebo i mróczelemi pschifryte na deszczojnym dnju, shtož w žiwjej wěrje wě a wopomina, so njeje ślepei mozy pschpada podczibujeny, ale so jeho lud, jeho dom, jeho czeło a duscha a wscho, shtož je a ma, we śwernymaj, śmilnymaj rukomaj wschehowědomneho Boha a Wótza steji, tón móže i dobrym měrom wostacž. Njech je sańdženy czaś sadu tebje shtyfnu a czeźki był, so by nět hišće kaž sbity a tščenny, shtož šwoje dowěrjenje precž njeczibuje, so móže prawiza Najwyschšeho wscho wobroczić a se wscheje srudžby, wobczeźnosće a shtyfnosće wupomhacž, tón šebi wješelu nadžiju tež wofrjedž nozų czeźpijenja wobkhowa. Takle troscht na wutroba wschu wopacžnu bojoscž sacžerja, a wita k šebi nuts tu prawu, šwjatu bojoscž, bojoscž teho Anjesa, kotraž je spoczałt mudrosće, a bojoscž sbóžnosće dla, wo kotrejž japoschtol pišche: Gžinče, so bñšče sbóžni byli i bojoscž a se rženjom. Runje tak dyrbi šo w troschtnej wutrobje wscha wopacžna kroblosć šhubicž psched šwjatej wěrkroblosću. Njech šu nadawki wulke, móż našca pať šnadna, njech je pscheczelnikow, kiž i tobu ślě mēnja, wjele, pscheczelnikow pať mało, džerž šo teho Anjesa a jeho šlubjenjom a dži šwój pucž, kiž psched tobu leži, hdy by šo tež šwět mjerwik i cžertami! Wón, twój śwerny Wumožnik, budže wschitto derje cžinicž a ty budžesč šo jemu hišće džakowacž, so cži se šwojim woblicžom pomha.

Troscht na wutroba, haj to je něšto duschne! Duž njepšchewostaj šwoje pucže ślepemu šbožu, njewšmi tež šwoje pucže šam do šwojeju rukow, ale porucž je temu Anjesej! Hamjeń. Z. w K.

Porucž šwój dóńt Bohu!

Hłóš: Wjšel šo, o moja duscha —

Wutroba, shtu tebje rudži,
Kajte horjo tšchi cze?
Shtu cži shtł a njeměr budži
A cze cžišćeža starosće?
Dže je twoja dowěra,
Tale šylna šepjera,
S kotrejž dyrbiš w šwěcze krodžicž,
Swojej moczi k Bohu wodžicž?

Njeměń, so by wopuszczena,
So twój Wóh cze pošaby;
Ně, ty droho wukupjena,
Wšchudže w jeho ruzų by.
Teho wošo kędžuje
Wodnjo, w nozų na tebje,
Liczi šylly, kotrež płacžesč,
S nimi šwoje ložo macžesč.

Njekdže wscho po twojej woli,
Shtož je rada Wjšschneho,
Dha wšmi kšiz, tež hdyž cze boli,
Bohu Anjesej poddaj šo;
Spomń na jeho šlubjenje,
So wón pomha, wumože,
Wolamy šo w nusy k njemu
A šo dowěrjamy jemu.

Duž šo wscheje rudžby wšdawaj,
Kotraž duschu wobčeža;
Boha kšwalicž njestaťawaj
Sa tať mnohe śmiljenja,
Kotrež dosta w žiwjenju
S Božej wulkej miłosću.
D shtó wschitku hnadu liczi,
Kotruž Wóh cži hižom śliczi!

Njech cze tale hnada cžeri
K rostacžu a pokucze;
Potom Wóh cži i nowa mēri
Swoju lubosć schcedrimje.
Wón drje druhdy pokhosta,
Tola šwojich lubo ma:
Nany hoji, šylly trēje,
Srudne dusche i troschtom hrēje.

Duž dha porucž šwój dóńt jemu,
Starosće cžik' na njeho;
Njespuszcz nadžej, džerž šo k njemu,
Teno jemu dowěr šo;
Wolaj, płataj, špěwaj, proš,
Sdychowanja k njebju nosč,
Doniž Wóh to, shtož cze tšchi,
Stoncžnje tola njewukšyshi.

Praj: Mój Božo, hladať na mnje
A na moje hujenstwo;
Khrysta dla mēj hnadu ša mnje,
Teho kšizža džeržu šo.
Sprózne mozy pošylni mi,
S mrošow wjedž mje k jasnosći;
Polož moje bėdowanje,
Dacž mi šwita sbóžne ranje!

D hdyž śmēju tole šbožo,
Kat čžu potom kšwalicž cze,
So mje twoja ruka, Božo,
Takle hnadnje wjedka je!
Tam pod mēra palmami
Budū psalmy špěwacž cži,
So šo njeminy mi ženje
A Bohu dusche dowěrjenje!

K. A. Fiedler.

Wušlyšhana modlitwa.

Żendzelski duchowny tole pišasche: „Žana cžlowška wutroba njeje tať twjerda, so njemohł ju hnucž a śmjechcizč. Hdyž bēch we šwojim cžaku w Ędinburghu, bu mi ras wofebny cžlowjeť potaťany a prajene: Šlej, tutón muž je pschedšyda Ędinburghšeho towařstwa „Njewěrjazųch.“ Ša na mēcže k njemu džēch, šo pódla njeho šydžech a i pscheczelnym hłóšom prajach: „Luby pscheczelo, ja šo jara wješelu, Waš tu widžecž, njestarače šo Wš wo šwoje wēcžne šbože?“ Wón mi wotmolwi, so do žaneho wēcžneho žiwjenja ani do žaneho wēcžneho šatamanštwā njewēri. Ša k njemu rjeknych: „Duž poklatncže šo so mnu a dajče šo mi ša Wasche šbože modlicž.“ Wón wotmolwi, so do modlitwy žyle nicžo njedžerži. Ša mōžach cžinicž, shtož čžych, wón njechasche šo mnu na kolena. Štoncžnje šo šam poklatnych a šo ša teho njewěrjazeho k Bohu wolach. Wón pať mējesche i tym jeno šwoje śmēchi. Šuscžischo šym jeho na to hišće wohladať, njekšym pať i nim

ženje wjazy wo wěrje rěčal. Wo dlějšim čaŕu Ƅo sa Ƅo s nim jettach. Pšcheczelnje Ƅwoju ruku na jeho ramjo poƄožiwschi dźach t njemu: „Njeje Wóh moje wołanje hišćeje wuŕkšchał?“ Wón wotmolwi: „Wóh wschał žadny njeje a ja Ƅym hišćeje tón Ƅamy, kiž pšchego běch. A hdyž Wj do Ƅwojeho Boha wěrče, a so wón modlitwy wuŕkšchuje, dha čitčće tola, kaž Wam prajach — spytaječe Ƅwój křumŕcht na mni.“ — „Gaj wschał,“ jemu wotmolwič, Boži čaŕ njeje sa Waŕ hišćeje pšchischoł, ale wjele Ƅwěrných kšcheczanow Ƅo sa Waŕ modli, a ja kručce wěrju, so Ƅo tež Wj hišćeje wobrocziče.“

Wóřny po tym běch w Liverpoolu a tam wot Ƅwojeho pšcheczela s Edinburgha list dostach, w kotrymž mi wón sjewi, so je Ƅo tamny njewěrjazy ke Křrystuŕej wobrocził a so Ƅu s towarŕtwa „Njewěrjaznych“, do kotrehož tšiznečo Ƅkufschachu, s nim tšinaczo wuŕstupili a t pšnaczu Křrystuŕoweje prawdy pšchischi. Kač bě Ƅo to tač nahle ŕtač mohło, ničto njewjedzišče. To bęšče kaž dživ pšchede wŕchitlich woczemi. Wón Ƅam pač a tamny duchowny to wjedziŕchtaj: Wóh bęšče wěrjazu modlitwu wuŕkšchał.

Ach njepuščę mje!

Ach njepuščę mje!
Mój Božo, ja čže prošču,
We Ƅwojei wutrobje ja tebe nosču,
Kaž džęczo, tač Ƅo ŕpuščęam na tebe;
Ach njepuščę mje, ach njepuščę mje!

Ach njepuščę mje!
Hdyž njęšbože mje pšchima,
A pomozy mi ničto žanej nima,
Dha wěm, mje twoja ruka ŕchituje.
Ach njepuščę mje, ach njepuščę mje!

Ach njepuščę mje!
Hdyž lehnu Ƅo do rowa,
A jemja mje a moju bolosć křowa,
Čžin so mnu, Wótcze, po hnadže!
Ach njepuščę mje, ach njepuščę mje!

Dobroprošćenje.

Sedyn duchowny je Ƅwojeho jaŕtojŕiŕeho žiwjenja Ƅlędowaze powjedawče: „Sa wobŕtarneho wěrjazeho kšchecžijana ŕnajach. Ru- njež niž hišćeje we wyŕkofich lętach, bęšče Ƅo tola jara ŕestaril, dokelž jeho wobaj Ƅynaj po Ƅjesbóžnych puczach křhodžęŕchtaj. Móžno je, so bě Ƅnana prjedy nad nimaj pšche wjele miŕchtrowal. Šnanao bě jimaj we wŕchčch wězach pšchemjele přędowal a jimaj Ƅwět pšchewuŕki čžinil. Pšchi tym pač bęšče s nimaj tola hač na najlępie męnik. Tola s tym bě dawno pšchęŕtal. Alle wón nětko žadny džęń njęŕkondži, Ƅo sa njeju t Bohu wołacž. Kač ja t tutemu mužej pšchindžęch. So mnu do domu liŕtač jaŕtupi a jemu list s jaŕtwa pšchepoda. Wón list wotewri, pšchęčžita a pšchi tym wŕschón woblędny. „Mój Ƅyn Arnold — 6 lęt jaŕtwa!“ tač wón hluboko ŕudženny ŕdychny. Na to do komorki wotęndže, kiž pšchi ŕtwe ležęšče. Tam a Ƅem s komorki čžiche žalosčćenje a proŕčćenje ŕažkšchach a ja s nim pšchi Ƅebi Ƅobu proŕchach. Wo pol hodžiny Ƅo sa Ƅo do jŕtwy wróczi, bęšče Ƅebi Ƅwoje wobliczo imyl, ŕtroŕchtny a t nję- bju poŕaŕawŕchi rjękny: „Sa Ƅym jo jemu prajil.“ Wón bęšče čžinil, ŕchtož w jeho mozy ŕteješče a bę Ƅwoju naležnosć do Šbó- žnikoweju rufow porucžil. Hač je Ƅo tamny Ƅyn poŕdžišcho t Bohu wobrocził, to ženje ŕhonil njęšŕym. Tola pač nanowe proŕŕtwy węšcze podarmo Ƅyče njęšŕu.

Tež Ƅym žónŕu ŕnal, kiž bę křuda a we Ƅwojim domczku Ƅama-

lutta Ƅydlešče. Pšchęd ludžimi bęšče njenahladna a niŕka, pšchęd Bohom pač dla Ƅwojeje pobožnosčce nahladna a widžana. Wona Ƅwój křlęb je Ƅylŕami jędžęšče, niž tehodla, dokelž bę Ƅo tač jara wo njón prožowacž dyrbjač, ale tehodla, dokelž bęšče Ƅo jejny jenicžki Ƅyn, murjęŕŕi wotrocž, na jara hubjene pucze ŕabludžil. Dokelž ŕpochi macžęne napominanja a ŕdychowanja Ƅkšchecž njęchawče, bę Ƅyn ŕkónčžnje dom wopuŕchęčil. Čęta dolho ničto domoj njepiŕaŕče. To- la macž Ƅkšchęšče, so s nim pšchęzo bęle po horje dele džęšče. Pšchi tym macž ŕŕhori a jejne ŕkónčženje Ƅo bližęšče. Sa Ƅym pšchi jejnym kóžu Ƅędžal. A hdyž Ƅo ju rač sa jejnym Ƅynom woprašchach, wona rjękny: „Dolho, dolho njęšŕym wjazy žaneho liŕta wot njeho dostala, ŕchtož pač pšchęŕ druhich wo nim Ƅkšchach, bę jara ŕrudne, ale wumó- žený wón tola budže.“ A to Ƅłowo, „wumóžený wón tola budže“, wona hišćeje junu wopŕjetowawče, na čžož Ƅo čžišče wudycha. A ŕchto Ƅo ŕta? Hdyž macž křowachny, Ƅo na jene dobo Ƅyn wróczi. Wón daloko Ƅyl njebę, a bę nětko na křowanje pšchischoł. Pšchi rowje pocža wón tač Ƅjes roŕoma hawtowacž: „Sa dyrbju ju hišćeje junu widžęč.“ Sa jeho džęřach, hewal budžišče sa kačchčom do rowa ŕkocžil, a t njemu rjękny: Widžicž ty Ƅwoju macž wjazy nję- móžęŕch, ale Ƅkšchecž ju dyrbiŕch. Sa tebe je wona proŕŕyčta hač do Ƅmjercze. Sa čži praju, so je jejne poŕlędnje Ƅłowo Ƅyčlo: „Wumóžený wón tola budže.“ Nětko Ƅo jemu jeho ŕaŕakla wu- troba ŕlemi a macž bęšče prawo měč.

Boži křód je Ƅame žohnowanje.

Wulke njęšbože bęšče na jenu Ƅwójbu pšchischoł. Nan a jeho pječlętny Ƅynŕ Ƅuŕchtaj wot čžęžęje ŕtraŕčneje křoroŕčce hrabnjenač a na dobo wumrjęŕchtaj. To bę ŕrudny napohlad, hdyž Ƅuŕchtaj wobej čžęle s domu wunjęŕenej a do ŕemje puŕchčženej. To bęšče nětko na duchownym, so Ƅy troŕchtowal. Alle ta wopuŕchčžena wudowa njęchawče Ƅo troŕchtowacž dačž. Šrudnje jejna ŕkřžba kłincžęšče: Wóh je mi moju rjanu křónu wŕal. Mój bęchmoč ŕbo- žownač hromadže, ale Wóh je naju ŕwjajŕ roŕtorhnył. Wóh je njępravny a njęŕmilny, hewal njęby mje tač domachpŕtal. Du- chowny ju na to dopominaŕče, so naŕ Wóh pšchęŕ křiž pŕta t Ƅebi čžahnyčž. Tola wŕcho bę podarmo. Sa wudowa wofa pšchi tym, so je Wóh njępravny. Wóřny po tym tež tuta žónŕka ŕhori. Nětko bę jejne mořkotanje hišćeje wjęŕšče: „O tač njęŕmilny je tola Wóh. Najprjedy je mi mojeho mandžęŕŕeho a mojeho Ƅynka wŕal, a na tym hišćeje doŕčž njebę; duž je tež mje Ƅamu na křoročožo połožil.“ Tola wŕcho mořkotanje jej ničto njępomhawče. Křoroŕčž pšchibęraŕawe a ŕkónčžnje lękarjo prajach, so móže Ƅo jej žiwjenje jeno pšchęŕ ŕtraŕchnu operacijju ŕdžęřęčž. Wo dolhim będženju wboha žona do teje ŕwoli. Operacija Ƅo poradžil a ta wudowa po něčžim wotkřori. Alle pač tež ŕnutŕkownje bęšče wotkřorka. Jejna ŕaŕakłosčž bę Ƅo ŕhubilka a na měŕto mořkotanja bęšče džę- kowanje ŕupilo, so bę jej Wóh pomhawł. Wóh bęšče ju ponižil, so Ƅy jeho we wěrje namakala. Wóh wŕchaw ničoho podarmo njęŕŕchi, ale čžze, so Ƅychny Ƅo nakajali a žiwi Ƅyli.

Wěra je dowěra.

Stary Spurgeon (wupraj: Špördŕŕn) bęšče 54 lęt s ŕararjom w malej křudej wŕŕy w Šędzęŕŕkej. Wón mėješče wjele džęcži a mačo ŕaŕkřžby, ale pšchęzo bęšče dobreje myŕle, pšchętož na Ƅwojeho Boha wŕchu Ƅwoju nadžiju ŕtajęšče. So Ƅy Ƅebi něŕčto pšchis- ŕaŕkřžil, wobdžękaŕawe Ƅam kuŕ role a Ƅebi křuwicžku džęřęšče. Alle kajte njęšbože! Kač rano křuwa mořwa w hřódži ležęšče. „Luby Jano“, jeho žona ŕaŕchilny, „ŕchto nětko budže, s wotkal dyrbju ŕa džęcži mloko bračž?“ — „Macžil“, Spurgeon wotmolwi, „Wón budže Ƅo sa naŕ ŕtaracž; hdyž Wón čžze, móže nam wjazy hač mloko jeneje křuwny dačž.“

Tón hamy džej wuradžowasche w Londonje smilne towarstwo, kž khudych duchownych podpjerasche. Hdyž běchu kobustawy wšchě próstwy pschecžitali a dopjelnili, jim hišcže 100 hr. wosta. Šcho s tymi? Duž jedyn s tych knjesow rjekny: „Sa wěm khudeho fararja, kž so se staroscjami bėdži, hacžrunje naš njeje hišcže ženje wo pomoz próšyl. Temu chzemj te 100 hr. dacž, a ja pschidam hišcže 100 hr. se swojeje mofhnye!“ — „Sa tež, ja tež“, daschtaj so dwaj druhaj kšhscžez.

Šcho měnišch, so staj bebi Spurgeon a jeho mandželsta myšlkoj, hdyž nasajtra čezki list pschidnje a so s njeje te snate módre papjerki — 400 hr. — kypachu?

„Haj, Boha njesabudz, o duscha, Tež wón čze ženje sabyl njej.“

Pschi wěrowanju.

Do žiwjenja nětk s tobu čahnu

U tebe nihdy njepuschczu,

Twój s wutrobu wšchón sawostanu,

Ma tebi wišam se kwěru:

Ty moja ky a twój kym ja,

Hacž naju swjast kmjercž rošwjasa,

Ty moja ky a twój kym ja.

Hdyž ty so modlicž budžesz k Bohu,

Dha čzu ja klecžez pschi tebi,

Sa s tobu póndu kždu drohu,

Mjech hrosy straschne horjo čzi:

Ty moja ky a twój kym ja,

Hacž naju swjast kmjercž rošwjasa,

Ty moja ky a twój kym ja.

We nješbožu, we žanym sbožu

Čze njepuschczu, tež njepuschcz mje;

Uch sapschim s mnu ruku Božu,

Sa k nješbežam naj' powjedže:

Ty moja ky a twój kym ja,

Hacž naju swjast kmjercž rošwjasa,

Ty moja ky a twój kym ja.

Stysk po domišnje.

So kmjercži swojeho mandželsteho stara macželka we swojeje kžezžy kama bydlesche. Seiny kn bėsche psched wjele lětami do Ameriki wučahnyl a tam do wulkeho samoženja pschischol; w Filadelfiji mějesche rjane wulotne bydlo. Wona pał kžwj kufk pola wobdželafche, kžwoju křuwicžku sasarowasche a bėsche pschi tym se wšchěm społojom a sbožowna. Tola nětko bėsche pěkneho knowome najwjetsche žadanje, kžwoju macž pschi bebi mēcz, so by po próžypolnym žiwjenju wotpocžnjcz mohla a so jej pschi nim berje schlo. U skoro bėsche na tym, so so jemu tuto žadanje dopjelni. Macž so na jeho próstwu na daloki pucz psches schēroke morjo poda. Wjesbu bē bohaty kn do přēdku saplacžil a duž dha so we wotřčanznym čašu stara macž do Newyorla pschiwjese, hdyž ju kn s wješelom witasche, so by ju wot tam k bebi domoj do Filadelfije pschemodžil. Dwē wulkej stwē w knownym rjanym hrodže bėschtej so sa macž pschihotowatej, a sa wšcho bē w bohatej mērje starane. To bėsche sa kna tež wutrobne wjebele, so mōžesche kžwoju lubowanu macž we kžwojim rjanym wosj po mēscze wotočlo a njedželu

do žrtwje wosncž dawacz. Wšcho, schtož mōžesche kžwojeje macžeri na woczomaj wotbladacz, čžinjiesche a so jara wjebelesche, so mōžesche kn pschi bebi prajicz: to sbože, kž moja macž nětko wužywa, jej ja jeniczžy kn pschihotuju. Tola — wón bē so myslil. Worsy po tym wón k kžwojemu fararjeje pschidnje, wšchón srudny, so bebi tón myšlesche, kn pschidnje macžerēnu kmjercž wosjewicž. „Moja macž“, tał wón pucz, „čze sažo wote mnje přecž. Wona čze domoj.“ Duchownemu so to tež trochu džiwne sesda; duž so kna woprascha, hacž je so knano nēschto stačlo, schtož je wobstarnu macž srudžilo. „D knježe“, kn wšchón tyščny wotmolwi, „ničto tajte, a tola je samyžyl, kotrehož dla čze mje moja macž sažo wopuschczicz, wjele bolosnišchi sa mnje, hacž hdy by so nēschto stačlo byčlo, schtož so jej lubičlo njeby.“ — „U schto dha je prajila,“ so duchowny dale praschjesche, „so čze sažo wot Waf přecž a domoj?“ — „Uch“, kn s hčokom saplacžnyšchi wotmolwi, „mje je skoro hańba, to psched Wami wuprajicz. Ženje bebi nješknym myslil, so budu hdy se rta kžwojeje pobožneje macžerje nēschto tajte kšhscžez dyrbejcz. Šleicze a nještrōžcz so: hdyž bėsche mi moja macž s hnutymi kłowami wobkruczila, so tu na ničto skoržicz nima, so so jej wjele bóle kama luboščž wopokafuje, dha potom rjekny: ja čzu dom k kžwojeje — křuwicžžy.“

Dolho kn, hdyž bėsche tole wurēcžal, hišcže psched kžwojim fararjom plakasche, a temu bėsche čezko, kna smērowacz. U tola njemōže so ničto tamnej macžeržy džiwacz. Sej so po domišnje sstyskasche. Wšcha mēšcžanska krašnoscz so jej njelubjesche. To bē jej nēschto zuše. Duž čžyšche domoj. Mīz jejna křuwicžka kama ju čžehnjiesche, nē, jejny dom, jejne polo, jejne dotalne žiwjenje, na kotrež bē wot džēcžatstwa kn swučžena, jejna wješ, jejne pschecželstwo domach — to wšcho ju domoj čžehnjiesche.

Seiny kn pucz tuto jejne sstyskanie po domišnje rošymicž a da macžeri sažo domoj čžahnycz. Wješela je so na dompučž podača, tam sbožownje pschihčkla a skoncznje tež sbožna kžwj semski pucz wobsamkla, so by do nješbežjeje domišny satchla.

Džiwne pał tola je, so njemōže nam ničto nasch domišnu sarunacz. U bychmy-li pol kwēta mēli — domišna by nam tola hišcže wjazy winojta byla, tež w tym padže, hdy by nam wona jeno jednore žiwjenje poskicžowala.

Wschelake s bliska a s daloka.

— Wjatl thžjenja wumrije w Chorjelzu, hdyž wuhojenje pytasche, knes kantor Kerk w Bukezach. Wón so narodži 1861 w Rodezach pola Pomorz. Seho nan bēsche nasčž inaty kerbski kšjmiski sapóšlanž. U wón je tež Šserb byl wot mladoscže s žylaj wutrobu. Šžjom jako seminarista je so próžowal sa kerbske towarstwo na seminarje, wosebje tež spēwansteho wotrijada. Semu bėsche wot Boha krašny hčok spōžčženy. Ma wšchitkich kerbskich spēwanstich kšwjedženjach je Šserbow se kžwojim wutrobu žimazyim spēwanjom sadowal. Sako kžwěnty kerbski wučer je wón stutkowal w Bukezach, potom jako žrtwiny wučer w Maleschczach a skoncznje jako žrtwinski wučer a kantor w Bukezach. Wón je kžwěru wustupowal sa prawo kerbskeje rēczje w schuli a duž nasch kerbski lud žaruje wo dobreho kerbskeho wučerja, kotryž je jemu pschesche wšaty, wosebje w čašu, hdyž tajkich wótcžinski smyšlennyh kerbskich wučerjow trjebamy. Wóh saplacž jemu we wēcžnosczji jeho kžwěrnoscz!

— Sańženu přjednu mējesche so wotřejna wučerška konferenz w Wojerezech.

Sy-li spēwał,
Pilnje dželał,
Strowja ée
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróeny
Napoj móeny
Lubosé ma;
Bóh pak swérny
Přez spař méry
Čerstwosé da.

Njeh ty spēwaš,
Swérnje dželaš
Wšédne dny;
Džeň pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoďň ty.

Z njebjes mana
Njeh éi khmana
Žiwosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew ée!

F.

Sserbske njedželske łopjeno.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šmolerjez knihiczišczerńi w Budyšinje a je tam ša šchwórtlétnu pšchedplatu 40 pj. dostacž.

16. njedžela po šwjatej Trojizy.

1. Kral. 17, 17—24.

Džeň 23. septembra šo šašo našyma šapocžnje a š tym tež tón czaš, w kotrymž wšchelake khorosče do našich domow šacžahuja. Kał někotryžkuli šymny, mótry našymški džeň pšches šwoje nješwucžene wjedro žyłu šyłu khorosčow šobupšchinješe! A tež šmjercž póčnje šašo bohatscho šwoje žně džeržecž. Kał někotry dom šo potom š jenyj dobom domej wudowy š Zarpatha runa, w kotrymž běšche šary profeta Šeliasš po Šnjesowej woli šwoje bydlenje namakał! Kažka šrudoba a kažke štrožele potom š jenyj dobom do domu šacžahnu, hdyž šebi šmjercž šwój wopor žada! A tebi šu tež kažke tyšchnosče a bolosče wot Boha Wjeršneho póšlane, kiž je dopuščezi, wot Wšchedomudreho a Wšchehodobrocžiweho, kiž tola njeha jeno cžłowjeka šranicz, ale jeho po šwojej hnadže wješč a š šbóžnosčzi woczahnyčž. Čžłowjek dyrbi w Božej šchuli po šwojej dušchi wulki šrosčž, dyrbi někotrežkuli kublo wufnyčž džakownje šebi wažicz, někotryžkuli blud a někotrežkuli hubjenštwowostajicz a wošebje wufnyčž, Božu krašnosčž widžecž. Kał wšchelazy pak tole njemóža, kiž ša podawškami žiwjenja njehadža žaneho Boha widžecž, ale mēnja, šo tole wšchitko šamo wot šo nastawa! Čajzy šebi tež potom š nashonjenjow šwojeho žiwjenja žanu wucžbu nješjeru. Šedžblivy cžłowjek pak dyrbi š wěřjazej wutrobu wušnacž:

Boh cžłowjeka w šchuli cžerpjenja woczehnje

1. pšches khorosčž š pokucže,
2. pšches nusu š modlitwje,
3. pšches cžakanje š wěřje a wohladanju Božej krašnosčže.

Budž ty Bohu poddaty,
Šdyž cže runje šchiz tu šrudzi;
Dha mašch Boha š pomozy,
Šotryž trošchtuje cže wšchudže;
Nicžo teho nješbije,
Šotryž Bohu luby je. (Špěwaške 418, 3.)

Wulke džimy běšche Boh tón Šnjes pšches šwojeho profetu Šeliasša na wudowje w Zarpacže w cžaku powšchitkowneje drohoty a nusy dokonjał, pšches to, šo wón Šeliasša, tu wudowu a jeje šyna š muku a wolijom šastaracše, mjes tym šo hewał w žylym Šraelu nicžo š jedži njemējachu. Kał drje je tale wudowa nad tutym mužom Božim šo šawješelika, a kažke špóšnacže Božich pucžow je jej we wutrobje šelhadžako! A kažku wobdžiwanja hódnu ščezčpliwosčž we šwojim dušchowpaštyřškim džele na tej wudowje a jeje šynu je drje Šeliasš wopokasał! — Dha š jenyj dobom šthori teje žony, jeho hospošy, šyn a bu tak jara khoru, šo žadny dych w nim njebě. Kažke pruhowanje Bože po tym cžaku pomozy a šboža! Dha bu tej wudowje štyščno a, dokelž běšche wona pšchezo Božu bliskosčž cžula, šebi nětko pšchemyšlowacše, šchto drje je mohlo Boha tak rošhněwacž. Kał někotryžkuli hřeč jeje žiwjenja jej nětko do pomjatta šupi! Wona khorosčž a šmjercž šwo-

jeho syna jako křostanje Bože sa swój hrěch saczu. Haj wšchaf, sa hrěschnika je bliskocř Boža kaž kapazy wohen. Tak wona dóndže k prawej pokucze. Kač někotřezkuli rostacze, kač někotřezkuli prjódktwjacze polěpšchowanja drje je w jejnej wutrobje nastalo! We wohnju srudoby so jejna duscha wuczisczi. Kačke zohnowanje domapytanja! Wonu dzěšche k Heliaše: „Schto mam ja s tobu, ty mužo Boži? Ty by te mni pschischol, so by na moju stóscz spominane bylo a mój syn morjenu byl.“ Kač někotřezkuli njeje tón Anjes wot tamneho czaša sem psches khoroscz k pokucze pschinjekl! Tak mylaza a wobczěžna, kaž móže khoroscz sa powołanike dzělo a swonkne žiwjenje człowjeka bycz, tač wobohaczaza a spomožna je wona husto sa snutzkne žiwjenje człowjeka. Psches nekajku khoroscz je hižom nekotřezkuli nekajtemu pschiwuczenemu hrěchej wotemrjel, dzakownišcho a bohuspodobnišcho so swojeje strowoscze wješelik, šylnišcho so dzěla swojeho powołanja pschimal a, na luboscz druhich pokasany, so wutrobnišcho s nimi swjasač, wošebje šnana s njewidomnym Bohom, kotřehož ruku a prawdoscz je wón saczul. Nusa wuczi so modlicz.

W katej nusy dusche a w kateim rostaczu běšche tola wudowa w Zarpacze! Tale nusa ju k modlitwje czěri, k modlitwje k Bohu, kotřehož běšche wona spósnala. We swojej nusy je drje so tež na Heliaša, profetu Božeho, wobrocziła a jeho wo pomocz prošyla. A kač drje je tež Heliaša tale nusa k modlitwje pohnuła, kiž wšchaf so temu žyde doměrjesche, kiž modlitwy wušlšcha! W nim seskhadža najkřoblišche doměrjenje, so budže Bóh tej wudowje pomocz a jeje wěru na najrjeńšche wašchnje móžnu dokonjecz. Wón tehodla teho morweho syna s jeje klinu wsja a na ljubju dzěšche, hdžež bydlešche, a položil jeho do swojeho loža. A modlešche so k temu Anjesej a dzěšche: „Anježe, mój Božo, by ty tež tej wudowje, pola kotřejž ja hošcz šym, tač slě czinił, so by jeje syna moril?“ A wón so měrjesche (se swojim czělom) tsi krocž na tym dzěšczu a wołajche so k temu Anjesej a dzěšche: „Anježe, mój Božo, ja cze prošcu, nječ ta duscha teho dzěšca sašo do njeho pschińdže.“ — Čezžehego wošuda wudowy běšche jemu žel, wón so rudžesche wo jeje wotuczenju wěru a czini dobroproschjenje sa nju. Jemu běšche to wošebje tež pschisplušchoscz dzakownoscze, so sa tule tyszenu duschu, kotraž běšche jeho tač pscheczeluje do domu wsala, staracz. Běchu tola tež po sakonju w israelskim ludu wudowy wšokoz czešczene a šobuczuczu pobožnych wošebje poruczene, žyde hinač kač dzěňša hišczze w pohanskjej Indiskiej, hdžež šu wudowy se wscheho człowškeho towarštwu wustorczene a maju njesnješlimy wušud. — W šchuli, na pschěšlapjenjach bohatej, běšche Bóh tu wudowu woczahnył. Čedma běšche wona psches hnadne džiwny spósnala, so ma tež wona lubosczopolneho Boha w njebjěšach, dha tutón ju sašo schwika s khorosczu, nusu a šmjerczu. A njeje tola jara husto Anjesowe wašchnje, po bohatej mnašchonjenju jeho hnady, psches kotruž je wěra nastala a so rozšlylnila, ju nětko tež wupruhowacz psches czežke njesbože a psches czežšche brēmjenja dacz dostawicž! Hdžž běšche našch Anjes Jesušč pschi swojej šchczěnižy Božu bohate hnadu dostač a hdžž běšche Bóh tón Anjes swoje spodobanje nad nim wuprajil, bu Jesušč bórny do puschizny wjedženy, so by tam hlodu tradač a wot čzerta spytowany byl. Ale psches Božu hnadu pošlylnjeny je wón wšchě spytowanja pschětral a dobyczčerszy tón dobry běh dokonjač, haj swoju našchonitoscz pschecziwo štemu a lešnosczzi čzerta dokonjač. — Dowěrjenje wudowy

w Zarpacze k Bohu běšche so czežko pruhowalo, ale Bóh tón Anjes nam czežšche brēmjo njenapolozi, hač móžemy šnjescz.

Psches tole czaťanje bu jeje wěra tač prawje czeňjena a pošlylnjena, haj wona dosta, czehož běšche so nadžijala. „Tón Anjes wušlšcha Heliašowy hlóš, a ta duscha pschińdže sašo do teho dzěšca, a bu žive.“ Šlaj, tole je wušlšchjenje profetoweho dobroproschjenja, tole wušlšchjenje horzehe žadanja maczerje, tole to džiwne knježenje wšchedomźneho a wšchedomudřeho Boha w njebjěšach. „A Heliaš wsja to dzěczo a pschinješe jo s ljubje do křeže a da jo jeho maczeri a dzěšche: „Šlaj, twój syn je živy.“ Kačke wješele sa šobuczujazehe Heliaša šameho, so móžesche pomocz a dopjelnenje proštwy tač tej wurudženej žonje pschinjescz! Kačke wješele sa tu maczer, kotraž tač šhoni, so jeje proštwu njeběšche podarmo była, so Bóh tež derje s njei měni, hdžž ju runje schwika, haj, so je jej w šbožu a njesbožu blisko! Kač běšche wona sešnala, so tym, kiž Boha lubuja, wšchitke wězy k lešchemu šluža! Kač běšche wona Boha w jeho njewušlědženej mudroczi spósnala! Hižom psches Heliašowy mēr a doměrjenje běšche wona wšchelake spósnala, a nětko to wušlšchjenje jeju proštwy, kotřejž wón jako Boži profeta jej pschinješe! Kač dnybjesche jeje wěra psches to rostcz! Šolna poniznosczze dzěšche wona k Heliaše: „Nětk ja pósnaju, so ty Boži muž by a teho Anjesa šlowo w twojim rcze je wěrnoscz.“ Haj, psches wěru běšche wona pschisčla k widženju Božej krasnocze. Ale tež sa Heliaša šameho běšche křobloscz jeho doměrjenja najnadobnišche płody měla: běšche wón tola hišczze jašnišcho hač prjedy šhonił, kač blisko je jemu Bóh se swojej pomocz; to drje je jeho hišczze bóle pošlylnilo pschecziwo jeho staremu njepšcheczelej kralej Ahabej, tač so wón s hišczze wjetškej křoblosczu jemu napschecziwo štupi. Wušlšchane modlitwy a šhonjene wupomhanja móža człowjeka twjerdže s Bohom swjasacz a jeho pošlylnja. Čzaťanje wudowy běšche jeje wěru pošlylnilo a jej k widženju pschepomhala. Kač je drje wona polna swojeho Boha była! Ča dobrota šbudženja wot šmjercze njeběšche tudy na žanu njedostojnu wuczisnjena. Kač wšokoz šchodženč běšche jeje wěra dozpila, s jeje šlowa k Heliaše widzišch: „Nětk ja pósnaju, so ty muž Boži by a teho Anjesa šlowo w twojim rcze je wěrnoscz.“ Šchtož je hdny pohladnył do Božeho knježenja, tón w nim šame šwětko, šamu hnadu a wěrnoscz widži. — Wly pač widzimy, so Bóh tón Anjes nam šbože kaž njesbože jeno k wuczisczenju šczele. Če czašny srudoby pač, w kotřechž nekajki dzěl našcheho šboža so nam wosmje, chzedža naš dopředka šwuczicž a pschihotowacz na tón wokomil, hdžež mamy wšchitko šemške wopuschczicž, na šmjercz. Čzłowjek dnrcbi pscheje wšchitke czerpjenje so na to šwuczicž, so šemške žiwjenje njeje to najwšchšche kubló, so pač je najhubjensche hubjenstwo wina. Duž mašch so šwětej wotrzej, w srudobje dowěrjenje wopokasacz, na Boha so twjerdže šaložicž, tač njebjěša namakasch. Šamjen.

K. w K.

Šchtož czini Bóh, je dobre wšcho.

Hdžž czisčczi czežke horjo cze
 We tpmle czaňnym hubjenštwje;
 Hdžž duscha jeno škóřžby šlyšchi
 A widži, kač so khorž tyszchi —
 Dha wopomů, luby šcheczžano:
 Šchtož czini Bóh, je dobre wšcho.

Ty rjeknjesh knadz: czař czeŝti je;
Mě, wón je poškoł mitoscze.
Nchiz kózdy, kiž Bóh sczele tebi,
Tež jeho wulka hnada debi.
Duž stroschtyn budz a wopomń to:
Schtóž cžini Bóh, je dobre wscho.

Rnjes Jesuř spasche we kódzi,
Wón w prawy czař pať wotuczi;
Tež nař wón njesabywa ženje,
Hdyž strach a nusa na nař czehnje.
Njech wíchor howri, njeboj ko:
Schtóž cžini Bóh, je dobre wscho.

Masch bédžicž ko tu s tysznosczu,
Se wšelkej nusu, se kmjerczu,
Dha s doměru a w sczećpliwosczi
Twať na Boha we wyřokosczi.
Wřmi, schtóž wón da, ko troschtujo:
Schtóž cžini Bóh, je dobre wscho.

Tych, kotrychž Bóh Rnjes lubo ma,
Wón huřto s horjom pokhořta:
Schtóž we duřchi pať wěru nořy,
Žnje róže, hdyž wón czeŝnje wořy.
Duž njeř kwoj kchiz, mój křeřeřzano:
Schtóž cžini Bóh, je dobre wscho!

K. A. Fiedleř.

Budžće kmiľni!

Miřkawřchowaj starschey bėřchtaj wumrjekoj a njeřtaj jemu niczo řawostajiloj hač bibliju a huřle. Čžitač duřchnje njemóžeřche, cžim lěpje hrajesche na huřlach. Někařka daloka čžeta jeho ř bebi wořa.

Řało přcheczelneho hólza mějachu jeho wřchtizy ludžo lubo; dořelž tať rjenje hrajesche a řpěwařche, bu na řchecžijnā a hořcžiny řasany, řo by tam kmořram a hořczom něřchto řahrať a řaspěwať. Š tym řebi někotry řjany řlěborniř řařluži.

Řař bėřche tež něhdže na kwařu hrať, a dořelž bu nož, tam přches nož wořta a w brožni na řłomje ležesche, jeho poř přchi nim. Řėdma bėřche řhwilku pořpať, wotuczi a řaťoscžazy hłóř wuřlyřha. Wón řtany a pohlada, ř wotkať tajř hłóř přchindže. Ř hlej, přched řhčžnyřmi durjemi řtaruřřka řónřka řtejesche, řo na řwóř křieschť řepjerajo řlepasche do duri a přochesche: „Móř řnyřto, wotewě řwojeř řtarej wozny. Mje je jara bolalo, řo ty, mojeho řnyřowy řny, mje njeřřy na kwař přořny; ty řy řo mje hařbowať, řo řny řhuda. Duž du w nožy ř tebi a čže přochu, dař mi něřchto wot tny drijebėncžłow, kiž řu ř twojeho řwjedženja řbntkne. Ša njeřřny dženřa niczo řėdla, hač řkóřku řucheho řhlėba, we wodže womacžanu. Ty wřchať řam wėřch, řo čžiscze niczo nimam, dořelž řny wřcho to řwoje twojemu řenuřjetemu naney přchepodať. Wo-cžin dha!“ Miřtó řo w domje njeřibny. Wořka móžnje buchasche. „Wočžin durje“, wona dale woľasche, „ja njemóžu wėricž, řo ř mėrom řpiřch, hdyž twoja wořka přched durjemi přořny. Šny dha řabyť, řo je čži twóř nan řasať, řo řa mnje řaracz? Řať dha móže řohnowanje do twojeho mańđelřtwa přchincž, hdyž hižom přeni džen ř tajřim hřechom řapocžnjesh?“

Řařch maľy Miřkawřsch bėřche to wřchitko řlyřchāl. Šnyřly jemu dla taľje ře řaťoscze do woczow řtupachu. Řapowľedku wocžinichu řo durje a młody hořpodať položi řřibu a řuř mjařa na přoh a řchcžowľasche: „Řow macže, něřto pať čžincze, řo ř dwora přchindžecze. Řařbujcze řo, řo tať w nožy po wřy wokoľo řařycze

a ludži ře řpanja budžicze; druhi řař pať mi řařo njeřchindžecze.“ Š tym durje řaprařny. Ša řtara řo řnyřny a hořze řnyřny řłafasche, Miřkawřsch teho řunja; wón padny na řolena a přochesche: „Luby Rnjesze, ty řy tajři bohary, řmil řo nad tej řtarej a woľřchew ju!“ Ř přchi tym jemu to řłowo do myřłow přchindže, kiž bėřche řebi řano domach ř Wořeho řłowa čžitať: „Derje řemu, kiž řo nad huřjentym řmili; řon Rnjes budže jeho wumóz w řnyř czařach; jemu řo derje pómđže na řwecze.“ Miřkawřsch njechasche dľje w domje taľkeho řuroweho čžłowjeka wořtačž, ř čžicha řa tej wobřtarnej řrocžesche, kiž pomaťku ř řwojemu huřdu džeřche. Šo bėřche řtara řpadnjena huřka; tam řo wona na murju řnyřny a dale řłafasche a řebriješche: „Luby Wořo, řchto něřto řapocžecž? Miřkaho na řwecze wjazy nimam, kiž by řo řochu řa mnje řtarať. Řle ty řy přajiť, řo tež řnyřty a wudowy řařtarasch, teho dla řwoje dowerjenje na tebe řtājam; njedaj řo mi řkařcž!“ Řa to Miřkawřsch nuts řtupi, kiž bėřche wot wonach wřcho řlyřchāl a rjekny: „Řon luby Bóh wař njewopuřchczi; to toľa w bibliji řteji.“ Ša řtara řónka řo njemaťo dživasche, hdyž teho řuřeho hólza ř tym přom přched řobu wıdžesche. Řon pať wotmolwi: „Řuba wořka, čži wařchi řu řlė nad wami čžinili, ja pať čžy wařche džečžo byčž a řo řa wař řaracz. Řow macže hižom moju řařkuřbu wot dženřniřscheho dnja. Šo budže na něřotre řyđenje dořahacz. Tež na dalřche njecham na wař řabyčž. Domėrcze řo Bohu!“

Řa to řebi taj dwař powjedaschtaj, řa řtara, řať je domachpřtana, řon hólz, řať je řejne řaťoscženje řlyřchāl a wıdžāľ. Hdyž Miřkawřsch něhdže na řchcžijnach abo kwařach hrajesche, přchinješke tej wozny něřchto řjėdži řobu, a wot řwojeje řařkuřby řej dořčž wudželomasche. Woře řohnowanje pať přchi nim czař řiwjenja wořta.

Řro a jadro biblije.

We řwjatyř piřmje je řjes dweľa najwařniřchi řchpřuch tamne řłowo řesuřowe na Miřodema (Řana 3, 16): „Řať je Bóh řwėt ľubowāť, řo wón řwojeho řenicžkeho narodženeho Šnyřna do řwėta dať je, řo bychu wřchtizy, kiž do njeho wėřja, řhubjeni njebyli, ale wėcžne řiwjenje mėli.“ Wřchetož řuřon řchpřuch w řebi wřchitke řaťoźkne wucžby řchecžijnāřteje wėřny wobřima, mjenujřy: 1) Wožu ľubojčž, 2) nařche wumóženje přches Řhřyřtuřa, 3) wėru, kiž řo řuteho wumóženja možuje, a 4) wėcžnu řbóžnowczž, kiž je nam řlubjena.

Šeho dla tež miřionarwojo, hdyž něhdže ř pohanam wo ewanğeliju řėcžecž řapocžinaju, řtājnje řuřon řchpřuch ř řaťoźkej řjeru, dořelž móža jemu wřchė najwařniřche wucžby přchisamknyčž. Ř na pohanow řuřto řłowo ř wjetřcha móžny řaczisčecž čžini. Řať tež řař w Čhinje miřionar řuřon řchpřuch w řchecžijnāřkej řyřkwicžny wucžita; duž na řene dobo řtarý Čhineřa, kiž bėřche řako hóřčž do řyřkwje přchisčol, ř ruřomaj řleřacz a na řemju řeptacz počža a řpěwařche a wřřtařche a čžinješche řaž by ře řamej wjeřelocžu rořom řhubiť byl. Wřchitizy řebi myřłachu, řo je woprawdže wowróniť a čžnyřchu jeho řyřkwje wuwjeřčž. Wón pať woľasche: „Ša njeřřny rořom řhubiť, ja derje wėm, řchto čžinju — ale to bė, řa čžimž řnyř hižom dawno pętať; te řłowa, kiž je řuřon řuřny muž řunje čžitať, řu řařam řa moju wotřobu, te čžinja mje řa najřbóžnowniřscheho čžłowjeka.“ Ř hlař, řuřon řchpřuch buřchu jemu durje do Wořeho řraľeřtwa.

My wřchať, kiž řon ř džečžatřtwa řem řnajemny, huřto w nim dale niczo wořebite njewıdžimny a haťle wjetřche njesbože nař řařo ř pómnazžu jeho řrařnowczze a jeho možy domjedže.

Řař přchedawať biblijom ř řtaremu dželaczerjeř řtupi a řo jeho woprařcha, hač ma toľa tež řaneje biblije domach. Řon rjekny, řo nima. Duž pať dýřbať řebi toľa bibliju řupicž, mėnjeshche přche-

datat. „Sa trjebam swoje pjenjesh ja nufnische węży“, starz wotmolwi. „Sa pał mam“, pschedawat dżesche, „sa Wasz runje to najnufnische,“ a pschi tym wotewri jenu swojich biblijom a czitafche, sčtož jemu runje do woczow padny, a to bę Jana 3, 16. Někto klinczesche tutemu sčedziwzei do wutrobny, kaž by so psched nim i rjanyym swonom swoniko, hylsh so w jeho woczomaj sybolachu a wón rjekny: „Saj, to je tola sawěscze rjany sčpruch“, a tuteho jenicžeho sčprucha dla žylu bibliju kupi.

Kurwjerch Bjedrich Mudy († 1525) da kebi wot swojeho duchowneho Spalatina tutón sčpruch i wulkimi pišmifikami na czornu desku napikacz a tu samu psched swojej woczzi na scženu powjefnyč. A wójwoda Ernst Bobožny i Gothy nrėjo wuwoła: „Tutón sčpruch ja sa tykaz swětom dał njebnch!“

Pubuj bližscho!

W rjanych horach italskeje jemje ležesche psched lětami klóschtr San Pelerino. Plódna rola, rjane sahrody, bohate winizy i njemu flufschachu, tał so mnichoyo žaneje nufny njemějachu. Sič abt bēsche pobožny muž a wjele šmilnosčje nad thorými a thudými čzinjeshche, tał so jeho wšchudže thwalachu. Nunjež bę jara starý, móžesche tola swój klóschtr w dobrým rjedže džeržecž. Sego klóschtriske mjeno bēsche Makariuf.

Naš thudy buril wo jeho durje klepasche; wón bu nuts pusččzeny a položil krašnu winowu kič na jeho blido i tymi flowami: „Gžesčzeny wótcze, tuta kič je najrjeišchi plódb mojeje winizy a i prašowanju sčkoda. Sa niččo lěpsche njewēm, hačž ju Sam dacž, psčtetož Wj scže najpobožnišchi a najdosťojnišchi muž žykého kraja a Wasche modlitwy šu sa naž thudnych ludži najlěpsche žohnowanje.“

„Wostajcže swoje thwalenje,“ Makariuf rjekny, to mohlo mje hordeho scžinicž, ja Waschu kič pał so džakuju; psčtetož starýmaj hubomaj niččo lufsche njeje, hačž wothłódbjenje i winom. Šladajcže, tał so lufy Bóh ja naž stara.“ Pschi tym swoju ruku na so klafnywšcheho bura položil a jeho požohnowa.

Hdyž bę sažo šam, hačle tał prawje na tón rjany Boži dar hladašche, so nad jeho rjanosčžu a wulkosčžu džiwajžy. Sorna bēchu kaž šlowki, brunowate a i módrinu podychane. Wón ju wobrocžesche, hladajo, hdže dhrbjal ju nacžecž, wšchudžom bę sčkoda. Duž jemu do myšlow pschindže, so bēsche w klóschtrje thorny mnich, runje wot czežkeje šymnizy stanjenny, kiž spochi na lacžnosčž storži; temu by ta kič strowišča byla, hačž staremu Makariufei! Wón šapšchimny swoju kič, thwatašche temu stanjenemu thoremu a džesche: „Tu, bratsje Marcžino, čži lufy Bóh postrowjenje pósczele, to dawa nowu krej a frutej woczzi, kaž Sonathanej, hdyž bę mjedu woptal. Bóh cže žohnui!“

Mnich Marcžin bę hačž i šylsam hnuty, wokolšcha abtej kromu jeho woblecženja a džesche: „Nał dobročžimny scže Wj, lufy wótcze! Tón Šnjesh, kiž na šudnym dnju kóždu kapku wodny, w šmilnosčži wudželenu, šaruna, čžyl Sam tež Waschu lufosčž šarunacz!“

„Wišcho derje“, Makariuf wotmolwi, „štaraj so jeno wo to, so škerje a lěpje sažo cžerwjenej lizy doštanjesh; to budže mi doščž šaplacženja.“ A pschi tym wotehdže.

Bratr Marcžin so nad tej rjanej winowej kičžu dodžiwacz njemóžesche; taštejše hiščežje widžal njebe; šorno pschi šornje a wšchitke jenaf wulke; to by sčkoda bylo sa Marcžina; někomu druhemu i nej wješele scžinicž, by lěpje bylo. Ma mēscže wsja wón kičž a džesche pomaku i klóschtra. Dellach wo wfy, w prěnej thēžžy thudy tkał bydešche, na šuchocžinu thorny a hubjenny. Š temu

šo wón poda a jeho w thłódku jachlo šedžo namača. „Šomhaj Bóh čži, mišchtrje Šrispinje, tał so čži wjedže?“ tał jeho mnich Marcžin postrowi. „Ach, šwjaty mužo,“ Šrispin wotmolwi, „hdy by jeno tón kashel njebył, a jescž tež niččo njemóžu, a i picžu niččo thmaneho nimam; hdy bhč tola škerje a lěpje wu-moženy byl!“ — „To šym šebi myškil, lufy mišchtrje“, Marcžin rjekny, a teho dla nješu čži tuto wothłódbjenje, to hižom šnješesh a Bóh jo čži požohnui!“ Š tutyymi flowami thoremu swoju kičž na klin položil a sčtapasche šažo horje do klóschtra.

Wbóh tkałž njewjedžesche, sčto prajicž; mējesche tu kičž thwalicž abo jejneho šmilneho daricžela? Šo dołhim cžaku so jeho woblicžo sažo přeni ras i wješelu scžahny. „To dhrbja moje džēcži tež widžecž, hdyž domoj pschindu,“ šam pschi šebi myšlesche, a swoju kičž na halosu žitronoweho sčtoma psched thēžu powjefny. Wšchitzny ludžo ju thwalachu a jeho džęcži so tež wješelachu, so něšchto wot njeje doštanu. W nožy pał, hdyž Šrispin na swojim ložu kashlowasche, jemu do myšlow pschindže, so šo tajki kralowški dar ja thudeho tkaža njechodži; tón dhrbjal něchtó doštacž, kiž by jeho doštojny byl. Šchto pał dhrbjal to hewaf bhčž, hačž šwjaty Abt Makariuf? Tón je thoremu Šrispi-nej hižom wjele dobrotow wopofašaf, so mohł jemu tež ras wješele čžinicž; jemu čžu tu kičž donjeshčž,“ šebi našch tkaž myšlesche.

A hlaj, rano šahe, hdyž so klóschtriske durje wotrhelowachu, tam hižom Šrispin štejesche a šebi i abtej žadašche. Abt šo mačo njedžiwasche, hdyž ta šnata kičž sažo psched jeho woczomaj ležesche. „Š wotkal dha šy tajki krašny plódb doštal, mišchtrje Šrispinje?“ šo abt praschesche. Šrispin drje najprijedy dawarja pscheradžicž njehasche, potom pał wotmolwi: „Wot bratra Marcžina!“ Duž tón pobožny muž swojej ruzy štyfny, i njeju pohlada a šo tačle modlesche: „Šnježe Božo, něłk daj šwojemu wotrocžkej w mērje wumrjecž; psčtetož ja widžu, so twoja lufosčž a šmilnosčž na šemi hiščežje hašla njeje!“ — Šotom wsja Makariuf teho tkaža a i nim i bratrej Marcžinej džesche, tam wšchitzny tšjo hromadže tón dar Boži wužichu. Rosšudžicž njemóžemy, sčto bu bóle wofšchemjene: jich čželo abo jich dušcha. Telko pał je wēste, so šo šwjecži jandželjo nad tutyymi tšjomi duščemi wješelachu.

Wšchelake i bliska a i daloka.

— Sažo je šo lufowany šerški wučer, knjes Šansel i Boschcz, psches nahku šmjercž minyl. Šsrjedu jeho na domojpucžu wot Budyščina Boža rucžka šaja a hižom našajtra rano wón we swojej domišnje wudhcha. Wón šo šwěru sa šerške wučenje w šchuli starasche a tehodla wobžaruje tež našch šerški lud jeho šažne minjenje. Wón bēsche šo w lécze 1861 w Šschitwčžizach narodžil. Š wučerjom je wón byl w Butezach, w Bórtu a někto dolhe lěta w Boschczach. Šeho čželo bu šandženu njedželu i wulkim wob-dželenjom na Tucherju w Budyščinje thowane.

— Wot pschichodneho lěta (1. haprleje 1913) šo w Šrusťej sa wučerjom nowy porjad drugeho pruhowanja šawjedže. Hačž dotal mējachu šo tele pruhowanja pschi šeminarach, kaž w Šakškej, hdžěž šo wšchitzny, kiž mējachu pruhowanje čžinicž, šendžechu. Wot pschichodneho lěta pruhowanšta kommišija do teje šchule, hdžěž ma wučer swoju šchulu, pschindže a šo tam w jeho šchuli wo tym pschekwēdcži, tał wón we swojej šchuli swoje wučerške šastojništvo šastaruje. A to je tež wēscže najwažnišche, šo wo tym pschekwēd-čžicž, tał wučer we swojej šchuli šteji. Duž je to wēscže wulke polěpschenje pruhowanškeho porjada a by pschecž bylo, so by šo tajki porjad tež w Šakškej šawjedł.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatonk
Zradny je.

Za staw spróony
Napoj móeny
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwał,
Swěrnje džěłal
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoń ty.

Z njebjes mana,
Njeh čí khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

Sserbske njedželske łopjeno.

Wudawa so kóždy kóbotu w Smolerjez knihicziščetni w Budyschinje a je tam sa šchwórtlětnu pschědplatu 40 pj. dostac.

17. njedžela po swjatej Trojizny.

Mat. 20, 20—28.

Myšle wulkeho krala daloko došahaja. Pšches kraje a čažny, pšches ludži a pšches wobstejnoscze wóczko tajkeho mózneho hlada, a jeho šylna wótzowšta, kralowšta wola spěchuje wschitko. Tak wón sbožownje knježi, a to wošebje, hdyž wón wschudze khmanych muži do praweho skutkowanja wě sapschahnyč. Jeho sastojnizny wjedza, kak sprawnje wón mēni, wošebje, hdyž wón pšchi kóždej sšladnosćzi prawe šłowo namaka. To psched nim jeno sprawnoscž wobsteji, a prošdna čzesć šo tu njebljščezi, hdyž jeno skutki płacza.

Tajki žadny wulki kral je Jesuž, jeno šo jeho kralestwo njeje wot tuteho šwěta. My dženska widžimy, kak Jesuž knježi, a šlyšchimy, šhto wón wo knježenju praji, wěšo wo knježenju we šwójim kralestwje, mjes šchesczijanami, w zyrkwi. Šena macž mějesche dweju šynow, a wobaj běščaj mjes Jesužowymi wuczobnikami, Šakub a Šan, Šebedejowaj šynaj. Wona šo š proštwu ša šwojeju šynow na Šnjesa Jesuža wobroczi, šo by jimaj přenje městno we šwójim kralestwje pschilubil. Wulka to macžerna luboscž, wulke naleženje, wulka wěž! Wěšče njeje kóžda macž, kotraž mějesche šyna mjes Jesužowymi šwěrnymi abo šamo mjes jeho wušwolentymi, tak ša to byla, š čemuž Jesuž čłowjeka wodži; něotra je šhnej šakasała, šo njeby ša Jesužom šchol, něotra jeho šwarila, haj šastorcžila. Ale tale macž, Šebedejowa mandželska

(abo najšterje wudowa), šebi psche wscho wyšoko wadžesche, šo jejnaj šynaj š Jesušej šlyšchescžaj. Wona šama do teho Šnjesa wějesche a wscho šbože ša šwojeju šynow wot njeho woczakowasche. Wona bě na dobrnym pucžu se šwójimaj šynomaj, wona je wschēm šarschim se šnamjenjom.

Alle macžerna luboscž lohžny mjesu pschekrocža, a nanowa luboscž šawěšče niz mjenje. Jesuž dyrbi tule macž wot-potafacž; wón jeinu wěru, jeinu luboscž widži, duž wón njepraji žane wótre ně, wón wjele bóle ju š luboscžu š pošnacžu teho, šhtož je prošyla, dowjedže. Tak Jesuž knježi a proštwu wotpotafuje. To je mile waschnje, blu-džazyh na prawy pucž dowjesč a jich š najšwěrnishemu šluženju se šobu šwjasacž. „Wy njewěšče, šhto wy prošncze“, praji Jesuž š tuthym šwójim najšwěrnishim pschiwišowarjam, šo by jim na to š rozpominanju dał, šhto to reka, š Jesužowemu bofej postajeny a powyšcheny byč. „Móžecze wy tón šhelich picž, kotryž ja picž budu, a šo dacž šchecžicž š tej šchczenizu, š kotrejž ja šchczeny budu?“ tak wón šo jich woprašča; a jich šwěrne, pošne „haj“ wěšče š wutrobny pschińdže. Pšchetož Šětr a tutaj dwaj bratraj, tuczi tšjo běchu mjesje wschitkimi wuczobnikami najbližšcho š Jesužom šwjasani. Šakub je pschi šwójim „haj“ wostal hacž do šnjercze psches mjecž, a Šan, šo-tremuž Jesuž na šchizju šwoju macž dowěri, je tež hacž do kónza šwěrnny wostal; jeho šczenje temu Šnjesej dusche dobywa hišcže dženknišchi džěń, wošebje psches wopišo-wanje Jesužoweho čžěpjenja a wumrjecža.

Ša dwoje waschnje Jesuž škóncžnje žadanje macžerje

a jejneju šynow rasnje wotpowasa: najprjedy jeno k tutym tšjom wošobam džesche, so pola Boha steji, komu chze přenje měštno we šwojim raju pšchihotowacz, a potom, pšchede wšchittkimi wuczobnikami wo możnych a wulkich knjejach rěčesche, kotšiz nad ludami knježa, a wuwola: „Tak pač njedyrbi mjes wami bycz!“ A nětko wón, kiž chzysche wšchittkim šlužicz, šwoju krašnu wuczbu wo šluženju poda: „Chze-li schtó mjes wami možny bycz, tón budž wašch šlužobnik. A schtóž mjes wami chze wošebnišchi bycz, tón budž wašch wotrocžk, runje jako cžlowjeka šyn njeje pšchichoł, so by šebi dał šlužicz, ale so by wón šlužil a dał šwoje žiwjenje k wumozženju ša jich wjele.“ Čžujesč, kač dyrbi cžlowška hordosč žo pod tutymi šlowami šlamacz? Wjele jich je, kotšiz to njeczuj. Šnjejštwalacžne bamžištwo pač je pšches tute šnješowe šlowa wošebje šudžene. Tak rucze hačž wone to jeno čžuje, dyrbi špadnyčž, so by Šesufš šamlutki k knjesom w zykej zyrtwi byl a by knježil pšches nješebicžiwu šlužbu šwojich wěrjazyč.

Šlužicz, škutkowacz, šwjatu wěrnošč a niz cžlowške šaknje bjes bojosčže pšchipowjedacz, šwěru žyke žiwjenje po nej šložicz, to wuczinja možneho, wošebneho muž. Čžesčže a pšchipošnacža tajki njeje potrebnj. A šwoje džecži wón k hordosčži a čžesčelatomnosčži njewočehnje, ale k ponižnosčži, w kotrejž bychu druhim bóle wobdarjnym džecžom přenje měštno popšcheli a Boha čžesčžili, kiž ma móž powyšchecz a ponižecz, pšchod kotrymž pač šwěrnosč nanajwjšchšo placzi. „Schtóž žo šam powyšchuje, tón budže poniženj; a schtóž žo šam ponižuje, tón budže powyšchenny.“ Tak je woprawdže. To widžišch w cžlowškim žiwjenju wšchudže, to widžišch na šwěrnjch, dušchjch ludžoch, to widžišch na Šesufšu a na jeho šchizju. Kač wón knježi, tón wyšokwi kral a knješ! Wny pač móžemy jeno šlužicz. Mějmy doščž na tajšim šluženju! Šamjeň.

T. w B.

Ponižnosč.

Štob: Čžin, Šnježe, so mnu taž hačžesč —.

Pucz Šesufšowj dele dže;

A ty chžesč k wyšokosčži? —

Ně, wšdamaj ty žo hordosčže,

Móž njedaj nadutosčži.

Čžesč k Šchryštušom ty k njebju hicz,

Dha dyrbišch tón pucz nastupicz,

Kiž wjedže k šlužbam dele.

Tež wón je pšchichoł šlužicz nam,

Šso ša naž ponižowacz,

Šo domjedł naž by k měštu tam,

Kiž chze nam pšchihotowacz.

Š nim přjedy dele do doła,

Šdžež bydli šchizž a njehoda,

Tón pucz naž k njebju wjedže.

Šaj dele, horde myšle wšchě,

Precž, wšchitke naduwanje!

Bycz ponižny, kač Šbóžnik bč,

Še rjenšche šwoblekanje.

Wóž woczž, dele šložtej žo,

Wóž hordym steji napschecz,

Ša ponižnych ma hnadu.

Tež k šlužbam dele k rukomaj,

Tu šhudži bratsja steja;

Šich šchew, jim k nuy wupombaj,

Njecz k tobu k njebju džēja.

Šaj dele, moja wutroba,

Dha Šbóžnik w tebi bydko ma;

Kaž dym čžesč šwěta šoňdže.

A dele njecz tež k tobu dže,

Ty moje čžělo čžakne;

Šow k proča žy a wot pšchycžže,

Tam junu budžesč krašne.

Duž pšchey šej dele do rowa,

Wšchak k njeho, hdyž Wóž hnadu da,

Ty šoňdžesč k njebju horje!

K. A. Fiedler.

Šlužba pšchod woczomaj.

Šnath jendželski předač Špurgeon (wupraj: Špördsch'n) powjeda: Něhdy mējach roščęženje k pšchetupžom. Mjes druhim tež na jeho šastojnikow k rěčam pšchidžemj. Tón knješ mje pšches šwoje wobšchěrne pšchetupške rumy wjedžesche. Wšchudže namafachmy a wopušchčžichmy tych wšchelach tam postajenyč, mužškich a žónške, w polnym džěle. Nětk mje tón pšchetupž k jěšdnyš stolom do hornjeho posthoda do maleje štwy dowjesy. „Tu je džěra k šhadanju“, wón džesche a mje k naprawje dowjedže, k kotrejž móžesche wšchitko w delnim posthodge najlěpje wobšedžowacz, bjes teho, so budžišche šam někač mohł phtnjeny bycz. Šchto widžach? Najwjazny tych, kiž bčchu přjedy tač pilnje džělali, žyke ničšo njeczinjachu. Wo pišanju a pšchihotowanju tworow njebšche ničšo wjazny phtnyčž. Wjele bóle žo šmējachu, žortowachu, šamo k papierjanym šchlebjerdkami šo mjetachu a druhe pšhle čžinjachu, kiž bychu žo jeno dych a dych se šastupjenjom šupowarjow pšchetorhnyše.

Šdnyž bčchmij šhwilu pšchihladowakoj a pšchipošluchakoj, žo šašo do delnjeho ruma wrócžichmij. Šako žo čži šmjeczžy a škškarjo šwojeho knješa dohladachu, k tajkej nušnotu a šhwatniwoščžu džělachy, kač bychu pilnosčž šama byli. Wšchi božmjeprajenju pšchetupž prajesche: „Nětk šcže mały wobraš wo šlužbje pšchod woczomaj, ludžom k špodbajnju, wohladali.“

Mi bšche to jara powuczaze, k molom tež hološne. Mjes tutymi jeno k woczomaj šlužazyami bčch k šwojej želniwoščži tež někotrych wohladal, kiž bčchu mi derje šnacžži a wot kotrychž budžič nšchto lěpsche docžalal. Ša šebi myšlu, tole šrudžaze šhonjenje budžišche mi šalutowane wostalo, hdy budžichy tamni to japoschtošle šlowo pšchod woczomaj a we wutrobje měl: „Šošluchajče šwojich čžělnjch knježich, niz jeno se šlužbu pšchod woczomaj, jako cžlowjekam k lubošči, ale jako wotrocžžy Šchryštušowi, a wěšče, žo wy temu Šnješej šlužicže a niz cžlowjekam. (Čfes. 6, 5—7.)

Šlyto ša špokojnosč.

Wjedrich Wulki šeldwebla, kiž mješesche dobrn wutrobu a tež šwóž mjecz trjebacz wjedžišche, ša wšchka powyšch. Tón pač žo pšchistojnje džakowasche a krala prošesche, žo šmél wostacz, schtóž je. „Tajka špokojnosčž!“ kral wuwola, „njekmč bjes džāla wostacz“, a pušchčži teho šeldwebla k woješške šlužbje, postaji jeho ša wšchšchego žlonika we šwojim hrodže a špožčži jemu mjeno „leutnant“. Wjěšely nowy žlonik do šwojeje šlužbje čžehnišche a ju pilnje a šwěrnje šastawasche. Šle hižom ša dvě lčče wón

wumrije a žonu a džeci we wulfej nusy a tysznoſczi ſawoſtaji; pſchetoż pjenjeſy njebeſche ſebi pſchi ſwojej ſwěrnosczi nahromadzil.

We ſwojej nusy džeſche wudowa krala wo pomoz proſyje. Kral ſo rad ſwojeho ſwěrneho ſkłodnika dopomni, a žonje papjerku napiſa, ſo by ſ nej na kaſſu ſchła. Žona wuhlada, ſo na nej kaſane ſteji, jej 50 ſłothych wuplaczic. Wona ſo wuſtróža. Kral widzi, ſo ſo jej něſchto prawe njeida a ſo ju praſcha, ſchto by ſebi hiſhcze žadała. Wona paſ wotmolwi: „Anjeſ kralo, wy ſeže ſo pſchehladali; taſ wjele ja tola docžakała njeiſym.“ — „Pravje macze.“ kral pſhecželne wotmolwi, „ja ſym ſo pſchehladał.“ wa papjerku ſaſo, ſhdny ſo, na nej něſchto porjedzi, da ju tej žonſkej ſaſo a rjekny: „Nětko paſ je pravje, taſ woſtanje!“ Žona ſ wolóženej wutrobu na kralowſku kaſſu ſhwata. Ale taſ ſo džiwaaſche, hdyž tam na kralowſke piſmo pohlada! Nětko džě tam piſane ſtejeſche, ſo dyrbja jej hnydom 100 ſłothych wuplaczic; a taſ dołho hač budže žywa, dyrbi kóžde lěto 100 toler doſtač. A na kónzu ſtejeſche: „Pſchi tym paſ nětko woſtanje, to je pravje! Bjedrich.“

Sserbam.

Esó, ludo ſerbski, dopomní
Slych čašow ſaſtarſkich;
Dobít ſwojich wótzow wopomní,
Schto njeſbože bě jich.
Zim ſrudne roſdwojenje
S najwjetschej ſchłodu bě:
Ssmjercz, horjo, ſahubjenje
Splah kóždy ſa to mě.

Tež dženk ſmy roſdwojenj
Pſches wěru, ſtat a rycz,
A takle roſſchčěpjeni,
Kaſ čže to ſ ſbožu tyč?
Nam wótcziniſtwo ſ tym hinje,
Naſch narod čžerpicz ma,
Esó ſerbska ſemja minje,
Něcz mrěje macžerna.

Duž njech ſo Sserbjo čžujmy
A hajmy wótcziniſtwo,
Esó ſwěrnje podpjerujmy,
Kčžej naſche bratrowſtwo;
So Bóh naſ Sserbow ſtwori,
To wjaſaj wutroby,
Dha jednota ſo hori,
Duch budži narodny!

Żedyn ſerbski wótczinz.

Stare ſpěwaſke.

Wo wſy běſche pſchehadžowanje bylo. Starſy, hódnny kowaſr bé ſemrjel a dokelž žanſych pſchuwuſnych njemějeſche, bu wſcho jeho ſawoſtajeńſtwo po jeho woli ſ lepſchemu wjeſnych ſhudnych na pſchehadžowanje pſchedawane. Kupzy wječzor do wſchěch bokow le ſwojimi natupjenymi wězami domoj čžehnichu. Tež wjeſny wuczeſr bé na awkziji ſobu byl a nětko pomału po dróſy ſ ſchuli ſtupaſche. Tam jeho tež jedyn pſcheſczahny, kiž na karje kupjene poſleſhcžo wjejeſche.

„Dobry wječzor, kijeſ wuczerjo, ſeže tež něſchto kupili?“ „„To ſo wě,““ jemu wuczeſr wotmolwi, „„a to wopradowžiti poſkad.““

„Duž połažče tola!“

Wuczeſr pomału do ſaſa hrabny a ſtare ſpěwaſke wuczeſe. „„To je tutón mój kupjeny poſkad.““ Tamny ſebi te ſpěwaſke wobhladowaaſche. Běchu to ſtare knihi, jara trjebane, ſwjaaſt jeno hiſhcze na ſłabej nitzy wiſaaſche, a wſche teho běchu ſaſojte. S hlówu tſchaaſo je wón wuczerjej ſaſo da a ſebi ruzy wutře: „„Ale tajke ſtare knihi, ſchto dha na tych macze? A taſ maſane a ſaſojte, kaž by ſtary kowaſr na nich wiſał!“ — „„Runje teho dla,““ wuczeſr rjekny „„ſu mi tute ſpěwaſke taſ wažne. Wy drje kowaſrja bliže ſnali njeiſeže? Ně wſchaſ, wy hiſhcze dołho wo wſy njeiſeže. Duž čžu wam něſchto wo nim powjedacz.““

„„Tutón kowaſr, kiž je nětko taſ ſamlutki wumrjel, mējeſche pſched lětami wulku ſwóibu, žonu a 5 pěknych, ſtrownych džěczi. Duž jemu ſa tſi dny jeho mandželſta na ſahorjenje pluzow wumrije. To běſche ſa njeho čžeke poraženje, ale nětko ſo wón ſwojich pjecz džěczi troſchtowaſche, te běchu jeho žyſe ſbože. Taſ ſo tſi lěta minyhu. Duž jemu ſa tſi njedzele wſchě jeho pjecz džěczi na diſteritiſ wumrjechu. Ža ſym tehdom woboheho muža huſczkiſcho wopntował. Wón běſche wſchón kaž bjeſ roſoma a mējeſche myſle, ſo ſameho ſkónzowacz. Kaſ, hdyž jemu čžert radžeſche, ſo by ſebi ſchtrnſ wokoło ſchije ſadžernyſ, bě jemu, kaž by hlóſ ſaſklyſchkał: „Pſchimaj ſa ſpěwaſkimi!“ A to je wón na mējeſe čžinił. Někotru žyliczknu nóz je wón pſchi ſwojich ſhěrluſchownych kniach pſcheſhdał a płaſał a proſyl a w nich ſkónčnje mōz namakał, ſwój kiſkiž njelcž. Lěta dołho je ſo w nim jeho wěra ſ dwělowanjom bēdžika. Huſto, hdyž by pſchi ſwojim džěle byl a ſo ſaſo ſwojeho woſhamocženja a wopuſhcženja dopomnił, by jemu taſ čžečko bylo, ſo by hamor do boſa čžihnył a do iſtivy ſchol, tón abo druhi troſchtny ſhěrluſch ſebi wucžitacz. Duž dha je potom ſwoje ſpěwaſke ſebi ſobu do kowaſrje wſał a je wotewrjene porno ſebje položił. Hdnyž by jeho ſaſo ſtyſt ſajecz čžył, trjebaſche jeno na boſ pohladacz a ſebi něſchto ſchtuczkow ſa troſcht wucžitacz. Hladajče jeno! Tu dołho ſa troſchtynymi ſhěrluſchemi pytač njetrjebam. Hdžež je wſcho čžorne wot jeho ſaſojtych porſtow, tam wěječze ſhěrluſch: „Ach, porucz Bohu ſwěru“ abo „Schtož čžini Bóh, wſcho dobre je“ abo „Žunu, žunu dyrbi to“ ſteji. Duž ſym ja nětko tute ſpěwaſke ſa 10 np. kupil. Ža wam pražu, ſ 1000 tolerjemi njebhychu tute knihi hiſhcze ſapłaczene byle. Čžitacz ja w nich njecham, jeno na nje hladacz čžu, ſo bych pſchezo tajkeho nēmeha napominarja ſ dobremu pſchi ſebi mēł.“

Takle wuczeſr rěčjeſche a potom tamnemu pſchi roſžohnowanju ruku da. Tón paſ njebē ſa dołho wjažy do tajkich hłubokiſch myſlow ponórijeny domoj pſchiſchol, kaž runje tutón džēń.

Jednorocż.

Wſchitzy ſwjeczi maju to jene na ſebi, ſo ſu jednoreho waſchnja. Žeſuſ ſam we „wotrocžtoſkim ſhtalcze“ ſhodžeſche a ſebi wot ſwojich wucžobnikow žadaſche: Njeměječze ani ſkoto ani ſlēboro ani pjenjeſy we ſwojich móſchnyach; ani wacžoka na pučž ani dvě ſutni, žane čžrije ani kija. A taſ jednorſy a ſhudny je najwjetschi wſchěch japoſchtowoł, ſwjaty Bawoł, był! Poſdžikiſcho wſchał ſu ſebi ludžo ſ ſhudobu čžyli ſbóžnoſež ſaſklyčic, a tehdy je někotryžtuli „ſwjaty“ ſo pſche wſchu měru poſečil a ſymu mreł. To wſchał bě tež pſhecžitwo ſhryſtuſkowej woli.

Dženſniſchi džerń paſ ſtrach ſ napſhecžiwneje ſtrony hroſy, ſo ludžo rad to ſwětne bóle haja a wužiwaju, hač je ſa nich dobre. Duž čžemny na mužow dopomnicz, kiž ſu wjažy džělali hač druſy a ſu, ſchtož jēdž a draſtu naſtupa, jara jednoreho waſchnja byli. Kaſ bé tola Luthar ſ mačo ſpočojom! Melanchthon, kiž bé wſchēdnje ſ nim žiwy, wo nim takle piſche: „Luthar by mačo jēdł a pil, taſ ſo ſym ſo huſto džiwaał, dokelž tola po čžěle ſłaby ani mały njebē. Ža ſym widžal, ſo by ſo ſa žyly džerń huſto ſ kuſt

Kak na předowanje poslušasch?

chlěbom a jenym jerjom spokojiť a to druhdy wjazh dnjom sařobu.“ A Melanchthon šam do tutych jednorych ludži šlušesche. Hižom jako studenta je wón husezšicho šwoju lěpšicu jědž študemu towaršchej dať a šam se šnadnišchej sa lubo wšať. Chyzšche jemu pošdžišcho jeho mandželšta ras něšcto lěpšche t jědži dacž, dyrbjesche to t lěscžu cžinicž. Božidar Šliedner, sałožer ewangelskeje diakonije, je teho runja šam sa šo malo trjebať. Wón njeby cžećpiť, šo bychu jeho džěcži sa blidom hdy na jědži něšcto wustajeli; jeno běrnj šmėdžachu šhwaličž.

Šedyn t najwadžnišchich nadawkow sa štaršchich je teho dla, šo bychu šwoje džěcži tež t jednoremu žiwjenju džerželi. Wošebnje wocžehnjene džěcži pošdžišcho žadyn cžlowjeť trjebacž njemőže, a tajke džěcži maju pošdžišcho jene hórke šhonjenje po druhim cžinicž. Wučerť bė ras se šwojimi šhulskimi džěcžimi wulět cžiniť. Šorkach na horje wšchitžy wotpočžowachu a pšchi tym šwoju šwacžinu wužichu. Wšchelake džěcži mějachu něšcto malo wina šobu a chlěb a zaťtu, t mjašom pošladženu. Štaršchi bėchu jim to wšcho šobu dali; pšchetož tute džěcži bėchu t bohathy burskich domow. Mjes nimi paš bėšche tež knježi šyn, mladny hrabja. A hlej, tón je šwojeho makeho wacžola jeno kručž šucheho chlěba a dvě jabluczžy wucžezže, kiž bėšche jemu jeho macž šobu dala. Wón mějesche bjese wšchitkami džěcžimi najšchpatnišchu jědž. Wučerť to widžesche. Wón drje ničžo njeprašesche, pšchi šebi paš myšlesche, šajtu mudru macž ma tola mladny hrabja! „Ta wě, šchto je džěcžom najbőle trjeba.“

Malj hušleť.

Bėšche njedaloko Šürnberga — tať hrabja Šinzendorf powjeda — a mój wős po horje horje pomalu jědžesche. Ša bėch t wosa wustupit, šo bych šonjomaj pošbžit. Duž te mni malj hólčež štupi, kiž mějesche prošchěrški měch nad rostorhanym pješlom wišajšo a bėšche w šožanyh, jara šlatanych šholowach a bohž. W ruzžy mějesche hušle a te mni rjekny: „Dowolicže, hnadny knježe, šo Šam malu pėšnicžku na hušlach šahraju?“ Ša bėch runje šam do šwojich myšlow hluboko šanőrjenj a na hólčeža dale nješedžbowach, tola paš do šafa hrabnyh, šo bych sa malym pjenježkom pytať. Šdnyž paš nětko wucžehnjeny pjenješ džěscžu podach, do šajneju, módreju wocžow hladach a mi bė, kaž by džěscžowa dušcha wolała: „Pšj te mni a pomhaj mi!“ Šólzej dach na to šadžělacž; wón hrajesche, šchtož bėšche šebi na hermankach wotpošlučah.

„„Wőžesč tež,““ šo jeho nětko woprašchach, „„duchowny šhěrlušch?““

„Šaj,“ hólž wšchón wješelj wotmolwi. Wón sa šwojimi hušlemi pšchimny, šo by je hložowal; pšchetož duchowny šhěrlušch chyzšche wón na derje hložowanych hušlach hracž. A na to hrajesche hłbš: „Budž cžesčž a šhwalba Wješišcnemu.“

„„Wőžesč tež,““ šo jeho nětko woprašchach, „„tši artikle t hłowny?““

„Šaj, te tši artikle, Bože džěšacž šasnje a šwjaty wőtčenasch.“

„„Wő, dha mi wšcho to špėwaj,““ ja rjeknych.

Ša měšče mi wón šasnje a artikle špėwasche a mi pšchi tym prošče do wocžow hladasche. Šdnyž paš na wőtčenasch pšchindže, hušle pšchəd šo na šemju pošoži a mēžu pódla nich, šlykny ruzžy a špėwasche t pošhilenej hłowu nutrnje šwőj wőtčenasch.

Šdnyž ja tole — tať Šinzendorf dale powjeda — widžach, Šoha prošchach, šo by mi tuteho hólžowu dušchu dať, šo by šo sa Š a došyla. A Šóh moju proštwu wušlyšcha. Šón hólčež je šo mnu domoj cžahnyť a bu pošdžišcho organista w Šernhucže. Šeho mjeno bė Šobias Šriedrich. Wón je tam lėtdžekatki doľho t wulkemu naktwarjenju wošadnyh pišchčezele hrať.

Šranzowški kral Šudwig XIV., šotrehož wopomnjecže wšchat runje rjane njeje, chyzšche tež ras we šwojej wčžipnošči šlawneho předarja Šassollona šhyschecž. Wšchitžy šebi tuteho předarja šhwalachu a jeho mjeno bėšche we wšchěch rcže. Šdžez bė wón předowal, tam by žyrtej pošna byla. Tež na krala jeho předowanje hluboki šacžišchecž cžinjšche. Šo předowanju šebi teho předarja t šebi šašesche a t njemu rjekny: „Ša šym hižom tať někotreho předarja na klězžy šhyschah a bėch t nimi spokojom; dženska paš, hdyž šym Šasche předowanje šhyschah, šym jara nješpokojny šam se šobu!“ Tajke dyrbjate wšchě předowanje byčž. Šo njeje sa nješhwalba, hdyž šo wone ludžom lubja. Šedny nješšu podarmo džeržane, hdyž šu ludžom wocži a wutrobu wotkryłe a jič t pošucže domjedle.

Jandžel.

Šišchəd wjazorymi lętami wumrje lėkar, kiž bėšche w Šütlandže šwoje šydlo měť. Šutón lėkar bėšche husezšicho štraschne operazije šbožownje wuwjedowal, šotrež bėchu lėkarjo ša njemőžne džerželi Šle ženje šo na žanu šajku operaziju pošad njebj, přjedy hacž njebudžišche tu wěz do Šožeje ruki pošožit. Šeho dla šo Šóh jeho džělu radžicž dawasche a tež nad jeho žiwjenjom štražowasche. Šusto mějesche wón w cžėmnej nožy wot jeneje wšy do druheje jěšdžicž a pučže bėchu t džěla šhėtro hubjene.

Ras w nožy bėšche tež šašo na dompučžu wot jeneho šwojich šhoryh. Wős dyrbjesche pšches hluboki pučž, kiž bėšche tať wušti, šo mõžeschtaj šo t wulkej prošu dwať wosaj wobeńcž. Šrunje hdyž bėšche lėkar we šwojim wosu na tutym hlubokim a pšchi tym nahlym pučžu, wobrocži šo pošoncž wšchón wuštrőžany t šwojemu knjesej a rjekny: „Šnjes lėkarjo, tam na pučžu jandžel štěji a na prawy šoš pošasuje.“ — „„Dha wobkėdžbuj to,““ lėkar t měrom wotmolwi, „„a džerž šo na prawizu.““ Šėdma bė šo to štało, dha po nahlym pučžu dele dwať špłšchenaj šonjej t cžėžkim wosom cžėrjeschtaj a nimo lėkarjoweho wosa ššėlišchtaj. W bližšchim wofomiku bėšchtaj paš tež hižom nimo, bjese teho šo budžišchtaj žaneje šchtdny nacžinikoj byloj. Budžišche lėkarjowy wős wošbredž pučža wštal, by to lėkarjowa šmjerčž byla. Džiw Šožti paš bėšche štrach wotwobrocžit.

Šať wě Šóh hišchčže dženska tyčž šwojich šwarnowacž.

Wšchelake t bliska a t daloka.

— Šutoru 8. oktobra budže šo šwjedžen ša šnutsšowne mišionštwo we Wőšlinku šwjecžicž. Šopolodnju 1/2 smėje šo šerbšte a w 1/4 hodž. němšte šwjedženške šemschenje. Wny lubnyh Ššerbow hižom nětko na wadžny šwjedžen šedžblinnyh cžininny a na to dopominamy, šo šo šwjedžen šnutsšowneho mišionštwa wot našcheho šerbšteho šowarštwa ša šnutsšowne mišionštwo ša doľhe lėta w tamnej wokolinje šwjecžit njeje. Šnutsšowne mišionštwo čže nať dopomnicž na našchu pšchijšlušchnocž, šwojim šbratram a šotram, kiž šu w hubjenštwe a duchownej nušy a štrachocže, pošhacž w Šesujšowej šamaritiškej lubošči. Duž, lubi Ššerbja! pšchindžeze do Wőšlinka, šwoje wutroby šahoricž ša šwjaty štutł pošhazeje lubošče ša bližšchego, poš šlowach našcheho Šnjesa a Šbőžnika: „Šchtož šče wy cžinili jenemu mjes tymi mojim najmješšchimi šbratrami, to šče wy mi cžinili.“

— Ššrjedu 2. oktobra wjeczor smėje šo šerbški špėwanški šonzert w Šudžščinje w šrönje. Šo doľhej pšchěstawžy budže šašo šajki šwjedžen našchemu šerbštemu ludej lubje witany a nadžijomnje derje a bohacže wopytany.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatonok
Zradny je.

Za staw spróeny
Napoju móeny
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłas
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoń ty.

Z njebies mana,
Njeh éi khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew ée!

F.

Sserbske njedželske łopjeno.

Wudawa so kóždy šobotu w Smolerjez knihicziščetni w Budyščinje a je tam ja ščtwórtlětnu pschědplatu 40 pj. dostacž.

18. njedžela po šwjatej Trojizy.

Psalm 42, 2. 3.

Šwoje žně šmy džerželi; a kóždy, kiž je wontach na šwojich polach, kufach a sahrodach džěłal, wě, kajki bě to lěťša sa bura wošebje čěžki čaš, hđžež husto džěń wote dnja k njebjju hladajo na Bože šłónczko čaťasche. Šak běšche to tola loni runje na wopak! Šakja běšche to čžopłota a horzota, šakja šuchota! Šaj, tehdy šhonichmy, šakje mózne čželne požadanje móže tola lačžnosčž sa čžłowjeka byčž. A to wě hiščeže lěpje, kiž pod horžymi šłóncžnymi pruhami Afriskeje semje pucžuje. Šak wješeli šo na žórko, hđžež móže šwoju lačžnosčž štajicž! Abo ranjeny wojak na bitwiščežu ležo: šakje požadanje ma po jenicžkej krjepzy šymneje wodny! Wo šakjej móznei lačžnosčžej rěčži tež wobraš našcheho tekšta: jeleń, psches hory a doły honjeny wot špěšchnych hajnikownych pšow, kiž je šłóncžnje šwojim njepšhecželam po dołhim napinažym bėhanju wucžetnył, jačli po šymnej wofšchewjazej wodže.

Ale hiščeže wjele móžnišche požadanje, dnžli tutu čželnu lačžnosčž, šnaje tola našcha dušcha. Šakje je to požadanje? Ššalmišta praji: „Moja dušcha šdychuje, Božo, k Tebi“, a pobožny Augustinus to šak wupraji: „Ty, Božo, šy naš k Tebi štworil a našcha dušcha praweho mēra njenamaťa, doniž njewotpocžuje w Tebi.“ By tež něchtó wščitko mēł, ščtož čžłowjekojo šebi na šwěčže žadaju, šemške kubła, domjaze šbožo, wješelosčž a radosčž w powolanju a škutkowanjju, čžesčž a dobre šławne mjeno, to wščitko tola njeby

dušchu dospółnje špokojilo; w njej wostanje hluboki štyšš, šo pyta a žada po něčžim lěpšchim a wjetšchim, hačž móže nam tuta semja pošćicžicž.

A k temu pschihadžeju w čžłowškim žiwjenju hiščeže wošebite našhonjenja, hđžež šo tuta lačžnosčž dušche wošebje hiba, čžasny horzoty a čžopłoty.

Ššwojba našcheho psalmišty bėšche šławna ššwojba džěčži Šorah, kotraž mējesche hižom wot ššarych čžasow ššem psalmowe ššěwanje we ššwjatym Šerusalemškim templu wobštaracž; ale jako našch psalmišta tutón 42. psalm ššěwasche, dnrbjesche š nekajšewe pschicžiny wot njepšhecželow pschěščžehany ššwjate mēšto wopušćicžicž a w pušćinje pschěbywacž. Šak je tež našche žiwjenje husto ššak pušćina, hđžež žana kwěťka wješelosčže njekčžejše, žane ššelene mēštno wofšchewjenja ššo njepokaže, žane žórko trošchtowanja njebėži a žana palma praweho mēra njesteji. Šak wššelata je tola tyšchnosčž tuteho čžasša! Ššow jedyn lēta dołho, haj čžasž žiwjenja ššhorý leži, ššebi a druhim čžęža, tam druhi wo ššwojich najlubšich a najbližšich žaruje a ššes ššylšami na ššwoje něhdušche ššbožo ššpomina; ššow ššo jedyn rudži dla domjazeho njepokoja, tam druhi dla njeporadženyh džěčži; abo ššakšo druhi njewě, šš wotkal najnušnišchu potřjebu bracž, runjež džěla a ššo próžuje ššak derje hačž móže. Ššotom pschindže šštyšš na naš, ššo šškoržimy a ššdychujemy; potom ššhonimy: „Mojej dušchi čžže ššo picž po Boshy, po tym žiwym Boshy.“

Abo tež ty mašch ššak psalmišta njepšhecželow, ššy šš nekajšewe pschicžiny, ššnadž runje ššwojeje wěry dla, wot

drubich hidženy a pšehščěhany, mašch čžerpicz pod sľošczu
 řobucřlowjekow, so pola nikoho praweho sľošmjjenja nje-
 namakařch, — njesdychuje w tajkich cžafjach twoja duřcha
 po Bořny?

Ale najhľubřche požadanje po Bořny pščińdže na
 duřchu, hdňž ju cžeža nařchich hrěchow cžisćeři, hdňž cžujeřch,
 kař njeňodny wřcheje Božeje dobřocřiwosće řny, kař pšchezo
 ř nowa řařo stare hrěřchne wařchnje w tebi móż dostawa,
 runjež řo w prawym řichescřijanřkim řhodźenju řa Bohom
 próżujeřch; nihdy řpokojom ře řobu njebudžesćh. řaj,
 potom w tajkich cžichich řwjatyřch hodźintach ma twoja duřcha
 prawu laćžnosć a hľodnosć po Bořny a jeho prawdosćeři:
 twojeř duřchi cže řo picž po Bořny. řrawe požadanje po
 Bořny, prawa laćžnosć je řtarořcz řa duřchu a žane hrěmjo
 njeje tař cžežke, kař hrěch, žane tař wjele borořče a řtyřka
 njeačžini. řdže dha cžeřch řo we řwojim hrěřchnym
 řtyřku wobrocžicz, řo by jón wotbyřł?

Wotpocžint a pokoj njeamakařch řa řwoju laćžnu
 duřchu nihdže, řhibe pola najřwěrnisćeho pšhecžela řwojeje
 duřche. řhwataj ř njemu; njeřhľyřchisćh, kař lubosnje cže
 ř řebi woľa: řřchińdžcz řem ře mni wřchitzny, řiž řpróżni
 a wobczęzeni řcže? řaj, derje nam, hdňž nařcha laćžna a
 hľodna duřcha potom pucz ř pravemu žórku wě a namařa,
 hdžez budže dořpoknje nařhczena. řřchezo bóle dyrbimny
 řo potom ř temu pšchibľiřowacz, řiž móřesće wo řebi
 prajicz: „řčtož řo teje wodny napije, řotruž ja jemu dam,
 temu řo wěcznje picž njeřechze.“

Cžim wjeřcha nařcheje duřche laćžnosć, poniřžnosć a
 řlabosć, cžim krařniřcho řo nam řnjeřowa wořchewjaza
 móż a pomoz řjewi. řřcha bořosć, wřchón njeměř a řtyřř
 pola njeho řańdže, řbóžny měř cže pšhecžehnje, řny wot-
 pocžujeřch w řnjeřoweř lubosćeři a ř tym na Božeř wóćzneř
 wutrobje a wo ničzo wřřchisće nježadařch. řez řny řny
 hiřom tařke řhonjenje po modlenju, po wužiwaniu řwjateje
 wjeczerje cžiniř, ře řotrejž bě laćžny a hľodny pšchisćhořł,
 ř řotrejež řny řo nařhczeny a wobhnađženy wřócžil. řeno
 řo mam jeho, potom je moja duřcha cžicha ř Bohu, řotruž
 mi pomhã; wón wořchewi moju duřchu; pola njeho je to
 žiwe žórko a w jeho řwětľe widžimny to řwětľo.

A řo wón mój je,
 řo mój duch hacž ř rowu teho,
 řiž je řwěrnny, lubuje;
 řha dže prjecž, řčtož boli,
 řmam řo řbóžnje w jeho hnadneř woli.

řamjen.

R. we W.

Lacžnosć po Bořny.

řa ř žyľej duřchu, wutrobu
 řo tebi ředžu, Božo!

řdňž tebe mam, dha njerodžu
 řo řwěta cžafne řbožo;

řny řny mi řubľo najwřřchisće
 A řórko wřcheje radořče,
 řna tebe řtajnje mňřľu.

řny bě mój Boř wot mladosće
 ře wjeřeluw a horju;
 řmój cžořm móż twoja wodžesće
 řo řohnowanja morju;
 řmój wodnyř wobarnowař řny,
 řny běřche pšchi mni we nuřny,
 řsľař řny mi pomoz ř njeřa.

řny řny mój Boř teř nětkole,
 řmój twjerdy hrób a řkařa,
 řiž řnyje mje a řčtituje,
 řni řtrořčt a pokoj dawa;
 řmje wodnjo řhczisćh, napowařch
 A w nožny cžisće řpacž mi dařch,
 řřmi řa wřcho džař a řhwalbu!

řny řny mój Boř teř řa tón cžaf,
 řiž cžeřch mi hiřczče dodacz;
 řez něťľ cže hrěchi pšchezo řař
 řni twoja hnada wodařcz;

řuž řpořcz po řwojeř milosćeři,
 řo, hdňž mój džen řo nařhili,
 řči cžeřcz teř w njeřny řpěwam.

řny řny mój Boř teř we řchizju,
 řčto řracž mi tón řtrořčt móže?
 řnech wjedžesćh mje cžer cžernjoitu,
 řni tola řczęja rōže.

řřchař ja tu řbóžnu wěřtořcz mam,
 řo pšches řchiz řóńdu ř njebeřam,
 řdžez měřa palmy wěja.

řny řny mój Boř; njech ře řmjercžu
 řřo wřčtitľo mi tu řhubi,
 řa wěm, řo řrónu dostanu,
 řiž twoja hnada lubi;
 řčto řmjercž a row mje trasćhicž cže?
 řa žiwjenje mam hotowe
 řřches twoju milosć, Božo!

řuž mój Boř řny a wostanjesćh,
 řa nowju řlub řwój řtary;
 řny ř wutrobny mi njeřřchińdžesćh,
 řacz mi řo řtaja mary;
 řo řny mój Boř a ja řnym twój
 A do wěcznosće řwojeř řmój,
 ře moja řbóžna wěřa!

K. A. Fiedler.

„řřo k tebi woľam ř hľubiny.“

Tutón řjany řhěřľuřch je Luther po 130. řřalmje hiřom w ľěczę
 1523 řestajař a teř hľořľ ř temu wunamařař. řo běřche jedny
 ř najprěniřchich řutherowyřch řhěřľuřchow. řwón bu na wořebite
 papjerki cžisćczany a tař bórny do wřřchěř krajow rořřčěřjenty.
 řuczowarjo, wandrowisžny, pšchekupžny bychu jón tu a tam řpěwali
 a řobu brali, tař řo bu řpěw bórny wřchudžom řpěwany. řo
 řMagdeburga wón hiřom w ľěczę 1524 pšchińdže. řtary mužil,
 řuřny řufelnik, mējesće jón na papjerřach wocžisćczany a jón na
 torhořčczju pšchedawařche. řudžo řo wo tutón řhěřľuřch torhachu a
 tař bě woľoľo zuřeho bórny wulka řhľa mēřczczanow. řěřto pař
 běřche tehdny hiřczče podjanřke. řmēřczczanořta, ř radneje řhēze
 domoj řtupajo, řo hromadny ľudži na torhořčczju dohľada a řwojeho
 řkľužobniřa pōřhľa, řčto by to byľo. řtutón jemu powjeřcz pšchijeře,
 řo řuřny muž řutherowe řezariřke řhěřľuřche pšchedawa. řmēřczczanořta
 řo rořřľobi a da na mēřczče porucznořcz, řo by noweř wuczčbe wo-
 barař a řo ma řo řuřobniř do jastwa cžisćcznyč; tola pař něťľo
 řehodľa mjeř mēřczczanami tařki řbēžľ nařta, řo dyrbjesće mēřczcz-
 anořta jateho na mēřczče ř jastwa puřchczicz. řna to tutón řwój
 řhěřľuřch dale pšchedawařche. řoľho njeťrajesće, bě řhľny řMagde-
 burg (po řerbfřim řđžewin) ewangeliřki. řdňž bu 100 ľet pořđžiřcho

Wohen jeno Bartelez dwór do popjela položi, dale nješči-
mašče, t snamjenju sa wschitkich ludži. Bartelowa ho bojesehe,
dwór sažo natwaricz; wona jón pscheda a ho na druhi kónz sczahny.
Nowy hospodać je bohobojasnny muž. To tšelenje do njebješ pať
ho wo wsy njesabudže a to skłowo tež niz: Njemoleže ho, Bóh
ho njeda sa kmech męcz!

Shubjene herbstwo.

Ś Parisa železniki cžah do maleho městka pschihna. Młody
čłowjek t njeho wustupi a khwilu cžakasche. Bórsny ho t njemu
wobstarny mužik w buršej drascze bližesehe a ho ponižnje wo-
prasha: „Scže wy knano knjes Klimant t Parisa?“

„Sa kym,“ młodženz t hordym hłohom wotmolwi, „a
wy drje scže knjes Marcžin?“

„Tak je“, starz ponižnje snapschecžimi.

„Derje je, so mi nješče dali cžakacz, knjes Marcžino,“
zushy sažo pocža, „ja bėch ho teho hižom nabojak; t tym kabi pať
njebješče moju spoKOjnošč t sařkuzili.“

Stary Marcžin ničzo nje pitny, ale srudny do předka hač
t pschabej krocžesehe. „Tu je wasch wós, khynčez ho“, Marcžin
rjekny, „smėju tu cžescž, wař do hrodu domjesč.“

„Schto?“ Parisať sabórcža, „to dyrbi mój wós hycž? Tón
je tola kař sa khudeho burika.“

Hischče psched někotrymi dnjemi bėsche knjes Klimant rosomny
a ponižny čłowjek byl, piřať pola wěsteho Pariskeho pschetupza.
Schto dha pať bė jeho nětko tajkeho njelubosneho, hordeho čło-
wjeka scžiniło? To je lohko prajene: Wón bu wo jenu nóz bo-
hahy muž. Něfajki kamotny wuj, wo kotrehoř ničtů njerodžesehe,
bėsche wumrjel a jemu kwoje žhke wulke ležomnoščez sařkufak.
Djes džiwa, so jemu tajke njedocžakane sbože do hłowny stupi a jemu
schiju sproščzi!

Stary kłepotahy wosyť bėsche dyrkotajo někotre hodžiny jět,
doniž na pokłedku psched starym hrodom njesasta.

Marcžin młodeho knjesa powita, křkuzobnyh sawoła a wschitžy
jeho ponižnje witachu. Potom jemu jeho stwu pokasa. „W tej
stwe je wasch wuj bhdlik a jow je psched 10 dnjemi sbožnje
wuhnyť“, Marcžin rjekny, docžakowawschi, so budže młody knjes
něschto dobre wo tym semrěhym prajicz abo ho sa nim wopraschecž.
Ale ničzo tajke. Klimant ho kmejo wuwola: „Saměrnje, mój
wuj bėsche džiwny čłowjek, pschetož nihdže tajku sadrjenu domjazu
nadobu widžal njeřkym kař tu.“

„A tola“, Marcžin wotmolwi, „je to ta najrjenšcha stwa w žy-
lym domje, a hdyž ho wam ta njespodob, dha njewěm, kať chzeče
tu bhdlicž.“

„Tu dyrbjal bhdlicž?“ ho tón młodženz wottorhny, „to
drje kam njewěricže. Sterje a lėpje tutu budu pschedam a potom
do Parisa pocžahnu. W naschim cžaku móžesch ho jeno w mēščez
kwojeho žiwjenja wjekelicz.“

„Wy chžyli te ležomnoščez pschedacz, hdyž je wasch wuj cžař
žiwjenja tať rad bhdlik? A schto dyrbi ho potom t nami křkuzob-
nikami stacz, kotřiz ho nadžijachny, tu kwoj khłėb dojėšč?“

„Wostajezze mje na pokoj t tajkim plapotanjom“, młody
Parisat schčzwofasche, „radšcho rub na blido pschestřejezze, so bhch
pomobjedowal; po wobjedze hromadže t rēcznikej pojėdžemoj.“
Wobjed bu pschinjekeny, a sažo mēšesehe młody knjes porokowacz,
so njeřkodzi, so je wino křkale a t. d. Tola pať radnje po-
křkowasche.

Potom ho na wós khynychtaj, so bchychtaj t rēcznikej jėtoj,
hdyž chžyšče młody knjes dla kwojeho namrėcža wscho nusne wu-
asacz. Hdyž bėschtaj ho něhdže 2 hodžiny wjesnoj, ho Parisarjei

wscho tať někať wopaki jesda a wón ho woprascha: „Njeřkóej
dha ho hižom wčžera tu wjesnoj? Šėdžemoj dha t rēcznikej po
železnizy?“

„Po železnizy wy kam pojėdžezze“, schčđizny křcže wotmolwi.
„Sa kym wasch wuj, mój młody pschecželko, kiž džak budž
Bohu, hischče wumrjel njeřkym. Wo Wař bėch jeno dobre křkychal
a teho dla chžych wař sa kwojeho herbu postajicz, prjedy pať
chžych wař jesnacž a widžecž, kať mohli sbože pschenjesč. Sa kym
dosč widžak. Njesabudžezze, so stej hordosč a njelubosčiwosčez wař
wo wulke samoženje pschinjeklej. Wozemje!“

Wschelake t bliska a t daloka.

— Na kwojedenju, kotřiz křbste towarstwo snutřkowneho
miřionstwa pschichodnu wutoru 8. oktobra we Wóřlintu křwecžzi,
smėje přėdowanje na křbřkim kemschenje popořdnju w ½2 hodž.
t farať Domaschka t Budestez, na nemřkim w ¼4 hodž. t. von
der Trenk, přėni duchowny krajneho towarstwa snutřkowneho miř-
onstwa w Draždžanach. Pojedžemy t Budyschyna t cžahom dop.
w 9²⁰ hodž. hač do Kulowa, wot tam je pėřchi hač do Wóřlinta
hodžinu. Wječor cžah t Kulowa do Budyschyna w 7⁵⁰ hodž.
wotjedže.

— Mėsto archidiakona w Lubiju, kotřez je hač dotal knjes du-
chowny Guda jako Šserb sastawal, je ho t nowa wupřakło, dokelž
ho knjes duchowny Guda na wotpocžinť poda. Knjes duchowny
Guda je Šserbam wokoło Lubija hischče křbřski přėdowal. To
duchowne mėsto je ho nětko wot Lubijskeho mēščezanskeho sastupjer-
stwa jako kollaturstwa t tym pschispmnjenjom wupřakło, so je
archidiakonastwo němřke duchowne mėsto. Wěso je nam t tym
prajicz chžyť, so móže tež němřki knjes duchowny to sastojnostwo
na ho wiacž, ale po kłowach wupřanja ho po řdacžu ani na to
njedžiwa, hač bh ho tam žadny Šserb samolwicz chžyl. Hdyž je
tež móžno, so ho pschi pobrachowaznych křbřkich duchownych Šserb
knano njesamolwi, bh tola po prawdže bylo, so bh ho na ho
samolwjaznych Šserbow džiwať, so bhchu Šserbja we wokolnoščzi
Lubija, kotřychž je hischče dobra licžba, tež kwoje duchowne sa-
staranje w maczernej rēczi męcz mohli. Teř sarřke mėsto w Suczinyje je
ho wot kollaturstwa, kotřez ma knjes hrabja Schall-Niaucour
w Husyžy, wupřakło a samolwjena ho w bližichim cžaku wocžakuj.

— We kwojim cžaku je spiřaczel t Škinym piřal, so ho
w Sakřkej najwjazny kamomordarřtwow stawa. Hdyž to tež žhle
njepřchitřechi, řu tola licžby nastřožezze dosč. Wot lėta 1909 do
1910 pschiby licžba kamomordarřow sa Sakřku wot 320 na 334
(woblicžene na 1 millijon wobhdlerjom). Najmjenje kamomordarř-
řtwow bėsche w Budyskim wokrěđnyh hejtmanřtwow, najwjazny
w Draždžanskim. Na jenotliwe pomokanja mējachy ho licžby tať:

ratarřtwow . . .	363,
industrija . . .	2219,
wikowanje . . .	655,
sastojnizy . . .	240,
domjazny křkuzobni	139,
bjes pomokanja . . .	628.

A pschereřku žhłeho khěžorřtwow stej Sakska hujjena, dokelž ma
woķebje wjele industrije. Sa žhle khěžorřtwow je pschereřk 223, sa
Sakřku 320 (1909). Najhōrje pať je w Thüringřkej, woķebje
w Roburg-Gotha, hdyž 420 kamomordarřtwow na millijon wa-
bhdlerjom pschidžezze. S tym řwiřuje tež pschibjeraza licžba ducha-
řhorych a husto je duchahorosč pschicžina kamomordarřtwow. Te
licžby pať řu tež krute wubudženje sa nasch cžař a lud: „Hdyž
řy ty a hdyž ty džesch?“ Njeje to řrudne wopokasmo wotėbjerazeje
wėřny do Boha, so křhesčijian w lohřosnyhřknoščzi kwoje žiwjenje
prječž cžiknje, hdyž wón wě, so Bóh nař wjedze a njewopuščez
a so je wón blisko tym, kiž ho we wschey nusy t njemu wokaju.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosk
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spař měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoń ty.

Z njebjes mana,
Njeh či khmana
Žiwosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

Sserbske njeđělske lopjeno.

Wudawa so kóždy kobotu w Smolerjez knihicziščjezni w Budyschinje a je tam sa šchwórtlětnu pichedplatu 40 pj. dostać.

19. njeđěla po swjatej Trojizny.

Psihikłowa Salomonowe 23, 26.

„Daj mi, mój syno, swoju wutrobu, a njeh so moje pucze twójimaj woczomaj spodobaju.“ Snete słowa wot šulskeho čaša, tež wot dnja twojeje konfirmacije sem. Ale činiš po nich? Napominaju tebe, Bohu Anjelej swoju wutrobu dacz, jemu služic, zyle jeho byč a jeho kralestwo twaric a wokolo so, a jemu so we wšěm dowěric, njeh je jeho wozženje tež dživne. Hdyž so pak spytujemy, kak słaba je husto došč wěra, tak wulka njeposlušnosć, kajke njehorne, franjaze słowa a njebožiwne, njeprawne žiwjenje, haj kamo šazpiwanje a hanjenje teho Anješa a jeho słowa a wěrijazny; kajke njespokojnosć a morkotanje, kajke mištrowanie njebjeskeho hospodarja, haj kamo šadwelowanje w tyščnosći! Dha wopomni dženska šašo, kak či twój Bóh praji: „Daj mi, mój syno, swoju wutrobu, a njeh so moje pucze twójimaj woczomaj spodobaju.“ Sslub jemu:

1. Twoja njeh je moja wutroba, a
2. moje njeh so twoje pucze.

1. „Daj mi, mój syno, swoju wutrobu!“ praji Bóh. Wón móže tak rjetnyč a žadacz, wšak je tón wšehomózny, kiž ma wšitko we swojej ruzy, tež tebe, tón štworicel njebjesow a semje, kiž je tež tebe štworicel a krańje wuhotował a či šdžerzi, twój Wótz, kiž je k twójemu šbožu swojeho Šsyna woprował, so maš w nim šnadu a trošcht, wěrnosć a móž, a nadžiju wěčného

žiwjenja. Dha daj swojemu Anjelej a Wótzej swoju wutrobu. Wotročk, džěčo matej pschislušnosće, wošebje poslušnej, džakownej byč. „Sa to wšitko ja so jemu džakowacz, jeho khwalic, jemu služic a jeho poslušacz winojty syn“, škónczi Luther tehodla přeni artifel, a tamny spěwač šanoskuje: „Kak je Bóh jara dobročiwny! Ščto njehnuty mohł šawostacz a sa jeh' darow wšědne džiwny jom' winojty džak nochzyl dacz? Ně! kak mje Boža lubosć šhřeje, chzu štajnje s džakom wopomnic. Bóh ženje šapomnił mje njeje, duž tež jeh' nochzu šapomnic.“ Spěwaj tež ty tak. „Daj mi, mój syno, swoju wutrobu“, praji Bóh. Wón či njeha k temu nufowacz, ně, dobrowólne dyrbiš to činic. Tajka lubosć hagle je droha a štajna. Šow špomi na swojeho Šbožnika, kak je jako Boži Šsyn tutu pschislušnosć dopjelnił. Wón bě poslušny hacž do šnjercze. Budž tež tak šmyšleny, so by prawy šchesczijan byl. Šow špomi tež na Zinzendorfa, kiž je ras na pucžowanju do doma šastupil, hdyž wuhlada wobras šchizowaneho s tym napisom: to činjach sa tebe, ščto činiš sa mnje? a pod šylsami šlubi, sa tajku lubosć džakowny byč a wón da Šesušej swoju wutrobu, a kak wjele njeje sa njeho doštkował w šažowanju Herrnhutskeje gmejny a we woziwjenju mišionstwa mjes pohanami! „Daj mi, mój syno, swoju wutrobu“, praji Bóh. Wutrobu čiže mječ, dofelž s wutroby wšcho žiwjenje wuhadza. Hdyž ma wutrobu, ma zyleho čłowjeka. Šy-li jemu wutrobu dał, potom šhodziš tež po prawym pucžu, po pucžu pobožného žiwjenja, wulkeje šwěrnosće,

po puczu do Božeho doma, so by so tam s drugimi wěrjazyami wořchewil a Bože žohnowanje dostał. Potom čini tež ruka, sčtož je prawe a częšne a služu k lepšchemu domjazych a šobucžlowjekow, a štuknje so k modlitwam a wošmje bibliju, špěwařske, druge dobre knihi a nowiny k natwarjenju a k pošylnjenju wěrny. Potom tež wóćko k njobju hlada, hdžez je našca rjana domišna, hdžez trónuje našch Wótž, kiž je s nami, a hlada miłosćiwje a sčerpliwje na druhich a w lubosći na nusu tu a tam a płaka se šrudnymi. Potom tež rók Boha křwali, rěči lubosćiwje s drugimi a je na měr won. Šdy by nětk tak každy Bohu šwoju wutrobu dał, prajče šami, njoby to křasnje było? njoby potom rjane było wscho žiwjenje w mandželstwie, w šwójbje, w gmejnje, w kraju? rjane wscho džěło w šchuli a zyrkwi, w každym powoľanju? A kažka křasnosć potom, hdžez pschindze šmjertna hodžina! Je tola Bóh šwojim džěčom šlubil, so budža jeho herbojo; rěka tola: „Budž šwěrny hač do šmjercze, dha chzu tebi křonu žiwjenja dacž.“ Dha dajmy tola temu šnješej šwoju wutrobu. Šenemu šo wona tola dawa, pač Bohu, pač šwětej. Šcho pač je mšda šwěta? Ach, napošledk hela a čiwila. „Šwět šandže se šwojej křasnosću, sčtož pač čini wolu njobjšeho Wótža, tón wostanje wěčnje.“ Tehodla prošy Bóh tak pscheczelniwje: „Daj mi, mój šyno, šwoju wutrobu.“ Wón prošy waš, lube džěči, so byšchče fromne, pošlušne, šwěrne byle. Wón šo na waš nětk wobrocža, lube pačěrške džěči; žyła pačěrška wučžba, to je woľanje njobjšeho Wótža: „dajče mi šwoju wutrobu“. Tak prošy tež tebe džęša s nowa, luba młodžina; šwjecž jemu šwoju wutrobu w pobožnosći a šwjatosći, so by rjana pycha doma a wošady byla. Škážene młode lěta škáženje huřto žyľeho žiwjenja. A sčto my tež šmy, wschitkim Bóh džęša pschiwola: „Daj mi šwoju wutrobu“. Kač mohli tež druhim prjódkstacž a šami šbožowni a šbožni byčž, hdžez njobšmy Boha tego šnješa? Šemu daj tehodla šwoju wutrobu. A hdžez je tež s winu, s hrěchom wobczěžena, daj ju jemu we wutrobnym rosčacžu, wón ju wučžišče a wuřwjecži. Daj ju jemu každu njobželu, každy džęń s tym šdychowanjom: „Štwor we mni, Božo, čisttu wutrobu.“ Daj ju jemu, přjedy hačž wumrješch.

Šnješe, wołoschej ty mje,
Šamč ty mje do šwojej rukow.
Lubowacž chzu jeno čže,
Puščč mje žyľe s hrěcha putow.
Budž mój lósch, mój běh a row,
Šesu, budž mój hnadny stol.

Šeho nječ je moja wutroba. A

2. moje nječ šu jeho pucže. „Nječ šo moje pucže twojimaj woczomaj špodobaju“, praji Bóh. Šeho pucže šu wschať šama dobrota a prawda. Kač mohlo hinať byčž, hdžez je wón našch Wótž a my šmy jeho džěči? Njeje tež nam šlubil: „Njeboj šo, ja šym s tobu“, a dale: „Ja nočzu waš wopušchčicz ani nihdy waš škomdžicz, ja chzu waš nošnyč hač do štarosče a hač wy šeschěžiwicže?“ Šeno so šo my nětko na to špuschčžamy a ša jeho ruku dale šhodžimy, hdžez tež tu a tam hinať čžini, kaž šebi myšlimy. Lohke to njeje. Šdyž šmy šnadž k temu šwólniwi, našchemu Bohu wschellu dobrotu wopošacž, wjele ša njeho dořkutkowacž, dha je nam tola częžko, tež ša njeho częřpicž a w tyščnosći čžicheje myšle wostacž. A hdže njoby žalosčž pschisčła? Kač mamy šo będžicž s šhorosčžu, s nusu a šchłodu, kaž tež nětk šašo,

hdžez je mokrota wschelle płody škashła a drohota knježl! Kač nam šmjercž lube dušche bjerje! Kač šłosčž a hanjenje druhich nam częžke dny nacžini! Šaj, šemja wostanje dol šyšow, to ma každy našhonicž. Me šrudžaze je to nětko, hdžez wschelata tyščnosčž wot Boha wotwjedžuje, so nječamy jeho potom wjazy ša šwojeho Boha męcz a moršotamy, hrosnje na druhich hladamy a šapadnjemy do haniby a šlych lóschtow a žalosčžow. Ně, tak nječme byčž. Našche nječ šu potom jeho pucže, so šo šwólniwje pod Božu wschehomóžnu ruku ponižujemy a prajimy: „Šchož čžini Bóh, wscho dobre je, wón wschať ma hnadnu wolu“. To je pač jeho hnadna wola, naš s každej tyščnosću pruhowacž, k šebi czahnyčž, k pošucže domjščž. Šdžez Bóh šchwila, čže wón žohnowacž, hdžez bjerje, nam tola wjele dacž. Wón naš wschať njeje k temu štworil, so by naš šhubil. Šeho Šsyn njeje k temu do šwěta pschisčol a pošlušny byl hačž do šmjercze, so by šam wostal. Bóh čže, so bychmy w jeho křaleštwje pod nim žiwi byli a jemu šlužili we wěčnej prawdosći, njewinosći a šbožnosći. A k temu dhrbja tyščnosčže šobu pomhačž. A derje, hdžez šo to tak ma. O kaž někotry, Bohu budž džak, tež wušnawa: so šym ja na šnutštwonym čžlowjeku rořil, šo se šwojim Bohom a Šbožnikom wutrobnje štwaršchil, to je šo štało w czasž tyščnosčžow. „A sčto šu čži s bělymi draštwami woblecženi? a s wotkal šu woni pschisčli? To šu čži, koshž šu pschisčli s wulkeje tyščnosče a šu šwoje drašty wumyli a je wobělili w jehnječowej křwi.“ Čžasž tyščnosčžow čžasž žohnowanja ša čžasž a wěčnosčž, o so by pola wschitkich štajnje tak był! Šow pohladajmy na našcheho Šbožnika, kiž je tež pod ščhižom pošlušnosčž wuřnył a pod modlenjom k temu wušnacžu pschisčol: Wótče, čžin kaž ty čžeszch. Šow wuřamy wot duchowneho Šerharda, kiž je we šwojej wulkej žalosći špěwal: „Ach, poruč Bohu šwěru šwój pucž a šrudobu.“

Duž dha njeplacž štškniwje,
Njeplacž, Bóh je žiwy;
Prošč joh', wón wschať šyšch čže,
Wón je dobročžiwny,
Njebudže šawěšče
Čže psches šamoženje
Špytowacž tu ženje.

Šaj, šlubicž čžemy džęša wschitžy: „Mój Božo a Wótče, tvoja nječ je moja wutroba a moje nječ šu tvoje pucže!“ Šamjeń. S. w M.

Bóh na mnje špomina!

Bóh na mnje špomina
Še šwojej wótžnej šwěru!
Tak praj, o wutroba,
Š tym troščtom dóndžeszch k měru;
Čže ničžo njetrašči,
Křičž, nusa, šrudoba,
Šdyž wěrishch we dušchi:
Bóh na mnje špomina.

Bóh na mnje špomina,
Wón je mój Wóczez miľy!
O kaž to pošbėha,
Šo duch je šradny, čžitny!

Mje džěcžo schituje
Tu jeho prawiza,
Duž rjeknu džakownje:
Bóh na mnje spomina!

Bóh na mnje spomina,
Wón hwoje džěcžo widži
A ja njo pomoz ma,
Hdyž hwět jo tyszči, hídži;
Wón je a wostanje
Grób twjerdy, khowanka,
Duž wěrnoscź njepadnje:
Bóh na mnje spomina!

Bóh na mnje spomina,
Wón kryje moje pady
A s prawdu Khrystuša
Chže njebjo dacz mi s hnady.
Wón džěcžo sežinik je
Mje psches krej Ebožnita;
Prjecź hele traschenje:
Bóh na mnje spomina!

Bóh na mnje spomina
Se hwojim žohnowanjom;
Wschal miłosć njebieska
Mi skhadža s kóždym ranjom.
Ja jeho pschewod mam,
Hdyž noha postupa,
Duž wschědnje wuprajam:
Bóh na mnje spomina!

Bóh na mnje spomina,
Tež hdyž hwo njebjo mróczy
A staroscź, tysznota
Mi na wutrobu tlóczy;
Haj, pschindže t džělenju
A jima stysznota
Mje w hnjertnym bėdženju:
Bóh na mnje spomina!

Bóh na mnje spomina!
D hlowo rjane, krasne,
Ty mózna sepjera
A troschta hlózo jasne!
Njech mi cže do dusche
Duch Boži sapiša,
Dha sbóžna wěstoscź je:
Bóh na mnje spomina!

K. A. Fiedleř.

Móz ponižnosće a cziheje myšle.

Sohn Wesley (wupraj: Uěhli), snaty jendźelski duchowny, ro-
dženy 17. junija 1703, mějesche služobnika, kiž „Sohn“ rěkaše.
Tón hamy bě psches njeho wěru namakał, bě hwojemu knjezej
s žylej wutrobu poddany a jeho towaršch na jeho pucžowanjach.
Tola pak běšče pschi wschej hwojej dobrocziwosczi husežischo twjer-
deje hlowy a hwo došć wobknježicź njemóžesche.

Čak dha jemu tež ras Wesley, runje priedy hacž chysche
we wječornej shromadžisnje přědowacz, list da a jemu kasasche,
tón hamy hnydom wunjesć, dokelž s tej wězu khwatasche. Sslu-
žobnik pak wotmolwi, so chže najpriedy hischče w shromadžisnje

pschitomny hycž a jeho přědowanje hyschecž a so móže list tež jara
berje hacž do drugeho ranja čakač. Wesley hwoju pschitasnju
wospjetowasche a hdyž hwo tamny jascho sapowjedži, wón t njemu
džesche: „Chžeš-li mój služobnik hycž, masch mi na přěnim měsče
poškuschny hycž, tež hdyž by pschepošdže do wječorneje nutrnoscze
pschischol a přědowanje skomdžil. Ty wěsch, so Bože hlowo praji:
Wobskuschnosć je lépscha dnyli wopor a ja hwm czi tola prajił, so
s listom khwata.“ Ale služobnik pschi hwojej njepoškuschnosći
wosta. „Derje“, nětko Wesley džesche, „njechasch-li mój list wob-
staracz, dha njemóžesch dlěje mój služobnik hycž a mój hmoj džě-
lenaj. Šy mje roshmit?“ — „„Haj knježe“,“ tón wotmolwi,
„„ale tola mam ja to, so móže list s měrom hacž do jutšischoho
čakač.““ Woprawdže wón tež wosta, hwo na shromadžisnje wob-
džěli a dokelž jeho knjes s nim njerěčesche, tež wón s měrom
wosta.

Nasajtra wón hwojemu knjezej hněwny a hrosnje hladajo
knědanje pschinješe. Duž tutón t njemu poča: „Šy hwi tež
rospomnik, schtož czi wčera prajach a so mamoj hwo nětko džělicž?“
— „„Haj, knježe! A mamoj hwo woprawdže džělicž po telko wjele
lět? Kaž hwo wam spodoba, knježe!““ — „Njechasch dha mje wo-
prawdže prošecž, so by wscho pschi starym wostało?“ — „„Ně,
knježe!““ — „Derje“, na to Wesley džesche, postany a hwojemu
služobnikew ruku poskiczi je hlowami: „Dha cže ja wo woadče prošcu,
so hwm wčera, hdyž chych hwoj list rucze wostaranj mēcz,
trochu wótrje a hněwnje rěčak.“ Duž hwo služobnikew hysy s wo-
čzow linychu, jeho twjerda myšl bē slemjena a ruku hwojeho mi-
keho knjesa pschimnywschi jemu hłubi, so njebudže jeho wěscze ženje
wjazy se hwojej twjerdej hlowu hněwacz. A to je wón džeržak.

Schto pak budžischo hnano s teho služobneho było, hdy bu-
džischo jeho Wesley w hněwje wuhnał był? Wótrosć a hordoscž
czini sakalleho; ponižnosć pak a czihosć dobudžetej wutrobu.
Teho dla praji tež nasch Ebožnik: „Ebožni hu czi, kiž cziheje
myšle hu, pschetož woni semju wobshydu.“

Wužitnosć herbskeje rěče.

W naschim čašu je mjes naschim herbskim ludom bohužel
wjele tajkich, kotřiz wo wužitnosći hwojeje maczetneje rěče žaneho
wopschijecza nimaju. Haj, mnohy s nich ju hamo jako njewažnu a
njetrebnu sazpiwaju a s tym pschecziwo Bohu hrěšča, kiž je naš
s nej miłosćiwje wobdaril. Pschetož wón je hwi tež w herbskej
rěči hwoju khwalbu wustojil, dokelž maju wschitke jaschi pósnowacz,
so Jesuř Khrystuř tón Knjes je, t cžesczi Boha, teho Wótza
(Jil. 2, 11.)

Duž je tež potlócžowanje herbskeje rěče w naschich schulach
jara wobzarowacz, hdyž chzedža ju w nowšich čašu, njedžitwajo
na najjednorischo didaktiske sakady, sa přěnej schulskej lěče s žyla
wotstronicž. Bjesdwělnje hwo s tym duchowne rošwitanje herbskich
džěczi sadžewa; pschetož jeli ma hwo w herbskich schulach spomožnje
skutkowacz, dha je to jeno s dwojorěčnym rošwucžowanjom móžno.
Schtož pak nawuknjenje němskeje rěče nastupa, dha je wono
s naložowanjom tuteje metody sa džěczi tak lohke, so t temu jeno
pokoju čaša trjebaju, mjes tym, so je hewak schulska wucžba sa
nje duchamorjaza dresura.

Skónčnje wužitnosć herbskeje rěče sa praktiske žiwjenje
kóždy se shonjenja snaje. Duž je to wot tajkich herbskich star-
šich jara njerosomnje, hdyž woni we hwojich hwojbach se hwojimi
džěczi nēmski rěča a na to njedžerža, so wone tež herbski
nawuknu. Wo wužitnosći herbskeje rěče pak je hwo we hwojim
čašu tež nasch wjelehlawny rěčesphnik a wulzhyslužbny hlownikar,
knjes professor Dr. Psuhl, takle wuprajil:

„Hacz-tež-to je herbska rěč wužitna? Šerbska rěč, kiž na
wjazy grammatiskich twórbow dnyli němska, je rošwitanju myšlenja

wulzh spomožna; teho dla so berbszy hólzhy, kofij wopravdže berbski myšla, na gymnastiju pschi wufnjenju zushch rěčow i wjetcsha wufnamjenjeju. Ale wužitk berbschcziny psches wuczeruju won daloko do žiwjenja šaha. Němzy žadaju sa našch nęczišchi cžař pódla němcžiny snajomnosć dweju nowisheju rěčow: franzowškej a jendželškej, a nęcotryžkuli na wufnjenje teju šameju rad wjele pjenješ waži, dofelž pschi pucžowanju do wukraja abo doma we wob-
 thodže i ludžimi druhich narodow bješ njeje bycz njemóže. Temu abo tamnemu cžescžentych cžitariow šnadž so to tak nusne nješda; ale wón mi (ja se šhonjenja rěču) na šlowo wěč, a kóždy młódschi daj šebi wote mnje radžicz, so kthoble njedyrbi wufnjenje rěčow šakomžecž, hdyž so jemu, kaž wošebje na gymnastiju, škladnosć k temu posćicža. Ššchetož — tež wothladuju wot wužitwanja litera-
 turh — nichčo njemóže wjedžecž, hač budže wón pschichodnje na měrnej wjeřzy šedžecž, kotraž je i jenej abo dwěmaj rěčomaj dospoľnje špokojom, abo hač šnadž do wobštejnosćow pschidžje, kiž snajo-
 mosć nęcotrych nowischich rěčow wužitnu abo tež njewobthodnje nusnu cžinja. Tak daloko šmy i praktikšimi Němzami žyle psches-
 jene, kofij germanisťe a romanisťe jashki wobjimacz pytaju: ale my hišcže nęšchto wjazh žadamy; pschetož šchtož němšťe mješy psche-
 krocž, tón lohťo do tajkich krajow dónžje, hdyž ani germanisťa ani romanisťa rěč njedošaha. To widžimy hižom w najbližškej
 blisťoscži, w šušnodnej Rusťej, hdyž je najwjetcshi džel krajow wot Ššlowjanow wobhdleny. Tudy, kaž tež w Ššolšťej a Rusťej,
 je wiťowanja a škužby dla hižom tón abo tamny kuziški Ššerb pobyl, kiž šebi se berbsťej rěču psches kraj pomhашe. Wo
 wužitku berbschcziny wjedža tež štari ludžo powjedacz, kiž móžachu so we wójnje i rusťimi wojakami atd. šřecžecž, a kofij pschi tym
 lepje woteňžechu, hač šušnodni Němzy. Čžim bóle pak w našchich
 cžařach wobthod ludow mješ šobu (psches želesnižy atd.) pschibjera, cžim
 nusnišcha bhwa — na cžož šu němžy pschepuzh i džel tež hižom šedžbowacz
 počeli — snajomnosć i najmjenscha jeneje šlowjanškej rěče. Šchtož pak
 jenu rošmi, namata šo lohťo do wšchitkich druhich jako šotrowskich rěčow.
 A tónle wulki wužitk, kofij budže so w bęhu lętšotkow pschego
 ššawnišcho pokasowacz, podawa nam našcha luba macžetna rěč,
 našcha berbschczina. Tcho dla šebi ju kthwalny a hajny jako
 wošobnu dobrotu, kofij je Boža miľosć nam wobradžika!" Prof. Dr. Ššuhl.

Šordoscže msda.

Do šapocženja wójny, kofij sultan Mohamed IV. pscheczimo khezora Leopolda I. w lęcze 1682 wjedžesche, wón na tuteho
 khezora šłebowaze pschipojedženje wójny pólša:

„Š hnadu teho w njebješach kječazeho Boha šawdam ja, Mola
 Mohamed, šlawny a wšchomóžny khezor Babylonije a Židowškej,
 raňšcheho a wječorneho kraja, kral wšchěch šemškich a njebješich
 kralow, wulki kral šwjateje Arabije a Mauretanije, roženy cžescžepoľny
 kral Jerusalema, kješ nad rowom kšchizowaneho Boha wšchěch
 njewěrjazhch, tebi Awstrišťemu khezorej a tebi pólšťemu kralej,
 a wšchěm twojim pschiwšowarjam šwoje najšwječisťe šlowo,
 so čžu ja i twojim maľym krajom wójnu wješcž. Ša wjedu se šobu
 13 kralow a 1,300,000 pęšťkow a jęšdných a čžu twój kusť kraja
 se šwojim wulkim wójštom, kajtez twoje wóczko hišcže žane
 wohladalo njeje, bješ hnadu a šmilnosće i šopytami šwojich
 šoni rostępacž a jón wohnju a mječam pschepodacz. Wošebje
 tebi pschifasam, so mje we šwojim hłownym męcšje Winje
 woczafasch, so bhch cži dal hłowu wotrubacz. Tež ty, maľy pólšťi
 kraliko, cžin teho runja. Ša čžu tebe a wšchitkich twojich
 pschiwšowarjow šahubicz a wšcho hač do pęšdněho štworjenja,
 šchtož

jeno kšchescžijan rěša, se šemje wuforjenicz. Najprjedy čžu ja
 wulki a maľy hač na najhórije cžwilowacz a potom hanibnej
 šmjercži pschepodacz. Twój kusť kraleštwu cži wosmu a twojich
 ludži šesabiju. Tebe pak a twojeho pscheczela, pólšťeho kralika,
 tak doľho žiwiju wostaju, donič so pschewēščikoj nještaj, so šym
 wšcho, šchtož šym prajil, wuwjedl. Šo tym so šadžeržtaj! Šššane
 w mojim hłownym męcšje Stambuli (Konstantinopelu) w 40. lęcze
 mojego žiwjenja a 26. lęcze mojego wšchomóžneho kječženja.“

Wójna šo šapoczła a hižom lęcž posćisťo w lęcze 1683, bę
 šlawny pólšťi kral Jan Sobieski, wukohubateho „wšchomóžneho
 khezora Mohameda IV.“ pola Wina i mozu šbił, jeho žyle wójšto
 rospróšchil, a jeho šameho domoj wuhnał, so šo ženje wjazh
 wróczil njeje.

Wšchelake i blisťa a i daloka..

Š Wóšlinka. Něnišcheho šwjedženja drje njemóže bhcz hač
 žyrtwinski šwjedžen na wšach, hdyž lubošnosć kšchescžijanškeho
 wējazeho wobhdlerštwu na ponižne a tola žive wšchnje do woczow
 štupa. To šmy šaňženu wutoru popoľdnju na wječorných mješach
 berbsťej krajiny našonili, we Wóšlinku na lęcim šwjedženju berbsťe-
 škeho poboczneho towarštwu ša šnutškwone mišionštwu. Šrožaze
 šamjersňenje polow wšchaf bęšche nęcotreho pohonjało, tutón krašny
 šłoncžny džen k wšchwej naľožicz, tola bęšche žyrtwinski šwjedžen
 jara bohacže žohnowany. Boži dom šo hišcže w najkrašniškej
 pšyche žnjomeho šwjedženja krašnješche. To dnrbišch do hole dele,
 hdyž hathy doľhu rohodžinu dawaja, so bh tajku lubošnje wudęjenu
 žyrťej wohladal; pletwa, wěnzhy, šróny, napišma a wyššokę ščzinowę
 haľohy pschi štolpach najdosťojnišchu šwjedženšku pšchu tworjachu.
 Ššerbšťi předač bęšche kješ šarat Domashťa i Budesťez. Ša w-
 trošne, dushče posčehowaze wšchnje wón wo hłuchoněmym (Marťa
 7, 31—37) předomasche: Šephata, wotew šo! Wotew wucho, so
 bh škyschaf hłób nushy i našcheho luda! Wotew wutrobu k šmil-
 nemu škutkowanjju na hubjenych! Wotew wóczko, so Bože žohno-
 wanje špósnaješch, kofij na šnutškwonym mišionštwje leži! Šako
 němšťi předač bęšche kješ duchowny i Trend i Draždžan pschischoť,
 kofij hłuboko do šwědomnja rěčesche a wěru pošhlujesche. Šeho
 tekšť bęšche 1. Tim. 2, 4—6: „Wóh -cže, so bh wšchitkim ludžom
 pomhane bhlo. Šotra je ta pomož, tomu ma šo pomhacz, po
 kofij pucžu, i kofij mozami, i kofij wuspęcchom dnrbišchy škut-
 kowacz“. Wóšlinkčanski kješ šantor psches natwarjazhu hudyžu
 i bhrglemi, hušlomaj a maľym męšchanyh šhorom pošłucharjow
 šwjęšeli. Tajku něžnu, cžistu hudyžu na wšach wšchudže njesafly-
 jichich. Šandelowe Largo hušlernej, dwaj kješaj wuczernej, na naj-
 něnišcho hrajeshťaj a bhrgle krašnje pschewodžachu. To bę radošč
 pošłuchacz. Woltařnu Božu škužbu kječža šavarjo Mrčšaf i Wudy-
 šchiľka, Waktar i Nješwaczidla, Ššyťora i Winakala a Kšneč
 i Wjšelečžina wobstarachu. Wopory ša škutk lubošče 103 hr. po
 šerbšťim, 89 hr. po němšťim šemšchenju wucžinjachu. Tak móža
 pscheczeljjo šnutškwoneho mišionštwu jara špokojom i lęcšchim
 šwjedženjom bhcz, kofij je pak tež lubej Wóšlinkčansťej wošadže
 węcšje wulke žohnowanje šawostajil.

— Wójna na Balkanje je šo šapoczčala. Čžornohora
 je přenja Turkowškej wójnu pschipojedžila. Druhe balkansťe štaty
 tež ščęhujja, so je šo najšterje horze wojowanje hižom šapoczčalo.
 Šajte ščęhwi šmeje wójna ša našchu žylu Ššropu, hišcže psche-
 widžecž njeje. Ale štrach je wulki, so tež druge wulkomozhy dla
 šwojich šamyšłow, wošebje Awštrisťa a Ruššowsťa, do rostory
 pschidnu a so wulka europisťa wójna wudyril.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróony
Napoj móony
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłáš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana,
Njeh ěi khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!
F.

Sserbske njedželske lopjeno.

Wudawa so kóždy kobotu w Smolerjez knihiczišcežerńi w Budyschinje a je tam sa sčtwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

20. njedžela po swjatej Trojizy.

Mat. 19, 3—8.

Wot spocžatka sem je Bóh, jako wón muža a žonu stwori, jeju k sjednocženstwu žiwjenja se kóbu postajil a mandželstwo sałožil. Riz jeno pohanske, ale kamo židowske waschnja a nahladny běchu pak tele bójske wustajenje kětro rozpuchčizile. Sa Khrystuškowny czaš běsche wjele tajkich, kotřiz bebi žaneho šwědomnja nječzinjachu, i nekajkeježtuli pschiczińy, tež najšnadnišceje, mandželski swjast roswjasacž. Sbožnik je tež w tym nastupanju dopjelner sakonja, pscheczel a dobroczel cžlowjekow. Wón je w pocžahu na mandželstwo hakle Božu kaseń a wolu k cžesczi, k prawemu srosymjenju pschinješk. Wón je škitowar šwjatoscže mandželstwa a pscheczel mandželskeho stawa, haj wón je sałožer kšescžanskeho mandželstwa, kotremuž je wón šwoje šbožniške žohnowanje dał. Wón je šamowoli, lohkomysli, bjeswutrobnosćzi židowskeho a pohanskeho waschnja kónz scžinil. Wón je mandželstwo kamo posbėhnył i tym, so je žonu posbėhnył. Wot teho cžaša, jako wón na semju pschindže k šlužbje nješmjertnych duschow a je šwoje žiwjenje sa nje dał, wot teho cžaša, hdžež je wón mužam a žonam bjesrosdžela tón samer wottynnył, i herbami bywacž w Božim kralestwje, wot teho cžaša, so je wón nješkóncznu, wěcznu wažnosć kóždeje cžlowsteje dusche pošnawacž wucžil, njeběsche wjazy móžno, so by šo se žonu kaž i byczom drugeje rjadownje wobkhadžalo, i kotrejž šo po spodobanju swjasacž abo wot kotrejž šo šamowólnje abo šchpatneje pschiczińy

dla džěliš. Sbožnik je mandželstwo posbėhnył k swjastej wutrobow a žiwjenja dweju, kotrajž dyrbitaj šebi wopravdžitaj pomoznikaj bycz, šebi runoródnaj, jedny tak wyškotwazeny psched Bohom kaž tón drugi. — A tola tak wjele mandželskich rostow a džělenjow je tež mjes tymi, kotřiz šo kšescžizienjo mjenuja. Njeměrnó, ty šo wošk wobodženeho a šdaleneho džeržiš wot tajkeho nješkescžijanskeho waschnja? Tebi je twoja mandželska luba a droha? Ty ženje nješabymaš, ju cžescžicž jako macž šwojich džěczi, jako towaršctwu šwojeho žiwjenja a šobupomoznižu we wjchěch naležnosćach? — Ale žane mandželstwo njeje, w kotrymž njebyšctaj waschnicžtojsocž a njewobštajnosć cžlowsteje wutrobny abo jejna nješcžerpnosć a rošhorjenosć pokoj do stracha stajalej. Duž dha dawaj šo rad se Sbožnikowym šłowom na tón wyškoti a wulki Boži dar dopominacž, kotryž je cži w mandželstwie daty, a na twoju kšescžijansku pschibšuschnosć w nim.

1. „Njejscže wy cžitali“, Sbožnik k tym džěsche, kiž šo jeho prascheju, hacž je prawje, so šo muž wot šwojeje žony džěli kajkeježtuli winy dla, „njejscže wy cžitali, so, kotryž w spocžatku cžlowjela je stworił, tón je cžinil, so dyrbjesche muž a žona bycz, a džěsche: Tehodla budže cžlowjek nana a macžet wopuchčizicž a šo džeržecž k šwojej žonje, a budžetaj taj dwaj jene cžělo? Šchtož tehodla Bóh hromadu stowaršcil je, to cžlowjek rósno njedžěl.“

Wustajenje, skutk Stworicžela Sbožnik swjast mjes mužom a žonu mjenuje. A tole mandželske sjednocženje dyrbjesche po Božej woli najšhlynschi swjast na semi bycz,

móznischi dyžli kóžde sjednoczenstwo pscheczelstwa a pschiwufnistwa. „Tehodla budže człowjek nana a maczer wopuschczicz a so dżeržecz k swojej žonje, a budžetaj taj dwaj jene częło.“ Starschej dyrbitaj šyna, džowku se swojeho domu czahnyč widžecz, hdyž staj wotrostkoj, dyrbitaj šebi lubicz dacž, so wot nětka druhi přenje městno we wutrobje džješča wobšydnje, so jeju džęczo šnano do dalokeje daliny wučěžnje, pschisłuschnosczi posłuchajzy, pscheczimo kotrež wschē druge nětka wróczu stupja. Steji-li prawje w domje, šo mandželstaj wjazy wot šebje njedželitaj; wonaj staj šwoje žive dny se šobu sjednoczenaj a ša njeju płaczi tamne šłowo fromneje Ruty: „Njenušuj mje, so bych ja cze wopuszczila; hdyž ty pónďješch, tam tež ja pónđu; hdyž ty budžješch hospodowacž, tam tež budu ja hospodowacž; hdyž ty budžješch wumrjecž, tam tež čžu ja wumrjecž; tam čžu ja tež pohrjebana bycz; šmjercž dyrbi jeno mje a tebje džēlicž.“ — Čžłowška wutroba žada luboscž, a schtož bješ luboscze psches žiwjenje pucžuje, tón je šhudny muž, a mē-li wón nad horami šłota rošlafowacž. Wot wscheje luboscze na semu pať njeje žana tať wutrobna a njeňdže tať psches najhluschu wutrobu taž luboscž mješ mužom a žonu. „Komuž je pőčeznawa žona wobradžena, ta je wjele krašnischa dyžli drohe parole“, reka w Pschisłowach Salomonowych (31, 10). Njimasch-li hewaf nikocho w dalokim šwēcze, kiž tebi pschisłuscha, hacž šwoju mandželstku a ty šy i njej we wutrobnej šwērje sjednoczeny, dha mašč nad tym radošč a troščt w žiwjenju, hacž do kotrehož hewaf žadny semski njedostahaj; ty mašč poklad, kiž móže cze bohateho a wječeleho čžinicž tež pod wjele wobčeznosčemi. Šdyž mužowy duch šwoje šbožo w daliny pyta a namaka, dyrbi po Božej woli žona jemu blisłoscž domjaznosčze pschijomnu a drohu čžinicž, a je wón wonkach štať w twjerdy m bēdženju se žiwjenštim nadawšami a špinadłami, dyrbi mandželstka nutščach jemu to horze čžolo šhlōdžicz a šprōznej ruzhy wofščewicz. Š kajke žohnowanje je to ša žiwjenje na semu, so je Bōh tōn šnjes žonje luboscž muža a mužej luboscž žony šobu dať. Tať mataj wonaj nětka, jedyn taž druhi, šwērne wutrobno, na kotrež móžetaj šo šložowacž, wutrobu, do kotrejež móžetaj wschē šwoje staroscze a wscho šwoje horjo wuliwacž. Duž šebi ničto šwoje mandželstwo maľo njewaž, a ty, nješabudž džaka ša wschitko to dobre, schtož bu cži w nim wobradžene. — Čžłowške njedostatkki a hřechi wēšo tež tudy hušto Boži miłoscžimy wotpohľad wohaňbeju. Město luboscze a mēra tať hušto wadženje a njepokoj šnježitaj. Tudy wēšo krašnosčž mandželstwa do kručow dže, a schtož móžesche njebo na semu bycz, šo do hele pschewobroczi. Šēda, hdyž staj dwaj, kotraž dyrbješčtaj jena wutroba a jena dušcha bycz, šebi šnutškownje wozušbnjenaj a pschezo šymnišchej, bješ-wutrobnišchej, hōrczej pscheczimo šebi šywataj. Šnaješč ty tajki šrudny wobraš se šwojeje bližšcheje abo dalšcheje wofłnosčze? Ša cze prošču, daj šo warnowacž a wopomni, přjedy hacž šchłoda pschiňdže a šnano k nješahojnosčzi do-kroczi, tať wjele ty paruješč.

2. Šchrystuš je mandželstwo wustajenje Bože mjenowal a ša nješranjomne wuprajil. „Mōže tež muž šwoju žonu wot šebje pusščezicz kajšejžkuli winy dla?“ šo Šarisejšzy praščejju. Šnjesowe wotmolwenje je rošbudne nē. „Schtož Bōh hromadu štowarščil je“, wón rjēnje, „to człowjek rōšno njedžēl.“ Šbōžnik je šwojim džēlenje mandželstwa i žyła šakasať, i wuwšacžom w tym jenym padže, so je mandželstwo wopravdže hižom džēlene i nješwērny teho

jeneho mandželstweho, psches mandželstwo-šamanje. Šsched Šbōžnikom šy ty hewaf pod wschitkimi wobštejnoščemi na šwōj šlub šwjasany, kotryž šy ty psched woltarjom wotpoložil. — Wulke a šhutne pschisłuschnoscze tehodla mandželstwo se šobu pschiješe. Nočžesch pscheczimo nim hřeščicz, dha šo i čžašom teho hladať. Dyrbi mandželstwo po Božej woli hromadu štowarščene bycz, dha nješč šo wono pschede wschēm po dobrym wafchnju a we wschej čžesčzi wobšamťnje, niz se šlym šwēdomjom, niz bješ žohnowanja štarščich, niz bješ žohnowanja žyrkwje, bješ šwoje-čžiny i Božim šłowom. — Š pravom ludowy rōt praji: Mandželstwa šo w njeju wobšamťuja. Wēšo, mnošy šcheschčijeno nočžedža šo wot Boha hromaduwodžicz dacž, wošebje w našchim čžašu, hdyž ženške nawēščtki a ženške būrowy w kčžewje stej. Tať nětki šłowo „haj“ wumēnjeju, bješ teho šo móže šnajer wutrobom šwoje „haj“ a „šamjen“ k temu dacž. Šacž šo wutroby wopravdže hromadu hodža, je jim pōdšanska wēz. Woni praščejju šo jeno ša rjanym woblicžom, kiž je tola šachodne, abo ša blyščezazej pomožu, kotraž njemōže tola ženje šnutsšownu harmoniju šarunacž. Ach, hdyž je mandželstwo jeno człowštki škutť a niz Boži škutť, tam rukowanje ša šbožowy pschichod pobrachuje. Tehodla pēšnjer napomina: „Š pruhuj, schtož šo čžaňnje wjasa, hacž šebi dušcha k dušchi kasa! Šlub krotki, kacze dolže je.“ — Pošłuchaj džē na radu šwojeje maczerje a šwojeho nana, jeli je cži Bōh jeju šdžeržal, a waž šebi jeju šłowo a derjemēnenje, jeju pschihłošowanie a žohnowanje. Ty wēšč, štarščejju žohnowanje a poklecze na Božej wafy čžěžko waži. Šanowe požohnowanje twari džęczom khezē, ale maczerne poklecze torha je šašo dele (Sir. 3, 10). — Šdyž pať šy šnjesowe požohnowanje nad šobu a šwojim wutrobiny m šwjaškom doštať, hdyž je psched jeho woblicžom tōn wjaš šwjasany, potom džerž twjerdže i žylej dušchu na tym šlubjenju, kotrež šy šeziniť. Potłōczuj wschitke myšle a šibanja nješwērny. Šbōžnik rošbudža a šudži kručze: „Schtož na žōnšku pohlada, tať šo by šebi tušamu požadať, tōn je hižom mandželstwo i njej šlamal we šwojej wutrobje.“ Duž niz jeno šwonšownje, ale hacž do potajneje wutroby nutš džerž šlub šwērny, kotryž šy šeziniť. — Šotom njedaj šo tež mylicž wot tych wschelatich brachow a njedostatškom, kotrež na šwojej mandželškej namašach. Šo džē je mandželstwa pschisłuschnoscž, so jedyn druhého w lubosczi nošy, šo jedyn po druhim šložuje. Wufňczē maľe wēzy w domje, dla kotrychž hušto wulke šwadny nastawaju, jako maľe wobhľadowacž. Nješabudžče pať pschi tym, so wot teho, tať šo wone wobkēdžbuj a wobštaruja, wjele wotwišuje ša nješazenje pokoja a pschijomnosčž w domje. — Šak čžecze wy wschē te čžěžke nadawki mandželškeho žiwjenja wuwjedowacž, hdyž njeje šnjesowa šylnoscž we waš možna? Duž dajče šo temu šnjesej ša šwōjštwo a poručče jemu šwoje pucze. Šezničē šwōj dom k modletni, k hēcze Božej pola człowjekom. „Š šbōžny dom, hdyž pschijeli šu tebje, ty dušchow pscheczelo, šnjes šesuso!“ Šeli šo šnjes khezju njetwari, dha džēšaju podarmo, kotšiz ju twarja. Wšcheho žohnowanja njewučeršajomne žōrlo je: Šnada a miłoscžiwoscž teho šnjesa. Wón wuczi cze šezerpłiwoscž a šo we wodawanju šwucžowacž, wón wuczi šo w šchizju štruchłoscze wšdawacž, wón tebi woczi wotewrjenej džerži ša wscheho drohářstwa šbōžny šamer, wón daw a ša kōždu pschisłuschnoscž mōž a tyče k wschemu škutťu. Wón žohnuje, kotšiz šo teho šnjesa boja. Šamjen.

Sswěrna duscha.

(P. Flemming.)

Štož jow šwěrnju duschu snaje,
 Tón ma póklad najwjětšči;
 Temu sbože jašne hraje,
 Niž tu paczeť wobšedži.
 Mi je derje we horju:
 Za wěm šwěrnju wutrobu!

Hdyž šo sbože druhdy kloni,
 Nožze woštač t woli nam:
 Šwěrna wutroba šo bronj
 Pšecziwo wšchēm njehodam.
 Mi je derje we horju:
 Za wěm šwěrnju wutrobu!

Swoju radoscž šaložuje
 Na šprawnošcž, kiž druhj ma;
 Šeho horjo šobu čuje,
 Tež we nusy njelhabla,
 Mi je derje we horju:
 Za wěm šwěrnju wutrobu!

Pšeczelenje sbože hlada;
 Bohatstwo wšcho rošedže,
 Čželna rjanoscž hnjje, pada;
 Šwěrna duscha woštanje.
 Mi je derje we horju:
 Za wěm šwěrnju wutrobu!

Štož da šwět, šo bóršy šhubi,
 Niž pať šwěrna wutroba;
 W šóždy čaš ta pokoj lubi,
 Čžěšni naš tež njehoda.
 Mi je derje we horju:
 Za wěm šwěrnju wutrobu!

Rajki wošchew: Šwěrnej duschi,
 Šotrejž luboscž jednoca!
 Tole šlónzo šylšy šušči,
 Š Bohom t sbožu pšchewodža.
 Mi je derje we horju:
 Za wěm šwěrnju wutrobu!

K. A. Fiedler.

Kšhesczjianske wjeczenje.

Tamnu stonu Jordana maša wjeska leži, kotrejž Šlummenia rěkaju. Krajina je plódna a duž šo ludžo w nej derje žiwja. Š tuteje wšy šo tole powjeda:

W 12. lěštotku na tym mješce, hdyž nětko tuta wješ steji, Kšhesczjianska burška šwójba bydlešce, kiž mješce wot wošebneho beduinšy pola wotnajate. Tónle beduina bě wjednš žykeho beduinškeho robu a mješce potajim mjeno a dostojnošcž „šheicha“. Tutón „šheich“, po wěrje muhamedanať, mješce mandželstu, t kotrejž by šo dla jejneje njepošušchnoscže hušto wadžik. Tajka šwada raš tutu mandželstu ponučž, šo šwoje šmachi wša a dom šwojeho mandželsteho wopuščež. Šola Kšhesczjianskeho bura, kiž mješce jejneho mandželsteho pola wotnajate, wuňhowanje pytašce a namaka a mježy dołho w jeho domje wosta. Na to šo še šwojim mandželškim šjedna a šo šašo t njemu wrócž.

Bóršy šo mandželštaj šašo mješ šobu šwadžičtaj. Šene

šlowo t druhemu wjedžesche a škóncžnje šo šheich rošněwa a na šwoju žonu šahrina: „Šš tola šašo t temu Kšhesczjianej, tutemu pšej, pola kotrehož šy hžom raš byla!“ Ššha rošhorjena šo jeho mandželška šama šaby a wotmoli: „Ššto? temu pšej? Tešo čžrij je džekacž krócž lěpšči, hacž ty šam!“ Ššach šheich šo na to šmjercž rošněwa, a do njeho najhoržyše hidženje pšecziwo temu Kšhesczjianskemu burej, kiž běšce tola žyle bjes winy, šačahny, tať šo na mješce wošamšny, tutešo Kšhesczjiana šabicž.

Ššajtra šheich šwojeho šonja šešedla a pšhed dom Kšhesczjiana pšhijěcha. Šot njeho bu, kaž šo to ša wošebneho beduinškeho šheicha šušhešce, t čžecžu pšhijaty. Žyle pšeczelnje šo wobaj nutslach mješ šobu roščřowawščaj. Ša to šo šheich šbēhny, šo by šo wotšaliť. Ššesczjijan jemu jeho šonja wotwjaša a jeho t njemu domjedže, šo by jeho hšcž na šonja šalěš. Tutón pšhindhž a hdyž šo hotowawšce, šo na šonja šydnyčž, rucže wótry nož wuczeže a jón burej do wutrobna štorcži. Šur šo šwješy a pšchi tym t mozu šašchšny. Ššmjercž wuštróžena jeho žona še šwojimi ššomi malými šynkami t domu pšhiběža, mješ tym šo šo beduina šmērom na šonja šydny a wotšaliť, kaž budžišce šo ničšo dale njestať. Šacž pať a jejni šhnojo žaloscžachy, wokoło šwojeho mřējazeho nana štejo, šotremuž čžerwjena krej t hlubokeje rany žyrlawšce. Še šwojimaj mřējazymaj wocžomaj wobohi šranjeny šrudny napohlad pošticžesche, šdyhny dwójžy hluboko a šo wudycha. Šeho mandželšta jemu t hškom placžo nož t čžčka wuczeže a pšhed hšchcže čžoplým čželom jich nana šwojim ššiom malým šynam pšhšahacž do, šo nad mordarjom wječicž; to drohe nanowe žiwjenje móže šo pať, šebi wona žadasce, jeno še šmjercžu hrubeho mordarja wuwažicž.

Wošhrocžena šwójba njemóžesche wěšo dlěje w bliskocži mordarškeho šheicha woštač. Šboha wudowa šwoje šmachi šhromadži, šwoje šš džēcžj wša a čžehnjeshce tamnu štonu Šordana do šwojeje něhduschėje domišny, blisko pola mēška Šabluša, a šo tam šprawnje, ale šhudobnje doščž žiwjeshce.

Mješ tym pať jejni šhnojo roščechu. Šich ramjo bu šylne a šhroblošč jim t wocžow šapawšce. Šacžerne wócžto šo nad šwojimi džēcžimi šradowawšce. Duž nětko mēnjeshce, šo je prawy čžaf tu, šo nad mordarjom šwojeho mandželsteho a nana po pšhšušchnoscži wječicž. Šamny dotal derje ššhowany nož, kiž bě lubemu nanaj wutrobu pšheťoť, macž t ššhine wučahny; t hnujažymi šlowami šwoje džēcži na nanowu šmjercž dopomni a t tymi šlowami wošamšny: „Šeho krej ša wječenjōm woťa; tutón nož dhřbicže tež wšy mordarjej do wutrobny štorcžicž.“

Ššjštarsšči šhny kaťacž t šebi wša a wšchšty ššjo šo na pucž t ranju dachy, šo bychu šwojeho njepomniteho nana, kaž šo šušcha, wječžili. Šoni běchu bóršy, šo wobhoniwšči, šhoni, hdyž šheich je, a šštož mējachy hewat hšchcže wjedžicž, a wobšamšnychu, šo w nožy šradžu do jeho štana šwinyčž a jeho špižy šaťoť.

Ššlepa čžma šemju wožzewawšce, hdyž šo čžile ššjo čžišce t štanej mordarja bližachy. Ššjštarsšči šhny čžyšce tutón štuť šam wuwješč. Žyle mjelčžo t štanej a do njeho šalěšy a wjedžišce tole tať wušchšnje dokonjeć, šo ani poš njepawšcžowka. Š štanje šary šheich a jeho žona we hlubokim španju ležeshčaj. Nětko bě jeno trieba, kaťacž t mozu do wutrobny šaťoť a — jeho nan by wječženy byl. Ššodženz pať šo tutešo žalobneho štuťka štróži. Tola špominajo na šwojeho mřējazeho nana a na wječžiwu mššl šwojeje šwudowjēneje macžerje a na šwoje date šlubjenje, šo t wótrym nožom ša njepšhēcželowej wutrobu šahanjeshce. Šle ššepotajo da ruzy šašo špadnyčž. Šošpjet ju šbēhny — ale štuť wuwješč bě jemu šašo njemóžno. Ššon čžyšce šo wječicž, ale to njedokonia. Čžišce šašo še štana t šwojimaj w bliskocži čžakazymaj mlóššchšimaj bratomaj wulěšy. Ššawšany, ššto je šo štaťo, jimaj powjedawšce, kať je šo jemu šeshčo a namókwjeshce

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatonok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwał,
Swěrnje džěłal
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana,
Njeh čí khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew čě!
F.

↳ Sserbske njedzelske lopjeno. ↳

Wudawa šo kóždu šobotu w Smolerjez knihiczišćezěni w Budyšinje a je tam ša šchwěrtlětnu přichedylatu 40 pj. dostacž.

21. njedzela po šwjatej Trojizy. Mat. 12, 46—50.

Lubosnišeho powjedanja žaneho njewěšch, hacž dženznišche šćenje: Jesuŝ w Bethaniji, hdžež Marja, šabnyšchi na wšchitkón šwět, k nohomaj njebjeskeho wučerja šedži, kotryž ju pochwali, šo je šebi dobry džěl wušwolika. Hacž šo njehodži, tež to, šchtož na kónzu 12. stawa pola Mateja namakamy, Jesuŝej ša lubosnosć wuložecž a niz ša wótrošć pschecziwo maczeri a bratram? Pschedstaj šebi, kajka móž lubosće šo w Jesuŝowej wutrobje horjesche! Njesapomń, šo je Jesuŝowa macž we wěrje a lubosći pod kšchizom šwojeho Šsyna štala a šo je Jesuŝowy bratr Jakub niz jeno ša šwojeho Šbóžnika wumrjel, ale tež tón wošebje na skutki wěry pokasowazy list napisał, š kotrymž chzysche jako „wotročł Boži a teho Anjesa Jesom Šchryšta“ šwój lud, wšchě židowske narody, ša Jesuŝa dobyč pomhacž! Najškerje je tutón Jesuŝowy bratr tam šobu k Jesuŝej pschischoł se šwojej maczerju a bratromaj abo wjazy bratrami. Njeh šu přeni čaš pschecziwo Jesuŝej byli! To šu wobmyšlenja mēli, šu wutrobnje derje a šprawnje mēnili. Čzłowjek myšli, Bóh wodži, tak je tež tu řekalo. A Bóh jich škónczije k Jesuŝej wodži: Jesuŝowa macž a bratsija (někotji abo wšchitzy) štejachu wonkach, čzi chzychu š nim porēcžecž. Šchto chzychu, njeshonimy. Mějachu šwójbnu naležnosć? Běchu wot Farisejskich póšłani? Čhzychu Jesuŝa w Božim mjenje prošecž, šo njeby šakoń šbēhnył? Čhzychu š hotowej wutrobu jemu

čžesć dawacž, kaž wón jich lubosć po prawom ženje šhubil njebjesche? Myšlimy šebi pošlejšche. To najškerje trjedži. Šchtož pak Jesuŝa nastupa, kotryž je tak šmilnje, kaž jeno Šbóžnik wšchitkich ludži, řeknył: „Teho, kiž te mni pschindže, njebudu ja won wuštorčicž“, tak mohli šamo ša tón pad, šo jeho macž a bratsija š dobrej wutrobu njepschindu, jeho šłowa ša wotpokasaze wobhladacž? Nē, škerje je prawje, šo Jesuŝ šo š žylej wutrobu wješelesche, hdžž jemu jedyn powjedži, šchto wonka štejo šebi šastupjenje žada. Wón pak w šynagošy „hishće k ludu řecžesche“, a hdžž šo jeho pošlucharjo dohladachu, šchto wonka štejesche, jemu jedyn šchepny, šo by macž a bratrom powital, kiž wonka štejachu. Dyrbesche wón na to bjese wšcheho šwoje předomanje pschetorhnyčž? Wěšće niz na to waschne, šo by šwojich šwěrných na boč wostajil a šo nad lubosću šwojeje maczerje a šwojich bratrom bjes tamnych wješelil, ale tak, šo wón šwoje šłowa š najřeńšchim prajenjom lubosće a š došom napominanja škónczi. Wón žohnuje lud na kónzu tuteho pschetorhneného předomanja š wušchestrjenej ruku: „Šchto je moja macž? A kotji šu moji bratsija?“ „Glaježe, čzi šu moja macž a moji bratsija! Pschetož šchtož wolu čžini mojeho Wótza, kiž je w njebjesch, tón je mój bratr, šotra a macž.“ Hacž wón na to njeje psches lud, w šynagošy šhromadženy, k šwojej maczeri a k šwojim bratram krocžil? A hdžž je tam Jesuŝowa macž w durjach se šwojim šynom a š tamnymi šynami šakowohladanje šwjecžila, běchu wšchitzy kaž jena šwójba maczerjom a bratrom a šotrom w jenym

wješelu nad Jesušem. To běšče posběhowazy, hnujazy wofomit! Tajki je jeno možny psches Jesušowe waschnje, psches jeho wutrobnu, wulku lubošć. Žiwa, njebjeska mój je w tajkej lubošći, kotraž wutroby dobywa.

Schtóž tule lubošć njeczuje, temu drje šo sda kručje, haj nješmilnje prajene byč: „Schtóž wolu čini mojeho Wótza, tón je mój bratr.“ Na tohož pať šo Jesušowa lubošć pschenješe, tón hinať njemóže, hacž po šlowje šwojeho Anjesa žiwu byč. Nunje Jesušowy bratr Jakub je napominať: „Budźće činjerjo šlowa!“ Tak je Jesušowa možna ruka nad nim wupšchestrjena byla niz jeno jako nad čělnym bratrom, ale tež nad bratrom w duchu žiweje wěry a skutkomneje lubošće.

Swjast mjes nanom, maczerju a džěčimi, swjast mjes džěčimi jeneho doma je najwutrobnishe towarštwó; to na jenosći křwě a waschnjom, mjena a statoka leži. Jesuš je wěšće najrjeńšhe šbožo džěčatstwa nashoniť. Ale žaneho mjenšheho wješela wón mjes šwojimi šwěrnymi wučobnikami njeměješhe. Towarštwó Jesuša a jeho najšwěrnisichich bě duchowna šwójba, kotruž možnišcho hacž jenosć křwě a naroda duchowne pscheczelstwo wjasashe; a wěšte je, šo šo Jesuš šterje wot maczerje džěleshe, tež wot najlěpsheje, hacž wot šwojich duchownych bratrom.

Jeho lubošć k maczeri by š bołosću napjeljena byla, hdy by macž š nim w jenym duchu šo njemohla modlicž a njebjesheho Wótza namafacž a jeho šwjatu wolu činicž. Njeje tež we šwójbnym žiwjenju psche wscho druhe wažne a wulke, šo jedyn duch, jedyn Bóh, jena wěra we wutrobje wschitkich bydli? D tak hušto je krej pschecžiwó křwě! Pschetož w čłowškej křwě je šebicžiwosć kaž wloha we winowym pjenku. Ale we šwójbje, hdžez žiwa wěra wschě wutroby abo tola maczeru wutrobu wodži, dobywa wěrosć a lubošć. Jena dušcha w lubošći, to je žórko wscheho šboža ša žyly dom.

Kajke pschikrótschenje domjazeho šboža pať je, hdyž čže žona džěči we wěry a modlitwje woczahnyč a jejny mandželski šo w tym wot šwójby džěli! W naschim čžašu durbja šo tehodla wšebje naschi mlodži wschitzy na duchownu šwójbu kšchescžijanskeje wšbady pošasacž, w kotrejž bychu šebi šwoju šwójbu pytali! Krej a šwětna lubošć bjes dobreho kšchescžijanskeho ducha njemóžetej šwójbu a dom došč sałożecž. Schtóž pať k šwójbje duchowneho towarštwá šluscha, tón budže niz jeno dušchny šyn, dušchny mandželski, ale tež dušchny towaršch a šobu-bratr wschitkim ludžom. A Jesušowa ruka budže nad nim, kaž tež to šlowo: „Schtóž wolu čini mojeho Wótza, tón je mój bratr.“ Hamjen.

T. w B.

Šswjaty džěń.

D wotpoczinko w pustych honach,
Wot palmow mēra wobdaty,
Ty čerstwe žórlo w šuchich stronach,
Dnjo šwjatoczny budž witaný!

So šwjeczu š tobu Bože mjeno,
To mojej lačnej dušchi daj;
Njech Šbóžnikaj ja šlužu jeno
A jemu šedžu k nohomaj.

Dženš starosć, horjo nješamože
Mi dušchu jimacž š tšchnotu;
So prawje škšchju šlowo Bože,
Škej modlo šwjeczu wutrobu.

Škšch, dušcha, hižom šlincža šwonu
Tak jašnje š wěže žyrkwinej;
Duž nēť š nastaj na te stronu,
Kž wjedu k žyrkwi, k woltarjej!

K. A. Fiedler.

Kšchescžijanske wječenje.

(Škónčenje.)

Šdnyž šo nēťko čělazny bratsja po potajnych šchěžkach pschezo dale wot lēhma beduinow šbalowachu, rańšhe šera šhadžachu. W lēhwje žony hižom rańšhe džěka činicž počachu. Tu rucžny mlhny šlepotašhe, tam šo w kožanym šudobju butra džělāsche; psch šchčowkachu, šonje rjehotachu, wozny bječachu. To šcheicha škónčnje š twjerdeho španja wubudži. Šdnyž šwój pašchčž, š kotrymž bě wozžety byl, wotwali, šo njemalo džiwasche, šo š njeho wótry kaťacž padny. Wón jón do ruki wša a je wschěch bokom wobhladowasche; ale wón jón njespōšna a šebť njemóžesche wumyšlicž, kať je na jeho pašchčž pschischol. Šón do boka pošožiwšchi šo do pašchčža šawali a štanu, šo by ša šwojim šonjom pošladať. Šať pať šo wustrōža, hdyž widžesche, šo bě šo šonjej džěl čžolnych hriwow w nožy šwotšihal a šo tute wšōšti na šemi ležachu; š tym bě šo jemu najwjetšha hańba ščžinika, kiž móže šo šynlenu, wojowazemu beduinej dostacž. Ššwojim ludžom to najprjedy ša-mjelčža a šo do šwojeho štana wróči. Ššwojej žonje tam šwoje wobtedžbowanje šžěli. Ša pschi tym na njeho pošladny a šo na mēšče teho dohlada, šo bě šo jemu škónčk jeho pašchčža wotrěšnyť. Šdnyž nēťko bóle wokoło šo hladašchtaj, špōšnašchtaj tež, šo běchu nēťotre štanowe powjasy pscherěšnjene a šo tež teho dohladašchtaj, hdžez bě šo žyly po šdaczu do štana šunyl. Nēťko šcheich wjedžesche, w šajkim štrasche běšhe tu nož pošyl; tola pať jemu hu-dańčžo wosta, šchtó je pola njeho byl, šchtó je šo š nožom do njeho šahanjať a šwój wotpošlad tola škónčnje njewumjedť.

Na to šwojich ludži wokoło šo šhromadži a jim wscho šwupowjeda, Ššo džiwajo a še šrudnymi myšlemi wschitzy w štanje šedžachu. Woni wschať jara derje wjedžachu, šchto je w nožy jich wjednikej hrosylo; tola pať ničtō wēž rosjašnicž njemóžesche. Škónčnje da šebi šcheichowy bratr kaťacž pschijnjesč. Šědma běšhe na njón pošladnyť, wumwola: „Šawěšče, to je tola twój kaťacž, tón nož, š kotrymž šy nēhdy tamneho kšchescžijana šaťkol.“ Šcheich šblědny a nož do ruki wšawšchi džesche: „Allah je wulki, ty mašch prawje, to je mój kaťacž.“ Nēťko bě jemu wscho jašne. Šeho njepšchecželjo, lěpschi dnyli wón, běchu jeho pschepušchčžili a jemu žiwjenje wostajili.

Bjes šomdženja šo ša tej kšchescžijanskej šwójbu, nad kotrejž běšhe šo we šwojim čžašu tak čžětko pscheschol, wobhonjowasche, a hdyž bě ju wušlědžil, na šwojeho šonja šalēšy a šo š nēťotrymi pschewodžerjemi k njej na pučž poda. Šam pschischedschi šo š nimi šjedna. Bjesje wscheho šawdawka pať tajke šjednanje njemóžesche wostacž. Čži bratsja šebi žadachu, šo ma beduina jim te pola, kiž běšhe nēhdy jich nan wotnajate mēť, ša wobšedžěštwó pschewostajicž. Šo beduina jara rad šwoli a jim hišchčže wšsche teho šwój šchit polubi. Nēťko macž a jejni tšjo šynojo šašo do prjedawšheje domišny čžehnichu a šo na šcheichowe šlowo špuschčžachu. Wón je tež šlowo džeržal. Šob jeho šchitom šu tam šwoje plōdne pola džělali a šo wozenitwšchi še šwojimi džěčimi

w sbožu bydlili. Posłdžischo šu tuto šydlo Nummentia mjenowali a něczišchi wobydlerjo teje šameje wšy šu potomnizy tamnych tšjoch bratrow. Manowa krej bu wot šynow na šheszczijanske waschnje wjeczena, a taš nasta žyle šheszczijanska wješ wošrjedž muhamedanškich ludži; a šo Bože žohnowanje nad potomnikami tamnych tšjoch pobožnych bratrow leži, najlěpje na tym widžiš, o je tuta wješ hacž do dženšnišeho dnja šheszczijanska wostała.

Moja nadžija.

(Starš išt meines Jesu Hand —.)

Šłóš: Jesuš, moja nadžija —.

Šylna ruka Anjesowa
Budže mje tu š bebi czahnyčž;
Wšcho je na mnje wažiła,
Duž mi njeda nihdy panycž.
Ššmilniš mój mje šakhowa,
To je moja nadžija.

Widžu w šwojej njewěri,
Šo mohł w štrašchnej bitwje wostačž,
Jesuš šlicži ruku mi,
Ššlabom' dawa pomoc dostacž.
Dobycže mi wobradža,
To je moja nadžija.

Wobškoržuje škoržbnik mje,
Šhryštuš, hlaj, mje šastupuje;
Šdyž mje šłóštnik traschicž chže,
Mój Anjes proštwy wuškyšhujje,
Še mi ruka njebjesta,
To je moja nadžija.

Šdy by šacžmiko šo tu,
Šo bych w štyšnosčzi šo rudžil,
Š njewěštej ja šrocželu,
Wušhób pytajo, šo šlubžil:
Jesuš šij a šwětko ma,
To je moja nadžija.

Nječ šo šwětej šastyšchže,
W njeshožu njech škiwli, štona;
Ššwětej šbože šhabloze
Šbudžuje jom' tužne hrona.
Anjes je škala njehnuta,
To je moja nadžija.

Chže Anjes š móžnej ruku mje
Štworicž š šwojej podobnosčzi,
Dha chžu ja tež ponižnje
Šemu mjelčecž w poškuschnosčzi.
Taš šym w šudže bješ štracha,
To je moja nadžija.

Šeho ruka džerži mje,
Ščto dha tutón trošcht mi rubi?
D mje šwjek'li wutrobnje,
Ščtož mój Šbóžnik šwojim lubi.
Jesuš wěcznje wušhowa,
To je moja nadžija.

Suriš Bróšš.

Bože wóczko wšcho widži.

Šranzowški šral Šudwig XIV. hladašche ras še šwojeho hrodu pšches dalokowid do dalokosče a wuhlada w režy Seine tšjoch mkodženzow, šiz šo šumpachu. Taj dwaj wjetšej podnórješchtaj teho mjensšeho, runje kaž byšchtaj š nim něščto přjódł měkoj. Šón jimaj čžekasche, wonaj ša nim bžžeschtaj a jeho wrócžo wlecžeschtaj, tepišchi jeho. Šotom šo štrachocžiwje wuhladowašchtaj, hacž njeje to něčto widžał, šo šwoblekaschtaj a domoj džžeschtaj.

Šral Šudwig na šonja štocži, wša še šobu šchěščž mustetirow a tymaj morderjomaj napschecžiwjo jechasche.

„Mojej šnjelaj, wy šče tšjo wušhli, hdže dha je waju to-waššch?“ šo šral prascheshche. „Šón wufnje pluwacž,“ wonaj wotmolwišchtaj. „Šimajče jeju!“ šral šwojim wojaškam pšchifasa a da jeju šawrěčž. Šotom da šudnikej pšchicž, powjedasche jemu tu wěž a šhostanje ša njeju žadasche. Ššudnik wotmolwi: „Maještoščž, našch šakon dweju šwědkow žada, wy šče jeno jena wošoba; našche šudjenje budže podarmo, je-li šo taj šłóštnikaj přčjetaj.“

„To by hišchče rješšcho bylo, hdý bychu w mojim šraleštwje morderjo njeshostani wostali“, šral Šudwig rješny a pšchifasa, šo dyrbi hnydom 20 wošebnych měšchčžanow š njemu pšchicž; tež žyly šralowški dom měješche póbła byčž. Šral šam šo na šudny štol šydný, šwoje našhonjenje powjedasche a da tymaj morderjomaj pšched šo štupecž. Ša šralowe wumoprašchowanje šo wonaj bórsy we šwojich rěčžach šaschnjatašchtaj, jeju wina bu šjawná a šmjercž wěšta; hišchče šón šamý džęň byšchtaj na tym měšče tepjenaj, hdžęž bēšchtaj šwojeho bratra ššonžowašoj. Šón tepjený bēšchc mjenujžy jeju pšchirodný bratr a bohaty; šo byšchtaj jeho pjenješy na šo ščžahnyšoj, bēšchtaj šón njeshutt wuwjedšoj.

Šasajtra bychu šši čžela š reki wucžehnjene, ale jeno to jene čžęšne šhowanje dosta.

Šralowe wóczko bēšche njeshutt widžało, Bože wóczko paš hišchče dale a wjazy widži.

Dobre wotmolwjenje.

W měšče bēchu wifli. Wješnjeno, šiz bēchu w měšče šwoje wupłody šrosššchedawali, šo na dompučž hotowachu. Duž šo žakofne njewjedro w hromadu ščžahny. Ššylny deschčž šo lečž pocža a wšowarjo dyrbjachu do hoshčženzow. Tež pobožna žónka, šiz šo hewak wjele w šorcžmach njeshadžeržeshche, dyrbjeshche šwóji wušyl pod torhož ščžahnyčž a nětko šama w šorcžmje wušhowanje pytacž, hacž by šo deschčž šašo wopšchestal. Tu paš nětko do druheho šurowjenja trječhi; pšchetož šorcžma bē polna wšowarjow, šotšiz hňěwni na to, šo maju tu čžakacž, a pšchi tym pjeni, Šohu wumjetowachu, šo jim š deschčžom dompučž šadžewa, a jeho nětko š hrosnyšmi ššowami hanjachu a jedyn pšchemo družeho šakrowachu. — Šascha žona bēšche najpřjedy čžišche w šucziku šedžała. Nětko paš dlęje wjazy wutracž njemóžeshche. Wšcha hňěwna dla tajšeje bješbóžnosčže do šřjedž stwy štupi a do tšch bješbóžnych wóšlje šawoła: „Ššlyšchče, wy ludžo, šče wy něčto šaršchich měli, šiz šu waš tajke něščto wucžili, abo macže wy džęčži, šotrež chžecže tajke něščto wucžicž?“

Wšchitzny wotmjelšnyšchu. Šni jedyn wjazy hanjazeho ššowčžka njepišny. Ša žona bē jim přčdowanje džeržala, šrótkje drje, ale tajke, šiz do wutrobny rēšasche.

Šandželštwolamač a jeho dwórški přčdač.

Něšajki wječh bēšche do čžęžkeho hřčha šandželštwolamanja padnył. Šeho přčdač džęšche š njemu a jeho še wšchej šhutnosčžu

napominasche, so by so swojeho hrěcha wostajil a pokutu cžinił; tola podarmo. Sdnyž tego dla bórsy sažo pschindže, bu wotpofasany. Masajtra na klětzy wosjewi, so je jedyn staw jeho wořady do cžežkeho hrěcha padnył k pohórščenju sa žyłu wořadu, a so so napomina, so by hnydom pokutu cžinił a Bohu cžešć dawał. Sdnyž to tež bjes wuspěcha wosta, wón něšto njedžel posdžišcho sjawnje na klětzy wosjewi, so budže tego šameho sjawnje psched ludźimi mjenowacž a jeho s žyrkwoje wusamtnje, je-li so so njepolěpschi. Tež na to wjerčy šwoje žiwjenje na žane waschnje njepolěpschi. Duž tón předač bližšchu njedželu w pschitomnosći wjerčy jeho hrěch mjenowasche a jeho s žyrkwoje wusamtny.

Bórsy po kemščenju wojazy po předarja pschicžahnychu a jeho do šale domjedžechu, hdžež dale ničžo njeběšche, hacž wořjedža hromadka pěška. Tam mějesche žyłu hodžinu cžakacž. Duž so durje wotewrichu a wjerčy se šwojim šatom pschindže. „Wy dyrbicze wumrjecž“, wjerčy na duchowneho šahrima, „pschihotujcže so na šmjercž.“ — „Majestošć,“ předač měrnje wotmolwi, „tu je hižom moja šmjertna košča,“ a pschi tym šwoju šutnju trochu šwotpina a tu koščlu pofasa, kiž bě so spody šutnje woblekł. „Ša derje wjedžach, šcho na mnje cžaka a šym hotowy,“ wón pschistaji. Sdnyž wjerčy šhrobloščěz tuteho muža wohlada, bu wón móžnje šatorhnyeny a wschón blědy štiou wopuschcži. Ša to pať je do so šchoť, so wot swojeho hrěcha wotwobrocžil a Bohu špodobne žiwjenje wjedł; šwojemu njebojasliwemu dwórsšemu předarjej pať bě cžas žiwjenja s žyłeje wutrobny džakowny.

Wo khartowanju.

Něhdže bě hoščina. Šo nej so nělotši šnježa ša blido šydnychu, so bychu šharty hrali. Tež šarať běšche mješ hoščemi a blisko pschi hracžkach štejesche. Někať na žort jedyn wot nich šararjej pschimoła, hacž njechať šobu hracž. „Šara rad“, šarať wotmolwi, „ja pať njejšym hiščcže ženje hrať; duž mějczje šcžešćpnoščě so mnu, hdnyž so ras pschehladam.“ Šarať so k hracžkam šydnny a dale rjekny: „Moje waschnje je, so wschitto, šchoť cžinju, s modlitwu šapocžinam.“ Š wón ruzy štykny a so modlešche: „Šubny šnježe a Šumožniko! Daj šwoje žohnowanje k našchemu hracžu, hdnyž twója cžešć w nim leži. Mam-li pať prawje, hdnyž praju, so šhartowanje tebe šrudži a je hańba ša twójich šlužobnikow, dha se šwojej mozu mješ nať šahrimaj, so bychmy sjawnje twóju wolu pošnali. Šamjeń!“

„Nětko w Božim mjenje hrajmny“, šarať rjekny; ale ničto so šhartow njedótkny. Duž šarať džešche: „Derje, hdnyž ničto šobu njehraje, šym ja dobył; ja so wam w mjenje našchich šhudnych a bědnnych džakuju.“ Pschi tym pjenješ hromadu šchtrnychny, a wschelazy jemu hiščcže něšto darow pschitnychny. Šotom šedžachu hromadže a šebi wo šwojich našhonjenjach powjedachu, šchoť bě rjeńšche hacž šhartowanje.

Mały hólczk jako předač.

Wokoło lěta 1830 šlužesche 16 lětna hólczka, Šarja Šěrcžinkez, ša pěštoncžu w šrenim měšcže pola lěšarja. Tam mějesche jeno 4 lětneho hólczka wobledžbowacž a so s nim wukhodžowacž. Běšche pať to jašna hłowčža a jara wčyprny, so by wscho šhonil a šebi wscho wukładowacž dať, šchoť by hdže widžak abo šlyšchal. Ša rjanyš na lětnym dnju dopođnja džešchtaj wobaj, pěštoncža a mały lěšarjez hólz, wokoło města, hdžež wojazy nimo njeju na to město cžeňnichu, hdžež so wuwučowachu. Šo bě něšto ša našcheho

hólza. Šón so prascheshche, so pěštoncža doščě wotmolwecž njemóžeshche. Šón chyšche wjedžecž, šcho a k cžemu dyrbja wojazy wuknyč. „Šó, dha poš šobu a wohladaj to šam“, hólza wotmolwi a wobaj džešchtaj ša wojatami. Ša ešeržerniščcžu wojazy šastachu a šwucžowanje so šapocža. Šašch hólczk štejesche runje šady hejtmana, kiž šforo pschi kóždnym štupjenju a wobwjertnyenju wojakow šwarjesche a šelesche. Šwojazy jemu ničžo prawje cžinicž njemóžachu. Duž so ras hejtman wobrocži a maleho lěšarjez hólczka wuhlada. Šón jemu bjes štracha jašnje do woczow pohlada a šhoble pschimoła: „Šyrbja to modlitwy byč, šchoť ty rěčyš?“ — „Šě, mój šynko,“ hejtman wotmolwi, so šacžešćwjenišchi, „ale móžesh so ty modlicž, a hdny to cžiniš?“ — „Šano, hdnyž štamam, wjecžor, hdnyž so lěham, a tež hdnyž so k blidu šydnny“, hólczčez rjekny.

„Šnjechaš mje šwoje modlitwy nawučžicž?“ hejtman dale rěčeshche.

„Šubje rad“, hólczčez džešche, „ale předy dyrbišch šwoje hrošne šakrowanje wostajicž.“

„Šaj, to chžu,“ hejtman pschilubi.

Šón je tež šłowo džežak, nad cžimž so wschitzy jara džiwachu. Šo powjedanju štareje cžety.

Wschelake s bliska a s daloka.

— Ša našlednika šnjeja šantor Šerka w Šufezach je so šnješ žyrkwiński wučer Šodny we Šupoji wušwolil. Šny pschejemy s wutrobu, so by nowowušwoleny žyrkwiński wučer s tym šamym žohnowanjom w Šufezach škuttowak, šaž nješapomnity šnješ šantor Šerka, a so by tež w šchuli po jeho pschikładže prawja našcheho šerbšeho luda šastupowak.

— Šichichodny šchtwórť šwjecžimny šažo šwój reformazijski šwjedžeń. Šny so dopominamy na žohnowanja našcheje droheje ewangelsko-lutherškeje žyrkwoje. Duž pať nješabudžmy tež šwojich wěrybratrow a šwoje wěryšotry, kiž w rošpřiščenju mješ druhowěryžymy bydla a njemóža žohnowanje a dary našcheje wěry nješmlyeni wužicž. Šreformazijski šwjedžeń šhromadžuje so ša nič šollekta, so bychu so woni tež lěto a lěpje teho žohnowanja šwjelicž mohli. Duž wotewěmy tež w džakownej lubošći k našchej drohej wěry reformazijski šwjedžeń šwoju ruku ša žohnowane škuttowanje Šustav-Šdolššeho towarštwy.

— Šójna je so šapocžala a krej so hižom na Šalkanje pschelala. Šono šu šame šapocžatki a dotalne wojowanja ani pošnawacž njedadža, šotra štrona je we wojowanju poštracžowak. Š temu je tež powjeshčam malo wěricž; pschetož kóžda štrona šwoje powjeshcže, šažkež so jej špodobaju, do šwěta dawa. Šoššudženje je šakle ša něotre njedžele woczakowacž. Šwělowaze pať jara je, hacž wójna na Šalkan wobmješowana wostanje abo hacž njebudža tež wukłomozy pošbla do nješednoty pschicž a do wójny mješ šobu cžeřjene. Šu je najwjetšchi štrach pschichoda, šotryž so w tu šhwilu pschewidžecž njehodži.

„Šombaj Šób“ njeje jenož pola šnješow duchownych, ale tež we wschěch pschewawarňjach „Šerb. Šowin“ na wsach a w Šudyšchinje doštacž. Ša šchtwórcžlěta plačži wón 40 pj., jenotliwe cžiška so ša 4 pj. pschedawaju.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpođń ty.

Z njebjes mana,
Njeh ći khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Klěž Bóh poda,
Wokřěw će!

F.

Sserbske njedžělske lopjeno.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šsmolerjěz knihicziščežerni w Budyščinje a je tam ša šchwórtlětnu pšchedplatu 40 pj. dostacž.

Sa reformazijski šwjedžen.

Džěń pošylnjenja a wjěpela ša našču ewangělstu zyrkej, reformazijski šwjedžen, je šaschol. Šwoný, klěž hižom šrjedu wjeczor w polnym, móžnym khorje šaswonichu, šu wušwonile. Wošady šu šo w šwjatnizach šhromadžite. Šradoštnišcho hacž hewał klincžachu ewangělske kherlusche pšches zyrkwje. Šruzý šo štykowachu, kolena šo šhibowachu, wošady šo dopomnichu, šchto je nam ewangělstim kšheszczjanam wot Boha date, doměrejene. Šaž husto šo reformazijski šwjedžen bliži, kšwataju moje myšle mi wrócžo. Šduž šwoný šaswonja a noha kemschi štupa, na šańdžene czašy špominam. Myšle mi džēja pšches mjesty našcheho šafškeho kraja do bliskeje Čžěškeje. Šana Šuša štrowjam w duchu. Wón je nětk hiščeže wot našchich šlowjanškich bratrow w Čžěškej cžesčženy, lubowany, wyšoko wáženy jako narodny šbudžer a wótcžinski wódžer. Šam je wón wjazý. My jeho widžimy, kał šo podnóřja w cžichich modlerškich hodžinach do šwojeje biblije, kał šo cžěžke šnutštowne bėdžjenja bėdži, šo by k pošnacžu Božeje wěrnosčže pšchišchol, kał pšched šwojim ludom wuštupi, jón k pošucže wołajo a š došom cžisty ewangělij jemu pšchišpowjedajo. W měsčje škostnišy šu jeho na šchczěpomžu špalili. Šeho rót bu šamnjeny. Šeho hlóš Božeje wěrnosčže šforo njekšychany wuklincža. Šako martrač ša šwoju wěru wumrje Šan Šuš. Šwangělstu zyrkej pał jeho nješapomni, ale ščžele jemu w duchu palmy džaka a lubosčže. — Ša reformazijskim šwjedženju muža, bėdžerja druheho, wjele wjěšcheho tež widžu a w duchu štrowjam.

Šiřasche šo lěto 1517. Šwjeczor bėšche pšched wulkim šwjedženjom wšchěch šwjatych. W měsčje Wittenbergu mnich pšches hašy štupa. Šměšto je hiščeže male, lědom 300 niškich, š wjěšcha kšhobodnych twarjenjom licži, ale dwóřka zyrkej tam hižom šteji. Ša nej bliži šo mnich. Šnětko šteji pšched wyšokimi durjemi dwóřskeje zyrkwje. Šiřmo ma w ruzý. Šwóczko mnicha k šemi hlada. Šchto šebi rošmyšluje? Šyrbi to bėdženje na šo wšacž a wuštipicž ša bójšku wěrnosčž w Božim šlowje? Šitwa budže horza, cžěžka, krawatna. Še wón na prawym pučžu? Šeho šbudžene šwědomnje je šwjasane w Božim šlowje. Šlób šlyšchi we wutrobje: Škěč a njeboj šo; hlaj, ja šym š tobu! Šnětk hamor do ruki wošmje. Šnětk pšhibiwa šwoje pjecz a džewjeczđžekacž thešow we Wittenbergu. Šaž bychu Boži jandželjo na šwojich kšhidlach je dale njekšli, tał bėchu-tute thešy ša někotre dny šnate pšches žyly wótzny kraj. — Šdwanacže, štinacže lět šańdu. Ša reformazijskim šwjedženju w duchu widžu našchich ewangělskich wótzow w Špeieru a Augšburgu. Šwjěchjo a šeršchtojo, wuczerjo a wódžerjo, lud š městow a še wšow je šhromadženy w jenym duchu, w jenej wěrje, w jenej lubosčži. Šnětk pšchecžiwja šo še šjednoczenej možu pšchecžiwjo wšchěm, lětštotetki štarym, bładnym wucžbam, nětk wušnaja pšched móžnymi šwěta šwoju šwjatý wěru. Šwážna hodžina! Šošbudžaze, šwjate wóšomiknjenja, w šotrychž Duch Boži móžnje k ludam rēcži. — Šašo šańdu lětdžekatki. Šrawatne pšchescžěhanja wěry dla šo šapocznu. Šitwy šo bija. Ša reformazijskim šwjedženju na wšchě

martry a bolosce, czerpienia a srudoby spominam, kiž su naschi evangelizy wótzojo pscheczepili swojeje wery dla. Za widžu jich s pucžowarškim kijom w ruzy. Sich domy su sapuscžene. Sich statoki buchų jim spalene. Sich kubła a samoženje bu jim rubjene. Za widžu jich w jastwach a na městnach krawnych kudow. D wy evangelizy wótzojo, wy śwěrnj martrarjo a dobri bėdžerjo, wy scže wjedželi, sčto bu wam we waschej evangeliskej wěrije date. Wy scže dobre bėdženje so bėdžili a wěru dżerželi hač do swojeho poslednjeho sdychnjenja. Sdyž na reformazijskim swjedženju evangeliske wožadny so w Božich swjatnicach sšromadžuja, potom widžu was mjes nami. Za widžu was s waschimi bkusnami a ranami, kiž wy pschidžecze s horow a pusczinow, s jastwow a sčczepowzow. Za blyschu wasche žarowanste a tež wasche weryblyne, wystaže hlošy. Za blyschu wasche praschenje na naš. Kotre praschenje? D wy naschi potomnizy w evangeliskich krajach, kał wažicze bebi te drohotne kubła wschě, kiž scže wot naš namrěli, sa kotrež my woprowachmy dom a dwór a krej a žiwjenje? Za blyschu to napominanje s wjele tykazy rtow na naš evangeliskich, kiž pižane steji w 1. listce na Kor. 15, 58! „Budžecze wobstajni, njehnuczi a pschibjerajecze stajnje w skutku teho Knjesa, dokelž wy wěscze, so wasche džělo podarmo njeje w tym Knjesu.“

I. Evangelizy sčesčijeno, sawostanmy na prawym sakladže wery. „Budžecze wobstajni, njehnuczi!“ W čím wobstajni, to je japoschtol Pawol w přenich pjatnecze stawach swojeho lista roskladl, hdyž Korinthijskim jako jeniczi saklad wery wobswědžzi Sesom Khrysta, naschego Sbožnika a Sšrednika.

„Žadyn drugi podložl ničto njemōže sałožic, khibu tón, kiž je sałoženy, kotryž je Jesuž Khrystuš.“ Tón, kiž to pische, tón japoschtol Pawol, bė derje sałoženy. Psched Damasčowymy wrotami bė wscha jeho samoprawda so sšubila a bė wón swojeho Sbožnika namakal. Tam s kolenow stanywschi wón jenož jedyn podložl wery snaje, s horjazej lubosčju jenož jeneho lubuje, psches kraje a morja jenož jene mjeno noby: Jesuž Khrystuš. Wón bė wobstajny, njehnuty.

Do jeho stopol je Luther stupal. Hač ja wam Luthera potasuju jako mnicha, kiž s posčzenjom a s modlenjom w nozy a wodnjo swojemu Bohu blyži a swojeho Sbožnika pyta, hač my widžimy teho wusnawarja psched durjemi dwórskije zyrkwije we Wittenbergu abo teho njebojastliwego bėdžerja psched kžězorom a móžnymi teho swěta we Wormsu, hač ja was wjedu na hórku Wartburg pola Eisenacha, hdžěž wón, pjero w pilnej ruzy, potžileny bibliju pschekōžuje, hač my blyschimy teho kžěrlyšcherja a modlerja na twjerdžijnje Koburg, hač my sšladujemy w Lutherovej smjertnej komorzy temu dohczerjej tež na poslednej nusy do blėdeho woblicza: D mjenujecze Luthera pschego naschego luda najwjetšchego byna, to najwažnišche w jeho skutku tola je a wostanje, so je wón Jesuža Khrystuža sašo do sšredžijnny swjatnicow a wutrobow stajil. Wón bė „wobstajny a njehnuty“. A my?

Reformazijski swjedžen wot naš to sšlubjenje žada: My nihdy njewostupimy wot praweho podložka wery. Abó praj, na čo je dom twojeho sboža natwarjeny? Na čłowěku lubosč? Płakajo wona hižom po khwili pschi kasčezach a rowach steji. Abó na semiske kubła? Kał rucze so sšubja, su proch a popjel! Abó na čłowěku mudrosč? Sčtož tón jedyn twari, drugi podtorhuje. Sčtož jedyn wuczi, drugi sacziškuje. Njejsu čłowěke myšle a wscha čłowěka mudrosč njewěste kaž mōrške žolmy, kiž so horje sšehaju a sašo spadnu, hdžěž žolma žolmu póžriewa a pohrebie? My pytamy podložl wery, kiž njehnuty steji a njepowalny wostanje, hdyž wschitko druhe sahinje. Ale njeje runje njewěstosč w bójskich wěrnosčach dwėlowanje na wschěm swjatym, kaž czežka khorosč naschego čaza? Tykazy a sašo tykazy w našim ludu so prascheju a pschego sašo so prascheju: Se to wěrnó, sčtož so na

klětkach wožadam pschipowjeda, abó njeje wěrnó? Se Jesuž Khrystuš Boži Ssyn abó je wón čłowěk, kiž je we wschelakim blydžil kaž my a hrěšil a jako martrar sšoncžnje na kšiču wumrjel? Ssmy my wumōženi psches jeho žiwjenje, czerpienje a wumrjecze abó smy hišcže w swojich hrěchach? Se Bože wotkasanje ta wulka, swjata wjecze Božeje hnady, pschi kotrež so s mozami s wěcžnosčju wuhotujemy a swojeho wumōženja wjebali a wěsczi činimy, abó je jenož snamjo a dopomnjecze na Khrysta smjercz? Se wonkach na Božej roli tón kōbež semje to poslednje, sčtož nam wot naschich lubyh sawostanje, abó je wěrnó, so je sady teho sawěschka, kiž nam wěcžnosč pschikrywa, kraj setrienyh blyšow sa tych, kiž tu płakachu, domišna sa wschě džěczi Bože, kiž khdžachu tu w zusbje, ale wěru dżeržachu? Čłowěka duscha žada bebi tola po wěstym, žple dowěrlivym wotmolwjenjom na tute praschenja, a Bohu džak! my jo mamy w Khrystužu Jesužu. Tak so sałožujmy we wěrije na njeho, teho kšičowaného a horjestanje-neho, čłowěšeho a Božeho Ssyna, naschego sšrednika a wumōžnika! Budžmy wobstajni a njehnuczi! Njewostupmy nětk a nihdy wot praweho podložka nascheje wery! —

II. Njewostanmy pak tež stejo pschi pokojčnym skutku! „Pschibjerajecze stajnje na skutku teho Knjesa.“ Korinthijsy drje we swojim starym pohanskim měscze žane prawe, jasne pōsnacze sa krašnosč swojeho powoženja jako sčesčijeno a wucžobnizy Jesužowi njemějachy. Woni durbjachy pschibjeracz w skutku teho Knjesa, so pokylnicz w mozy Božej, roscz w hnadže a pōsnaczu a so wopolasacz psched pohanami w duchu mēra a bratrowskeje lubosče jako sčesčijeno.

„Pschibjerajecze w skutku teho Knjesa.“ Nam to japoschtolske napominanje płaczi. My njejsmy ženje dokonjeni. My ženje njejsmy doseč činili. My njejsmy ženje hišcže swój nadawł jako pōbly Jesužowi dozpili. Hač do poslednjeho sdychnjenja mamy roscz w mozy wery a bratrowskeje lubosče! Do přėdka, tak rēka niz jeno wonkach w swěcze hēšlo, ale wošebje tež sa naš sčesčijanow a tu w duchownym žiwjenju. Rosče našy lud a pokylnja so dale a bóle na mozach s wyšoka abó wotebjeramy my? Džemy wróczo? Za widžu naschego evangeliskeho kžězora a druhich sšerštow a wjetchow s nim, kiž ženje swojeje evangeliskeje wery so hanibowali njejsu, kiž se swojej kōnu pokornje so pokhilyja psched kralom, s černjemi kōnowanym a na kšič pschibitym na Golgatha; ale pschi nič namakaju so tež pschego sašo tajke stawy we wjetchowskich rodach, kiž swoju evangeliku wěru nēkajkich Judaschowych sšebornikow dla pscheradža. Šóbla mužow wucženosče, kiž wyšoka wysche wscheje swojeje wědomosče evangelij wot Khrysta staja, su čerjōdy tych, kiž su swojej wucženosči a wědomosči wschu swoju wěru woprowali. Pschibjeramy na skutku teho Knjesa abó niz? Šruhujmy so! Senož na nēkotre kubla nascheje evangeliskeje zyrkwije chzu potasacz.

We twojim domje je biblija. Wěsch ty, so je hake evangelika zyrkej nam ju wotewřika a do ruki dała? Luther je ju w Erfurcže na rjećas swjasanu namakal. W Romje su so evangeliske bibliste towarštwa, kiž so sa rospšesčeranje Božeho kłowa mjes našim ludom swěru staraja, husto tamake a khorosč mjenowale, kiž lud kasly. Praj, sčto je tebi sa swój dom a swoju swójbu a wošebje sa swoju duschu Bože kłowo? Naschi sšerbizy wótzojo wjedžachu, sčto na nim mējachu. Stara wulka biblija bu mi njedawno w lubyh domje potasana. Su smy wot nana, naschego džěda namrěli, tak bu mi powjedane. Tute sšpruchi je wón sam s sčepjetazej ruku sapišowal. Tute snamjenja su wot njeho a tam a sem je hišcže pōsnacz, kał je nēlotra blyša wješela abó srudoby na kōpenka biblije padnyla. Haj, naschi wótzojo su bebi Bože kłowo wažili, a my? Kał mohli w Khrystužu žiwi byč a roscž, hdyž jeho w Božim kłowje njepytamy!

We twojej ruzy ǰu spěwarſte. Naſche evangeliſte khěrluſche ǰu teſ dar reformazije. Naſcha evangeliſta zyrtej je ſpěwaza zyrtej. Raſ ſamóže jeničzka ſchtuczka naſchich wěryhlyntych a nadzijepołnych khěrluſchow džiwy čznicz nad čłowſkimi wutrobami a žohnowanje płodžicž hačž horje do ſbóžneje wěcznoſcže! S časow pſcheczēha-njom ǰo nam powjeda: Žało buchu Salzburgzhy ǰwojeje evangel-ſteje wěry dla ſ kraja wuhnaczi, wunamaka ǰo pſchecziwo nim ſbónczije hiſchcže ta ǰurowoſcz, ſo buchu ſtarſchi a dżeczi dżelene. Starſchi dyrbiachu won do njeſnateje zuſby, dżeczi paſ mējachu w kraju woſtač, ſo bychu ǰo w podjanskej wěrje woczahnyke. Płatanje bē mješ wulkimi a małymi, ale ǰlyſch! Šcho je to? Šcho ſallinczi ſ dobom do ſdychowanjow a žalofczenjow? Ewan-geliſti Lutherowy khěrluſch. Najſtarſchi tych evangeliſkich, bėłowłopaty ſchēdzimz, jón ſaspěwa:

„Hdyž woni woſmu nam
Wſchē časne kubla tam,
Dha ſ teho nimaju
Wſchaſ nicžo ł lėpſchemu,
Nam dyrbi njebjio woſtač.“

Wón ſpěwa a druhy ſpěwaju ſ nim. Szlyſy ǰo ſetrēja. Štóržby wonēmja. Ewangeliſkich wuhnatyh kſcheczēžianow čzrjōda je hotowa, temu Rnjeſej woprowacž teſ to najluſbche, ſchtož w ſemſtim žiwjenju maju, ǰwoje woſbe dżeczi. To je dołoniał evangeliſki khěrluſch. Wón poſhlynja a troſchtuje, wón napomina a pohonjuje. Wón wěru płodži a budži a wěru ſdžerzi. Wēmny my potomniſzy evangeliſteje zyrkwoje, ſchto na naſchich khěrluſchach mamy? Spě-wamy je? Lubujemy je? Natwarjujemy ǰo ſ nimi? Raſ čžemy pſchibjeracž w ſtutku teho Rnjeſa, hdyž ǰrēdkſi Božeje hnady ſazpi-wamy! —

Ženož jeničzke hiſchcže. Zyrtej cže pſcheproſchuje ł Božemu bliđu. Nam ǰo Bože wotkaſanje ſažo wudželuje, kaž je nēhdy naſch Šbóžnik jo wuſtajik; ale ſchto pomha nam tuto dobycže naſchich reformatorow, hdyž je Bože bliđu, drje kryte ale hoſcžo tu nejſu, kiž bychu hłōdni a lacžni po prawdoſczi ǰebi jo žadali? Pſches evangeliſte woſpady dže ta ſtóržba, ſo cži hoſcžo ſa Božim bliđom wotebjeraju. Pſraj, hdy bē ty poſledni krōcz pſchi wječeri Božeje hnady? Naſchi mormi ſ rowow ſtawaja a ſtupja na dnjach, kaž reformaziſki ǰwjedžen bē, mješ naſ a proſcha a napominaju naſ: Džeržcže, ſchtož macže! Roſcže w ſtutku teho Rnjeſa! Do přēdka w Rhrſta mjenje!

III. My wēmny, ſo je evangelijej dobycže ǰlubjene. „Wy wěſcže, ſo waſche dželō podarmo njeje w tym Rnjeſu“. W Korincže bēchu tajžy wuſtupili, kiž wuczachu: Spytowanja w žiwjenju ǰu pſchemōzne, hačž ſo bychmy nad nimi dobycž mohli. Dželō je ſhubjene, je podarmo. — Njeſtroſchtna wuczba! Waſche dželō w tym Rnjeſu nad waſchej duſchu a na duſchach bratrow njeje podarmo. Že dha Pawoł, kiž tu piſche, podarmo dželal? Njedžatujemy ǰo jemu ſa wiſchu jeho duſchowpaſtyčſku ǰwěrnōſcz hiſchcže nētk po ſtoro 19 lēſtotkach? Njebudžmy bješ nadzije! Njebudžmy ſprōzni! Što krōcz ǰmy ſacžuli a ſhonili:

„Muž prawy ſa naſ wojuje;
Bōh jeho ł bitwje wabi.
Hdyž ſchto jōh' pōſnacž čže,
Wón Jeſuſ Rhrſtuſ je,
Rnjeſ mōžny na wōjſkach,
Haj, Bōh na njebjeſkach,
Tōn budže wěſcže dobycž.“

Šchtož w duſchu wěry dołoneſch, njeje podarmo. Tu a tam ſahubjena evangeliſta wěra ſažo wotucža. Pſches džeſacž lēt hižom w Čžēſkej a w druhich krajach ǰo kſcheczēžienjo ſažo bōle ſa Božim ǰłowom praſcheja a ł evangeliſteje wěrje pſchitupuja. Mužojō, kiž ǰo lēta dołho ſa žanej zyrkwoju wjažy njepraſchachu, ǰyđaju pſched

wotewrijenej bibliju a wobhonjuja ǰo w Božim ǰłowje. Džēkacžerjo, kiž ſprōzni wječor ſ dželā pſchiñdu, tola ſprōzni nejſu, po do-łonjanym dželē wječor hiſchcže evangeliſte khěrluſche wuſtupcž. Wſcho dželō w Rnjeſu njeje podarmo. Ewangeliſhy kſcheczēžienjo, jenož budžmy ǰwěrnſi! Wažmy ǰebi ǰwjate kubla naſcheje evangeliſteje zyrkwoje! Džeržmy, ſchtož my mamy, ſo by ničto njerwał naſchu krōnu!

D.

Džakny khěrluſch podrožnika na dompucžu.

(P. Gerhardt.)

Šłōſ: Nētk khwalcže Boža, kſcheczēžienjo —.

Nētk ſtupajtaj, ǰo ſpěchujtaj,
Šo domoj pſchiñdžemy;
Čžy Božu, mojej konſtaj,
Džał pſkacžicž winojty.

Čžy jemu khwalbu ſaspěwacž,
Raž berje ſamōžu,
A jeho ſtutki wupojđacž
Nētk ſ nutrnej radoſcžu.

Žad'n mudracžł njeſamože ǰam
Pucž prawy namaſacž;
Nē, jeno Boža miłōſcz nam
Wē dobry poſaſacž.

Raſ wſchelka nuſa, ſrudoba
A žalōſcz dowjedže
Naſ pſchczo ſ nowa do ſtracha;
Bōh pomozny paſ je.

Raſ huſto paduch ſradžu wſał
By naſchu nadobu,
Hdyž njeby Bōh jom' wobarał
Še ǰwojej dobrotu.

A ſly duch duſchu ſ čželom by
Nam ſawjedł do horja,
Hdyž njemēli ſchit kryjažy
Wot Rnjeſa ſ wyſoka.

To ſmij je ſtary traſchaty,
Kiž nima połoja;
Naſ ſczēhuje, hdyž ǰhodžimny,
Nam hroſy bješ kōnza.

Naſ pyta doma, na poli,
Na morju, po krajach,
Tež ǰamo njeruſtawawſchi
We wſchitkich kuczſkach.

A tola njeſaſłapa naſ,
Wón lafa podarmo;
Nam wotſtronuje pſchczo ſaſ'
Šchit Boži njeſbožo.

Že ſ nami ǰhla jandželow,
Ta, kručže ſbrōnjena,
Wē ſanicžowacž tam a jow
Wſchē leſtne ſkucženja.

Taſ ǰhodža wōdnjo, we nožy
Tu ſ nami wajchtarjo,
Kiž Bōh je ſtajil do ǰlužby
Ša ǰwoje ſtableſcho.

By Bōh mi wōtrej wōczi dał,
Raž ſaſub ſhonik je,
Šo ſawa wjaž' njetrijebał
Šso bojecž tyſchniwje;

Ach, kajke džiwy budžich tu
Bo droſy ſhonik ja!
Raſ byle ſjatnje ł widženju
Mi Bože wōdženja!

Šchtož woczomaj nej' popſchate,
To widži wutroba;
Ta Bože hnadne pſchitrycže
We wěrje ſpōſnawa.

We ǰwojim ǰłowje praji nam,
Šo wōjſto hotowe
Naſ woblēha, hdyž tu a tam
Čžert ſ wōjnu tyſchicž čže.

Šchtož ǰlubſi nam, to wěrnō je,
Duž nētk budž wjeſekny
A na wjcho, ſchtož Bōh ſapocžnje,
Tež ǰwěru ledžbliwy.

Ty ſhonich, Bōh je hnadny tym,
Kiž jeho lubuja,
Šso ǰwěrnny wopokaſa wſchēm,
Kiž ǰo jom' dowērja.

Naſ noſny jako dżecžatko
Man dobry, luboſny,
Hdyž dželcžu hroſy njewjedro
A wicchor wujaty.

Naſ ſ lubej ruku wōdžewa,
Raž ſawdawł luboſcže
Šzej w klinje haji macžerka,
Tōn hlada njeſprōznje.

Bōh ſ pucža wala ſamjenje,
Šo njeſranjeju naſ;
Wón dobru pucž nam ſhotuje
Raž dženſ tał kōždy čas.

Psches horn, doły wodzi naß
Nětk domoj w lubosczi,
A potom, je-li sprawný czaß,
Tež t wěcznej sbóžnosći.

Mi bliži pucž so posłedni,
Hdžež póndu sbóžnje dom;
Po wšelkej próžy po šmjerczi
Spacž budu społojom!

Suriy Bróšf.

Paß moje jehnjata!

To je to džěło, kotrež je něhdy stanjeny Ebóžnik Pětrej na jeho ramjo položil. Pětr je tuteho sastojuštwa tež šwěru hladał a njeje pschestał, šwojich šobucžłowjetow na luzy Božeho šłowa paścž, hacž je šwój pastyrski kij w šmjerczi i ruki položicž dyrbial. Jeho džěło paß je wostało a wono nětko na druhich ramjenjach leži. Na czejich? Mišionarojo wbohich pohanow wotolo so šhromadžuja a jim Bože šłowo pschpowjedaju, so bychy sbóžni byli. Čži i tym Šhrystufowe jehnjata paßu. Duchowni kóždžicžlu njedželu na klěžy Bože šłowo wukladuja, so bychy je wošadnym do wutrobny šašcžěpili a jich t dobrým skutkam napominali, i čžimž tež woni Šhrystufowe jehnjata paßu. Wošebje paß je to tež nadowł kšesčžijanskich wučerjow. Po jutrach se wšelakich domow džěczi přeni krocž do šchule saspurja a maczerje je t wučerzej wjedu. Šhto dyrbja wone w šchuli? Wone maju so we wšelakich wědomoscžach rošwucžowacž, so bychy so posdžišcho w žiwjenju šame dale namacž mohtě. Wošebje paß ma wučer to nad nimi čžinicž, šhtož bu něhdy Pětrej i pschifašnju: „Paß moje jehnjata!“ napoložene. „Paß moje jehnjata!“ to paß njerěta: „Wottrašch moje jehnjata!“ Tole posłednje paß so tu a tam stawa, hdžž małe džěcžo, kiž je w staršiškim domje wšcho šerbški šlyšchalo a lědma něšcho němšči rošmi, na měcže šame němške šłowa šlyšchi a hdžž dyrbi šebi šłowu i hišcže njedorošmjentym němškim šchpruchami pjelnicž a te šerbške, kiž je domach šlyšchalo, w šchuli nješlyšchi a njewuknje. Wono so wottrašchi a mješcže so tola paścž jako jehnjato a Šhrystufowej wodžicž. Nunje teho dla tež šaški šchulski šakon postaja, so ma so tał dołho, hacž so w žanej wošadže šerbški přėduje, nabožina šerbškim džěcžom w šerbškej rěcži podawacž. To je jara rošomny šakon, ša kotryž so naschej šaškej wšchnosczi doścž dodžatowacž njemóžemy. Šeno so by so tež wšchudžom po nim čžiniło; ale na tym husto doścž pobrachuje. Wšelazny šerbšzy staršchi mėnja, so šmėdža šami postajecž, hacž ma jich džěcžo šchpruchi šerbški wuknječ, kaž bychy woni šami šchulšzy inspektorjo byli, so mėł potom wučer na jich pschifašnju poškuchacž. Wo tym paß nicžo w šakonju nještaji. Tu rěka šjawnje doścž: „šerbškim džěcžom šerbška nabožina. Njewadži to džěcžom wěcže nicžo, hdžž pódla wšeho drugeho, šhtož so po šakonju w němškej rěcži wucži, tež něšcho šerbškich šchpruchow nawuknje. Wobštaji tola žyła šerbška wucžba w naschich šchulach w tym, so šerbške džěczi něšcho šchpruchow a šhěrlušchow a 5 hawpšchtufow šerbški nawuknu. To je wšcho. Móže to šcho šchodžicž? Wjele bóle to, so džěcžo i wobėmaj rěčomaj džěła, jeho duch a pomjatł šylnišchi ščini, kaž je tole tajny šchulski radžicžel škofla w Draždžanach, kiž tu wěz lėpje rošmi hacž tón abo druhi wještny mudracž, šam šjawnje prajil, so maju džěczi šerbškich šchulow wjele hibicžiwšeho ducha, dnžli džěczi němškich šchulow. Tež wšchėdne šhonjenje wucži, so šerbšzy hólzy na wyšokich šchulach lėpje do přėdła pschidnu, hacž němšzy. Wošebje paß tež ša posdžišche žiwjenje nicžo nufnišche njeje, hacž so šerbške džěcžo tež šwoje šchpruchi a hawpšchtufi a šwoje šhěrlušche šerbški nawuknje. Čžeho dla? Džěczi šerbškich šchulow posdžišcho tola, hdžž je šerbške šemschenje přėnje, na šerbške šhodža. Šsu-li nětk w šchuli němške šchpruchi wukle, dha šu jim šerbške šhěrlušche a šchpruchi nješnate,

a teho dla je jim Boža šlužba wostudła, so w njej šhwaju a špia a škócžnje so šemschihodženja i žyła wostaja. A němške Bože šlužby, došelž šu šchpruchi a šhěrlušche w zusej rěcži wukle, kiž jim tehodla nješrošmjene wostachu, i tym šamym małym wužitkom wophtuja. Budže-li teho dla wucženje šerbškeje nabožiny hišcže šhwilu w tej šamej mějje wotebjeracž, kaž nětko, budža mješ Ššeršami šerbške šchpruchi a šhěrlušche bóršy šabhte — a nasche rjane Bože domy prošne. W tych wošadach, kiž maju hišcže we wukim a žyłym šerbške rošwucžowanje w šchulach, šu Bože šlužby runje tał derje wophtane, kaž pschėd 50 lėtami a dlėje. W tych šerbškich wošadach paß, hdžež je so se šerbškej wucžbu w šchulach bóle a bóle pschestało, šu Bože domy i kóždym lėtom prošnišche. Šhtož je w tajkej wošadže šam sastojuštwa mėł, tón to wě, a drusy to bóršy šhonja. Še dha to nětko šbože, hdžž so nasche Bože domy bóle a bóle prošnja? Bóh čžyl šo šmilicž a wšchitkim, wošebje paß wšchėm šerbškim staršchim na šwėdomnje šwjašacž nascheho lubeho šaškeho škala šakon: „Ššerbškim džěcžom ma šo nabožina šerbški wucžicž!“ Šotom by šo wšchudžom w žyrkwi a šchuli čžiniło po Šhrystufowej pschifašni: „Paß moje jehnjata!“

Wšelake i bliska a i daloka.

— Šwješelazny wukas je pruska šchulski wšchnoscž ša reformazijski šwjedžen wudała. Hdžž by so reformazijski šwjedžen 31. oktobra, niž kaž běšche přėdny waschnje, njedželu po tym dnju šwječil, by drje šchula šmėla wupadnječ, ale tón džen by so posdžišcho wot prošdninow wotlicžil. Nětko paß je wšchnoscž pschiswolika, so šo šchula powšchitkownje tam njedžerži, hdžež so reformazijski šwjedžen 31. oktobra žyrkwinszy šwječzi.

— Džiwny, šrudny šačžicž čžini šakonški nacžisł, šaškiž je nětko wuschol i komištije drugeje komory. Wěšo duchowna lokalna inspežija padnje a duchowni ša njej šylšy pšakacž njebudža. Ale to tamnej šwobodo-šozialdemokratiskiej komištiji hišcže doścž nješčhe, ně, duchownemu dyrbjěšche so prawo wšacž, nadkėdžbu nad nabožinskej wucžbu w šchuli mėčž. Šsamo šobustaw šchulšeho pschėdšejicžerstwa wón njedyrbi dale byčž, šhiba so šo wot šchulškej gmejny wšwoli. Šimale šmėščne je to postajenje tuteje komištije, so žadny kandidata duchownštw a tež wólbothmanoscže nješmje šo wjazny jako wučer nabožiny pschi ludowej šchuli postajicž, šhiba so wón přėdny pruhowanje wólbothmanoscže ša wučerjow pschi ludowej šchuli wotpoloži. Ššchi wšchšchich šchulach, gymnaštijach šo kandidatojo duchownštw jako štatni wučerjo nabožiny postaja, ale pschi jednorých ludowych šchulach woni po šwojim študowanju na duchownštw pschi univeršicže t temu šhmani nješju. Šacž dotal dyrbjachu wučerjo, kiž nabožinu wucžachu, tež šlubjenje pschi nastupjenju šwojeho sastojuštwa wotpoložicž, so čžedža prawje a čžicže wucžicž po wšnacžu nascheje žyrkwje. To ma pschichodnje wotpadnječ. Š tym paß tež padnje kóžde rukowanje ša pravu ššesčžijansku wucžbu nabožiny. Šsamo wo wopšhjećzu nabožinskej wucžby je tale komištija jednała, hacžrunje t temu po prawom pschihłušchnoscže njemějěšche. Duž šo žadanje wupraji, so ma šo nabožinska wucžba w duchu teje žyrkwje, bješ šwjašanja na pišmił wėrywšnacža štawacž. Šať budže to móžno, to komištija wuprajiła njeje. Šajšterje šjawnje wuprajič nješchaju, šchož wjěštčina šebi myšlěšche: Šnabožinsku wucžbu w myšli Šwikawškich šadow. Šať budže šo šejm t tajkim namjetam štajič? Šo wjěštčinje 2. komory najšterje druge komora i wjěštcha temu nacžiskej pschihłuškuje. Tola je nadžija, so 1. komora šruta wostanje, so bychmy pschėd tajkim šchulškim šakonjom wobarnowanu byli.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatonok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoń ty.

Z njebjes mana,
Njeh éi khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew ée!

F.

Sserbske njedželske lopjeno.

Wudawa so kóždy kóbotu w Smolerjez knihcizischczerńi w Budyschinje a je tam sa schtwórtlětnu pšchedplatu 40 pj. dostacž.

23. njedžela po šwjatej Trojizny. Mark. 12, 41—44.

Knjes Ješuš je něhdy šwojim wuczobnikam prajil: Sa šym wam pšchiklad dał, so bnschecze činili, kaž ja wam činil šym. Haj, najlěpschi, najkrašnišchi pšchiklad praweho kšchesczijanškeho žiwjenja mamy na našim Šbóžniku. Tak ponižni, tak čičeje myšle, tak sežerplivi, tak šmilni a polni lubosće kaž wón, dyrbinj tež my bycz. Šchtóž šo prózuje, w jeho stopach kšhodžicž, šchtóž ma jeho pšched woczomaj a we wutrobje, tón njemóže ženje praweho pucza smylicž, tón budže pšchezo dokonjenišchi a bohšpodobnišchi. Ale tež ludžo móža nam dobry hešempel dacž, kaž na pšchiklad šwjeczi japoschtoljo. Šswjaty Pawol napomina naš w epistoli džeršnišcheje njedžele: „Čžincze po mni, lubi bratsja, a hladajče na tych, kiž tak kšhodža, so macze naš sa hešempel“, abo našch duchowny wótz Luther, kiž je šo džeršja pšched 430 lětami w Čislebenje narodžil, abo twojej štaršchej, kotrejž staj tebje w bohabojošči a napominanju k temu Knjesej woczahnyłoj, kotrajž staj šo tak šwěru modliłoj a kemschi kšhodžiljoj, š kotrejž rta nješby ženje žane njeprawe, bjesbóžne šlowo šlyšchal. Kaž wjele móžemy wot nich sa šwoje žiwjenje a šadžerženje nawučnycz. Tón Knjes šam je nam hušto mužow a žony jako pšchiklad pšched woczí stajil: šmilneho Samaritškeho, Šananejšku žónšku a wjele druhich. Kažki krašny pšchiklad kšchesczijanškeje woporliwošče mamy tež w našim tekšče, kotryž nam wo kšhudej wudowje powjeda, kotraž wšchitko, šchtóž měješche, do Božeho kšchecza položi.

W templu w Jerusaleme widžimy teho Knjesa. Běšche wutoru abo šrijedu do čičeho pjatka. Ješuš wě, šo šo jeho žiwjenje tu na šemi ke kónzej pšchibližuje. Džeń wote dnja bě njepšcheczelstwo a hidženje wadžerjom ledny pšchecžiwjo njemu wjetšche. Ale wón šo njeboji; pšchezo nufnišcho a kšhroblišcho wustupuje wón pšchecžiwjo nim. A runje je wón we wótrym rozrěčowanju šebi šwazil, šjawnje ludži pšched nimi warnowacz: Hladajče šo pišma-wuczennyč, kotřiz w dołhich draštach kšhodža a dadža šo radži na torhošchězach postrowjecž a šydnaju radži wyšoko w šchulach a sa blidom pola wječerjom. Woni sežeru wudowow domy a wudawaju šo š dołhimi modlitwami; čži šami budža wjetšche šatamanštwjo dostacž. Š tutchimi šlowami je wón jich do wutrobny trječil, nětk njepšchestachu jeho pšchescžěhacz, hacž nješbu jeho morili. Ješuš widži wěštu šmjercž pšched woczomaj. Ale to njemóže jeho štróžicž. Wón wotěndže a šydnje šo Božemu kšcheczu napschecžiwjo, šo by pšchihladowal, kaž ludžo do Božeho kšchecza škladuja. Šo tón Knjes to runje nětk čžini, to je tola jašne wopokašmo ša to, ša kaž wažne wón ma, kaž šo ludžo pšchi Božim kšcheczu šadžerža, hacž tu šwoju pšchiblišchnošč dopjelnja abo niz.

Šchto widži Ješuš pšchi Božim kšcheczu w templu? Ššlawny předar je to ras žiwje wopikał. Boža šlužba je šo škóncžila; ludžo du dom. Přěni pšchidže. Pšchedołho je jemu Boža šlužba trala; wón je pšcheczelej šlubil, šo čžetaj šo trječicž. Kucze wón šwoju móščen wučehnje a wosmje nekajki pjenjes a čžiknje jón do kšchecza.

Tak čini wón kóždy krócz, tak je wón swuczeny wot mlodošće sem. Kóždy krócz, hdyž je w templu pschěbnwał, woprúje wón Bohu swój dar. A spokojom, so je tež dženka swoju pschišluchnosć dopjelnił, khwata wón dale. Druhi pschińdže. Tón ma po sdaczu wjazy khwile. Wón steji dolho psched Božim kasczcjom a pyta a pyta we swojej móschni. Wón nima drobných pjenjes pschi šebi. Rad by šo snateho prashał, hač njemóže jemu hrimnu wuměnič a bo něščto požćić, ale tu njeje ničto, kotrehož by bliže snal. Duž da wón šfóncznje hrimnu, ale na jeho wobliczu je widžecž, kaš njerad wón to čini a wosmje šebi přjódf: w pschichodže woprújesch jeno šcherpatku, a wón wulicža hižom, kaš dolho traje, hač je džensnischu škodu wurunał. Tšeczi pschińdže. Tón je po sdaczu do hlubokich myšlow tak ponórnjeny, šo Boži kasczcž š zyla njewidži, bjes teho, šo něščto do njeho položí, dže wón nimo. Šeno to je wón widžil, šo ničto w bliskosći njeje, kiž by jeho snal. A hlej, nětk pschińdže wošebny knjes. Wny jeho snajemy, je farisejski, kiž je šo w templu modlił: Božo, ja šo tebi džakuju, šo nješšym kaž drušy ludžo. Tón ma swój dar hižom hotowny, w papjerje sawaleny. Hižom domach je wón šebi wulicžil, kaš wjele chze dacž. Ale přjedy, hač jón do kasczcža pušćezi, pošběhnje jón mały kus, šo bychy jón ludžo widžili a tež Bóh jón — Bóh hlada wschał tež psches papjeru — a pschi šebi wón praji: widžiš, Božo? Tu je džekatš wscheho, ščtož šym šebi w tydženu dobył. Ša jón tebi woprúje, kaž šym přjedy prajił. Šo malej khwili pschińdže šašo něchtó. Tež jeho snajemy, je žlonik, kiž je runje w templu tak ponižnje a nutrnje prošyl: Božo, budž mi hrěščnutej hnadny! Šeho hlawa je pschezo hišćeze poškilena, ale w jeho woczomaj blyšćeža šo šyly, kotrež nješšmy přjedy widžili, jako wón do tempła šastupi. Wón pschistupi š Božemu kasczczu a praji pschi šebi: Ša nješšym dostojny, šo něščto ša twój dom dawam, ty wulki, šwjaty Božo! Ale dokež šy tak hnadny a šmilny, dha mój šnadny dar nješazpisch; wón wuczehnje móšćen a šypnje ju do kasczcža, šłota a šłěboro, a khwata dale, jako by šo bojał, šo jeho něchtó widži. Nětk pschińdže džecžo, wono ma krosch w ruzy, přeni krosch, kotryž je šebi šašlužilo, tón chze Bohu woprowacž. Wono šlyšchi, kaš tón krosch w kasczczu šklíntota a wješle khwata dom. Šfóncznje pschińdže štara macžerka, ta dže jara pomalšu a šepjera šo na swój kij. Ša je je drascže je widžecž, šo je š wudowu a jara khuda. Ša je je woczomaj pošnajemy, šo je wjele płakala. Šeje žyle šemiske šbože leži wschał w rowje. Ale wona je troschtna, wona njemorkota pscheczíwo Božemu džiwnému wóžzeniu, wona wě: ščtož čini Bóh, wscho dobre je. W Božim domje je šašo troscht a pošylnje a wofšewjenje namakala. Dha chze šo nětk ša to Bohu džakowacž. Wjele wschał nima. Š dželom swojemu rukow dyrbi šebi dobyčž, ščtož š žiwjenju potřeba, a wjele dželacž wjazy njemóže. Woczi stej šłabej, ruzy ššchepjetatej. Ale wona móže hišćeze dželacž. Wčera je swoju msdu dostała. Wona je šaplacžila, ščtož bješhe pola pschekupža winojta, je šebi mušu a woliš ša žyly tydžen kupila, dvě šcherpatzy stej jej šbytknej wostatej. Ščto dyrbi š nimaš činičž? Š wona jo wě. Pschi wschej khudobje ma šo Bohu ša wjele džakowacž. Wona je hišćeze štrowa a njetreba nusu tradacž. Wona móže hišćeze do tempła khodžicž a tu se šwojim Bohom rěczecž a wě, šo ju Bóh šlyšchi. Njeje to hñada? Duž dyrbi šo ša to džakowacž a wu-

čehnje šwojej šcherpatzy a položí jej do Božeho kasczcža a wrózi šo žyle šbožowna do šwojeje štwicžki. Wny njemohli šo džiwacž, hdy by tuta wudowa bjes wopora nimo Božeho kasczcža ščla a tež tón Knjes by ji to wěšće wodał. Tón abo tamny šnano pschi šebi myšli, hdy by wona jenu šcherpatku woprowala, dha by to došć a nadošć bylo, haš wjazy njeby dacž šmēla, wona tola njewě, kajke wudawki hišćeze w běhu tydžjenja smēje a wona by tež lutowacž dyrbjala, šo ju njetrebała gmejna šastaracž, hdyž budže šhora a hubjena. Tón Knjes hinał myšli. Tón sawola šwojich wuczobnikow š šebi a š nim praji: „Šawěrnje, ja praju wam: ta khuda wudowa je wjazy do Božeho kasczcža položila, dyžli wschitzy, kotřiz šu nuts kladli.“ Šaš, wjazy dyžli wschitzy drušy! Šako šu lewitojo potom kasczcž wotewrili, dha je šo šnano štało, šo šcherpatzy wot blida dele padnyšchtej, woni šu jej pytali a njemóžachu jej namacž. Dha je šnano jedny wot nich prajił: njech jeno ležo wostanjetej, ja šym widžał, šo bješhtej jeno šcherpatzy a tu mamy telko šłota a šłěbora. A tón Knjes praji: Wona je wjazy do Božeho kasczcža položila dyžli wschitzy drušy. Tón Knjes hinał měri hač čłowjekajo, tón je widžał, šo bješhe dar wudowny wopravdže wopor. „Ššchetož woni šu wschitzy wot šwojeho šbytkna nuts kladli, ta paš je wot šwojeje khudobje wschitko, ščtož mějesche, to je šwoju žyłu žiwnosć, nuts položila.“

Šuby čítarjo, ščto chžesch ty š tuteje historije nawuřnyčž? Wopomń 1.: tón Knjes kēžbuje na te dary, kotrež ty dawasch. Tež w našchich Božich domach šu Bože kasczcže, hđež šo dary šberaju ša miščionstwo abo ša khudych, pola naš šo kollektu šberaju ša wschelake šuttki Božeho kralestwa a tu a tam pschińdže pošelnił do domu a prošy wo dar lubošće. A Bohu budž džak, kaš někotry dawa rad; a tón Knjes šo nad tym wješeli. Ale njeje tež jich wjele, kotřiz ša Boha a šobucžłowjekow žaneho pjenježka šbytkneho nimaju a hordži praja, ščto to mje štara! Šaš činišch ty? Š špomń na to, kaš wjele je Bóh na tebe wažil, kaš bohacže je tebe žohnowal w čělnym žiwjenju! A ščto je wón š šbožu šwojeje nješmjertneje dušče činił? Ššwojeho Šžyna je wón ša tebe dał a twój Šbóžnił je ša tebe wumrjel, šo by ty šbóžny byl. A duž nječal ty ničšo šbytkne měčž ša njeho a ša jeho khude džecži? Tón Knjes hlada na tebe a na twój dar. Chžesch ty na to čžakacž, šo wón tebi na šudnym dnju praji, ščto šebi wot šwojeje šmilnosće a nješmilnosće myšli.

A wopomń 2., šo Bóh šebi wopory žada. Š wjetšcha dawamy jeno wot šwojeho šbytkna a hušto došć wutroba ničšo wo tym njewě. Šajke dary nješšu žane wopory. Woprowacž rěka, š džaknej wješelej wutrobu dacž a to nič wot šbytkna, ale kaš wjele, šo dyrbinmy šebi šwojeho dara dla někajke wješele abo wužitwanje šapowjedžicž. Njech my pschirunamy, ščto je Bóh nam dał, a ščto my Bohu dawamy, ščto ša šo trebamny a ščto ša khudych woprújemy, kaš dyrbinmy šo hańbowacž. Š wuřimny wot khudeje wudowny prawu woporliwosć! Šomuž je Bóh wjele wobradžil, tón woprú Bohu po šwojim šamoženju. Šomuž paš je Bóh malo wobradžil, tón njemyšl, šo jeho mały dar ničšo njewučžini. Šě, tež male dary Bóh treba a ma šwoje špodobanje nad nimi; tež male dary móže wón bohacže žohnowacž. Duž daj wjele abo malo, jeno šo je twój dar wopor. Šotom budže šo tón Knjes nad tobu wješelicž a šwoje ššubjenje nad tobu dopjelnicž: Šbóžni šu čzi šmilni. Šamjen.

Ršhesčijanska šmilnošč.

Buč šmilny, kaž našch Wóčez je,
D to je pycha rjana!
Hdyž dušcha tu šo woblecze,
Dha, hbišy dokonjana,
Kaž džecz Bože skutkuje
Po Šbóžnikowym pschikladže.

Hdžež w šhesčijanskej wutrobje
Šso lubošč t Bohu hori,
Tam Šnjefowy Duch do njeje
Tež t bližichim lubošč stwori,
Niž wšhitku hidu wuhascha
A druhich šbože pschisporja.

Haj, šhesčjan bratra nješudži
A njetama, hdyž padže;
Wón praji: Štañ a ruku wšmi,
Šso poruč Božej hnadže!
Wy wšhitzy jenaf šlabi šmy,
Duž padnjenja šo hladajmy.

Še bližichi šrudžil, ššchidžil naš,
Dha wodajmy to jemu;
A tyschi jeho cžežti cžaš,
Troscht, pomoz nješmy t njemu;
Nječ w horju šmy t nim šrudženi,
A ma-li šbože, šradowni.

Hdžež šhudy płacze we nušy,
Nječ dary šyly trēja,
Šo potrebny šo wutrobje
We džakownošči hrēja;
Šchtóž šhudym šyly šušchil je,
Šnje junu róže njebjeste.

Tež brašnych, šhornych, hubjonych
Nječ t troštom wošchewjuješch
A pschi jich lěhwach bolostnych,
Wšchu štyšnosč šobu cžujješch;
Šim tajti wolij šmiljenja
Wól ranow wulzy poldža.

D Božo pošny šmiljenja,
Niž našche cžeže mjeńšich
A t tym, šo nóž šaš wotšadža,
Nam cžašny pschewtt rjeńšich:
Mje pschetwoť šebi t šnamjenju
A psch mje t hbiškej šmilnošču!

Hdyž ja kaž Ty tež šmilny šym,
Mam hnadu Božich džecz, i,
Tak šo po cžašy sachodnym
Mi wěczne šwětko šwěcz;
Šchtóž pak kaž Wóčez šmilny njej,
Kať mőže tón pschidž t Šbóžnikew?

K. A. Fiedler.

Wuškyšchana proštwá.

Bohaty pschepuz, kiž bēšche t dobom pscheczal šhudych, tole psiche: „Ša bēch ras jara dobre došhodny mēl. Hdyž šo wječor domoj podach, bēšche moja mōšchen pošna. Wyšlach šebi, šo mēju tutu nóž dobry wotpočiznik, došelž móžach šo t tej wěštošču“

t mēru podacz, šo šym wulki dobytt mēl. Tola t tym t wopředka ničšo njebē. Hdyž bēch šo hižom do loža lehnył, pschidže mi, ja šam njewjedžach kať, wudowa mojego nēhdušchego pscheczela do myšlow, wo kotrejž wjedžach, šo je we wullej šhudobie žiwá. Šnutšlowny hlōš mi pschwoła: „Dži a dai tutej wudowje džēl šwojeho dženšnišchego dobytká.“ Š wobšamŋenjom, šo našajtra t wudowje pošdu, čžyž wušnyč šphtacž, ale to njemőžach. „Dži na mēščze t nej“, tak šnutšlowny hlōš dale rēcžesche; „pschetož wōj mōžetaj wobaj hacž do jutjšchego dnja morwaj byč.“ Na pošledku stažech, šo šwobletach a na pučž podach. Bēšche hižom šhētro pošdže, hdyž psched wudowinym domom štejach, w kotrymž šo hiščeže šluka šwēcžka šwēcžesche. Čžicho po ššhodže hacž t jejnym durjam horje džēch. Durje bēchu trochu pomoczinjene, tak šo móžach šlyšhecž, ščtož šo nutšach rēcžesche; a ja šlyšach, kať tuta wudowa, drje še šlabym hlōšom, tola pak t pošnym dowērijenjom Bohá wo pomoz prošesche. Ša šebi nješwērich, šo hibnyčž, došelž ju w jejnej modlitwje mylicž njechach. Tola njebēch ja wot Bohá pošlaný, jej pomoz pschinješčž? Kať to šapoczecž? Hdyž bēch šebi hiščeže šwilkú pschemyšlowá, kať jej pomhacž, wsach še šwojeje mōšchne nēščto tolerjom a štulach je jedyn po druhim t durinej ššmarfu do jštwy, kiž bēšche t tepichami poškladžena. Na to čžische, kaž bēch pschischol, šašo t domu džēch. Nētko móžach, šo do loža lehnywšchi, na mēščze wušnyč. A ta wudowa? Hdyž bēšche šo wot šwojeje modlitwy šbēhnyła, wuhlada te šwětkle tolerje ležo. Wona jara derje wjedžische, šo bēšche Wōh jejnu modlitwu wušlyšchal a jej psches nēkoho nušnu potrebu wobradžil. Duž šo šašo pošlakny a nētko džakownu modlitwu špēwasche — niž wjazy še štaroščiwew, ale t wješkelej wutrobu.“

Nječžini Wōh wjazy džiwow? —

Rēcž wērnosč.

Štary jasťownny duchownny tole powjeda: Psched nēkotrjmi lětami bu mi młody pschepuz po wotpočuzenju tšilētneho jasťwa pschedštajeny, šo bych jemu napominanje na pučž dať. Młody muž bēšche t Warlina a mēješche tam młodoštnu mandželšku t jenym džēščjom.

„Ščto nētko še mnje budže?“ prošesche šo. Napominach jeho, šo by kručže pschi wērnosčzi wostal a Bože kašnje wšchitkōn cžaš psched woczomaj mēl. Wōn mi šnapscheczimi, šo nētko nihdže jasťojšťwo njedostanje, hdyž budže t wērnosčžu powjedacz, kať je jebanšťwa dla tšči lēta w jasťwje šedžal. Tola ja pschi tym wostach, a ššončnje tež młody pschepuz kručže šlubi, šo pschichodnje wjazy šhacž njebudže.

Šo dlējšchim cžašy mje wošebnje šbrascženy šnješ, w kotrymž přjedawšchego šhostanza ššoro wjazy njepōšnach, wopyta a mi ščžehowaze powjedasche: Šnydom po šwojim pschikhadže do Warlina šo do jeneho t najwjetšchich pschepušťwow podach a šo prošach, hacž móžy tu jasťojšťwo dostacz. Buch prinzipalej pschedwjedženy a jemu šwoje přjedawšche jara dobre wobšwědčenja pschedpoložich, kotrež wōn jara kručže pruhowasche. Nētko pschidže prošjenje, kotrehož šo hižom dawno bojach: „Hdže bēščeže wy pošlednje tšči lēta?“ Wutroba mi pušotasche, hdyž wotmolwich: „„W jasťwje w Ž.““ — „Čžehodla buschčeže šhostany?“ — „„Šebanšťwa dla.““ — Kať šebi šwažicze, to wšchitko tak ššatwnje prajicž, hdyž mōžecze šebi tola myšlicž, šo waš pod tutymi wobštejnosčžemi do jasťojšťwa wsacz njemőžu?“ — „„Mōj tamnišchi dušchowpastyr je mi radžil, šo bych pschewo wērnosčž rēcžal a šym jemu to tež šlubił.““ — „Tak, mōj luby“, prinzipal wotmolwi, „ščež tež šwojemu dušchepastyrjej šlubił, šo čžecze wot nētká šwērny a čžestny we šwojim pomokanju byčž?“ Hdyž to wobkručžich, mi štary šnješ ruku poda a praji: „Došelž ščež jene šlubjenje tak šwēru džeržal a wērnosčž rēcžal, byrnjež t teho najššatwnišchu šščodnu mēl, čžyž wam wēricž,

so budžecze tež to druge słowo dżerzeczi a mi śwěrnje słuziczi.“ Schtož šo što druhim halle po tydženjedokhim pytanju radzi, to šym ja hižom na šwojim přemim puczu namakał, dokelž šym wěrnošczi czešč dal: dobru šluzbu.

Tak pomjedasche mi khostanz, kiž je nětko w šbožownych wobstejnoščach žiwu.

Sprawna žónka.

Wobstarna žónka š lěša porjadnje do wulkeho města jěšdžesche. Wosyčž jej jejny śwěrnny poš czahnyčz pomhasche; na nim ležesche ša jejnych měščczanskich wotebjerarjow drjewo, rjenje do walczkow šwjafane. „Trjedzi tež?“ šo ju ras jena knjeni woprascha, „š walczkow ša 50 np.“ — „„D knjeni,““ žónka š milym a śwěrnnoščez pošnym pohladnjenjom wotmolwi, „ja wam tola žaneho kuscziczi pschemało nješchinjeku; pschetož to wscho dnyrbjała tola junu psched njebjeskim durjemi šažo šesbēracz.““

Wěšo šo jejne wotmolwjenje po słowje rošmnicz nješmē. Ale kajka hluboka myšl tola w nim leži! Šožde kradnjene kubo je woprawdže šadzewł na puczu do šbožnoščez a jebatej njebjeske wrota šaracz. Kajtke dha pať by było, hdy by šo tuta žónka na pucž podata, psches našch kraj czahnyła a šo se šwojim porštom wo wschē te domy klapał, hdžez se šprawnoščzu prawje nještej? Dha by š witowarjej pschischła a prajiła: „Wšmi te lohke punty precz a štaj je do bofa a hladaž šo makeje mēry a hubjenych tworow; hewak budže to něhdy wscho psched njebjeskim durjemi ležecz a ty njebudžesch nuts mōz.“ „Albo wona by někotremu krawzej psches ramjo pohladała: „Šdže šu te kōnz, lapki a banty, kiž šu ty psches nožizy padnyčz dal? Ša czi praju: wone psched njebjeskim wrotami leža.“ Tež by někotre džecz na boť wsala: „Poškluchajcze, wschē te jabuka, kiž šcze kradnyke, wschē te pjenježki, kiž šcze šarschimaj wsale a pschekhlōščczike, te leža psched njebjeskim durjemi.“ „U tu a tam by cželadniť wot njeje šlschał: „Ty šy lēni był, a twoje dla je twojemu hospodarjej wjele žita na polu šwupadało a wjele šornow wurostlo; ty šy wjele Božeho dara rošbrojil se šamej lēnjōščzu; wscho to budžesch šažo psched njebjeskim wrotami widžecz. Duž polēščuj šo!“ Potom by ta žónka ša šwōnczł wulkich domow w měsče czahała, nuts šawoławšchi: „Wšy bohaczki pjenježizy, kiž šcze š leščzu a š jebanjom telko pjenjes na šo šczahnyli, a kiž wy š lichowanjom šwoje bohattwo pschisporjecze, wēščez wy, hdže wafche pjenjesu a pjenježne papjeru šu? Nětko hiščezze we wafchich želesnych pjenježnych šhamorach. Šunu pať budža psched njebjeskim durjemi nakhopjene ležecz kaž wulka hora, a wy psches nje mōz njebudžecz.“

Tak by ta žónka wokoło bēhala, a hdy by do wschēch domow, kiž bychu teho trēbne byle, hičz dnyrbjała, dha by dołho bēhacz dnyrbjała; pschetož tych je wjele, kiž šprawnoščz ša něščto šastarke džerža, šchtož šo do noweho cžaka a do noweje mōdy nješodži. Dokelž pať žadny cžlowjek wschitke nješprawne domy wobkłodžicz njemōže, šo by wschitkich powarnomał, dha je Bōh do kōždeje wutrobny šwēdomnje štajil, kiž czi wscho šle na měsče porokuje. Duž kēžbuj na tuteho štražnika!

Chinesiske rēcze.

Šaž šo w Europje wjele rēcžow rēczi, tak tež w Chinje. Šdžy chžyloj Chinesaj je wschelakeju kōnzow wulkeho kraja hromadze rēczech, šo njebyšchaj šrošmiloj. W Chinje je wjele rēcžow, kiž šo rēcza, ale njepišaju, jeno jena pať, kiž šo pišche, ale njerēczi. Tuta jena najwažnišcha rēcž, w kotrejž šu wschē Chinesiske pišma pišane, je jara czeška. Šu dospočne pišacz nawuřnyčz, njeje jeno ša naš,

ale je šamo ša Chinesow žyle njemōžna wēz. Šortnje šo praji, šo jeno tōn cžlowjek tutu jenu, wschudže w kraju šrošmiltwu rēcž pišacz nawuřnje, kiž je tak dołho žiwu kaž Methusalem, a kiž ma wšche teho wōczko wōtre kaž worjoł a pomjatl dobry kaž jandžel. Chinesojo š tym šami wušnawaja, šo ničtō wschē pišmiki, abo lēpje, wschē šnamjenja tuteje rēcze, dowuřnyčz nješamōže. Šoždy mišionar po šwojich dorach jeno džel, jeno mjenje abo wjazy pišmifow nawuřnje, a lēdma jedyn tu wēstoscz dozpije, šo nimale wschē šwoje myšle w tutej pišomnej rēczi wuprajicz šamōže. Šoždy zušbnit, kiž chze w nej pišacz, pomoznika š tamneho luda trjeba a tež tutōn hiščezze hysto mało doščz pomha.

Še pať tuta rēcž ša pišanje czeška, hiščczez czešcha je ša cžitanje a šrošmjjenje. Šhdy by mōžno byo, bibliju dospočne do tuteje rēcze prawje pschekōžicz, a hdy by kōždy Chinesa tutu rēcž potom tež š prawym šrošmjenjōm cžitacz mohł, kajke krašne, wulotne džēlo by š tym dokonjane bylo! Wjazy džžli 400 miljōnam pohanow by š jenym dobom biblija wotewřena byla! Hiščczez tak daloko nješmy, tola — da-li Bōh — junu tež tutōn wottyknjeny kōnz dozpijemy. Šruchi biblije šu pschekōžene, a našchi pilni, šprozniwi mišionarojo njeuwštwajazy dale džēłaju. Lubošcz š šabkudženy pohanam a wjelele nad ewangelijōm jich do džēła hōni

Wuřimy wot nich! Wuřimy tež wot Chinesow, kiž wjele próžy nalōža, šo bychu šwoju rēcž pišacz a cžitacz nawuřli! Někotry Ššerb bydli w lubym šerbškim kraju, ale hdyž šo jemu šerbšta biblija, Nowina, Mišioniški pōšōł abo „Pomhaj Bōh“ poškičzi, wotmolwa: Ša šerbšcy cžitacz njemōžu! Šlē doščz; wōu cžita jeno němške nowiny a bōršy je šo Ššerbstwu žyle wotrjeknył.

Niž tak, lubi Ššerbjo! Nalōžcze tež kufł próžy na šwoju rēcž! Tudy žaneho wōczka kaž worjoł, a žaneho pomjatlka kaž jandžel njepotrjebacz, ně, jeno kufł lubošcze š narodnoščzi, kufł wješela nad macžernej rēcžu a něščto šczēpliwōščez a pilnoščez je nusne, a wy šcze šerbšcy cžitacz nawuřli, kaž wafchi pilni wōtzojo.

Wschelake š bliska a š daloka.

— Wutoru 12. novembra dopołdnja w 10 hodž. šmēje šerbšta duchowništa konferenza šwoje pošedjenje w šerbškim domje a šo wšchitz knježa duchowni wutrobnje pscheproščuja.

— Na nowy tydžen budža tež diōžesanske šhromadžišny we Lužizy, a to pōndželu 11. novembra popoždny 1/4 hodž. w Žitawje, wutoru 12. nov. pop. w 4 hodž. w Budyščinje na hrodže Ortenburg w šali, kotraž bēšche přjedy ša pschikražne šudy; šřjedy 13. nov. pop. w 1/4 hodž. w Šamjenzu w hoščenzu Škoteje Šwēšdy a šchtwōrtk 14. nov. pop. w 3 hodž. w Lubiju w šeminarškej šali.

W pošlednich diōžesanskich wotrjekach budže šo pschednošchowacz wo žyřkwinskim šamoženju. Dale tež šo rošprawa poda w Budyščinje a Šamjenzu wo štaranju ša š šastwa puščczenyh. Wšchnošcz wōczakuje, šo š najmjenišcha šchtwōrty džēł kōždeho žyřkwinskeho pschedštejczēřstwa na diōžesansku šhromadžišnu pschindže. Tež šu šollaturštwu wōšebje pscheproščene. Dokelž je jeniczta škladnoščz ša žyřkwinskich pschedštejczēřjow, we wjetšchim šhromadženju něščto wo žyřkwinskich praščeniach šlyščecz, a šhromadne pohnuče doščcz a duchowniške žyřkwinske šjednōčēřstwo hajicz, šo bohaty wopht wōczakuje.

— Wōjna na Balkanje je dalšche poraženje Šurkow pschijnešla. Šurkojo šwoju šlabošcz cžuja a šu wulkomozy wo to prošyli, šo chžyli jednanje wo mēř do ruřow wšacz. Šo by wēščez najřjenišche wješele š hodam bylo, hdy by šo přjedy hiščczez mēř šczinił a psches ludy naščezze Europy š hodam kšicžako: „Mēř na šemi!“

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatonok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoju mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoń ty.

Z njebjes mana,
Njeh ći khmana
Žiwnosć ja;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

Sserbske njedželske łopjeno.

Wudawa so kóždy kóbotu w Smolerjez knihicziščječni w Budyschinje a je tam sa sčtwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

24. njedžela po swjatej Trojizny. Łut. 13, 22—25.

W našim tełscze namałamy teho Anjesa na jeho pošlednim pucžowanju horje do Jerusalema. Wón wě, sčto tam na njeho čaka, so budže podaty do rukow šwojich njepscheczelow, kotšiz budža jeho šchizowacž a moricž. Se srudobu wón widži, so je wschitka jeho próza podarmo, so so jemu njeradži, lud k wěrije domjesč, so je wón tón, wo kotrymž šu profetojo wěschčizili, tón šlubjenny messiaš. Ale psches to njedawa so wón wotdžeržecž, tón wot Boha jemu porucženy nadawł wuwjesč; nawopał, čim jašnišcho wón pošnawa, so so jeho žiwjenje tu na semi ke kónzei pschibližuje, čim pilnišcho wón škutkuje. Wón chze džělacž, tał dolho kaž džěń je, pscherucže nóz pschińdže, kotraž wschitko džěło škóncezi. Tehodla přěduje a wuczi wón we wschitkich městach a wšach, psches kotrež jeho pucž wjedže. Tež jenotliwych ludzi, kotšiz so š njelajkej próštwu k njemu wobrocžuja, wón njewotpołasuje, ale kóždemu pošny lubosće š bójškej mudrosću wotmolwja. Šas k njemu jedyn muž pschistupi a so jeho prascha: „Anjeze, je dha tych mało, kotšiz šbóžni budža?“ Wny njewěmy, sčto to běšche, hacž jedyn jeho wuczobnikow abo něchtó drubi. Tež to so nam njepowjeda, sčto je jeho k tutemu prasčenju hnuło; šnano so wón se šameje wčzipnosće prascha, šnano běšche jeho šwědomnje wotuczilo, bojoscž a hrosa běšche jeho wutrobu pschi myšli na šmjercž a wěčnosć šapschimnyła a wón ju pyta šmėrowacž w tej nadžiji, so jemu tón Anjes wotmolwi: wjele je tych, kiž šbóžni budža, a tež ty šy mjes

nimi. Wny jo njewěmy, šwjaty Duch nam to wschitko potaji. Ale to je jašne, so so tu wo jara šhutne prasćenje jedna, na kotrež bychmy wschitzy rad wotmolwjenje wjedžili. Abó njeje to šame prasćenje twoju wutrobu hišcže ženje hnuło? Šlaj, ty mašch row na pohrjebnišcžu, w nim něchtó spi, kotrehož šy jara lubował, mandželiki abó mandželska, nan abó macž abó lube džěcžo; hušto k njemu pschistupišch a nutrnu modlitwu spěwasch, a twoje myšle du wrócžo na tamny šbožowny čaš, w kotrymž běšche twój luby šemrjety hišcže pola tebe; wone pošbėhnu so horje k njebjekam, hdžež je, kaž so troschtnje nadžijesch, nětko pola teho Anjesa žiwy, hdžež chzešch jeho junu šašo widzieč. A pschi rowje, kotryž je tebi šwjate město, je hišcže wjele druhich; w nich leža ludžo, kotrychž šy drje šnał, šchědžiwzy, kotšiz běchu špróžni a žiwjenja šyčzi, a džěczi, kotrež běchu nadžija a wješele šwojich štaršich, mužojo a žony, kiž mėjachu po čłowškich myšlach hišcže wulke a šwjate nadawłi tu na semi doškonjecž, a mlóđenzzy a mlóde holzy, kiž wot žiwjenja hišcže wjele dobreho a rjaneho woczakowachu, bohaczi a šhudži, tajzy, kotšiz šu šbožowni byli, a tajzy, kotšiz šu wjele horja a čžěšnosćow njėšli, tajzy, kotšiz šu dolho šhori byli, a tajzy, na kotrychž je šmjercž nahle pschischła, kaž paduch w nozy. A šamo wot so w tebi to prasćenje wotuczi: Šsu woni wschitzy w njebjekach, abó je mało tych, kiž šbóžni budža? A wot morowych twoje myšle k žiwym šhwataja. Ty wěšch, so je w našchich dnjach wjele tajšich, kotšiz šu runje tał žiwi, kaž ludžo w čašu do lijenzy: woni jědža a pija, kupuja

a pschedawaja, ženja a wudawaju so, jenož na semste wězy myšla, jeno po bohatstwie, po česći, po čělным derje-
hiczu honja; na Boha ani njemyšla, wo sbože swojeje
nješmjertneje dušce so nještara, haj, šamo wjele tajlich,
kotřiz to šwjate hanja, Boha a jeho słowo šazpiwaja a
šamopaschnje w šjawnych hrěchach řhodža. Što budže
i nich? Budža woni wschitzy řhubjeni? Šnježe, je mało
abo wjele tych, řiz sbóžni budža? A ty myšliš na tych,
kotřichž najbóle lubuješ, na šwoje džeczi. Šly je našch
časš. Móžne řu špytowanja, kotřez na nje pschiindu.
Tvoja wutroba řchepota pschi myšli na řtrachoty, kotřez
jim na čžele a na dušci hroža. Budža řo dobre bėdženje
bėdžicz? Wostanu temu Šnješe řwěrne? Namasch je
řašo w njebeřach? Šnježe, je tych mało abo wjele, kotřiz
sbóžni budža? Bože šlowo nam wschaf praji, řo Bóh
čže, řo by wschitřim pomhane bylo, řo je řesuf řa
wschitřich wumrjet; tón Šnjeř řeczi wo wóžnym domje,
hđžež je wjele wobydlenjom. Tute šlowa řdadža řo nam
řa to řwėdčicz, řo je řich wjele, kotřiz sbóžni budža. Ale
njeřeja řim druge šlowa napscheczimo řaž n. psch. wjele je
powołanych, mało je wušwolonych? Š řať rad bychmy
tudy řařnosć a wěřnosć měli! Šnježe, je dha tych mało,
řiz sbóžni budža?

Luby čžitarjo, tuto praschenje a to řadanje po řař-
nym wotmolwenju njeje řawěřče njeprawe, wořebje niz,
hđyž jo lubosć a řtarosć wo wěčžne sbože bliřřcheho w nař
řbudži. Tón Šnjeř njeje teho muža, řiz řo i tutym
praschenjom ř njemu wobroczi, wotpokasaf. Ale řařne
wotmolwenje njeje wón řať. Wón njepraji ani řo je řich
wjele ani řo je řich mało, řiz sbóžni budža, dořelž wě, řo
njeby nam dobre a wužitne bylo, hđy bychmy to wjedželi.
Pschetož hđy bychmy wjedželi, řo budže wjele sbóžnych,
bychmy lohzy řeni a řwzy byli w honjenju řa wotřynjenym
řóžjom. Šdy bychmy řať wjedželi, řo budže mało sbóž-
nych, dha bychmy lohzy wschitřu řhroblosć řhubili a řa-
dwėlowali. Woboje by nař wotdžeržalo, ře wschitřimi
mozami to jene pytać, řchtož je nuřne a ř bojořczu a ře
řženjom čžinicž, řo sbóžni budžemy. Tehodla je jo tón
Šnjeř nam w bójřkej mudrosći potajiľ, duž nječžwiluj
řwoju wutrobu ř tutym praschenjom, na kotřez řakle we
wěčžnosći wotmolwenje dořtanješch. Wjele wadžniřche řacz
tuto je řa tebe druge praschenje. Řacz je mało abo wjele
tych, řiz sbóžni budža, to tebi nicžo njeřomha, hđyž mjeř
nimi njeřy. Tehodla řyrbu tvoja najwjeřřcha řtarosć
być, řo sbóžny budžeřch, a tvoje najwadžniřche praschenje
ma řecaz: řchto mam čžinicž, řo sbóžny budu? Na to
nař tón Šnjeř we řwojim wotmolwenju pokaze: „Wojujće
wo to, řo byřchče psches te čžěřne wrota nuts řchli; řsche-
tož wjele řich budže, to řa řam praji, řa tym řacz, řať
bychu nuts pschichli, ale njebudža móž.“

W tutych řať řhutnych šlowach řa nař řlódki třoschť
leži. Pschetož wone nam praji, řo móžemy pschi wschitřich
hrěchach řbóžni być. Šsu wrota řa řrěřnikow, kotřez
do njebeř wjedu. Nařche hrěchi řu mohł-řez wyřoke,
tolřte murje, kotřez nař wot Boha wotdžela. Ale řesuf
je psches tutu murju džeru řamaľ, je wrota řhotowaf, řo
je nam pschistup do wěčžneje sbóžnosće wotewřenjy.
Š wulkej prózu je wón to dořonjaľ. Š njebeř je wón
na našchu řhudu řemju ř temu pschincž řyrbjaľ, řo by
řwoje řiwjenje w hóřkim čžerpenju a wumrjeczu řa nař
wotřajiľ. Ale řako wón na řchizju wuwoła: dořonjane je,
dha bėchu te wrota wotewřene. Něť řmėmy řo třoschťnje

na to řpuschczecz, řo móžemy sbóžni być; něť wušnatwamy
i řaposhćolom řawolom: Psches řesufa mamy tu řhroblosć
a tón pschistup i řyřeje nadžije (Čř. 3, 12).

Ale wopomni, luby čžitarjo, tute wrota řu te jenicžke;
njeřu řane druge, haj, njeje řewať ani najmjeřřcha džera,
psches kotřuz mohł řo něchťo do njebeř pscheczisćez.
Wschitzy, kotřiz sbóžni budža, budža to jeno psches řesufa
řhryřtufa. Tu řlaczi: řať wy džecze psches tute wrota
do sbóžnosće, řať wotřanjecze wěčžne wotřach. A tute
wrota řu čžěřne. Wone řu wobmješowane wot dweju
řtolpow, kotřajž bliřko ředny pschi drugim řtejitaj a nad
nimaj leži niřki horyň řroh. Tutaj řtolpaj řekataj: pokuta
a wěra. Bjeř pokuty njemóže nicťo do njebeř pschincž.
Šan tón řchčenil, řiz temu Šnješe řucz pschihotowasche,
je łudej předomaf: čžincze pokutu, pschetož Bože řralestwo
je řo pschibliziko; a i tym řamym napominanjom: „čžincze
pokutu“, je řesuf řam wušťupil. A bjeř wěry móžno
njeje, řo Bohu řpodobacz, čžitamy w řisće na řebřesřich
11, 6, bjeř wěry do řesufa, řiz je wo řebi prajiľ: řa
řym tón řucz, řa wěřnosć a to řiwjenje, nicťo nje-
pschindze ř Wóžej, řhibu pschese mnje. Tón horyň řroh
tutych wrotow řať řeka bohušpodobne řiwjenje. Tón Šnjeř
praji: Woni njebudža wschitzy, řiz ře mni řeknu: Šnježe,
Šnježe, do njebeřřeho řralestwa pschincž, ale kotřiz wolu
čžinja mořeho Wóžza w njebeřach. Šwoju wolu je
Bóh nam řjewil w řwjatych 10 řasňach. A řesuf řam
je nam pokasaf, řať řyrbimy po tutych řasňach řhodžicz.
Řať řmyřłeni řať wón, řať poniřni, řčerřliwi, řmilni,
řwěřni, řať pokřuschni a podacz do Božeje wole řať wón,
řyrbimy řez my być. A to njeje lohťo. Řóždy, řiz řo
prózuje, řo sbóžny budže, bóřny řóřnaje, řo řu te wrota,
řiz do njebeř wjedu, čžěřne.

A ř temu pschindu hiřchče móžni njeřscheczěřjo, kotřiz
njeřadža pschidacz, řo my psches te čžěřne wrota do njebeř
řandžemy. Řich nawjedowaf je čžert, wo kotřymž řpewamy:
„wón řara móžny je a ma dořcz ľěřnosće, řu psches njoh'
nicťo njeje.“ A wón ma wjele řluzobnikow, pschede wschėm
řwět wokoło nař, řiz nař řawješcz a na řo řwjasacz pyta,
a našche čželo, kotřez nař ř řlemu čžehnje a wabi.

Tehodla pschiwola nam tón Šnjeř: „Wojujće wo to,
řo byřchče psches te čžěřne wrota nuts řchli“. Wojujće,
řchtož njewojuje, tón řronowany njebudže! To je řyře wo-
pacžne měňjenje, řo njemóžemy nicžo čžinicž, řacz čžafacz,
pschecz a řo nadžijecz, řo sbóžni budžemy. Šdy by to wěřno
bylo, dha njeby tón Šnjeř pschezo řašo nař napominaľ:
pójče — čžincze pokutu — wěřče — prošchče — py-
tajče — řlapajče — wojujće. Wěřče, řo móžemy sbóžni
być, to mamy řo jeno Bohu džakowacz, wón je, řať řwj.
řawol řische, nam řať to, řo čžemy a to, řo čžinimy po
tym dořřym řpodobanju, to řeka, wón je nam wolu a
řrėdki ř sbóžnosći řať. Ale našch řadawť je, řo my tutu
wolu a tute řrėdki našožamy, řo my te řronje řřebamy
ř dořřemu wořowanju. Bjeř horyňho wořowanja njepušchči
čžert jenu jenicžku duřchu ře řwojeho řnjeřřťwa, bjeř horyňho
wořowanja njemóže nicťo řwět pschewinycz a nad řwojim
čžėlom dořycz. řhutne myřłe řapschimnu moju wutrobu,
hđyž ře řta řwojeho Šbóžnika to napominanje „wojujće“
řłyřchu a pschi tym myřłu na řaschnje wjele łudzi, kotřiz
čžedža řchčezženjo być, haj, kotřiz maja řo řa dořřych
řchčezžianow, dořelž řo pilnje modla a řemřchi řhodža.
Wjele dořřeho bych wo nich prajicz mohł, ale to jene niz,
řo woni wořuja, řo bychu psches te čžěřne wrota nuts řchli.

Dubny cýtario, ja tebe njesnaju, njewěm tež, kaſ ſ tobu ſteji, ale wo to proſchu tebe, kedźbuj na to, ſo ſhubjeny njebudzeſch, dokeľ njeuojujeſch. Zena droha wjedze wěſcže do hele, ta droha duchowneje lěnjocze a liwkoſcže. Czert nima ničo pſchecziwo temu, ſo ſo pilnje modliſch a kěmſchi kłodziſch, wón tebi rad domola, ſo kóždu njeđzelu předomanje Božeho ſłowa kěmſchiſch, ſo kóždu džen ſwoju modlitwu ſpěwaſch. Wón wě, taľ doľho hacź njeuojujeſch, ſy a woſtaneſch w jeho mozy. Teź hladaj ſo, wojuj ſe wſchitkimi ſwojimi mozami. Ta myſl, ſ kotrejź ſo taľ někotry ſa- moltwja: pſchewjele njemože ſebi Bóh wot naſ žadacz, je wot czerta do wutrobny płodziena. Bóh žada ſebi wot naſ wjele, haj wſchitko. A jara wótre je to ſłowo, kotrejź tón Anjeſ w naſchim teſſcže naľoži: wojujcže wo ſmjercź a žiwjenje, wojujcže taľ, jaľo by waſche žiwjenje wot teho wotwiſowale, wojujcže ſe wſchitkimi mozami, ſo byſchcže nad ſmjerczu dobyli. Cziniče kať něchtó, kiť je w palazej kězi a kiť wſchitke ſwoje mozy napina, ſo by ſ płomjenjom wuczeľnyľ. Taľ a hiſchcže bóle wojujcže wo to, ſo byſchcže pſches te czěkne wrota nuts ſchli; pſchetoť tu njejedna ſo jenoť wo czaſne, ale wo wěcźne žiwjenje.

Wojuj hacź na krej a toſcže,

Cziſchcź ſo k Božom' kraľſtwu;

Pſchecziwja ſo czerta ſłóſcže,

Wjedź ſ nim wojnu wobſtajnu. (Mhěl. 257, 3.)

A njeſkomdź ſo, ſo njebudze ſa tebe pſchepoſdže. „W tym czaſu, hdyť hoſpodaľ je ſtanyľ a durje je ſawrjeľ a wy budzeczce poćzinacz wonkach ſtać a ſo wo durje klapacz a rjeľnyć: Anjeze, Anjeze, wotew' nam. A wón paľ budze wotmolwicź a k wam prajicź: Ja waſ njesnaju, ſ wotkaľ ſcže.“ Hdy budze ſo to ſtać? Hdy budze wſchitko wojowanje, do njebeſ pſchicź, podarmo? To je ſawěſcže kħutne praſchenje. Něľko ſteja wrota hiſchcže ſa kóždeho hřeſchnika wotewrjene. Ale džen pſchicź, na kotrymź budza ſamkħjane a hnadny ſtoľ budze přecź wſaty a ĳudny ſtoľ poſtajeny. To ſtanje ſo ſa kóždeho jenotliweho w ĳmjerťnej hodźinie. A na ĳudnym dnju budze jich wjele ſa tym ſtać, taľ bychu nuts pſchicħli do njebeſ, ale njebudza móz, tón Anjeſ budze jim prajicź: ja waſ njesnaju, ſ wotkaľ ſcže. Sich wjele potom k poľnaczu wěrnocze pſchicħdže, ale ach, něľ je pſchepoſdže. Sich wjele budze chzycź poľutu cźinicź a budze plakacz a žalocźicź a na ſwoje hřechi ſpominacz, ale pſchepoſdže! Sich wjele budze ſebi horzo žadacz po njebeſkej ſbóźnoczi, ale pſchepoſdže! Wrota ſu ſawrjene. Sich wjele budza proſħcź: Anjeze, wotew' nam, budza ſo na to powoľacz, ſo ſu kěmſchi kłodziľi a ſo modliľi, haj druhich wo Jeſuſu roſwuczeľi, tón Anjeſ paľ budze jim prajicź: ja waſ njesnaju, ſ wotkaľ wy ſcže: woteńdźcže wote mnje wſchitzy, wy ſłóſtnizy! Woni woſtanu wonkach, dokeľ je pſchepoſdže.

Šchto ſu czi, kiť wonkach woſtanu? Měniſch ty, ſo ſo to jeno czi, kotřiť ſ zyľa njeľbu ſpħtali, ſo ſbóźni budza? Ja tebi praju, to ſu teź czi kħeſcźijenjo, kotřiť njeľbu prawje a doſcź wojowali. Bóh cze ſwarnuj, ſo njebudzeſch ty njeſ nimi! Ja tebe proſchu, njeſkomdź ſo, wojuj wo to, ſo by pſches te czěkne wrota nuts ſchoľ. Hiſchcže je ſa tebe hnadny czaſ, hiſchcže ſteja ſa tebe wrota wotewrjene; ale ty njewěſch, taľ doľho hiſchcže. Tehodla ſa- poćzi hnydom dženſa, ſe wſchitkimi ſwojimi mozami wojowacz. Ahwataj hnydom k Jeſuſej, wuſnajte ſo ſwojich hřechow, njeſamjeľcź jemu ničo. Proſch jeho, ſo tebe po ſwojim ſlubjenju ſbóźneho cźini, ſo tebi pomħa, ſo dobre

bědźenje bēdźicź. Wón niľoľo njeuſtorczi, wón hřeſchni- tow pſchijima. A potom wojuj!

Wojuj, czěkne ſu te wrota,

A njebeſam pucź wuſki je;

Mjech ſo duſcha njeſaſchmata

W ſwěcže, ale k njeľju dže.

Hamjeľ.

Mr. w B.

Naſche keřchowy.

Bjesbóźny cźlowjeľ drje ſłowo keřchow rad njeľkħſchi. Wono jeho na kónz žiwjenja dopomina a jemu wěcźnocź pſched woczi ſtaja. Pſched nej ſo wón tola boji, runjeť by Boha a pſchicħodne žiwjenje rad přeľ. Wón cźuje, ſchto ma woczafowacz. B- boźny cźlowjeľ paľ ſebi rad na keřchow myſli, wjedzo, ſo jeho ſpřobne cźeľo tam junu wotpoćzink namata a ſo k ſyľe tħch ſhro- madži, kotřiť ſu „tón pucź předy nich ſchli, po kotrymź ſo wjazy njewrěcza.“ Tehodla wěrjazy teź rad toľe měſtno wotpoćzinka wo- pħtuja a ſo w duchu ſe ſwojimi lubħmi rosmoľwjeja, kotřiť tam ſpħa po doľonjenju ſemſkeho dźeľa a ſ kotrymiť je wón něħdy hromadze pucźowal a ſrudobu a wjebeľe cźlowſkeho žiwjenja dźeľiľ. Prawy cźlowjeľ wſchal teź pſches ſmjercź ſe ſwojimi lubħmi ſjed- noczeny ſawoſtanjne, a taľ je jemu Boža roľa, hdyť jich cźeľa ſpħa, taľ kħuch domiňny, kotruť wón haji a cześczi. Tu ſo wón rad modli, dokeľ tu woſeľje Božu móznu ruku a Bože džitwne, ale tola ſbóźne wodźenja ſaczawa. Sow paľ wón teź woſeľje miny- koſcź a waźnocź cźlowſkeho žiwjenja, ale teź troſcht a wěrnocź Božeho ſłowa ſroſħmi. Sa něľotreħoťkuli cźlowjeľa by wuſchħiſcho bylo, hdy by wón huſcziſcho na keřchow dnyľi do korećny kħodziľ. Ale to wſchal je, bjesbóźny chze ſebi rad wěrnocź žiwjenja potajicź. — Šchtoť paľ je wěſtu domiňnu na keřchowje namataľ a kohoť luboſcź ſe ſemrjetħmi wjaſa, tón budze jón rad wopħtowacz a jaľo Božu roľu wobhladowacz, tón teź budze rowy lubħch ſemrjetħch w dobrym rjedze dzerzecz a pħſchicź. Kajteť ſu rowy, tajzy teź huſto ludzo. Woſada, kiť ſwojich mormħch cześczi, ſo ſ tym ĳama cześczi. Stawiſnaľ kħlurhy Nieľ piſche: „Hdyť chzu zuſe měſto bliźe ſe- lñacz, ſo najpředy na něľajku wězu podam, ſo bych zyľe měſto pſchewidźal a wot ĳorka do ſo mjermjazeho žiwjenja a wobkħada pohladnyľ. Potom paľ du na keřchow, ſo bych tón cźichi, poľorny wobkħad wobkedźbowal, kotryť živi ſe ſwojimi ſemrjetħmi ĳaja.“ Něľko dobrħch wucźbow, wot droħich ſtarſchich do wutrobny ſaſchcžepjenħch, wſchal ſebi cźlowjeľ wobkħowa, kiť teź po jich ĳmjerći w žiwoħ duchownym ſwjaſtu ſ nimi ſawoſtawo; pſched kěľko ſpħto- wanjemi ſo tón wobarnuje, kotremuz nan abo dobroćziwa macź ſtajnje pſched duchownym wóćzkom ſtejitaj, kěľko poćzinkow tón we ſwojim žiwjenju wopokaľuje, kiť ſwěru ſawoſtawo pod ſtarſchi- ſkim žohnowanjom abo pod pſchikħdom ſbóźnje doľonjanħch!

Starocź wo ſemrjetħch ſu cźlowjeľojo pſchezo měli, taľ doľho hacź ſtawiſny cźlowjeľſtwa wrěczo doĳahaju. Abraham ĳiľom ſebi ĳerbſke pohřebniſchcžo w Hebronje ĳupi a tam ſwoju mandźeľſku Saru pohřeba. Šſamo ſa naſcheho Šbóźnika, kotreħoť bėchu židowszy wħſchħi w ſwojej ſaľaľkoſczi tať ſłóſtnika na kħiť pſchi- bili a kotreħoť tehdy teź jeho wucźobniťy wopuſchcźichu, ſo jena ĳmilna duſcha namata, mjenujzy Joſef ſ Arimathije, kiť ſebi wot Pilatuſa jeho cźeľo wuproſħy a jo do cźiſteho ruba ſawali a poľoťi jo do ſwojeho noweho rowa, kotryť bėſche wón ſebi daľ do ſtaľy wurubacz, a wali wuľki ĳamjeľ pſched rowa durje (Mat. 27, 59. 60). Teź naſchi ſerbizy wóťzojo, runjeť pohanjjo, njeľbu ſwojich mormħch na měſcže ležo woſtajili, ale ſu jich cźeľa paľ do ſemje pohřebali, paľ ſpalil a ſħyľkne koſcže do popjelniťow hromadźili a deľe do ſemje kħowali, ſemrjetemu paľ teź ĳbrónje a zħrobu ſobu do rowa dawali. Pħchi pohřebje hiſchcže mormwemu k cześczi ĳoſcźinu (ſtrawu) a ĳty

wotměwachu. Sdnyž tať hižom čłowjeť wot pschiroby řam i nětaj-
kim nutnym řacźucźom řa dalřche řiwićenje po řmjercźi taťle řwo-
jich řemřjethč wobřtara a řhowa, tať wjele bble budźe řchescźijan,
liź ma tola psches řhřystuřkowe horjestaće wot morwuch tu řiwu
wėru do wėczneho řiwjenja, řebi řwójich řemřjethč čřescźi-
řchescźijenjo řu řwoje pohřjebniřchčža wothladowali a čřescźili.
Řižom přėni řchescźijenjo w Řomje, kottřiř řtaroscźiwje řwójich ře-
mřjethč w tať mjenowanthč řatakombach (w podřemřřich pohřje-
niřchčžach) řhowachu, ře wřchej lubořcźu iich mjena a wopomnjeće
do řamjenja wurubachu. Wobđžiřcho řchescźijenjo řwójich morwuch
rad wokoło řyrkwje abo pschi řyrkwj na řerchowje řhowachu; wo-
řebje němřřž ryczerjo, kottřiř bħchu řwoje moźy a řřėđki řtajnje
rad do řkuzħy řchescźijanřteje řyrkwje řtājeli, řo wokoło řyrkwjnhč
murjow hřjebachu, hđžėž řo řim pomnř i řamjenřtneje plathč řtaji,
liź i wjetřcha wobřas abo wopon řemřjethcho ryczerja pschedřtajeřche
a řrőtke řkowa wopomnjećža wopřchijjeřche. Ğuřto dořcź bu řonle
pomnř do řyrkwjneje murje řamurjowanthč, řaź to đženřa hiřchčže
na wřchelatihč řyrkwjach wothladatřch. W nowiřchim čřařu řu řo
potom pschřřporjenja wobħđleřřtwa dla (teź na wřbach) Ğuřto wob-
řchėrnřřche pohřjebniřchčža řwonka wřřow řakozĩke.

(Pschřich. řkoncźenje.)

Wėra je najwjetřřche bohattwo.

„Alle řo temu řamemu we wřchej nuřy wokoali“, tať w druhėj
řafni řėřa a tať je teź řas řhuda wjeřna řtara řonka čřinřla. řa-
řama čřyřřche psched řwoje řmjercźu hiřchčže řas řkwoje đřowžy
pohladać hřč, kottřať řħėtro daloťo wot njeje bħđleřche, řo bħ
hiřchčže junřrėč řwoje đžėczō wothladaťa. Řucź bėřche řa nju řara
dalofř. řola pať řo na njon ř wutrobnyhč řħchņjenjom: „w Boźim
mjėnje!“ poda. Sdnyž bėřche řwój đomcźł řesamřala, řo rano řahe
na pucź poda. Řajpřjedy đrje, runjeź řtara a řłaba, řhle rħchle
řtupařche. Sdnyž pať řkónzo řmalicź pocźa a pucźa řadħy řonž
njebė, pocźa řo jej tola trochu řħyřřacź, a wona čřujjeřche, řo je řo
na wjazy řħhrobřlřlo, đyźli w jejnhč moźach leźeřche, a řkoncźnje,
nimale na pol pucźu, řhle leźo wostā.

Šhto đyrbjeřche něťko řapocźecź? Bėřche wokoło polđnja, a
dalotō a řħėřotō řana čřłowřřka duřcha; wona řama pať blřřko
ř temu, řo bħ řawutřlřla. Alle tuta řona mėjeřche pschi řwoje ř
řwonkownej řhudobje něřřto, řřtoť je jej wėřcže něťotřyźřlulř bohacźł
řawđđđř, mjėnuyřy woprawđđřtu đžėczāzu wėru do Boźje wřchego-
moźy a Ğnadħy. Wjeř dalřřchego pschēmřřlenja řo tehodla pschi
pucźu pokřatħy, řħyřřny řwoje řuzy a ř mōđremu njeřju řhladujo
řo taťle modřicź pocźa: „řuby Wōtčže, ja njemōžu dale. řy nje-
budźeřřch čřyřcź, řo bħch tu wonkach řonž wřala. řy řy wřchego-
mōźny a mōźeřř wřřhitte wėžy čřinřcź. Řōřcźel mi tehodla wōs,
na kottřymź bħch řo řkwoje řđřowžy đowjeřřla. Čřin to po řwoje ř
řmilnořcźi!“

ř hlej, řėđma bėřche řonka řo modřicź pschēřtaťa, řda řo jej,
řaź bħ nāřđala ropot wōřa a řoni řlyřřhāřla. ř hđyž řo na tu
řtronu wobřocźi, widźi woprawđđže přřřđny wōs, liź řo runje ř temu
mėřřnu blřři, na kottřymź wona leźi. Wōřniř řo řu wopřařřha,
řřto tu tať řamalutřka wonkach pschi pucźu čřini a řřto jej je; a
hđyž bė wřřo řhonř, nuřuje řtary matřu, řo bħ řo ř njemu na
wōs řyđnyřla, pschetōť runje tam wōn teź jėđže, hđžėž wona čřze.
řať je řu do wřř psched đom jejneje đřowřř đowjeřř, a tam řu
řo wjeřřelřli, řo je luba wōřka taťle řboźownje řnim pschřřřhāřla.
Wėřcže je tam potom teź řwoje đžėczđđžėcźi nāřpominaťa, řo bħchu
řo teź ř Boħu modřlřli a do njeho wėřlřli.

Wėra je bohattwo, řiź je psche wřchė druhe řubla. Wėřy
njemėcź, je najwjetřřha řhudoba!

Wřchelake ř blřřka a ř daloka.

Ğłowna řerbřřa duřowňřřa řonferenza mėjeřche řwoju nāřřm-
řřu řhromadźřřnu řańđženu wutoru đopolđnja w řerbřřim đomje.
S nutnej modřřtu wotewři řu pschedřřhda ř. řarať Wřōřať-Ğro-
đžřřchčžāńřři đopolđnja w 10 Ğođž. S đžāřnej radořcźu řpominařche
na řřāńāř řařtōjňřřtāř jubilejeř, kottřať řtāř đwāř řařtōjňřřtāř bratřař,
ř. řarať Wāřať-Řjėřřwāczđřđłřřři a ř. řarať Wřczāř-Řořczāřāńřři, řwje-
czřcź mohłoj, ře řelniwėj wutrobu pať teź na řřħorjenje polđėnři-
řchego jubilara pokāřujō a řemu wutrobñje wothřorjenje w mjėnje
řařtōjňřřich bratřow pschėjo. S đžėłbracźom řpominařche řo teź na
bratřa Wāřať-Ğuřcđinjanřřche, kottřyť je řħorowatořcže dla řwōj
pāřřřřřřř řiř řkozĩcz đyrbřať; řnjėřa duřowneho em. Ğudu, kottřyť
je řtaroħy dla na wotpocźinř řħoť, pať w řhromadźřřnje postřowi.
Řnjėř řařřři wřřar Řřchřřāń, kottřyť řařře mėřřno w Ğuřcđinje řařtawā,
řo řboźe řa řeho duřowňřře řřřřřřřwāńje pschėjořchē. Řořpřawjeřchē
řo dale wo petřziři, kottřyť je řařřupjeřřřtwo řerbřřche duřowňřřřwa
na řejm dla řřhulřřche řakonja podāťo a w kottřejź je řo wořebje
řadāťo, řo ma řōźđe đžėczō řerbřřich řařřřřřich w řřhulř řerbřřři wř-
nħcź, hđyž řo nan řřāwñje pschēcźiwo temu njėwupřāři. Wot
wubjėřka řejma je řo petřziřa bohūřel řacźřřřřla, đofelź řu nāřřōnal-
liberalni, řwobodōmňřřłni a řozāłđemōkratořo pschēcźiwo njeř Ğłōřo-
wāłi. Řo pschřřřřřřřch řejmřřich řapōřřkāńřow pať řo petřziřa w řhro-
madnyhč řejmje řařo ř wurāđženju řtāři. W tutym lećže řtāř řo
řwjedźeń řwonkowneho mřřionřřřwa w Řřchāřřřej wōřadźe a řnutř-
řowneho we Wōřłřncźāńřřej wōřadźe řwjećčřkōj a řtāř wobāř ř boħa-
řřymāř řollēřtōmāř woporne řmřřřlenje nāřřřich řerbřřřich wōřadōw
pokāřāľoj. W pschřřřřřōmnyhč lećže budźe řo řwjedźeń řwonkowneho
mřřionřřřwa w řufezach a blřřřřřř řwjedźeń w Řjėřřwāczđřđle řwjećčřcź.
Řomřřřřřř řa pschřřđawř řħėřłřřřřow ř nāřřřřim řerbřřřřim řpėwāřřřřim,
kottřyť řebi nāřř řud đawno řada, je pschřřřřřřōwāze đžėło đokōńāřka
a řo pschřřđawř w blřřřřřřim čřařu čřřřřčřu podā a potom budźe
psches řnjėřřow duřowňřřch řa 10 řř. đořřacź. Wėřo pschedřřhda
řnjėř řarať Đomāřřřřa pokēđźenje řonferency ř modřřřtu wobřamňny.
Ř řhromadźřřnje řerbřřře duřowňřřře řkonferency pschřřřřřř řo po-
řđēđženje řnhowneho řowāřřřwa, wo kottřymź řa řyđžėń řořpřawu
podāmy.

— 2. njedźelu adventa budźe w řřchřřřnej řyrkwj w Đřāđđžā-
nāř řařo řerbřře řemřřčjenje, a čřyřři Sřerbřā řwójich řnāthč a
pschēczelow w Đřāđđžānāř a wokołnořcźi w přawym čřařu na to
ředźblřřnyhč čřinřcź. Přėđowāńje řmėje řnjėř řarať Wřōřať-
Ğřodžřřchčžāńřři a řpōwjednu wucźbu řnjėř řarať Đomāřřřřa-
Wudēřczāńřři.

Dalřřche đobrowōłne đary řa wōħe armenřřře řħřotħy:

psches řnjėřā řarařřā Řřchřřřāńā-Ğodžřřřřehō			
W. ř Ğ. ř.	.	.	2 Ğr. — řř.
W. ř Ğ. ř.	.	.	2 " — "
Šř. ř Ğ. ř.	.	.	2 " — "
ř. ře Š.	.	.	2 " — "
Šř. ř řřř.	.	.	2 " — "

řřřmadźe: 10 Ğr. — nj.

W mjėnje wōħřřich řħřotow wutrobny đžāť.

Ğōłcź, ředāřřor.

„Đombāř Wōħ“ njeje jenoť polā řnjėřřow
duřowňřch, ale teź we wřřřčř pschē-
đawāřňjāř „Sřerb. Řowin“ na wřbach
a w řudyřřřinje řdořřacź.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatonok
Zradny je.

Za staw spróeny
Napoj móeny
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłáš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoďń ty.

Z njebjes mana,
Njeh ćí khmana
Žiwnosć ja;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

Sserbske njedželske łopjeno.

Wudawa so kóždy šobotu w Šmolerjež knihicziščezěni w Budyščinje a je tam ja šchwórtlětnu pschědplatu 40 pj. dostacž.

Šwjedžeń semrjetnyh.*

Hłuboka kłutnosć lěha so džěnka na kšesćanste wošady, hdyž swonty i wyšokich wěžow i poslednej njedželu žyrkwiněho lěta šwjedžeń semrjetnyh šaswonjuja. Wšchetož jich mjedžowe synki napominaju: Spominajeće na šwojich semrjetnyh a wopomńće, so tež wy wumrjecž dyrbcie! A hlej, tyšchnosć a šrudoba jima wutrobny. Niz jeno nowe, tež stare rany šapocžinaju palicž. Želaza bolosć a džakowna lubosć pohnuwa bohate šyly šawostajenyh, wopnytačž šwjecženu rolu Božu a wupnyšćicž te drohe hórki, pod kotrymiž jich lubi wotpocžuja. Kóho pytače na pohrjebniščezu, wy džěczi, kiž wy tam klecžo ruzy šamacze a tak horze šyly pscheliwacze? Ach, wy pytače šwojeju staršchaju; taj mějeschtaj waš tak lubo, taj běšchtaj so i najwjěšćimi woporami ja waš starałoj, na tymaj wišasche wašcha žyła wutroba; a nětko wotpocžujetaj we šwojimaj rowomaj, nětko štejicze wopuščezene w šwěcze a njewěšće, tak macze šebi wupomhacž; wbohe džěczi! — Kóho ty pytašć, kłutny mužo, kiž ty tam tak do hlubokich myšlow ponórjeny pschěd tym běłym rowowym kamjenjom štejišć? Ach, ty pytašć šwoju mandželsku, kotraž je i tobu wješele a šrudobu džělila, psches šwoju lubosć czi žiwjenje porjěšćala, je šwojim zunim a cžichim škutkowanjom czi twój dom pschijomny cžinila, cze w šrudobje trošchtowala, w twojich khorosćach hladała a czi tvoje džěcžatka šobu wocžahnyčž pomhala. Šandžel šmjercze je

czi ju wotwjedł i twojeju rukow, tu šwěrnju, lubosćiwu duschu. Šak so tebi nětko tak štyšćeze! — Kóho ty pytašć, želaza žónšća, kiž ty tam w žarowanšćej draščez psches rynki rowow kroczišć? Ach, ty pytašć šwojeho mandželskeho, kotrehož bě šebi wušwolila, so by i nim psches něžny šwjast lubosćez a šwěrnj šjednocžena psches tutón šwět šćla. Š nim bě šebi šafitarja we wšchěch naležnosćach šwojeho žiwjenja dobyła, a hlaj, blěda šmjercž je czi tvoju šepjeru šlamala; ta wutroba, kotraž cze tak horzo lubowašće, wjazny njepukoze, a ty šacžuwášć so nětko tak šamotna, tak wopuščezena! — Kóho ty pytašć, stary šchědžiwzo, kiž ty tam, so we šwojej šlabosći štuleny na kiz šepjerawšći, i šhablazny krocželemi štupašć? Ach, tvoje džěczi, nad kotrymiž mějesche šwoju radošč, šu czi do přědka wušćle do wěcžnosćez a njemóža cze w twojej šlabosći podpjeracž; tež wot pschěcželow twojeje mlodosćez njesteji czi hižom dawno žadny wjazny po boku; ty šy i zušbnikom mjes něczišćim šplahom. Šak je tebi tak czežćo! Žiwjenja šyty šdnyšćez: „Šnježe, wono je došč!“ a pytašć šebi tudy měšćacžćo, hdyž mohl wotpocžowacž wot šwojeho džěła.

D cžesćmy tule bolosć šrudnyh šawostajenyh! Š tymi derje njesteji, kofsiž wo šwojich semrjetnyh nježela. Tež bolosć žohnowanje wopšćija. Šola to došč njeje, so my džěnka na šwojich semrjetnyh lubnyh i džakownej lubosćez špominamy, jich rowy i wěnzami pschimy a se šwojimi šylyami macžamy; so šwoje dusche do šandženyh cžakow ponórjamy a dopomnjenje na šhubjene šbožo wob-

* Přilubjene natwarjace rozpominanje njedželskeho teksta njeje přišlo. F.

nowjamy. Nimamy dale niczo hacž dopomnjecža a bylsy, frudobu a želenje, dha nam šwjedžen semrjetych wjele zohnowanja njeprščinješe. Wopomni my pschede wschēm, so nam kōždy row nascha sachodnosć prēduje a naš s Božim słowom najwjetschu wēstosć na semi wuczi, so tudy žane wobstajne mēstno nimamy. Wschitzy dyrbi my wumrjecž! To wob-šwēdčža niž jeno pošlednja njeđzela w zyrkwinym lēcze, to praji nam padaze liščze a kōžda schēdžiwja włōsta na hłowje, to pschowoła kōžde sachadžaze słōnzo a kōždy džen, kiž so k swojemu kōnzrej nakhiluje. A shtō wē, kať bōrsy hižom nascha pošlednja hodžina pschińdže! „Schtōž dženš je stromy, čerwjeny, je jutije thory, morjeny.“ Dženša stejšich pschi rowje šwojeho lubeho a njewēsč, kať bōrsy mōže tež tebje hōrka pschikrywacz. Kaž kōdž na morju njepršchēstanie pschištawej napscheczivo jēcž, tať so tež nascha žiwjeńska kōdž s kōždym dnjom, s kōždej hodžinu šmjercži a rowej bliži.

Ssmjercž pať njeje kōnz, ale pschelhod. Šdže potom pschińdžemy, na to wotmōlw šebi šam. O njesapomni, precž šhwatazy hnadny čaš k swojemu wēcžnemu šbožu nałōžicž! Šdnž nam row prēduje, so tudy žane wobstajne mēstno nimamy, dha naš kschiz nad rowom k njebju poľajuje a napomina, so bychmy to pschichodne pytali. Šow šmy w zafobje, horkach je nascha domišna. Tudy se šylsami roškwamny, tam budžemy s wješkelosćzu žnjecž. Šrudnje je, shtōž dyrbi w čašnyh žiwjenju wobudjenje šwojeho čžela wopušćicž a nima žane mēšćezanške prawo w njebju. Duž je to najnusnišće, so pschichodne mēstno pytamy, tať dolho hacž hiščće w tutej čašnosći pschē-
bhwamy. Kschiz nad rowom, kaž pucžnik do njebja poľajowazy, naš na nascheho Šbōžnika dopominaj, kotryž je šmjercži mōž wsal, žiwjenje pať a njesachodnosć na šwētko pschinješl. Šeho kschiz je tōn klucž, s kotrymž je nam wōn tamne pschichodne mēstno wotanknył. Wrota šteja wotewrjene; duž pytajmy s čašom, so junu psches nje nuts pōńdžemy do šbōžneho Ziona!

Šamjeń.

Ssmjercž šebi wschitkich žada.

(Špēw s 30 lētneje wōjny, wokōlo lēta 1638).

Še žnjecž a šmjercž jom' rēfaju;

Tōn mōž wot Boha ma.

Dženš wōtsi šej košu,

Šdnž trawa je s rošu.

Wōn bōrsy naš hubi; —

Hacž nēkom' šo lubi?

Šso hladaj, rōžicžka!

Schtōž dženš šchće mlōdne, šelene,

Še jutije pošyte:

Tu šnēhowe šwōncžki,

A zaltowe dōncžki,

Tam wutrobne šwētki —

Šsu nalētne šwēdki —

Šso hladaj, rōžicžka!

Wschē šwētki, haj tež nalifi

Ššerp šruba w hrubosći;

Šaj, rōžicžki krašne

A lilije jašne,

Tež čerwjene šlucže
Šnjecž požnēwa rucže.

Šso hladaj, rōžicžka.

Šso ja košu tež rošwalja

Kaž maľojza a rošmarja

Tať njesapomnicžki

A šwētkowe šicžki.

Šaj, njepršchepušćžena

Tež šwētko njeje jena.

Šso hladaj, rōžicžka!

Tať šrani šrocžel ša šrocžel

Wschē rōže šwētkow moricžel,

Kiž w šahrodže kčžēja,

Šso na polach šmēja:

Tu šmjertnicžkōw wjele,

Tam šostrijancže šele.

Šso hladaj, rōžicžka.

Pschińdž, žnjecž, šo čže njeboju,

Wšmi šwoju košu wōtsenu!

Šdnž wōn tež mje šbije,

Wōh šnjecž mje šaš' žije;

Do Edena wōdži.

Ač, to šo mi hodži! —

Šso wješel, rōžicžka.

Šurij Brōšl.

Nasche kerchowny.

(Škōncženje.)

Pohrjebnišćžža šu dženša dželene do wschelatich dželow, tať so šo na jenym šnano dorosćženi, na druhim džēczi a šchulste džēczi pohrjebaju, wēšte mēstna šo ša herbške pohrjebnišćžža pschē-
dawaja a šnano nēšajki kruč je ša šamomordarjow pošajeny. Čžžela šo w tyč jenotliwyč džželach w rynku porjadu šhowaju, so by šo žyly rum kerčhowa derje wutriebať. Psches to pať husto došč jedny rynť šo druhemu čžščže runa a wotmēnjenje ša wōčžko a ša wōšchewjenje dušče pobrachuje. A tola tež pschi wschē harje a šwontownym žiwjenju nascheho čžaša pschimišliwosć k semrjetym, pschjenje rowow a hajenje pohrjebnišćžžow njeje šaschlo. Šunje w pošlednim čžašu šu nēšotre wulke mēsta šebi krašne pohrjeb-
nišćžža šakožile, na kotryčž mōže dušča šawostajenyč harje wschē-
neho žiwjenja wucžeknywschi šo derje natwaricž, s lubhymi semrjetymi šo rošmōwjecž a do wēcžnosćže šo pschēšadžecž. Mēsto Šamburg je šebi wulke krašne pohrjebnišćžžo, tať mjenowane Dhlšdorfske žentralne pohrjebnišćžžo, šakožilo, kotrež šo wulkej šahrodže runa a je se wschēmi mōžnyhmi rōžemi, shtomami a rostlinami wobdate, pschene a wobšadžene. Wōšebje wjele šo tež wobdžiwja pohrjeb-
nišćžžo mēsta Mničhowa (München), tať mjenowany Waldfriedhof. Mēsto Mničhow mjenujžy kupi šebi pola Šolzapfelskreutha lēš, wobštejazy se šchmrtkōw a jēdienkōw a tutōn šebi ša pohrjebnišćžžo wušwoli, so by pod jeho halosami abo wōšrjedž shtomow na wu-
prōšdnjenym mēščže šwojich semrjetych šhowało. W šymje kaž lēcže tuto pohrjebnišćžžo tōnšamy čžemnošeleny, šhutny napohlad pošćicža, a rjenje šo s jeho čžemnosćže te pohrjebny s pomnikami šbēhaja. Wšchšche shtomy k wotmjesowanju abo wotmēnjenju wschať naschim šerbškim pohrjebnišćžžam s wjetšcha pobrachuja. Tam a šem šu šnadž nēšotre mjenšče shtomy žiwjenja wulke narosťke a psches šwoju šehelēj podobnu formu rjamy napohlad pošćicža. Te njech šo po mōžnosći štejo wostaja. Wone wschať maja s dobom do-

F.

pominacz na to nowe žiwjenje, kotrež wěrjazyh i rowow nastanje. Wošebje rjenje tež wjetšce rowy a wjetšce šwójbne pohrjebnišćca na lěšnym pohrjebnišćcu w Mnichowje w lěsu rosdželene leža.

Kajke pač šu hewal i wjetšca našce kěčoww? Husto je šo jim porokowalo, šo šo wone w pošlednišchim čašu bóle kamjentnym morjam runaja, t. c. šo pschewulke a pschemyškoke kamjentne abo zementowe pomniki a twary skoro žyly row podušceja. Tak wschal je husto w městach abo tež hižom druhdy na wšach pola nowšich rowow, šo je žyly row wot kamjenja abo zementa skoro satłóčeny a šo šo nimale žadyn blečič na nim njenamaka, na kotrymž mohlo něšto selene roscž abo hdžez mohla šo i lubošcu někajka kwětko abo rōžička šadžič. Wěšo je šdobne, šo šo kōždemu semrjetemu pomnik staji, ale i tym šo hišćće njetrieba žyly row potajicž. Pohrjebnišćčo tu je rowow dla a niž pomnikow dla. Kač rjenje debja row hišćće te šolidne želešne abo kamjentne šćhiže staršeho čašca abo tež te kamjentne platy i napišmom. Ale dženša pyta husto jedyn druheho pschetriječič psches prawje nadpadny pomnik, kiž prawje wjele wot šo čžini a wokolne pomniki pschetrijechi, mjes tym pač je njelepy i hubjeneje twor, husto i zementa. Tež čorna šchleńza i kalazny šwětky pišmikami, kiž pač šo ša dostojny material ša pomnik njewobhladuje, šo nam hōdna nješda. Ša to pač steja w Mnichowje šašo jara rjane drjewjane šćhiže. Wěšo šchtož šamože, móže šwojim semrjetym wulkotny pomnik stajicž, ale tutōn njech tež je wopradowže wustojny a wumjelski. Pomniki pola naš drje i wjetšca kamjenjecžek po šwojej myšli abo šwojej wustojnošći twor, tola dyrbjal jōn žarowazy šam šebi i lubošcu wubjeracž abo po šwojim šacžucžu a šwojej lubošći šebi dacž šhotowacž. — Napišmo nješmē byčž i pohōršču, ale šćheščžianške. Husto je w Šerbach na pomniku tekst čželneho předomanja špomnjeny. Še semrjetny dobry Šerb byl, ma šo jemu, kač šo šamo wot šo šrošny, tež šerbške napišmo na pomnik dacž. Šerbške napišma na kěčoww šu šnamjo ša to, kač šebi wošadni šwoje Šerbowštwu hišćće waža. W pošlednim čašu šu wone we wschelatich wošadach wobžaromnje šhētro wotebjerake. Šo by to šerbške napišmo tež wopradowže bjes šmyškow bylo, šchtož husto njeje, njech šo pišmawustojni prasceja, kiž rad radu dadža.

Š čžim ma šo row wobšadžecž? Tu šo njehodži wjele priōdč-pišacž, ale njech šo šadža, šchtož je po šacžucžu a lubošći šawostajeny, šo by semrjeteho čželščžkō: kwětki, kotrež hewal twoju šahrodu pyšca, hžazinty, zawli, šyrotki, naliki, tulpy, wrjōš abo rōže atd. Rijany šacžisčecž tež čžini row, wobrosčeny wot mocha abo esewja, džiwjeho wina atd. Pšchihodne doščž šo nješda, w lēcže row pyšćicž i čžinjenymi kwětkami abo rōžemi (i wōška, papjer, liny atd.), mjes tym šo je na šwjedženy semrjetny, hdyž je liscže se šchtomow špadao, hdyž šu wschē kwětki šašche, a je Boža štwōrba kač wotemrjeta, žyle šdobne a pschihōdne, hdyž wotemrjete rjadli rowow šo blššćca i wudžčłanyymi kwětkami, kotrež šu husto šaplecžene do selenyh wēngow.

Šwadle wēngy, wošebje mladych rowow, kač tež wuščćčēte kwětki a wschōn njerjad ma šo i rowow bōrny šrumowacž, ale niž psches murju kěčowwa šmjetacž, ale šnano do postajeneho šorba a na postajene město. Pucže kěčowwa maja šo w dobrym rjedže džerčecž. Wulžny wužitna ša hajenje kěčowwa je tež plumpa; w dženšnišchim čašu šo wona husto hižom na najmješšich pohrjebnišćcach namaka. Dostojnošć pohrjebnišćca, jako čžicheho města wotpocžinka telto lubnyh šprōžnyh pucžowariow, šebi tež žada, šo šo tam žana hara nječžini, šo tam džēcž i njehrājaka, šo šo tam hušy njepašu, šchaty nješušca, pšy njehanjeja a šo šo tam tež nješuri. Šotom šo tež žane rowy njetriebaja i šlotom wobdacž, wošebje hdyž je žyly kěčoww hewal derje wobhrodženy; na lěšnym pohrjebnišćcu w Mnichowje je do žyła šašane, rowy i šlotom abo murju wobdacž. — Šōžde pohrjebnišćčo ma byčž ša dušcu

městno pošbēhjenja a natwarjenja. Š dobom ma wono špēcchowacž myšl ša šwōjbu a dom a dopomnecže na šerbšćich pschuwšnyh, pschecželow a dokonjanth. Žehodla móža šo wošebje tež šwōjbne abo šerbške pohrjebnišćca porucžecž, w kotrychž čži, kotšič šu w žiwjenju šjednocženi byli, tež w šmjercži šebi blisko leža. Dokelž někotryžkuli pobožny tež rad (w lēcže wječor) na kěčoww pschebywa, kiž je tam domišnu ša dušcu namaka, by tam jara wužitna byla šawka, šnano pod wššokimaj lipomaj. Žajki kěčoww pač i tym šdžčłanoščž dušce špēcchuje, kač tež wošebje lubošć i domišnje a i starodawnym dobrym wasčnyam. Kajku wocžehnjazu móž ša mladych a starych ma šōždy w dobrym wothladanju stejazny kěčoww! Njech to waschi wošadni špōšnowaju a šwoju šedžblimoščž na njōn šōžuja! Dopomnecže na semrjetny je žohnowanje ša šawostajenyh.

Kř. w K.

Pōjmy won na Božu rolu!

Pōjmy won na Božu rolu

Tam, hdžez našchi lubi špja

W nadžiji, kač šorna w polu,

Šbōžnoh' šašowidženja.

W šklōdnyh šlinje čžichoh' rowa

Dřem jich jima hluboki,

Šacž we možy šwojoh' šłowa

Bōh jich šašo wubudži.

Kač tam i hōrkow wubiwaju

Trawne kwětki nalētne,

Tak tež i šutow wušamaju

Čžēka šo jich i šwobodže,

Hdyž je jandželow hłōš wōla:

Bōjče, jaštwa wopuschćčē,

Wšmicže nětko i Božoh' štoła

Šrónu, myto šwěrnosčže!

Lubje na nich špominajmy,

We wěrje šo pošbēhny

Š nim do šbōžnoščže a prajmy:

Tu šny hišćće putnizy,

Alle domišna nam škwa,

Wól a plačž šo pošhubja,

Bōrny šraduje šo čžila

Dušca šašowidženja.

Pšcheložič Šapleč.

Boži hłōš we šwēdomnju.

Šhude pjenjesh buch, kač šōžde lēto, na Domascha hnydom po šemschenju psches šararja wudželene. Wjele jich njebē, jeno 10 hr. Alle šhudnyh w malej wješy tež wjele njebē, jeno 3 abo 4. Šajwjazy, mjenujzny pošōžu, došta kač pschēzo, šhuda šilža, potajšim žyle 5 hr. w jenyh šrucchu. Žyle lēto bē šo na tutōn dar wješeliša a šebi dolho pschemyšlowala, šchto čže šebi wšcho ša tutōn pjenjesh šupicž. Šilža bēšče bjes dwēla najšhudšcha wošoba we žylēj wšy. Šižom wjele lēt bēšče i wudowu byla a bēšče žyle šama. Nēšchto malo móžesche šebi hišćće šama šašlužicž, šo drje žaneje nušy dale njemēšesche. Tola pač by šōždy ras na Domascha te 5 hr. rada wšala, dokelž by i nimi ša džēcž i šwojeje džowki nēšchto i hodam šupila. Tež tōn šróčž čžyšche pošōdnju do bližšeho městka na wiki hicž, šo by tam to nušne nakupowala. Šižom bēšče wšcho na pucž pschihotowala, duž šo dopomni, šo hišćće wotenzu šacžiniša njebēšče; pšchetož wona šlyšesche, kač wētr do wōtna

storkafche. Duž rucže fwoj korbil f mofchniczku do khezje staji a rucže po fkhodže horje dobęža a tam wofenzu facžini. Tola to tón krócž trochu hubjenscho džęšche, hacž bęšche febi mykliša a halle něhdže po 5 mjensčinach bę sašo delkach. Hýchče junu, prjedy hacž pschi woteńdženju durje sady fo samkny, sa fwojimi pjenjesami hladafche. Duž — kafe wustróženje! ta mofchniczka bęšche próbdna, tón pjećzhrwnar bęšche prjećž. Lędma móžęšche to sapřchijecž, ale to bęšche wopravdže taf. Wón njebę nihdže wjazy namafacz.

Póbla fuřod runje drjewo ręšafche. R njemu najprjedy bęžęšche a fo jecho f tšchepotazym hłozom prasčęšche: „Njeje prjedy něchtó do mojeho domežta stupik?“ — „Haj“, tón wotmolwi, „wandrowskeho řym tam runje fajtupicž widžal, tón pak bę na męšče sašo won a potom f lębu řnowařche.“ Hilyňny domežt mjenujžy žyly pschi lębu ležęšche, lędma 5 mjensčinow wot njeho. „Tón je mi mój pjećzhrwnar kradnył,“ wuwola nětko Hilyňa a počža pľakacz kaž maķe džęczčo. „Haj“, na to fuřod džęšche, „tu fo njobudže wjele čžinicž dacž, tón čžlowjeł męšęšche jara dołke nobi, teho taf lohko nichťo njepopadnje. Ale džęčje tola f gmejnstemu pschedstęjczęrej a powjęczje jemu to, řnano jecho řandarma sašo popadnje.“ To wřchaf tež Hilyňa čžinjęšche, njemęrjęšche pak, fo budže jej to něščto pomhacz. Na to f duchownemu džęšče a jemu wřchu fwoju nusu wuřkorži. Tón bęšche jara hnęwny nad tutej njedufchnosťju, runje kaž bęšche jemu woboheje řhudęje žónki řel. Wón fo tehodla rořbudži, tej žonje nastatu řchřodu je fwojeje mofchniczki řarunacz, njedhrčjal fo tón pjenjes wjazy namafacz. Mjes tym pak Hilyňi prajęšche: „Přtajęje nětko hışčje junu w domje sa pjenjesami, a njęřčje je hacž do njedžele namafala, dha pschindžče a powjęczje mi to sašo. Se-li je pak tón wandrowski te řame wřaf, dha budža wone jecho kaž řehliwe wuhlo do rufi paličž; a hdyž wřęje węzy hışčje řwętnemu řudnikęj wucžęłnje, dha Bóh węšče psches řwędomnje wótre řlowčžo f nim porčžji. Bohu na řane wafchnje njeczęłnje.“

To Hilyňu trochu řmęrowa a wona drje řrudna, tola męrnišča domoj džęšche. Na wifli węřo nětko wjazy hıč njemóžęšche. Wječęor pak, hdyž pschi čžmicžžy we řwojeje řtwje ředžęšche, řlyřčęšche fo fo wot wonkach durje řaprařnyřhu. W tym řamym wotomifnjenu dolhi čžlowjeł po drořy f lębu čžęrjęšche. Hilyňa džęšche do řhęže pohladacz, hacž njęje řnano sašo paduch abo rubjęžnik pola njęje pobyl. Ale řchto dha fo jej na řawzy w řhęži napřchecžiwoblyřčęžji? řeje wulki řlęborny pjećzhrwnar. Sašo jej řlyřy do woczow řtupichu, ale tón krócž řlyřy wjęřeloscęje. Na męšče na řaru řhwatafche a tudy tón wjęřęly podawř pomjedafche, kaž tamna řónřta w pschirunanju, řotraž džęšche: Wjęřelcže řo fo mnu, ja řym fwoj krosč namafala, řiž bęšche řhubjeny. řarar pak jej prajęšche: „Njęřřym wam to prjedy řjeł? řřwojemu Bohu taf rucže nichťo njeczęłnje; pschetož na řwęcze njęje jeno čžłowřta, ale tež bójřta polizija.“

Wón wokořčęšche je.

řtari řu febi powjedali, fo řo nařčy řbóžnik řenje we řwojím řiwjenju ani pořmęwřnył njęje. Na tole tež řas w něčřejim domje řęčž pschindže. Mjensčhe džęczčo bęšche póbla a tole wřcho řlyřčalo. Duž wone na męšče f řwojemu nanęj dobęłny a řjęłny: „Njęwęřno, nano, to tola njęje mójno, řchtož čžile tam řęčža; pschetož maķe džęczži řu džę řbóžnikta taf lubo męle; to njębhřhu węšče čžinike, hdy budžišche řo wón řenje ani njepořmęwřnył.“

Wřchelake f bliska a f daloka.

R hłownej řhromadžisnje řerbfkeho duchownřtwa pschřamkny řo hłowna řhromadžisna lutherřkeho řnihowneho towarřtwa. řu wotewři pschedřnyda řnihowneho towarřtwa, řnjęř řarar řbłcž-řakęčžanski. Wón řdžęli, fo je řo poradžiko, noweho řolporteura, řnjęř řchořtu je řornořnył, dobhcz, řotryž nětko, hdyž je pólne džęło dořonjane a lubžo řu domach nadeńcž, nařche wořadny pschedřodžuje. Wón je hıžom řjanu řięžu nowyř řobustawow dobyl, a nadžijamy řo, fo řmęje dalfchi wuřpęcž pschi řwojím řhodženju do nařčich řerbfřich domow. Nařčich lubyř řobustawow tež prořymy, fo čžyřli řwojich řuřodow a řnathčy namořwicz, do řnihowneho towarřtwa řajtupicž a jim wuřitř nařčeho towarřtwa rořkladowacz. W nowym lęčje řo lubym řerřbam sašo nowe řniři pořlicža. ř radořčju wřchitřy pschitomni tu powjęczř řlyřchachu, fo je njębo řerta řwudowjena Wicřařowa w řaneřach nařčemu řnihownemu towarřtww 300 řr. jako legat wotřafala. ře to nětko druři legat, řotryž je řo nařčemu řnihownemu towarřtww w pořlednich lętach dořtal — 300 řr. wot řnjęnje prořęřor řřuloweje a nětko wot řerty Wicřařoweje. Njęch je to dobrny, wubudžazy pschřklad ja druřich, řotřiž móža po řwojím řamožęnju nařčemu wožnemu towarřtww tež něščto wotřafacz, fo mohlo towarřtww hışčje wjazy řjanęř natwarjazyř řniři rořřchęricž. řichetož wot teho, řchtož lub čžita, wotwiřuje pschichod luda. To najlępje f teho pōřnawamy, taf wjele řchřody řu hıžom řažaze řniři we wutrobach wořębję młodnyř nacžinike a jich do řabludženja, do řajřtwa pschınjęřke. řnjęř pořladnik řyřčęř na to řpomina, fo je w řruřkej řužizy řięžba řobustawow wotęjerała, hdyž je řo tež tam pomęrnje wjele řnihow rořřchedalo. Duž řu lubi řnjęřa duchowni řruřkeje řužizy wutrobņje prořčeni, fo čžyřli pschi řkladowčři řwojich wořadnyř na řamęř a wožnosť nařčeho řnihowneho towarřtwa poľafowacz. řnowy řibliřti pucžnik, řotryž je řnjęř řarar Wćrōřaf w řudyšřinku sašo pschęczęłniwje řęřtajal, řo čžřchčži a budže řapocžatř dezembra hotowy. R rořdawanjju řibliřkeho pucžnika dořtanu te wořadny, řotrež je hacž do teho čžafa pořęłnik pschedřodžil, nowy řapř řobustawow. W řnyř wořadach pak, řotrež hışčje pschedřodžene njęřku, męł f rořdawanjju pucžnika dořtalny řapř pľaczicž. řořladnik řnjęř duchowny řyřčęř poda řlicžbowanje na lęto 1910 a 1911. řwjęřelaze je, fo je towarřtww, řotrež męšęšche pschi wobřamknenju pořlednjeho řlicžbowanja něhdže 300 řr. dołha, tónle řnyř wotwjedlo a fo ma po wobřamknenju něčřřřčeho řlicžbowanja psches 400 řr. řamožęnja. Wuřpęcž je psches to pschřřchoł, fo je řo řjana řięžba řnihow ře řklada pschedala. Duž řo tež namjętuje, fo męle řo tež w pschichodže řniři n. psch. „řlōřny a řornjatkla“, řotryčž je hışčje wjele na řkladže, pschedawacz. řnjęř pschedřnyda řřoncži řhromadžisnu po dłęřřchim rořřęczenju a wuprajęnju myřřlow, řotrež budže wubjęř wę řwojeje blížřčęj řhromadžisnje do řwojejo wuradžęnja wjacž f lępřchemu nařčeho řnihowneho towarřtwa.

— řnjęř řarar řrygar wę řasu řwjęřęšche řanđęnu pōndžęlu, 18. novembra, řwój 25 lętny řastojńřki jubilej. řemu dořtachu řo wopokřma čžęřje a lubořje wot wořadny a řastojńřřich bratrow. ř řasowřkej wořadny pschęjęmy, fo čžyřł Bóh luby řnjęř jecho hışčje dołhe lęta čžileho a řtroweho řdžęřęcz jako řwęřneho duřchowpřřtyřja wę winizy Bōžej.

„řombaj Bóh“ njęje jenož pola řnjęřow duchownyř, ale tež wę wřchęch pschedawarņjach „řerř. řowin“ na wřbach a w řudyšřinje dořtačž.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoń ty.

Z njebies mana,
Njeh ěi khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew ěe!

F.

Sserbske njeđzellske lopjeno.

Wudawa so kóždu šobotu w Smolerjez knihicziščezěni w Budyschinje a je tam ja šchwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

1. njeđzela adventa.

Mat. 21, 1—9.

Wrota noweho zyrkwineho lěta so dženzja psched nami wotewrja, wješele hłóšy adventskich křěrlušchow naž postrowja. Nam je czežko wokoło wutrobny, hdyž na stare zyrkwine lěto wróczo hladamy. Jako šwěrný pscheczel je naž pschewodžalo, a hdyž lubny pscheczel wot naž dže, šmy frudni. Ale dženzja je i dobom našcha wutroba wješeła, hdyž na teho spomina, kotryž je wěcznje pola naž, a kotryž chze nětko sažo šwój nutškód do domow a wutrobom džeržecž. Hlaj, twój kral pschińdze k tebi.

1. Hlaj! My wschat šmy teho potřebni, so tajki šbudžerški hłóš i njebieš dyš a dyš nam napscheczitwo klineži. My husto tak tupi na šwójich puczach psches tute czašy kłodžimy, jimani wot kniczomnych semskich wězow, kotrež so nam tak wulke a wazne sesdanu, a šu tola tak šwadne a kniczomne. Tu hłóš sawola: hlaj, hladaj horje! Wócžto, wutrobu do wyškofscze! Spominaj na wulke skutki Bože k šwójemu sbožu! Nowe zyrkwine lěto, nowy czaš hnady so šapoczina. Gody so bliža, hwěsda Bethlehemska šhadža, njebieške šyly so šwójich haršow pschimaju k šbóžnemu „czješć budž Bohu we wyškofsczi“ — hlaj, šlyšch, wobkedžbuj, šrosym to; wutorhń so šwójim hrěšchnym czežam a lóichtam a pošbėhń šwojej woczki na to, šchtož je horjeka a wěcznje traje.

2. Twój kral pschińdze k tebi. Tutón hłóš wyškof šapoczina, na njebieškim trónje w šlowje „kral“; i njebie-

škeje wyškofscze so wón potom dele pušchczi we šlowcžku „pschińdze“; šwój wotkynjeny kónž škónčnje namaka w tym „k tebi“. Šajki wyškof wuthód: kralowska krašnosć horjeka; šajki niški dothód: mała, křuda, hrěšchna cžłowška wutroba! D špodžimwna móž luboscze, kotraž trón krašnosće a křudu cžłowšku wutrobu šjednocza! Twój kral. Ššchi tutym šlowje myšl na wschitko, šchtož je wulke a krašne na twójim Šbóžniku; tak wón w špoczatku bě jako to šlowo, Bóh pola Boha, a Boži jandželjo mějachu šwoje wješele nad nim a so k njemu modlachu, a wón bě wulki w njebiešach; tak wón potom na šemju dele štupi a bě wulki w křudobje, w cžernjowej křónje a w purpurškej drašcze, jako kral, kiž je k temu do šwěta pschishchol, so by prawdže šwědczil, a bě škónčnje najwjetšchi na křchizju; tak wón na to kralowszy w krašnosći horjestany a bu wulki k prawizy Wótza jako tón, kiž ma mjeno, kotrež je psche wschitke mjena. A tutón kral pschińdze, pschishhadža. Cžłowške džěczi šu jemu tak lube, so je njeje jeno juntrócž wopytał, ale so pschezo i nowa k nim pschishhadža, runjež šu šlě doščž i nim šakhadželi a pschezo hišcže šakhadžeja. Luboscž jeho pschezo hišcže i kralowskeho tróna krašnosće dele na šemju cžeri. Wón pschińdze w přėdowanju Božeho šłowa, pschińdze we wodže šwójateje křchčenizy, w křlěbje a winje Božeho wotkasanja, pschińdze kóždu tych 52 njeđzel tuteho noweho zyrkwineho lěta, pschińdze, hđžež rano šwojej woczki k horam pomozhy pošbėhujaj, pschińdze, hđžež wječor šebje a šwójich lubych temu wajchtarjeji Ššraelskemu porucžujaj, kotryž njespi a njeđrėma, pschińdze, hđžež jeho pschi-

počnu sa hošća prošča, so by jedž a picze zohnowal; wón pschińdze k staršchimaj, kotrajž w nowym zyrkwinym lécze džeczatko wješełaj na rukomaj džeržitaj, a prošy: Nječ džeczatka ke mni pschińdu; wón pschińdze k šlubjennymaj, kotrajž psched Božim wołtarjom šlub wutrobom w jeho mjenje wobkrucžitaj, a jeju zohnuje; wón pschińdze k mrjazy a džerži jim ruku pod głowu a setrže jim šmjertny pót. Najke njepscchetorhnjene, spodžiwne sbóžne delestupanje i njebeš na semju, se šwěta bohastwa do šwěta šhudoby, i raja čisztosće a šwjatosće do šwěta hrěcha, se šwěta žiwjenja do šwěta šmjercze. Wón pschińdze, twój kral pschińdze, niz jeno tak powšchittkownje do šwěta, ale wón pschińdze k tebi. Haj, to je wotpohlad jeho pschińdženja: tebje wón měni, wo tebje je jemu činicž, na tebje wón džywa. „Ja mam dženska pola tebje wostacž“, wón w tutym adventskim čašku kóždemu mješ nami pschiwoła. Š tebi! o prošym, šapšchim, wět to, luba dušča! Abo mēniš ty, so ty teho njeby hódny byl, dokelž by sa to pschešnadny, pschejara hrěchny? Haj wschał, hódny teho nješy; ale njewěš dha, šhto je hnada? Wopokasanje lubosće pscheczivo tym, kiž jeje hódni nješy. Jesuš je kral wscheje hnady. Duž nječ šo čzi jeno tak spodoba: wón pschińdze k tebi. Abo myšliš šebi, so jeho njetrjebasch, so by bješ njeho mohł sbožowny byč a Bohu šo spodobacž? Ach, jeliso mēniš, so móžesch se šwojimi počinkami a dobrymi skutkami wězu natwaricž, kotrejež kónz do njebeš došaha a po kotrejež by ty šam do njebeš stupicž mohł: i tym jeno staru tórnu blašnocž Babilonšeho tórma wošpjetujesch. Ty njemóžesch do njebeš pschińcž, jeli so njebeša k tebi njepscchińdu, šhiba jenicžy w Šhryštusu, kralu njebešow. Duž wět i ponižnym džakom tutej wješelej adventskej powješči: Šlaj, twój kral pschińdze k tebi. Wona šbudž w tebi wystažy wothłóš: Stańmy, dživy jemu napscheczivo!

3. Lud w Jerusaleme temu Anjezej napscheczivo wystašče: Šhwaleny budž, kiž pschińdze w mjenje teho Anjesa, Šosianna we wyšokosči! Tak čzemy tež my našchemu kralaj Jesuše i šhwalbu šwojeju hubow a i wješełym wušnacžom holdowacž. W tajkim čašku, hdžež mnošy šo wot wěry wotwobročuju a Bože šłowo a zyrkej šazpiwaju, dyrbi šwět i našcheho wušnacža špóšnacž: Tón Anjes ma tola hiščeže lud, kotryž jeho mjeno čzješči. Šo pať holdowanje rta njeby hoły skut hubow bylo, dyrbi k njemu pschińcž holdowanje žiwjenja. Tam lud temu Anjezej palmowe hałosy na pucž ščelesche. Palmowe hałosy my nimamy, te druge hałosy našchich šchtomow šu nětko prošdue a šuche, duž pschinješmy temu Anjezej žiwe pohnuwanje šwojich wutrobom a nješmjertnicžki džakowneje lubosće: nječ wutroba čzi kežeje a nječ čze lubuje, hdž ju ta lubosć šhřeje, dha wona čzješči čze. Jerusalemski lud temu Anjezej šwoju draštu na pucž pscheshčerašče. Hdž my šhudy a šhorym, bėdny a hubjennym, wudowam a šhrotam sa krtu šymu čzopłu draštu pschinješemy, to tež jemu čzinimy, pschetož wón je prajil: Šchtož wy čziniłi šče jenemu mješ mojimi najmjēšchimi bratrami, to šče wy mi čziniłi. W Jerusaleme wjele luda prjedy a sa nim džješče. Wy čzemy tež sa nim šhodžicž w poškušnosči wěry a lubosće, ale i wjetšchej šwěrnosčzu dylžli tamni, kotšiz malo dnjom pošdžišcho to mordariške wołanje pscheczivo šwojemu kralaj pošbėhnu: Šschizuj, šschizuj jeho!

Šlaj, twój kral pschińdze k tebi! tak adventski čzajš nam pschiwoła. Našche wotmolwjenje budž:

Budž powitany, krašny hošć!
Mi hrěšnikaj dasch hnady došč; Šy do hubjenšwa pschischol k nam,
Š kak ja čzi došč džaka dam?
Šamjeń.

M. w Hr.

Adventska palmicžka.

Šlej, twój Šbóžnik šteji i nowa
Psched durjemi wutrobny;
Ščyš! kak wón tam kłapa, woła,
Pscheje šebi hospodny.

Ty by šhoru, wopomú to!
Wón ma dušchow lékarštwom.
Š duž wotewr durje jemu,
Dowěrnje praj takle k njemu:

Šosianna! Šowitany
Budž mi, luby Šbóžniko!
Šój, mój dom je šhotowany,
Ščizú šej we nim poškancžko!
Durje šym čzi wotewr,
Pschebyt rjenje wudebil;
Duž dha poš, so by w nim bydlil,
Šako kral na trónje šydlil!

K. A. Fiedler.

Wy šče njechali.

W jenej Lübeckškej zyrkwi jara rjane Šhryštusowe šnamjo wišy, kiž ma napišmo: „Šhryštus šdychuje na njedžakowny šwět.“ A špody tuteho šnamjenja šteji tole:

Ša šym to šwětlo — šhto widži mje?
Ša šym tón pucž — šhto wušwola mje?
Ša šym prawda — šhto wěri do mnje?
Ša šym žiwjenje — šhto pyta mje?
Ša šym bohaty — šhto prošy mje?
Ša šym najrjeńšchi — šhto lubuje mje?
Ša šym wučer — šhto žada mje?
Ša šym móžny — šhto boji šo mje?
Ša šym šmilny — šhto dawa něšcho sa mnje? —

Duž, štorcžu-li čze do hele — njehóřsch šo na mnje!

Šwěrnny kaž šłoto.

„Šwěrnny, kaž šłoto,“ to drje tu a tam prajicž šlyšchisch. A to njeje wopať rěčžane. Ša šym to šam šhomil. Mój šłoty pjeršchčen šč šo mi ras šhubil; a ja šebi jón tola jara wažach. Šak šč šo šhubil, njewjedžach. Tola pať šebi myšlach, šo jón šako namašam, njebeč džě tón žly džej, hdžež šč šo to štało, i domu pschischol. Nětko sa nim pytach, pschepytach kóždy kucžil a kóždu komorlu, tola podarmo; pjeršchčen šhubjenny wosta. Ščónčnje šo do teho podach, tak čžežlo hač mi bešče.

Wjazh lét šo mješ tym miny. Najata žónška runje w mojej šahrodže, hdžež čzychmy sa warjenja rjadli pschihotowacž, rjješče. Duž něšcho šwěczate šbėhny, jo wobhlada a rješny: „Šo dale ničžo k ničomu njebudže; duž čzaju jo šwojim džeczom šobu domoj wsacž.“ Ša to mi tu namašanku pošasa. Šak pať šo šwješlich, hdž w njej šwój šhubjenny pjeršchčen šako wobhladač! Wón bešče hišch-

cže žyle njemobščlodženy. Rač dha pač bēšče pjerščezēn do sa- hrodki pschischol? To bu mi bōrny jažne. Za mējach wo jstwje stare kachle stejo, ja kotrež bē tepjenje hiščče po starym waschnju wonkach w kuchinje. Někto šo dopomnich, šo bēch runje tōn džen, hdyž bē šo pjerščezēn šhubil, šam nēšcto walcžiny do kachli tlf- nyl a šatepil. Pschi tym bē šo mi pjerščezēn š porsta šunyl a do kachli pschischol. We wohenju pač bē šo ša dobre šloto wopo- kasal. Na to bēšče š popjelom do šahrodki pschischol, hdyž šo nētto šašo namaka. Rač wohēn w kachlach, tač njebē jemu tež leženje w mokrej semi ničžo wadžiko.

Šwērnj kač šloto je nam wšchēm našch Bōh. Tola pač tež my dyrbjeli nēšcto wot tajteje šwērnoscže ludžom a Bohu na- pscheczīwo mēcž.

Modlitwa.

(Spitta.)

We twójim šwētle daj mi dženša kłodžicž,
Tež twōju luboscž dženša šašo šlōdžicž,
Šo žiwj byl kač nowe štworjenje.
Šhžu š nowym žiwjenjom cži kšwalbu špēwacž
A k twōjej cžescži pschezo šprōžnje džēlacž,
Šso wopolasacž džēcžo džakowne.

Ša njeproschu: Ach, wšmi precž wobcžežnosče,
Wo luboscž proschu, kiž wšchē pscheczīwnoscže
We wērje wōsmje na šo š cžichoscžu.
Tač šbože se wšcheho mi wuščadžuje,
Šchtož twōja wōtžna ruča poskicžuje,
Kiž we wšchēm žohnuje mje š miloscžu.

Tež njeproschu wo cžahnoh' mēra wjele,
Šso štač, šchtož twōja wola mi tu ščēle,
Špožčž jeno džēcžazu mi wutrobu.
Šhže šwēt mje šaš' do šwētnoh' šaschmatowacž,
Šhžyl ty mje w šwojej hnadže twjerdže khowacž
A k njebjekam mje cžahncž ša šobu.

Surij Brōst.

Šdaczje.

Wuj by nam džēcžom pschezo nēšcto rjaneho šobu pschijnjēšl. Šajke wježele, hdy by k nam pohladacž pschischol! Naš bēšče ša kōždeho nowy dwajnowarški pschijnjēšl. „Tu šym wam“, wōn džesche, „nēkotre šlote šobu pschijnjēšl.“ Wjštajō ja šwōj „šloty“ do na- lutowarškeho kašččžika položich.

„Ty drje cžitacž njemōžesch?“ wuj rjekny, „wšchaf na pienjesu dwaj nowaj štejesche.“ Šu, to cžitach, ale ša pišmom dale njehladach. Šubjeny dwajnowarški, mēnjach, šo tola takle blyšččžicž njemože.

Šižom husto dyrbjach, šo na to dopomniwšchi, teho džiwacž — a tola! Njeje šwēt polny tajkeho šdacža? Šladaj na šwētny šōšcht, blyšččž a wuhot! Čžej je to wobras? Rač ma šo napišmo na teje krapnosčži? Š wulfimi pišmikami šteji wšchudže pišane: Šwēt šašdže se šwojej žadoscžu.“ Tutej kšutnej wērnoscži šo žadny cžłowjek žyle šamkncž njemože. Wšchudže je wona cžitacž! Wšchudže šo wobrasj šmjercže a šachodnosče nam psched wocži kladžejā. Ty šnāno tež nētkle šo na to dopomnišch, šo jene po druhim šašdže a wotpadnje, kač jene lišččžicžko po druhim. Ale wono wo- prawdže husto hinač njeje, hacž pola tamneho bohacžka, kiž pschi wšchej mamonskei luboscži w žyrkwi wōtije a mōžnje šobu špēwasche:

„Šchto rodžu ja wo šwēt a wšchitke šwētne šchazy?“

Šwēt pyta pienjesu a mammon šebi žada,

Wōn š wulfej staroscžu po cžahnych kublach hlada;

Ša lēpsche kublo wēm, kiž šebi požadam,

To šesuš je, mōj šchaz, duž na šwēt njehladam.“

Špēwasch, lubj cžitarjo, tač jeno se rtom abo tež š wutrobu?

Rjane nashonjenje se šašdženoscže.

Psched nimale što lētami jena wifowarška wo pschikladnej po- božnosčži a domērje k Bohu tole nashonjenje powjedasche: Šdyž bēchu moje džēcži hiščče male, ja do nabožnych šhromadžišnow kłodžach a šo se šwojimi džēcžimi modlach. Mōj mandželski pač njemōžesch te šhromadžišny šnjescž a mi šakasa, do nich kłodžicž. Ša šo podwolich a cžafach, hacž Bōh to njepšchemēni. Našmu 1816 šo mōj muž a ja do Nēhdžez na wiki podachmoj. Našu šaškuzba njebē wulka, wjedro bē njepšchihōdne, šnēh a desččž šo wotmēnjowaschtej, a dokelž tež drohota šnježesch, šo ludžo hladachu, wjazh šupowacž, hacž šo trēbne šdasche. Na dompucžu psche- kłodžichmoj hiščče nēkotre wšy a pytachmoj w domach nēšcto pschedacž. Tač pomakfu do Wonež pschindžechmoj. Wječorne šmērki tu hižom bēchu a mōj čžychmoj nēhdže psches nōž wostacž; ale w šchyrjoch dworach njehachu naju wobkhowacž. Wjēš šo do dweju hašow džēlesche, mōj kōždy jenu wšachmoj a šebi prajachmoj, šo, šchtōž najprjedy nōžnu hospodu doštanje, dyrbi druhemu napsche- cžīwo pschičž. Šašo nēkotre domy podarmo pschekłodžich. W jentym hospōsa rjekny: Ša wšchaf njemōžu prajicž, šo byč ruma njemēla, tola pač wam radžu: džicže k našchemu wučerjej Šurzej; njemohč waš tōn wobkhowacž, dha pschindžče te mni, potom čžu radu pytacž. Wona mi drohu pokasa a ja džēch.

Šo šhwili šwojeho mandželskeho namakach. Tōn šo praschesche: „Mō, majch nēšcto?“ Ša wotmolwich: „„Nē, ale ja dyrbju k wučerjej hicž.““ — „Wot teho runy pucž du“, mōj muž džesch, „tōn čže naju wobkhowacž.“ Mōj džēchmoj a buchmoj wot njeho pscheczelnje pschijataj. Našu brēmjenja a kašččžiki wučer rjenje na boč štaji a w tej naju dla šatepjenēj štwje dyrbjachmoj šwoju- draštu wušuschicž; wučer a jeho mandželska namač tač došho šwoju poččžičhtaj. Na to šo wučer š namač hacž do wječerje pscheczelnje rošrēcžowasche.

Potom bu blido klyte a šchla cžopleje poliwki šo na nje štaji. Wučer blidowe paczerje wuspēwa a my šo šehydachmy, my šchyrjo doroscženi a pjecž wučerjowych džēcžatkw. Mō. hōščej najprjedy pošnaj talerjej doštachmoj, potom kōžde džēcž- pol šchlicžki. Na pošledku ša wučerja a jeho mandželsku ničže wšche njewōsta hacž džēcžaza šchlicžka. Te džēcžatka, to widž- čžychu kōžde nanej a macžeri nēšcto wotedacž, taj pač nušowaschtaj: „jēščče jeno, jēščče jeno.“

Ša mēnjach, tač wifowarška dale powjedasche, šo hiščče šchli- bērnōw pschindže, wšchalo njebēchu hiščče wot teho šufka šwē- Alle ničžo njepšchindže. Wučer praschesche šo te džēcži, hacž maj- doščž. Šene wotmolwi: „Ša šym šo najēdl.“ Te druge džachu- My mōžemy hacž do jutšicheho cžafacž. Pschi tym šo wōn k nama- wobrocži a džesch: „Šladajtaj, lubaj hōščej, našch Bōh mōže te š drjebjenččkami pomhacž. Šdy byčmy wjazh mēli, byčmy wama- radži wjazh dali, ale tōn, kiž je š 5 pošrutami 5000 ludži našččž- mōže tež š pjeczimi kžicžkami špokojicž.“

Ša šo štrōžich, hdyž tajku kšudobu wōhlabach a mje hrjebasch- šo šmōj tutym ludžicžkam jich šnadnu wječer pschikrōtšchik- „Nimacže dha ničžo wjazh?“ šo praschach, „žanych bērnōw, žanel- kšlēba?“ — „„Šyle ničžo nimamj,““ hospōsa wotmolwi, „„žane- kulki, žaneje škōrki, ani muški, ničžo, šchtož mohlo šo waričž al-

jěšč.“ „Mój muž a ja so hiščje bóle džiwachmoj a ja so prafchach: „Schto dha chzeczje jutije sapoczecž, hdhž nicžo nimacžje?“ Wucžer wotmolwi: „„Wo to so nještaram. Sa šym so Bohu poručil se žonu a džěčžimi; Bóh wě, čžeho potrebamy, a je so hižom ja jutijische starał, runjež njewěmy, fak abo hdže.““ Mi so šylsly ronjachu a mojemu mužej bu styšfno pšchi tajkim dowěrjenju na Boha. Wucžer naju napominasche, so dhrbimoj so w kóždej nufy Bohu dowěricž; „„tón mje njeje ženje wopušchězil,““ wón wobšwědčži.

So wječžornej nutrnoscži bu šłoma do jstwy pšchinješena a sa naju lěhwo pšchihotowane. Mój dostachmoj pošleschcža na šłomu, wonaj pšchitryšchtaj so se starej drastu. Sa dolho wušknyčž njemóžach; mój muž tež niž, wón so na prawizu a lěwizu wobrocžesche a ja šlyščach, so šychowasche. Duž so prafchach: „Se či něščto?“ — „„Šewak nicžo, hacž tucži wucžerježy,““ wón wotmolwi. Sa džach: „Šłaj, hdh bychmoj jeno tež tajkaj byłoj!“

So šhwili mi do myšlow pšchińdže, so běch w Měhdžezach kólacž a křofej kupika a rjělnych k šwojemu mužej: „Schto mēnišč, ja mohla jutije rano křofej nawaricž a tón kólacž dacž.“ — „„Čžiń to,““ wón wotmolwi a mój wušknyčmoj.

Rano wucžerježy sahe stanyču a mó jstwyje šatepicchu. Wón so pšcheczelnje woprašča: hacž šmój derje spałoj. Sa rjělnych: „jara derje a je-li je knjeni wucžeržy špodobne, chžu ja křofej a kólacž dacž, so bychmy wšchitžy šnědacž mohli. Duž wón šwješeleny džesche: „„Njejšym wam hnydom prajił, so luby Bóh wě, čžeho my potrebamy a so nam wšchitko we šwojim čžafu wobradži? A to hiščje křofej a šhlěb! To ja dolho wjazy mēli njejšmy.““ Pšchi tym ruzy štyłny, k njebyu hladašche a so Bohu džakowasche.

Šdhž so mój zafobniłaj po šnědanju k hičžu hotowachmoj, njemóžach šebi bęčž dacž, ale woprašchach so: „Knjes wucžerjo, šchto budžeczje dženkša wobjedowacž, hdhž nicžo nimacžje?“ Wón k wješěkym woblicžom wotmolwi: „„Wo to nimam žaneje starošče; luby Bóh je so hižom ja naš starał, runjež to njewidžu.““ Mój so wutrobnje sa hošpodowanje podžakowachmój a wón namaj sa naju dar. Šotom naju pšchewodži hacž k šchězčžy, po šotrejš móžachmoj bliže domoj pšchińcž. Hiščje raz naju k pobožnemu žiwjenju a k nutrnemu modlenju napominasche. Šotom so džělachmy.

Šamššlenaj džěchmoj ja a mój muž hromadže. So šhwili wón rjělny: „To je pobožny muž, hdh by tola wjazy tajkich na šwěcžje był.“ — Sa wotmolwich: „„To chžyl Bóh dacž!““ Šhětry kruč dale nadeńdžechmój mužaj, pšchi karje štejazeho, kiž šebi pót k woblicžaj trějesche. „Wy drje macže něščto čžěžke,“ so prafchach, hdhž widžach, so wón dwaj mēchaj wješesche a w nimaj wulke a małe wěžy. Wčžipnje, kaž žónske šu, so dale prafchach: „Kak daloko dha chzeczje so hiščje martrowacž a šchto dha w tymaj mēchomaj macže?“ Wón powjedasche: „„Sa mam tu šhlěb, mašanje, bėrny, warjenje a wšchelake druge potrebnoščje. Tam w tej wfšy, kiž Wonežy mjenuja, šhudh wucžer bydli, ale jara wobrocžiwych čžłowjeł, kiž kóždemu šobu džěli. Tón šamž drje nješmēje nětko w tym drohim čžafu wjazy wjele kušacž. Teho dla šmy hromadu škadowali a ja dhrbju jemu to nětko domješč.““

Mi a mojemu mužej počachy so šylsly ronicž, hdhž tajke šlyščachmoj. Tón muž so džiwasche, so šmój fak hnutaj a so woprašča, hacž naju šchto boli? Na to powjedachmoj jemu wo naju nožowanju a šchto bēchmoj pola teho wucžerja nashonikoj. Duž počachy jemu šylsly kapacž a wóu džesche: „„Dha chžu jeno šhwatačž, so tam do wobjeda budu; pšchetož čžaf je, w šhachlach šatepicž.““ Pšchi tym rjělny wón w božemje, šbėhny šwoju šaru a čžišchčžesche ju dale. Mój tež wješekaj dale krocžachmoj, wšchato wjedžachmoj, so maju wucžerježy wobjedowacž.

Šot teho čžafaj pak je mój mandželski žyłe hinajšchi. Wón so k nami šobu modli a ja šmēm tež šafgo do šhromadžišnow šhodžicž. Tajke pšcheměnenje dozpi pobožnosčž Wonečžanšeho wucžerja.

Wšchelake k bliska a k daloka.

Šwážny džėń bēšche sa Šuczjnjanškju wošadu pošutny džėń. Dotalny pomocny duchowny, knjes kandidat Šschizjan dosta duchownu šwječžišnu a bu k dobom jalo šarfki wifar šapošasany. Wošada bēšche Boži dom šwjedženšžy wupyšchika a so w bohatej licžbje šeschla, jalo šwony 1/2 11 k nēmsšej Božej šlužbje šafwonichu. Knjes wyšchšchi žyrkwinskii radžicžel Rosenkranz kaž knješaj šararjei Matek-Barški a Mikela-Malešchanski k žyrkwinskim pšchēštejicžerjom pšchewodžachy knjesa kandidatu do Božeho doma, so by tam duchownu šwječžišnu dostał. Knjes šarar Mikela mējesche wołtarnu Božu šlužbu a na to štupi knjes wyšchšchi žyrkwinskii radžicžel na wołtar. Wułožuje, so so pošutny džėń a šwječžišna duchowneho derje šhromadžitei, pošoži mlodemu šastojńškemu bratrei a wošadže žyłu wožnosčž tejele hodžiny we wutroby jimazyh šłowach na wutrobu a wufonja šwječžišnu se šobuššutkowanjom pšchitomnejju dweju knješow duchownejju. Dalšchu Božu šlužbu džeržesche knjes šarfki wifar Šschizjan a bu wona pšches chorški špėw pošjėššena. Knjes wyšchšchi žyrkwinskii radžicžel špomni we šwojej rēcži tež na dotalneho duchownopastyrja, knjesa šararja Mateka, šotryž je šhorošče dla 15. novembra šwoje šastojńštvo škóžik. W jeho bydlenju bēšche so do Božej šlužby šwjatocžnosčž wotmēka. Knjes wyšchšchi žyrkwinskii radžicžel bēšche jemu w pšchipošnacžu jeho dołholėtneho šwėrneho ššutkowanja rycžerški šschiz 1. rjadownje Albrechtoweho rjada pšchepodał. Šemu so k wutrobu pšchėje pošhlnjenje jeho šštomosčžje a čžiči wječžor žiwjenja, nowemu knješej duchownopastyrjei pak bohate Bože žohnowanje na pucž ššutkowanja w Božej winižy.

Š Draždžan. Mjedželu 2. adventa, to je 8. hodownika, pšchipošdnju 1/2 12 hodž. so nam šschizna žyrlje sa špredowanje a wudžělenie Božeho wotkafanja w naščej lubej šerbštej macžernej rēcži junkrócž šafgo wotewri. Špowjednu wucžbu šmēje k šarar Domaschka k Budestez, špredowanje pak k šarar Šrosaf k Šrodžiščcža, pšchēdbhda šłowneje šerbšteje špredaršteje škonferenžy. Wšchitžy Šserbjo k Draždžan a k dalšcheje a bližšcheje wokoliny so wutrobnje prošča, so chžyli so niž jenož na Božej šlužbje a špredowanju wobdžělicž ale wošebje tež po pobožnym wafšniju našchich wótzow nětk w adventskim čžafu šafgo džěl bracž a štupicž k Božemu blibu.

K rospominanju.

Šjes modlitwy a čžišchiny či žadny džėń, žadny wječžor nješadž.

* * *

Šohaty šakle šy, rošhmisch-li šwoje šamoženje našožowacž.

* * *

Š jenyh šwojim wóčžkom wjazy widžič, byžli žusy k dwēmaj.

„ŠBombaj Šbóh“ njeje jenož pola knješow duchownych, ale tež we wšchēch pšchēdawarňjach „Šserb. Nowin“ na wšach a w Budyšchinje dostacž. Na šchtwórcžšlėta płacži wón 40 pj., jenotliwe čžiššla so sa 4 pj. pšchēdawaju.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatonok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoju mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana,
Njeh ći khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

Sserbske njedźelske łopjeno.

Wudawa so kóždy šobotu w Smolerjez knihicziščetni w Budyschinje a je tam ja šchwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

2. njedźela adventa.

Łut. 21, 25—36.

„Wotšal wón pschincž budže, šudžicž žiwych a mor-
wych“ — tak wusnacže drugeho artikla wobsamtuje my. Šchesczijenjo přěnschich cžakow šebi šakopschindženje teho Anjese jako žyle bliske myšlachu; woni mēnjachu, tón Anjes steji psched durjemi a móže kóždy wokomik šastupicž; potom by šwěta kónž byl a jeho gmejna by byla wumóžena. Tehodla běchu jich wutrobny a myšle žyle na pschindženje šwojeho Anjese složene. Kunjež šo tón Anjes dołho kómdžesche, woni wschat móžachu cžakacž. Tuto cžakanje jim šhrobłosć, ščetpliwosć, wutrajnosć a wěstosć dobycža dawasche.

Dženka je wschat hinał. To, šchtož psched nami leži a je šwojimaj woczomaj widžimy, ma tajku móž nad cžłowškej dušchu, šo, wot njeho žyle jimani, to njewidomne a pschichodne loħto š woczow pušcžamy, haj šo šo nam tošamo jako njewěšte abo hole wumyšlenje šdawa. Šizom w najštaršchich cžakach šchesczijanštwu wušmēwžy wustupowachu, kotšiz šo praschachu: „Šdže je tón šlub jeho pschichoda? Šschetož wot teho cžaka, jako wótzojo šu wušnyli, woštanje wschitko tak, kaž bylo je wot špocžatka teho štworjenja.“ A w našchich dnjach niz jeno njewěražy nadžiju na Anjesowe šakopschindženje jako šonarške wumyšlenje wušmēšchuja, ale šamo tajžy, kiž šu hewat wěrnosće evangelija pschihileni, šo nad tutym woczakowanjom pohórschuja a šlubjenjam, kiž na njo pokasuja, šwytaju drugeho myšl podšunjež.

Tehodla ma šwědcženje našeho teksta tak wyšoku wažnosć; wono naš tuteho ja naše žyle šchesczijanštwu štrachneho dwěla nad šhryštušowym šakopschindženjom pscheshěhuje, nam wukladujo, šo je šakopschindženje našeho Šbóžnika podawł, na kotryž naš wschitke podawišny šwěta pschihotuja, na kotryž mamy pak tež my šo pschihotowacž dacž.

1. Přenje šjewjenje našeho Šbóžnika na šwěcže je šwět pscheshłapniko. Žanemu cžłowjekei, tež žanej tamnych wěražnych dušchow, kotrež na israelski trošcht cžakachu, njebē do myšlow pschishło, šo runje nětko, hđžež žusy nad šsraelom šnježachu, hđžež bēšche lud šawutleny a rozšonjeny, šo tón šjewi, na kotrehož bēšche žedženje kralow a profetow složene bylo a kotrehož tola njebēchu widžili. A tola bē jeho šjewjenje derje pschihotowane. Šakle jako bē cžak dopjelneny, pošla Bóh šwojeho Šsyna. Šesušowy narod njebē pschihad, njebē jenotliwy podawł, kaž narod drugeho džěscža, ale steji w najwuššchim šwjašku je wschitkimi štawišnami israelskeho luda, haj žyleho cžłowještwa, je šracy plód wschitkich přjedawšchich wóženjom a šjewjenjom Bóžich.

Šodobnje budže po Bóžej radže pschi jeho drugim šjewjenju, hđyž šako pschindže w krašnosće. Tež wono šo štanje pschecžimo wschemu woczakowanju; runje jako powlecžena šhycž, kaž paduch w nožy wón pschindže. Šrunje hđyž je šwět najšlubšcho do šemškich wěžow, do štarosćow powołanja a šwješelenjom žiwjenja šaplecženy, hđyž pošchitkowna šasparnosć tež wěražnych šapschimnje, hłóš

šaklinczi: Tón Anjes pschindže! Ale tež tuto pschindženje, bo bješ pschihotow njeťtanie. Kotre šu tajke pschihoty?

„Njebo a semja budžetej šahyncz, ale moje šłowa njebudža šahyncz“, praji tón Anjes. We wschitkich pschemenjenjach šwonkownych wobštejnoscjom a cžłowškich mjenje- njow je Anjesowe šłowo njepowalne a nješťablata wostało. Kaž psched lětstotetkami, tať je hjšcže dženša žiwe a mózne, nješťekolny šwědť pscheczimo wschemi bješbóžnemu wašhny. Hdž nětko cžłowška, wot wěry wotpadnjena mudrosć Šhryšťušowemu šłowu šahinjenje wěšťczi, šo jeno na to dopomni, šo bu tuto wěšťczenje hižom hušto i runej šhrobłoscju wuprajene, ale kóždy ras je šo jaťo šelħarne wupokasało. Tuto šłowo pať wot špoczatka hacž do kónza na dopjelnjenje a wufonjenje Božej rady pokazuje, nješťestawajzly wono wo šašopščindženju Anjesowym rěczi a wukladuje, šhto mamy šebi i njeho wšacž sa šwoje zyle šadžerjenje, cžeho mamy šo bojecž a nadžijecž, kať mamy šo prózowacž a kať wotpoczowacž, kať mamy šemške kubła wobhladowacž a wužiwacž. A hdž tuto šłowo w našch dnjach šo pschezo dale wot luda i ludu rospschescžera, wono ludy na tutón pschichod pschihotuje; pschetož to evangelion wot teho kraleťtwa budže předomane po wšchem šwěcže, a tehdy kónz pschindže.

A kať psches šwoje šłowo, tať Bóh tež psches wschelaťe šnamjenja a džiwy šwěť na šašopščindženje šwojeho Ššyna pschihotuje. Š tajkim šnamjenjam šlusheja cžašy wullich, powšchitkownych nušow, hdžez šo ludžom sezuje psched štrachotu a woczakowanjom tych wězow, kiž na šemju pschindu; wulke šaťšahašjenje w kraleťtwe štwórbny, kotrež kóždemu šacžuwacž dawaju, šo nětcžišchi šwěť, kaťkiž je, štajnje njeuťtanie; hibanja w žiwjenju ludow, w kotrychž šo pokaze, šo ludy se šwojeje mozy kraleťtwe měra a prawdosće, po kotrymž jich wutroba šebi žada, njemóža šhotowacž; wunamašanja, psches kotrež ludy, dotal šebi šdalene, šebi bliže pschindu, kraje, dotal šamkjenje, šo wobšhadej wotewreju a ludy pod móz a wliw šchescžijanstwa štupaju.

Wošebje pať mamy w tym, šhtož šo i israelfškim ludom štawa, tajke pschihotowanje pschipošnacž. „Šawěrnje, ja praju wam, šo ta šchlachta njebudže šahyncz, hacž šo to wschitko štanje.“ Njeťtej tutón lud mješ nami kať nalemjeny, ale niz dolemjeny šhtom, kiž šo pschezo dale šeleni? Bješ krala, bješ wótzneho kraja, bješ templa, bješ wopora je wón dale žiwy, hudancžko a potajništwo ša kóždeho, kotryž bibliju nješnaje. Lětstotetki šu šo minyle, ludy šu pschischle a šaščle abo šo se šwojimi pschewinjereji směšťale, šo nješbu wjazy rošesnacž: tutón lud je nješťewinjenny wschitke nušy pschescžehanja pschětraľ a je lud šam ša šo wot wschitkich ludow wotžđelenny, hacž do dženšnišeho dnja. Židzi nimaju žaneho kraja wjazy, a tola jim wobšedženštwó njeobrachuje; se šwojim mammonom šu woni što krócž šwojich potłóczerjom šebi šlužobnych ščžinili a pschewinili, niz wšchať po nadawku, wot Boha jim datym; pschetož po Božej woli dyrbjeli woni psches wěru wóžerjo ludow bycž, niz psches šłoto. Ale telto je wěšte, njepowalny dopokas šu woni ša wěrnosć Šhryšťušoweho wěšťczenja, a tamny šarať mješšche prawje, kotryž na praschenje krala Bjedriča Wulkeho, šhto je wěšte šwědčjenje ša wěrnosć biblije, wotmolwi: Židzi.

2. Hdž pať Bóh wschitko čžini, šo by cžłowjekow na šašopščindženje šwojeho Ššyna pschihotowal, duž je tola našcha pschišłuschnosć, šo šo tež pschihotowacž da-

wamy. Šhto pať i temu šłuscha? Do tjšoch šłaboscjom móža tež cži, kiž šu hižom Šesufowi wucžobnicy, lohko šapadnyč a šo tať wo zyle žohnowanje jim postajeneho wěcžneho herbštwá pschinyescž: sechernoscž, lěnjoscž, štruchłoscž. Tón secherny dyrbi šo warnowacž, tón lěni šo šbudžowacž, tón štruchly šo trošťtowacž dacž.

Do duchownej sechernoscže móže cžłowjek šapadnyč psches lóšť a psches štaroscž šwěta. Woboje, lóšťarštwó a štaroscž, wutrobu tať rospróšťuje a pocžežuje, šo tón, kiž je jeju wotrocž, šapoczny drěmacž a škóncžny wušnje, kať tamne njeudre kješzly, a šapomnja, šebi wolija ša pschilħad nawoženje nahromadžicž. Čžim bóle šemške šmyšljenje naš napjelnja, čžim bóle njebješke šmyšljenje w naš wotemřewa. Tehodla tón Anjes warnuje: Šladajče šo, šo wasche wutroby njebudža wobčezene i wobžranštwom, i wopilštwom a se štaroscžemi žiwnosće, a šo wasť tón džen nješťekhwata.

Štrach lěnjoscže nam hrošy, hdž šo tón Anjes je šwojim pschindženjom kómdži a na dopjelnjenje šwojich šlubjenjom a hroženjom dołho cžakacž dawta, abo hdž wschědne nałožowanje našch pobožnych wašhny naš po něčim ša Bože šłowo tynch ščžini a jeho móz nad nami wošłabja. Wulke šahorjenje šo i wjetšcha wotměnja i wěštej wotpjatosčju a horjaza luboscž i liwosčju a bješdžakniwošcju. Tón Anjes pať praji: Šhtož do kónza pschětraje, tón budže šbóžny. Lěni bycž w dobrym njeje mjenje štrašchne dnžli šo i šlemu pohanjecž. Tajki najpředy w maľnych špřytowanjach žiwjenja šo podšunje a šħabla a škóncžny ša te pošlednje wulke rosčudžaze wojoWANJA šħmany njeje. Duž wotewřny šwoju wutrobu šbudžerštemu napominanju teho Anjesa: Tehodla wachujče kóždy cžaš a modlče šo, šo byšcže doštojni byli cžeknyč temu wschitkem, šhtož šo poda, a wobštačž psched cžłowškim Ššynom.

Štruchłoscž a bojosć šo lohko do wutroby dohwa. Hdž cžěšnosć a žalosć, wojowanje a šhlyš žaneho kónza nimaju; hdž je jena nuša lědma pschětrata a druha, wjetšcha hižom šašop psched durjemi šteji; hdž džen wote dnja špjeczenie pscheczimo temu Anjesej a jeho kraleťtwe šo pschisporja a wotpad pschezo dale wołoko šo žerje; hdž je bědjenje pschezo horzysche a my to mólicžke štadło, se šwojej mozu šo njemóžemy měricž i wulkej nješťechelškej šhly: i wotkal dyrbi nam šhrobłoscž a smužitoscž pschińcž? Ale, Bohu budž džak! tón Anjes šwojich njewopušcži. Kať pscheczelnije wón bojasnych trošťtuje: Pošběhčze šwoje hłowny, tehodla, šo šo wasche wumóženje pschibližuje. Štyšnosće pošlednich cžašow, štrožele a žalosće, kiž potom pschindu, nješbu ničzo druge, šħiba nalětnje wětry, kiž pschepowjedaju, šo šo nalēcžo bliži. Šotom tón Anjes pschindže, wumóženje šwojich došonjecž.

Móže bycž, luby šchescžijano, ty we šwojim šemškim žiwjenju njedočakash, šo tón Anjes šašo na šemju pschindže; ale zyle wěšty je tebi tola kónz tvojeho žiwjenja: ty wotšal pocžešnjesh a i njemu pošdžesh. Trošťna wěz je, do rušow žiweho Boha šapadnyč; ale šbóžny je kóždy, kotryž ma wucžek i jeho šmilnosć. Tón cžaš nam wschitkim pschindže, hdžez psched nim štejimy; ničto jemu njemóže wucžeknyč. Šotom wón tym jenym rješuje: džicže přjecž wotemnje — psched tym šwarnuj naš, luby njebješki Wótcze! Ale tym druhim čže wón potom rješnyč: Pojeće šem — i temu pomhaj nam, luby Wótcze w nješbješch! Čžaš je króťki, šamolwjenje je cžežke, šudnik šteji

pschęd durjemi: o budźmy śwěrnj motročzzy śwwojeho
Anjеса!

Samjen.

M. w Hr.

Sswjaty adventski čas.

Nóž częta, ranje purpurne
Pšches Božu miłosć śwwita;
Nětk hinu mroki czěmnite,
Maš rjeńsche śwětko wita;
 Adventska hwěsda jašni šo
 Nad tobu, hrěščne człowjestwo,
 Eso šraduj teho šboža!

Glej, bórny klónzo prawdosće
Ezi šhadža w bęňšcžu krašnym;
O šo by wono hrěko cze
W czěmnym bole czašnym!
 Njech w jeho pruhach šhodžišch tu,
 Šo t njebešam cze dowjedu,
 Šdžez wěczne śwětko šwěczi!

Twój Šbóžnik, klónzo hodowne,
Kral wěczny šo czi bliži;
Wón w twojej dušchi bydlíč chze,
Ezi hnadu t njebjaj niži.

Glej, hižom serja kralowške
Eso šybola czi do dušche,
Adventske harny klicza.

Duž šlecž šo draštu masanu,
Ta tebje wohidžuje,
A murjedž šwoju wutrobu,
Niž nusu hrěcha cžuje;
 Štorcž pošuczine žahadlo
 Šsej do wutroby škubofo,
 Šo wócžtko w šyljach pluwaja.

Šchat wěry dušchu wodžewaj,
Wšmi brónje šwětkla šebi;
Šucz wucžišč, wušyšch, wurunaj,
Njech pobožnosć dom debi,
 Šdžez wěra bydli, modlenje,
 Adventske klicza šhěrlušche,
 Šchtom hodowny šo štaja.

A šhadža hodow šwětklina,
Dha wěnzny wšmi a palmy,
Šo dušcha krala powita
A špěwa rjane pšalmy;
 Dži, šhwataj! Wón nětk bliži šo,
 Duž wotewr wrota šchěrofo,
 Šczel palmy na šucz, wšstaj!

Ezi šhwalba, šyno Davita!
Ty džesč we Anjеса mjenje;
Šy Šbóžnik, pomož Šionška
A njebešch wošboženje.

Ezi hosianna, kralo mój!
O wobhnadž mje a še mni pój!
Mój dom je šhotowan.

K. A. Fiedler.

Adventski hlós.

Hosianna Šsynu Davitowemu! Šhwaleny budž, kiž pšchidže
w Anješowym mjenje! Hosianna we wyškosćzi! — Tak wysła
šchesczijanstwo, tak wysla jenotliwa šchesczijanska wutroba we šwja-
tym adventskim cžaku. Pšchetož wěrijazej woczi widžitej Anjеса
pšchidč; pšchidč t jeho jašneje njebieskeje wyškosće dele na našču
czěmnu šemju; pšchidč t jeho šwjatnizy do našchich šhudnych, trošta-
potřebnych wutrobow; pšchidč jako teho, kiž je czichomyšlny a
pomoznik, kotryž nišoho won njeuštoreczi, kiž t njemu pšchidže;
kotryž špróžnych a wobcžęžnych t šebi woła, šo by jich wošchewič;
kotryž šdychowanje a štonanje šhornych wuštyšhuje a jim žunje a
něžnje hojazu ruku pod špróžnu škowu položaja; kotryž mrežaznych šo
minjazej woczi došandžela ša krótki šmjertny špac, šo bychu bórny
šako wotuczili t wěcznemu žiwjenju; kotryž šhudnych w jich nušy
trošhtuje, šo šu špokojom se šwojim šuchim šhlěbom, dokež wjedža,
šo je hišcže wušchšči šhlěb, džyli tón na šemi; kotryž džęcžatka
miłosćiwje na šwojej ruzy bjerje, je woškosča a žohnuje. Šeho,
Šbóžnika šwěta, na šotrehož wótzajo cžakachu a nadžiju štajachu,
ša kotrymž woni žedžiwje prošchazej ruzy wušchščęžerachu; jeho,
kiž je w Bethlehemej rodženy, na šchizju wumrjel, še šmjercze
štanje, wot šemje šako do njebjaj špět; jeho, wšchitko napjelnjazešo,
njebjęžny pšchekrašnjenešo, jeho widžitej wěrijazej woczi pšchidč,
miłosćiweho a pšchecželniweho, lubošče a hnadyšpotnešo, dobroczi-
wego a na šmilnosćzi bohatešo; pšchidč do domu a šwojby, pšchidč
do žrtwje a šhule, pšchidč do wutroby a dušche, a šehodla wysla
šchesczijanstwo, wysla kóžda šchesczijanska wutroba: Hosianna Šsynu
Davitowemu! Šhwaleny budž, kiž pšchidže w Anješowym mjenje!
F.

Sšwětko wěcznosće.

(Schlesische spěwarške: Brich herfür —.)

Šořaz šo, šbóžne wšcho
Ššwětko wěcznosće!
Ššwěcž nam do žiwjenja cžmowoh',
Noham špořčž tež mozy t nowoh',
Dušchi wješele.

Šróža tu t tyszchosćžu
Wšchędnje potraje;
Nusa t horjom woczi macža,
Wšohu wutrobu nam hacža;
Wět' džę šurowje.

Nadžija jenicžka
Šy ty, Šesu, šam.
Šořaz nam te krašne hona,
Ša kotrymž dušcha štona,
Niž tež šlubišch nam.

Wěcznosć ty, šwěcž wšchaf ty
Njam do cžaknosće,
Šo by šemjše šo nam mafo,
Njebieske paš krašne šdako.
Wěcznosć šbóžna je.

Šurij Šróštk.

Bóh człowškeje rady njetrijeba.

Dwaj mničaj w rańšchim kraju ras wobaj tón šamy džęň
kóždy wolijowž šadžęšchaj: „Mój šchtom dyrbi šylnišchi a rjeńšchi

bycz,“ jedyn teju mnichow rjety; ja wem, szto je sa njon dobre, a nochzu pschestacz Boha proshcz, so chzyl jemu to pschego dawacz.“ Tón tamny mnich pať mjelczesche, ale řebi pschedewsa, Boha proshcz, so by jeho sztomik pod řwój szfit wřal. řdyž přeni teju mnichow psched řwójim runje řadženym sztomikom stejesche a wi- djesche so jeho ličze řwjadowasche, wón proshesche: „Řnježe, posczel wofschewjazh deszcz; pschetož tón nětko sztomik trjeba.“ Ź Bóh pólřla deszczif. Wórřny na to řo mnich bojecz poczsa, so mohl lijazh deszczif wot řłabeha sztomika wřchu pjeršescz wotnjescz a teho dla proshesche: „Řnježe, daj řłonzu řweczicž, wón ma nětko dšcz włohi.“ Tak mējesche mnich kōždy džen nowe řadanja; dženřa dħrbjesche řmjersť korjenje twjerdę czinicž, jutřje wētr se sztoma huřanzh wottřhacz atd. Źle hlaj, runjež Bóh řtajnje po mnichowej přřstwje czinjesche — dħa mnichowh sztomik wuřřny.

Źřchón řrudny nětko mnich psched bratrowh sztomik řtupi, řiz řjany ř mlōdnyh ličezom pōdla stejesche. „Řat dħa řy ty řapoczal,“ řo jeho prashesche, „so je Bóh twoje přřtwy wuřřlyřhal, a mōj sztomik je pschi wřchēch přřtwach řahnyl?“ — „řa řym,“ prashany mnich wotmolwi, „řwój sztomik řyle do Božęje ruři řtajił; ja řebi prajach, so budže tón, řiz je wřchē sztomh řam řtworil, tež najlēpje wjedzecz, szto ř řwōjemu rořczenju trjebaju a so wón teho dla moju radu a moje mudrowanje njetrjeba. Duž řym jeno nutrnje prořřyl: řladaj mōj sztomik a dawaj jemu, sztož je řa njon dobre a wužitne. Ź hlaj — tón Řnjeř je to czinil.“

řswjeczenje njedzele.

„Řomháj Bóh“ řas napominasche (ř. ř. 35), so bychmy njedzeli řwjeczili, a wuřřwalowasche, so řo mjes řserbami hiřesche njedzela řwjeczi. Bōhu budž džal, so to ř wjetscha tak je. řnaju jenu wjeř, kotraž je jara wot wulkeho řnjeřa wotwiřna. řam junu řobotu w řnyowh řnjach řnjeři řastojnił ř burej pschińdže, řiz „řōry“ wōřtara, a řasasche, so bychu burjo czichu njedzeli ř wēřtej ličzbu řōrami řa řnjeřich řnyo wōřly. řur dżesche: „Řrajicž řim to chzu, ale řēřđicž njebudža, dofelž njedzeli njedželamy!“ — „řdyž njehaczę, dħa řanyh řnjeřich řōrow wjazh njēřmējecze!“ wotmolwi řastojnił. řur rjety: „Dħa najebacz řnjeřich řōrow; njedzela je nam wřchřsha dħžli pjenjeh.“ Wōbnydlerjo tuteje wřy řu mjenujžh w dobřyř wōřřejnosczach, řaj, někotrř dře je řamo řamōžřth.

Řruch dale je druha wjeř, hđžež jara mało řemřchi řhodža, ale wjele na njedzelach dželaja. řola řo řēřy hđže tak wjele řkōřřby dla řhudobh řřřchi, řaž tam, řaczrunjež ľudžo řjany pjenjeh řařřłūřa.

řola tež pola řserbow řo njedzela dale a bōle wotřwječuje. řowarřtwa a reje, to kōždy wē, řajři řchizil řtej tutej řkō- wje řa pōbořneho człowjeka. řano do řemřcha ma „wōħnjowa wōbora“ řwōje řwuczowanja. řřchĩńdžesč-li wote mřche, dħa řizom psches wjeř něłajke rowarřtwa mlōdženow ř blisřeho mēřta czehnje; ľudžo řladaja na řich dħastu a czinjenje, hōłzř řebi mřřla, hđřž mēřchčenjo řemřchi njelħodža, czeho dla dħrbimř mř? řotom wjeřne rowarřtwa. ř někotrřyř wřach řada na řto ľudži, ř. ř. na něhđže 30 řořczenřyř mizřřich jene rowarřtwa. řwjeczōř řu reje. Řat dħrbĩ řymjo Božęho řłowa řestħadžecz, hđřž řaneho mēřa nima, řo by řorjenje pūřchcziko? ředny řerbsři řychťat řo přōřowasche, řo njebychu ř najmjērřřcha njedzeli a pōńdželi psched pōkutnyř dnjom reje byle, — pōdarmo! Řorcžmar řo wōbroczĩ na „amťarja“ a tón jemu dowoli.

ředny řerbsři řarāt, řotrehōž wōřada bē jara rořřchērjena, wuwojowa je řwōjej řrutōřczu, řo řo ř najmjērřřcha řermuřřha a pōřtnizř po řylej wōřadže na jenej njedzeli řwjeczesčtej a niž, řaž přjedy, na řchťyřjoch njedzelach.

řež našche řerbřte rowarřtwa řu na njedzeli pōřasane, to je czim řrudniřcho, dofelž chzemř tola we řwōjich rowarřtwach tež nabořnoscz řajicž. řu dħrbimř jara ředžbni bycz, řo njebychmy to czinili, řchtož pola druřich hidžimř. řa řebi mřřlu, hđř bychu našchi řnjeřa dħowmni tutřyř rowarřtwow řrucze řladali, kōžde pō- ředjenje ř wuřřadowanjom ř Božęho řłowa řapoczeli a potom by řo rowuczōwazř pschednoschť abo czitanje czinilo, dħa by to wu- řitne bylo. řa druřej njedzeli bychu řo řony runje tak řesčle, a na wjecōř bychu mlōdři pōd namjedowanjom wuczērja našche řjane narodne řchťuczři abo tež njēřnate řřřřwĩne řherľuřřche wuřřli. řak bychu njedzeli dēřje wuřřwili. řasche wuřře řwjedjenje pāť wōtdžeržujmř dželamy džen. řuczer ma řwōje přōřdnimř, řotřez jemu radř pōpřchejemř, mēřchczan řēřđĩ do řupjel — njeje dħa bur řa řyke řeto telko řařřłūřil, řo by mohl jedny džen abo tež dwaj řwjeczicž? ř někotrřyř řerbsřich wřach je wāřchnje, řo na pōł řwjatřyř dnjach na polu njedželaja. Duž pōřtajmř tute dnř řa dnř narodnyř řwjedženjom. řjech řniřowne rowarřtwa, řwjāř řerbsřich rowarřtwow, kōžde wōřadne rowarřtwa na řajřim dnju řwój řwjedžen řwjeczĩ, potom řmēje njedzela řwōju częřcz a našche dželo njetrjeba řo Božęho hñewa bojecz.

řřchelake ř blisřa a ř daloka.

ř řubija. řāńdženu njedzeli, přenjeha adventa, řmř tu po wotřhadže našcheho wřřkōczęřczeneha dħowmneho řudh přenju řerbsřu Božu řřłūřbu mēli, řotřiz je ř. řarāt řrōřať ř řrodžĩřčęřa wōđřil. řjana řĩřba nutřnyř pōřřłūřarjom bēřche řo pōpōłdnju w 3 ħodž. w řanřtej řřřřwĩ řesčřla. ř Božęmu blĩdu, řotřez řo pō přēřowanju řwjeczesche, 38 wōřōbow pschĩřtupi; 1 řhorř dořta doma Bože wotřasanje. řlĩžřche řerbřte řemřchjenje budže tu, da- ľi Bóh, njedzeli řātare, 2. mēřza, pschĩřodneho řeta.

řrōřať, ř.

2. řomora řařřřeho řejma je řchulřki řařōń ř wjetschinu řłōřow tak pschĩřaja, řajřiz řebi řōń řiberální a řozialdemōkratojo mřřla. řonřervatĩvni řu pscheczĩwo njemu řłōřowali. řadanja řa našche řerbřte řchñle řu řo wřchĩřke řaczĩřle, řamo to, řo ma kōžde džeczō řerbsřich řarřřchich řerbřři wuřřnycz, hđřž nan řo pscheczĩwo řemř njewupřaji. řōħuřel tež řastupřer wřřchnosczę pscheczĩwo přawemu řadanju našcheho řerbřřeho ľuda řeczęřche, dofelž by pschewjedjenje tehole řadanja w řchulřřej řorganĩřazĩĩ pschewjēle wōbcęřņnosczę czinilo. řdyž ma něčťō přawe řadanje, řo wēřczę tež pucz namāřa, řo pschewjēřcz a řamo pschĩpōřnacž, řo je našč řerbřřĩ ľud wōčczĩ- řžř řmřřlēny, njepōmřa, hđřž řo na našche přawe přřřtwy njē- džiwa. ř to je tola řajřne řadanje přawđōřczę: džeczō řerbsřich řarřřchich řerbřři wuřřne. řdyž pāť řerbřři nan we řwōjim řmř- řlējnu tak řteji, řo njeha džēřczu řerbřři wuřřnycz dacz, ma dže přawo, to řadanje wupřajicž. řle řo nětko kōžde řerbřřte džeczō jēřōž němřřĩ wuřřne, hđřž nan řerbřřu řecz njēřada, to řēřa w řĩ- wjenju řamřm řerbřřu řecz bōle a bōle pōđřłōczōwacz; pschetož někotrřřřłūř budže řo wēřřnyř pschĩczĩřow dla wřdacz, to řadanje řjawnje wupřajicž. řa řadanje řerbřřeho ľuda řu řłōřowali řonřervatĩvni a jedny řozialdemōkrat, řnjeřa řiberální wřchĩřžř psche- czĩwo njemu. řak wĩđřĩ našč řerbřřĩ ľud, řchto ma wot řiberāl- nyř wōczāřacz. řeno jena nāđřĩja hiřchczę je, řo 1. řomora na druře řtejiřčczō řtupi.

ř řakeczāńřřteje wōřady wot ř. ř. pschĩpōřřłane:

řa armenĩřte řřřoth . . . 5 ħr.

řa mĩřĩōńřřtwa . . . 5 ħr.

ř wutrobnyř džāřom řwĩtuje

ř ō ł c ž, ředaktōř.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosé ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spař měrnj
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džělaš
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana,
Njeh éi khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew ée!

Sserbske njedžělske łopjeno.

Wudawa šo kóždj kóbotu w Smolerjez knihiczišczerńi w Budyschinje a je tam ša šchwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

3. njedžela adventa.

Mat. 11, 2—10.

Nětk w najczěmnischim czasju zyleho lěta stejimy. Někto žana klóncžna pruha nětk k nam pucž namaka. Tolšte mróczěle nad nami czahaju. Wócžko pyta ša šwětkom a Božim klóncžkom, ale je njewidži. Tajke šu, kaž nětk wonkach w stwórbje, tež w człowiskim žiwjenju czasju, hdžez šo šwětko šhubi. Szlónzo Božej hnadny je kaž pschifryte. Czěmne mróczěle starosczow, rudženjom na duschi wotpoczjuja a naš tyszca. Skoro njesamóžemy šo wjazy do Božich džiwnych pucžow namakacž. Czězko je nam we wěrije, w nadžiji, pschi modlitwje šawostacž. Stolpny duchowneho žiwjenja, kiž hacž dotal njepowalnje a wěšcže šaložene stejachu, pocžinaju šo khablacž. Wěra hafcha. Wšcha radosč hinje. Nadžija spaduje. Šchto mjes nami tute czězke hodžiny bėdženjom, spytowanjom, dwělowanjom šam se šwojeho žiwjenja šnał njeby? Kunje našch czasž je polny dwělow. Žane knihi w zylej bibliji njejšu, nad kotrychž šwjatej wěrnosczu tyšazy š našchego luda dwělowali njebychu. Žane jenicžke wusnacže w tšjoch artiflach wjazy njeje, na kotrymž zyle czřjody nělajki nastorč namakale njebychu. Tak je runje našch czasž polny dwělowanjom. Dwělowanje pak je kaž natřkowaza štraschna khorosč, kiž dale dže a tež druhich šapschimuje. Šchtož dwěluje, njeje šwojeje wěry wěšty, wješety. Wón je kaž šezina, kiž tam a šem khabla. D wbohi, wobzarowanja hódny je tón człowjek, kiž šwoje dwělowanja pschewinycz

njesamóže. Šbožowny pak je tón, kiž š nich prawy wupucž k temu Kunjesej namaka.

S dwělowanjom t wěrije!

1. Bjes spytowanjom a dwělowanjom ničtó njesawostanje.

W jastwje Jan kšczenik leži, we hlubokim jastwje. Tam, hdžez řeka Jordan šo k morwemu morju bliži, tam, hdžez Jordan po škalobach nahle hlubje dele pada, tam něhdy wyšoka twjerdžijna Macharus stejěšche. Do czěmneho, hlubokého jastwa tuteho hrodu je Herodasch Žana jateho šadžił. Měšaz po měšazu šandže, ale hodžina wuřwobodženja ša Žana njebije. Do hlubokich myšlow podnórjeny kšczenik Jan na šwoje wumóženje czaka. Czaka podarmo. Žana pomoz šo njebliži. Kaž šo šda, ani Bóh ani człowjek wo njeho njerodži. Dha pocžnje tež tuta šylna duscha we wěrije khablacž. Šchto dha je wón tola šawinowal? Wěrnosč je rěczal! Herodaschkej, temu šłóštnikej a mandželštwołamarkej a tej Herodiaš je wón rjekł: To njeje prawje, šo ty ju mašch. A nětk wón ša to czěrpi w jastwje. Hdže je ta šylna ruka, kiž jeho wuwjedže. Wón je wojowal ša Božu czěscž a nětk? Psched krótkim šu tyšazy na jeho hlóš pošluchali a nětk leži wón tudy. Tón lud nušnje tuteho wodžerja a wucžerja trjeba, ale wón je w jastwje. Wonkach w Božim kraleštwje je džěla wjele, a wón je nušowany tu wotpoczowacž. Wón chžyl rěczecž, šwědcžicž, dusche k Jesuřkej wodžicž, a hlaj, wón dyrbi mjelcžecž. Czma je wokolo njeho. Skoro

chze tež w jeho duschi šo sacźmicz. Dwělowanja wěry Jana nadpadnu. A jenož Jana?

Hdyž tutón muž khabla, kiž tola we wěrje hewaf taf twjerdže steji, kaž w šwojej semi hluboko šakorjenjeny dubowy šchtom, šchto s nami budže? Našch czaš a lud je poľny dwělowanjow. Se wšchěch stron naš wone nadpaduja. S mozu šylnych wichorow husto w našchim czašu dwělowanja pschindu a do krašneho twara šwjateje wěry štorfaju. Taf je někotryškuli do njewěry, liwkošče a Boha šapřečza šapadnył a je šo po czežkich bėdženjach, abo tež s lohkej wutrobu wěry šwojich pobožnych wótzow wotrjeł. Štónčnje jich w našchim špytowanjom-poľnym czašu wjele njeje, kiž žyle twjerdže w šwojej wěrje steja a s wješelom wuřnaja: „Ja wěm, do koho wěrju.“ Hdyž pak bychmy tych šo prascheli, kiž šu do njewěry šapadnyli, taf šu taf daloko pschischi, hacž husto to wotmolwjenje s jich rta dořtali njebychmy: Wny šmy wěrili, ale psches džiwne podeńdženja we šwojim žiwjenju wěru šhubili. Hdy by Bóh byl, by wón telko hubjenstwa dopuščežil, taf husto kaž tu w historiji šchčenika Jana pod hrubej mozu njewinowatemu a prawemu podležeč dal? Hdže wořtawa Boža lubošč, hdyž nam wón to najlubše, šchtož mějachmy, wosmie, wšcho wařche wješele do šrudoby a šylšow pschewobrocza?

Hdyž tebi, mój šchesczijano, šnadno w tutym nastupjenym žyrkwinskim lěče dny pschindu, hdžež šo czi kaž semja pod nohomaj šhubjuje a twoja wěra mřeje, a potom wojuj a bėdž šo, a ležel kaž Jan tu šwojich pošlow, ja mēnju šwoje modlitwy, k Jeřušeji a taf kaž macž mjes šwojimi džēcimi to šhore s cžim wjetřchej lubošču pnta a šast ra, taf budže šawěřče šo wón ja tebje štaracž, kaž macž cže trořchtowacž a s dwělowanjow šašo k wěrje cže dowjeřč. Šsy ty jeho šhubil, wón tebje puřchēciz njebudže, hdyž jeno ty po nim žadařch a jeho pntařch.

Alle štónčnje pola šchčenika tola njeje horjo žiwjenja, niž ta šlósč, kiž šo jemu štawa, kiž jeho do dwělowanjow wjedže. Ššlyřchče našch tekst: „Jako pak Jan w jařtwje Šhrystuřowe šutki šlyřchče“, dha pocza wón dwělowacž. Wón je šebi lēřtotetki dolho woczakowaneho Meřšiaša žyle hinascheho myřlił. Wón šo do jeho žyłego šadžerženja namařacž njemőže. Wón je jeho woczakował w kralowškej mozy a krařnosčzi, jako knježerja w purpurje, kiž wot dobyčza k dobyčzu šhwata, jako krala, kiž šwět pschewinje, ludy podčziřnje, bjesbőžnych pobije, s wējerřkim šopacžom žito a pluny džēli a s wohenjom šchčzije šwojich šwěrynych; a hlaj, nětk tón Meřšiaš pschindže do šwojeho luda w niřkosčzi, šhudy, pokorny, ponižny, wot wjele šazpjeny. Jeho kralowřki pschewod šu hrěřchnizy, žlonizy. Jeho šwědžy cžerpja, ale pschēcžiwizy mőznje knježa. To cžini Jana šrudneho a šbudži dwělowanja w jeho wutrobje.

Šaf husto hižom je šo nam podobnje šchlo! Tež w nastupanju Božeho kralěřtwa šu Bože puče husto džiwne, tež džēřša hiřchče. Někotry šwěryny šwědk Jeřuřowy, kiž by kaž Jan mjes šwojim ludom rad šwědečil, dyrbi mjelčēcž, ale hanjerjo wjedu wulke šlowo. Žyłe cžrjōdy miřionarow šu šwoje žiwjenje na pohanskich šupach woprowali, a šelko bu jich šabitnych, psches šhorosčje morjenny, a podarmo bē husto dořč, s najmjēřšcha po cžlowřkim šdaczu, jich džēlo. Ššchesczijenjo, kiž šo k Božemu šlowu džerža, maju husto hičž po šchiznych pučach, njewěrjazy pak šu w šamym wjeřelu žiwi. To šu podeńdženja, kiž lohko špytowanje ša našchu wěru pschinjeku. Wřchudže pak

namařaju te dwělowanja lohko nowu žyřobu, w knihach, kiž cžitamy, w nowinach, kiž šo nam do domu nořcha, psches šnatych a pschēcželow, s kotrymiž šmy hromadže žiwi.

Tón wulki rořdžēl pak nětk je: Cži jeni maju šwoje wješele nad tym, hdyž šo jim jich twar wěry šnicži. Woni cžitaju, šchtož jich wěru podrywa. Woni nochzedža wěrčž. Druřny pak mohli s wjele tyřaz šylšami wopłakowacž, šo wěrčž njemőža. Tajki dwělowař je Jan šchčenik. Tajka špytowana duscha šo wrōčzo namařa. Wona je wřchey šwojej tyřchnosčju k Jeřuřej khwata a wěřte, krařne wotmolwjenje wot njeho dořtanje.

2. Ššlowo teho Knješa pokaže pučž s dwělowanjow k wěrje. Taj pošłaj Janowaj štaj k Jeřuřej dořchloj. „Šsy ty tón, kiž pschincž ma, abo dyrbimy na druhého cžakacž?“ taf rēka jeju praschjenje. Jeřuř jimaj wotmolwjenje da w šlowje a pořajuje na šwoje mőzne šutki. Školowokoło njeho wjele cžlowiřkeje nuřny, kiž wo pomoz wola: Tu jedny šlepy, tón Knjeř wotewri jemu jeho šlepe wōcžko. Tam wobhi nēmohluchi. Šephata, wotewř šo, taf pschimoła jemu Jeřuř a hižom je wuřlyřchany. Tam kleczi hrěřchniza k nohomaj Jeřuřa, a hlaj, wón tu pokutnu a jejne šdychowanje a šlubjenje wuřlyřchi. Taf steji Jeřuř psched šwojim ludom jako lēkar šhornych cželow a šabludžennyh duřchow. Wón je tón Meřšiaš, na kotrehož je Šsrael cžakał. Jeho mőzne krařne šutki jeho wobřwědčza kaž něhdy tež džēřš hiřchče.

Bohu džak, šo my tuto šwědčjenje wo Jeřuřu jako Božim Šsynu džēřš hiřchče mamy. Jeho šutki šwědčza a rēcza ša njeho.

Něhdy šu na šchčēpowzach palili tych, kiž njewěrjachu taf, kaž žyrkej wucži. Bohu džak, šo je tón czař pschewinjeny. Na to wařchuje žadny cžlowjeł k wěrje nje-pschindže. Tež se šchpruchami biblije husto njewěrjožnyh njedobudzemy, dokelž jeje wěrnosčž woni tola njepōřnaju. Tu wořtanu nětk hiřchče kaž něhdy ša špytowaných najlēřřchi dopořas Jeřuřowe šutki a džiwny nad cžlowřkimi cželami a duřchemi. Š šelko nuřow je wón nam wupomhał! W šelko štrachach je wón nař šwarnował! Šelko modlitwow je wón nam wuřlyřchal! Bjes Jeřuřa šmy my kaž šlepi, pschetož my njewidžimy pučž, po kotrymiž mamy hičž. Wón hařle nam jón pokaže. Bjes njeho šmy my kaž šhromi a njenamařamy mōž, pořtanecž s hrěřchow, ale wón cžini nař šlōřchtnych, šylnych, wjeřelnych, k dobremu hotownych. Jeřuř bē a wořtanje tón, kiž pschincž mējeřche, a my nimamy na druhého cžakacž. Bjes njeho šmy my hlūřchi. Wny drje pošłuchamy na wabjenje šwēta, ale niž, hdyž Bože šlowo rēczi, Boži Duch nař šhosta; ale je Jeřuř nam wutrobu dobył, pschewinyl, potom je šlowo teho Knješa nam radořč a mōž ša duřchu a dom. Bjes Jeřuřa šmy my kaž morwi, duchownje morwi, morwi ša Boha našcheho Knješa. Alle šmy my Jeřuřa jako šwojeho Šbőžnika pošnali a we wěrje pschiwřali, potom šo nowe žiwjenje šapocžnje w Jeřuřowej mozy, dwělowanja šo pschewinu, tyřchnosčž a horjo nař runje kaž wješele a žohnowanje k Bohu wjedže, semja a šemiře kubla a lōřchty šwoju wařnosčž šhubja a Jeřuř je nam jene a wřcho. Š dwělowanjow k wěrje wjedž a pomhař nam našch Knjeř.

Šamjen.

Wěra džěscza.

Bě wječor, pucž mje domoj wjedźišce,
Duž zusa holcžka ke mni pschistupi,
Ta srudna proſhy mje se ſylfami:
„Ach ſmilcže ſo a dom mje dowjedźcže!“

S tym ſa ruku mje pschimny ſ dowěru
A ſwojej rucžy ſa mnu wupſheſtrije:
„Sšym ſpróžna, duž mje domoj donjeſcže!“ —
ſa rad to džěcžo wſach ſej na ruku.

Sšo ke mni žatko tula džakownje,
A pokoj jemu ſ wóczkow ſwěcži ſo.
Tak njeſech ſabkudžene džěcžatko
ſa cžiſche dom do ruki macžerje.

„Sšto rjetny mi we ſwojim pokoju,
Ty džěcžo, zuſemu ſo bližaze
Tak wěrypołne, měrne, dowěrne? —
Proj, kajtu wucžbu dawaj ſa duſchu?“ —

„Pſchimá ty tež Boha cžiſche ſa ruku,
Kóč ſ njemu ſo we wěrje, nadžiji!
Wón prawy pucž tu ženje njeſmyli:
S nim junu witaſch wěcžnu domišnu!“

K. A. Fiedler.

Móz Božeho ſłowa.

Sšyn a naſlědnik njebo ſararja ſliednera w Špāniiſkej, kiž je tam ewangelij je wſchej mozu přědował, bě ras runje na katholicim pohrjebniſchcžu w Madridže, jako tam cžělo wyſokého katholicheho wóywody pschinjeſechu, ſo bychu jo ſhowali. Se wſchej wulkej pychu a ſwonkownej kraſnoſcžu ſo ſhowanje po catholicim wafchnju wotmě. Tola nad wotewrjenym rowom a nad kaſchcžom, do ſemje puſchcženym, ſo jeno wyruchowny kad k njeju ſbēhaſche; žane ſłowcžko paſ ſo ſa troſcht abo nadžiju njeprajeſche. Duž mlody ſliedner, kotremuž běſche tajkeho ſhowanja žel, k rowu pschistupi a po ſpāniiſkej rěcži pomatu a ſwjatocžnje to ſłowo rjetny: „ſa ſhm to horjeſtawanje a to žiwjenje, ſchtóž do mnje wěri, tón budže žiwy, hačž runje wumrije.“

Něſchto dujow poſdžiſcho ſlužobnik ſhna ſemrjeteho wóywody k ſliednerej pschindže. Žeho knjes ſo psches ſlužobnika da woprachecž, hačž je wón psched rowom to ſłowo prajił, kiž běſche taſ rjane a troſchtne, ſo cžył jo jemu ſliedner napiſacž, dokelž ſebi wón pscheje, ſo by wono na nanowny pomnik pschichlo.

Tajku móž ma jenicžke krótkke ſłowcžko ſwjateho piſma. D ſo bychu tola ludžo bóle w ſwjatym piſmje cžitali!

Schaty a ſněh.

„Maš džěch“, taſ powjeda naſhonjenty ſcheſcžijan, „won na wjeſ, ſo bych tam ſnatu ſwójbu wopytał. Hdnyž na ſahrodu ſtupich, widžach tam ſchaty wiſajajo, běke kaž ſněh. ſa ſo nad tym wjeſelach. Na poł hodžiny běch w domje nutſkach. Mjes tym pał bě ſo ſněha naſchlo a wſcho běſche ſ bělym płaſchcžom wozžete. Na ſahrodže hiſchcže ſchaty wiſachu, haj, ale ſchto bě ſo ſ nimi ſtało? Že běchu nětko ſwoju barbu ſhubite a běchu bóle na žolcž. Rał dha bě to móžno bylo? Schaty drje běchu woptale, kajkež běchu byle, ale pschirunane ſ bělym ſněhom běchu wone nětko žolke.“

Taſ je tež ſ naſchej wutrobu. Mny ſebi myſlimy, ſo je ta ſama cžiſta a Bohu ſpodobna. Hdnyž pał ſo ſ ſchryſtubowej ſwjatocžny pschirunamy, dha pytnjemy, kał nječžiſcžny ſmy. Duž njeje

nicžo njetřebne, ſo my huſto k ſpowjedži a k Božemu bliđu ſhodžimy, ſo bychmy ſo na wutrobje wucžicžicž dali.

Sswěrnoſcž hačž do ſmjercže.

W ſpitalni měſta Bern 21 lětna ſlužobna ſilža Dūbi, kiž běſche ſo pschi wumožanju maſeho džěscža wopalika, na ſwoje rany wurje. Petroleumowa lampa běſche ſo na ſemju cžičla a roſbuchla. Macž je ſwojim džěscžom na měſcže we płomjenjach ſtejeſche. Tole ſlužobna wuhlada a do kuchiny pschiběža, hrabny to ſo palaze džěcžo, njeſeſche jo won a haſcheſche jeho draſtu, na to njeledžbujajo, ſo ſo tež jejna draſta palicž pocža. To džěcžo je ſo ſmjercži wukhowało a je tu ſhwilu je wſcheho ſtracha; ta ſhrobła a ſwěrna ſlužobniza je pał wumožanje tuteho džěscža je ſwojim žiwjenjom ſaplacžila.

Boža móž.

Bóh ſpěw je mój!
Wón cžini kraſne ſtutki,
A knježi ſam ra ſwěcže lutki,
We njeju ma ſtoł mozy ſwój.

Bóh ſwětloſcž je,
A dobra jeho rada,
Kaž ſlónzo ſo nam bliſchcži jeho hnada,
Wón je Bóh ſwěry, prawdoſcže.

Schto je a bě,
Haj, ſ morjom ſwět naſch žyly,
Wſcho ſnaje Bóh, a jeho ſtutkow ſyly
Šu psched nim wěcžnje ſjawne wſchě.

Schtož proſchu ja,
Schtož wutroba ſej žada.
To ſnaje wón; wón wě, hdnyž duſcha trada,
A ſa nju ſtajnje pomoz ma.

Bóh dđerži mje
A pomha mi se ſleho,
Schto rodžu ja wo ſwět a kraſnoſcž jeho?
Mje hela nihdy njeſměje!

Schto mi wjeſna žyrkej powjeda.

Se ſpiſow njeboh prof. D. Kaniga, ſluſchaniſkeho džěscža, ſa jeho narodnu wogadu pschekožil R. w ſaliſchtrowje.

Huſto hiſchcže psched moju duſchu mi luba wjeſna žyrkej mojeje domišny ſe wſchēm ſwojim njeurjetnitym kuſlom ſtupi. Ta mi hiſchcže dženkja jeno w paradisu mojeho džěcžatſtwa njeleži, ale žhle woprowdže w paradisu, wo kotrymž ſwjate piſmo powjeda. So je tuto w ſapocžatku bylo a ſo běſchtaj přenjej cžlowjeſaj w nim pod woczomaj ſwojeho ſtworicžela ſbožownje a ſbožnje žiwaj, piſmo wobſwědčži; ſo tu napoſledku ſažo budže ſ rěku žiwjenja a ſe ſchtomami žiwjenja, piſmo tehorunja wobſwědčža; ſo je jo Bóh tón knjes wot ſemje wſał a ſnano do njejeſ torhnył, biblija nihdže njepraji, jeno ſo je Bóh luby knjes ſadama a žěwu ſ paradisa jeju hrěcha dla wuhnał. Duž tu hiſchcže je. Ale naſch hrěch je wudowiny ſchlewjeť na wſchu jeho kraſnoſcž wozžel, ſo jón njemóžemy ſ naſchimaj tupyňmaj woczomaj widžecž a je kraſnu Božu ſtwórbu ſtonazu ſcžinił. Druhdy pał ſchlewjeť roſtorhnje a ſlóncžna pruha ſ paradisa do ſchěreho wſchědneho ſwěta ſwěcži.

W tajkim ſwětke ſhubjeneho a psches ſeſom ſchryſta ſo wró- cžazeho paradisa ſwoju lubu ſtaru wjeſnu žyrkej widžu, ſemſke

w njebjeskim wobkwaćenju, a widžu hebje kameho se schrbarjo w hólzami, mojimi towaršchemi, mjes rowami na kerkowje hanjecz. Šmjercz ja nař niczego žaložneho nje mějšče, pšchetož ju nje-snajachmy a bėchmy ťo swucžili, jej do blėdeho woblicza hladacz, pšchi khowanjach, hdŹ jako ťschulste džecz cęka pšchemodžachmy — łaschcž ťo mjenujŹy w tamnych czaŹach haťle do puschczenja do rowa samny.

Schula na kerkowje ležesche, zyrkwi napscheczo. Pšches wofna ťschulsteje stwy na rowy a zyrkej widžachmy, a ť byrglow w zyrkwi, hdžez jemu nje dželu łaz druhu w Božej ťklužbje njepracowachmy, na naschu schulu hladachmy. Zyrkej a schula bėschtej tehdy hiščezje jene. Wot schule pucz do zyrkwe mjedzischje. Tež na tak mjeno-wanych pokŹwajach dnjach, kotrež tehdy hiščezje wobťejachmy, bėchmy ť naschim lubym dostojnym wuczercjom wschaf w zyrkwi. Po Božej ťklužbje, kotraž pšches hodžinu njetrajesche, mėjachmy jaťo schulu. To bėsche pėtna wuczba ja žiwjenje: Šemschi kħodzicz nješkombžcze! — a my šmy naschu wėz tež nawukli a bėchmy ja žiwjenje šnano hiščezje lepje pšchihotowani, hacž nasche schulske džecz wot dženťa ť wulkej cęžu njetrebneho mjedzenia.

Widžu ťwoju lubu zyrkej domach w ĥwėczkatym bėstchcžu. To ťo jenož juntrėcž ja lėto ťta, w Božej nozy. To bėsche wo-šebje ťwjatoczna Boža ťklužba, na kotruz ťo mlodži a stari pšches žyťe lėto mjedlachy. W ťchyrjoch, hdŹ wječorne šmėrti padachu, ťwonty prėni ras šasmonichy, w pjeczich, hdŹ bėsche hižom nōz pšchihadžala, drugi ras. Na puczach wot ťchėnacze tu šafarowanym ťwgow žiwjenje nasta. Bėchu tež pucze polne ĥluboťeho šnėha, šemschiħodzercjo ťo tola pšcheczischcžachy, a lėtachu tež šnėhowne mjetele ť njebjes dele, cžim wješelschi bėsche šemschiħob. W zyrkwi buchu ťlėtwon a šwėzy we ławkach a na ťchyrjoch łubjach šafwėczene. HdŹ potom šwonty w ťcheczich šaklinčachy, bėsche zyrkej hižom do pokłednjeho mėstna napjelnjena. Byrgle se wschėmi ĥlošami šapoczinachy a wošada špėwašche: „Ša ť njebjes dele pšchińdu ł wam.“ HdŹ ťo teho dopomnju, mi pšchezo hiščezje ĥylšy cžisťeje wješeloscze do starych wėczkow ťtupja. A pšchińdžje hodžina Božej nozy — tu hodžinu šym hiščezje pšchezo ja hebje khowal a ju w ťwojej ťtudowanškej ťtwe ja hebje kameho ťwje-čzil — šym ťebi ťwoje stare šerbste, wot ťwojeho njeboh nana namrėte špėwaške, ť kotrychž šym jaťo hōlz w Božej nozy špėwal, wsaf a to „ja ť njebjes dele pšchińdu ł wam“ ťebi šaspėwal. Potom ťo w duchu šjednočeny cžuju ť telko družimi lubymi, kiž Božu nōz nėt ĥorkach ťwjeczja — a tych bywa kōžde lėto wjazy — a ť nėtotrymžkuli lubym ť dnjom mlodnych lėt — a tych bywa kōžde lėto mjenje — a ja šrosnymju a šačuwam nėsčto wo tym, cžehož ťo w ťeczim artiklu wušnwamny: šhromadžińnu šwjajachy.

Šhudobne došč bėsche wobkwaćenje, ale ženje mi njeje šwėtkoń jaťo tak šwėczil, łaz ťchleńczany šwėtkoń wyšche dupy se ťwojimi ťchyrjadwazhcži ťwėczkami. Šawoł praji w liščez na Šilippischy wo ťchecžijanach, ťo ťo jaťo šwėzy na šwėcze šwėczja. W dopom-njenju na Božu nōz mojeje lubej zyrkwe domach nėtotrymžkuli šwėzu Šesom Šhryšta wješe ťo šwėczicz widžu. Bėchu jich wjele, kiž bėchu po tym žiwu, ťštož špėwachy:

„To wėczne šwėtko ťhadža tam,
Šjewi nowu šwėtkošč nam,
Tež w nozy jaťnje šwėczi ťo
A da nam Bože džeczatko.
Šgrieleis.“

Dwė šwėtkej hodownej šwėzy, pšches šwėtko Božeho džescza w koležy šafwėczenej, ťej mi wošebje nješapomnitej, mōj drohi nan na klėzy a nasch stary luby šantor na byrglach, wobaj prėdar-zej teho šwėtko, kōždy na ťwoje waschnye a we ťwojim šastojńštwje. Mi ťo šda, nasche łojowne šwėczki na šwėtkonje moħle tež haťnyč, bychmy hiščezje pšchezo šwėtko došč mėli. —

Ššto mi wješna zyrkej powjeda? Pšchi naschim bėhanju mjes rowami hōlzowej woczki na drjewjany ťchiž se ťtotym ĥadom jaťo pychu abo šnamjom padnyšchtej. Tōn ťo hōlzej lubjesche a w nim ťo lōschť ĥibasche, jōn wobšedžicz; myťli na ťtoto ĥada ť nim do łoža džesche a ť nim wotuczi. Po schuli wōn šamlutť ł tamnemu ťchižej džesche, ťebi ťwojeho ĥada wobhlada a špyta, hacž njeby ťo dał ĥibnyč. Šad ťo na ťwojim ťchižu ĥibasche; hōlz ťo štrōži a cęekny. Ale žadanje po ťtotym ĥadu ťobu bėžesche a hōlza pšches žyly džen njepuschczi; ĥad bu jemu pšchezo ťkoczischy. Na druhim dnju šaťo ĥada ĥibasche a tōn ťo hiščezje bōle w jecho ťchepotazej ruzy ĥiba. Šōlz cžuje, łaf ťo šacžerwjeni a ĥnydom dom bėži. Ale lōschť po ĥadze šaťo ťobu bėžesche a bu pšchezo wjetťchi. Šad, tōn ĥad, chžyť jōn drje mėcz — ale! Škōncžuje bu lōschť mōžniťchi dŹyli warnowazy ĥlōš šwėdomnja. We wječornych šmėrtach hōlz łe ťchižej doščezja, ťtoto ĥada wottorħny a jcho doma mjes ťwojimi družimi wėzami šškowa. Nėtto mėjesche ĥada. Ale bėda, w nozy ťo jemu wo ťchižu džiesche, kotryž žaneho ĥada wjazy nje mějšče, a ťchiž ťo ĥibasche a ł jecho łožu pšchischedschi ťebi ťwojeho ĥada žadašche. To ťo tež druhu nōz ťta, ĥad bu wohniwy a hōlza palešche; rjany wōn bė, ale bėsche tež ťny, a łaf ĥusto hacž ťebi hōlz ťwojeho ĥada wobhlada, bu cžerwjeny a wu-troba jemu hacž do schije křapachy. Š jecho mėrom bė nimo, do-niž jedny wječor ť ĥadom łe ťchižej doščezja a jecho šaťo na jecho mėstno pšchicžini. Nėtto mėjesche ťchiž ťwojeho ĥada šaťo a hōlz šwōj pokoj. Tehdy je hōlz Šakubome šklowo, kotrež bė w schuli wulnyť, šrosnył a našonił: „Njech žadny, hdŹ budže špytowany, njerjeknje: Ša budu wot Boha špytowany. Pšchetož Wōh njeje špytował ł škemu a wōn niħo njespytuje; ale kōždy budže špyto-wany, hdŹ wōn šam wot ťwojeho lōschťa budže cžehnjeny a wa-bjeny. Potom hdŹ tōn lōschť je podjal, porodži ĥrėch; ĥrėch pať, hdŹ je dofonjany, porodži šmjercz.“

Dyrbjalo ja wuczercjo woprawdže pšcheczēke byč, w schuli wo ĥrėchu rēcczcz? Njedyrbjala džeczaza dušcha woprawdže žaneho rošymjenja ja ĥrėch mėcz? Tōn tola jaťo stare ĥerbštwō wot Šadama šem tež w džeczazej dušchi łczy a šwėdomnje rēczi, war-nuje a kħosta. Našch wuczercjo wo ĥrėchu pšchod ťwojimi džeczimi rēcczcz wjedžesche, doščez mėjesche a šnajesche ĥrėschnikow Šbōžniša, a nje mėjachmy šačuczje, jaťo by ťchtō wė wo cžim rēczał — a njebė žadny wyschschy wuczercjo a njebė žanu pādagogiku ťtudował. —

Šuba, stara, wješna zyrkej w domińne, budž tyħaz křocz po-štrōwjena!

Wschelake ť bliska a ť daloka.

— Šnjes šarať em. Šsytora w Biskopizach cžje naschemu šerbštemu lutherštemu knihownemu towarštwu rjany historisky na-božnu knihu podacz, kotraž budže ťo w nowym lėcze cžischczecz. Našch šerbški lud budže jemu, kiž je nam hižom wjele rjanych knihow napišal, wutrobnje džakowny.

— Šeto łe kōnzej dže; ťchtōž hiščezje šerbšku protyħu nima, njech ťebi ju bōrŹy wobštara. Do šerbšteho doma škuschja šerbška protyħa. Šona je dostacz we wschitkich pšchodawarńjach Šerb. Nowinow.

— Danžy duchowni w Šleszwigu ťu na tamnu provinzialnu ťgnodu proštwu pišali, ťo by ťo w danškich wošadach jich rēc tež w ludowych schulach wuczika. Šajta proštwā by tež ja pruťke šerbške wošady trebna byla.

Š Drazdjan. Šańdženu nje dželu mėjachmy tu derje wopy-tane šerbške šemschenje w ťchižnej zyrkwi. Špowjednych bu 146 nalicženych. Šrėdowanje džeržesche nam ł šarať Štřoťaf ť Šro-džischcža, špowjednu wuczbu ł šarať Domaschka ť Budestez.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpođń ty.

Z njebjes mana,
Njech éi khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew ée!

F.

Sserbske njedžel'ske lopjeno.

Wudawa so kóždu sobotu w Šmolerjez knihicziščeženi w Budyschinje a je tam sa schtwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

Sody.

Iesajaš 9, 6.

„Mam je so džěcžo narodžilo. Esyn je nam daty, kotrehož knjeistwo je na jeho ramjenju. A jemu rěkaju džiwny radžiczel, Bóh mózny, wěczny Wóczez, měrný šershta.“

Dženša hodowne swony psches kraje swonja. W Božich šwjatnizach so nutrne wofady šhromadžuja. Se rta wulkich a małych thěrłusche kłincza. Ruzy so k modlitwam štykuj. Kolena so šhibuja. Selene šmnrěti a jědle so nješu do zyrkwjow a domow. Blyščežate, šybolate šwěczki so na nich šwěcža. Šhto je so štalo? Komu płaczi wscha czešcz? Komu kłincza wschě thěrłusche?

Psched 1900 lětami je so w małym Bethlehemje kral narodžil, kiž je do tuteho kraja šylow a horja, hrěchow a winow kralestwo mēra a troshta, lubosče a nadžije natwaril, kiž je jako pošol Boži sa khude cžlowjestwo š njebeš pschischoł, njebeša nam tu na semju pschinješł a k njebešam naš pošal a wjedł. Tu nam profeta Iesajaš mjena tuteho krala mjenuje. 700 lět do Šhrystuša je tón wěščežer wo nim wěščežil. Čzaš sa Iisraela bě tehdy thšchny a šrudny. Psched wrotami města Jerusalema nje-pschecželjo štejachu. Tam, hdžež hacž dotal czežke kłošy so k semi khilachu a winowe pjenki šwoje płody nješechu, tam bě nětk kraj pušty, šahubjenny. Se wscheho horja kolo wokolo paš profeta won do pschichoda hlada a widži a štrowi a wita š wyškanjom krala, móznisheho hacž

wšchitzy nje-pschecželjo šu, krala, krašnisheho, dnyžli wscha cžlowiška krašnosč je.

Kotre šu mjena, š kotrymž Iesajaš hodowneho krala Iesuša Šhrystuša štrowi?

Wón rěka: „Džiwny“. Hdže bych šapoczal a hdže škónczil, so bych wěrnosč tuteho mjena dopokasal? Njeje hižom žyle špodžiwne, so tón wěščežer lěštotetti do naroda jeho kaž š woczomaj widži a wo nim móznje šwědcži? Štawišny cžlowjestwa mjele tyšaz lět wróczšo došahaju, ale podobne so nihdže wjazny štalo njeje a tež so wjazny štacž njebudže. A njeje špodžiwny tón pschikhad Šhrystuša do cžela? Njeje špodžiwny jeho žyly pucz psches žiwjenje a jeho wotšalhicze? Njeje džiwne jeho přenje šłowo w templu, kiž štaršchimaj rjeknje: „Njewěštaj wój, so ja bycz mam w tym, šhtož mojeho Wóčza je?“; runje kaž jeho pošlednje šłowa na šchizju: „Došonjane je!“ a „Wótcze, do twojeju rukow poruczam šwojeho ducha.“ Njeje žyle špodžiwna dženša hiščeže ta potajna móz Iesušowa na wschěch cžlowiškich wutrobach? Hacž tyšazy w našchim ludu so wot njeho wotwobrocža, wón jim tola mēra njewoštaji. Šhudy wón bě, tak khudy, so nima, hdžež by wjeczor šwoju hłowu pošhilił, a tola tak bohatty na duchownych darach a njebeškich kublach, so milijony cžlowjestwa tu na semi wobohacži sa czaš a wěcznosč. Šazpjenny wón bě tak, so šu jeho š pjaščemi bili, jemu do woblicža pluwali, hiščeže na šchizju horkach jeho hanili a tola je to mjeno Iesuš Šhrystuš czeščzene, šwjate, wyšokohwalene, a kolena pobožnych modlerjow so šhibuja,

kaž huſto ſo to mjeno mjenuje. Muž bolofczow wón je, tutón Jeſuſ, hdyž jeho ſ czernjemi kónuju a na ſchiž pſchibija, a tola je a woſtanje wón tón jenicžki prawy troſhtar ſa naſ wſchěch, muž khoroſczow, a tola tón lēkar ſa wſchě khoroſcze wbohich człowſkich czelow a duſchow. Szudženy a tamany ſteji wón pſched Pilatom a ſwojim ludom a je tola tón ſudnik wſchěch ſudnikow, kiž teſ naſ junu a nētł hižom czasto pſched ſwój ſudny ſtol woła. Na drjewje poſlecza wón mrēje a je tola to wulke žohnowanje ſa zhyly hrēſchny ſwēt. Se ſmjerczu ſo wón bēdži a do ſmjercze wón padnje a je tola Jeſuſ, naſcha nadžija a naſche žiwjenje. O Jeſajaſo, ty wulki wēſchczerjo, ty ſy prawje wo nim ſwēdczil, hdyž wo nim wēſchcziliſch: Wón rēka džiwny.

„Radžiczel“. Nēkotrj mudry człowjeł mōže nam ſa puczpofaſowarja a radžiczela bycz. Pobožni ſtarſchi chzedža a dyrbja bycz dobri, mudri radžiczeljo ſa ſwoje džēczi. O ſo by naſcha mlodoſcz teſ w ſerbfkim ludu bóle na radu ſwojich pobožnych wōtzow a ſhonjenych, mudrych wjednikow poſluchala; ale hlaj, wyſche wſchěch ſemſkich wjednikow a wodžerjow ſteji tón jedyn, kiž dobre pucze wſchudže a pomož wudželi, wo kotrymž Jeſajaſ tu wēſchczil: Wón rēka „radžiczel“. Na njeho chzemy ſo wobrocžicž a pola njeho radu a pomož pytacz we wſchěch ſtorkach, ſpytowanjach a wichorach naſcheho czaſa. Hdyž je wſcha człowſka mudroſcz ſahanibjena a wſcha człowſka rada te kōncej, wón wē pomhacz, radžicž, ſ bēdow a ſe ſtyſkow naſch lud wuwjeſcz. — Tuteho radžiczela ſo džerž teſ w prózach, ſtarofczach a bolofczach ſwojeho žiwjenja! Hdyž w ſerbfkim kraju tajzy ſu, kiž ſu pſches czežke doma- pytanje w tutym lēcze ſchli, pſchi kaſchczach a wotewrjenych rowach ſtali, kiž na wutrobje njeſu ſtyſſnu ból, kiž žadyn człowjeł jim wotewřacz njemōže, o ſo by teſ do jich czēm- neje komorki ſallincžalo tuto ſłowczko: „Wón rēka radžiczel.“ Kiž wy plakajo ſe ſwojimi ſyrotkami hladacze na tu a tam ſo ſybolate hodowne ſchtomy, kiž wy plakajo we wulkih ſtarofczach ſo lēhacze a plakajo ſaſo ſtawacze, o njewēſcže, ach njewēricže wy, ſo Jeſuſ Khryſtuſ teſ waſch pomožnik a ſaſtarač a Wōtz a ſylny wodžer bycz chze a mōže? Wón rēka radžiczel.

„Bóh mōžny.“ Tak czitam tu w Jeſajaſowym wēſchčenju dale. Saſluži ſebi tón kral ſ Bethlehema teſ tuto mjeno? Hiſchcže leži wón hodny jako džęczo w žlobje a njemōže ruku poſbēhnycz, ale hdyž ju poſbēhnycz budže, potom budže ju wupſheſtrjenu džeržecz wyſche kaſchczow a rowow, tak ſo czi morwi ſtawaju, a budže ſamfacz a wotantacz hełſte a njebjefte wrota a kaž teho ſchacharja do Paradiſa domoj domjeſcz ſabludžene człowſte džęczi. Hiſchcže to džęczo w žlobje njemōže khodžicž, ale hdyž pſches kraje póndže, potom budže lud wyſkacz: „Wulki profeta je mjes nami poſtanyl“, potom budže džiwny cziničž tu a tam, mórfkim žolmam roſkaſowacz, khorych hojicž, ſrudnych ſmērowacz, do hidy a njemēra ſwēta njebjefki mēr noſycz. Hiſchcže to džęczo w žlobje njemōže rēcžecz, ale hdyž rt wotewřicž budže, potom budža jeho ſłowa mōž a žiwjenje, tak ſo ſo ludy na ſemi ſpodžiwaju, potom Pētr na kolena padnje a wuſnawa: „Anježe, hdyže póndžemy, ty maſch ſłowa wēczneho žiwjenja“, potom Domaſch ſo po- klaknje, ſo by ſo pſched nim modlił: „Mój Anježe a mój Božo!“

Samēſcže, Jeſuſ Khryſtuſ je, ſchtož Jeſajaſ piſche: „Bóh mōžny“. Tamny Augustuſ, pod kotrymž wón ſo

narodži, kaž khēzor Tiberiuſ, pod kotrehož knježeſtwom Jeſuſ wumrje, Hannas a Kaiſas, Cyreniuſ a Pilatuſ ſu ſkōncžnje tola jenož grath w jeho ruzy, wotrocžy w jeho ſlužbje. Wón je kral wſchěch kralow a Anjeſ wſchěch knježich. Wón rēka a je „Bóh mōžny“ a ſjewi ſo jako tajki teſ w twojim a mojim žiwjenju. Chzeſch ty ſwój ſchiž troſchnje njefcz, ſwój bēh we wērije dofonjecž, dobre bēdjenje ſo bēdžicž, dha hladaj na Jeſuſa, teho ſapoczerja a dofonjerja wēry, kiž ſo teſ w najſlabſchim mjes nami jako tón mōžny pſchewinjēt a pſchemēnjēt człowſkich wutrobom ſjewi. Wón je a woſtanje Bóh mōžny.

„Wēczny Wōczēž“. Kaž wonfch w Božej ſtwōrbje po ſylnym hrimanju huſto hnydom lubofne Bože ſkōncžko ſaſwēczi, tak ſczēhuje tutemu majeſtātifkemu ſłowu „Bóh mōžny“ to lubofne mjeno: „Wēczny Wōczēž“. Snajeſch ty jeho jako ſwojeho Wōtza? Eſu tu džēczi, kiž ſu ſwojeho ſemſkeho nana a ſaſtaračja pſches ſmjercž ſhubile, kiž ſnano nētlo jako ſyrotki w zuſym domje ſebi ſwój wſchēdny khlēb pytaju, a hodowny czaſ je tón, w kotrymž ſo nam ſjewi tón „wēczny Wōczēž“, kiž nihdy njewumrje a wēcznje woſtanje. Eſu tu ſtarſchi, kiž ſu ſwoje džęczi pſches ſmjercž ſhubili, hodny ſo nam přēduje wo tym, te kotremuž ſu ſchli, pola kotrehož ſu tola ſawēſcže lēpje ſchowane, hacž w hrēſchnym ſwēcže, kiž je: „Wēczny Wōczēž“. — Eſu tu ſabludžene wutroby, kiž ſu wēru ſhubile, wot Boha ſo wotwobrocžile, hodny je tón czaſ, hdyž ta lubofcz Boža njebjefka roſtorhne a mjes nami ſo ſjewi, ſo by pytała, ſchtož ſhubjene je. Jeſuſ rēka „Wēczny Wōczēž“ a ſkōncžnje „mērny ſērſhta“.

To je poſlednje mjeno, kotrež Jeſajaſ Jeſuſej da. O kajke mjeno! Njeje, hdyž tuto mjeno ſlyſchimy, kiž by ſo ſwērneje maczerje ruka lahodnje khoremu, plakazemu džęczu na cžolo položila, tak ſo bu zyle ſmērom a placz pſcheſta? Wón rēka: Mērny ſērſhta. Tu na ſwēcže hewak žaneho mēra njeje. Holk a hara, ſlōcž a hida tu knježa. Mēkozny dolho hižom na Balkanje ludy hromadže wojuja. Naſchi ſłowjanſzy bratſja bēdža ſo tam ſe ſuro- wym pſcheczownikom. Tu na ſemi huſto mjecz knježi a mēra je malo wonfch w ſwēcže a ſnutſkach we wutro- bach. Jeſuſ Khryſtuſ pač rēka a je „mērny ſērſhta.“

Jeho žiwjenje bē czežſche, hacž žaneho mjes nami. Wón je dželak, kaž žadyn, czerpil, kaž žadyn, wumrjel po wjele cžwilach a martrach, kaž žadyn, a tola, kač wēſty dže wón ſwój pucz! Tu ſwjatu wolu Wōtza a to nuſne wumōženje ſhubjeneho ſwēta chze wón dofonjecž a je dofonjač. Teſ w najcžežſchich domapytanjach wón ani wkomifjenje njeje mēr ſ wutroby ſhubil.

Wón je ſērſhta mēra teſ ſa naſ! Hdyž jeho ſwjate ſłowo ſo pſchipowjeda, jeho duch ſwēdczi, jeho blido ſo kryje, jeho lubofcz wutroby ſhrēje, hdyžkulž khore człowſte duſche jeho hnadu pytaju, tam wón ſaſtupi ſe ſwojim mērom, tak ſo ſtaroſcže ſo ſhubja, czeže ſ duſche padnu, žadoſcže a lōſchty ſo pſchewinu w mozy teho, kiž bē w Jeſajaſowym czaſu a je dženſ hiſchcže teſ mjes naſchim lubym ſerbfkim ludom tón „ſērſhta mēra“.

Mjena Božeho džēſcža ſmy ſebi roſpomini. W kōždym mjenje je ſo nam džel jeho kraſnoſcže ſjewiž. Eſnano je w ſerbfkim kraju nēkotrj dom, w kotrymž hiſchcže žaneho hodowneho wjeſela njeje. Gene mēſtno po druhim je ſo wupróſdnič. To wkhudjenje na człowſkej luboſczi je hōrke a bolofne; ale hlej, Jeſuſ je tu! S nim je nam wſcho date ſa cželo a duſchu, ſa ſwōjbu a dom,

Ja lud a kraj! Jesuſ je tu, o wjeſel, wjeſel ſo kſche-
ſczjanſtwo!

Hamjeń.

Njeſwacziſkemu knjeſniſkemu towaſtſtwu

3. njeđzeli ſwj. adventa 1912.

Dzenſ ſy ty ſ doſhoh' ſpanja wozuczilo,
Ty czeſnych mlodych holzow towaſtſtwo;
Eswój ſwjaty ſlub ſy ſaſo wobnowilo,
Adventſke Hoſianna ſpěwalo.
Daj Bóh czi ſbože! D, njech wjele hnady
Twoj nowy pucz ſ tym Knjeſom wobſboži
A wotwobroczi kłudy, ſwady, pady,
Eſam jeho Duch njech tebe poſylni.

Spomń ſ dźaknoſczu na tych, kiž tebe prijedy
Esu ſ luboſczu a ſwěru wodžili;
Schtóž jich a tebe ſjednoczeſche tehdy,
Tež naſ tu dženſa ſaſo ſjednoczi!
D, Emmu Jakubez! my chzemy ſtajič
Tež tudy tebi pomnił luboſče,
We duchu ſ tobu ſjednoczeni prajicž
Džak tebi ſ wutrobny a: Božemje.

Schtóha ty dyrbiſch? Napſcheczliwo kłodzič
Se ſwězami a jaſnje ſpěwajo
Tom' nawoženi, kiž chze domoj wodžicž
A pſchekraſnicž tych ſwojich ſtadleſchto.
Schtó dyrbiſch? Eswěrnu duſchu, cziſte cžěto
We czeſczi Bohu Knjeſej poſhwjeczicž,
Bracž ſ jeho rukow ſwoje ſeniſke džěto,
Po jeho woli wſchitke pucze hicž.

Schtó móžeſch? Njeiſch cžrjóda ſłaba, mała?
Schtó doſonjeſch na ſwěcže hrěſchnym, ſhm?
Schtó pomha, hdyb' ſwój kherluſch ſaspěwala
Na braſchnej kłodži žołnam pſcheczimnym?
D, ty maſch wulku móž a kraſnu ſylnoſež
We mjenje ſwojoh' Knjeſa Jeſuſa!
Eže wodži jeho wſchehomóz a ſmilnoſež,
Wón je twój měr a ſchit a wulka mſda!

Schtó chzeſch? Niž wołacž a na haſach trubicž
Po waſchnju ſwěta, polnoh' njeſboža.
To chzeſch pač: Eswjatu cžichu ſwěru ſlubicž
A wobarnowacž tež hacž do kónza!
Sa teho, kiž na Golgatha tam pobyl
Je naſche dla a wſchitko doſonjač,
Sa teho, kiž najkraſniſcho je dobył,
So dobyče a měr by ſwojim dač.

Schtó ſy ty? Eswěđ, wot Knjeſa powołany,
A ſtabko Jeſuſa, kłóſ Bionſki;
Kónž wotſknyeny, Marijny džel rjany
A krónu pytamy tam w wěcžnoſczi.
Schtó ſy ty? Džowka, džělaczerka mała
We Božim kraleſtwje ſa Jeſuſa,
Kiž rad by tu ſa njeho wuſnywala
A ſnopy wjeſela tam noſyła.

Schtó budžeſch? Žohnowane, žohnowanje
Budž, towaſtſtwo, ſaſ naſchej woſadže;
Njech wſchitko ſ lepſchemu ſo tudy ſtanye,
Tak proſhny dženſ w nutrnej modlitwje.
A junu? Spěwarka pſchi Božim trónje
Budž, mloda cžrjóda, palmow noſcheſka
Pſchi Knjeſa prawizy we wěcžnej krónje
A herba Božoh' ſbóžnoh' kraleſtwa!

Tak dženſa kherluſch ſwěry ſaspěwajmy,
Adventſki kralo wſcheje kraſnoſcže;
Tak mjeſ ſobu ſej dženſa ruku dajmy
A woſtaimny tež ſwěru w hromadže.
Njech wjeſeky duch, ſhlyny, czerſtwy, mlody
Wot Knjeſa naſ tu wſchitki napjelni;
Adventſki hnadny cžaj a ſbóžne hody
Njech tu a tam naſch Knjeſ nam wobradži!

W Njeſwacziſtle, 15. hodownika 1912.

San Waktar, ſarač.

Hodowny podawk.

Syma tſchěſkaſche a nuſa a hubjenſtwo beſchtej w kłudy
domach. Žadyń džiwo, ſo be hodowny hermant hubjenje doſcž wu-
padnył a nělotryžkuli pſchedawac wopuſchczi torhoſchcžo kłudy,
hacž be na njón pſchichol.

Najhubjenſcho be pač ſo Michalkež małemu Jankej ſchlaczežilo,
kiž wot ſwojich rjanych małych gypſowych figurow ani jenicžtu
njebe pſchedacž mohł. Hubjenu drasczicžtu na ſebi, ſe ſymu dyrko-
tajo a wuhlódnjeny, ſtejeſche wón hiſchcže pſchezo pſchi róžku tor-
hoſchcža a wołaſche ſ tſchepotatym hłóhom: „Rupujcže gypſowe
figury!“, ale žadyń kupž njeſchidže. Torhoſchcžo ſo bóle a bóle
proſbnjeſche. Móz ſo hižom na ſemju lěhaſche a jeno tu a tam
ſablyſchczi ſo mała ſwěcžka w pſchedawatiſkich budach.

Ežežki ſtył ſaja małeho Janka. Wón myhleſche ſebi na
wobohu maczerku domach a na ſwojich tſjoch małych, hlódných
bratſkow. Tola kaž ſo ſmjercž-mucžny wojač na ſwojim měſtnje
ſwojeje pſchikluſchnoſcže wotwlatowacž njeſmė, tač tež niž wón.
A teho dla ſtonaſche a wołaſche wón pſchezo dale: „Rupujcže
gypſowe figury!“

Janowa macž be hižom wjažy lėt wudowa. Wjele hubjenſtwa
beſche ſe ſwojim mužom w jeho dołhej khorofczi měła a be jeho
ſwěru wothladowala. Sejne namrěcže bechu ſchtyri džěczi, ſ kotrychž
be Jan to najſtarſche.

Duž be ſo žyle ſacžmiko. Wětr ſ polnožy dujeſche a Jankej
bjeſ ſmilnoſcže knėh mjeſ woczi mjeſaſche. Torhoſchcžo bu
proſbne a Jan dyrbiſche tež hicž. Se ſwojimaj pſchemjerſnjeny-
maj rukomaj ſwoju deſcžicžtu ſ gypſowymi poſtawami jeno ſ nuſu
na hłowu ſchitny a nětk ſo domoj naſtaji — na ſdacže žyle wo-
puſchcženy cžłowječ. Tola pač be ſwěrne wótzowſte wóčžko na
njeho ſkožene. Jeho pucz, kiž be wobcžeženy doſcž, jeho pſcheſ
wſchelake haſy wjedže. Be patoržizu a ſ žyrkwineje wěže cžepjeſche
5. hodžina. Pleſtr be njeruny a pſchi tym hładki. Jeho noſy
ſtej njewěſtej, wón ſo wobžuny — a tač cžihny ſo wón ſ deſtu
ſe wſchěmi gypſowymi figurami — a wone wſchě, jeho žyle bohat-
ſtwa, do wjele tyžaz kruchow roſbite na haſy ležachu. Etył a
boloſcž woboheho hólczęza wopikacž, njeje móžno. Přenje wofomik-
njenje tam ſatorhnjeny ſtejeſche, kaž hiſchcže doſcž wjedžač njeby,
ſchtó be ſo ſtačło, potom pkaſaſche a wołaſche tač wótiſje, ſo jeho
kłóſ dalolo do haſow nutſ kliczeſche.

Sa krótki cžaj be ſo, kaž to w měſtach pſchi tajkim něcžim
je, wokoło njeho cžrjóda wczipnych ludži hromadu ſběžala. Žačocžo

Sanť kwoje njesbože powjedafche. Wschitzy hólčezja f wutrobu wobžarowachu, ale ničto njerofymjesche, tudy to prawe kłowo prajicz. Duž pschińdže tež kładny jednoru drjewokalať nimo, pilu, keleru a kóslif na ramjenju a w móschni kwoju čezžo-fařluženu mřbu. Wón widži, ſchto bě řo ſtało, a Sanťowe njesbože jeho wutrobu hnuje. Šam kładny, wě wón najlěpje, kať kłademu je. „Tu ma řo něřchto ſtač“, praji wón řam pschi řebi. Kucže řo psches řyłu wčzipnyč ř hólzej pschecžisčezja, pschimay do řafa, wuczahny dwěhriwnať a pocza na to ř wokoło njeřo řtejazy: „Dowoleče, lubi knjeřa; temu hólzej řo hubjenje dže. Š wobžarowanjom řamym pať tu wjele pomhane njeje. Šene „Wřmi wřřhať“ je tu wjazy winojte, dylři džeřacz „Wóh čžyl řo nad tobu řmilicz“: Šchtož je teřo dla čzopleje wutrobny a ma hiřchče něřchto w móschni, tón woprui něřchto malo. Derje nałoženy tón dar budže!”

Kładeho mužja kłowa wřchěm do wutrobny pschimachu. Wón bě to prawe trejećil! Wschitzy, jedyn na pschemoh ř druhim, pjenjeř dawachu. Ničto njeřasche do řady wostacz. Šanťowa měžka bu bórř ř maľymi a wulkimi pjenjeřnyimi kručami napjelnjena.

Šyřřy we woczomaj džakowasche řo dariczelam. Šemu bě, jaťo by pschod Wóřim řtolom řtať a jandželjo bychu wokoło njeřo řpěwali. Duž čzepjeřche 6. hódžinu. Žyřwine řwonny řařwonejachu Wóřu nóz a we wobřwětlennyč Wóřich domach řpěwachu:

D najřwjećischi, o najřbóřniřchi hnady polnicķi Wóři dnjo!

Wřchón řbořowny Šanť ř tym řwojim dom pschińdže. Wřřfajo wupowjeda wřřcho maczeri a bratřřkam a wuřřpa te pjenjeř na blido, na kotrnyž hiřchče řenje telko bořařřwa poležalo njebė. Macz pať řwojeř ruzy řřřřnywřřchi řařpěwa:

Wón dobre puče wřřchudže a pomoz wudžěli!

Řhěrřuřř, kiř je řiwjenje řđeržal.

W čzařu řydomlěneje wóřny bėchu Katuszy do Łuřizy pschisřli. Wóřazy wřřhať řo derje řađeržachu a niťomu ničžo njeřzinyachu; ale řa nimi čžešnjesche wjele prošđneřo, wopileřo, rubjeřneřo řudu, řiř řo ř kradnjenjom a rubjenjom řiwjesche.

W mjeřřchim měřtacķtu nařcheje Łuřizy teřdy bohary pschekupz byđlesche. Šady jeho doma bė dwór, wokoło kotreřož pschiboczne kólnje ležachu, hđžeř pschekupz řwoje tworň řhowasche. Řas bėřřtaj mandželřřtaj hač do nozy w klamach džělacz měłoj. Šako je řa-čžiniřřřtaj, řo byřřřtaj řo ř měru podaloj, řo mandželřřka dopomni, řo ma w řadnim twarjenju hiřchče něřchto řa řuřřřřřchi džěň đoczinič. Duž řebi rubisčezjo wokoło hłowy řwjařa a psches dwór ř řadnemu twarjenju řřpařche. Móz bė čžmowa, nařřmiřki wěť psches haťoř řřřmjesche a jej đeřřčž do woblicžja řřwikařche. Duž řebi na to myřřlesche, řo hiřom đlěřřřchi čzař rubjeřniřy w tej žyľej křajinie řařhadžachu a ničto řiř njebė popadnyč mohl. Kať dha, hđy bychu řunje něťko do tuteřo čžmoweřo đwora řaľěři byli? Š bojořčžu řu řřma pobėřowacz pocza. Šo by teřobla řřrobľořče na-byľa, řebi řařpěwa:

Šchtož Wóřu wjeřřřřřnemu řo podda

A řtaji ř njemu nadžiju,

Šđyř pschińdže nufa, řřřřř a řřřřoda,

Dha je Wóh pschi nim ř pomožu;

Šchtož na Wóřa řo řaľoři,

Tón řenje na pěřř njetwari.

Šať řpěwajo wona nimo tyč wulkich čžwizow na đworie do řadnjeřo twarjenja džěřche, đolonja tam řwoje džěło a wróczj řo řařo do řwojeřo doma.

Něřchto dnjom posđžisřho rubjeřnikow, hđyř bėchu řo w tym řamřřnyřm měřče do twarjenjom đobřwali, řajachu. Šako řiř řubžachu a woni řwoju winu pschidachu, tež pomjedachu, řo bėchu pschod křóťřim pola tamneřo pschekupza řady wulkich čžwizow řřřowani byli, řo bychu w nožy křadnyli. Šđyř potom pschekupzowa řona wječzor hiřchče řať posđže psches đwór džěřche, bėchu řo mjeř řobu řřčželi, řu ř řemi porařřčž a řařić. Šako pať bė tón řhěrřluřř řanjeřřka, řiř wřřřřřřř řaťka bojořčž řařopadže, řo řo řadny wot nič ani hiřnyčž njeřwěři a řo đyřřřřachu tej řonje ř měřom nimo a řařo wróczjo hičž đacz.

Šať bėřche Wóři jandžel, w řhěrřluřřu řřřowany, pomhať.

Wolijowz.

Šusto řo w bibliji wolijowz mjenuje, na pschiklad ř tymile řřłowami: „Twoje džěčži budža řaž wolijowe křopjena wokoło twojeřo blida.“ — „Šđyř řy řwoje wolijowe řřřřřř řřřřř, dha njeřměřř je hiřchče řunu řřřřř; to řřřřř đyřři wudowow a řřřřř bęřč.“ — „Ša wostanu řaž řeleny wolijowz w Řnjěřowym đomje“ atđ. A řřřř bę njeřjedžal, řo je řo wot Řoachja wupřřřřny řoľb ř njemu wróczj a měřeřche wolijowe křopjeno w řwojim řřřř! Štare italske pschikřłowo praji: We wolijowzu řčži řřřř. A to je wěřno, řo we wřřelakich křajinach Štalřřeje a Řalāřřřny wulki džěl řamořjenja we wolijowzach leři. Řadži řo woliř, dha je wřřchěm pomhane, řaž hđyř řo pola nař řito řadži. Wolijowz ma w řřmje a řěče nimale tón řamny napohlad, đokelž řenje řwoje řiřče na jene đobo njeřřubi. W Štalřřkej řaťčžewa wón měřza. Řečjenje je bėle a maľke, a bórřny narořřtu řelene, na řřłowku podobne řłody, w kotrnyčž je nowembra řaľny woliř. Teřdy řo đošřawjene řłody řeřřčžipaju a řo na měřče w męřnyach wu-ťłočja. Tón woliř, řiř přěni wubėhnje, je najlěpřřči a řo do řuřřřř křajinow wuwořuje. Něťko řo đruři křóčž trochu řřřřřřřř řřčž. Tónle woliř je tež hiřchče đobřny a řo đomach pschetrjeba. Řa to řo na řłody woda nalije, řiř řo hiřchče řunu řřčž. Šchtož řo pschi tym wuťłočži, je woliř řa maľřřny, řoľřpa atđ. W uťłočžene řłody řo řuřřa a řo řa wutepjenje řřřřw nawořuju. Wolijowzy wřřřřř řarobu đozpěja. W Řalāřřřnje řu wolijowzy nadeńčž, řiř řu wěřče hiřom řa řřřřřřřř čzař řtaťe.

Wřřelake ř blisřa a ř đaloka.

— Šaľři řejm řo 20. đezembra wobřamřnje. Šđyř řo nowy řřřřř řaťoň njeřřřřřřřřř, je wuřpěč wuřadřřřřřwanjom řara řřadny. Đokřodny řaťoň řa đuchownnyč, po kotrnyčž bychu řo řarobne pschikřhi ř křajineje, ř temu řaľoženeje polkřadniřy řřřřřř mēke, ř řyľa ř řřřřřřřř wuřadřjenju pschisřřřř njeje.

— Bibliřři pučřnik na řěto 1913 řo w bliřřřřř dnjach řoře-řežele. Šřobuřřřř řřřřřřřřř řowařřřřwa řón đarřmo đošřanu. Ša řaľřř, řiř řobuřřřř njeřřř, řřčžj wón 15 řj.

— Řadžiře na měr na Balkanje řu w tu řřwili řěpřřche. Řadžiřřřřř pschipowjedaju hody řudam řařo řřřř „mēr na řemi“.

„Řombaj Wóh“ njeje jenož pola řnjěřow đuchownnyč, ale tež we wřřčč pschėdawarňjach „Šerb. Řowin“ na wřřach a w Budyřřřřne đošřacz. Řa řřřřřřřřř řěta řřčžj wón 40 řj., jenoťřiwe čžisřřa řo řa 4 řj. pschėdawaju.

Sy-li spēwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróeny
Napoj móeny
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spēwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoń ty.

Z njebjes mana,
Njeh ći khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

Sserbske njedźelske łopjeno.

Wudawa řo kóždy řobotu w Smolerjež knihicziřczerńi w Budyřchinje a je tam řa řchtwórtlětnu pšchedplatu 40 pj. dostacž.

Njedźela po hodžoch.

1. Jana 1, 1—14.

Dženřniřcha njedźela rěka njedźela po hodžoch. Tole mjeno praji, řo runy pucž ř Božeho řhwalenja džemy. Dale řhwalba miłosćiweho Boha, řo je nam řwojeho jenicžkeho narodženeho Šyna dał, njedyrbi pola nař ženje pšchěstacž. Duž njeapominmy jeho řwjate, hnadne mjeno w kóždy czař řhwalicž, a to niž jeno ř jazykom, ale tež ř wutrobu a ř žyłym řwojim žiwjenjom.

Dženřniřcha njedźela po hodžoch je pał tež pořlednja njedźela lěta. D řak wjele Božich dobrotow je řo nam w běhu pořlednjeho lěta dostawało! Řospominamy Božu wulku dobrocžiwosć a řchcedriwosć po řchtwórtěj próřtwje, jeho njewuprajnu lubosć a řmilnosć po řřjoch artikłach nařcheje řřchescžijanskeje wěry, dha njewopřchijamy, řak móže tał wjele cžłowjekow bješ Božej řhwalby bječ. Řohladajmy na řebje a na wřřhitke dny tuteho lěta, kotrež řo ř řwojemu kónzej nařhila, hacž řmy tořkamo ř Božej cžescži a ř řwojej řbóžnosći nałožili a řwój czař derje wukupili. Prašchějmy řo na řwědomnje: Šteji dženkša pšchi kónzu lěta lěpje ř nařchej duřchu, hacž pšchi jeho řapocžatku, abo je ř nařchim duchownym žiwjenjom wročzo řchło? Wopominčze, řo nam ř řarunanju dotalnych řkómdow dałřchi řemřki czař řawěřčeny njeje a řo je tehodla wěcžna řchłoda wo kóždy řhubjeny džěń.

Šwjate řczenje řa njedźelu po hodžoch je řhłobkeho wopřchijecžka a řteji nařřřane w přemim řrawje ewangelija řwj. Jana wot 1. hacž do 14. řchtucžki. W nim rěcži

japošchłol Jan, tež theologa abo bohokłowž mjenowany, wo potajřtwje bójřkeho bječka a bójřkeho řřewjenja a wjedže nař hižom ř přemim řřkłowami do nařřhłubřcheje řhłubiny řřchescžijanskeho bójřkeho pšnacžka.

Ważne je, řo bu řpocžatł Janoweho ewangelija runje řa jenu njedźelu hodowneho cžařa jako tekř wuřwolenty; pšchetož hodowna powjecž a wuřkóke myřle, kotrež Jan wurjekuje, maju tořkame řřjedziřchcžo, — Wumóžniřka řwěta, kotrehož řczenijał Matej a Łukasč nam w žłobje pokajujetaj jako džěcžatko, Jan pał nam jeho pšchědřtaja jako jenicžkonarodženeho we Wótza řlinje; tamnaj džiwataj na jeho cžakne řpocžatki, tón wuřběhuje jeho wěcžne bječ a řkuttowanje. Přejedy hacž řwjaty japošchłol Jan řkutt řesušoweho wumóženja na řemi wopiřuje, nam wón jeho křaknosć pola Wótza pšchěd wocži řtaja. „W řpocžatku bē to řkłowo, a to řkłowo bē pola Boha, a Bóh bē to řkłowo“, tał wón řapocžina. Wř ř teho pšřnawamy, řo wěrný Bóh wot wěcžnosće řem ženje w řebi řamym njebē wotřamtnjený byl; ale řaž řo cžłowřka myřł ř přemim wokłomikom řwojeho nařřacžka řnuttřkownje řkłowo cžini, tež hdyž jo rót njewurjekuje, tał wuprajowařche řo Bože bječ hē hižom w řpocžatku, t. r. do řřworjenja řwěta a cžařa, we řkłowje. Šdžež pał je řkłowo, tam je rěcž jako wuras myřłow a řřewjenja. Šřo wotewrič, bē po řařkim Boža wola wot wěcžnosće řem. Tehodla mjenuje tež Jan Boha we řwojim přemim řiřcže — lubosć, pšchetož lubosć řnuttřkownosć wotantkuje, nochze tež řama bječ a žada drube

byće, kotremuž chze so sobudźelić. To, psches czož pał so wona sobudźeli, je słowo. A tole słowo, wot wěčnostije pola Boha, t. r. rosdźelne wot njeho a tola najwuźšeho s nim sjednoczene, bě samo Bóh a s Wótzom runeho bójškeho byća. So po tajkim wuras „słowo“, kotryž japoschtol Jan wo Božim Ssynu trjeba, žane wurězane słowo njeje, ale so je s nim bójška wošoba mēnjena a to ta Božeho jenicžtonarodženeho Ssyna, nam k wěčnemu sbožu sczłowjeczeneho, to je se 14. a 18. schtuczi jašnje widzecz. Spomnjene mjeno je Jan drugej wošobje bójškeho byća wošebje tehodla pschikwojil, dotelž je tónle jenicžtonarodženy Ssyn jako rot Wótza wošebje w nowym testamencie s cźlowjekami rēczał a jim jeho radu k wumóženju jich dušchom wošjewjal.

Psches bójštu móż wěčneho słowa buchom wschě wězy stworjene; jich žiwjenje bě we nim, a we žiwjenju běšche šwětlo po Božej podobnosći stworjenych byćow. Tak njewi so nětko tuta bójška wošoba — słowo, žiwjenje a šwětlo — w šwěće, wot njeje stworjenym; ale cžemnosć w skazonym šwěće njeje šwětlo pschijała, runjež běchu cźlowjekoj na sšhadžajomne šwětlo kedžbliwi sczinjeni. Pschetož kšččenil Jan džěšche jemu jako šwěd a wuwolař do prjedy a pschijowjedalsche jeho pschikhad do cžemneho šwěta, so runajo fernicžy, slónzu pschedkhadžazej, kotraž woblednje a so šhubi po jeho sšhadženju.

Hizom dawno běšche šebi tón Anjes židowski lud sa šwóštwo wušwolil; tola tež tón jeho jako šwojeho Šbóžnika we wěrje njepschijósna a storči jeho wot šebje. Jeno nad někotrymi, kotřiž jeho pschijachu, móžesche so jeho bójška móż wopokajacz, nad tymi pał tež hacž na najkrafnišcho; pschetož won jich šebi runych sczini: džěczi najwšchšcheho Boha šameho! Čžěluy narod cźlowjekow džěczi Bože njeczini, tež hdyž woni wot Abrahamama wotkhadžaju; ale wot Boha šameho dyrhja so woni psches jeho słowo k temu s nowa narodžicz.

A woprabdže sczini so nětko wěčny Ssyn Boži, kiž bě hizom w spoczatku jako słowo wot wěčnostije pola Boha a s nim wěrný Bóh, cžělo a krej, t. r. wón cźlowstwu naturu, scžěhi hrěcha cžišczazu, tał pschija, so so jako bójška wošoba, kiž je Bóh nade wšchitkim, šam poniži, tež runje tał wěrnje cźlowške džěczo s cžělom a krmju a, kaž drušy cźlowjekoj, s šhudym hubjenym cźlowjekom bycz a mjes nimi bydlicz polny hnady a prawdy. Šswjeczi japoschtoljo běchu teho šwědzy a šu, njedžiwajo jeho pschijateje niskosče, s woczomaj widželi jeho krafnosć, kajtuž nichčo mēcž njemóže, kšiba jenicžtonarodženy Ssyn wot Wótza.

F.

Lěta wobšamknjenje.

1. Mójš. 16, 8. S wotkal pschińdžesč a hdže chzesč?

Take so něhdy Boži jandžel Hagaru w puščinje woprašča. Tajkejle prasčeni dyrbi šebi kóždy kšesčžijan na lónzu lěta tež pschedpoložicz.

S wotkal pschińdžesč? S lěta, w kotrymž je so Boža dobrocžiwosć nade mnu a mojim domom wulka wopokajala. Wón je naš sašo kaž worjoł na šwojimaj kšidłomaj nošyl a nam psche wschu nusu a wschón strach pschepomhał, kotryž je nam hrosyl. Se šwojej scžetpliwosčju a šwojim cžakanjom je naš pschewodžal a naš se šwojimi duchownymi šublami, se šwojim drohim šlowom a šakramentomaj našhczowal a wotšchewjal. Kaž

wjele mějesche šańdžene lěto dnjom a hodžinom, tał wjele mějach wopokajomow lubosče a šwěrnosče šwojeho Boha. Budž jemu sa wscho to dženska džakny wopor pschijeseny! Wón chžyl jón s hnadu pschijecz. —

S wotkal pschińdžesč? Tak so hiščeže junu prasčam a dyrhju šebi wotmolwicz: S lěta, w kotrymž šym sašo hrěch a škósč na so kšopil. Šošledni džěł lěta pschijeseny šwoje šlicžbowanje s Bohom do rjada. Nječ so kóždy pošhdnje a šebi pschemyšli, šcho je w šańdženym lěče cžinil. Nječžil, kaž bychu twoje hrěchi mjensche byle, hacž šu, a njesamolwjej so, kaž by pola tebe wscho rjane a dobre bylo. Še-li so šami šudžimy, njebudžemy šudženi. Dajmy so k pokucze wolač. Wopor pokorneje a pokutneje wutroby nam Bóh šazpicž njebudže. —

Hdže chzesč? to je to druge prasčenje. Hdže chzesč se šwojimi hrěchami se šańdženeho lěta? Ša chzu so pod kšič šwojeho kšjesa Šesufa šupicz, tam chzu je dele položicz; chzu je we wěrje do jeho wujednazeje šnjercže na njeho položicz a potom chzu s troštom we wutrobje, so je mi mój hrěch wodaty, do pschichodneho lěta krocžicz. A nječam so wjazy do stareho žiwjenja a waschnja, do starych hrěchow, do stareje njewěry a do starych starosčow wrócžicz, ně, s nowym lětom chzu so noweho cźlowjeka woblez, kiž je po Bosh stworjeny. Čžzu s wješčym doměrjenjom do noweho lěta šańcz, kotrehož dny a hodžiny, wješele a šrudobu ma Bóh we šwojej ruzy. Wón nam wěcže da, šchož budže nam šlužobne a šbóžne. Dowěmny so jemu s nowa s noweje wěru.

To stare lěto šaschlo je,
Mny, Šesom šhrěšchče, kšwal'my cže,
So ty nam s wulkej' štrachoty
To lěto hnadnje pomhał šy.

Ach njewšmi šwoje šłowo nam,
To je trošcht našchim wutrobam,
Naš psched škej wuczbu pschibóškej
Ty, Anježe, šwarnuj, pschi naš štej.

Daj, so so hrěchow wostaj'my
A bohabošani tu šmy,
Špuschcz stary dolh nam hrěšnikam
A pschińdž šam s noweje hnadu k nam.

S.

Wotkhad lěta.

Kaš kšwatašch, o cžako,
Dom k wěčnostije ty!
Dženš lěto nětk sašo
Ty došonjal šy.

Šswět, hory a kraje
Šso pominu saš;
Wšcho šacžywa, šnaje
Našch šachodny cžas.

Šchto wuhuda, praži,
Šchto pschichod nam da?
Šacž šboža dny taji,
Šschičž, njehodu ma?

Šacž radoščže hraja
Šam w pschichodny cžas?
Šacž marš nam štaja,
Šow pschikryje naš? —

So směrui, o duscha!
Budź bjes staroscje:
Bóh wě, sčto čzi bľuscha
A wužitne je!

K. A. Fiedler.

Sčto wě mój kónz?

Najnahladnišči duchowny se Stuttgarta, Dr. Braun, so w meji 1904 do Palästiny poda, so by tam wšchě najwážnišche města wopytał. Hižom lěta dolho bě so wón wo twarjenje zyrkwjom w bľubjnym kraju a wo fastaranje tamnišchich ewangelskich wošadow starał a sam wulke wopory pschinjeł. Duž bě so tam nětko se swojej mandželskej a někotrymi pscheczelemi sam podał. Strowy a čerstwy w pschistawje Saffa na brjoh bľubjeneho kraja wustupi a tam tež w Bethlehemje a Jerusalemje psched ewangelskimi maše pschednosčki dzeržesche. Potom čyžysche wón nowonatwarjenu zyrkej w Saffa pošwjeczic, duž pať w Jerusalemje na čerwjenu skhori. Šhorosc, so njesdasche straschna byč, a dofelž mějesche khory w spitalni Johannitarjow w Jerusalemje dobre wothladanje, bě nadžija na wotkhorjenje. Nětko pať so wutrobina bľabosc pschida, duž khory hiščeže Bože wotkasanje wuži a wutoru 31. meje rano w Jerusalemje wumrije.

Pšchi wulkej horzocze, w bľubjnym kraju knježazej, maju so semrjeczi hižom smjertny džen thowac. To so tež s čželom Dr. Brauna sta. Psched wječorom jo do nowoje zyrkwje „Wumóžerja“ donješechu a na woltańniščežo stajichu. Tu pschitomni duchowni čželne rěče dzeržachu a wošada smjertne khěrlusche spēwasche, na čžož čželo s zyrkwje a s města won na ewangelske pohrjebniščežo na Zionje donješechu. Prjedy kaschča džesche 9 kawassow (turkowskich polizistow), kotřiž se swojimi dolhimi kijami po rjadu na plestr storkachu, so bychu s tym wšchēm, kiž so s čžahom setkach, s pucža hiež kasali. Sa kaschčjom džesche semrjeteiho mandželsta, jeho pschecželstwo, kiž bě s nim s Europy do bľubjeneho kraja pschichlo, a wjele ludu. Na Zionje so jeho čželo do rowa položi. Tak dha bě Dr. Braun semski bľubjny kraj wopytac, čžyť a Bóh bě jeho do njebieskeho sawoťal; pschetož:

„Sčto wě mój kónz? wón knadź je blisko,
Čžaf minje so, smjercz pschilhadža!“

Bóh so njeda sa směch měcz.

W nozy psched nowym lětom běchu so wješeli towaršchojo we swojej koreźnje seschli a wokoło blida sesyđali, so bychu sylvester smweczili. Szudobje s čžoplým punschom stejese na blidže a schleńzy běchu pschihotowane a nalate. Woni čžafachu na tu hodžinu, hač by čžafnik 12. hodžinu bił, potom čžychu so sběhnyč a nowe lěto se schleńzu w ruzy hódnje powitac. To so sta. A hdyž bě tak nowe lěto powitane, sběhny so jedyn s nich, dolhi Michal, a pocza rěcz wo starym lěče džeržec, pschi čžimž tež na semrjeteiho towaršcha Surja spomni; jeho město pschi blidže běchu tutón wječor prošne wostajili. A hdyž bě rěcz skónčena a na nowe lěto polna schleńza wupita, jedyn mjes nimi rjetny: hačtež by to Surij pschichol, hdy bychmy jeho woťali? To bě njesbožowne praschenje. Čži hižom trochu pjeni towaršchojo tam a sem mudrowachu, hač by pschichol abo njeby, hač na wšchēm pošledku wjeta nasta. Ale sčto dyrbjal nětko wošrjebž nozy na kěchom hiež a pschi jeho rowje wuwotac: „Bratje Surjo, pój won?“ Čžischina nasta mjes nimi, žadny bebi njeswaži, Boha spytowac. Duž džesche dolhi Michal: „Sa bym pschezo w semi dželak, ja so ani čžerta nabojał njebych; ja póndu!“ Blescha punscha bu nalata, wón ju do ruki wsa a džesche. Čži drusy džechu sa nim; pschi kěchomje wostachu sa murju stejo njedaloko Surjoweho rowa. Michal krocžesche krocze

psches křkotoaty kněh hač s spomnjenemu rowu. Woni bľuschachu, tak tón punsch na row pluťkotasche a tak dolhi Michal wóťje wuwotac: „Bratje Surjo, pój won!“ Sim dyrkotasche wutroba, ale ničžo so njesť; čžischina bu a čžischina wosta. Woni čžafachu, ale dolhi Michal so njewróči. Duž džechu sa nim hladac; a hlaj, pschěstrejety jich towaršch w kněhy ležese a so njehibasche. Woni jeho wšachu a s kěchowa domoj nješechu a po schescžich dnjach s domu na kěchom, — wón njebe wjazy s bebi pschichol.

Sčto pať be so jemu stalo, sčto be so jemu sjewilo? Nichtó njeby to shonił byl, hdy budžishe bľed w kněhy to njeošasał. Čži towaršchojo džechu nasajtra hladac a pytac. Duž namakachu čžlowske stopy s Surjoweho rowa hač na kónz kěchowa a psches murju dale. Sa tymi džechu a pschindžechu do domu bľudneje žonskeje. Ta tam hiščeže šedžesche, bělu plachtu woblecžena, runje kaž duch s rowa. Wona běsche w nozy pschi Surjowym rowje šedžala, kaž by to husto čžinila. Dolhi Michal njebe so jeje dohladał. Na jeho woťanje pať be stanyla, a wón be so pschi tym tak wustróžal, so be to jeho smjercz.

Njebesche to Boži porit, so be wona runje tu nóž a tu hodžinu tam šedžala? Njemylče so, Bóh so njeda sa směch měcz!

Nowe lěto.

Dženš s Boha sašo seshadža
Nam lěta přenje ranje,
S nim nowa čžer so wotewrja
Sa nasche drohomanje.
Duž se spěwom a modlitwu
Kiž japschijam a dale du;
Bóh powjedže mje wóťznje.

Mje pschichoda nóž njetraschi,
Kiž čžafny pucž mój křnje;
Bóh wě tež mrofi jašnicž mi,
So horjo s sbožu tyje.
Sčtož čžemne tudy njespósnač,
To jašne budže w njebiešach
We pschekrašnjnym šwětle.

Mój pucž njech runny, schimny je,
Sa troschtnje po nim póndu;
Hdyž khodžu, kaž Bóh wodži mje,
Dha s dobrom kónzej dóndu.
Njech sbože, kiž wón wotšudži,
Njech žiwjenje, smjercz wustwoli:
Mi s lepšchemu wšcho budže.

Mój kónz budž blisko, daloko,
S tym nochzu duschu tyschicž;
Čžzu Božej woli poddac wšcho,
So s křbnu wěry pschicž;
Tón Bóh, kiž mój čžaf wotméri,
Spožcž jeno, so pucž s wěcznosčzi
Tu junu šbožnje skonjam!

K. A. Fiedler.

Dženša so wobrocž!

Młodženž, kiž běsche we swojim čžafu dobre schescžijanste wocžehnjenje wužił, be so do hrěschneho žiwjenja nawučil. Mas be tež wječor pošdže pjany a s nowymi hrěchami wobčezeny domoj pschichol. W nozy wotuczi a jemu be, kaž by jašny hlóš bľuschal: „Ty dyrblich hinasche žiwjenje sapocžecž!“ Dofelž běsche pobožneju staršcheju měł, be w nim hiščeže něsčto wot dobreho jabra wostało

Duž pschi žebi rjetny: „Potajkim sa lěto chzu s nowym lěpšim žiwjenjom sapoczecz.“ Na měsće stany, žwězu sašwězi a tole flubjenje do žwojich knižkow napiša. Hdyž žebi pak khwilu na to myšlesche, žo jemu czaš cžakanja trochu dolhi sdasche a wón hiščeže junu stany a to flowo „lěto“ wumasny a sa to „měžaz“ staji. Tola tež to jeho njesmėrowa a duž tšeczi krócž stany, žwězu sašwězi a sa „měžaz“ nětko „tydžeŋ“ napiša. Pschi tym pak dyrbjesche žebi tež hiščeže prajicž, so budžišche po prawom sa „tydžeŋ“ dyrbjał „iutšje“ stajicž. Tola k temu žo nječasche nawabicž dacž. Bėchu tola runje póstnizy a wón bě na wschelake sawjehelenja hižom pscheproschjenje dostal a tele chzyšche tola hiščeže žobu wsacž. Potom chzyšche sapoczecz, pobožny bycz. Ale tak bu? Sa njeho bě czaš hnady na žamym kónzu. Pšchetoz hdyž nasajtra wječor s reiwanskeje łubje domoj džěšche, pschejėdže jeho cžėžka dróżka a srani jeho tak, so wjedjenje šubi a domoj dnješeny, tež wjazy k žebi njepšchiŋdže, ale hiščeže tón žamny džeŋ wumrje.

Potajkim d ž e n ž a ! Šutšje je žnano hižom posdže!

Prawa žwoboda.

Stary duchowny Senka w Barlinje, kiž je tam prėni mižionski seminar sałožil, džěšche ras k jenemu žwojich khorych wožadnych. Žeho pucz jeho nimo twarjenja wjedžesche, na kotrymž žo hiščeže twarjesche. Runje murjerjo pschi žwaczinje žedžachu. Duž jedyn mjes nimi, hruby wopilž, pocža: „Stary Senka, pój a wupij tutu schleŋzu!“ a pschi tym jemu schleŋczku palenza psched woczi džeržesche. Žeho towaršchojo žo wótšje žmėjachu. Duchowny Senka s mėrom k hanjazemu murjerjej stupi a džesche: „„Duby pschecželo, hdy bych ja picž chzyl, bych to mohł, ale ja njecham; ty pak dyrbješ picž!““ Na to dale džěšche. Tón wopilž pak sa nim wolasche: „Schto? Sa dyrbju picž? To chzu tola pokasacž, so picž njetriebam!“ A s tym nalatu schleŋzu wo žamjeŋ wrješny, so žo rosrašy.

Njedžele dolho je potom wopily murjer pschecziwo žwojemu wopilštwu wojował, kiž by pschezo a pschezo sažo nad nim dobyło.

Duž wobšamny, k duchownemu Senzy hič a jemu žwoju nusu a žlabošcž wuskoržicž a jeho wo wodacze sa žwoju hruboscz prošycž. Senka wboheho wotrocžka hrėcha na teho pokasa, kiž bě prajil: „Schtož hrėch cžini, tón je hrėcha wotrocžk; je-li so waš Sšyn wuřwobodži, dha seže prawje žwobodni.“ Wbohemu picžkej žo na pokledku s Božej pomozu tola poradži, žo wot žwojeho wopilštwa wuřwobodžicž.

Wopaczna darniwoscž.

„Njedbudž darniwu!“ Ale tak dha mohł něchtó tajkule wuczbu dacž? Tajkeje wuczby mėl žo žamo pohan hańbowacž! A tola, mamy-li tež hewal pschezo bližšchemu rad žobudžělicž, w jentym tola ženje wscho na druhich rosdatwacž nježmėny. W cžim dha niz? Šlaj, hdyž je pređat Bože flowo wuskadowal, ludži warnował a napominal, dha potom wschelazy žemscherjo po pređowanju řlyšchane flowa žami na žo njenaložuja, ale je na druhich ros-džěluja. „Pređarjowe warnowanje psched škuposczu“, tak praja pschi žebi, „džěšche na teho, jeho wołanje k pokucze na tamneho a jeho hroženje pkacžesche tšecžemu“. Takle woni nicžo, schtož řu řlyšcheli, sa řebje žameho njewobřhowaju, ale wscho druhim wudžěluja a pschi tutej darniwoscži na žwojej duřhi schłoduja. Duž njebudžcže na tole waschnje darniwi!

Džiwne wumóżenje.

Schožar na wjetřchim kuble bě w nozy wotucžil, dokelž bě do žwojeho wofna klapacz sařlyřchał. Mėnjo, so je žnano cželadny do wofna buchat, dokelž je jene stoczjo řthorilo, bě schožar na měsće stanyl a wofno wotewril. Tola ani psched wofnom ani psched durjemi njebě ničto widžecž. Duž žebi myšlesche, so je řo myřil, a řo sažo do loža lehnj. Mjes tym pak bě w bližškej řtwje ležazy poř wotucžil a pocža se wšchej mozu řchczowlacž, řchtož sažo hořposu se spanja wubudži. Ta řama stany, sašwězi žwězu a na cžajnik pohladnywřchi, kiž řchestu hodžinu pokasowasche, džěšche k holczej komorje, so by holzy psches klapanje k ranšchemu džělu wubudžila. Bóřny tež jena řch holzow s komorj pschibėža a řo psched durjemi, wot njemozy wobjata, na řemju řwjese. Hořposja na měsće pójna, řchto to řěka, a do komorj k tym druhim holzám bėžesche, kotrež hjes wjedženja we ložu ležo namaka. Šědojte dymy s řchachli bėchu tole sawinowake. Wřchė wofna wotewřiřchi te holzy řybomasche, tak so bóřny sažo k žebi pschiŋdžechu. Nětko pak bě to najřpodžiwniřche to, so hiščeže ani ranje njebě, ale runje w 12. hodžinje w nozy. Hořposja bě řo psches cžajnikowaj pokasowarjej, wulkı a mały pschemėniwřchi, samřlicž dala a mėnika, so je hižom rano w 6 hodžinach, a te holzy wolała. Budžichu te řluzobne hiščeže 5 hodžinow dlėje w jėdojtch řlunach ležale, dha budžichu wěřcže na ranje morwe byle.

Wumožecřska pomoz.

Třjo wužojo džěchu njedželu popořdnju nimo forczmw pschi wulkim řabriřkim měsće. Wřchė forczmny bėchu pořne. Žustanje, piřkanje a harowanje jim se wschėch won klicžesche. Hdyž nimo jeneje řch řamnych džěchu, widžachu tak prawje, fajke hubjenřtwa tola w tajřich wulkich mėřtach byłli. Pschi puczju w pschėrowje mjeaužy do cžřta pjany cžłowjeř, hjes wjedženja a pomozny, wřchón s blótom řapluskany, ležesche. Doniž bėšche hiščeže pjenjes dolcz w řaku mėl, bėšche wıtany hěscž w forczmje był; hdyž pak bėchu te wuřchle, bėchu jeho s forczmny cžřřli, a wón bě řo hiščeže trochu dale řchmatał, doniž njebě w pschėrowje ležo wostal. Šak nje-dyrbjał naschim řřjom mužam tutón žalohny napohlad hřuboko do wutrobny řěřacž! Šatorřnjeni psched wbohim pjany řtejo wostachu. „Cžłowjecze“, tak da řo tón najmėłdřchi mjes nimi do pjaneho, „nje-hańbujecze řo, řwjatu njedželu kaž řkoczjo w pschėrowje ležecž?“ a pjany trochu řwoju hłowu posbėhny, so by hladał, řchto to je, ale wón řo sažo do pschėrowa řidny. Duž posřiczi tón řřeni mjes nimi pjanemu řufu a džesche: „Bóřcže, řbėhńcže řo, ja chzu Wař wuczahnyčž!“ Ale tak to tež njėndžesche. Duž najřarschi wot nič řam do pschėrowa stupi, pjaneho pod pažu wša a jeho do bližšchje řólnje dowjedže, hdžėž jeho na řłomu položi a s řonjazyhmi wodžecžemi řwodžewa, so mőžesche řo hjes řchłody wuřpacž.

Schto mjes nimi je nětko prawje pomhal? Řy prajřch: tón tšeczi. Tola pak řaj taj prėnej dwaj tež pomhaloj, jeno so dyrbjesche to tšecze hiščeže k temu pschĩcž. Tamny podawł je řo woprawdže řtal a nėřchto podobne řo wěřcže řěždy řyđeŋ wjazy krócž řtawa. Řoždy pak wot nař ma řam to řwoje cžinič, řchtož řu tamni řřjo hromadže cžřnili, je-li so chze wón woprawdžity pomoznik bycz.

„Bombaj Bób“ njeje jenož pola řnjesow duchownych, ale tež we wřchėch pschė-dawarňjach „Serb. Nowin“ na wřach a w Budyřchinje dostacž. Na řchtwórcž-lėta pkaczi wón 40 pj., jenotliwe cžřřla řo sa 4 pj. pschedawaju.